

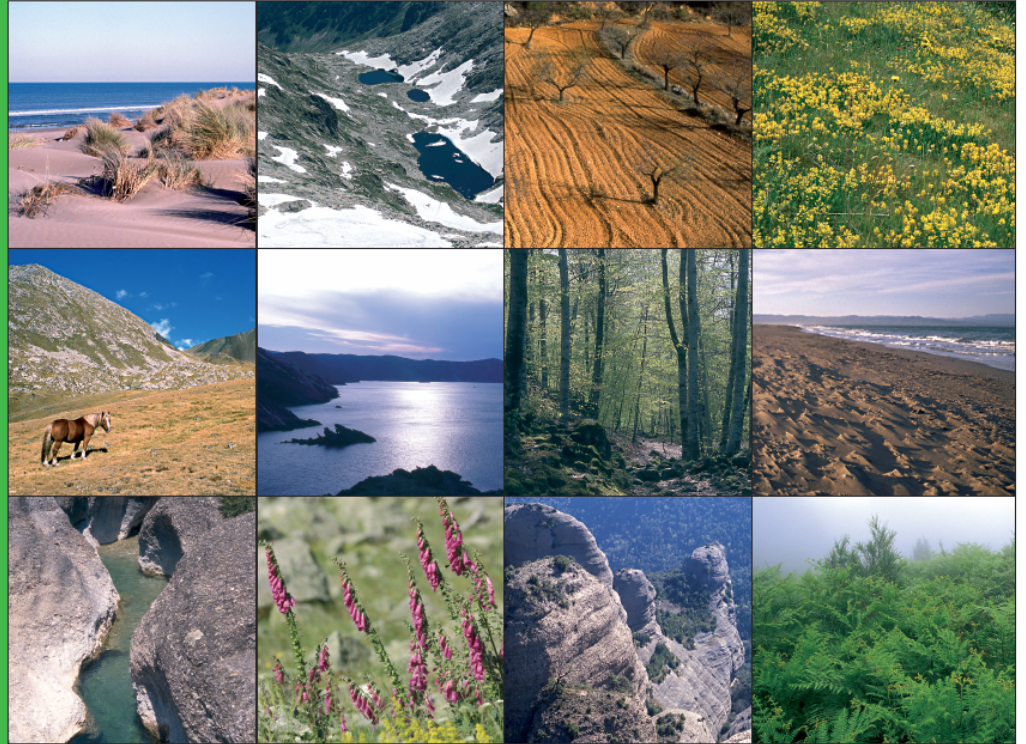

Cartografia dels hàbitats a Catalunya
versió 2
Manual d'interpretació

Una vegada establerta la llista catalana dels hàbitats CORINE, el Departament de Medi Ambient i Habitatge va impulsar el projecte de Cartografia dels hàbitats que ha portat a elaborar els mapes de tot el territori a escala 1:50.000. La llegenda emprada s'ha basat, evidentment, en aquella llista, amb les adaptacions que l'escala de representació imposava. Aquest Manual fa una explicació de cadascuna de les unitats cartogràfiques, per tal que l'usuari dels mapes pugui consultar-los fàcilment i en tregui el màxim profit. La cartografia dels hàbitats pretén ser una eina eficaç i versàtil per al coneixement i la gestió del medi natural de Catalunya.

Cartografia dels hàbitats a Catalunya versió 2 Manual d'interpretació

Cartografia dels hàbitats
a Catalunya
versió 2
Manual d'interpretació

**Cartografia dels hàbitats
a Catalunya**

versió 2

Manual d'interpretació

Edició

Jordi Carreras, Albert Ferré

Redacció

Pere Aymerich, Jaume Cambra, Jordi Carreras,
Empar Carrillo, Moisès Guardiola, Antoni Curcó,
Albert Ferré, Xavier Font, Ramon M. Masalles,
Arnau Mercadé, Josep M. Ninot, Andreu Salvat,
Josep Vigo

Universitat de Barcelona

Joan Font, Josep Gesti, Lluís Vilar

Departament de Ciències Ambientals.

Universitat de Girona

Coordinació científica

Josep Vigo

Coordinació tècnica

Salvador Grau, Pilar Vendrell

Departament de Territori i Sostenibilitat.

Generalitat de Catalunya

Assessorament lingüístic

Neus Baltrons

Disseny i maquetació

Robert Masip

Impressió

El tinter, SAL

(empresa certificada ISO 14001 i EMAS)

Fotografies de la coberta

J. Carreras, A. Ferré, X. Font, M. Guardiola,

E. Illa, R.M. Masalles, R. Ortiz, A. Petit,

I. Soriano, J. Vigo

DL: B-22781-2014

ISBN: 978-84-393-9187-6

Introducció	13	2 Aigües continentals	
1 Ambients litorals i salins		21 Llacunes litorals	
14 Plans costaners arenosos o llimosos		21a Llacunes litorals	47
14a Plans costaners hipersalins sense vegetació vascular o gairebé	21	22 Aigües dolces estagnants	
15 Matollars i formacions herbàcies de sòls salins o guixencs		22a Estanys (i embassaments) d'alta muntanya, incloent-hi, si és el cas, les formacions de grans càrexes associades	48
15a Vegetació (salicornars, prats, jonqueres...) dels sòls salins, poc o molt humits o, fins i tot, inundats, del litoral	22	22b Basses i estanyols de terra baixa, de nivell fluctuant o temporers	50
15b Vegetació (salicornars, prats, jonqueres...) dels sòls salins, poc o molt humits o, fins i tot, temporalment inundats, de les terres interiors àrides	24	22c Estanys (i embassaments) de terra baixa i de l'estatge montà, incloent-hi, si és el cas, les formacions helofítiques associades	52
15c Herbassars junciformes de <i>Spartina versicolor</i> , de vores dels estanys, llargament inundades i poc salines, del litoral	26	24 Aigües corrents	
15d Jonqueres de <i>Juncus maritimus</i> , de sòls poc salins, llargament inundats, del litoral i de les contrades interiors	27	24a Llits i marges de rius, o vores d'embassaments, sense vegetació llenyosa densa	54
15e1 Matollars amb dominància de <i>Salsola vermiculata</i> (siscallars), botja pudent (<i>Artemisia herba-alba</i>), barrella terrera (<i>Kochia prostrata</i>), salat blanc (<i>Atriplex halimus</i>)..., halonitròfils, de sòls àrids de les contrades interiors	28	24b Regió fluvial mitjana i baixa o dels cipriníds	56
15e2 Matollars de siscall (<i>Salsola vermiculata</i>) i salat blanc (<i>Atriplex halimus</i>), halonitròfils, d'ambients molt secs del litoral	29	24c Regió fluvial inferior o dels mugílids	57
15f Broles i timonedes amb ruac (<i>Ononis tridentata</i>), trincola (<i>Gypsophila hispanica</i>)..., dels sòls guixencs, sobretot a les contrades interiors ..	30	3 Vegetació arbustiva i herbàcia	
16 Platges arenoses i dunes		31 Bosquines i matollars de muntanya i d'ambients frescals de terra baixa	
16a Platges arenoses nues o amb vegetació nitròfila de teròfits	32	31a Landes de bruc d'aiguamoll (<i>Erica tetralix</i>), acidòfiles i higrofiles, de l'estatge subalpí dels Pirineus centrals	61
16b Dunes i zones interdunars amb vegetació natural no nitròfila	33	31b Landes nanes de nabius (<i>Vaccinium</i> spp.) amb bruguerola (<i>Calluna vulgaris</i>), acidòfiles, de l'estatge montà, als Pirineus centrals ..	62
16c Dunes residuals plantades de pins (<i>Pinus pinea</i> , <i>P. pinaster</i>), al litoral	35	31c Landes de bruguerola (<i>Calluna vulgaris</i>), acidòfiles	63
17 Platges de còdols		31d Landes d' <i>Erica vagans</i> , silicòcoles, dels estatges altimontà i subalpí, als Pirineus centrals	64
17a Platges de còdols, nues o amb vegetació nitròfila de teròfits	36	31e Matollars prostrats d'herba pedrera (<i>Loiseleuria procumbens</i>), acidòfils, d'indrets ventosos i freds de l'alta muntanya	65
18 Penya-segats i costes rocoses		31f Matollars nans de nabius (<i>Vaccinium uliginosum</i> , <i>V. myrtillus</i>), acidòfils, de l'alta muntanya	66
18a Penya-segats i costes rocoses del cap de Creus, amb <i>Armeria ruscinonensis</i> o <i>Plantago subulata</i>	37	31g Neretars (matollars de <i>Rhododendron ferrugineum</i>), acidòfils, d'indrets ben innivats de l'alta muntanya	67
18b Penya-segats i costes rocoses de la zona septentrional (fins al Maresme), amb pastanaga marina (<i>Daucus gingidium</i>)	39	31h Matollars baixos de ginebró (<i>Juniperus nana</i>), de vessants solells de l'estatge subalpí	68
18c Penya-segats i costes rocoses de les zones central i meridional	41	31j Matollars d' <i>Empetrum hermaphroditum</i> , acidòfils, d'indrets ben innivats de l'estatge alpí	69
19 Illots i farallons		31k Matollars prostrats de boixerola (<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>), de vessants rocosos, de l'alta muntanya pirinenca	70
19a Illots i farallons	43	31l Matollars baixos o postrats amb <i>Dryas octopetala</i> , <i>Salix pyrenaica</i> ..., d'obacs calcaris, ben innivats, de l'alta muntanya	71

31m	Bosquines de salzes de muntanya (sobretot <i>Salix bicolor</i>), amb un estrat inferior de megafòrbies, de les vores de torrents de l'estatge subalpí	72
31n	Matollars xeroacàntics de <i>Genista horrida</i> , calcícoles, de carenes i vessants pedregosos, ventosos, dels Pirineus centrals	73
31o	Matollars xeroacàntics d'erició (<i>Erinacea anthyllis</i>), calcícoles, de carenes i vessants ventosos, amb sòl esquelètic, dels Prepirineus i de les muntanyes catalanídiques centrals i meridionals	74
31p	Bardisses amb aranyoner (<i>Prunus spinosa</i>), esbarzers (<i>Rubus</i> spp.)..., mesòfiles, de la muntanya mitjana	75
31q	Matollars de corner (<i>Amelanchier ovalis</i>), boix (<i>Buxus sempervirens</i>), espina cervina (<i>Rhamnus saxatilis</i>)..., calcícoles, de costers rocosos, secs, de la muntanya mitjana	76
31r	Bardisses amb púdol (<i>Rhamnus alpinus</i>), gavareres de muntanya (<i>Rosa vosagiaca</i> , <i>R. pimpinellifolia</i> , <i>R. mollis</i> ...)..., dels estatges altimontà i subalpí dels Pirineus	77
31s	Landes de gòdua (<i>Sarothamnus scoparius</i>), acidòfiles i mesòfiles, de la muntanya mitjana plujosa (i de terra baixa)	78
31t	Balegars (matollars de <i>Genista balansae</i>), silicícoles, d'indrets secs, sovint solells, de l'estatge montà	79
31u	Balegars (matollars de <i>Genista balansae</i>), silicícoles, de vessants solells de l'alta muntanya	80
31v	Falgars (poblaments de <i>Pteridium aquilinum</i>)	81
31w	Clarianes de bosc amb <i>Epilobium angustifolium</i> , gerderes (<i>Rubus idaeus</i>), gatell (<i>Salix caprea</i>)..., de l'estatge subalpí (i del montà)	82
31x1	Ginebreds de <i>Juniperus communis</i> , poc o molt densos, colonitzant pastures de la muntanya mitjana	83
31x2	Ginebreds de <i>Juniperus communis</i> , poc o molt densos, colonitzant landes de gòdua o de bruguera	84
31y	Bardisses amb roldor (<i>Coriaria myrtifolia</i>), esbarzer (<i>Rubus ulmifolius</i>)..., de terra baixa (i de l'estatge montà)	85
31z	Bardisses d'espinaussa (<i>Paliurus spina-christi</i>), sovint amb perelloner (<i>Pyrus spinosa</i>), d'ambients secs de terra baixa, al territori ruscinic	86
31aa	Avellanoses (bosquines de <i>Corylus avellana</i>), mesohigròfiles, d'ambients frescals de la muntanya mitjana	87
31ab	Avellanoses (bosquines de <i>Corylus avellana</i>), amb <i>Polystichum setiferum</i> ..., mesohigròfiles, dels barrancs i fondals ombrívols de terra baixa (i de l'estatge submontà)	88
31ac	Avellanoses (bosquines de <i>Corylus avellana</i>), mesòfiles o mesoxeròfiles, d'ambients secs de la muntanya mitjana	89
31ad	Bosquines d'arbres caducifolis joves, procedents de rebrot o de colonització, estadis inicials del bosc	90
32	Bosquines i matollars mediterranis i submediterranis	
32a1	Arboçars (formacions d' <i>Arbutus unedo</i>), calcícoles, de terra baixa i de les muntanyes mediterrànies	91
32a2	Arboçars (formacions d' <i>Arbutus unedo</i>) i altres bosquines silicícoles, de les contrades mediterrànies occidentals	92
32b	Màquies amb barreja de carrasca (<i>Quercus rotundifolia</i>) i roures (<i>Quercus</i> spp.), de les terres mediterrànies	93
32c	Màquies amb barreja d'alzina (<i>Quercus ilex</i>) i roures (<i>Quercus</i> spp.), de les terres mediterrànies	94
32d	Cadequers (màquies o garrigues amb <i>Juniperus oxycedrus</i> arborescent) no litorals	95
32e	Cadequers (màquies o garrigues amb <i>Juniperus oxycedrus</i> arborescent) de les costes rocoses del litoral	96
32f	Savinoses (màquies o garrigues amb <i>Juniperus phoenicea</i> subsp. <i>phoenicea</i> arborescent) calcícoles, de les contrades mediterrànies no litorals	97
32g	Savinoses (màquies o garrigues amb <i>Juniperus phoenicea</i> subsp. <i>turbinata</i> arborescent) de les costes rocoses del litoral	98
32g1	Bosquines amb abundància de savina turífera (<i>Juniperus thurifera</i>) de les valls continentals dels Pirineus	99
32h	Màquies i garrigues amb margalló (<i>Chamaerops humilis</i>), llentiscle (<i>Pistacia lentiscus</i>), ullastre (<i>Olea europaea</i> var. <i>sylvestris</i>)..., de les contrades mediterrànies càlides	100
32i	Murtars (garrigues de <i>Myrtus communis</i>), de les contrades mediterrànies càlides	102
32j	Ginestars oberts de ginesta vimenera (<i>Retama sphaerocarpa</i>), de les contrades mediterrànies seques, a les terres interiors àrides	103
32k	Bruguerares amb dominància o abundància de bruc d'escombres (<i>Erica scoparia</i>), silicícoles, dels sòls profunds i poc secs de terra baixa (i de l'estatge montà)	104
32l	Bruguerares dominats per bruc boal (<i>Erica arborea</i>), silicícoles, dels costers i dels sòls secs de les contrades mediterrànies marítimes	105
32m	Bruguerares amb dominància o abundància de bruc vermell (<i>Erica cinerea</i>), silicícoles, de les contrades mediterrànies plujoses	106
32n	Matollars (estepars i broles) silicícoles de terra baixa	107
32o	Estepars d'estepa de muntanya (<i>Cistus laurifolius</i>) i tamborino (<i>Lavandula pedunculata</i>), acidòfiles, de la muntanya mitjana del territori catalanidic central	109
32p1	Estepars d'estepa de muntanya (<i>Cistus laurifolius</i>), acidòfiles, dels Pirineus i del territori catalanidic septentrional	110

- 32p2** Estepars d'estepa de muntanya (*Cistus laurifolius*) amb boix (*Buxus sempervirens*), neutroacidòfils, dels Pirineus 111
- 32q** Matollars de tomaní (*Lavandula stoechas*), silícicoles, de sòls secs de terra baixa 112
- 32r** Brolles amb escruixidor (*Adenocarpus telonensis*), silícicoles, de les contrades mediterrànies marítimes, al territori catalanídic septentrional i central 113
- 32t** Garrigues de coscoll (*Quercus coccifera*), sense plantes termòfiles o gairebé, d'indrets secs, sovint rocosos, de terra baixa i de l'estatge submontà 114
- 32u** Brolles de romaní (*Rosmarinus officinalis*) -i timonedes-, amb foixarda (*Globularia alypum*), bufalaga (*Thymelaea tinctoria*)..., calcícoles de terra baixa 115
- 32v** Timonedes d'espardonella (*Sideritis scordioides*) calcícoles, de les contrades interiors seques 117
- 32w** Argelagars (matollars densos de *Genista scorpius*) calcícoles, de terra baixa i de la muntanya mitjana 118
- 32x** Brolles calcícoles amb dominància d'esteperola (*Cistus clusii*), albada (*Anthyllis cytisoides*)..., de les contrades mediterrànies càlides 119
- 32y** Brolles de romaní (*Rosmarinus officinalis*) amb dominància o abundància de *Genista biflora*, calcícoles, de les contrades mediterrànies seques i poc fredes, sobretot a les terres interiors àrides 120
- 32z** Matollars amb espígol (*Lavandula angustifolia*) o ginestell (*Genista cinerea*), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa 121
- 32aa** Boixedes (matollars de *Buxus sempervirens*), de la muntanya mitjana (i de les contrades mediterrànies) 122
- 32ab** Matollars prostrats de boixerola (*Arctostaphylos uva-ursi*), de l'estatge montà, als Prepirineus i a les muntanyes catalanídiques centrals i meridionals 124
- 32ac** Ginestars de ginesta vera (*Spartium junceum*), de les contrades mediterrànies (sobretot les marítimes) 125
- 32ad** Bosquines dominades per matabou (*Bupleurum fruticosum*), sovint fent el mantell marginal d'alzinars, de terra baixa 126
- 32ae** Bosquines de pi blanc (*Pinus halepensis*) procedents de colonització 127
- 33** Matollars xeroacàntics de les terres mediterrànies càlides
- 33a** Matollars xeroacàntics amb *Astragalus tragacantha*, dels caps de penya-segats del territori ruscinic 128
- 34** Prats (i altres formacions herbàcies) generalment basòfils, secs, de terra baixa i de la muntanya mitjana
- 34a** Prats amb dominància de *Brachypodium pinnatum*, calcícoles i mesòfils, dels estatges montà i subalpí dels Pirineus centrals 129
- 34a1** Prats calcícoles i mesoxeròfils, amb *Sesleria coerulea*, *Primula veris* subsp. *columnnae*, *Carex humilis*..., dels estatges montà i subalpí dels Pirineus 130
- 34b** Prats calcícoles i mesòfils, amb *Festuca nigrescens*, *Plantago media* (plantatge), *Galium verum* (espunyidella groga), *Cirsium acaule*..., de la muntanya mitjana i de l'estatge subalpí dels Pirineus i de les terres properes 131
- 34c** Prats amb abundància de *Bromus erectus* i *Cirsium tuberosum*..., calcícoles i mesoxeròfils, de la muntanya mitjana poc seca, als territoris catalanídics meridional i central i al Montsec 132
- 34d** Prats basòfils i xeròfils, amb *Festuca ovina*, *Avenula iberica*, *Bromus erectus*, *Brachypodium phoenicoides*, *Seseli montanum*, *Teucrium pyrenaicum* (angelins)..., de l'estatge montà dels Pirineus 133
- 34e** Prats amb sudorn (*Festuca spadicea*), *Leuzea centauroides*..., calcícoles i mesoxeròfils, de vessants solells de l'estatge subalpí dels Pirineus 134
- 34f** Prats amb *Astragalus sempervirens* subsp. *catalaunicus*, *Sideritis hyssopifolia* (herba del bàlsam), *Festuca ovina*, *Avenula pratensis*..., calcícoles i mesoxeròfils, de l'estatge subalpí (i del montà) dels Pirineus 135
- 34g** Fenassars (prats de *Brachypodium phoenicoides*), amb *Euphorbia serrata*, *Galium lucidum* (espunyidella blanca)..., xeromesòfils, de sòls profunds de terra baixa i de la baixa muntanya mediterrània 136
- 34h** Llistonars (prats secs de *Brachypodium retusum*), i prats terofítics calcícoles, de terra baixa 137
- 34i** Espartars d'albardí (*Lygeum spartum*), de les terres interiors àrides 139
- 34j1** Brolles o garrigues envaïdes per càrritx (*Ampelodesmos mauritanica*), de les contrades mediterrànies càlides 140
- 34j2** Poblaments de càrritx (*Ampelodesmos mauritanica*), de les contrades marítimes càlides 141
- 34k** Prats sabanoides d'albellatge (*Hyparrhenia hirta*), de vessants solells de les contrades marítimes 142
- 34l** Prats, sovint emmatats, d'*Ononis striata*, *Anthyllis montana*, *Globularia cordifolia* (lluqueta)..., calcícoles i xeròfils, de la muntanya mitjana i de l'estatge subalpí, sobretot als Prepirineus 143
- 34m** Prats de sudorn (*Festuca spadicea*) amb cornera (*Cotoneaster integerrimus*), calcícoles, d'obacs altimontans dels Prepirineus centrals 144
- 34n** Joncedes i prats, sovint emmatats, d'*Aphyllanthes monspeliensis*, -i timonedes associades- calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa i de terra baixa 145
- 34o** Prats, sovint emmatats, de pelaguers (*Stipa pennata*), calcícoles i xeròfils, de la muntanya mitjana poc plujosa 146

- 34p** Prats subnitròfils de teròfits (o cardassars), amb *Aegilops geniculata* (traiguera), *Bromus rubens*, *Medicago rigidula*, *Carthamus lanatus*..., de terra baixa 147
- 34q** Prats, sovint emmatats, de pelaguers (*Stipa offneri*, *S. pennata*, *S. capillata*) amb teròfits, calcícoles i xeròfils, de terra baixa (i de l'estatge submontà). 148
- 35 Prats acidòfils secs**
- 35a** Prats de pèl caní (*Nardus stricta*), acidòfils, de l'estatge montà (i subalpí) de la Vall d'Aran 149
- 35b** Prats silicícoles i mesòfils amb *Agrostis capillaris*, *Festuca nigrescens*, *Anthoxanthum odoratum* (gram d'olor)..., dels estatges montà i subalpí dels Pirineus 150
- 35c** Prats acidòfils i mesòfils, amb *Agrostis capillaris* i *Potentilla montana*, de l'estatge montà del Montseny 151
- 35d1** Prats acidòfils i mesòfils, amb *Festuca nigrescens*, *Antennaria dioica* (pota de gat), *Deschampsia flexuosa*..., de la zona culminal del Montseny 152
- 35d2** Prats silicícoles i mesòfils, amb dominància de *Deschampsia flexuosa* i *Festuca gautieri* (ussona), de les canals obagues de la zona culminal del Montseny 153
- 35e** Prats acidòfils i mesòfils, amb *Festuca nigrescens*, *Deschampsia flexuosa*, *Primula intricata*, *Gentiana acaulis*..., generalment en terreny calcarí, de l'estatge subalpí dels Prepirineus orientals 154
- 35f** Pradells de teròfits (*Aira caryophyllea*, *Vulpia myuros*, *Filago minima*, *Trifolium arvense*...), silicícoles i sovint de sòls arenosos, de la muntanya mitjana 155
- 35g** Llistonars (prats secs de *Brachypodium retusum*), i pradells terofítics silicícoles, mediterranis 156
- 35h** Prats silicícoles i xeròfils, amb *Agrostis capillaris*, *Seseli montanum*, *Festuca ovina*, *Dichanthium ischaemum*..., de la muntanya mitjana pirinenca i del Montseny 158
- 36 Prats (i comunitats afins) d'alta muntanya**
- 36a** Congesteres de terrenys àcids, de l'estatge alpí 159
- 36b2** Congesteres amb dominància de salzes nans (*Salix reticulata*, *S. pyrenaica*...), de terrenys calcaris de l'estatge alpí 160
- 36c** Prats de pèl caní (*Nardus stricta*) o de *Bellardiachloa variegata*, acidòfils i mesòfils, de l'alta muntanya pirinenca 161
- 36d** Prats de pèl caní (*Nardus stricta*), acidòfils i higròfils, de l'alta muntanya pirinenca 163
- 36e** Gespets (prats de *Festuca eskia*) tancats, acidòfils, de l'alta muntanya pirinenca 164
- 36f1** Prats de sudorn (*Festuca paniculata*), silicícoles, dels indrets arrecerats, sovint en vessants rocosos, de l'estatge subalpí dels Pirineus 165
- 36f2** Prats de sudorn (*Festuca spadicea*), de terrenys carbonàtics i sòls descalcificats, dels indrets arrecerats de l'estatge subalpí dels Pirineus 166
- 36g** Gespets (prats de *Festuca eskia*), sovint esglaonats, acidòfils, dels vessants solells de l'alta muntanya pirinenca 167
- 36h** Prats de *Carex curvula*, acidòfils, de l'estatge alpí 168
- 36i1** Prats de *Festuca airoides*, de l'estatge alpí dels Pirineus 169
- 36i2** Prats de *Festuca yvesii*, dels vessants ventosos, secs, de l'alta muntanya pirinenca 170
- 36k** Prats de *Sesleria coerulea*, *Carex sempervirens*, *Ranunculus thora*..., calcícoles i mesòfils, de l'alta muntanya pirinenca 171
- 36l** Prats amb *Festuca nigrescens*, *Trifolium thalii*, *Ranunculus gouanii*..., calcícoles i mesòfils, de l'alta muntanya pirinenca ... 172
- 36m** Prats de *Kobresia myosuroides*, calcícoles, de l'estatge alpí dels Pirineus 173
- 36n** Prats d'ussona (*Festuca gautieri*) i comunitats anàlogues, calcícoles i mesoxeròfils, de l'alta muntanya pirinenca 174
- 37 Herbassars, jonqueres i prats humits**
- 37a** Jonqueres i herbassars humits de la muntanya mitjana (i de l'estatge subalpí) 175
- 37b** Jonqueres de jonc boval (*Scirpus holoschoenus*) i herbassars graminoides, higròfils, de terra baixa (i de la muntanya mitjana) 177
- 37c** Herbassars megafòrbics de l'estatge subalpí dels Pirineus 178
- 37d** Sarronars (comunitats dominades per *Chenopodium bonus-henricus*) i altres herbassars nitròfils d'alta muntanya 179
- 38 Prats de dall i pastures grasses**
- 38a** Prats amb *Cynosurus cristatus*, mesòfils, intensament pasturats, de la muntanya mitjana (i de l'estatge subalpí) 180
- 38b** Prats dalladors amb fromental (*Arrhenatherum elatius*) dels estatges submontà i montà, principalment dels Pirineus 181
- 38c** Prats dalladors, generalment amb *Gaudinia fragilis*, de la terra baixa plujosa, als territoris ruscínic i catalanídic septentrional 182
- 38d1** Prats dalladors, mesohigròfils, principalment altimontans (i subalpins) ... 183
- 38d2** Herbassars de rovell d'ou (*Trollius europaeus*), bistorta (*Polygonum bistorta*)..., no dallats, de l'estatge subalpí . 184
- 4 Boscos**
- 41 Boscos caducifolis, planifolis**
- 41a** Fagedes higròfiles pirinenques 189
- 41b** Fagedes mesòfiles i xeromesòfiles 190
- 41c** Fagedes acidòfiles pirenaicoocitanes 191
- 41c1** Fagedes subalpinas 192

41d1	Boscos de roure pènel (<i>Quercus robur</i>), higròfils i eutròfics, pirenaicocantàbrics	193	42c	Avetoses calcícoles de l'estatge montà	216
41d2	Boscos mixtos de roure pènel (<i>Quercus robur</i>), freixe (<i>Fraxinus excelsior</i>), tells (<i>Tilia</i> spp.)..., higròfils i eutròfics, pirenaicocantàbrics	194	42d	Avetoses amb <i>Pulsatilla font-queri</i> , calcícoles, de l'estatge subalpí dels Pirineus	217
41e	Freixenedes dels Pirineus i de les muntanyes catalanídiques septentrionals	195	42e	Avetoses amb neret (<i>Rhododendron ferrugineum</i>), acidòfiles, de l'estatge subalpí dels Pirineus	218
41f	Boscos caducifolis mixtos, sovint amb tells (<i>Tilia</i> spp.), higròfils, dels engorjats i dels vessants ombrívols, pirinencs	196	42f	Pinedes de pi negre (<i>Pinus uncinata</i>) generalment amb neret (<i>Rhododendron ferrugineum</i>), acidòfiles i mesòfiles, dels obacs pirinencs	219
41g	Boscos caducifolis mixtos, sovint amb erable (<i>Acer platanoides</i>), dels vessants pedregosos i ombrívols dels estatges altimontà i subalpí dels Pirineus centrals	197	42g	Pinedes de pi negre (<i>Pinus uncinata</i>), acidòfiles i xeròfiles, dels solells pirinencs	221
41h	Rouredes de roure sessiliflor (<i>Quercus petraea</i>), de vegades amb altres caducifolis (<i>Betula pendula</i> ...), acidòfiles i xeromesòfiles, pirinenques i del territori catalanídic septentrional	198	42h	Pinedes de pi negre (<i>Pinus uncinata</i>), calcícoles i xeròfiles, dels solells pirinencs	222
41i1	Boscos de roure sessiliflor (<i>Quercus petraea</i>), mesohigròfils, dels Pirineus i de les muntanyes catalanídiques septentrionals	199	42i	Pinedes de pi negre (<i>Pinus uncinata</i>), calcícoles i mesòfiles, dels obacs pirinencs	223
41i2	Boscos de roure sessiliflor (<i>Quercus petraea</i>), sovint amb bedolls (<i>Betula pendula</i>), acidòfils i higròfils, pirinencs	200	42j	Pinedes de pi negre (<i>Pinus uncinata</i>), o repoblacions, sense sotabosc forestal	224
41j	Rebollars (boscos de <i>Quercus pyrenaica</i>), silícicoles, catalanovalencians	201	42k	Pinedes de pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>), calcícoles i mesòfiles, dels obacs de l'estatge montà dels Pirineus	225
41k	Rouredes de roure martinenc (<i>Quercus pubescens</i>), calcícoles, de la muntanya mitjana	202	42l	Pinedes de pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>), acidòfiles i mesòfiles, dels obacs de l'estatge montà (i del submontà) dels Pirineus	226
41l	Rouredes (de <i>Quercus pubescens</i> o híbrids), silícicoles, de la muntanya mitjana	203	42m	Pinedes de pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>), calcícoles i xeròfiles, dels Pirineus	227
41m	Rouredes (de <i>Quercus pubescens</i> , <i>Q. x cerrioides</i>), sovint amb alzines (<i>Q. ilex</i>), de terra baixa	204	42n	Pinedes de pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>), neutrobàsòfiles i mesòfiles, dels Pirineus i de les contrades septentrionals	228
41n	Rouredes de roure valencià (<i>Quercus faginea</i> o híbrids), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa (i de terra baixa)	205	42o	Pinedes de pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>), calcícoles, meridionals	229
41o	Rouredes de roure africà (<i>Quercus canariensis</i>), dels territoris catalanídic septentrional i olositànic	206	42p	Pinedes de pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>), acidòfiles i xeròfiles, dels estatges montà i submontà	230
41p	Castanyedes, acidòfiles, de la muntanya mitjana i de terra baixa	207	42q	Pinedes de pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>), acidòfiles i xeròfiles, del territori catalanídic central	231
41q	Bosquets de bedoll pubescent (<i>Betula pubescens</i>), de vegades amb pi negre (<i>Pinus uncinata</i>), moixera de guilla (<i>Sorbus aucuparia</i>)..., de l'estatge subalpí dels Pirineus	208	42r	Pinedes de pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>), o repoblacions, sense sotabosc forestal	232
41r	Bedollars higròfils, acidòfils, dels Pirineus	209	42s	Pinedes de pi roig (<i>Pinus sylvestris</i>), amb sotabosc de màquies o brolles mediterrànies	233
41s	Bedollars secundaris, pirinencs (i del territori catalanídic septentrional)	210	42t	Pinedes de pinassa (<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i>) dels Prepirineus, el territori ausosegàrric i les muntanyes mediterrànies septentrionals	234
41t	Bedollars (de <i>Betula pubescens</i> , <i>B. pendula</i>), amb sotabosc de megafòrbies, dels estatges altimontà i subalpí dels Pirineus	211	42u	Pinedes de pinassa (<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i>), de les muntanyes mediterrànies meridionals	235
41u	Tremoledes (bosquets de <i>Populus tremula</i>)	212	42v	Pinedes de pinassa (<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i>), o repoblacions, sense sotabosc forestal	236
41v	Boscos mixtos amb abundància d'auró blanc (<i>Acer campestre</i>), mesòfils i eutròfics, de la Catalunya central	213	42w	Pinedes de pinastre (<i>Pinus pinaster</i>), amb sotabosc de brolles o de bosquines acidòfiles, de la terra baixa catalana	237
42	Boscos aciculifolis		42x	Pinedes de pinastre (<i>Pinus pinaster</i>), o repoblacions, sense sotabosc llenyós	238
42a	Avetoses neutròfiles de l'estatge montà	214	42y	Pinedes de pi pinyer (<i>Pinus pinea</i>), sovint amb sotabosc de brolles o de bosquines acidòfiles, de la terra baixa catalana	239
42b	Avetoses acidòfiles de l'estatge montà (i del subalpí)	215			

- 42z Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de màquies o garrigues amb ullastre (*Olea europaea* var. *sylvestris*), margalló (*Chamaerops humilis*)..., de les contrades marítimes càlides 240
- 42aa Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de màquies o garrigues 241
- 42ab Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de brolles calcícoles, de les contrades mediterrànies 242
- 42ac Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de brolles silícícoles, de terra baixa 243
- 42ad Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), sense sotabosc llenyós 244
- 42ae Teixedes 245
- 42ak Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de càrritx (*Ampelodesmos mauritanica*) 246
- 42af Boscos mixtos d'avet (*Abies alba*) i pi negre (*Pinus uncinata*) 247
- 42ag Boscos mixtos d'avet (*Abies alba*) i pi roig (*Pinus sylvestris*) 248
- 42ah Pinedes mixtes de pi roig (*Pinus sylvestris*) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) .. 249
- 42ai Pinedes mixtes de pi blanc (*Pinus halepensis*) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) .. 250
- 42aj Altres boscos mixtos de coníferes 251
- 43 Boscos mixts de caducifolis i coníferes
- 43a Boscos mixtos de faig (*Fagus sylvatica*) i avet (*Abies alba*), higròfils, pirinencs 252
- 43b Boscos mixtos de faig (*Fagus sylvatica*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), de l'estatge montà 253
- 43d Boscos mixtos de roure martinenc (*Quercus pubescens*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles, de la muntanya mitjana 254
- 43d1 Boscos mixtos de roure martinenc (*Quercus pubescens*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), silícícoles, de la muntanya mitjana 255
- 43e Boscos mixtos de roure reboll (*Quercus pyrenaica*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), catalanovalencians .. 256
- 43f Boscos mixtos de roure valencià (*Quercus faginea*) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) o pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa (i de terra baixa) 257
- 43g Altres boscos mixtos de caducifolis i coníferes 258
- 44 Boscos i bosquines de ribera o de llocs molt humits
- 44a Salzedes de *Salix daphnoides*, dels codolars i arenys dels rius, als Pirineus centrals 259
- 44a1 Sargars (de *Salix purpurea*, *S. elaeagnos*...) amb *Myricaria germanica* de sòls argilosos .. 260
- 44b Sargars (de *Salix purpurea*, *S. elaeagnos*...) i altres bosquines de ribera 261
- 44c Gatelledes (boscos o bosquines de *Salix atrocinerea*), del territori catalanidic 262
- 44d Salzedes (sobretot de *Salix alba*) de terra baixa i de la muntanya mitjana 263
- 44e Vernedes (i pollancredes) amb *Circaea lutetiana*, de l'estatge montà, pirenaicocatalanes 264
- 44f Vernedes (de vegades pollancredes) amb ortiga borda (*Lamium flexuosum*), de la terra baixa plujosa i de l'estatge submontà 265
- 44g Lloredes o vernedes amb llor (*Laurus nobilis*) de la terra baixa catalana 266
- 44h Alberedes (i pollancredes) amb vinca (*Vinca difformis*), de la terra baixa (i de la muntanya mitjana) 267
- 44i Alberedes (i pollancredes) amb roja (*Rubia tinctorum*), del territori sicòric (i àrees properes) 268
- 44j Alberedes (i pollancredes) amb lliri pudent (*Iris foetidissima*), del territori ruscinic i dels Prepirineus centrals 269
- 44k Omedes de terra baixa 270
- 44l Freixenedes de *Fraxinus angustifolia*, de terra baixa 271
- 44m Baladrars, de les rambles del territori catalanidic meridional (i central) 272
- 44n Allocars, de les rieres i rambles de les contrades marítimes 273
- 44o Tamarigars, de sòls salabrosos 274
- 44p Boscos torbosos de pi negre (*Pinus uncinata*) 275
- 45 Boscos esclerofil·les i laurifolis
- 45a Suredes amb sotabosc clarament forestal .. 276
- 45b Suredes amb sotabosc de brolla acidòfila, de l'extrem oriental dels Pirineus i dels territoris ruscinic i catalanidic septentrional 277
- 45c Alzinars (boscos o màquies de *Quercus ilex*) de terra baixa 278
- 45d Boscos mixtos d'alzina (*Quercus ilex*) i roures (*Quercus faginea*, *Q. pubescens*...), de terra baixa i de l'estatge submontà 280
- 45d1 Boscos mixtos de carrasca (*Quercus rotundifolia*) i roures (*Quercus faginea*, *Q. pubescens*...), de terra baixa i de l'estatge submontà 281
- 45e Alzinars (boscos o màquies de *Quercus ilex*) muntanyencs 282
- 45f Carrascars (boscos o màquies de *Quercus rotundifolia*) 284
- 45g Boscos mixtos d'alzina (*Quercus ilex*) i pins (*Pinus* spp.) 286
- 45h Boscos mixtos de carrasca (*Quercus rotundifolia*) i pins (*Pinus* spp.) .. 288
- 45i Boscos mixtos de surera (*Quercus suber*) i pins (*Pinus* spp.) 289
- 5 Molleres i aiguamolls
- 53 Vores d'aigua i altres hàbitats inundats
- 53a Canyissars 293
- 53b Herbassars graminoides de jonca d'estany (*Scirpus lacustris*) 294
- 53c Comunitats dominades per mansega (*Cladium mariscus*), de vores d'aigua de terra baixa 295
- 53d Canyars de vores d'aigua 296

53e	Poblaments de jonques (<i>Scirpus</i> spp.), d'aigües salabroses	297
53f	Poblaments de <i>Phalaris arundinacea</i>	298
54	Molleres	
54a	Molleres de <i>Carex davalliana</i> ..., alcalines, dels Pirineus	299
54b	Molleres de <i>Carex nigra</i> , poc o molt àcides, dels Pirineus	300

6 Roques, tarteres i glaceres

61	Tarteres	
61a	Pedrusques i clapers silícis, amb <i>Epilobium collinum</i> , <i>Galeopsis pyrenaica</i> ..., de l'estatge montà	305
61b	Pedrusques calcàries, generalment amb <i>Stipa calamagrostis</i> , de l'estatge montà poc plujós	306
61c	Pedrusques de la baixa muntanya mediterrània, catalanooccitanes	307
61d	Tarteres i pedrusques silícies de l'alta muntanya	308
61e	Tarteres i pedrusques calcàries de l'alta muntanya	310
61f	Terrers calcaris, generalment margosos o bé guixencs, amb vegetació molt esparsa o quasi nus	312
61g	Terrers silícis, generalment argilosos o gresencs, amb vegetació molt esparsa o quasi nus	313
62	Roques no litorals	
62a	Cingles i penyals calcaris de les contrades mediterrànies càlides	314
62b	Cingles i penyals calcaris de muntanya	316
62c	Cingles i penyals silícis de muntanya	318
62d	Cingles i penyals silícis de les contrades mediterrànies càlides	320
62d1	Terraprimis silícis amb matafocs (<i>Sempervivum</i> spp.) i crespínells (<i>Sedum</i> spp.) d'indrets rocosos dels estatsges montà i subalpí	322
62e	Codines amb caragoles (<i>Erodium rupestre</i> , <i>E. glandulosum</i>), <i>Arenaria aggregata</i> , <i>Allium senescens</i> ..., en terrenys calcaris o conglomeràtics, a la muntanya mitjana poc plujosa i a les serres catalanídiques	323
62f	Roques calcàries humides i degotalls, amb falzia (<i>Adiantum capillus-veneris</i>), de les contrades mediterrànies	324
63	Congestes permanents i glaceres	
63a	Congestes permanents o quasi	325

8 Terres agrícoles i àrees antròpiques

81	Pastures intensives	
81a	Camps condicionats com a pastura intensiva	329

82	Conreus herbacis	
82a1	Conreus herbacis intensius: sobretot cereals i farratges	330
82a2	Conreus herbacis intensius: hortalisses, flors, maduixeres...	331
82b	Conreus herbacis extensius de regadiu o de contrades molt plujoses	332
82c	Conreus herbacis extensius de secà	334
82d	Arrossars	336

83 Conreus llenyosos i plantacions d'arbres

83a	Fruiterars alts, predominantment de secà: conreus d'oliveres (<i>Olea europaea</i>), d'ametllers (<i>Prunus dulcis</i>), de garrofers (<i>Ceratonia siliqua</i>),...	337
83b	Fruiterars, principalment de regadiu: sobretot conreus de pomeres (<i>Pyrus malus</i>), de presseguers (<i>Prunus persica</i>), de pereres (<i>Pyrus communis</i>) i d'altres rosàcies	338
83c	Conreus de cítrics	339
83d	Vinyes	340
83e	Camps d'avellaners (<i>Corylus avellana</i>)	341
83f	Plantacions de coníferes	342
83g	Plantacions de pollancrems (<i>Populus</i> spp.), plàtans (<i>Platanus orientalis</i> var. <i>acerifolia</i>) i altres planifolis de sòls humits	343
83h	Plantacions d'eucaliptus (<i>Eucalyptus</i> spp.)	344
83i	Vivers de plantes llenyoses	345
83j	Plantacions d'altres arbres planifolis	346

85 Parcs urbans i jardins

85a	Grans parcs i jardins	347
-----	---------------------------------	-----

86 Ciutats, pobles i àrees industrials

86a	Àrees urbanes i industrials, inclosa la vegetació ruderal associada	348
86b	Àrees urbanitzades, amb claps importants de vegetació natural	350
86c	Pedreres, explotacions d'àrids i runam	351
86d	Llocs arqueològics	352
86e	Àrees revegetades: mines a cel obert, pistes d'esquí...	353

87 Camps abandonats, ermits i àrees ruderals

87a	Conreus abandonats	354
87b	Vegetació ruderal no associada a àrees urbanes o industrials	355

89 Basses i canals artificials

89a	Salines i llacunes salades industrials	356
89b	Basses d'aigua dolça industrials, agrícoles..., grans canals i estanys ornamentals	357

9 Àrees tallades o cremades

90	Àrees tallades o cremades	359
----	-------------------------------------	-----

1. El projecte

Des de ja fa anys la Generalitat de Catalunya ha impulsat diversos projectes relacionats amb la gestió i la protecció del medi natural, alguns dels quals han estat regulats mitjançant convenis amb la Universitat de Barcelona. Un d'aquests projectes és la *Cartografia dels hàbitats a Catalunya a escala 1:50.000 (CHC50)*.

Per acomplir aquest projecte, es va aixecar, entre els anys 1998 i 2003, el mapa dels hàbitats de tot Catalunya en format digital, amb una llegenda basada en la Llista catalana dels hàbitats CORINE. El document cartogràfic resultant és consultable, full per full, en format digital, al web del Departament de Territori i Sostenibilitat, i pot adquirir-se, en format paper, als punts de venda de l'Institut Cartogràfic de Catalunya. A banda de l'establiment previ de les unitats de llegenda i de l'elaboració del mapa, va semblar necessari de redactar el Manual d'interpretació que teniu a les mans.

Entre el 2008 i el 2012 s'ha dut a terme una actualització de la versió 1 de la CHC50 que anomenem versió 2. Està basada en el reajustament dels polígons de la versió 1 a les ortoimatges de l'ICGC de 2008 i en la creació d'algunes unitats noves. Tot això ha motivat la reedició i l'adaptació d'aquest Manual d'interpretació de la cartografia dels hàbitats a Catalunya.

2. Característiques generals del mapa

Per a l'aixecament cartogràfic s'ha utilitzat el tall de l'IGN aplicat en la seva sèrie 1:50.000 (i la nomenclatura corresponent), tall que dona, per a tot Catalunya, 89 fulls, 38 dels quals no son complets. En total s'han cartografiat 32.320 km².

Com a elements gràfics s'han emprat solament polígons, la delimitació dels quals es va fer a la versió 1 sobre ortofotomapes a 1:25.000 (en color i en infraroig color) i a la versió 2 a 1:5.000 en format digital, per tal d'aconseguir-ne una acurada georeferenciació. En concordança amb l'escala del mapa i amb la mena d'unitats a representar, l'àrea mínima dels polígons s'ha reduït dels 22.500 m² de la versió 1 a 20.000 m². Només s'han fet dues excepcions a aquesta limitació d'àrea: l'una afecta els elements ja existents i ben delimitats en les bases cartogràfiques de referència, com és ara les platges, els aiguamolls, els estanys

i embassaments, els illots...; l'altra s'ha aplicat a les unitats del paisatge que, malgrat ocupar una petita superfície, els autors han considerat especialment valuoses per la seva raresa o singularitat. De totes maneres, aquests elements de mida inferior a la mínima establerta han estat representats en el mapa sempre que la seva àrea ultrapassés els 10.000 m².

3. Els polígons i les unitats cartogràfiques

A la versió 2 poc més del 53 % dels polígons cartografiats inclouen una sola unitat de llegenda. Els altres poden incloure dues o tres unitats, però no més de tres. Aquest límit de tres unitats resulta d'establir que si un polígon conté realment diverses unitats impossibles de destriar una per una a l'escala del mapa, es deixen de banda les que hi ocupen menys d'un 20 % de la superfície total; amb la qual cosa, només se li poden atribuir les unitats més extenses (que només podran ser entre una i tres).

A la base de dades associada a la cobertura dels polígons s'indica el recobriment relatiu de les unitats que inclouen (en tants per deu).

4. La llegenda

La llegenda va ser confeccionada, i tancada, prèviament a l'aixecament del mapa. Té una estructura jeràrquica i les unitats que deriven de la llista catalana d'hàbitats CORINE són definides mitjançant caràcters fisiognòmics, ecològics i fitocenològics, enumerats per aquest ordre.

Els hàbitats CORINE que usualment cobreixen superfícies més extenses que la mínima han estat considerats directament com a unitats de la llegenda (unitats *monotípiques*). Aquest cas és el més comú (vora un 70% de totes les unitats) i afecta la major part dels boscos i un gran nombre de matollars i de prats. Hi ha, però, força hàbitats que ocupen gairebé sempre superfícies molt petites. Si apareixen normalment isolats en el territori, és a dir, si no poden ser associats a altres hàbitats, resulten irrepresentables i, per tant, no són recollits a la llegenda, tot i que puguin ser molt importants o molt significatius en l'aspecte naturalístic. En aquesta situació es troben les comunitats fontinals, la major part de vorades forestals i alguns pradells de teròfits. En total són poc més d'un centenar els hàbitats CORINE que no han pogut ser inclosos en la llegenda. Tenint en compte que l'escala d'un mapa condiciona decisivament la

mena d'unitats a representar i que la classificació dels hàbitats es basa en criteris conceptuals, independents dels sistemes cartogràfics, és totalment lògic que la llegenda no pugui ser un reflex fidel de la llista d'hàbitats.

Els hàbitats de petita extensió que apareixen sovint associats entre ells formant mosaics ben definits i prou extensos s'han reunit en una sola unitat de llegenda (unitats *polítiques*). En aquest cas es troben, per exemple, els hàbitats que s'agrupen regularment en les platges arenoses o els que es troben associats en àrees salines. Algunes d'aquestes unitats comprèn fins a quinze hàbitats diferents. Cal entendre, però, que no tots els hàbitats components d'una unitat política s'han de trobar efectivament en cadascun dels polígons del mapa que li són atribuïts.

Un altre cas, diferent en l'origen però semblant en el resultat, és el dels hàbitats que tenen, uns amb altres, una estructura i una ecologia força coincidents. Quan representem-los per separat hagués requerit una feina excessiva en comparació amb la qualitat de la informació resultant, els hem agrupat també en una sola unitat de llegenda (unitats *múltiples*); val a dir que aquest procediment no va pas en detriment de la utilitat del mapa ni en distorsiona la interpretació. Això és el que s'ha fet amb els hàbitats que comprenen diverses comunitats vegetals de l'aliança *Aphyllanthion*, i amb els que es reparteixen els mantells forestals espinosos (les bardisses) de l'estatge montà.

La llegenda és, doncs, el resultat d'una selecció dels hàbitats CORINE de Catalunya feta a partir del coneixement de l'estructura del paisatge i d'una anàlisi dels documents cartogràfics de vegetació existents, molts dels quals han estat aixecats, precisament, per membres de l'equip que ha dut a terme aquest projecte.

La versió 2 incorpora 25 noves unitats de llegenda, totes corresponents a hàbitats CORINE elementals (monotípics), la major part dels quals a la versió 1 estaven englobats en unitats més àmplies.

5. Codis i enunciat

La classificació i l'agrupació jeràrquica de les unitats de la llegenda segueix el model de la Llista dels Hàbitats CORINE de Catalunya (Vigo & al., 2005). Per a identificar-les hem utilitzat les dues primeres xifres del codi que el manual CORINE atribueix als grups d'hàbitats de segona categoria i els hem afegit una lletra minúscula, correlativa seguint l'ordre alfabètic ascendent (per exemple, 36a, 36b, 36c... 36o, 36p...). Quan el nombre d'unitats referides a un mateix codi binumèric és més gran de vint-i-sis (que és el nombre de lletres emprat), es passa a un codi alfabètic doble, afegint-hi una a seguida d'una segona lletra; és a dir després de 32z seguirà 32aa, 32ab, 32ac, etc.

A la versió 2 els codis de les noves unitats desagregades duen un 1 o un 2 al final (per exemple la unitat 32a desappareix i dona a la versió 2 les unitats 32a1 i 32a2). Les noves unitats de la versió 2 són: 15e1, 15e2, 31x1, 31x2, 32a1, 32a2, 32g1, 32p1, 32p2, 34j1, 34j2, 35d1, 35d2, 36b2, 36f1, 36f2, 36i1, 36i2, 38d1, 38d2, 41d1, 41d2,

41i1, 41i2, 41v. Desapareixen a la versió 2 les unitats 23a, 15e, 31x, 32a, 32p, 34j, 35d, 36f, 36i, 38d, 41d, 41i.

L'enunciat de les unitats de llegenda monotípiques (és a dir, coincidents amb un únic hàbitat elemental) és generalment el mateix que el de l'hàbitat corresponent. Per a les unitats de llegenda que engloben dos o més hàbitats adoptem una nova definició sintètica que els agrupi a tots i que no sigui ambigua.

6. Els autors dels mapes

La signatura del conveni entre la Universitat de Barcelona i l'antic Departament de Medi Ambient i Habitatge va suposar que es fes càrrec del projecte el Grup de Recerca de Geobotànica i Cartografia de la Vegetació. D'aquí en van resultar les següents responsabilitats:

Coordinador científic: Josep Vigo (UB)
Coordinadors generals: Jordi Carreras (UB) i Francesc Diego (DMA)
Coordinadors d'àrea: Jordi Carreras (UB), Empar Carrillo (UB) i Josep Maria Ninot (UB)
Per a la versió 2 la coordinació per part de la Generalitat de Catalunya ha estat assumida per Salvador Grau Tort i Pilar Vendrell Sales.
Responsable del GIS: Albert Ferré (UB)
Autors dels fulls:
Ivan Afonso Jordana (v1)
Josep Manuel Álvarez de la Campa Fayos (v1, v2)
Pere Aymerich Boixader (v1)
Efrém Batriu Vila (v2)
Enric Bisbe Company (v2)
Jordi Carreras Raurell (v1, v2)
Empar Carrillo Ortuño (v1, v2)
Carme Casas Arcarons (v1)
Lourdes Chamorro Lorenzo (v1)
Josep Antoni Conesa Mor (v1, v2)
Marc Corominas Xifrà (v1)
Antoni Curcó Masip (v1)
Joan Devis Ortega (v1)
Albert Ferré Codina (v1, v2)
Joan Font Garcia (v1, v2)
Josep Gestí Perich (v1, v2)
Laureà Giné Benagues (v1)
Roser Guàrdia Rúbies (v1)
Moisès Guardiola Bufí (v2)
Mercedes Guerrero Gimeno (v1)
Estela Illa Bachs (v1, v2)
Miquel Jover Benjumea (v2)
Modesta Juanola Giralt (v1)
Roger Lapeña Fargas (v2)
Artur Lluent Vallet (v1)
Silvia March Pascual (v1)
Gabriel Mercadal Corominas (v1, v2)
Arnau Mercadé López (v2)
Xavier Monje Vega (v1, v2)
Josep Maria Ninot Sugrañes (v1, v2)
Carme Pedrol Solanes (v1)
Joan Pedrol Solanes (v1, v2)
Joan Pino Vilalta (v1)
Rafael Quadrada Llovera (v1)

Jordi Recasens Guinjoan (v1)
Llorenç Sàez Gonyalons (v1)
Andreu Salvat Saladrigas (v1)
Antoni Sánchez Cuxart (v1)
Xavier Sans Serra (v1)
Ignasi Soriano Tomàs (v1)
Xavier Tarruella Ayza (v1)
Josep Vigo Bonada (v1)
Lluís Vilari Saís (v1, v2)

A la versió 2 han dut a terme feines de fotointerpretació, treball amb el SIG i treball de camp: Meritxell Arquer Prats, Raquel Capdevila Subirana, David Pérez Prieto i Aleix Puente Vila-Masana.

7. Memòria de la CHC50

Les memòries de les versions 1 (2004) i 2 (2012) es poden consultar al web del Departament de Territori i Sostenibilitat.

8. Descripció de les unitats de la llegenda

Donem a continuació la pauta que ha servit de guia per a la confecció de les fitxes de cada unitat.

Codi i enunciat de la unitat de llegenda

[Vegeu l'apartat 5]

Aspecte

Entès bàsicament com a fisiografia i fisiognomia dels hàbitats que comprèn. Fa referència típicament als trets següents:

- Caràcters generals del medi físic o de la vegetació.
- Caràcters adaptatius dels organismes que en fan part.
- Diversitat. Subunitats que inclou, si és el cas. Fàcies o aspectes que pot adoptar.
- Problemes d'identificació, si cal.

Ecologia. Entesa en sentit molt genèric. Comprèn diferents apartats:

Àrees biogeogràfiques. D'acord amb l'esquema classificatori següent:

- a - estatge subnival
- b - estatge alpí
- c - estatge subalpí
- d - muntanya mitjana. Especificant, si escau:
 - d.1 - estatge montà (si cal, distingint-hi l'altimontà i el montà inferior)
 - d.2 - estatge submontà
- e - terra baixa (contrades mediterrànies en general). Especificant, si escau:
 - e.1 - contrades marítimes subhúmedes (domini dels alzinars)
 - e.2 - contrades marítimes seques (domini de les màquies de margalló)
 - e.3 - contrades mediterrànies interiors. Especificant, si escau:
 - e.3.1 - seques (domini dels carrascars)
 - e.3.2 - subàrides (domini de les màquies d'arçot)
- f - muntanya mediterrània
 - f.1 - marítima (domini de l'alzinar muntanyenc)
 - f.2 - continental (domini del carrascar muntanyenc, i àrees amb bon desenvolupament

dels matollars xeroacàntics o de les comunitats dels *Ononidetalia striatae*)

g - litoral marítim

Ambients que ocupa. Localització dins el paisatge, expressada de manera flexible, però prou significativa.

Clima. Clima general o, si és del cas, topoclima. El clima general classificat de manera elemental en els tipus i, si cal, els subtipus següents:

- a - alpí
 - a.1 - nivós
 - a.2 - subcontinental
- b - subalpí
 - b.1 - humit
 - b.2 - subcontinental
- c - medioeuropeu
 - c.1 - subatlàntic
 - c.2 - submediterrani
- d - mediterrani muntanyenc
 - d.1 - subhumit
 - d.2 - sec
- e - mediterrani
 - e.1 - marítim
 - e.1.1 - subhumit
 - e.1.2 - sec
 - e.1.3 - càlid
 - e.2 - continental
 - e.2.1 - sec
 - e.2.2 - subàrid

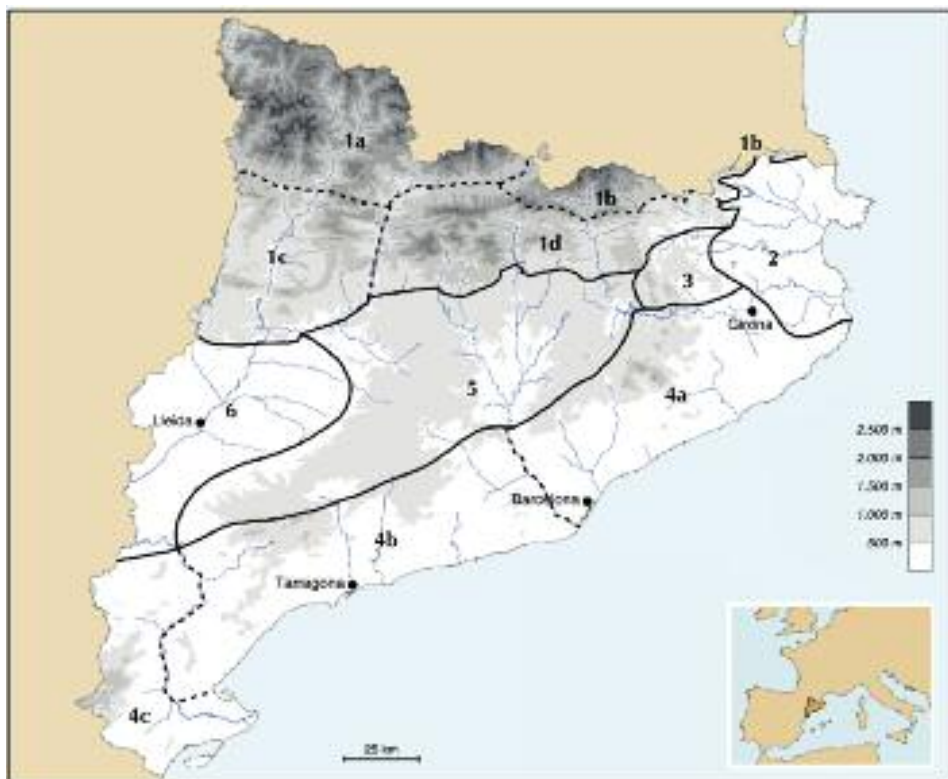
Substrat i sòl. Natura de la roca. Característiques bàsiques del sòl (textura, pH, nivell freàtic, airejament... si escau).

Flora principal. Si el biòtop és definit per la vegetació, que és el cas més general. Queda reflectida en una llista de les plantes més importants amb vista al reconeixement de la unitat. Aquesta llista, que sol ser poc extensa, és dreçada amb la intenció que una persona no gaire experta aconseguixi, amb poc esforç, dictaminar o assegurar-se que es troba davant de la unitat en qüestió.

En el cas de les comunitats terrestres complexes, les plantes poden estar ordenades per estrats. Si es tracta de comunitats forestals, s'hi poden distingir els estrats *arbori*, *arbutiu* i *herbaci* (i *muscular* i *liquènic*, si ve a tomb). En el cas de bosquines, de matollars i de prats emmatats, poden separar-se els dos (o quatre) estrats darrers. En el cas de formacions herbàcies amb estratificació ben marcada, s'hi poden diferenciar un estrat herbaci superior i un d'*herbaci inferior*. També l'estrat arbori i l'arbutiu poden ser subdividits, si escau, en un de superior i un d'inferior.

A cadascun dels tàxons esmentats, se li atribueixen les següents classes d'importància:

- normalment *dominant*.
- sovint *abundant*.
- *significatiu* (qualificació que pot combinar-se amb qualsevol de les dues precedents). En principi, es consideren significatives les plantes característiques d'una aliança sintaxonòmica (o, per inclusió, d'una associació); però també poden correspondre-hi, si

Territoris fisiogràfics de Catalunya. 1 Pirineus, subdividits en: 1a Pirineus centrals; 1b Pirineus orientals; 1c Prepirineus centrals; 1d Prepirineus orientals. 2 T. ruscínic. 3 T. olositànica. 4 T. catalanídica, subdividit en: 4a septentrional; 4b central; 4c meridional. 5 T. aussegàric. 6 T. sicòrica

escau, les característiques d'un ordre o d'una classe, i més excepcionalment les diferències de les unitats inferiors. De vegades també s'atribueix aquesta categoria a alguna espècie companya indicadora de determinades qualitats de l'hàbitat.

– *secundari*. Planta no inclouible en cap de les tres categories precedents. No es fa servir en gaires casos, car aporta poca informació.

Aquesta informació es dona mitjançant una quadrícula, situada a la dreta de la llista d'organismes, que és encapçalada per les abreviatures d'aquelles classes (dom., ab., sign., sec.) i que porta marques en forma de punt negre (•) a les caselles pertinents.

La llista de tàxons va ordenada (per a cada estrat, si cal) en la seqüència plantes dominants (significatives i no significatives), abundants (significatives i no significatives), simplement significatives (ni abundants ni dominants) i secundàries. Els noms científics de les plantes són escrits en lletra itàlica i, sempre que és possible, van seguits dels noms catalans més estandarditzats i inequívocs (entre parèntesis).

En el cas de les unitats aquàtiques i costaneres en què són importants organismes altres que les plantes superiors, aquest apartat té un títol i una estructura diferents. Sovint és desglossat en *Flora principal* i *Fauna principal*, i de vegades en estrats (estrat superior, estrat incrustant...) o en formacions (fitoplàncton, bentos...), i la llista de tàxons sol anar ordenada per grans grups sistemàtics (cloròfits, diatomees, equinoderms, crustacis, etc.).

Distribució dins el territori català. Usualment s'indiquen els territoris fisiogràfics, segons la divisió proposada per O. de Bolòs (1975), dels quals es coneix la unitat. Per a una comprensió intuïtiva d'aquesta divisió, vegeu la figura adjunta. Si escau, es fan constar directament, o s'hi afegeixen, localitzacions més concretes (Montseny, conca de Barberà, serralada Transversal, delta de l'Ebre...).

Usos i problemes de conservació. A la versió 2 aquest apartat ha estat revisat completament per part d'Andreu Salvat Saladrigas i Moisès Guardiola Bufí. S'estructura en general en 2 paràgrafs; el primer tracta de l'ús habitual que es fa de l'hàbitat (en cas que en tingui) i el segon descriu els problemes de conservació que té l'hàbitat al territori. Alguns hàbitats duen un terçet apartat en el que s'hi fan consideracions que no responen bé als dos primers però que hi tenen relació.

Hàbitats CORINE. S'especifiquen els hàbitats CORINE que comprèn la unitat, com també les unitats tipològiques (generalment associacions vegetals) que en formen part. A més, s'indica si aquests hàbitats són exclusius de la unitat en qüestió o no. En el cas d'unitats complexes, és a dir, les que inclouen diversos hàbitats, s'especifica quina importància hi sol tenir cadascun.

Es pot cercar més informació sobre aquest hàbitats elementals al Manual del hàbitats de Catalunya (8 volums, 2006-2008) i al Manual dels hàbitats litorals de Catalunya (2014).

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari. S'assenyala si la unitat coincideix exactament amb un Hàbitat d'Interès Comunitari (HIC), si comprèn més d'un HIC o si inclou també hàbitats que no són d'interès comunitari. I si els HIC en qüestió són exclusius d'aquesta unitat o es poden trobar també en altres unitats de llegenda.

Superfície cartografiada. Superfície que ocupa la unitat, en hectàrees, en la versió 2 de la cartografia de desembre del 2012.

Mapa de la unitat. S'ha elaborat un mapa de distribució de cadascuna de les unitats cartografiades. A causa de la reduïda escala de presentació d'aquests mapes en relació amb la dels originals, només hi són representats els polígons que ocupen més de 50 ha. Els polígons de menys de 50 ha s'hi han simbolitzat amb un punt. Cal tenir present, encara, que els polígons que no atenyen l'àrea mínima establerta (2 ha) no hi són recollits en absolut.

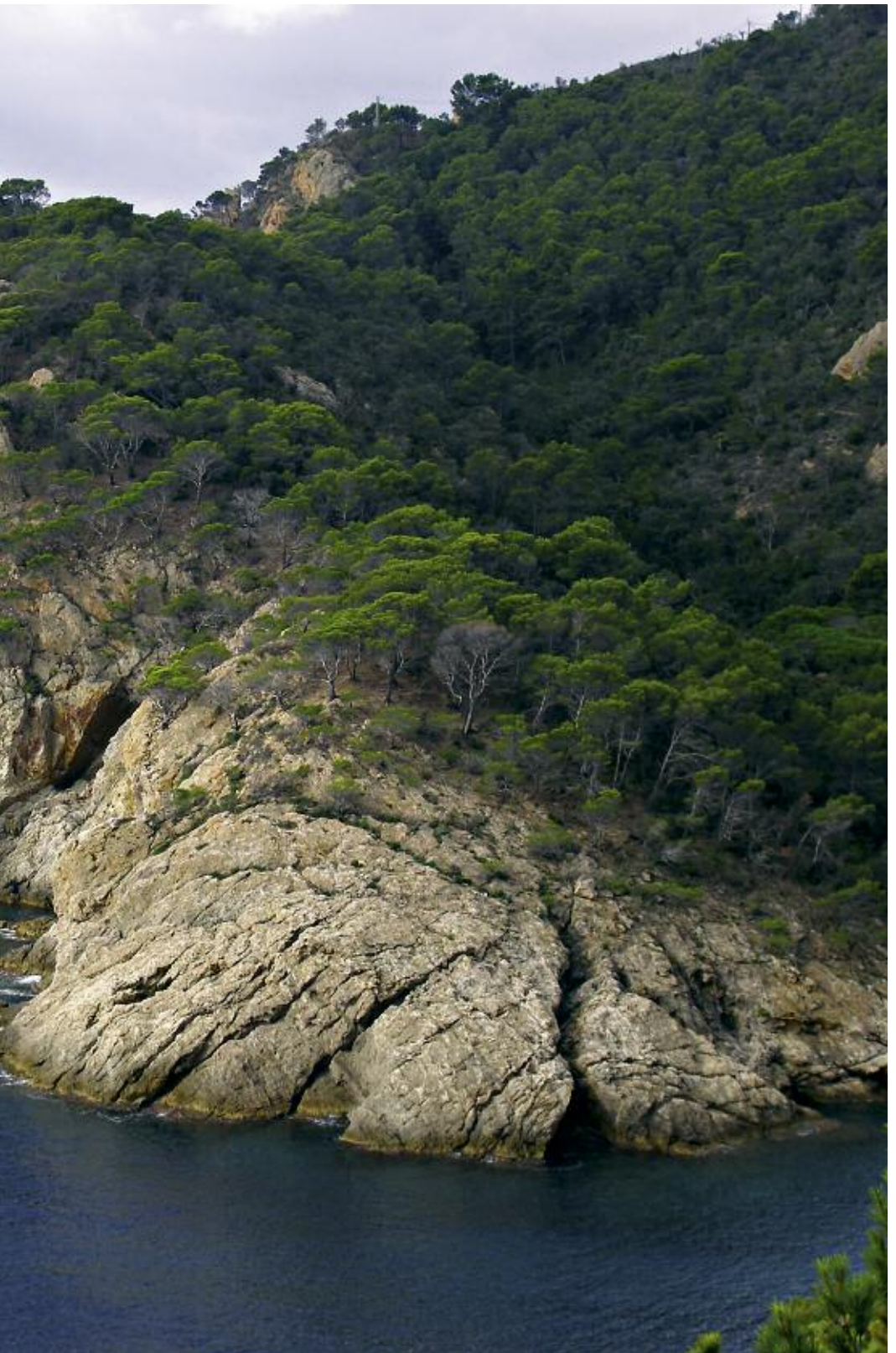
Autor(s) de la fitxa. Cada fitxa porta, al final del text, el nom de l'autor (o dels autors, si són més d'un) que l'ha elaborada i n'ha fet la primera redacció, d'acord amb les sigles convencionals següents:

AC Antoni CURCÓ	JG Josep GESTI
AF Albert FERRÉ	JMN Josep M. NINOT
AM Arnau MERCADÉ	JV Josep VIGO
EC Empar CARRILLO	LV Lluís VILAR
JC Jordi CARRERAS	PA Pere AYMERICH
JCb Jaume CAMBRA	RMM Ramon M. MASALLES
JF Joan FONT	XF Xavier FONT

Tornarem a remarcar que aquest model de fitxa, aplicable a les unitats definides per la vegetació, és una pauta teòrica que no sempre es completa enterament i fidelment, i que per a d'altres menes d'hàbitats pot tenir una estructura un xic diferent. El consultor podrà interpretar fàcilment les fitxes que no segueixen el model comentat.

1. Ambients litorals i salins

14a Plans costaners hipersalins, sense vegetació vascular o gairebé

► Aspecte

Espais costaners plans, desproveïts de vegetació vascular o només amb algunes plantes halòfiles molt esparses, de vegades recoberts d'un llac d'algues microscòpiques i bacteris.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Zona litoral.

Ambients que ocupa – Indrets poc allunyats de la mar, que s'inunden durant certs episodis meteorològics, com ara temporals de llevant i fenòmens de creixa (marees baromètriques).

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Sòls arenosos o llimosos, hipersalins a l'estiu, d'humitat fluctuant.

► Component biòtic

	dom.	ab.	sign.	sec.
Mantells microbians				
Diatomees				
<i>Nitzschia</i> ...				
Cloròfits (algues verdes)				
<i>Rhizoclonium</i> ...				
Cianòfits (algues blaves)				
<i>Microcoleus</i> , <i>Gloeocapsa</i> , <i>Callithrix</i> , <i>Schizothrix</i> ...				
Bacteris				
<i>Chlorobium</i> , <i>Chromatium</i> [fotoautòtrofs]...				
<i>Desulfovibrio</i> [sulfatoreductor]...		•	•	
Plantes vasculares				
<i>Arthrocnemum macrostachyum</i> (cirialera glauca)				•
<i>Salicornia patula</i> (cirialera herbàcia)				•
Ocells marins i litorals				
<i>Sterna</i> spp. (xatrac)			•	
<i>Larus</i> spp. (gavians i gavines)			•	
<i>Charadrius alexandrinus</i> (corriol camanegre)			•	

► Distribució dins el territori català

Territori catalanidic meridional (delta de l'Ebre).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment visitat per banyistes i omítòlegs.

Històricament una part important d'aquest hàbitat es va transformar en salines o arrossars. A l'actualitat la

principal amenaça és la regressió del delta de l'Ebre, resultat de la manca d'aportacions del riu i de la pujada del nivell del mar. És solcat per algunes infraestructures com ara línies elèctriques i camins.

Les mostres més extenses d'aquest hàbitat es localitzen dins d'àrees protegides, on allotgen importants agrupacions d'ocells marins i litorals. Els mantells microbians que s'hi desenvolupen tenen un gran interès científic perquè presenten similituds amb els ecosistemes més antics de la Terra.

► Hàbitats CORINE

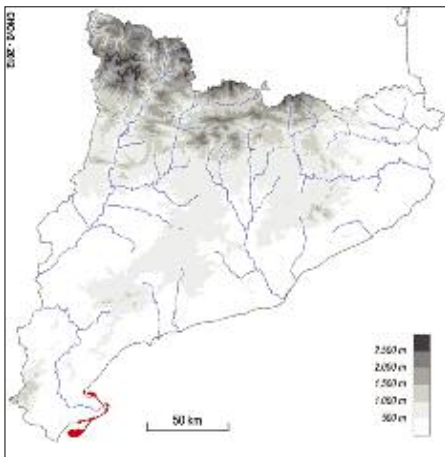
14 Plans costaners hipersalins, sense vegetació vascular o gairebé

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

1140 Plans costaners arenosos o llimosos, sovint recoberts de mantells microbians

► Superfície cartografiada

2.431,9022 ha

15a Vegetació (salicornars, prats, jonqueres...) dels sòls salins, poc o molt humits o, fins i tot inundats, del litoral

▶ Aspecte

Vegetació halòfila, herbàcia o arbustiva, de les maresmes del litoral, que es desenvolupa en els mesos d'estiu i a l'inici de la tardor. En fan part un conjunt d'espècies amb adaptacions morfològiques i fisiològiques per poder viure en sòls salins. La combinació entre la salinitat (molt condicionada pel règim d'inundació, pel tipus de materials edàfics i per la proximitat al mar) i el grau d'humitat (o el temps de permanència de l'aigua, si és el cas) determinen la instal·lació de diferents espècies. Aquesta vegetació pot presentar, doncs, aspectes molt diferents que van des d'herbassars terofítics de període vital molt curt fins a jonqueres, prats o matollars. En cadascuna d'aquestes formacions hi sol predominar una única espècie, o bé unes poques que sumen la major part de la biomassa.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim.

Ambients que ocupa – Maresmes i altres ambients sedimentaris propers al litoral.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Sòls salins argilosos o argil·loarenosos, humits o inundats periòdicament.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Arbustos				
<i>Arthrocnemum fruticosum</i> (cirialera comuna)	•		•	
<i>Arthrocnemum macrostachyum</i> (cirialera glauca)		•	•	
<i>Arthrocnemum perenne</i>		•	•	
<i>Suaeda vera</i> (salat)		•	•	
<i>Atriplex portulacoides</i> (salat)			•	•
Plantes herbàcies				
<i>Carex divisa</i>		•	•	
<i>Hordeum marinum</i> (margall mari)		•	•	
<i>Juncus compressus</i> subsp. <i>gerardi</i>		•	•	
<i>Plantago crassifolia</i> (plantatge mari)		•	•	
<i>Salicornia emerici</i> (cirialera herbàcia)		•	•	
<i>Salicornia patula</i> (cirialera herbàcia)		•	•	
<i>Schoenus nigricans</i> (jonquina negra)		•	•	
<i>Suaeda maritima</i> (salat herbaci)		•	•	
<i>Aeluropus litoralis</i>			•	•
<i>Artemisia gallica</i> (donzell mari)		•	•	
<i>Inula crithmoides</i> (salsona)		•	•	
<i>Juncus acutus</i> (junc agut)		•	•	
<i>Salsola soda</i> (barrella)		•	•	
<i>Elymus elongatus</i>			•	•
<i>Hymenolobus procumbens</i>			•	•
<i>Juncus subulatus</i>			•	•
<i>Limoniastrum monopetalum</i> (ajocagripaus)			•	•
<i>Limonium</i> spp. (ensopegueres)			•	•
<i>Puccinellia festuciformis</i>			•	•

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Puccinellia fasciculata</i>			•	
<i>Sphenopus divaricatus</i>			•	
<i>Suaeda splendens</i>			•	
<i>Triglochin barrelieri</i>			•	
<i>Triglochin maritimum</i>			•	
<i>Zygophyllum album</i>			•	

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscinic i catalanidic.

▶ Usos i problemes de conservació

Eventualment sotmès a pastura i visitat per lleure.

En temps històrics, part de la seva superfície es va transformar en conreus o va patir sobrepastura i cremes periòdiques. La regressió d'aquest hàbitat es va accentuar durant el segle XX a conseqüència de la dessecció de zones humides salabroses ocasionada pels canvis d'usos del sòl a la façana litoral. Actualment pateix els impactes de la freqüentació humana (obertura de camins, abocament de deixalles), la proliferació d'espècies exòtiques invasores i l'alteració del règim hidrològic. En alguns casos, la manca de pastura comporta una homogeneïtzació i un empobriment de l'hàbitat.

Les mostres més extenses es localitzen dins d'àrees protegides.

▶ Hàbitats CORINE

15.1131 Salicornars herbacis de *Salicornia emerici*, de sòls salins, llargament inundats, del litoral mediterrani

Salicornietum emerici O. Bolòs 1962

Exclusiu de la unitat. Minoritari.

15.1133 Salicornars herbacis de *Salicornia patula*, de sòls salins, breument inundats, del litoral mediterrani
Suaedo-Salicornietum patulae Brullo et Furnari ex Gèhu et Gèhu-Franck 1984

Exclusiu de la unitat. Freqüent.

15.52 Prats baixos, amb *Hordeum marinum*, *Carex divisa*, *Juncus gerardi*... de sòls salabrosos humits
Caricetum divisa Br.-Bl. 1931

Junco-Triglochin maritimi Br.-Bl. 1931

Exclusiu de la unitat. Minoritari.

15.53 Prats dominats per plantes carnosos (*Plantago crassifolia*...) o junciformes (*Schoenus nigricans*, *Juncus acutus*...), de sòls salins, generalment arenosos i poc humits

Schoeno-Plantaginietum crassifoliae Br.-Bl. 1931

Juncetum acuti R. Mol. et G. Tallon 1969
Orchido palustris-Centaureetum dracunculifoliae
Curcó 2002

No exclusiu de la unitat (pot aparèixer també a la unitat 15b). Freqüent.

15.55 Prats amb *Puccinellia festuciformis* i *Aeluropus littoralis*, de maresmes i sòls humits, salins, del litoral
Puccinellio-Arthrocnemetum fruticosi (Br.-Bl. 1928) Géhu 1976 subass. *aeluropetosum*
Salicornietum emerici O. Bolòs 1962

Exclusiu de la unitat. Minoritari.

15.56 Comunitats de soses i salats anuals (*Suaeda maritima*, *Salsola soda*), nitròfils, de sòls salins humits i temporalment inundats

Suaedo-Salsoletum sodae Br.-Bl. 1931
Salicornietum emerici O. Bolòs 1962 subass. *suaedetosum maritimae*

Atriplici-Suaedetum maritimae O. Bolòs et Vigo 1984

No exclusiu de la unitat (pot aparèixer també a la unitat 15b). Freqüent.

15.571+ Comunitats i poblaments de donzell marí (*Artemisia gallica*), de sòls salabrosos poc humits
Artemisio-Limonietum virgati (Kühnh.) Br.-Bl. 1931

No exclusiu de la unitat (pot aparèixer també a la unitat 15b). Minoritari.

15.58 Jonqueres de *Juncus subulatus*, de sòls salins humits

Aeluropo-Juncetum subulati Cirujano 1981
Arthrocnemo-Juncetum subulati Brullo et Furnari 1976

Puccinellio-Arthrocnemetum fruticosi (Br.-Bl. 1928) Géhu 1976 subass. *juncetosum subulati*

Poblaments esparsos de *Juncus subulatus*
No exclusiu de la unitat (pot aparèixer també a la unitat 15b). Minoritari.

15.611 Salicornars postrats d'*Arthrocnemum perenne*, de sòls argilosos salins, sempre xops i sovint inundats, del litoral

Halimiono portulacoidis-Sarcocornietum alpini
Rivas Mart. et Costa 1984

Exclusiu de la unitat. Minoritari.

15.612 Salicornars (matollars d'*Arthrocnemum fruticosum*) de sòls argilosos salins, temporalment inundats, del litoral

Puccinellio-Arthrocnemetum fruticosi (Br.-Bl. 1928) Géhu 1976

Exclusiu de la unitat. El més probable.

15.613 Salicornars d'*Arthrocnemum macrostachyum*, de sòls argilosos fortament salins i moderadament humits

Sphenopo-Arthrocnemetum glauci Br.-Bl. (1928) 1933

No exclusiu de la unitat (pot aparèixer també a la unitat 15b). Minoritari.

15.616 Matollars baixos d'*Atriplex portulacoides*, de sòls argilosos molt salins, no gaire humits, del litoral
Puccinellio-Arthrocnemetum fruticosi (Br.-Bl. 1928) Géhu 1976

Artemisio-Limonietum virgati (Kühnh.) Br.-Bl. 1931 subass. *atriplicetosum*

Exclusiu de la unitat. Minoritari.

15.618+ Matollars de salsona (*Inula crithmoides*), de

sòls moderadament salins, no gaire humits

Puccinellio-Arthrocnemetum fruticosi (Br.-Bl. 1928) Géhu 1976 subass. *inuletosum crithmoidis* (= *Agropyro-Inuletum crithmoidis*)

Armerietum ruscinonensis Br.-Bl. 1952 subass. *inuletosum crithmoidis*

Dauco-Crithmetum maritimi O. Bolòs et Vigo 1984

No exclusiu de la unitat (pot aparèixer també a la unitat 15b). Minoritari.

15.63 Matollars de *Limoniastrum monopetalum*, de sòls salins, poc humits, del litoral (delta de l'Ebre)

Limonio densissimi-Limoniasretum monopetali
Pignatti 1953

Exclusiu de la unitat. Minoritari.

15.7231+ Matollars de salat (*Suaeda fruticosa*), de sòls nitrificats, molt salins, del litoral

Suaedetum fruticosae (Br.-Bl.) O. Bolòs et R. Mol. 1958

Exclusiu de la unitat. Minoritari.

15.81 Comunitats d'ensopegueres (*Limonium* spp.), de sòls salins, molt secs a l'estiu

Artemisio-Limonietum virgati (Kühnh.) Br.-Bl. 1931
Zygophyllo-Limonietum (Br.-Bl.) Pign. 1953

Limonietum tournefortii Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Exclusiu de la unitat. Minoritari.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

1310 Comunitats de *Salicornia* i altres plantes anuals, colonitzadores de sòls argilosos o arenosos salins [hàbitats 15.1131 i 15.1133]

1410 Prats i jonqueres halòfils mediterranis (*Juncetalia maritim*) [hàbitats 15.52, 15.53, 15.55, 15.571+ i 15.58]

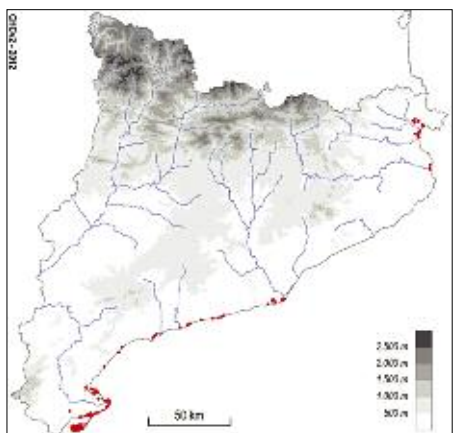
1420 Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (*Sarcocornetea fruticosae*) [hàbitats 15.611, 15.612, 15.613, 15.616, 15.618+ i 15.63]

1430 Matollars halonitròfils (*Pegano-Salsoletea*) [hàbitat 15.7231+]

1510* Comunitats halòfiles dels sòls d'humitat molt fluctuant [hàbitat 15.81]

► Superfície cartografiada

1.609,4296 ha

15b Vegetació (salicornars, prats, jonqueres...) dels sòls salins, poc o molt humits o, fins i tot, temporalment inundats, de les terres interiors àrides

▶ Aspecte

Vegetació herbàcia o arbustiva de les terres salines interiors, constituïda per vegetals halòfils. Pot presentar l'aspecte d'herbes teròfitics, prats, jonqueres o matollars, en funció de la salinitat, del règim hídric, de la durada del període vegetatiu o del tipus de substrat. Cadascuna d'aquestes formacions sol estar dominada per una sola espècie o bé per unes poques.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades mediterrànies interiors.

Ambients que ocupa – Depressions, vores de llacunes salines i altres terrenys salabrosos.

Clima – Mediterrani continental.

Substrat i sòl – Sòls salins humits, sovint inundats periòdicament.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Arbustos				
<i>Arthrocnemum macrostachyum</i> (cirialera glauca)		•		•
<i>Suaeda vera</i> subsp. <i>braun-blanquetii</i> (salat)		•		•
<i>Atriplex portulacoides</i> (salat)		•		•
Plantas herbàcies				
<i>Microcnemum coralloides</i>		•		•
<i>Plantago crassifolia</i> (plantatge marí)		•		•
<i>Salicornia patula</i> (cirialera herbàcia)		•		•
<i>Artemisia gallica</i> (donzell marí)			•	•
<i>Inula crithmoides</i> (salsona)			•	•
<i>Juncus acutus</i> (jonc agut)			•	•
<i>Limonium latebracteatum</i> (ensopeguera)			•	•
<i>Salsola soda</i> (barrella)			•	•
<i>Schoenus nigricans</i> (jonquina negra)			•	•
<i>Suaeda maritima</i> (salat herbaci)			•	•
<i>Aeluropus litoralis</i>				•
<i>Gypsophila perfoliata</i>				•
<i>Hymenolobus procumbens</i>				•
<i>Juncus subulatus</i>				•
<i>Limonium tournefortii</i> (ensopeguera)				•
<i>Sphenopus divaricatus</i>				•
<i>Suaeda splendens</i>				•

▶ Distribució dins el territori català

Territoris sicòric i ausosegàric i Prepirineus.

▶ Usos i problemes de conservació

Sotmès eventualment a pastura.

En regressió pels canvis en els usos del sòl, especialment allà on s'instauen explotacions agràries inten-

sives i a les àrees que es transformen en conreus de regadiu. Sensible als canvis en el règim d'inundació, en la salinitat i en la humitat edàfica, especialment a l'entorn de llacunes i embassaments. Puntualment afectat per cremes de vegetació.

▶ Hàbitats CORINE

15.1141 Salicornars herbacis de *Microcnemum coralloides*, de sòls salins, inundables, de les terres interiors àrides

Limonium tournefortii Br.-Bl. et O. Bolòs 1957
Exclusiu de la unitat. Minoritari.

15.1142 Salicornars herbacis de *Salicornia patula*, de sòls salins, inundables, de les terres interiors àrides
Suaedo-Salicornietum europaeae Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Exclusiu de la unitat. Minoritari.

15.53 Prats dominats per plantes carnosos (*Plantago crassifolia*...) o junciformes (*Schoenus nigricans*, *Juncus acutus*...), de sòls salins, generalment arenosos i poc humits

Schoeno-Plantagnetum crassifoliae Br.-Bl. 1931
Juncetum acuti R. Mol. et G. Tallon 1969

Orchido palustris-Centaureetum dracunculifoliae
Curcò 2002

Exclusiu de la unitat. Minoritari.

15.54 Prats amb *Aeluropus litoralis*..., de depressions humides, salines, de les terres interiors àrides
Aeluropo litoralis-Puccinellietum fasciculatae
(Rivas Goday 1955) Rivas Mart. et Costa 1976 em. Rivas Mart. 1984

No exclusiu de la unitat (pot aparèixer també a la unitat 15a). Minoritari.

15.571+ Comunitats i poblaments de donzell marí (*Artemisia gallica*), de sòls salabrosos poc humits
Artemisio-Limonietum virgati (Kühnh.) Br.-Bl. 1931

No exclusiu de la unitat (pot aparèixer també a la unitat 15a). Minoritari.

15.58 Jonqueres de *Juncus subulatus*, de sòls salins humits

Aeluropo-Juncetum subulati Cirujano 1981

Arthrocnemo-Juncetum subulati Brullo et Furnari 1976
Puccinellio-Arthrocnemetum fruticosi (Br.-Bl. 1928) Géhu 1976 subass. *juncetosum subulati*

Poblaments esparsos de *Juncus subulatus*

No exclusiu de la unitat (pot aparèixer també a la unitat 15a). Minoritari.

15.613 Salicornars d'*Arthrocnemum macrostachyum*, de sòls argilosos fortament salins i moderadament humits
Sphenopo-Arthrocnemetum glauci Br.-Bl. (1928) 1933

No exclusiu de la unitat (pot aparèixer també a la unitat 15a). Freqüent.

15.6151 Matollars de salat (*Suaeda vera* subsp. *braun-blanquetii*), de sòls argilosos molt salins, temporalment inundats, de les terres interiors àrides
Suaedetum braun-blanquetii Br.-Bl. et O. Bolòs 1957 em. nom.

Exclúsiu de la unitat. Freqüent.

15.618+ Matollars de salsona (*Inula crithmoides*), de sòls moderadament salins, no gaire humits
Puccinellio-Arthrocnemum fruticosi (Br.-Bl. 1928) Géhu 1976 subass. *inuletosum crithmoidis* (= *Agropyro-Inuletum crithmoidis*)
Armerietum ruscinonensis Br.-Bl. 1952 subass. *inuletosum crithmoidis*

No exclúsiu de la unitat (pot aparèixer també a la unitat 15a). Freqüent.

15.81 Comunitats d'ensopegueres (*Limonium* spp.), de sòls salins, molt secs a l'estiu
Artemisio-Limonietum virgati (Kühnh.) Br.-Bl. 1931
Gypsophiletum perfoliatae Br.-Bl. et O. Bolòs 1957
Limonietum tournefortii Br.-Bl. et O. Bolòs 1957
Exclúsiu de la unitat. Freqüent.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

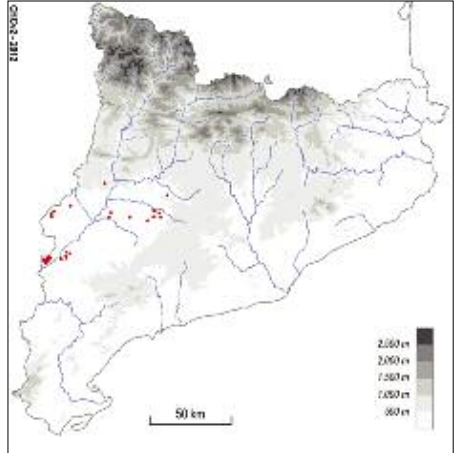
1310 Comunitats de *Salicornia* i altres plantes anuals, colonitzadores de sòls argilosos o arenosos salins [hàbitat 15.1141]

1410 Prats i jonqueres halòfils mediterranis (*Juncetalia maritimi*) [hàbitats 15.53, 15.54 i 15.58]

1420 Matollars halòfils mediterranis i termoatlàntics (*Sarcocornetea fruticosae*) [hàbitats 15.613, 15.6151 i 15.618+]

► Superfície cartografiada

242,0832 ha

15c Herbassars junciformes de *Spartina versicolor*, de vores dels estanys, llargament inundades i poc salines, del litoral

▶ Aspecte

Herbassars densos d'espartina, de fins a 1,5 m d'alçària. En formen part espècies perennes, graminoides i junciformes, adaptades a la salinitat del sòl i a la inundació prolongada.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim.

Ambients que ocupa – Vores de llacunes salabroses i maresmes.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Sòls de textura argil-loarenosa, moderadament salins i sotmesos a llargs períodes d'inundació.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Spartina versicolor</i> (espartina)		•	•	
<i>Juncus maritimus</i> (jonc marítim)			•	
<i>Juncus acutus</i> (jonc agut)			•	
<i>Limonium narbonense</i> (ensopeguera)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic (aiguamolls de l'Alt Empordà) i catalanídic (delta del Llobregat i delta de l'Ebre).

▶ Usos i problemes de conservació

Sotmès eventualment a pastura.

En temps històrics, una part de la seva superfície es va transformar en conreus o va patir sobrepastura i cremes periòdiques. La regressió d'aquest hàbitat es va accentuar durant el segle XX a conseqüència dels canvis d'usos del sòl a la façana litoral (turisme, construcció d'infraestructures de transport...).

Les mostres més extenses es localitzen dins d'àrees protegides. La conservació, allí on encara es troba en bon estat, no requereix actuacions especials perquè, si l'ambient és favorable, l'espècie principal (*Spartina versicolor*) té un creixement vegetatiu ràpid que afaforeix la regeneració de les àrees alterades.

▶ Hàbitats CORINE

15.23+ Herbassars junciformes de *Spartina versicolor*, de vores dels estanys, llargament inundades i poc salines, del litoral

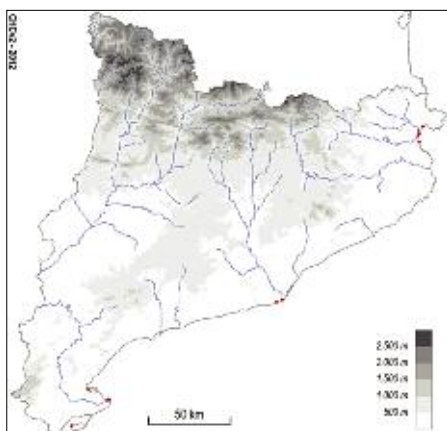
Spartino-Juncetum maritimi O. Bolòs 1962 sub-ass. *spartinetosum*

1320 Espartinars

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

▶ Superfície cartografiada

78,8412 ha

15d Jonqueres de *Juncus maritimus*, de sòls poc salins, llargament inundats, del litoral i de les contrades interiors

▶ Aspecte

Jonqueres denses, generalment altes, fins d'1,5 m d'alçària. Les integren espècies perennes, junciformes i graminoides, adaptades a la salinitat edàfica i als llargs períodes d'inundació del sòl. Segons el grau de salinitat, la textura del sòl i la durada del període d'inundació, tenen composició diversa; en general, són més riques com menys llargament inundat i menys salí sigui el terreny.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim. Terra baixa: contrades mediterrànies interiors.

Ambients que ocupa – Maresmes, vores d'estanys, terrenys salabrosos.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Sòls de textura argilosa, moderadament salins i inundats periòdicament.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Juncus maritimus</i> (jonc marítim)	•		•	
<i>Juncus acutus</i> (jonc agut)			•	
<i>Limonium narbonense</i> (ensopeguera)			•	
<i>Sonchus crassifolius</i>			•	
<i>Sonchus maritimus</i> subsp. <i>maritima</i> (lletsó d'aigua)			•	
<i>Iris spuria</i> subsp. <i>maritima</i>			•	

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic (aiguamolls de l'Alt i el Baix Empordà), catalanidic (deltes del Llobregat i de l'Ebre) i sicòric.

▶ Usos i problemes de conservació

Sotmès eventualment a pastura.

En temps històrics, una part de la seva superfície es va transformar en creus o va patir sobrepastura i cremes periòdiques. La regressió d'aquest hàbitat es va accentuar durant el segle XX a conseqüència de la dessecació de zones humides salabroses ocasionada pels canvis d'usos del sòl (urbanització, explotació turística, etc.), especialment al litoral. Actualment pateix els impactes de la freqüentació humana (obertura de camins, abocament de deixalles) i, puntualment, la proliferació d'espècies exòtiques invasores.

Actualment es troba majoritàriament dins espais naturals protegits. Com que les estrictes condicions edàfiques que requereixen aquestes formacions limiten molt el nombre d'espècies o de comunitats capaces de desplaçar-les, l'absència de perturbacions és suficient perquè persisteixin en els indrets que conserven un ambient adequat. No obstant això, la manca de pastura comporta una homogeneïtzació i un empobriment de l'hàbitat.

▶ Hàbitats CORINE

15.51 Jonqueres de *Juncus maritimus*, de sòls poc salins, llargament inundats, del litoral i de les contrades interiors

Spartino-Juncetum maritimi O. Bolòs 1962 sub-ass. *juncetosum*

Soncho-Juncetum maritimi Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Junco-Iridetum spuriae R. Mol. et G. Tallon 1969

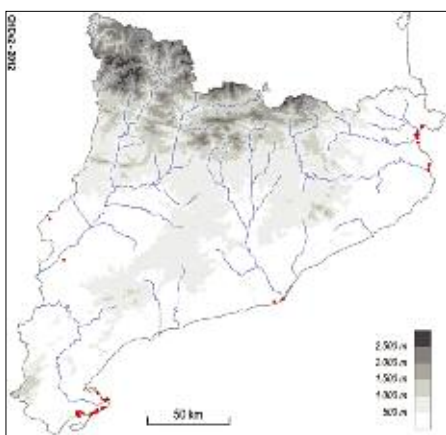
Junco-Triglochinetum maritimae Br.-Bl. 1931

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

1410 Prats i jonqueres halòfils mediterranis (*Juncetalia maritimi*)

▶ Superfície cartografiada

447,0427 ha

15e1 Matollars amb dominància de *Salsola vermiculata* (siscallars), botja pudent (*Artemisia herba-alba*), barrella terrera (*Kochia prostrata*), salat blanc (*Atriplex halimus*)..., halonitròfils, de sòls àrids de les contrades interiors

▶ Aspecte

Comunitats formades per vegetals adaptats a sòls secs i un xic salins de les terres meridionals i continentals, sobretot nanofaneròfits i camèfits. Comprenen des de formacions subarbusives fins a herbassars emmatats de plantes anuals. Presenten força variabilitat florística, des dels matollars dominats pel siscall i la botja pudent o pel salat blanc, dels indrets més salins, fins als poblaments de barrella terrera, molt pobres florísticament.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades mediterrànies interiors subàrides.

Ambients que ocupa – Camps abandonats, vores de camins i indrets sobrepasturats, secs.

Clima – Mediterrani continental subàrid.

Substrat i sòl – Sòls sedimentaris, profunds, compactes, salobres i nitrogenats, en general ben drenats; pH alt.

▶ Component biòtic

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Salsola vermiculata</i> (siscall)	•		•	
<i>Artemisia herba-alba</i> (botja pudent)		•	•	
<i>Kochia prostrata</i> (barrella terrera)		•	•	
<i>Atriplex halimus</i> (salat blanc)		•		
<i>Camphorosma monspeliaca</i> (camforada)				•
<i>Peganum harmala</i> (harmalà)				•
<i>Marrubium alysson</i> (malrubí de la ràbia)				•

▶ Distribució dins el territori català

Territori sicòric i àrees properes.

▶ Usos i problemes de conservació

Pasturat per ovinos.

Els problemes de conservació més importants són els derivats de la intensificació agrícola i de la transformació en regadiu de terres de secà. Més puntualment pateix sobrepastura.

▶ Hàbitats CORINE

15.721 Matollars amb dominància de *Salsola vermiculata* (siscallars), botja pudent (*Artemisia herba-alba*), barrella terrera (*Kochia prostrata*), salat blanc (*Atriplex halimus*)..., halonitròfils, de sòls àrids de les contrades interiors

Salsola vermiculatae-Artemisietum herbaealbae (Br.-Bl. et O. Bolòs) O. Bolòs 1967

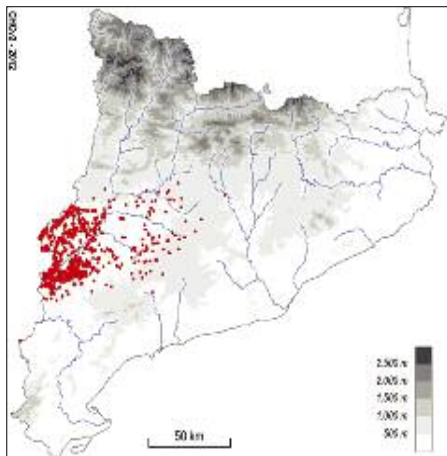
Salsola vermiculatae-Peganetum harmalae Br.-Bl. et O. Bolòs (1954) 1957 em. O. Bolòs 1967 sub-ass. *salsoletosum*

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

1430 Matollars halonitròfils (*Pegano-Salsoletea*)

▶ Superfície cartografiada

5.835,29 ha

15e2 Matollars de siscall (*Salsola vermiculata*) i salat blanc (*Atriplex halimus*), halonitròfils, d'ambients molt secs del litoral

▶ Aspecte

Matollars formats per nanofaneròfits i camèfits, amb diverses espècies anuals acompanyants.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim.

Ambients que ocupa – Vores de cases i poblacions, camins, en indrets secs.

Clima – Mediterrani marítim sec i càlid.

Substrat i sòl – Sòls sedimentaris nitrogenats i salats; pH alt.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Salsola vermiculata</i> (siscall)	•		•	
<i>Atriplex halimus</i> (salat blanc)	•			
<i>Camphorosma monspeliaca</i> (camforada)			•	
Estrat herbaci				
<i>Sonchus tenerrimus</i> (lletsó fi)				•

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Els problemes de conservació més importants són els derivats de la freqüentació i de la urbanització i la transformació del litoral. En alguns sectors hi abunden espècies exòtiques invasores.

▶ Hàbitats CORINE

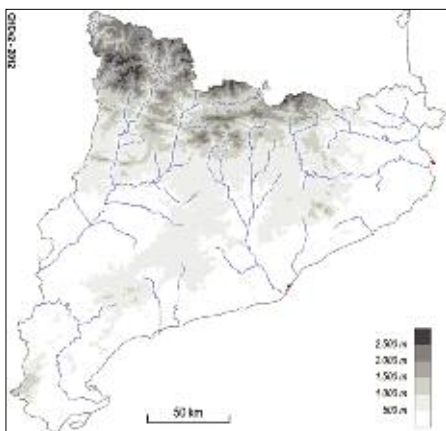
15.7232* Matollars de siscall (*Salsola vermiculata*) i salat blanc (*Atriplex halimus*), halonitròfils, d'ambients molt secs del litoral
Soncho-Salsoletum vermiculatae O. Bolòs et R. Mol. 1958

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

1430 Matollars halonitròfils (*Pegano-Salsoletea*)

▶ Superfície cartografiada

11,65 ha

15f Brolles i timonedes amb ruac (*Ononis tridentata*), trincola (*Gypsophila hispanica*)..., dels sòls guixencs, sobretot a les contrades interiors

► Aspecte

Brolles i timonedes d'alçària variable (0,3-1 m) en funció de les plantes que hi dominen. S'hi reconeix un estrat arbustiu clar, sota del qual hi ha un estrat herbaci de recobriment variable. En formen part un conjunt reduït d'espècies adaptades a la presència de guix (sulfat càlcic) al sòl.

Afectades puntualment per incendis, sobrepastura i canvis en els usos del sòl. La rompuda sovint comporta moviments de terres importants.

Les comunitats més madures es regeneren amb dificultat quan han estat alterades per la sobreexplotació o per l'erosió del sòl.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades mediterrànies interiors.

Ambients que ocupa – Espais oberts, costers i terrenys erosionats.

Clima – Mediterrani continental.

Substrat i sòl – Sòls guixencs (amb sulfat càlcic).

► Hàbitats CORINE

15.921 Brolles amb dominància de trincola (*Gypsophila hispanica*), de sòls guixencs, de les contrades interiors

Ononidetum tridentatae Br.-Bl. et O. Bolòs 1957
Exclusiu. Dominant, juntament amb el 15.923

15.922 Timonedes amb *Helianthemum squamatum*, de terraprimis i sòls compactes, guixencs, sovint amb crosta de guix superficial

Herniario fruticosae-Helianthemum squamati
O. Bolòs 1996

Helianthemum squamati Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Exclusiu. Minoritari.

15.923 Brolles de ruac (*Ononis tridentata*), de sòls argilosos guixencs

Ononidetum tridentatae Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Erico-Thymelaetum tinctoriae (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950 subass. *ononidetosum*

Exclusiu. Dominant juntament amb el 15.921

15.924+ Timonedes de *Lepidium subulatum*, de sòls guixencs pulverulents, de les contrades interiors

Lepidietum subulati Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Exclusiu. Minoritari

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Arbustos				
<i>Ononis tridentata</i> (ruac)		•		•
<i>Gypsophila hispanica</i> (trincola)		•		•
<i>Rosmarinus officinalis</i> (romani)			•	
Mates i herbes				
<i>Helianthemum squamatum</i>		•		•
<i>Lepidium subulatum</i>		•		•
<i>Herniaria fruticosa</i>			•	•
<i>Brachypodium retusum</i> (llostó)			•	
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)			•	
<i>Reseda stricta</i> (gandalla estreta)				•
<i>Launaea pumila</i> (lliciò bord)				•
<i>Artemisia herba-alba</i> (botja pudent)				•
Líquens				
<i>Psora decipiens</i>			•	
<i>Diploschistes diacapsis</i>			•	
<i>Squamarina</i> spp.			•	
<i>Fulgensia</i> spp.			•	

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

1520* Vegetació gipsícola ibèrica (*Gypsophiletalia*)

► Distribució dins el territori català

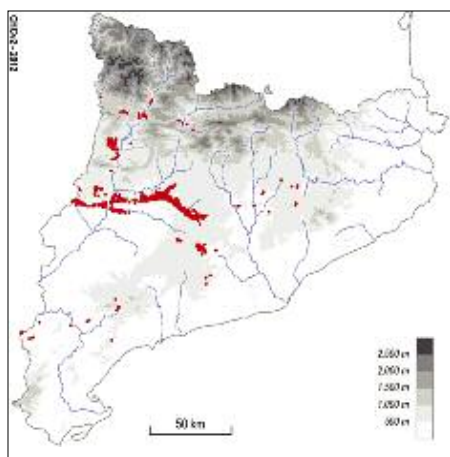
Territoris sicòric, ausossegàrric i catalanídic central i meridional; Prepirineus meridionals centrals.

► Usos i problemes de conservació

Utilitzades, sobretot en el passat, com a pastura per al bestiar ovi i cabrum.

► Superfície cartografiada

6.593,4415 ha

16a Platges arenoses nues o amb vegetació nitròfila de teròfits

▶ Aspecte

Platges sorrenques sense vegetació o, a la zona més allunyada de la mar, només amb poblaments poc densos de plantes nitròfiles, fins d'1 m d'alçària, de desenvolupament estival. En aquest darrer cas, s'hi fan espècies anuals, de cicle vital curt, algunes amb adaptacions particulars per a la vida a les sorres o per a la dispersió de les llavors en ambients inestables a primera línia de mar.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim.

Ambients que ocupa – Platges sorrenques a primera línia de costa o bé amb processos intensos de nitrificació per impacte humà o per acumulació de deixalles portades pels temporals.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Sòls sorrencs feblement estructurats.

▶ Component biòtic

	dom.	ab.	sign.	sec.
A la zona mediolitoral				
Crustacis				
<i>Talitrus saltator</i>			•	
<i>Orchestia</i> spp.			•	
<i>Tylos europaeus</i>			•	
A la zona supralitoral				
Anèl·lids				
<i>Ophelia bicornis</i>			•	
<i>Nerine cirratulus</i>			•	
Mol·luscos bivalves (petxines)				
<i>Mesodesma corneum</i>			•	
Crustacis isòpodes				
<i>Eurydice affinis</i>			•	
Plantes vasculares				
<i>Salsola kali</i> (barrella punxosa)			•	
<i>Cakile maritima</i> (rave de mar)			•	
<i>Xanthium italicum</i> (llapassa borda)			•	
<i>Glaucium flavum</i> (cascall mari)			•	
<i>Atriplex tornabenei</i> (salat rosa)			•	
<i>Atriplex prostrata</i> (herba mollà)			•	
<i>Euphorbia peplis</i> (lleteresà)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic.

▶ Usos i problemes de conservació

Utilitzat com a zona de lleure (turisme, pesca, esport...).

En el cas de la franja de platja a primera línia de costa, de natural sense vegetació, la presència de banyistes i la neteja de la sorra influeixen negativament en els poblaments d'invertebrats que hi viuen. Les platges amb vege-

tació nitròfila són conseqüència de l'impacte humà i es mantenen quasi sempre per aquesta raó.

S'expansionen a les àrees moderadament freqüentades i un xic ruderalitzades, ja que la vegetació nitròfila pot substituir les comunitats de dunes embrionàries; però a les platges més freqüentades i sotmeses a trepig continuat, les formacions nitròfiles desapareixen a causa de l'impacte turístic estival, que coincideix amb el període de desenvolupament de la vegetació.

▶ Hàbitats CORINE

16.111+ Platges arenoses supralitorals sense vegetació
Sempre representat.

16.112+ Sorres mediolitorals sense vegetació
Sempre representat.

16.12 Comunitats de teròfits, amb *Cakile maritima* (rave de mar), *Salsola kali* (barrella punxosa), *Euphorbia peplis*, *Atriplex tornabenei*..., nitròfiles, de les platges arenoses

Hypochoerido-Glaucietum flavi Rivas Goday et Rivas Mart. 1958

Atriplicetum hastato-tornabeni O. Bolòs 1962

Salsolo-Cakiletum aegyptiacae Costa et Mansanet 1981

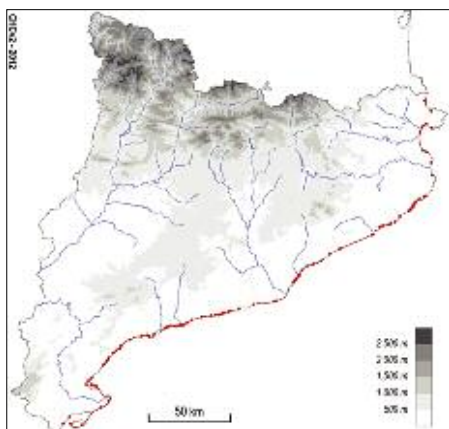
En general representat en proporció relativament petita, ja que la majoria de platges són "netejaes" regularment.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

1.371,9951 ha

16b Dunes i zones interdunars amb vegetació natural no nitròfila

► Aspecte

Zones arenoses colonitzades per comunitats molt diverses, des de poblaments oberts de gramínies amb potents aparells radiculars, situats a primera línia de costa, fins a formacions de petits arbustos i mates, en àrees més interiors, a recec dels aerosols marins. En les depressions interdunars, poc o molt humides, les plantes psammòfiles poden anar acompanyades d'espècies junciformes, mentre que a la rereduna seca hi poden aparèixer pradells teròfitics.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim.

Ambients que ocupa – Platges i rereplatges.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Sorres litorals, mòbils o poc o molt fixades.

► Component biòtic

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Ammophila arenaria</i> subsp. <i>arundinacea</i> (borró)		•	•	
<i>Elymus farctus</i> (jull de platja)		•	•	
<i>Medicago marina</i> (melgò de platja)		•	•	
<i>Crucianella maritima</i>		•	•	
<i>Ephedra distachya</i> (trompera)		•	•	
<i>Sporobolus pungens</i>			•	
<i>Thymelaea hirsuta</i> (bufalaga)			•	
<i>Ononis natrix</i> subsp. <i>ramosissima</i> (gavó marí)			•	
<i>Panicratium maritimum</i> (lliri de mar)			•	
<i>Euphorbia paralias</i> (lleteresa de platja)			•	
<i>Scirpus holoschoenus</i> var. <i>australis</i> (jonc boval)			•	
<i>Vulpia fasciculata</i>			•	
<i>Desmazeria marina</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic central i meridional

► Usos i problemes de conservació

Utilitzat com a zona de lleure (turisme, pesca, esport...).

Els principals problemes de conservació deriven de la presència de banyistes. També sovint és freqüentat per vehicles, ja sigui com a via d'accés a la platja o com a aparcament, o també per instaurar-hi passejos, càmpings, guinguetes o, fins i tot, segones residències. Els treballs de regeneració artificial de la sorra i de neteja de la sorra amb maquinària, així com també la proliferació d'espècies de flora invasora, malmeten greument aquest hàbitat.

► Hàbitats CORINE

16.2112 Dunes embrionàries, amb comunitats oberetes d'*Elymus farctus* (jull de platja), *Sporobolus pungens*..., de les platges arenoses

Cypero mucronati-Agropyretum juncei Kühnholtz-Lordat et Br.-Bl. 1933

Exclusiu de la unitat. Poc freqüent.

16.2122 Dunes movents, amb comunitats de borró (*Ammophila arenaria*), de les platges arenoses

Ammophiletum arundinaceae Br.-Bl. (1921) 1933

Exclusiu de la unitat. Poc freqüent.

16.223 Dunes estabilitzades, amb comunitats de *Crucianella maritima*, *Ononis natrix* subsp.

ramosissima (gavó marí), *Thymelaea hirsuta* (bufalaga marina)..., de les platges arenoses

Crucianelletum maritimae Br.-Bl. (1931) 1933

Exclusiu de la unitat. En general dominant dintre dels polígons cartogràfics corresponents.

16.228 Pradells de teròfits (*Medicago littoralis*, *Vulpia fasciculata*, *Desmazeria marina*...), de les arenas carbonàtiques de rereduna, al litoral meridional

(delta de l'Ebre)

Desmazerio marinae-Medicaginetum inermis Curcó 1990

Exclusiu de la unitat. Però només hi apareix esporàdicament; i cobreix superfícies exigües.

16.229 Llistonars (prats de *Brachypodium retusum*) i altres prats secs amb teròfits, colonitzadors d'arenys marítims

Bellardio-Holoschoenetum australis O. Bolòs 1962

Exclusiu de la unitat, però només hi apareix esporàdicament.

16.34 Jonqueres de jonc boval (*Scirpus holoschoenus* var. *australis*) i herbassars gramínoides de cesquera (*Saccharum ravennae*), de depressions humides de les interdunes litorals

Eriantho-Holoschoenetum australis O. Bolòs 1962

Exclusiu de la unitat. Esporàdic i localitzat.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

2110 Dunes movents embrionàries [hàbitat 16.2112]

2120 Dunes movents del cordó litoral, amb borró (*Ammophila arenaria*) [hàbitat 16.2122]

2190 Depressions humides interdunars [hàbitat 16.34]

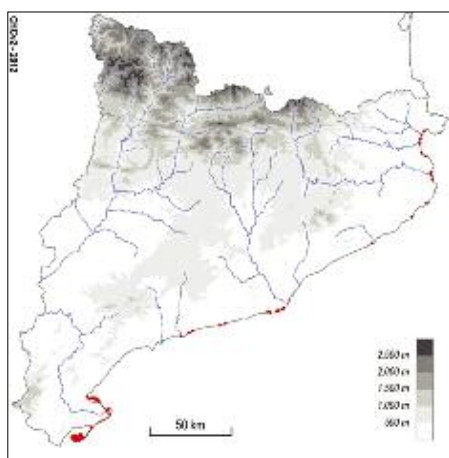
2210 Dunes litorals fixades, amb comunitats del *Crucianellion maritimae* [hàbitat 16.223]

2230 Dunes amb pradells dels *Malcolmietales* [hàbitat 16.228]

2240 Dunes amb prats d'annuals dels *Therobrachypodietales* [hàbitat 16.229]

► Superfície cartografiada

480,0838 ha

16c Dunes residualls plantades de pins (*Pinus pinea*, *P. pinaster*), al litoral

► Aspecte

Pinedes seminaturals que ocupen dunes residualls del litoral marítim. Sota l'estrat arbori de pins, els estrats arbustiu i herbaci poden ser molt diversos, tant en grau de desenvolupament com en composició.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim.

Ambients que ocupa – Dunes fixades a conseqüència de la plantació de pins.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Substrats de textura arenosa.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus pinea</i> (pi pinyer)		•		
<i>Pinus pinaster</i> (pinastre)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Cistus albidus</i> (estepa blanca)			•	
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)			•	
<i>Ononis natrix</i> subsp. <i>ramosissima</i> (gavó marí)				•
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium retusum</i> (llistó)			•	
<i>Hyparrhenia hirta</i> (albellatge)				•
<i>Ophrys tenthredinifera</i> (mosques vermelles)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic.

► Usos i problemes de conservació

Freqüentat per a usos lúdics, recol·lecció de pinyes.

Hàbitat sovint degradat per la freqüentació humana i per la circulació de vehicles, que provoquen la destrucció del sotabosc i l'erosió del sòl.

► Hàbitats CORINE

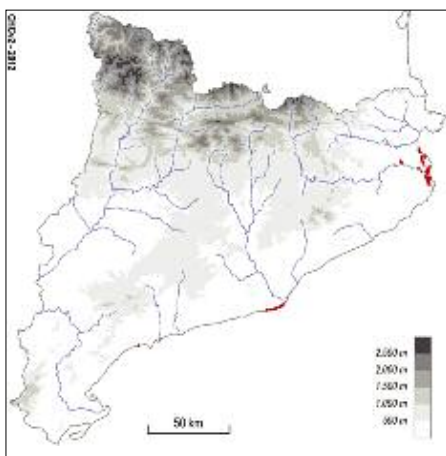
16.2982+ + 16.2983+ Dunes residualls plantades de pins (*Pinus pinea*, *P. pinaster*), al litoral
Crucianellum maritimae Br.-Bl. (1931) 1933
subass. *ophrydetosum*

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

2270* Dunes amb pinedes de pi pinyer o de pinastre

► Superfície cartografiada

1.323,1831 ha

17a Platges de còdols, nues o amb vegetació nitròfila de teròfits

▶ Aspecte

Platges de còdols i graves. A la zona poc o molt banyada per l'onatge hi poden viure alguns petits animals. Més enllà, hi pot haver alguns poblaments poc densos de plantes anuals adaptades a ambients inestables o, fins i tot, vegetació nitròfila.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim.

Ambients que ocupa – Codolars, de vegades amb processos intensos de nitrificació per acumulació de deixalles portades pels temporals o, secundàriament, per influència humana.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Sòls feblement estructurats.

▶ Hàbitats CORINE

17.11+ Codolars supralitorals sense vegetació

17.12+ Codolars mediolitorals sense vegetació

17.2 Codolars litorals, colonitzats per comunitats de teròfits –rave de mar (*Cakile maritima*), barrella punxosa (*Salsola kali*)...–, nitròfiles.

Hypochoerido-Glaucietum flavi Rivas Goday et Rivas Mart. 1958

Tots tres hàbitats hi poden aparèixer en proporcions semblants.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

1210 Vegetació anual colonitzadora dels codolars litorals rics en matèria orgànica [hàbitat 17.2, si la vegetació no té caràcter antròpic]

▶ Component biòtic

	dom.	ab.	sign.	sec.
A la zona mediolitoral				
Crustacis				
<i>Pachygrapsus marmoratus</i>			•	
<i>Gammarus olivii</i>				•
A la zona supralitoral				
Crustacis				
<i>Orchestia</i> spp.				•
<i>Tylos sardous</i>				•
Mol·luscos gasteròpodes (caragols)				
<i>Alexia myosotis</i>				•
<i>Ovatella bidentata</i>				•
<i>Truncatella subcylindrica</i>				•
Plantes vasculares				
<i>Glaucium flavum</i> (cascall marí)				•
<i>Cakile maritima</i> (rave de mar)				•
<i>Salsola kali</i> (barrella punxosa)				•

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic.

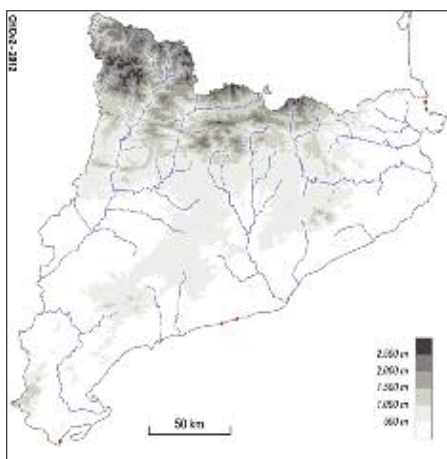
▶ Usos i problemes de conservació

Platges freqüentades per banyistes a l'estiu i sovint per pescadors.

El trepig, el moviment de còdols i l'acumulació de deixalles malmeten la vegetació natural o n'impedeixen la colonització. Alguns sectors han estat afectats per activitats lligades a la transformació del litoral (construcció de ports, de passeigs marítims, etc.).

▶ Superfície cartografiada

19,8106 ha

18a

Penya-segats i costes rocoses del cap de Creus, amb *Armeria ruscinonensis* o *Plantago subulata*

► Aspecte

Penya-segats litorals i costes rocoses, sotmesos poc o molt a la influència de l'aigua marina. Comprenen una zona supralitoral, exposada als ruixims de l'aigua i de vegades a la immersió, poblada per líquens, cianòfits i petits animals; i una zona adlitoral, clarament terrestre, on es fan diverses plantes amb flor. Inclouen petites basses excavades a les roques (cocons), sovint ocupades per poblacions denses de plàncton. A la zona terrestre, la vegetació vascular resta limitada a les esclètxes i als replanets on s'acumula una mica de sòl, i el seu recobriment augmenta amb la distància a l'aigua. Les plantes que la constitueixen adopten sovint port pulvinular (mates en coixinet) o bé tenen fulles i tiges més o menys carnoses, no rarament amb glàndules excretores de sal. Les espècies dominants varien en funció de la salinitat, de la freqüència dels esquitxos marins i del relleu. Així, al primer cinzell, s'hi fan les mates de l'armèria marina i del fonoll marí. Als replanets hi creixen sobretot ensopegueres. Més lluny de l'aigua, s'hi fan poblaments de pedrenca i bufalaga marina, sotmesos només a la influència del mar quan el vent bufa fort.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes.

Ambients que ocupa – Cinzell litoral rocós.

Clima – Mediterrani marítim.

Medi – Substrat generalment esquistós. La zona inferior, corresponent a l'estatge supralitoral, queda temporalment i regularment immersida. La resta del penya-segat és força batuda pel vent i exposada als esquitxos i a les gotes transportades per aquest. Les basses excavades a la roca contenen aigua de salinitat molt variable. En algunes esclètxes i replanets, hi ha un sòl esquelètic i sec, provinent de la descomposició de la roca, sovint amb una elevada concentració de sals.

► Component biòtic

	dom.	ab.	sign.	sec.
A la zona supralitoral				
Cianòfits (algues blaves)				
<i>Mastigocoleus testarum</i>		•		
Líquens				
<i>Verrucaria amphibia</i>			•	
Crustacis				
<i>Ligia italica</i>			•	
<i>Euraphia depressa</i>			•	
Mol·luscos				
<i>Littorina neritoides</i>		•	•	
<i>Littorina punctata</i>			•	

	dom.	ab.	sign.	sec.
Insectes				
<i>Fucelia maritima</i>			•	
Als cocons				
Cloròfits (algues verdes)				
<i>Tetraselmis fontiana</i>		•	•	
<i>Brachiomonas submarina</i>		•	•	
etc.				
Craspedofícies				
<i>Desmarella moniliformis</i>		•	•	
Diatomees				
<i>Amphora veneta</i>		•		
etc.				
Protozoous				
<i>Bodo</i> sp.		•		
Dipters				
<i>Aedes mariae</i> (mosquit)		•		
Coleòpters (escarabats)				
<i>Ochthebius quadricollis</i>			•	
A la zona terrestre				
Plantes vasculares				
<i>Armeria ruscinonensis</i> (armèria marina)		•	•	
<i>Inula crithmoides</i> (salsona)		•	•	
<i>Plantago subulata</i> (pedrenca)		•	•	
<i>Thymelaea hirsuta</i> (bufalaga marina)		•	•	
<i>Crithmum maritimum</i> (fonoll marí)			•	
<i>Daucus ginggidium</i> (pastanaga marina)			•	
<i>Frankenia laevis</i> subsp. <i>intermedia</i>			•	
<i>Herniaria fruticosa</i>			•	
<i>Limonium tremolsii</i> (ensopeguera)			•	
<i>Polycarpon polycarpoides</i>			•	
<i>Seseli farrenyij</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Territori ruscínic (cap de Creus).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

L'excessiva freqüentació, la pastura i la urbanització representen una amenaça, especialment per als hàbitats més allunyats de l'aigua. També la presència de certes espècies exòtiques (especialment del gènere *Carpobrotus*) degraden i malmeten l'hàbitat.

► Hàbitats CORINE

18.16 Penya-segats i roques de la franja supralitoral, ocupats sobretot per líquens (*Verrucaria*)
No exclusiu de la unitat. Fa part també de les unitats 18b i 18c. Força probable.

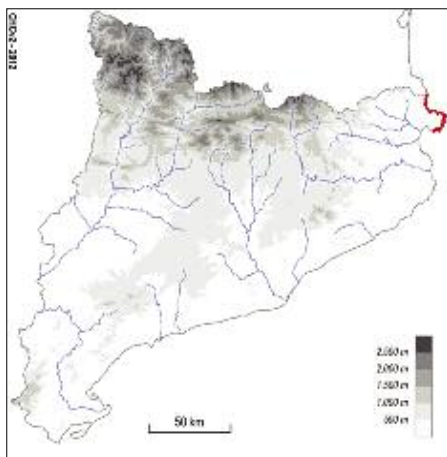
18.17 Basses excavades a les roques supralitorals, de salinitat molt variable
No exclusiu de la unitat. Fa part també de les unitats 18b i 18c. Força probable.

18.221+ Penya-segats litorals del cap de Creus, amb
Armeria rusciconensis o *Plantago subulata*
Armerietum rusciconensis Br.-Bl. 1952
Thymelaeo-Plantaginetum subulatae Rioux, Roux
et Pign. 1955
Exclúsiu de la unitat, en la qual és força probable.

- ▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
1240 Penya-segats de les costes mediterrànies colo-
nitzats per vegetació, amb ensopagues (*Limonium* spp.)
endèmiques [hàbitat 18.221+]

▶ Superfície cartografiada

423,1002 ha

18b Penya-segats i costes rocoses de la zona septentrional (fins al Maresme), amb pastanaga marina (*Daucus gingidium*)

► Aspecte

Costes rocoses i abruptes, sotmeses poc o molt a la influència de l'aigua marina. Comprenen una zona supralitoral, exposada als ruixims de l'aigua i de vegades a la immersió, poblada per cianòfits endolífics (només a les costes calcàries), líquens, petits caragols i crustacis; i una zona adlitoral, clarament terrestre, on es fan diverses plantes amb flor. Inclouen petites basses excavades a les roques (cocons), sovint ocupades per poblacions denses de plàncton.

A la zona terrestre, la vegetació és esparsa, limitada als petits relleixos i escltexes de les roques. Les espècies que hi viuen són rupícoles i halòfiles alhora. Es tracta de petites mates, de fulles i tiges més o menys caroses, sovint amb glàndules excretores de sal. També s'hi fan algunes plantes de distribució no exclusiva d'aquests ambients, però que aquí prenen formes particulars a causa de la salinitat, com el lletså, la cosconilla (*Reichardia picroides*) o la sempreviva (*Helichrysum stoechas*).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Cinyell litoral rocós.

Clima – Mediterrani marítim.

Medi – Substrats diversos, però majoritàriament granits i esquistos. La zona inferior, corresponent a l'estatge supralitoral, queda temporalment i regularment immersida. La resta del penya-segat és força batuda pel vent i exposada als esquitxos i a les gotes transportades per aquest. Les basses excavades a la roca contenen aigua de salinitat molt variable. En algunes escltexes i replanets s'hi troba un sòl esquelètic i sec, provinent de la descomposició de la roca, sovint amb una elevada concentració de sals.

► Component biòtic

	dom.	ab.	sign.	sec.
A la zona supralitoral				
Líquens				
<i>Verrucaria amphibia</i>			•	
Cianòfits (algues blaves)				
<i>Mastigocoleus testarum</i>		•		
<i>Dalmatella litoralis</i>			•	
<i>Scopulonema hansgirgianum</i>			•	
Crustacis				
<i>Ligia italica</i>			•	
<i>Euraphia depressa</i>			•	
Mol·luscos				
<i>Littorina neritoides</i>		•	•	
<i>Littorina punctata</i>			•	
Insectes				
<i>Fucelia maritima</i>			•	

	dom.	ab.	sign.	sec.
Als cocons				
Cloròfits (algues verdes)				
<i>Tetraselmis fontiana</i>		•	•	
<i>Brachiomonas submarina</i>		•	•	
etc.				
Craspedofícies				
<i>Desmarella moniliformis</i>		•	•	
<i>Diatomees</i>				
<i>Amphora veneta</i>		•		
etc.				
Protozoous				
<i>Bodo</i> sp.		•		
Dípters				
<i>Aedes mariae</i> (mosquit)		•		
Coleòpters (escarabats)				
<i>Ochthebius quadricollis</i>			•	
A la zona terrestre				
Plantes vasculares				
<i>Crithmum maritimum</i> (fonoll marí)		•	•	
<i>Inula crithmoides</i> (salsona)		•	•	
<i>Artemisia gallica</i> (donzell marí)			•	
<i>Astragalus tragacantha</i> (coixí de monja)			•	
<i>Daucus gingidium</i> (pastanaga marina)			•	
<i>Limonium minutum</i> subsp. pl. (ensopeguera)			•	
<i>Limonium virgatum</i> (ensopeguera)			•	
<i>Plantago crassifolia</i> (plantatge marí)			•	
<i>Sonchus tenerrimus</i> var. <i>pectinatus</i> (lletså)			•	

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic septentrional.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Els problemes de conservació més importants són els derivats de la freqüentació i de la urbanització i la transformació del litoral. En alguns sectors hi abunden espècies exòtiques invasores.

► Hàbitats CORINE

18.16 Penya-segats i roques de la franja supralitoral, ocupats sobretot per líquens (*Verrucaria*)

No exclusiu de la unitat. Fa part també de les unitats 18a i 18c. Força probable.

18.17 Basses excavades a les roques supralitorals, de salinitat molt variable

No exclusiu de la unitat. Fa part també de les unitats 18a i 18c. Força probable.

18.222+ Penya-segats litorals de la costa septentrional (fins al Maresme), amb pastanaga marina (*Daucus gingidium*)

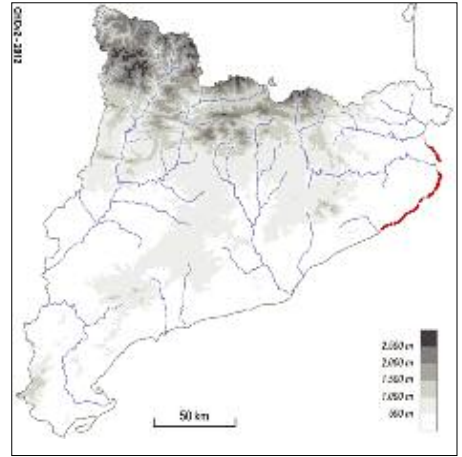
Dauco-Crithmetum maritimi O. Bolòs et Vigo 1984
etc.

Exclúsiu de la unitat, en la qual és força probable.

- ▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
1240 Peña-segats de les costes mediterrànies colonitzats per vegetació, amb ensopagues (*Limonium* spp.) endèmiques [hàbitat 18.222*]

- ▶ Superfície cartografiada

185,3356 ha

18c Penya-segats i costes rocoses de les zones central i meridional

► Aspecte

Penya-segats i costes rocoses, sotmesos poc o molt a la influència de l'aigua marina. Comprenen una zona supralitoral, exposada als ruixims de l'aigua i de vegades a la immersió, poblada per cianòfits endolítics, líquens, petits caragols i crustacis; i una zona adlitoral, clarament terrestre, on es fan diverses plantes amb flor. Inclouen petites basses excavades a les roques (cocons), sovint ocupades per poblacions denses de plàncton.

A la zona terrestre, el recobriment i la riquesa d'espècies disminueixen amb la distància a l'aigua. En general, el poblament vegetal és pobre, format per combinacions de dues o tres espècies, petites mates de fulles i tiges més o menys carnoses, sovint amb glàndules excretores de sal. El fonoll marí hi és gairebé sempre present, i als replanets amb sòl salí hi dominen les ensopegueres i el plantatge marí.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes seques.

Ambients que ocupa – Litoral rocós, fins allà on arriben els esquitxos de l'aigua.

Clima – Mediterrani marítim.

Medi – Majoritàriament roques calcàries, que és el substrat dominant a l'àrea de distribució de l'hàbitat. La zona inferior, corresponent a l'estatge supralitoral, queda temporalment i regularment immersida. La resta del penya-segat és força batuda pel vent i exposada als esquitxos i a les gotes transportades per aquest. Les basses excavades a la roca contenen aigua de salinitat molt variable. En algunes esclètxes i replanets s'hi troba un sòl esquelètic i sec, provinent de la descomposició de la roca, sovint amb una elevada concentració de sals.

► Component biòtic

	dom.	ab.	sign.	sec.
A la zona supralitoral				
Líquens				
<i>Verrucaria amphibia</i>			•	
Cianòfits (algues blaves)				
<i>Mastigocoleus testarum</i>		•		
<i>Dalmatella litoralis</i>			•	
<i>Scopulonema hansgirgianum</i>			•	
Crustacis				
<i>Ligia italica</i>			•	
<i>Euraphia depressa</i>			•	
Mol·luscos				
<i>Littorina neritoides</i>		•	•	
<i>Littorina punctata</i>			•	
Insectes				
<i>Fucelia maritima</i>			•	

	dom.	ab.	sign.	sec.
Als cocons				
Cloròfits (algues verdes)				
<i>Tetraselmis fontiana</i>		•	•	
<i>Brachiomonas submarina</i>		•	•	
etc.				
Craspedofícies				
<i>Desmarella moniliformis</i>		•	•	
Diatomees				
<i>Amphora veneta</i>		•		
etc.				
Protozous				
<i>Bodo</i> sp.		•		
Dipters				
<i>Aedes mariae</i> (mosquit)		•		
Coleòpters (escarabats)				
<i>Ochthebius quadricollis</i>			•	
A la zona terrestre				
Plantes vasculares				
<i>Crithmum maritimum</i> (fonoll marí)		•	•	
<i>Limonium gibertii</i> (ensopeguera)		•	•	
<i>Limonium virgatum</i> (ensopeguera)		•	•	
<i>Frankenia laevis</i> subsp. <i>intermedia</i>			•	
<i>Plantago crassifolia</i> (plantatge marí)			•	
<i>Reichardia picroides</i> (cosconilla)			•	

► **Distribució dins el territori català**
Territori catalanídic central i meridional.

► **Usos i problemes de conservació**
Sense ús.

Els problemes de conservació més importants són els derivats de la freqüentació i de la urbanització i la transformació del litoral. En alguns sectors hi abunden espècies exòtiques invasores.

► Hàbitats CORINE

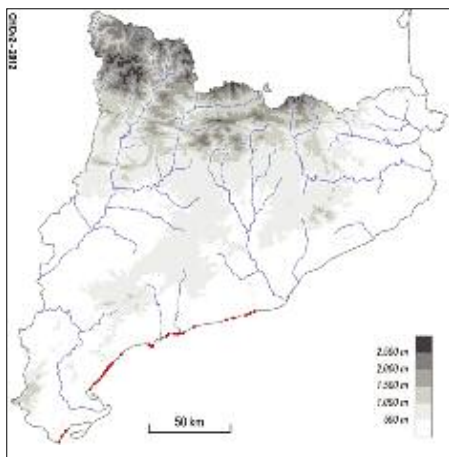
18.16 Penya-segats i roques de la franja supralitoral, ocupats sobretot per líquens (*Verrucaria*)
No exclusiu de la unitat. Fa part també de les unitats 18a i 18b. Força probable.

18.17 Basses excavades a les roques supralitorals, de salinitat molt variable
No exclusiu de la unitat. Fa part també de les unitats 18a i 18b. Força probable.

18.223+ Penya-segats litorals de la costa central i meridional
Reichardia-Crithmetum maritimi O. Bolòs 1962
Crithmo-Limonietum gibertii O. Bolòs 1967
Exclusiu de la unitat, en la qual és força probable.

- ▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
1240 Penya-segats de les costes mediterrànies colonitzats per vegetació, amb ensopagues (*Limonium* spp.) endèmiques [hàbitat 18.223+]

- ▶ Superfície cartografiada
121,8746 ha

19a Illots i farallons

▶ Aspecte

Petites illes i afloraments rocosos dins del mar, sigui sense vegetació, sigui amb plantes esparses, sigui colonitzats per comunitats vegetals diverses, sobretot les típiques dels penya-segats litorals. De vegades, amb colònies nombroses d'ocells marins, i llavors hi poden tenir importància les plantes nitròfiles.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Prop del litoral marítim o mar enfora.

Ambients que ocupa – Diversos.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Substrat rocós, sovint amb sòl molt prim o sense sòl.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Molt diversa; com a exemples, podem esmentar:				
<i>Crithmum maritimum</i> (fonoll marí)			•	
<i>Daucus gingidium</i> (pastanaga marina)			•	
<i>Limonium virgatum</i> (ensopeguera de roca)			•	
<i>Limonium minutum</i> subsp. <i>revolutum</i> (ensopeguera menuda)			•	
<i>Lavatera arborea</i> (malva d'arbre)			•	
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)				•

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que els més propers a la línia de la costa poden patir sobrefreqüentació de banyistes, i en alguns hi abunden espècies exòtiques invasores.

▶ Hàbitats CORINE

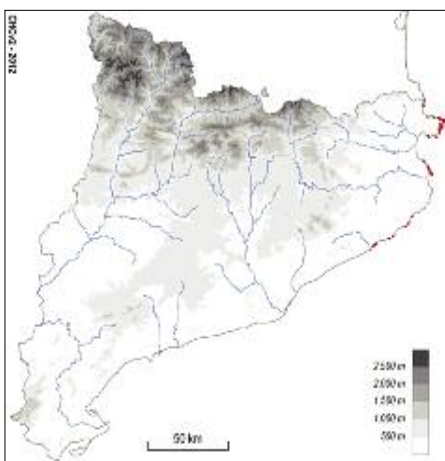
19 Illots i farallons

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

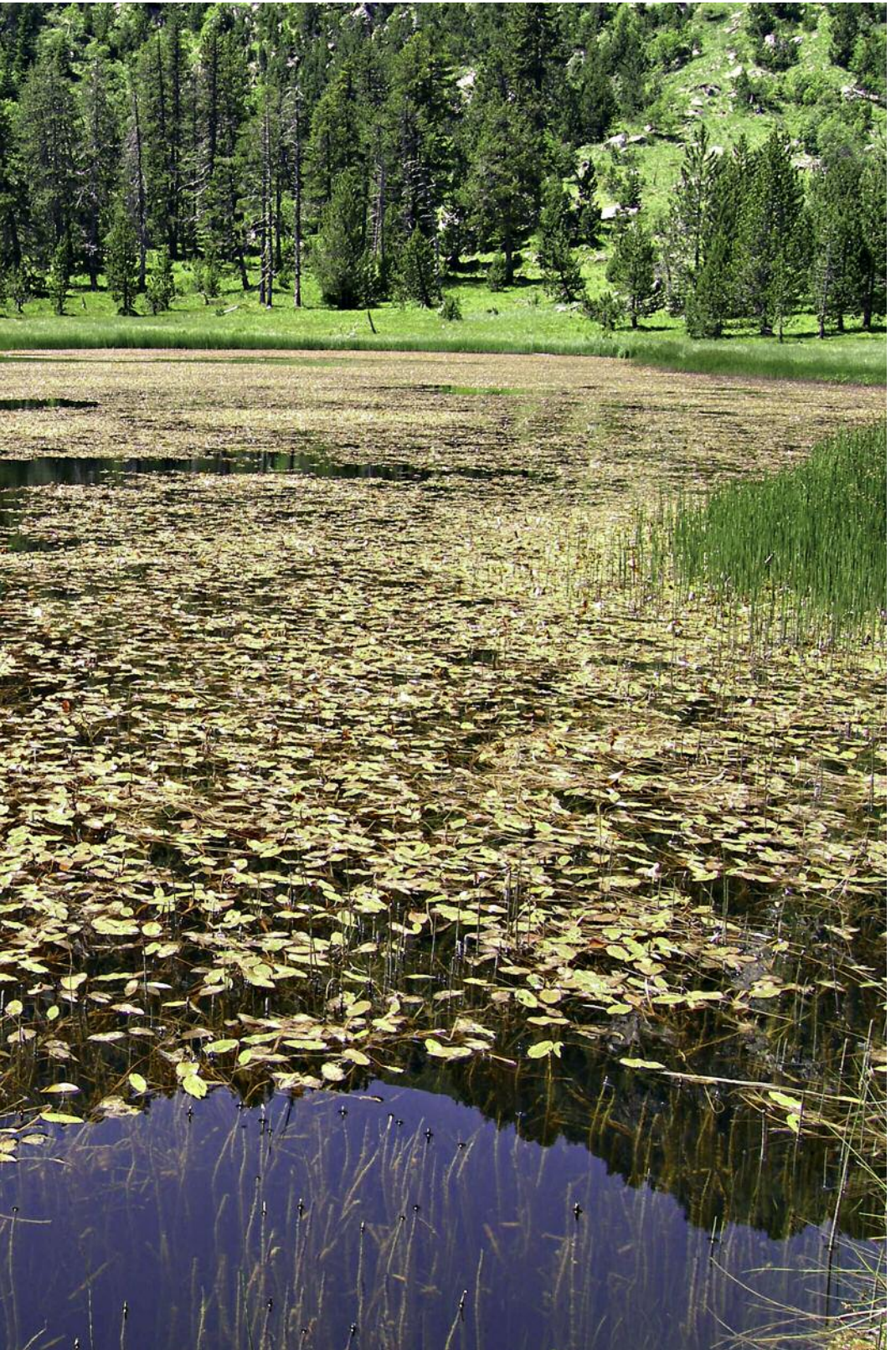
▶ Superfície cartografiada

22,6384 ha

2. Aigües continentals

21a Llacunes litorals

▶ Aspecte

Masses d'aigua costaneres, separades del mar per un banc de sorra o de fang. Generalment salines a causa del seu origen, però, en les àrees deltaïques, poc o molt desalinitzades per efecte de la utilització del sistema. Són hipersalines únicament les de mida petita, en què l'única aportació d'aigua dolça prové de la pluja. Poden tenir vegetació vascular o només plàncton i poblacions d'algues.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim.

Ambients que ocupa – Zones marginals deltaïques; àrees litorals, darrere les platges.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Fons llimosos i sorrencs.

▶ Component biòtic

	dom.	ab.	sign.	sec.
Cianòfits (algues blaves)				
<i>Phormidium</i> , <i>Merismopedia</i> ...		•		
Crisofícies				
<i>Prymnesium</i> , <i>Chromulina</i> ...		•		
Cloròfits (algues verdes)				
<i>Enteromorpha</i> , <i>Cladophora</i> ...		•		
<i>Chara</i> spp. (asprelles)		•		
<i>Dunaliella</i> , <i>Selenastrum</i>			•	
Plantes vasculares				
<i>Ruppia</i> spp.		•		
<i>Potamogeton pectinatus</i> (espiga d'aigua)		•		
Crustacis				
<i>Artemia salina</i>		•	•	
<i>Calanipeda aquae-dulcis</i>		•		
<i>Atyaephira desmaresti</i>		•		
Peixos				
<i>Aphanius iberus</i> (fartet)		•	•	
<i>Valencia hispanica</i> (samaruc)		•		
<i>Sparus auratus</i> (orada)		•		
<i>Dicentrarchus labrax</i> (llobarro)		•		
Ocells				
<i>Fulica atra</i> (fotja vulgar)		•		
<i>Netta rufina</i> , <i>Anas</i> spp. (ànecs)		•		
<i>Phoenicopterus ruber</i> (flamenc)			•	
<i>Recurvirostra avosetta</i> (bec d'alena)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Territoris catalanídic i ruscinic.

▶ Usos i problemes de conservació

Les llacunes litorals grosses són aprofitades per a la pesca, la caça i el turisme ornitològic.

Les més grans són els col·lectors d'una bona part de l'aigua dels canals de reg. Això comporta l'arribada de pesticides i de nutrients i la modificació del règim hidrològic i de la salinitat. Les llacunes petites havien estat considerades, sovint, com a medis insalubres, de manera que algunes van patir abocaments de deixalles i de runes, i altres van ser dessecades.

Actualment es troben majoritàriament dins espais naturals protegits. Cal fomentar la valoració pública i social d'aquest hàbitat (interès faunístic, ecològic, paisatgístic...) i controlar tant la qualitat de l'aigua entrant com els altres usos que hi tenen lloc.

▶ Hàbitats CORINE

21.11 Llacunes litorals sense poblacions de carofícies
Exclusiu de la unitat.

21.12 Llacunes litorals amb poblacions de carofícies
Charion canescentis Krausch 1964
Exclusiu de la unitat.

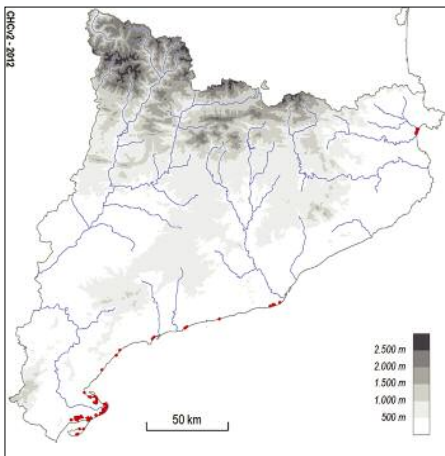
21.211 Llacunes litorals amb comunitats submerges de
Ruppia, *Potamogeton pectinatus* (espiga d'aigua)...
Ruppium maritima Hocquette 1927
Chaetomorpha-Ruppium Br.-Bl. 1952
Potamogeton pectinatus Carstensen 1955
Exclusiu de la unitat.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

1150* Llacunes litorals

▶ Superfície cartografiada

1.782,0683 ha

22a Estanys (i embassaments) d'alta muntanya, incloent-hi, si és el cas, les formacions de grans càrexs associades

▶ Aspecte

Estanys i basses d'alta muntanya, siguin naturals, siguin modificats per obres hidràuliques diverses, siguin creats artificialment. El seu aspecte és força divers, tant per la mida que poden assolir com per les característiques geomorfològiques de la cubeta, el color de l'aigua o les poblacions vegetals que hi creixen. Pel que fa a aquestes darreres, són especialment vistoses les poblacions d'hidròfits flotants que estenen les fulles i obren les flors ran d'aigua, els vorals coberts d'helòfits (especialment *Carex rostrata*) i encara les poblacions totalment submergides d'alguns hidròfits, com els isòets que poden formar petites praderies. Sobre els fons llimosos d'aigües poc o molt carbonatades poden créixer tofes més o menys denses d'algues carofícies.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i alpí.
Ambients que ocupa – Estanys, embassaments i basses, situats sobretot als circs glacials i en algun cas al fons de les valls.
Clima – Subalpí o alpí.
Substrat i sòl – Qualsevol mena de substrat, però especialment roques dures i impermeables.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Isoetes lacustris</i> (isòet)			•	
<i>Isoetes echinospora</i> (isòet)			•	
<i>Sparganium angustifolium</i>			•	
<i>Subularia aquatica</i>			•	
<i>Myriophyllum alternifolium</i> (volanti)			•	
<i>Potamogeton gramineus</i> (espiga d'aigua)			•	
<i>Potamogeton bertholdii</i> (espiga d'aigua)			•	
<i>Potamogeton polygonifolius</i> (espiga d'aigua)			•	
<i>Potamogeton alpinus</i> (espiga d'aigua)			•	
<i>Utricularia minor</i> (utriculària)			•	
<i>Callitriche verna</i>			•	
<i>Ranunculus aquatilis</i> subsp. <i>lutulentus</i>			•	
<i>Luronium natans</i>			•	
<i>Carex rostrata</i>			•	
<i>Chara</i> spp. (asprelles)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus, sobretot axials.

▶ Usos i problemes de conservació

Els més accessibles són explotats per la pesca mentre que els més grans són sovint aprofitats per la indústria hidroelèctrica.

La introducció de peixos ha ocasionat canvis importants en la biocenosi, fet que ha afectat greument els macròfits i els amfibis i ha propiciat l'establiment d'espècies o varietats foranes. L'explotació hidroelèctrica pot comportar canvis importants en el nivell d'aigua i en el règim hidrològic. Ocasionalment les vores pateixen un trepig excessiu per part del bestiar i els visitants.

La diversitat d'hàbitats que inclou aquesta unitat no permet fer gaires consideracions generals. Als estanys i a les basses naturals hi ha hàbitats molt sensibles a la variació de les condicions ambientals naturals.

▶ Hàbitats CORINE

22.11 Aigües dolces estagnants oligotròfiques, pobres en calç

Forma part també de la unitat 22c. És l'hàbitat més freqüent i quan apareix sol ser dominant.

22.13 Aigües dolces estagnants eutròfiques

Forma part també de les unitats 22b i 22c. Poc freqüent, quan apareix sol ser dominant.

22.14 Aigües dolces estagnants distròfiques

Exclusiu de la unitat. Molt poc freqüent i de poca extensió.

22.21+ Fangars dels fons o dels marges de les aigües dolces estagnants, sense vegetació

Forma part també de les unitats 22b i 22c. General.

22.22+ Codolars dels fons o dels marges de les aigües dolces estagnants, sense vegetació

Forma part també de les unitats 22b i 22c. Minoritari.

22.3113 Pradells d'isòets (*Isoetes lacustris*, *I. echinospora*), submersos una gran part de l'any, d'estanys oligotròfics de l'alta muntanya

Isoetes lacustris-*Sparganium borderei* Br.-Bl. 1948
 Exclusiu d'aquesta unitat. Minoritari, però localment abundant.

22.3114 Poblaments de *Sparganium angustifolium*, radicants i amb gran part del fullatge flotant, d'estanys oligotròfics de l'alta muntanya

Isoetes lacustris-*Sparganium borderei* Br.-Bl. 1948
 Exclusiu d'aquesta unitat. Freqüent, ocupa superfícies relativament importants.

22.433 Comunitats d'espigues d'aigua (*Potamogeton polygonifolius*, *P. gramineus*, *P. alpinus*) o altres herbes (*Luronium natans*, *Callitriche palustris*), radicants i amb fulles flotants, de basses i estanys d'alta muntanya

Ranunculo-Potamogeton alpini Ballesteros et Gacia 1991

Exclusiu d'aquesta unitat. Minoritari.

- 22.441 Poblaments submersos d'asprelles (*Chara* spp.), de basses i estanys d'aigües carbonàtiques
 Forma part també de la unitat 22c. Minoritari.
- 22.442 Poblaments submersos de *Nitella*, de basses i estanys d'aigües clares
 Forma part també de la unitat 22c. Minoritari.
- 22.45 Poblaments flotants d'esfagnes (*Sphagnum* spp.), *Utricularia minor*..., d'estanyols d'aigües àcides d'alta muntanya, als Pirineus centrals
Scorpidio-Utricularietum minoris (Ilshner) Müller et Görs 1960
 Excluiu d'aquesta unitat. Minoritari.
- 53.214 Comunitats de *Carex rostrata* o *C. vesicaria*, de vores d'aigua i aiguamolls àcids, de l'alta muntanya (i de l'estatge montà)
Caricetum rostratae Rübel 1912
Caricetum vesicariae Chouard 1924
 etc.
 Excluiu de la unitat. Minoritari.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

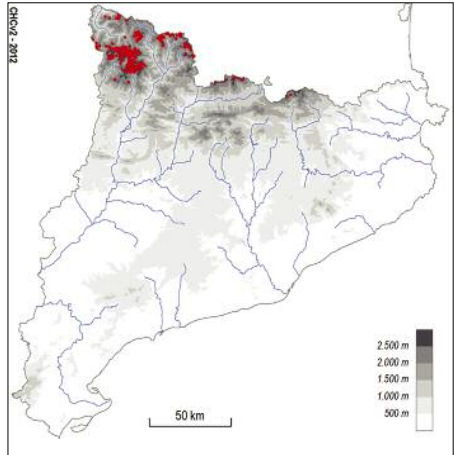
- 3110 Aigües estagnants oligotròfiques, molt poc mineralitzades (*Littorelletalia uniflorae*) [hàbitats 22.11, 22.3113 i 22.3114]
- 3120 Aigües estagnants oligotròfiques molt poc mineralitzades, amb *Isoetes* spp., en terrenys generalment arenosos de la Mediterrània occidental [hàbitat 22.11 si està combinat amb 22.3412]
- 3140 Aigües estagnants oligomesotròfiques, dures, amb vegetació bentònica de carofícies [hàbitats 22.441 i 22.442]

3150 Estanys naturals eutròfics amb vegetació natant (*Hydrocharition*) o poblaments submersos d'espigues d'aigua (*Potamion*) [hàbitat 22.13 si està combinat amb 22.411, 22.412, 22.414, 22.415 o 22.421]

3160 Estanys i basses naturals d'aigua distròfica [hàbitats 22.45, i 22.14 si està combinat amb 22.45]

► Superfície cartografiada

1.428,9195 ha

22b Basses i estanyols de terra baixa, de nivell fluctuant o temporers

▶ Aspecte

Estanys i basses d'aigües somes, fluctuants o temporàries. L'aspecte de la massa d'aigua i del poblament vegetal és variable al llarg de l'any, segons les estacions o els episodis climàtics concrets.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Antics meandres abandonats, sots, clotades, etc.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Roques poc permeables i terrenys al·luvials.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Isoetes duriei</i> (isòet)			•	
<i>Isoetes setacea</i> (isòet)			•	
<i>Isoetes velata</i> (isòet)			•	
<i>Carex cuprina</i>			•	

▶ Distribució dins el territori català

Tot el territori, però rara o nul·la als Pirineus.

▶ Usos i problemes de conservació

En alguns casos s'utilitzen com a abeuradors de bestiar.

Són afectats per un gran nombre d'impactes, entre els quals destaquen la dessecació amb finalitats agrícoles o bé per a la plantació de pollancre. Poden patir una excessiva freqüentació per part dels ramats, acumulació de nutrients i de pesticides provinents dels conreus veïns, abocament de deixalles, etc.

▶ Hàbitats CORINE

22.12 Aigües dolces estagnants mesotròfiques

Forma part també de la unitat 22c. És l'hàbitat més freqüent.

22.13 Aigües dolces estagnants eutròfiques

Forma part també de les unitats 22a i 22c. Poc freqüent, quan apareix sol ser dominant.

22.15 Aigües dolces estagnants oligomesotròfiques, riques en calç

Forma part també de la unitat 22c. Poc freqüent, quan apareix sol ser dominant.

22.21+ Fangars dels fons o dels marges de les aigües dolces estagnants, sense vegetació

Forma part també de les unitats 22a i 22c. General.

22.22+ Codolars dels fons o dels marges de les aigües dolces estagnants, sense vegetació

Forma part també de les unitats 22b i 22c. Minoritari.

22.3411 Pradells d'*Isoetes duriei*, de sots sorrencs temporalment inundats, de terra baixa, al territori catalanidic septentrional

Isoetetum duriei Br.-Bl. (1931) 1935

Exclusiu d'aquesta unitat. Minoritari.

22.3412 Pradells d'isòets (*Isoetes setacea*, *I. velata*), de basses fluctuants de terra baixa, al territori ruscinic

Isoetetum delilei Br.-Bl. (1931) 1935

Exclusiu d'aquesta unitat. Minoritari.

22.5 Basses i estanys temporers

Exclusiu d'aquesta unitat.

53.2192 Comunitats dominades per *Carex cuprina*, de vores d'aigua i llocs humits, de la terra baixa i de la muntanya mitjana

Cypero-Caricetum otrubae R. Tx. in R. Tx. et Oberd. 1958

Compartit amb altres unitats. Minoritari.

Algunes unitats incloses dins:

22.3 Vegetació amfibia

Compartit amb altres unitats. Minoritari.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

3120 Aigües estagnants oligotròfiques molt poc mineralitzades, amb *Isoetes* spp., en terrenys generalment arenosos de la Mediterrània occidental [hàbitat 22.3412, només si correspon a estanys permanents]

3130 Aigües estagnants, poc o molt mesotròfiques, amb vegetació de les classes *Littorelletea uniflorae* o *Isoeto-Nanojuncetea* [hàbitat 22.12 si està combinat amb 22.313, 22.3231; 22.3232, 22.3233, només si van associats a basses i estanys; 22.314, només si correspon a aigües no clarament oligotròfiques]

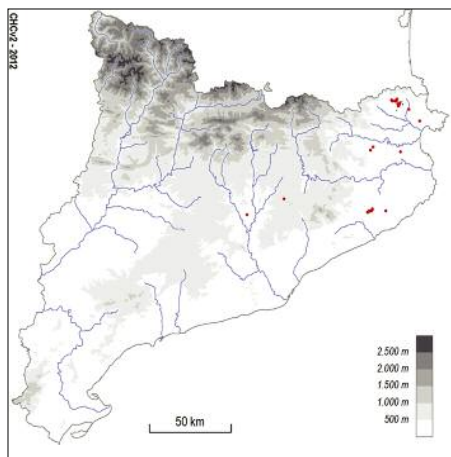
3140 Aigües estagnants oligomesotròfiques, dures, amb vegetació bentònica de carofícies [hàbitat 22.12; 22.15 si està combinat amb 22.441 o 22.442]

3150 Estanys naturals eutròfics amb vegetació natant (*Hydrocharition*) o poblaments submersos d'espigues d'aigua (*Potamion*) [hàbitat 22.13 si està combinat amb 22.411, 22.412, 22.414, 22.415, 22.421 o 22.422]

3170* Basses i tolls temporers mediterranis [hàbitat 22.5 combinat amb 22.3411 o 22.3412; i també, si van associats a basses o tolls, 22.3414, 22.3417, 22.3418, 22.342, 22.343]

► Superfície cartografiada

89,7696 ha

22c Estanys (i embassaments) de terra baixa i de l'estatge montà, incloent-hi, si és el cas, les formacions helofítiques associades

▶ Aspecte

Estanys, generalment de mida mitjana o gran, i embassaments. Els estanys són d'aspecte força divers quant a característiques geomorfològiques del lloc, color de l'aigua i poblaments vegetals que s'hi fan. Pel que fa als embassaments, la majoria consisteixen en una gran massa d'aigua de nivell molt fluctuant. Els més estables i més o menys reblerts de sediments poden portar vegetació helofítica a la part menys fonda i, fins i tot, poblaments d'hidròfits, com si es tractés d'estanys naturals.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i estatge montà.

Ambients que ocupa – A Catalunya, els estanys naturals grans corresponen en bona part a surgències càrstiques i, si bé solen trobar-se en àrees planes, són propers a importants massissos de natura calcària. De petites basses, se'n poden trobar en indrets molt diversos. Els embassaments estan escampats arreu, tant en rius importants com en petits afluents.

Clima – Centreuropeu o mediterrani.

Substrat i sòl – Molt diversos, no generalitzables.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Phragmites communis</i> (canyis)			•	•
<i>Cladium mariscus</i> (mansega)				•
<i>Carex cuprina</i>				•
<i>Carex hispida</i>				•
<i>Juncus</i> spp. (joncs)				•
<i>Scirpus lacustris</i> (jonça)				•
<i>Potamogeton</i> spp. (espigues d'aigua)				•
<i>Ceratophyllum demersum</i> (volantí)				•
<i>Nymphaea alba</i> (nenúfar)				•
<i>Ranunculus aquatilis</i>				•
<i>Utricularia vulgaris</i> (utriculària)				•
<i>Utricularia australis</i> (utriculària)				•
<i>Riccia fluitans</i>				•
<i>Lemna minor</i> (lletia d'aigua)				•

▶ Distribució dins el territori català

General.

▶ Usos i problemes de conservació

Usos molt diversos segons que es tracti d'un estany natural o d'un embassament, i també en funció de les dimensions de la massa d'aigua: pesca, navegació, bany, abastament d'aigua, producció hidroelèctrica.

Es veuen alterats per l'abocament de contaminants (aigües residuals, purins, pesticides, etc.), que eutrofitzen i pol·lueixen les aigües i els sediments; per la introducció d'espècies exòtiques; pels treballs de neteja de la vegetació; pel tregip dels marges; per l'abocament de deixalles, etc. Els embassaments utilitzats per alimentar sistemes de reg i per produir energia elèctrica han de ser considerats majoritàriament simples dipòsits d'aigua.

Els embassaments petits en desús i els molt reblerts de sediments presenten una important recuperació del caràcter natural del medi amb l'establiment de comunitats i espècies pròpies dels estanys. Caldria preservar tots els estanys naturals i els embassaments naturalitzats, ja que són ambients rars a Catalunya.

▶ Hàbitats CORINE

22.11 Aigües dolces estagnants oligotròfiques, pobres en calç

Forma part també de la unitat 22a. Minoritari.

22.12 Aigües dolces estagnants mesotròfiques

Forma part també de la unitat 22b. És freqüent i quan apareix sol ser dominant.

22.13 Aigües dolces estagnants eutròfiques

Forma part també de les unitats 22a i 22b. És molt freqüent i quan apareix és dominant.

22.15 Aigües dolces estagnants oligomesotròfiques, riques en calç

Forma part també de la unitat 22b. Minoritari.

22.21+ Fangars dels fons o dels marges de les aigües dolces estagnants, sense vegetació

Forma part també de les unitats 22a i 22b. És freqüent i quan apareix sol ser dominant.

22.22+ Codolars dels fons o dels marges de les aigües dolces estagnants, sense vegetació

Forma part també de les unitats 22a i 22b. Minoritari.

22.411 Poblaments natants de *Lemna* spp. (lleties d'aigua), *Azolla caroliniana* o *Riccia*, d'aigües dolces estagnants, més o menys eutròfiques

Lemno-Azolletum Br.-Bl. 1952

Lemnetum minoris (Oberd.) Th. Muller et Görs 1960

Lemnetum gibbae (W. Koch 1954) Miyawaki et J. Tx. 1960

Ricciatum fluitantis Slavnic 1956 em R. Tüxen 1974

Es pot fer també a les unitats 82d i 89b. Minoritari.

22.412 Poblaments natants de xavos (*Hydrocharis morsus-ranae*), d'aigües dolces estagnants, al territori ruscinic

Exclusiu d'aquesta unitat. Minoritari.

22.414 Poblaments d' *Utricularia vulgaris* o *U. australis*, parcialment flotants, d'aigües dolces estagnants de terra baixa i de l'estatge montà

Potamo-Utricularietum Br.-Bl. 1952

Exclusiu d'aquesta unitat. Minoritari.

22.421 Comunitats submerges d'espigues d'aigua grosses (*Potamogeton lucens*, *P. praelongus*, *P. perfoliatus*), arrelades dins aigües dolces estagnants Minoritari.

22.422 Comunitats submerges d'herbes petites o mitjanes (*Potamogeton densus* i altres espigues d'aigua, *Elodea*, *Najas*, *Zannichellia*, *Ceratophyllum*...), d'aigües dolces estagnants

Potamo pectinati-Myriophylletum spicati Rivas Goday 1964 corr. Conesa 1990

Potametum denso-nodosi O. Bolòs 1957

Potametum pectinati Carstensen 1955

Zannichellio palustris-Potametum colorati O. Bolòs & R. Molinier in O. Bolòs 1996 (=

Potametum colorati O. Bolòs et R. Mol. 1958)

Potamo-Najadetum marinae Horvatic et Micev. 1963

Nymphaeetum albo-luteae Nowinski 1928

Exclusiu d'aquesta unitat. Minoritari.

22.4311 Poblaments de nimfees (*Nymphaea alba*), radicants i amb fulles flotants, d'aigües dolces estagnants de terra baixa

Potamo-Vallisnerietum Br.-Bl. 1931

Nymphaeetum albo-luteae Nowinski 1928

Exclusiu d'aquesta unitat. Minoritari.

22.4314 Poblaments d'espigues d'aigua radicants i amb fulles flotants amples (*Potamogeton natans*, *P. coloratus*, *P. nodosus*), d'aigües dolces de terra baixa i de la muntanya mitjana

Potametum denso-nodosi O. Bolòs 1957

Zannichellio palustris-Potametum colorati O. Bolòs & R. Molinier in O. Bolòs 1996 (=

Potametum colorati O. Bolòs et R. Mol. 1958)

Exclusiu d'aquesta unitat. Minoritari.

22.4315 Poblaments de *Polygonum amphibium*, radicants i amb fulles flotants, d'aigües dolces estagnants o molt lentes, de terra baixa i de la muntanya mitjana

Nymphaeion albae Oberd. 1957

Potamion (Koch) Libbert 1931

Exclusiu d'aquesta unitat. Minoritari.

22.432 Comunitats d'herbes radicants amb fulles flotants o submerges (*Callitriche*, *Ranunculus* gr. *aquatilis*), d'aigües dolces estagnants, some i de nivell fluctuant *Ranunculetum baudotii* Br.-Bl. in Br.-Bl. & al. 1952

Exclusiu d'aquesta unitat. Minoritari.

22.441 Poblaments submersos d'asprelles (*Chara* spp.), de basses i estanys d'aigües carbonàtiques

Forma part també de la unitat 22a. Minoritari.

22.442 Poblaments submersos de *Nitella*, de basses i estanys d'aigües clares

Forma part també de la unitat 22a. Minoritari

53.1 Canyissars i formacions anàlogues

Forma part també de les unitats 53a, 53b, 53c i 53f. Minoritari.

53.2 Formacions de grans càrrex

Exclusiu d'aquesta unitat. Minoritari.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

3110 Aigües estagnants oligotròfiques, molt poc mineralitzades (*Littorelletalia uniflorae*) [hàbitat 22.11 sol o si està combinat amb 22.313]

3120 Aigües estagnants oligotròfiques molt poc mineralitzades, amb *Isoetes* spp., en terrenys generalment arenosos de la Mediterrània occidental [hàbitat 22.11 combinat amb 22.3412, aquest darrer només si correspon a estanys permanents]

3130 Aigües estagnants, poc o molt mesotròfiques, amb vegetació de les classes *Littorelletea uniflorae* o *Isoeto-Nanojuncetea* [hàbitat 22.12 combinat amb 22.313 (només si correspon a aigües no clarament oligotròfiques) i 22.3231, 22.3232, 22.3233, 22.314 (només si van associats a basses i estanys)]

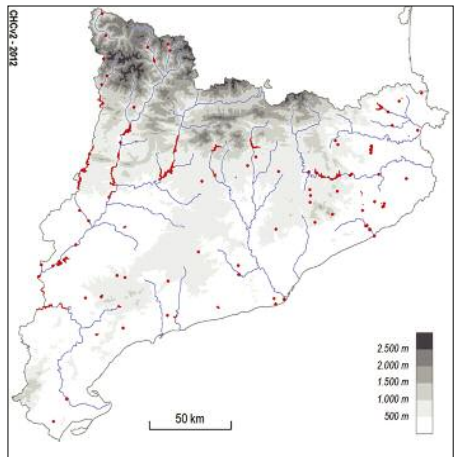
3140 Aigües estagnants oligomesotròfiques, dures, amb vegetació bentònica de caròficies [hàbitats 22.12 i 22.15, aquest darrer si està combinat amb 22.441 o 22.442]

3150 Estanys naturals eutròfics amb vegetació natant (*Hydrocharition*) o poblaments submersos d'espigues d'aigua (*Potamion*) [hàbitat 22.13 combinat amb 22.411, 22.412, 22.414, 22.415, 22.421, 22.422]

3290 Rius mediterranis intermitents, amb gespes nitròfiles del *Paspalo-Agrostidion* [hàbitats 22.4314 i 22.4315 si estan combinats amb 24.16]

► Superfície cartografiada

8.672,9536 ha

24a Llits i marges de rius, o vores d'embassaments, sense vegetació llenyosa densa

▶ Aspecte

Marges de riu desforestat de manera natural o antròpica. El seu aspecte pot ser molt divers segons les característiques del substrat, el tram del riu i la dinàmica fluvial. Així, alguns rius mediterranis amb fortes variacions estacionals, i àdhuc anuals, presenten poblaments herbacis dispersos entre els còdols i en els fangars de les ribes, dominats per graminies; els que presenten oscil·lacions més regulars i no tenen grans períodes de minvada duen herbassars nitròfils. Altres no porten cap mena de vegetació específica, sinó herbes i arbusts diversos, caracteritzats per la seva capacitat colonitzadora. Als rius més muntanyencs, on l'aigua té més força i el transport de materials depèn sobretot d'avingudes ocasionals, poden aparèixer codolers i graveres, colonitzats per petits arbusts i un sens fi d'herbes diverses.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí, muntanya mitjana i terra baixa.

Ambients que ocupa – Fons de vall i planes per on recorren rius sovint sotmesos a fortes avingudes que remouen el llit, eliminen la vegetació forestal de ribera i faciliten la instal·lació de plantes pioneres.

Clima – Subalpí, medioeuropeu o mediterrani.

Substrat i sòl – Sediments al·luvials, fins o grollers.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Salix</i> spp. (salzes)			•	
<i>Myricaria germanica</i>			•	
<i>Mentha longifolia</i> (menta boscana)			•	
<i>Juncus</i> spp. (joncs)			•	
<i>Saponaria officinalis</i> (herba sabonera)			•	
<i>Polygonum lapathifolium</i> (presseguera borda)			•	
<i>Polygonum persicaria</i> (herba presseguera)			•	
<i>Bidens tripartita</i>			•	
<i>Bidens frondosa</i>			•	
<i>Xanthium italicum</i> (llapassa borda)			•	
<i>Agrostis stolonifera</i>			•	
<i>Polygonum viridis</i>			•	
<i>Paspalum distichum</i> (gram d'aigua)			•	
<i>Andryala ragusina</i> (llonja)			•	
<i>Glaucium flavum</i> (cascall de riera)			•	

▶ Distribució dins el territori català

General.

▶ Usos i problemes de conservació

Eventualment utilitzat com a zona de lleure (turisme, pesca, esport...) o com a gravera o sorrera.

En general no presenta problemes de conservació importants. Puntualment pot tenir problemes per freqüentació i trepig; per extracció de còdols, sorres o argiles; per contaminació o abocaments de residus; per modificació del curs fluvial; per captacions d'aigua, o per l'elevada presència d'espècies exòtiques.

▶ Hàbitats CORINE

24.21 Codolers fluvials sense vegetació

Exclusiu d'aquesta unitat. Freqüent.

24.225 Comunitats obertes de llonja (*Andryala ragusina*), cascals marí (*Glaucium flavum*)..., de codolers de rambles i rieres de terra baixa (i de la muntanya mitjana)

Dryaletum ragusinae Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Exclusiu d'aquesta unitat. Freqüent.

24.226 Codolers fluvials amb vegetació no especialitzada, sobretot a terra baixa

Agrostio-Myricarietum germanicae Romo 1989 etc.

Exclusiu d'aquesta unitat. Freqüent.

24.31 Arenys fluvials sense vegetació

Exclusiu d'aquesta unitat. Freqüent.

24.32 Arenys fluvials amb vegetació esparsa

Exclusiu d'aquesta unitat. Freqüent.

24.51 Fangars fluvials sense vegetació

Exclusiu d'aquesta unitat. Freqüent.

24.52 Comunitats de teròfits alts –*Polygonum*

lapathifolium (presseguera borda), *Chenopodium glaucum* (moll farinell), *Xanthium italicum* (llapassa borda), *Bidens frondosa*...-, nitròfiles, de fangars de les vores de rius i embassaments

Bidentetum tripartitae W. Koch 1926

Rorippo-Agrostietum stoloniferae (Moor) Oberd. et Müll. 1961

Xanthio-Polygonetum persicariae O. Bolòs 1957

Myosoto aquatici-Bidentetum frondosae O. Bolòs, J. M. Monts. et Romo 1988

Exclusiu d'aquesta unitat. Minoritari.

24.53 Gespes de *Polygonum viridis*, *Paspalum distichum*,

P. vaginatum..., nitròfiles, de fangars de les vores de riu i del litoral, a terra baixa

Astero-Paspaleum vaginati O. Bolòs 1988

Paspalo-Polygonetum semiverticillati Br.-Bl. 1936

Trifolio fragiferi-Cynodontetum Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Lippio-Panicetum repentis O. Bolòs 1957

Exclusiu d'aquesta unitat. Freqüent.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

3250 Rius mediterranis amb vegetació del *Glaucion flavi* [hàbitat 24.225]

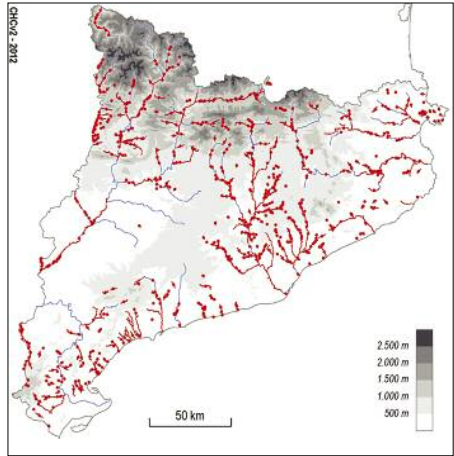
3270 Rius amb vores llotoses colonitzades per herbassars nitròfils del *Chenopodium rubri* p.p. i del *Bidention* p.p. [hàbitat 24.51, si la conservació de l'hàbitat ho aconsella, i 24.52]

3280 Rius mediterranis permanents, amb gespes nitròfiles del *Paspalo-Agrostidion* orlades d'àlbers i salzes [hàbitat 24.53 si va lligat a rius]

3290 Rius mediterranis intermitents, amb gespes nitròfiles del *Paspalo-Agrostidion* [hàbitat 24.53 si va lligat a rius]

► Superfície cartografiada

9.177,0623 ha

24b Regió fluvial mitjana i baixa o dels ciprínids

▶ Aspecte

Cursos d'aigua mitjanament cabalosos i fondos, de corrent més aviat lent. Llit format sobretot per sorres i palets.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (i estatge submontà).

Ambients que ocupa – Trams mitjà i baix dels rius i de les rieres de cabal permanent, en altituds inferiors a 700-800 m.

Condicions del medi – Aigües poc fredes, riques en sals i en nutrients dissolts. Clima general temperat; mitjana de les mínimes atmosfèriques sempre superior a 2 °C.

▶ Flora principal

Microalgues especialment sobre les pedres (*epilíton*) o sobre plantes

Diatomees: *Achnanthes lanceolata*, *Cymbella silesiacum*, *Diatoma vulgare*, *Craticula cuspidata* (en aigües amb molt nitrogen)

Macroalgues

Cloròfits (algues verdes): *Cladophora glomerata*,

Stigeoclonium tenue (en aigües amb molt de nitrogen),

Vaucheria spp. (en aigües eutròfiques)

Rodòfits (algues vermelles): *Lemanea fluviatilis*

Briófits

Fissidens spp.

Plantes vasculares

Potamogeton (espigues d'aigua), *Myriophyllum* (volantí)...

▶ Fauna principal

Insectes

Tricòpters: filtradors (*Hydropsiche*) i depredadors (*Rhyacophila*)

Dípters: brostejadors (quironòmids diversos) i filtradors (simúlids)

Efemeròpters: brostejadors (*Baetis alpina*...)

Cucs

Hirudinis: depredadors (*Dina*, sangoneres)

Mol·luscos

Ancylastrum fluviatile...

Peixos

Sobretot ciprínids: barb comú (*Barbus bocagei*), bagra (*Leuciscus cephalus*), madrilla (*Chondrostoma toxostoma*). Hi pot haver, a més, diverses espècies introduïdes, com ara la carpa (*Cyprinus carpio*), que és també un ciprínid, la perca americana (*Micropterus salmoides*), el luci (*Esox lucius*)... Als trams baixos, l'anguila (*Anguilla anguilla*).

▶ Usos i problemes de conservació

Utilitzat principalment per captar aigua i per pescar.

Els principals problemes de conservació provenen de la introducció d'espècies exòtiques; de les captacions d'aigua i de les modificacions dels cursos hídrics; de la contaminació d'origen urbà, industrial o agrícola, i, més puntualment, de la freqüentació i de la pesca.

▶ Hàbitats CORINE

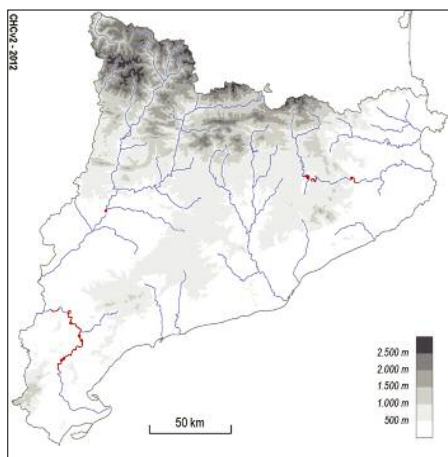
24.142+ Regió fluvial mitjana i baixa o dels ciprínids
Exclusiu d'aquesta unitat.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

1.032,3839 ha

▶ Distribució dins el territori català

Cursos mitjans i baixos dels rius principals, des dels Prepirineus i el territori ruscínic fins al catalaníd meridional.

24c Regió fluvial inferior o dels mugílids

▶ Aspecte

Cursos d'aigua poc o molt cabalosos, fondos i molt lents, generalment tèrbols. Llüt fangós.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades litorals.

Ambients que ocupa – Part inferior dels rius principals, prop de la desembocadura.

Condicions del medi – Aigües temperades, carregades de matèria orgànica, sovint poc oxigenades (les zones fondes poden ser quasi anòxiques), amb molts nutrients, poc o molt salines, si més no temporalment, per intrusió d'aigua de mar.

▶ Component biòtic

Potamoplàncton

Diatomees: *Biddulphia laevis*, *Cyclotella meneghiniana*, *Stephanodiscus hantzschii*, *Thalassiosira weissflogii*

Euglenòfits: *Euglena* spp.

Cloròfits (algues verdes): *Coelastrum microporum*, *Pediastrum boryanum*, *P. duplex*, *Scenedesmus* spp.

Fitobentos

Microalgues

Cianòfits (algues blaves): *Phormidium* spp.

Diatomees: *Amphora pediculus*, *Fistulifera saprophila* (en aigües amb molta càrrega de matèria orgànica), *Navicula capitatoradiata*, *Navicula gregaria*, *Nitzschia palea* (en aigües molt pol·luïdes)

Macroalgues

Cloròfits (algues verdes): *Cladophora crassior*, *Rhizoclonium hieroglyphicum*, *Stigeoclonium tenue* (en aigües amb molt de nitrogen)

Rodòfits (algues vermelles): *Compsopogon coeruleus*

Plantes vasculars

Ceratophyllum demersum, *Potamogeton* (espigues d'aigua)

Insectes

Dipters: *Chironomus*, *Eristalis*...

Tricòpters: filtradors (*Hydropsyche siitala*)

Efemeròpters: filtradors (*Ephoron virgo*...)

Mol·luscos

Brostejadors: *Theodoxus*, *Melanopsis*...

Peixos

En són característiques les espècies eurihalines que hi penetren temporalment, sobretot alguns mugílids (*Mugil*, *Liza*; llisses) i l'agulleta de riu (*Syngnathus abaster*). També l'anguila (*Anguilla anguilla*), la carpa (*Cyprinus carpio*)...

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscinic i catalanidic.

▶ Usos i problemes de conservació

Utilitzat principalment per captar aigua i per pescar, de vegades parcialment navegable.

Els principals problemes de conservació provenen de la contaminació d'origen urbà, industrial o agrícola; de les captacions d'aigua i de les modificacions dels cursos hídrics; de la introducció d'espècies exòtiques, i, més puntualment, dels esports nàutics, de la freqüentació i de la pesca. Temporalment pot tenir problemes d'anòxia i d'intrusió marina.

▶ Hàbitats CORINE

24.152+ Regió fluvial inferior o dels mugílids

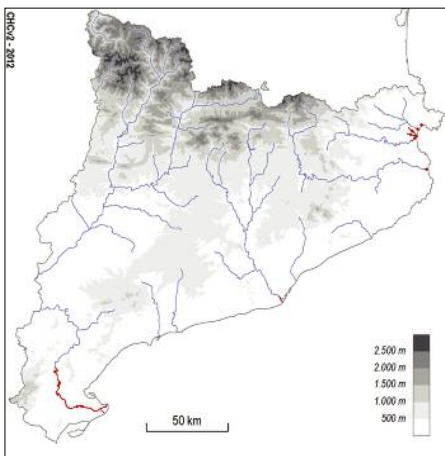
Exclusiu d'aquesta unitat.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

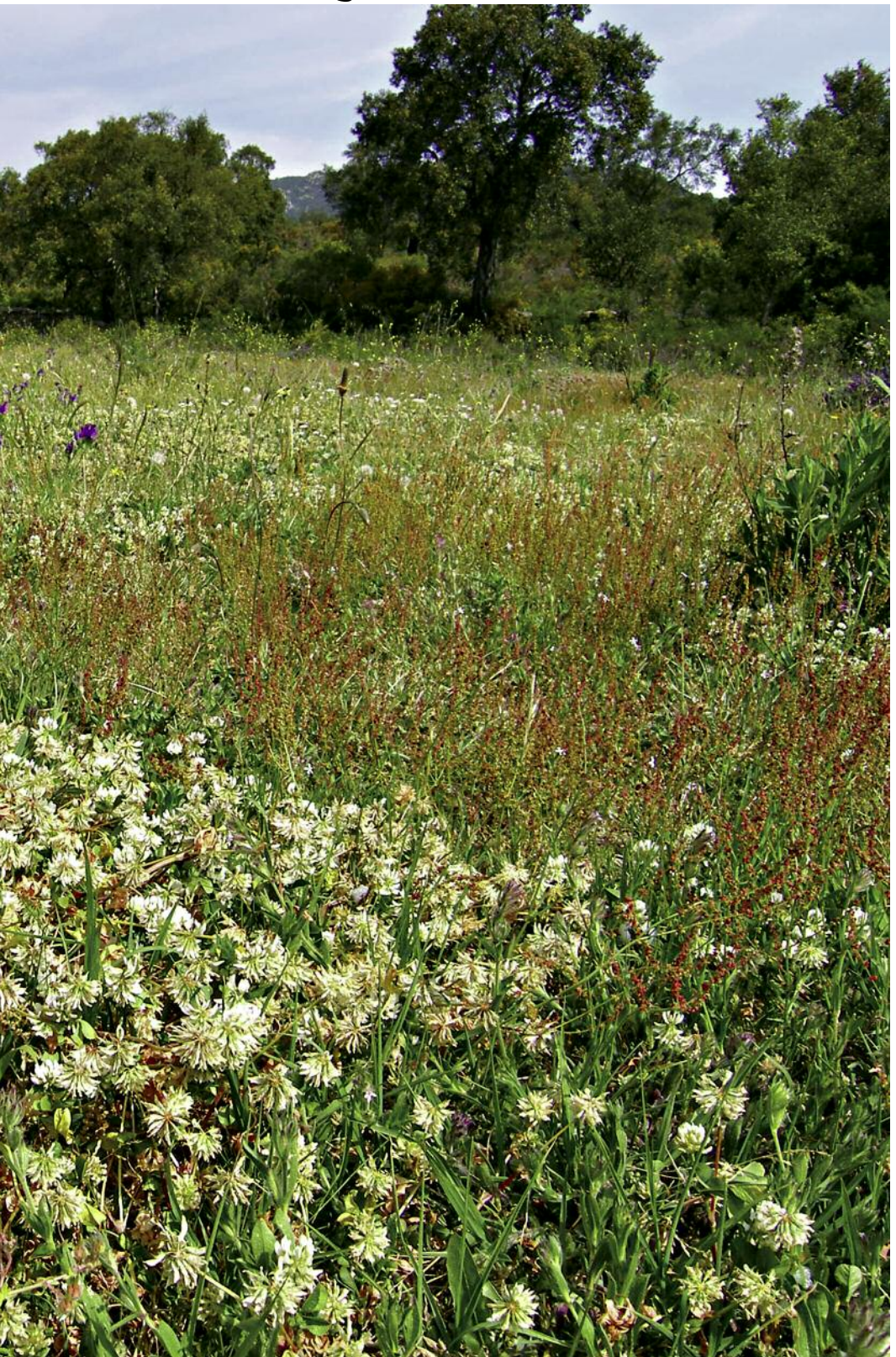
▶ Superfície cartografiada

1.411,6318 ha

3. Vegetació arbustiva i herbàcia

31a Landes de bruc d'aiguamoll (*Erica tetralix*), acidòfiles i higròfiles, de l'estatge subalpí dels Pirineus centrals

► Aspecte

Matollars baixos dominats per ericàcies, entre les quals destaca el bruc d'aiguamoll. De vegades, aquest bruc va acompanyat d'una densa catifa de molces del gènere *Sphagnum*, constituint una mena de bonys com els que hi ha a les torberes ombrogèniques. Aquestes landes fan mosaic amb torberes de *Scirpus cespitosus* i *Narthecium ossifragum* i amb prats de pèl caní.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge altimontà.

Ambients que ocupa – Fons plans de valls glacials, on l'aigua circula amb dificultat i sol donar lloc a una complexa xarxa de rierols.

Clima – Medieuropeu subatlàntic.

Substrat i sòl – Materials quaternaris àcids. Sòls torbosos, de pH baix, rics en matèria orgànica però pobres en nutrients, xops o relativament secs.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Mates				
<i>Erica tetralix</i> (bruc d'aiguamoll)	•		•	
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)		•		
Herbes				
<i>Nardus stricta</i> (pèl caní)		•		
<i>Potentilla erecta</i> (tormentil·la)		•		
<i>Danthonia decumbens</i>		•		
<i>Gymnadenia conopsea</i>				•
<i>Orchis maculata</i>				•
<i>Carex</i> spp.				•
<i>Drosera rotundifolia</i> (herba de la gota)				•
Molces				
<i>Sphagnum</i> spp. (esfagnes)		•	•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus centrals (Vall d'Aran, a la capçalera de la Noguera Ribagorçana). De 1.600 a 1.900 m.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat per ovelles.

És afectat per les obres i la construcció d'accessos al túnel de Vielha. Pateix impactes puntuals a causa del trepig del bestiar, el pas d'excursionistes i l'estaciona-

ment de vehicles. També és un hàbitat vulnerable pel fet de presentar una distribució molt restringida.

Les formacions més higròfiles, amb presència d'esfagnes, són molt sensibles al trepig, l'assecamment i als canvis de les característiques de l'aigua.

► Hàbitats CORINE

31.12 Landes de bruc d'aiguamoll (*Erica tetralix*), sovint amb esfagnes (*Sphagnum* spp.), acidòfiles i higròfiles, de l'estatge subalpí dels Pirineus centrals

Gymnadenio-Ericetum tetralicis Ballesteros, Baulies et Canalis 1983

Sphagno subnitentis-Ericetum tetralicis Baulies et Canalis 1983

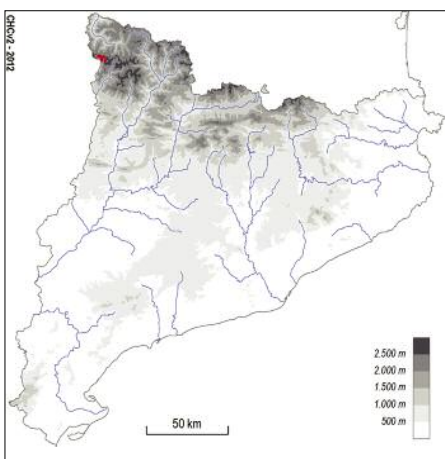
Exclusiu, dominant.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

4020* Landes humides sota clima atlàntic temperat, amb *Erica ciliaris* i *Erica tetralix* [hàbitat 31.12]

► Superfície cartografiada

17,9386 ha

31b Landes nanes de nabius (*Vaccinium* spp.) amb bruguerola (*Calluna vulgaris*), acidòfiles, de l'estatge montà, als Pirineus centrals

▶ Aspecte

Matollars baixos, sovint amb predomini de nabiu comú, o bé formacions mixtes de nabius i bruguerola. Hi són freqüents algunes plantes de caràcter atlàntic.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge montà i part baixa del subalpi.

Ambients que ocupa – Vessants desforestats en el domini de la fageda o de l'avetosa; ocasionalment, en canals d'allaus.

Clima – Medieuropeu subatlàntic.

Substrat i sòl – Terrenys àcids. Sòls pobres, però humífers.

▶ Hàbitats CORINE

31.215 Landes nanes de nabius (*Vaccinium* spp.) amb bruguerola (*Calluna vulgaris*), acidòfiles, de l'estatge montà, als Pirineus
Vaccinio-Festucetum rubrae Nègre 1971

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

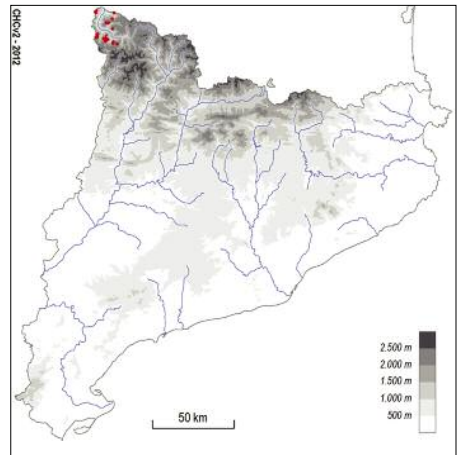
4030 Landes atlàntiques i subatlàntiques seques

▶ Superfície cartografiada

497,8796 ha

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Mates				
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabiu)	•		•	
<i>Vaccinium uliginosum</i> subsp. <i>microphyllum</i>		•		
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)		•		
Herbes				
<i>Festuca rubra</i>		•		
<i>Deschampsia flexuosa</i>		•		
<i>Potentilla erecta</i> (tormentil-la)		•		
Molses				
<i>Hylocomium splendens</i>		•		

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus centrals (Vall d'Aran).

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturades.

Afectades pel tancament de la vegetació. A molts indrets la seva conservació depèn del manteniment dels sistemes tradicionals de gestió de les pastures.

31c Landes de bruguerola (*Calluna vulgaris*), acidòfiles

► Aspecte

Matollars baixos de bruguerola, sovint amb petites mates genistoides de fullatge reduït i diverses gramínies cespitoses. Els estadis inicials d'aquestes landes solen estar formats exclusivament per bruguerola i per unes quantes espècies pradenques. Són freqüents les formes intermèdies entre el matollar típic i diverses menes de pastures (especialment les de pèl caní atlàntiques). S'hi poden trobar també estadis transicionals cap a matollars alts o cap a comunitats forestals més madures.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes. Estatges submuntà i muntà, i part baixa del subalpí. Des del domini dels boscos caducifolis (fagedes, rouredes...) i dels alzinars humits fins al del bosc de pi negre.

Ambients que ocupa – Vessants rocallosos o de sòl poc desenvolupat. Aquestes landes substitueixen els boscos caducifolis i les pinedes quan el sòl ha perdut bona part de l'horitzó superficial. També es fan en clarianes de rouredes seques o d'alzinars humits.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit o medioeuropeu subatlàntic.

Substrat i sòl – Terrenys àcids. Sòls pobres, generalment poc humífers, fins i tot esquelètics; localment sòls descalcificats de tendència eutròfica.

plaçades per bosquines de caducifolis o matollars de gòdua. En aquests casos la seva conservació depèn del manteniment dels sistemes tradicionals de gestió de les pastures.

Afavorides pels incendis i per l'abandó de la pastura.

► Hàbitats CORINE

31.2261+ Landes de bruguerola (*Calluna vulgaris*), sovint amb *Genista pilosa*, *Genista anglica*..., silícicoles, dels estatges muntà i subalpí dels Pirineus i de les muntanyes catalanídiques septentrionals *Genista pilosae-Callunetum* Oberd. 1938 (incl. *Viola caninae-Callunetum* O. Bolòs 1956) *Alchemillo-Callunetum* Suspl. (1935) 1942

Exclusiu de la unitat. És l'hàbitat dominant (quasi sempre l'únic) als Pirineus i pot ocupar superfícies relativament grans.

31.2262+ Landes de bruguerola (*Calluna vulgaris*) amb *Chamaecytisus supinus*, sobre gresos calcàris, de la muntanya mitjana i de la terra baixa plujosa, als Prepirineus orientals i al territori olositànic *Chamaecytisoides-Callunetum* O. Bolòs 1956

Exclusiu de la unitat. Restringit territorialment, ocupa superfícies petites i no se sol barrejar amb l'hàbitat precedent.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Mates				
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)		•		•
<i>Genista pilosa</i> (ginestola)			•	•
<i>Genista anglica</i>				•
<i>Chamaecytisus supinus</i>				•
Herbes				
<i>Viola canina</i> (viola)				•
<i>Potentilla erecta</i> (tormentil·la)				•
<i>Agrostis capillaris</i>				•
<i>Nardus stricta</i> (pèl caní)				•
<i>Deschampsia flexuosa</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris olositànic, catalanidic septentrional i ausossegàrric.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturades.

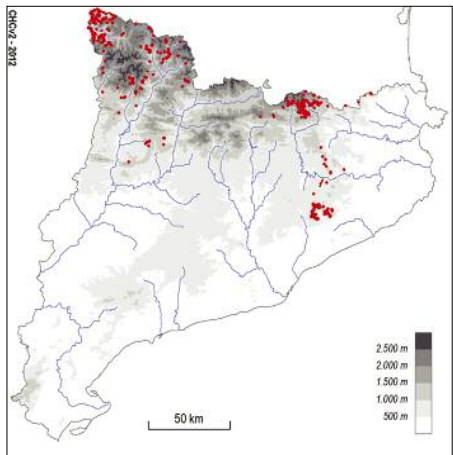
Allà on el sòl és més o menys profund, es veuen des-

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

4030 Landes atlàntiques i subatlàntiques seques

► Superfície cartografiada

4.369,9230 ha

31d Landes d'*Erica vagans*, silicícules, dels estatges altimontà i subalpí, als Pirineus centrals

▶ Aspecte

Matollar de bruguerola i *Erica vagans*.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà.

Ambients que ocupa – Vessants rostos i solells, en el domini de la roureda de *Quercus petraea*.

Clima – Medieuropeu subatlàntic.

Substrat i sòl – Esquistos o dipòsits quaternaris glacials. Sòls moderadament àcids.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Mates				
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)		•		•
<i>Erica vagans</i>			•	•
<i>Juniperus communis</i> subsp. <i>alpina</i> (ginebró)				•
Herbes				
<i>Brachypodium pinnatum</i>			•	•
<i>Viola canina</i> (viola)				•
<i>Agrostis capillaris</i>				•
<i>Helianthemum nummularium</i>				•
<i>Prunella grandiflora</i> (prunel·la de flor gran)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus centrals (Vall Fosca). Franja altitudinal molt restringida, entre 1.500 i 1.600 m.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Amenaçat per presentar una àrea de distribució molt restringida i perquè es veu desplaçat per matollars alts i bosquines. La seva conservació depèn del manteniment d'espais oberts lligats a la ramaderia extensiva.

En condicions naturals, es mantindria només en terrenys rocallosos, en sòls poc desenvolupats.

▶ Hàbitats CORINE

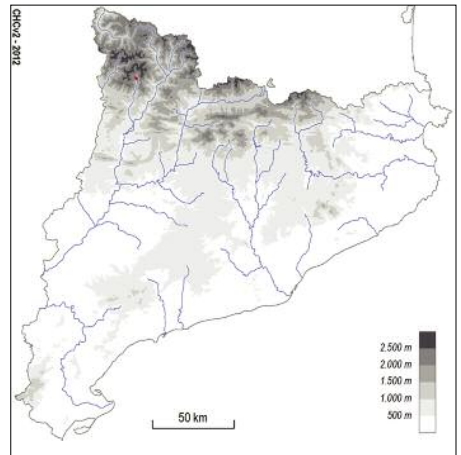
31.237 Landes d'*Erica vagans*, silicícules, dels estatges altimontà i subalpí, als Pirineus centrals
Genisto pilosae-Callunetum Oberd. 1938 subass. *ericetosum vagantis*

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

4030 Landes atlàntiques i subatlàntiques seques

▶ Superfície cartografiada

16,4460 ha

31e Matollars prostrats d'herba pedrera (*Loiseleuria procumbens*), acidòfils, d'indrets ventosos i freds de l'alta muntanya

► Aspecte

Formacions en catifa dominades per l'herba pedrera, petita ericàcia poc o molt lignificada que creix arrapada a terra. Els espais no coberts per l'herba pedrera solen ser ocupats per líquens terrícoles, predominantment fruticulosos, i per algunes espècies pradenques.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpi.

Ambients que ocupa – Carenes, serrats i vessants ventejats, on la neu roman poc de temps. Les temperatures mínimes hi poden arribar a ser molt baixes, i l'acció dessecant i abrasiva del vent és molt forta.

Clima – Alpi. Topoclima amb forts contrastos tèrmics i amb períodes d'humitat relativa molt baixa.

Substrat i sòl – Roques àcides. Sòl relativament profund (40-50 cm) amb un horitzó superior ric en matèria orgànica i de pH molt baix (entre 3,7 i 5); fàcilment erosionable pel vent quan la mort de la coberta vegetal hi produeix una clapa nua.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes vasculares				
<i>Loiseleuria procumbens</i> (herba pedrera)	•		•	
<i>Vaccinium uliginosum</i> subsp. <i>microphyllum</i>				•
<i>Luzula lutea</i>			•	
<i>Festuca airoides</i>				•
<i>Juncus trifidus</i>				•
Líquens				
<i>Cetraria crispa</i>		•	•	
<i>Thamnolia vermicularis</i>		•		
<i>Stereocaulon alpinum</i>		•		
<i>Cetraria nivalis</i>				•
<i>Cetraria cucullata</i>				•

Interessant com a element de la cadena tròfica, ja que permet la nutrició de nombrosos animals, inclosa la perdiu blanca, durant el període hivernal.

► Hàbitats CORINE

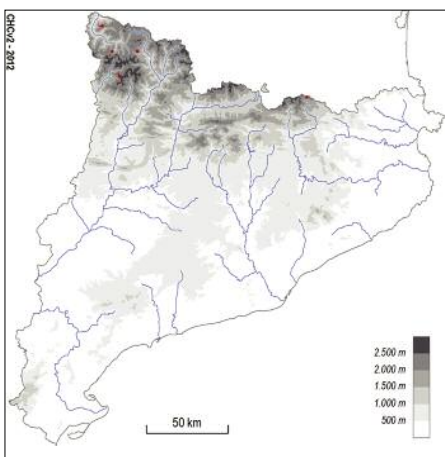
31.411 Matollars prostrats (catifes) d'herba pedrera (*Loiseleuria procumbens*), sovint rics en líquens, acidòfils, d'indrets ventosos i freds de l'alta muntanya *Cetrario-Loiseleurietum procumbentis* (Br.-Bl.) Rivas Mart. 1968

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

4060 Matollars alpins i boreals

► Superfície cartografiada

40,9564 ha

► Distribució dins el territori català

Pirineus.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts. No obstant això, és un hàbitat sensible a l'erosió èdica. Un trepig excessiu pot ocasionar l'obertura d'espais descoberts i la consegüent erosió del sòl i de la comunitat mateixa.

31f Matollars nans de nabius (*Vaccinium uliginosum*, *V. myrtillus*), acidòfils, de l'alta muntanya

▶ Aspecte

Matollars baixos, generalment de 10-20 cm d'alçària, sovint més o menys irregulars, dominats per *Vaccinium uliginosum*. Tant l'espècie principal com d'altres que l'acompanyen són subarbustos de creixement lent, de fulla petita i caduca, que suporten quedar desprotegits parcialment de neu a l'hivern. En condicions favorables, les mates formen un estrat força continu i dens, mentre que en altres casos fan poblacions més irregulars i deixen petites clarianes que són ocupades per herbes pradenques, líquens terrícoles i molces.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí i part baixa de l'alpí.

Ambients que ocupa – Vessants més aviat obacs o d'orientació intermèdia, sovint més o menys rocallosos i ventejats, en àrees nivoses però amb coberta de neu poc regular. En alguns llocs de l'estatge subalpí, sembla estès secundàriament a causa de desforestació antiga o de la davallada recent de l'explotació ramadera.

Clima – Subalpí i alpí nivós.

Substrat i sòl – Roques àcides; sòls prims, sovint rocallosos, humífers i pobres.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat subarbuscivostiu				
<i>Vaccinium uliginosum</i> subsp. <i>microphyllum</i>	•		•	
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabiu)		•	•	
<i>Rhododendron ferrugineum</i> (neret)			•	
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)			•	
Estrats herbaci i muscinal				
<i>Homogyne alpina</i>			•	
<i>Luzula spicata</i>			•	
<i>Polytrichum piliferum</i>			•	
<i>Deschampsia flexuosa</i>				•

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús

Sense problemes de conservació coneguts. A l'estatge subalpí, però, pateix una certa regressió per efecte de la recolonització forestal.

▶ Hàbitats CORINE

31.412 Matollars nans de nabius (*Vaccinium uliginosum*, *V. myrtillus*), acidòfils, de l'alta muntanya

Empetro hermaphroditum-Vaccinietum pyrenaicum (Br.-Bl.) Rivas Mart. 1968

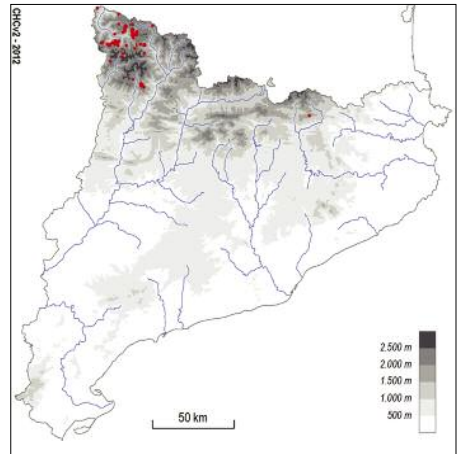
Hieracio-Festucetum supinae Br.-Bl. 1948 sub-ass. *vaccinietosum microphylli*

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

4060 Matollars alpins i boreals

▶ Superfície cartografiada

798,8230 ha

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus, principalment centrals, sobretot entre 1.900 i 2.500 m d'altitud.

31g Neretars (matollars de *Rhododendron ferrugineum*), acidòfils, d'indrets ben innivats de l'alta muntanya

► Aspecte

Matollars baixos (40-60 cm), uniformes i força densos, en què domina absolutament el fullatge verd fosc del neret. A més de l'estrat arbustiu, sol haver-n'hi un d'herbaci i un de muscinal, discontinus. Les fulles perennes del neret necessiten passar tota l'època freda protegides per una coberta de neu. Pot dur alguns arbres dispersos, fent un trànsit cap als boscos de pi negre (unitat 42f).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí i part baixa de l'alpi.

Ambients que ocupa – Vessants obacs o planells, amb bona innivació. De manera natural, es fa per sobre del límit forestal (estatge alpi). Dins de l'estatge subalpí, cobreix superfícies inadequades per al bosc: àrees rocalloses o caos de blocs, baixadors d'allaus, obacs molt innivats, etc. Secundàriament, pot substituir el bosc de pi negre amb neret (unitat 42f) per desforestació.

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Sobre rocam àcid, o almenys en sòls acidificats; sòls frescals, humífers superficialment.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Rhododendron ferrugineum</i> (neret)	•		•	
<i>Sorbus chamaemespilus</i> (moixera nana)			•	
Estrat subarbustiu i herbaci				
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabiu)			•	•
<i>Saxifraga geranioides</i>			•	•
<i>Homogyne alpina</i>			•	
Estrat muscinal				
<i>Hylocomium splendens</i>		•	•	
<i>Pleurozium schreberi</i>			•	
<i>Rhytidadelphus triquetrus</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus (incloent-hi els Prepirineus), sobretot entre 1.700 i 2.500 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús

Sense problemes de conservació coneguts.

En els seus ambients primaris, resulta naturalment protegit. Localment es veu afavorit pel mal ús forestal o per l'abandonament de pastures subalpines.

► Hàbitats CORINE

31.42 Neretars (matollars de *Rhododendron ferrugineum*), acidòfils, d'indrets ben innivats de l'alta muntanya

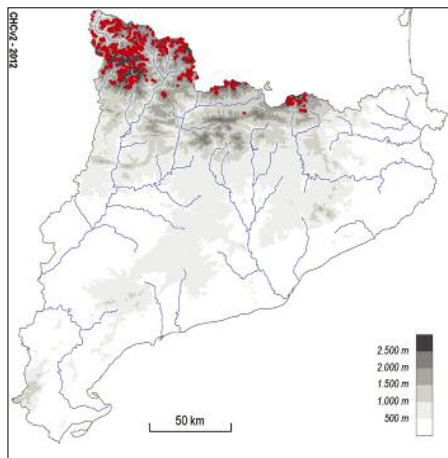
Saxifraga-Rhododendretum Br.-Bl. 1939

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

4060 Matollars alpins i boreals

► Superfície cartografiada

7.088,2967 ha

31h Matollars baixos de ginebró (*Juniperus nana*), de vessants solells de l'estatge subalpí

▶ Aspecte

Matollars baixos (20-60 cm), d'aspecte més aviat irregular, ja que solen poblar vessants de relleu desigual. Recobren, en forma de densa espallera, els relleixos i els desnivells rocosos. Entremig de les mates s'hi fan claps herbacis, en petites clarianes, o hi apareix la roca nua. Tant el ginebró com altres mates que s'hi solen barrejar donen al matollar un aspecte uniforme tot l'any, amb les seves fulles xeromòrfiques, capaces de suportar tant els eixuts estivals com els intensos freds de l'hivern.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí i part baixa de l'alpi.

Ambients que ocupa – Vessants solells rocallosos, que suporten temperatures molt contrastades a l'hivern, ja que es troben desprotegits de neu. En el paisatge natural es fa per damunt del límit del bosc (estatge alpi), i a l'estatge subalpí cobreix àrees que són massa rocalloses per al bosc. També pot ser el resultat de desforestació. De fet, als solells desforestats són freqüents les transicions entre aquest hàbitat i les pinedes esclarissades de pi negre amb ginebró (unitats 42g i 42h).

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Sovint roques àcides, però també terrenys carbonàtics; sòls irregulars, que poden esdevenir molt secs a l'estiu.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Mates				
<i>Juniperus communis</i> subsp. <i>alpina</i> = <i>J. nana</i> (ginebró)	•		•	
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (boixerola)		•	•	
<i>Genista balansae</i> subsp. <i>europaea</i> (bàlec, escoba)		•	•	
<i>Cotoneaster integerrimus</i> (cornera)			•	
<i>Rosa pendulina</i> (roser alpi)			•	
Herbes				
<i>Festuca paniculata</i> (sudorn)			•	
<i>Asphodelus albus</i> (albó)			•	
<i>Festuca eskia</i> (gesp)				•
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus, sobretot entre 1.700 i 2.600 m d'altitud; també al Montseny.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts. A l'estatge subalpí, però, pateix una certa regressió per efecte de la recolonització forestal.

Correspon en molts casos a un tipus de vegetació permanent d'ambients severs, no susceptible d'explotació ni necessitat de mesures de conservació. En altres casos es tracta de comunitats esteses secundàriament per degradació del bosc xeròfil de pi negre, que es regenera força lentament.

▶ Hàbitats CORINE

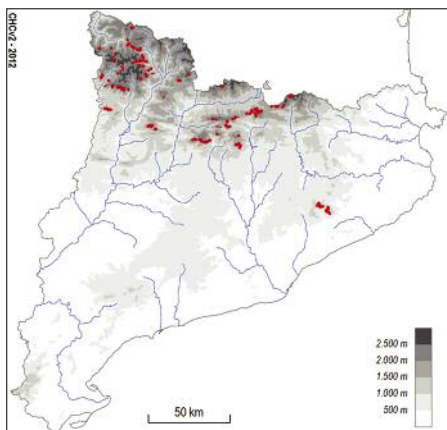
31.431 Matollars de ginebró (*Juniperus nana*), de vessants solells de l'estatge subalpí
Genisto-Arctostaphyletum Br.-Bl. (1939) 1948 em. O. Bolòs 1970 etc.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

4060 Matollars alpins i boreals

▶ Superfície cartografiada

1.462,2437 ha

31j Matollars d'*Empetrum hermaphroditum*, acidòfils, d'indrets ben innivats de l'estatge alpi

► Aspecte

Formacions subarbutives, de 20-40 cm d'alçària, relativament uniformes, dominades per mates de fulla petita, perenne o caduca, segons les espècies. Solen incloure un estrat inferior, format per algunes herbes, molses i líquens.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpi i part superior del subalpi.

Ambients que ocupa – Vessants obacs, amb un bon tou de neu a l'hivern, bé que sovint sobre relleus rocallosos o irregulars i, per tant, ocasionalment descoberts a la primavera o en temps ventós.

Clima – Alpi nivós.

Substrat i sòl – Terrenys àcids; sòls torbosos, superficials.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat subarbutiu				
<i>Vaccinium uliginosum</i> subsp. <i>microphyllum</i>	•		•	
<i>Empetrum hermaphroditum</i>		•	•	
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabiu)				•
<i>Rhododendron ferrugineum</i> (neret)				•
Herbes i líquens				
<i>Lycopodium selago</i> (licopodi)			•	
<i>Primula integrifolia</i>			•	
<i>Thamnolia vermicularis</i>			•	
<i>Cetraria islandica</i> (líquen dels rens)			•	

► Distribució dins el territori català

Prineus axials centrals, entre uns 2.000 i 2.500 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

► Hàbitats CORINE

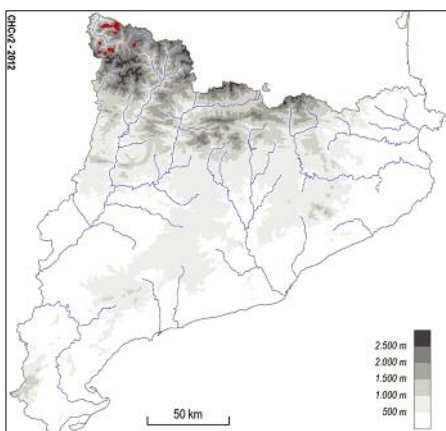
31.44 Matollars d'*Empetrum hermaphroditum*, *Vaccinium uliginosum*..., acidòfils, d'indrets ben innivats de l'estatge alpi
Empetro hermaphroditum-Vaccinietum uliginosi Br.-Bl. 1926

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

4060 Matollars alpins i boreals

► Superfície cartografiada

336,5913 ha

31k Matollars prostrats de boixerola (*Arctostaphylos uva-ursi*), de vessants rocosos, de l'alta muntanya pirinenca

▶ Aspecte

Formacions subarbusives, de 20-40 cm d'alçària, que solen poblar vessants de relleu irregular, recobrint, en forma d'espallera, els relleixos i els desnivells rocosos. Entremig de les mates, s'hi fan claps herbacis, en petites clarianes, o hi apareix la roca nua. La boixerola, de fulla perenne i xeromorfa, i la resta de mates i herbes estan adaptades a ambients secs i desprotegits de neu a l'hivern. Sovintegen els trànsits entre aquest matollar i les pinedes clares de pi negre amb ginebró (hàbitats 42.4241 i 42.4242).

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí i part baixa de l'alpi.

Ambients que ocupa – Vessants rocallosos solells, que suporten temperatures molt contrastades a l'hivern, ja que es troben desprotegits de neu.

Clima – Subalpí (i alpí).

Substrat i sòl – Diverses menes de roca; sòls rocallosos, irregulars, pobres, amb dèficit d'aigua a l'estiu.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Mates				
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (boixerola)	•			•
<i>Juniperus communis</i> subsp. <i>alpina</i> (ginebró)		•	•	
<i>Cotoneaster integerrimus</i> (cornera)			•	
<i>Rosa pendulina</i> (roser alpí)			•	
Herbes				
<i>Asphodelus albus</i> (albé)			•	
<i>Festuca paniculata</i> (sudorn)			•	
<i>Festuca eskia</i> (gesp)				•
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus, entre 1.700 i 2.500 m d'altitud; puntualment al Montseny.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús

A l'estatge subalpí pateix una certa regressió per efecte de la recolonització forestal.

▶ Hàbitats CORINE

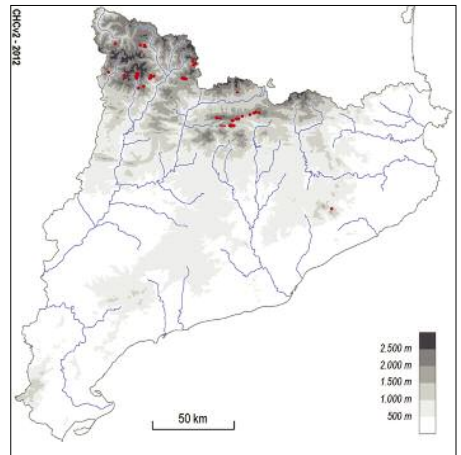
31.471+ Matollars prostrats (catifes) de boixerola (*Arctostaphylos uva-ursi*), de vessants rocosos secs, de l'alta muntanya pirinenca
Genisto-Arctostaphyletum Br.-Bl. (1939) 1948
em. O. Bolòs 1970

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

4060 Matollars alpins i boreals

▶ Superfície cartografiada

510,3173 ha

31l Matollars baixos o prostrats amb *Dryas octopetala*, *Salix pyrenaica*, *Arctostaphylos alpina*..., d'obacs calcaris, ben innivats, de l'alta muntanya

► Aspecte

Formacions dominades per subarbustos, de 10-40 cm d'alçària, que cobreixen irregularment el terra rocallós. Inclouen, entremig, herbes de mena diversa, tant pradenques com rupícoles, disposades esparsament. Les mates, i bona part de la resta de plantes, perden la fulla a l'hivern; altres es mantenen tot l'any amb poca variació, siguin graminoides, siguin petits camèfits pulviniformes.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpi i part superior del subalpi.

Ambients que ocupa – Vessants obacs i rocallosos, més o menys nivosos, bé que de vegades, a causa que són ventosos, es poden veure desprotegits de neu a l'hivern.

Clima – Alpi o subalpi.

Substrat i sòl – Sempre roques calcàries. Sòls rocallosos, superficials, en general carbonatats, si bé alguns cops s'hi dona una descarbonatació superficial.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Salix pyrenaica</i>			•	•
<i>Dryas octopetala</i> (dries)			•	•
<i>Salix reticulata</i>			•	•
<i>Bartsia alpina</i>			•	•
<i>Sesleria coerulea</i>			•	•
<i>Alchemilla alpigena</i>			•	•
<i>Polygonum viviparum</i>			•	•
<i>Silene acaulis</i>			•	•
<i>Arctostaphylos alpina</i>			•	•

► Distribució dins el territori català

Pirineus (inclosos els Prepirineus interiors).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

► Hàbitats CORINE

31.472* Matollars prostrats (catifes) d'*Arctostaphylos alpina*, de vessants rocosos frescals, de l'alta muntanya pirinenca

Salix pyrenaicae-Arctostaphyletum alpinae Rivas Mart., Báscones, Diaz, Fernández-G. et Loidi 1991
Dryado-Salicetum pyrenaicae Vanden Berghen 1970
 Excliusiu de la unitat, poc freqüent.

31.491 Catifes de *Dryas octopetala*, calcícoles, d'obacs pedregosos, ben innivats, de l'alta muntanya
Dryado-Salicetum pyrenaicae Vanden Berghen 1970
Elyno-Oxytropidetum Br.-Bl. 1948 subass. *dryadetosum*
Alchemillo-Dryadetum Soriano 1998

Excliusiu de la unitat, i amb un grau de presència semblant al de l'hàbitat següent, però tendeix a trobar-se més aviat en ambients desprotegits (serrats, cims, carenes).

31.6214 Matollars baixos de *Salix pyrenaica*, calcícoles (de vegades amb el sòl acidificat), d'obacs ben innivats de l'alta muntanya

Dryado-Salicetum pyrenaicae Vanden Berghen 1970
Carici sempervirentis-Geetum pyrenaici Chouard ex Vanden Berghen 1970

Carici parviflorae-Salicetum retusae (Br.-Bl.) Rivas Mart. 1969 subass. *salicetosum pyrenaicae*
Alchemillo-Dryadetum Soriano 1998

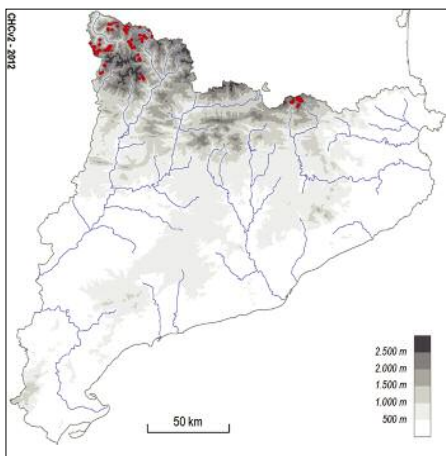
Excliusiu de la unitat; es fa més aviat en obacs, a redós de cingles o de caients abruptes.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

4060 Matollars alpins i boreals [hàbitats 31.491 i 31.472]

► Superfície cartografiada

625,4883 ha

31m Bosquines de salzes de muntanya (sobretot *Salix bicolor*), amb un estrat inferior de megafòrbies, de les vores de torrents de l'estatge subalpí

▶ Aspecte

Poblacions arbustives o fins i tot arborescents, més o menys irregulars, dominades per arbres de fulla caduca, que inclouen un estrat herbaci discontinu, alt, format per herbes diverses, en bona part megafòrbies. Presenten un fort desenvolupament a final de primavera i principi d'estiu, mentre que a la tardor els arbres i els arbusts perden la fulla, i es marceixen les parts aèries de les herbes.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Vores de torrents o de salts d'aigua, fent taques o franges irregulars.

Clima – Subalpí humit.

Substrat i sòl – Sòls sempre humits o entollats, relativament humífers.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Salix bicolor</i>	•		•	
<i>Betula pubescens</i> (bedoll pubesent)			•	
Estrat herbaci				
<i>Veratrum album</i> (veladre)			•	
<i>Peucedanum ostruthium</i> (salsufragi)			•	
<i>Geranium sylvaticum</i>			•	
<i>Aconitum napellus</i> (tora blava)			•	

▶ Hàbitats CORINE

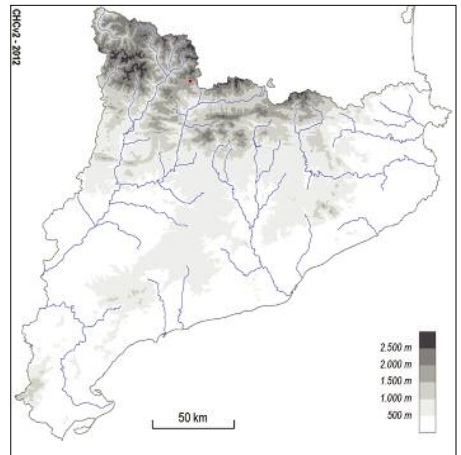
31.6215+ Bosquines de salzes de muntanya (sobretot *Salix bicolor*), amb un estrat inferior de megafòrbies, de les vores de torrents de l'estatge subalpí *Veratro-Salicetum bicoloris* O. Bolòs 1984

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

1,9021 ha

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus centrals.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Vulnerable a causa de la seva raresa a Catalunya. No necessita cap mesura especial de conservació mentre els cursos d'aigua on es fa es mantinguin en bon estat.

Es troba dins d'espais naturals protegits.

31n Matollars xeroacàntics de *Genista horrida*, calcícoles, de carenes i vessants pedregosos, ventosos, dels Pirineus centrals

► Aspecte

Pastures camefítiques dominades pels coixinets espinosos de l'erigó groc.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Serrats i costers rocosos, ventejats. Secundàriament s'estén pels vessants assolats, secs.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Substrats calcaris; sòls sovint pedregosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Genista horrida</i> (erigó groc)	•		•	
<i>Lavandula angustifolia</i> subsp. <i>pyrenaica</i> (espigol)			•	
<i>Anthyllis montana</i>			•	
<i>Globularia cordifolia</i> (lluqueta)			•	
<i>Asperula pyrenaica</i> (herba prima)			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus centrals.

► Usos i problemes de conservació

Es troba en indrets pasturats des de temps seculars, si bé durant la segona meitat del segle XX aquesta activitat ha reculat significativament.

Els focs periòdics dels ramaders n'afavorien la conservació. A curt termini la disminució de l'activitat agrícola i ramadera li permet colonitzar prats i camps abandonats. No obstant això, és un hàbitat relativament amenaçat per la seva raresa a Catalunya i pel fet que en absència de perturbacions allà on constitueix formacions secundàries es veu desplaçat pel bosc.

► Hàbitats CORINE

31.71 Matollars xeroacàntics de *Genista horrida*, calcícoles, de carenes i vessants pedregosos, ventosos, dels Pirineus centrals

Lavandulo-Echinopartetum horridi O. Bolòs et P. Monts. 1983

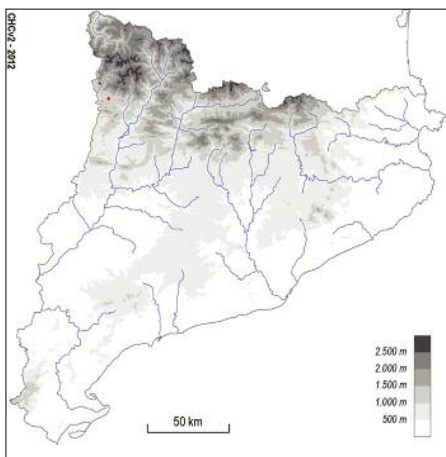
Asperulo-Echinopartetum horridi Carrillo & Ninot prov.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

4090 Matollars xeroacàntics endèmics oromediterranis

► Superfície cartografiada

45,3733 ha

310 Matollars xeroacàntics d'eriçó (*Erinacea anthyllis*), calcícoles, de carenes i vessants ventosos, dels Prepirineus i de les muntanyes catalanídiques centrals i meridionals

► Aspecte

Poblaments subarbuscívols, de 20-40 cm d'alçària, poc densos, dominats per plantes espinoses en forma de coixinet, entre les quals creixen plantes herbàcies.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mediterrània continental.

Ambients que ocupa – Carenes i crestes eixutes i ventejades de muntanyes calcàries.

Clima – Mediterrani muntanyenc sec i mediterrani continental sec.

Substrat i sòl – Terreny calcari; sòls esquelètics.

► Hàbitats CORINE

31.744 Matollars xeroacàntics d'eriçó (*Erinacea anthyllis*), calcícoles, de carenes i vessants ventosos, amb sòl esquelètic, dels Prepirineus i de les muntanyes catalanídiques centrals i meridionals
Erinaceo-Anthyllidetum montanae Br.-Bl. et O. Bolòs 1950

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

4090 Matollars xeroacàntics endèmics oromediterranis

► Superfície cartografiada

719,6500 ha

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Erinacea anthyllis</i> (eriçó)	•		•	
<i>Anthyllis montana</i>			•	
<i>Teucrium polium</i> subsp. <i>aureum</i> (timó groc)			•	
<i>Helianthemum canum</i>			•	
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)				•
<i>Aphyllanthes monspeliensis</i> (jonça)				•
<i>Koeleria valesiana</i> (herba rodona)				•
<i>Brachypodium retusum</i> (llostó)				•
<i>Stipa offneri</i> (sanadella)				•

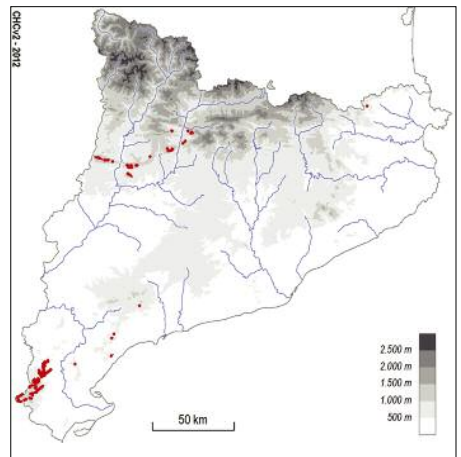
► Distribució dins el territori català

Prepirineus i territori catalanidic central i meridional.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment sotmès a pastura.

Sense problemes de conservació coneguts.

31p Bardisses amb aranyoner (*Prunus spinosa*), esbarzers (*Rubus* spp.)..., mesòfiles, de la muntanya mitjana

► Aspecte

Matollars o bosquines densos, d'aspecte més aviat irregular, formats principalment per arbustos o arbres espinosos, sobretot de fulla caduca. Solen incloure lianes (a part que alguns dels arbustos són de port lianoides), un estrat herbaci poc regular i, de vegades, alguns arbres isolats.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Vores de camps i de prats, clarianes i marges forestals.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Roques i sòls diversos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Fraxinus excelsior</i> (freixe)				•
<i>Acer campestre</i> (auró blanc)				•
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)				•
Estrat arbusti				
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)		•	•	
<i>Crataegus monogyna</i> (arç blanc)		•	•	
<i>Prunus spinosa</i> (aranyoner)		•	•	
<i>Rubus ser. glandulosi</i> (esbarzer)				•
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)				•
<i>Rosa canina</i> (gavarrera)				•
<i>Clematis vitalba</i> (vidalba)				•
<i>Cornus sanguinea</i> (sanguinyol)				•
<i>Lonicera xylosteum</i> (xuclamel)				•
<i>Ligustrum vulgare</i> (olivereta)				•
<i>Prunus mahaleb</i> (cirerer de guineu)				•
<i>Clematis recta</i> (herba bormera)				•
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)				•
Estrat herbaci				
<i>Urtica dioica</i> (ortiga)				•
<i>Vicia sepium</i>				•
<i>Helleborus foetidus</i> (marxívol)				•
<i>Origanum vulgare</i> (orenga)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris olositànic, ausosagàrric i catalanidic.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment s'hi recol·lecten móres i aranyons.

Sense problemes de conservació coneguts.

La dinàmica de l'hàbitat està molt lligada als canvis en les activitats agrícoles i forestals tradicionals. Caldrà fer-ne un seguiment en el temps per avaluar la tendència general de l'hàbitat

► Hàbitats CORINE

31.8111 Bardisses amb esbarzers (*Rubus* spp.), aranyoners (*Prunus spinosa*)..., mesòfiles, lligades a fagedes i a d'altres boscos mesohigròfils, de la muntanya mitjana plujosa

Lamio-Rubetum O. Bolòs 1957

Exclusiu de la unitat. Poc freqüent, restringit biogeogràficament a les àrees de muntanya de caire subatlàntic.

31.8122 Bardisses amb esbarzer (*Rubus ulmifolius*), aranyoner (*Prunus spinosa*), gavarrera (*Rosa* spp.)..., mesoxeròfiles, lligades a boscos més aviat secs, de la muntanya mitjana poc plujosa

Buxo-Rubetum ulmifolii R. Tx. in R. Tx. et Oberd. 1958

Rubo-Clematidetum rectae Vigo 1996

Exclusiu de la unitat. Hàbitat majoritari.

31.82 Bardisses amb abundància de boix (*Buxus sempervirens*), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa, sobretot als Prepirineus

Buxo-Rubetum ulmifolii R. Tx. in R. Tx. et Oberd. 1958

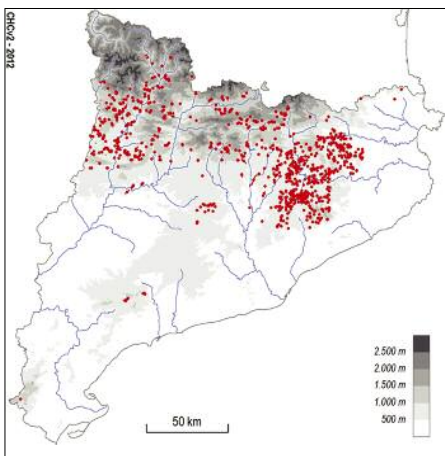
Exclusiu de la unitat. Poc freqüent, i restringit a la muntanya submediterrània.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5110 Boixedes xertermòfiles permanents, dels vessants rocinosos [hàbitat 31.82]

► Superfície cartografiada

2.884,6959 ha

31q Matollars de corner (*Amelanchier ovalis*), boix (*Buxus sempervirens*), espina cervina (*Rhamnus saxatilis*)..., calcícoles, de costers rocosos, secs, de la muntanya mitjana

▶ Aspecte

Matollars o bosquines d'1-2 m d'alçària, formats per plantes resistents a la secada, entre les quals algunes de mediterrànies que hi troben refugi. L'estrat herbaci, mal estructurat, comprèn espècies heliòfiles dels prats secs i de les vorades.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana, sobretot a l'estatge submontà.

Ambients que ocupa – Solanes rocosos i abruptes, cantells dels cingles; secundàriament en indrets on el bosc ha estat destruït.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Terrenys calcaris. Sòls prims, sovint esquelètics.

▶ Hàbitats CORINE

31.8123 Matollars de corner (*Amelanchier ovalis*), boix (*Buxus sempervirens*), espina cervina (*Rhamnus saxatilis*)..., calcícoles, de costers rocosos, secs, de la muntanya mitjana
Rhamno saxatilis-Buxetum (De Bannes-Puygiron)
Tx. 1952
etc.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5110 Boixedes xerotermòfiles permanents, dels vessants rocosos

▶ Superfície cartografiada

4.160,5351 ha

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Amelanchier ovalis</i> (corner)		•	•	
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•	•	
<i>Rhamnus saxatilis</i> (espina cervina)			•	
<i>Coronilla emerus</i> (coronil-la boscana)			•	
<i>Ligustrum vulgare</i> (olivereta)			•	
<i>Cytisophyllum sessilifolium</i>			•	
Estrat herbaci				
<i>Tanacetum corymbosum</i>				•
<i>Viola alba</i> (violeta de bosc)				•
<i>Teucrium chamaedrys</i> (camedris)				•
<i>Carex halleriana</i>				•

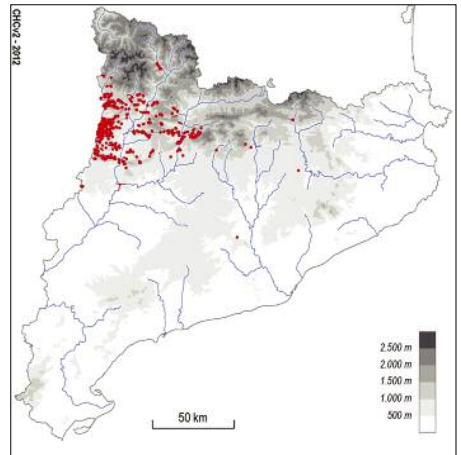
▶ Distribució dins el territori català

Pirineus, i més especialment Prepirineus (i territori ausosegàrric).

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts. En alguns sectors el creixement del bosc pot reduir-ne la superfície a mitjà termini.

31r Bardisses amb púdol (*Rhamnus alpina*), gavreres de muntanya (*Rosa vosagiaca*, *R. pimpinellifolia*, *R. mollis*...)..., dels estatges altimontà i subalpí dels Pirineus

► Aspecte

Bosquines de 2-4 m d'alçària en què dominen el púdol o algunes gavreres de muntanya.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge altimontà. Estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Barrancs i vessants secs de les altes valls.

Clima – Subalpí o medioeuropeu submediterrani (de caràcter poc o molt continental).

Substrat i sòl – Sobretot terrenys esquistosos silícis.

► Hàbitats CORINE

31.8128+ Bardisses amb púdol (*Rhamnus alpinas*), gavreres de muntanya (*Rosa vosagiaca*, *R. pimpinellifolia*, *R. mollis*...)..., dels estatges altimontà i subalpí dels Pirineus

Arabi-di-Rhamnetum alpinae O. Bolòs 1962 (= *Turriti-Rhamnetum alpinae* O. Bolòs 1962)

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

1,6794 ha

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Rhamnus alpina</i> (púdol)		•		
<i>Rosa pimpinellifolia</i> (roser espinosíssim)		•		
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•		
<i>Rosa coriifolia</i> subsp. <i>vosagiaca</i>			•	
<i>Rosa mollis</i> (roser pomífer)			•	
<i>Rosa tomentosa</i>			•	
<i>Rosa rubiginosa</i>			•	
<i>Lonicera xylosteum</i> (boix moll)				•
<i>Rubus idaeus</i> (gerdera)				•
Estrat herbaci				
<i>Arabis brassica</i>			•	

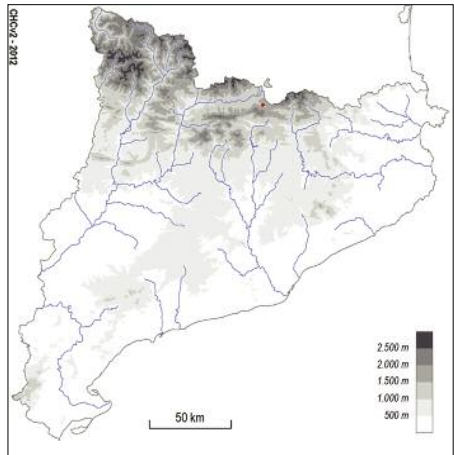
► Distribució dins el territori català

Pirineus orientals.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

El creixement del bosc pot reduir-ne la superfície a mitjà termini. Vulnerable a causa de la seva raresa a Catalunya.

31s Landes de gódua (*Sarothamnus scoparius*), acidòfiles i mesòfiles, de la muntanya mitjana plujosa (i de terra baixa)

▶ Aspecte

Bosquina d'uns 2 m d'alçària, de vegades molt densa, dominada per la gódua.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Bosquina secundària d'indrets desforestats i prats abandonats.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Sòls àcids profunds i ben estructurats.

▶ Hàbitats CORINE

31.8414 Landes de gódua (*Sarothamnus scoparius*), acidòfiles i mesòfiles, de la muntanya mitjana plujosa (i de terra baixa)

Prunello-Sarothamnetum scoparii Suspl. (1935)
1942

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

4655,2175 ha

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Sarothamnus scoparius</i> (gódua)		•		•
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)			•	•
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	
Estrat herbaci				
<i>Pteridium aquilinum</i> (falguera comuna)			•	•
<i>Genista pilosa</i> (ginestola pilosa)				•
<i>Polygala vulgaris</i> (poligala vulgar)				•
<i>Viola canina</i> (viola)				•
<i>Teucrium scorodonia</i> (escorodònia)				•
<i>Galium maritimum</i> (espanyidella peluda)				•
<i>Prunella hastifolia</i> (prunel·la de flor gran)				•

▶ Distribució dins el territori català

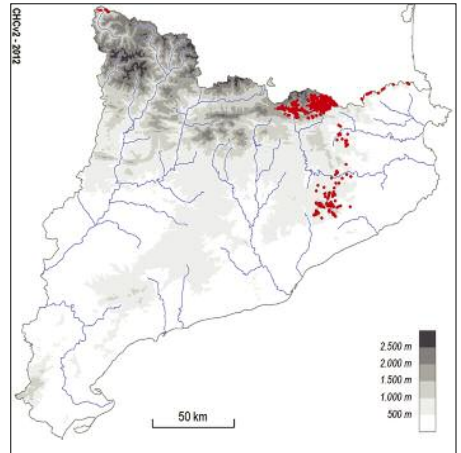
Territoris catalanídic septentrional (Montseny i Guillerries), olositànic i Pirineus (sector oriental i Vall d'Aran).

▶ Usos i problemes de conservació

Si no són gaire denses, poden ser pasturades. Antigament eren estassades per obtenir fogots.

El creixement del bosc pot reduir-ne la superfície a mitjà termini.

L'abandonament de la pastura i, sobretot, els focs forestals n'afavoreixen l'expansió i la conservació.

31t Balegars (matollars de *Genista balansae*), silicícòles, d'indrets secs, sovint solells, de l'estatge montà

► Aspecte

Matollars dominats pel bàlec, sovint molt densos i d'aspecte uniforme.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge altimontà.

Ambients que ocupa – Vessants secs i assolellats. Es tracta, en molts casos, de formacions secundàries, originades per eliminació de pinedes (sobretot de pi roig).

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Terrenys silicis. Sòl àcid, sovint poc profund.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Genista balansae</i> subsp. <i>europaea</i> (bàlec)	•		•	
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)		•		
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)			•	
Estrat herbaci				
<i>Deschampsia flexuosa</i>		•	•	
<i>Agrostis capillaris</i>		•		
<i>Senecio adonidifolius</i>			•	
<i>Thymus serpyllum</i> subsp. <i>polytrichus</i> (serpoll)			•	
<i>Linaria repens</i>			•	
<i>Viola canina</i> (viola)			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus i territori catalanidic septentrional (Montseny).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

La desforestació, els incendis i l'abandonament de la gestió ramadera tradicional n'afavoreixen l'extensió com a vegetació secundària.

► Hàbitats CORINE

31.84221+ Balegars (matollars de *Genista balansae*), silicícòles, d'indrets secs, sovint solells, de l'estatge montà

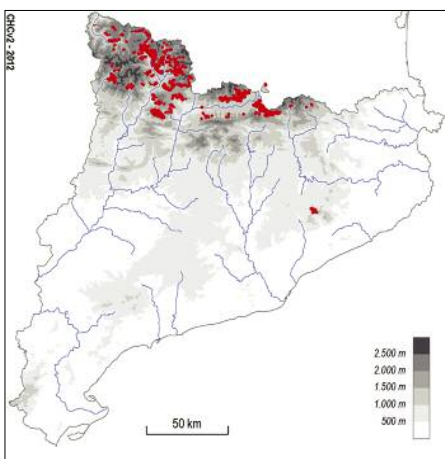
Senecio adonidifolii-Genistetum europaea Rivas Mart. 1968, em. nom. Gruber 1978

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5120 Formacions muntanyenques de bàlec (*Genista balansae* subsp. *europaea* = *Cytisus purgans*)

► Superfície cartografiada

14.847,3643 ha

31u Balegars (matollars de *Genista balansae*), silicícoles, de vessants solells de l'alta muntanya

▶ Aspecte

Matollars de bàlec, generalment d'aspecte uniforme.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i alpí.

Ambients que ocupa – Vessants rocosos i assolellats, lliures aviat de neu. Sovint, però, es tracta de matollars secundaris que substitueixen pinedes de pi negre.

Clima – Subalpí i alpí.

Substrat i sòl – Terreny silici. Sòl sovint poc profund.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Genista balansae</i> subsp. <i>europaea</i> (bàlec)	•		•	
<i>Juniperus communis</i> subsp. <i>nana</i> (ginebró)		•	•	
<i>Deschampsia flexuosa</i>		•		
<i>Cotoneaster integerrimus</i> (cornera)			•	
<i>Pinus uncinata</i> (pi negre)			•	
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (boixerola)			•	
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

Els matollars secundaris poden ser recolonitzats pel bosc de pi negre.

▶ Hàbitats CORINE

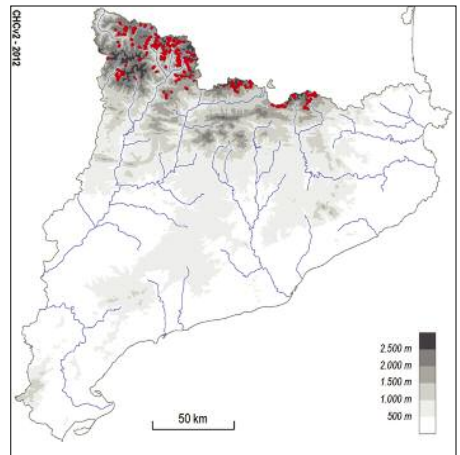
31.84222+ Balegars (matollars de *Genista balansae*), silicícoles, de vessants solells de l'alta muntanya
Genisto-Arctostaphyletum Br.-Bl. (1939) 1948
em. O. Bolòs 1970 *genistetosum balansae*

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5120 Formacions muntanyenques de bàlec (*Genista balansae* subsp. *europaea* = *Cytisus purgans*)

▶ Superfície cartografiada

6.672,8643 ha

31v Falgars (poblaments de *Pteridium aquilinum*)

► Aspecte

Poblaments densos de falguera comuna.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – De terra baixa a l'estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Fons de valls, prats abandonats o vessants desforestats.

Clima – Molt divers, sempre poc o molt humit.

Substrat i sòl – Sòl ben desenvolupat i més o menys frescal, preferentment de pH baix.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Pteridium aquilinum</i> (falguera comuna)	•		•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris ruscínic, olositànic i catalanídic (i ausosegàrric).

► Usos i problemes de conservació

Si no són gaire densos poden ser pasturats. Amb aquesta finalitat antigament eren incendiat o segats.

Sense problemes de conservació coneguts. El creixement d'espècies llenyoses pot reduir-ne la superfície a mitjà termini.

Hàbitat poc estable, afectat per processos locals de desaparició i recolonització. La proliferació de la falguera comuna en fa empitjorar la qualitat i dificulta l'aprofitament dels prats de pastura.

► Hàbitats CORINE

31.861 Falgars (poblaments de *Pteridium aquilinum*), mesohigròfils i acidòfils, de la muntanya mitjana (i de l'estatge subalpí)

Stellario-Pteridietum aquilini O. Bolòs 1983

Carici-Agrostietum capillaris Villegas 1997

Als Pirineus deu tenir més importància dins aquesta unitat que l'hàbitat següent.

31.863 Falgars (poblaments de *Pteridium aquilinum*), xeromesòfils, de la muntanya mitjana (i de terra baixa) poblaments diversos

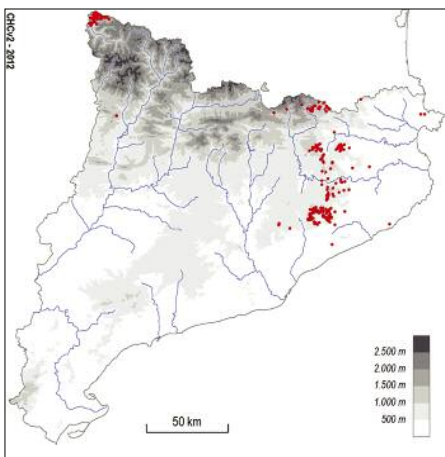
Fora dels Pirineus ha de ser l'hàbitat únic o quasi.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

1.287,4625ha

31w Clarianes de bosc amb *Epilobium angustifolium*, gerderes (*Rubus idaeus*), gatell (*Salix caprea*)..., de l'estatge subalpí (i del montà)

▶ Aspecte

Herbassars, bosquines o matollars corresponents a etapes més o menys avançades de reconstitució del bosc; en conseqüència, la composició específica i la importància relativa dels estrats és molt diversa. Així, pot tractar-se d'herbassars alts i densos dominats per *Epilobium angustifolium*, de gerdars, de bosquines amb saüc racemós i gatells o bé de bosquets amb gatells, bedolls, pins o avets. Algunes de les espècies dels estadis inicials són rizomatoses, dotades d'una bona capacitat de colonització de l'espai.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà. Estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Clarianes, canals d'allaus i marges de pistes forestals, sempre dins dels boscos de coníferes montans i subalpins.

Clima – Medieuropeu o subalpí.

Substrat i sòl – Preferentment sòls àcids o acidificats, allà on s'han produït processos de nitrificació intensa a conseqüència dels factors microclimàtics induïts per la desforestació.

Hàbitat poc estable, afectat per processos locals de desaparició i recolonització. En condicions naturals, ocuparien menys extensió de la que tenen actualment per efecte de la proliferació d'intervencions (estassades, obertura de pistes d'esquí, etc.) en els boscos montans i subalpins.

▶ Hàbitats CORINE

31.871 Herbassars d'*Epilobium angustifolium*, *Digitalis purpurea* (digital)..., de clarianes forestals, en sòls àcids, als estatges subalpí i montà

Epilobietum montani-angustifolii Carrillo, Ninot et Vigo 1983

Exclusiu de la unitat. Més probable que l'hàbitat següent.

31.872 Bosquines de saüc racemós (*Sambucus racemosa*), gatell (*Salix caprea*), gerdera (*Rubus idaeus*)..., de les clarianes forestals, a l'estatge subalpí (i al montà)

Sambuco racemosae-Rubetum idaei O. Bolòs 1979
Exclusiu de la unitat. Probabilitat no gaire alta, car sol fer clapes petites.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Arbres				
<i>Salix caprea</i> (gatell)			•	•
<i>Betula pendula</i> (bedoll)				•
Arbustos				
<i>Rubus idaeus</i> (gerdera)			•	•
<i>Sambucus racemosa</i> (saüc racemós)			•	•
<i>Rubus ser. glandulosi</i>				•
Herbes				
<i>Epilobium angustifolium</i>			•	•
<i>Digitalis purpurea</i> (digital)				•
<i>Epilobium montanum</i>				•
<i>Urtica dioica</i> (ortiga)				•
<i>Dryopteris filix-mas</i> (falguera mascle)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus, Prepirineus i territori catalanidic septentrional (Montseny).

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment s'hi recol·lecten gerds.

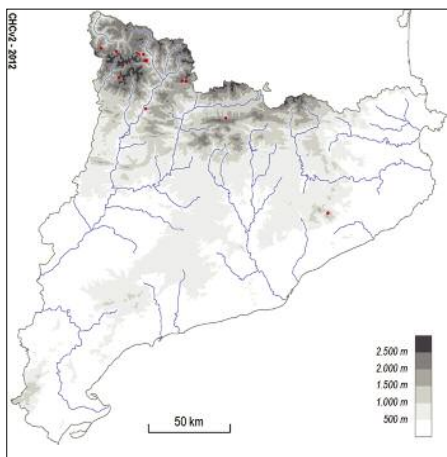
El creixement del bosc pot reduir-ne la superfície a mitjà termini. L'abandonament d'activitats forestals extractives, també.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

104,4112 ha

31x1 Ginebredes de *Juniperus communis*, poc o molt denses, colonitzant pastures de la muntanya mitjana

► Aspecte

Matollars clars o formacions obertes dominades pel ginebre, fent mosaic amb pastures.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà.

Ambients que ocupa – Típicament vessants frescals, on hi ha hagut una disminució de la pressió ramadera durant les darreres dècades.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Tota mena de substrats

► Hàbitats CORINE

31.881 Ginebredes de *Juniperus communis*, poc o molt denses, colonitzant pastures de la muntanya mitjana.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5130 Formacions de *Juniperus communis* colonitzadores de landes o de pastures calcícoles.

► Superfície cartografiada

1.190,88 ha

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Juniperus communis</i> subsp. <i>communis</i> (ginebre)		•	•	

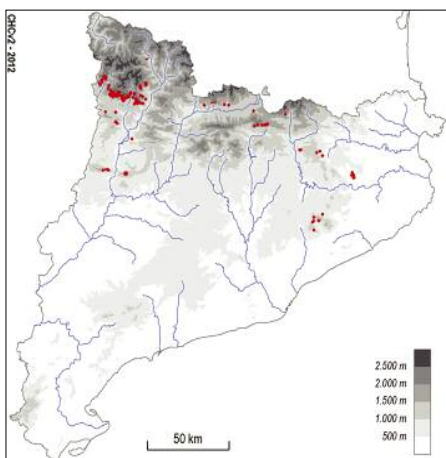
► Distribució dins el territori català

Pirineus. Més rarament, als territoris olositànic i catalanidic septentrional.

► Usos i problemes de conservació

Els prats que la ginebreda envaeix són pasturats més o menys intensament.

El ginebre és sensible als incendis ja que té un creixement lent i no es regenera amb facilitat. D'altra banda, l'expansió del bosc pot reduir-ne la superfície a mitjà termini. Localment és afectat per la realització de treballs forestals no selectius.

31x2 Ginebreds de *Juniperus communis*, poc o molt denses, colonitzant landes de gódua o de bruguerola

▶ Aspecte

Matollars clars dominats pel ginebre, fent mosaic amb landes de gódua o de bruguerola.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Diversos, però sempre més aviat secs.

Clima – Medieuropeu subatlàntic.

Substrat i sòl – Substrats silícis. Sòls clarament àcids.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)		•	•	
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)		•		
<i>Sarothamnus scoparius</i> (gódua)		•		
<i>Pteridium aquilinum</i> (falguera comuna)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus i territori catalanidic septentrional (Montseny).

▶ Usos i problemes de conservació

Els prats i les landes que la ginebreda envaeix poden ser pasturats.

El ginebre és sensible als incendis ja que té un creixement lent i no es regenera amb facilitat. D'altra banda, l'expansió del bosc pot reduir-ne la superfície a mitjà termini. Localment és afectat per la realització de treballs forestals no selectius.

▶ Hàbitats CORINE

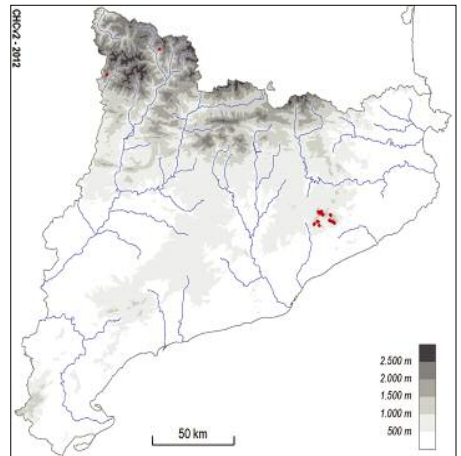
31.882 Ginebreds de *Juniperus communis*, poc o molt denses, colonitzant landes de gódua o de bruguerola.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5130 Formacions de *Juniperus communis* colonitzadores de landes o de pastures calcícoles

▶ Superfície cartografiada

101,16 ha

31y Bardisses amb roldor (*Coriaria myrtifolia*), esbarzer (*Rubus ulmifolius*)..., de terra baixa (i de l'estatge montà)

► Aspecte

Matollar espinós, dens i impenetrable, dominat generalment per l'esbarzer i, de vegades, pel roldor. Dependent de les condicions de l'indret (insolació, pluviometria, continentalitat, etc.) i de les característiques del sòl, les plantes que acompanyen l'esbarzer són diferents; l'estrat herbaci, quan la bardissa és molt densa, és gairebé inexistent.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes i contrades mediterrànies interiors poc seques. Muntanya mediterrània marítima. Muntanya mitjana: estatge submontà.

Ambients que ocupa – Marges de boscos frescals, vores de camins, partions de conreus, vores de rius i torrents.

Clima – Mediterrani o mediterrani muntanyenc, sobretot subhúmit.

Substrat i sòl – Indiferent al pH, però en sòls generalment profunds i amb un cert grau d'humitat.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)		•		•
<i>Coriaria myrtifolia</i> (roldor)			•	•
<i>Clematis vitalba</i> (vidalba)				•
<i>Ligustrum vulgare</i> (olivereta)				•
<i>Prunus spinosa</i> (aranyoner)				•
<i>Crataegus monogyna</i> (arç blanc)				•
Estrat herbaci				
<i>Lathyrus latifolius</i> (pèsol bord)				•
<i>Origanum vulgare</i> (orenga)				•
<i>Brachypodium sylvaticum</i> (fenàs de bosc)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris catalanídic, ruscínic, olositànic, ausosegàric i sicòric; també als Prepirineus.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment s'hi recol·lecten móres.

Sense problemes de conservació coneguts.

Hàbitat poc estable, afectat per processos locals de desaparició i recolonització.

► Hàbitats CORINE

31.891 Bardisses amb roldor (*Coriaria myrtifolia*), esbarzer (*Rubus ulmifolius*)..., de terra baixa (i de l'estatge montà)

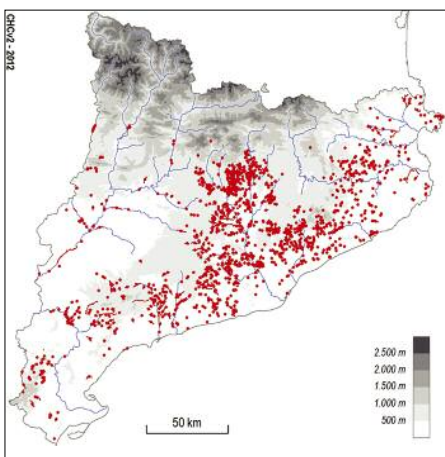
Rubo-Corarietum O. Bolòs 1954

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

6.000,1599 ha

31z Bardisses d'espina- vessa (*Paliurus spina- christi*), sovint amb perelloner (*Pyrus spinosa*), d'ambients secs de terra baixa, al territori ruscínic

▶ Aspecte

Bosquina densa, de 2-3 m d'alçària, integrada per arbustos espinosos, i en primer lloc per l'espina-
vessa; també s'hi fan algunes plantes esclerofil·les. Sol dis-
posar-se en forma de faixes estretes, no rarament
amb aspecte de fileres d'espina-
vessa. No presenta
gaire diversitat, llevat de la diferent abundància de
l'arbut que li dona nom.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades
marítimes subhúmedes.

Ambients que ocupa – Marges de bosc, de camps
i de camins; vores desforestades de torrents i rieres.
Defuig les fondalades i els indrets clarament frescals.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Sòls profunds, argilosos, tant sobre
substrat silici com calcari.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Paliurus spina-christi</i> (espina- vessa)	•		•	
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)			•	
<i>Pyrus spinosa</i> (perelloner)			•	
<i>Prunus spinosa</i> (aranyoner)			•	
<i>Clematis vitalba</i> (vidalba)			•	
<i>Crataegus monogyna</i> (arç blanc)				•

▶ Distribució dins el territori català

Territori ruscínic.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment s'hi recol·lecten móres.

Sense problemes de conservació coneguts

▶ Hàbitats CORINE

31.895+ Bardisses d'espina-
vessa (*Paliurus spina-
christi*), d'ambients secs de terra baixa, al territori
ruscínic

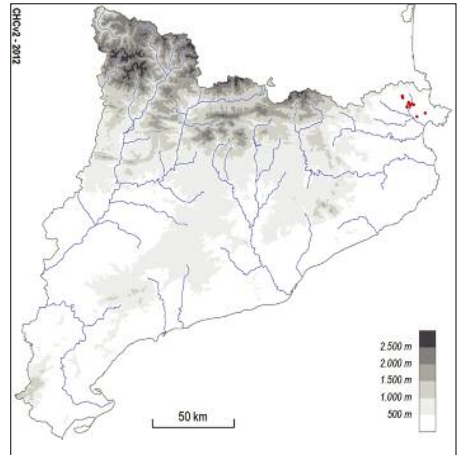
Pyro-Paliuretum spinaechristi (Kühnh.) O. Bolòs
1962

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

49,6717 ha

31aa Avellanoses (bosquines de *Corylus avellana*), mesohigròfiles, d'ambients frescals de la muntanya mitjana

► Aspecte

Bosquines d'avellaner, el qual forma un estrat arbustiu alt (5-8 m) i continu. Poden dur un estrat arborei poc dens de freixes, bedolls, tells o trèmols. L'estrat herbaci és molt ric en plantes nemorals.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Ambients frescals. Aquestes avellanoses poden constituir un tipus de vegetació permanent a l'estatge montà superior de les valls piriniques més continentals, on no es poden establir fagedes ni altres boscos higròfils, o bé pot tractar-se de formacions secundàries, substituïdes de freixenedes, fagedes o boscos mixtos amb roure pèrol.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Sòls profunds i humits, generalment poc àcids.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arborei				
<i>Fraxinus excelsior</i> (freixe)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)	•		•	
Estrats herbaci i subarbustiu				
<i>Ribes alpinum</i> (cirerola)			•	
<i>Actaea spicata</i> (herba de Sant Cristòfol)			•	
<i>Anemone nemorosa</i> (buijol)			•	
<i>Daphne mezereum</i> (tintorell)			•	
<i>Doronicum pardalianches</i>			•	
<i>Helleborus viridis</i> subsp. <i>occidentalis</i> (el-lèbor verd)			•	
<i>Paris quadrifolia</i> (ràim de guineu)			•	
<i>Phyteuma spicatum</i> subsp. <i>pyrenaicum</i>			•	
<i>Ranunculus serpens</i>			•	
<i>Lilium martagon</i> (marcòlic vermell)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris olositànic i catalanidic septentrional.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

► Hàbitats CORINE

31.8C1+ Avellanoses (bosquines de *Corylus avellana*), mesohigròfiles, d'ambients frescals de la muntanya mitjana

Actaeo-Coryletum Carreras et Ninot in Carreras 1985

Hepatico-Coryletum Br.-Bl. 1952

Brachypodio sylvatici-Fraxinetum excelsioris Vigo 1968

Scillo liliohyacinthi-Fagetum sylvaticae Br.-Bl. ex O. Bolòs 1957

Helleboro-Fagetum O. Bolòs (1948) 1957

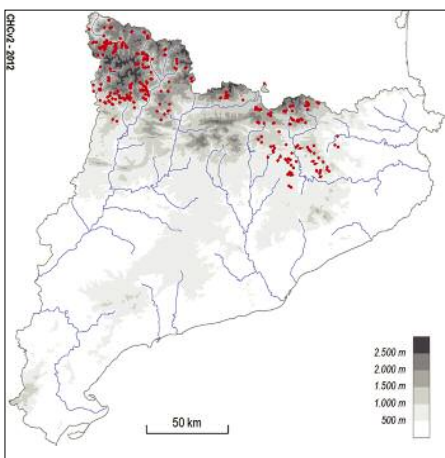
Isopyro thalictroidis-Quercetum roboris R. Tx. et Diem. 1936

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

3.172,0373 ha

31ab Avellanoses (bosquines de *Corylus avellana*), amb *Polystichum setiferum*..., mesohigròfiles, dels barrancs i fondals molt ombrívols de terra baixa (i de l'estatge submontà)

▶ Aspecte

Bosquines dominades per l'avellaner, generalment denses i ombrívols. Al sotabosc s'hi refugien força plantes eurosiberianes.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides. Muntanya mediterrània marítima.

Ambients que ocupa – Fondals frescos i humits, peus de vessant i de cingles orientats al nord, en indrets amb elevada humitat atmosfèrica i poca insolació.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit o mediterrani muntanyenc subhúmit.

Substrat i sòl – Sòls humits (no entollats), profunds i més o menys eutròfics.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)	•		•	
<i>Prunus avium</i> (cirerer)			•	
<i>Prunus lusitanica</i> (llorer bord)			•	
Estrat herbaci				
<i>Sanicula europaea</i>		•	•	
<i>Hedera helix</i> (heura)		•		
<i>Ajuga reptans</i> (búgula)			•	
<i>Campanula trachelium</i> (campaneta d'ortiga)			•	
<i>Doronicum pardalianches</i>			•	
<i>Phyllitis scolopendrium</i> (llengua de cérvol)			•	
<i>Polystichum setiferum</i>			•	
<i>Carex sylvatica</i>				•

▶ Distribució dins el territori català

Sobretot a les serralades dels territoris catalanídics septentrional, olositànic i ruscínic (cap de Creus); Pirineus orientals.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

En zones de clima mediterrani té un interès notable perquè moltes espècies eurosiberianes hi troben refugi. Per això la gestió forestal hauria de garantir-ne la conservació.

▶ Hàbitats CORINE

31.8C2+ Avellanoses (bosquines de *Corylus avellana*), amb *Polystichum setiferum*..., mesohigròfiles, dels barrancs i fondals molt ombrívols de terra baixa (i de l'estatge submontà)

Polysticho-Coryletum O. Bolòs 1956

Doronicopardalianchis-Fraxinetum excelsioris O.

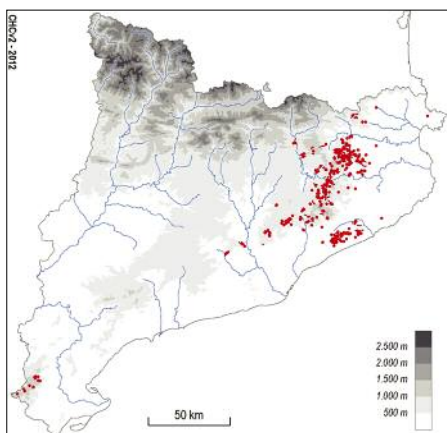
Bolòs, J.M. Montserrat & A. Romo 1993

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

1.318,9761 ha

31ac Avellanoses (bosquines de *Corylus avellana*), mesòfiles o mesoxeròfiles, d'ambients secs de la muntanya mitjana

► Aspecte

Bosquines denses dominades per l'avellaner; en alguns casos poden dur alguna espècie arbòria, com ara roures (*Quercus pubescens*, *Q. x cerrioides*), pi roig, trèmol, etc., quasi sempre en forma d'individus esparsos o isolats. Es diferencien de les avellanoses mesohigròfiles (unitat 31.8C1+), amb les quals comparteixen distribució territorial, per la manca d'espècies d'ambients frescos i ombrívols.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Vessants d'orientació diversa, però sovint amb bona insolació, dins el domini de les rouredes de roure martinenc (o els seus híbrids). Moltes d'aquestes avellanoses tenen caràcter secundari; constitueixen una etapa de reconstitució de les rouredes, sobretot a partir de pastures i camps abandonats. D'altres, les que colonitzen llocs tarterosos, són un tipus de vegetació permanent. A les zones meridionals de la seva àrea de distribució cerquen ambients ombrívols, com ara fons de barrancs.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Substrats diversos; sovint llocs pedregosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu alt				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)	•		•	
Estrat arbustiu baix				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•	•	
<i>Amelanchier ovalis</i> (corner)			•	
<i>Coronilla emerus</i> (coronil-la boscana)			•	
<i>Cytisophyllum sessilifolius</i>			•	
Estrat herbaci				
<i>Cruciata glabra</i> (creuera)		•		
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)		•		
<i>Poa nemoralis</i>		•		
<i>Viola sylvestris</i> (viola)		•		
<i>Campanula persicifolia</i> (campaneta)			•	
<i>Helleborus foetidus</i> (marxivol)			•	
<i>Primula veris</i> subsp. <i>columnae</i> (cucut)			•	
<i>Tanacetum corymbosum</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris olositànic, ausosegàrric oriental i catalanidic septentrional (Montseny i Guàrdies).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

► Hàbitats CORINE

31.8C3+ Avellanoses (bosquines de *Corylus avellana*), mesòfiles o mesoxeròfiles, d'ambients secs de la muntanya mitjana

Buxo sempervirentis-Quercetum pubescentis Br.-Bl. (1915) 1932

Teucrio scorodoniae-Quercetum petraeae Lapraz 1966 em. O. Bolòs 1983 (= *Lathyro-Quercetum petraeae*)

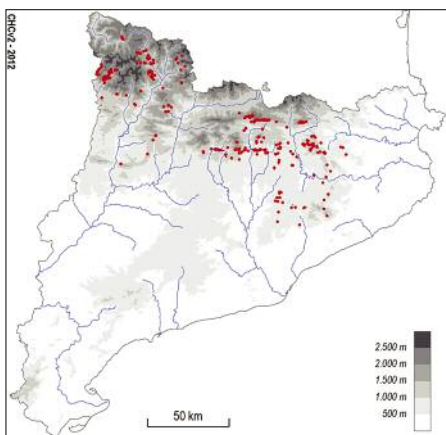
Pteridio-Quercetum pubescentis (Suspl.) O. Bolòs 1983

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

1.518,8638 ha

31ad Bosquines d'arbres caducifolis joves, procedents de rebrot o de colonització, estadis inicials del bosc

▶ Aspecte

Bosquines o matollars, formats per individus joves d'arbres caducifolis, sovint amb una sola espècie dominant: roures (*Quercus faginea*, *Q. pubescens*, *Q. x cerrioides*), faigs, trèmols, bedolls...

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana, terra baixa i estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Indrets que han sofert alguna mena de pertorbació que ha eliminat el bosc original o que en dificulta el desenvolupament; sovint corresponen a àrees cremades o a corredors d'allaus poc actius. Aquestes formacions ocupen molta superfície a les obagues de la Catalunya central afectades per grans incendis de la passada dècada, on les pinedes –principalment de pinassa, però també de pi blanc i pi roig– es veuen substituïdes per bosquines de roures.

Clima – Diversos, des del mediterrani al subalpí.

Substrat i sòl – Diversos.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Betula pendula</i> (bedoll)		•		
<i>Fagus sylvatica</i> (faig)		•		
<i>Populus tremula</i> (trèmol)		•		
<i>Quercus faginea</i> (roure valencià)		•		
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)		•		
<i>Quercus x cerrioides</i> , <i>Q. x subpyrenaica</i>		•		

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris olositànic, ausosegàrric i catalani-àtic septentrional i central.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

La competència entre els arbres joves pot limitar a curt termini el creixement en alçada i, en cas d'incendi, afavorir la propagació del foc.

En els tractaments dels boscos incendiats s'hauria d'anar amb compte de no malmetre els plançons i els

rebrotos. Si es vol afavorir la recuperació del bosc a partir d'aquestes bosquines, seria interessant de ferhi podes i aclarides selectives, per tal d'augmentar les taxes de creixement dels arbres.

▶ Hàbitats CORINE

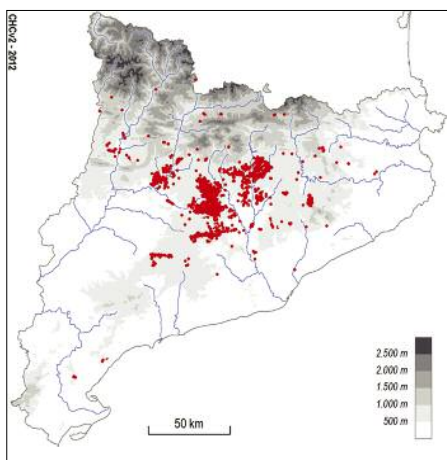
31.8D Bosquines d'arbres caducifolis joves, procedents de rebrot o de colonització, estadis inicials del bosc

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

11.106,3924 ha

32a1 Arboçars (formacions d'*Arbutus unedo*), calcícoles, de terra baixa i de les muntanyes mediterrànies

► Aspecte

Bosquines força denses, d'uns 2-4 m d'alçària, formades per arbustos i arbres laurífols o esclerofil·les, principalment l'arboç, i amb estrat herbaci i lianoide més aviat clar. Solen tenir una fenologia poc canviant, però la rebrotada de primavera és bastant intensa i notable.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes. Muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Vessants més aviat obacs, o almenys no gaire secs. Sovint en llocs desforestats per tala o foc.

Clima – Mediterrani subhúmit (i muntanyenc).

Substrat i sòl – Roques carbonàtiques; sòls de vegades poc o molt descarbonatats, neutres.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)	•		•	
<i>Quercus ilex</i> (alzina)			•	
<i>Viburnum tinus</i> (marfull)			•	
Estrat subarbustiu i lianoide				
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)			•	
<i>Smilax aspera</i> (arítjol)			•	
<i>Ruscus aculeatus</i> (galzeran)			•	

► Distribució dins el territori català

Territoris ausossegàrric, olositànic i catalanídic, i Prepirineus centrals.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Els focs forestals ocasionals els poden afavorir en impedir el tancament del bosc, però allà on sovintegen comporten un empobriment important de l'hàbitat. Localment és afectat per la realització de treballs forestals no selectius.

Corresponen a etapes serials de reconstitució dels boscos d'esclerofil·les que a poc a poc van donant pas als boscos que substitueixen. A les terres més rocalloses és una vegetació permanent.

► Hàbitats CORINE

32.1B+ Arboçars (formacions d'*Arbutus unedo*), calcícoles, de terra baixa i de les muntanyes mediterrànies

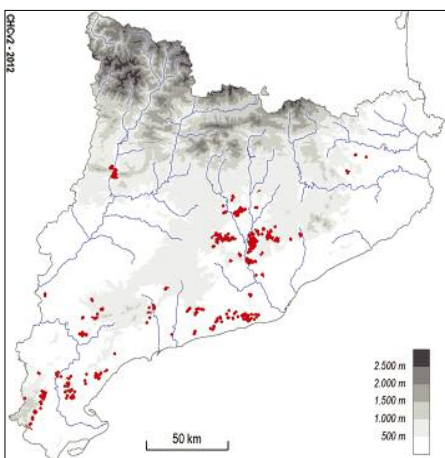
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

4.071,88 ha

32a2 Arboçars (formacions d'*Arbutus unedo*) i altres bosquines silicícioles, de les contrades mediterrànies occidentals

► Aspecte

Bosquines (generalment de 2-4 m d'alçària) molt denses, dominades sobretot per laurifolis i esclerofil·les, principalment l'arboç, i amb estrat herbaci i lianoide més aviat clar. Presenten un aspecte força constant al llarg de l'any, si bé la rebrotada primaveral sol ser força notable.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides (i muntanya mediterrània marítima).

Ambients que ocupa – Vessants no gaire secs, sovint més o menys obacs.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Roques silícies (esquistos, granits o gresos). Sòls sense carbonats o gairebé, neutres o una mica àcids.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)	•		•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)		•	•	
<i>Quercus ilex</i> (alzina)			•	
<i>Quercus suber</i> (surera)			•	
Estrat subarbustiu i lianoide				
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)			•	
<i>Smilax aspera</i> (aríjol)			•	
<i>Ruscus aculeatus</i> (galzeran)			•	
<i>Asplenium onopteris</i> (falzia de bosc)			•	

► Distribució dins el territori català

Territori catalanídic septentrional (i, molt esparsament, central).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Els focs forestals ocasionals els poden afavorir en impedir el tancament del bosc, però allà on sovintegen comporten un empobriment important de l'hàbitat. Localment és afectat per la realització de treballs forestals no selectius.

Corresponen a etapes serials de reconstitució dels boscos d'esclerofil·les que a poc a poc van donant pas als boscos que substitueixen. A les terres més rocalloses és una vegetació permanent.

► Hàbitats CORINE

32.311 Arboçars (formacions d'*Arbutus unedo*) i altres bosquines silicícioles, de les contrades mediterrànies occidentals

Erico-Arbutetum Molinier 1937

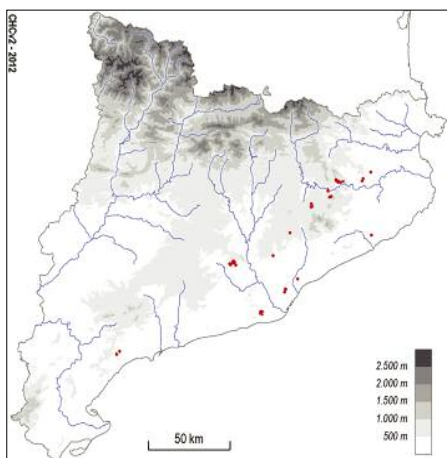
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

539,15 ha

32b Màquies amb barreja de carrasca (*Quercus rotundifolia*) i roures (*Quercus* spp.), de les terres mediterrànies

► Aspecte

Bosquines en què es barregen la carrasca i els roures (generalment *Quercus x cerrioides* o *Q. faginea*), una i altres en forma arborescent, fent taques irregulars. Entremig, s'hi fan mates i herbes xeròfiles, de manera discontinua. Hi dominen les plantes esclerofil·les o de fulla caduca però relativament xeromorfa.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mediterrània continental. Muntanya mitjana: estatge submontà. Més rarament, terra baixa: contrades mediterrànies interiors.

Ambients que ocupa – Vessants no gaire secs.

Clima – Mediterrani muntanyenc (o mediterrani continental).

Substrat i sòl – Substrats diversos, sobretot materials carbonàtics. Sovint en àrees rocalloses, de sòl irregular.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Quercus rotundifolia</i> (carrasca)		•	•	
<i>Quercus x cerrioides</i> (roure cerrioides)		•	•	
<i>Quercus faginea</i> (roure valencià)		•	•	
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	
<i>Lonicera etrusca</i> (lilgabosc)			•	
<i>Prunus mahaleb</i> (cirerer de guineu)			•	
<i>Juniperus oxycedrus</i> (càdec)				•
Estrat herbaci				
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)			•	
<i>Teucrium chamaedrys</i> (camedris)			•	
<i>Helleborus foetidus</i> (marxivol)			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus (sobretot Prepirineus) i territoris ausosegàrric i catalanidic.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment aprofitat per a l'obtenció de llenya.

Sense problemes de conservació coneguts, si bé els incendis reiterats poden comportar una alteració important de l'hàbitat. La competència entre els rebrots pot limitar el creixement en alçada del bosc.

Es tracta d'una màquia inestable producte del foc o de la tala dràstica, que evoluciona naturalment cap a carrascars. Més rarament és una formació permanent lligada a costers rocallosos. En els darrers anys, la superfície recoberta per aquest hàbitat ha augmentat.

► Hàbitats CORINE

32.1151+ Màquies amb barreja de carrasca (*Quercus rotundifolia*) i roures (*Quercus* spp.), de les terres mediterrànies

Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915 subass. *quercetosum ballotae*

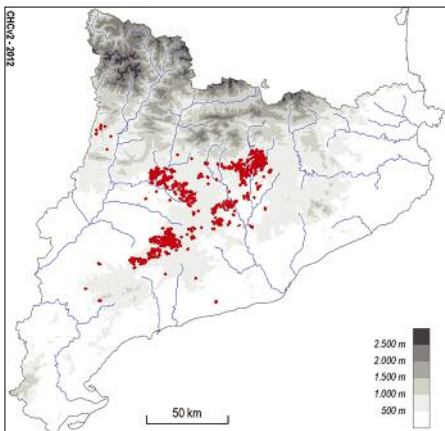
Quercetum rotundifoliae Br.-Bl. et O. Bolòs (1956) 1957

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9340 Alzinars i carrascars

► Superfície cartografiada

6.289,7754 ha

32c Màquies amb barreja d'alzina (*Quercus ilex*) i roures (*Quercus* spp.), de les terres mediterrànies

▶ Aspecte

Bosquines en què es barregen l'alzina i una o altra espècie de roure (*Quercus pubescens* a les comarques nord-orientals, i *Q. x cerrioides* o *Q. faginea* a les terres més meridionals). Alzina i roures creixen en forma arborescent, fent taques discontinües. Entremig s'hi fan altres arbusts, i també mates i herbes xeròfiles de manera dispersa. Hi dominen les plantes escleròfiles o de fulla caduca però relativament xeromorfa.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides. Muntanya mediterrània marítima.

Ambients que ocupa – A terra baixa, es fa en vessants obacs i fons de vall; mentre que a muntanya apareix en orientacions intermèdies i en solells.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit o mediterrani muntanyenc subhúmit.

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sovint en indrets rocallosos, amb sòl superficial.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)		•	•	
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)		•	•	
<i>Quercus x cerrioides</i> (roure cerrioide)		•	•	
<i>Quercus faginea</i> (roure valencià)		•	•	
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladern)			•	
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)			•	
Estrat herbaci				
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)			•	
<i>Euphorbia amygdaloides</i> (lleteresa de bosc)			•	
<i>Brachypodium sylvaticum</i> (fenàs de bosc)			•	
<i>Helleborus foetidus</i> (marxívol)			•	

Es tracta d'una màquia inestable producte del foc o de la tala dràstica, que evoluciona naturalment cap a bosc. Més rarament és una formació permanent lligada a costers rocallosos.

▶ Hàbitats CORINE

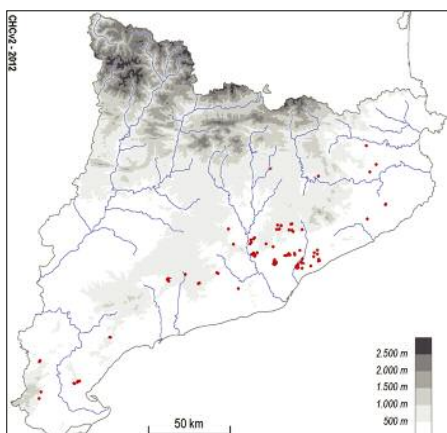
32.1152+ Màquies amb barreja d'alzina (*Quercus ilex*) i roures (*Quercus* spp.), de les terres mediterrànies
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915
Asplenio-Quercetum ilicis Br.-Bl. 1936 em. nom.
 Rivas Mart. 1975

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9340 Alzinars i carrascars

▶ Superfície cartografiada

846,0950 ha

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus orientals (incloent-hi els Prepirineus) i territoris ruscínic, olositànic, ausosegàrric i catalanídic.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment aprofitat per a l'obtenció de llenya.

Sense problemes de conservació coneguts, si bé els incendis reiterats poden comportar una alteració important de l'hàbitat. La competència entre els rebrotos pot limitar el creixement en alçada del bosc.

32d Cadequers (màquies o garrigues amb *Juniperus oxycedrus* arborescent), no litorals

► Aspecte

Matollars o bosquines irregulars, per un seguit d'1 a 2 m d'alçària, en què abunda el càdec, sovint en forma d'individus arborescents, acompanyat d'altres arbusts xeròfils mediterranis i d'algun arbret (pi blanc, carrasca). Entremig, a les petites clarianes, hi ha mates i herbes, relativament banals, i roca al descobert. Quasi totes les plantes són de fulla estreta, fins i tot acicular, i més o menys endurida, en consonància amb la sequedat ambiental de l'hàbitat a l'estiu i la poca reserva d'aigua edàfica de què sol disposar.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (més aviat contrades interiors). Muntanya mediterrània. Més rarament, muntanya mitjana: estatge submuntà.

Ambients que ocupa – Costers solells, serrats i carenes, en llocs molt calents a l'estiu, amb acusats contrastos de temperatura.

Clima – Mediterrani, preferentment continental, o mediterrani muntanyenc.

Substrat i sòl – Roques calcàries. Sòl irregular, pedregós o rocallós, carbonàtic, molt sec a l'estiu.

reduir-ne la superfície a mitjà termini. Localment és afectat per la realització de treballs forestals no selectius.

Es tracta d'un matollar estès secundàriament per desforestació, que en el paisatge primigeni es devia limitar a vessants solells rocallosos.

► Hàbitats CORINE

32.1311 Cadequers (màquies o garrigues amb abundància de *Juniperus oxycedrus* arborescent), no litorals
Rhamno-Quercetum cocciferae Br.-Bl. et O. Bolòs (1954) 1957

Quercetum cocciferae Br.-Bl. 1924

Quercetum rotundifoliae Br.-Bl. et O. Bolòs (1956) 1957

etc.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5210 Màquies i garrigues amb *Juniperus* spp. arborescents, no dunars

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Juniperus oxycedrus</i> subsp. <i>oxycedrus</i> (càdec)		•	•	
<i>Rosmarinus officinalis</i> (romani)		•		
<i>Juniperus phoenicea</i> subsp. <i>phoenicea</i> (savina)			•	
<i>Quercus coccifera</i> (coscoll)			•	
Estrat herbaci				
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)		•	•	
<i>Brachypodium retusum</i> (llostó)		•		
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)				•

► Distribució dins el territori català

Prepirineus (sobretot els centrals) i, més localment, territoris aussegàrric, sicòric i catalanídic central meridional; fins a uns 1.000 m d'altitud.

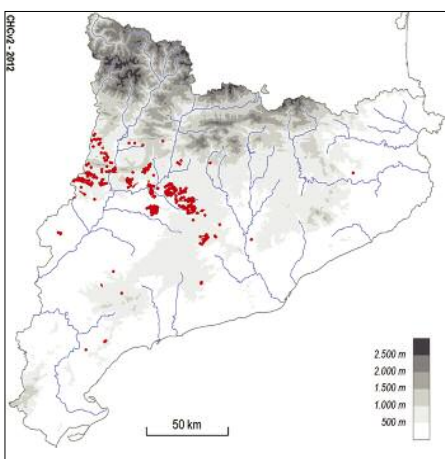
► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

El càdec és sensible als incendis, ja que té un creixement lent i no es regenera amb facilitat. En zones amb sòl més o menys profund el creixement del bosc pot

► Superfície cartografiada

3.374,0510 ha

32e Cadequers (màquies o garrigues amb *Juniperus oxycedrus* arborescent), de les costes rocoses del litoral

▶ Aspecte

Matollars o bosquines poc regulars, força densos, generalment d'1-2 m d'alçària, bé que pot sobresortir-hi algun pi blanc o, més típicament, individus arborescents de càdec. A l'estrat inferior sol haver-hi algunes herbes i mates, tant de bosc com de llocs oberts. Atesa la sequedat generalitzada dels llocs on viuen, els vegetals que els formen són de fulla estreta, en molts casos acicular i relativament endurida, resistent al dèficit d'aigua.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim.

Ambients que ocupa – Costes rocoses, molt esparsament als llocs ventejats, vora la línia de costa. Hàbitat desaparegut de les platges, o gairebé.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Roques esquistoses; sòl força escàs i molt irregular, limitat als replanets i a les fissures.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Juniperus oxycedrus</i> (càdec)		•	•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)		•	•	
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)		•		
<i>Phillyrea angustifolia</i> (aladern de fulla estreta)			•	
<i>Myrtus communis</i> (murta)			•	
Estrat herbaci				
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)		•	•	
<i>Asparagus acutifolius</i> (esparreguera boscana)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Únicament es coneix amb certesa del cap de Creus, si bé s'havia citat del litoral catalanidic central, on a hores d'ara deu haver desaparegut del tot.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

És amenaçat perquè presenta una àrea de distribució molt restringida i perquè és vulnerable als incendis forestals. S'havia citat del litoral central, on deu haver desaparegut com a conseqüència dels canvis en els usos del sòl (urbanització, usos turístics...).

Es troba dins el Parc Natural del Cap de Creus. Caldria considerar la seva recuperació en ambients més o menys estables d'algun tram de costa que es trobés sota règim de protecció administrativa i d'on se'n conegués la presència en el passat.

▶ Hàbitats CORINE

32.1312 Cadequers (màquies o garrigues amb abundància de *Juniperus oxycedrus* arborescent), de les costes rocoses del litoral

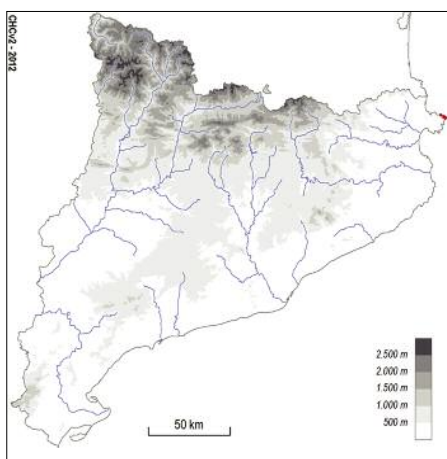
Myrto-Juniperetum oxycedri T. Franquesa 1995

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5210 Màquies i garrigues amb *Juniperus* spp. arborescents, no dunars

▶ Superfície cartografiada

69,2006 ha

32f Savinoses (màquies o garrigues amb *Juniperus phoenicea* subsp. *phoenicea* arborescent), calcícoles, de les contrades mediterrànies no litorals

► Aspecte

Matollars o bosquines relativament alts (1-2 m) i densos, que formen petits claps o franges. L'estrat herbaci es redueix a unes quantes herbes xeròfiles, que creixen més aviat a redós dels arbustos o fent una vora externa. Tant la savina com els altres arbustos que l'acompanyen són de fulla petita o molt petita, perenne i més o menys endurida, resistent a un eixut estival força acusat i, sovint, a temperatures molt contrastades.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa. Muntanya mitjana: estatge submontà.

Ambients que ocupa – Indrets rocallosos, resseguint petits repeus de cingle o relleixos; les plantes arrelen en concavitats o esclletxes que contenen un sòl relativament potent.

Clima – Mediterrani, mediterrani muntanyenc o medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Roques carbonàtiques (sobretot calcàries compactes i conglomerats); sòls fissurals, sovint rogencs, argilosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Juniperus phoenicea</i> subsp. <i>phoenicea</i> (savina)		•		•
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	•
<i>Quercus coccifera</i> (garric)				•
<i>Amelanchier ovalis</i> (corner)				•
<i>Juniperus oxycedrus</i> (càdec)				•
Estrat herbaci				
<i>Stipa offneri</i> (sanadella)				•
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)				•
<i>Carex flacca</i>				•
<i>Teucrium chamaedrys</i> (camedris)				•

► Distribució dins el territori català

Prepirineus i territoris catalanídics i ausossegàrric, fins a uns 1.200 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts. Les savinoses es regeneren malament després d'un foc. No obstant això, sovint es fan en indrets amb poca vegetació on els incendis avancen amb dificultat.

► Hàbitats CORINE

32.1321 Savinoses (màquies o garrigues amb abundància de *Juniperus phoenicea* subsp. *phoenicea* arborescent), calcícoles, de les contrades mediterrànies no litorals

Buxo sempervirentis-Juniperetum phoeniceae
Rivas Mart. 1969

Quercetum cocciferae Br.-Bl. 1924

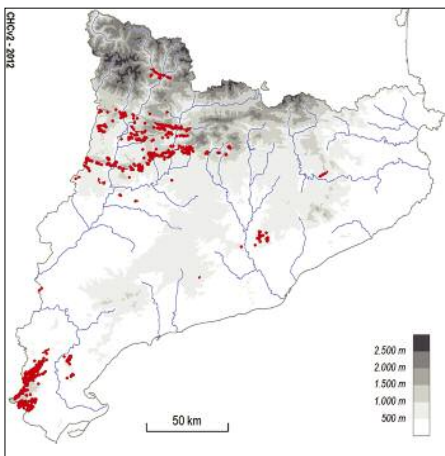
Rhamno-Quercetum cocciferae Br.-Bl. et O. Bolòs (1954) 1957

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5210 Màquies i garrigues amb *Juniperus* spp. arborescent, no dunars

► Superfície cartografiada

4.550,2039 ha

32g Savinoses (màquies o garrigues amb *Juniperus phoenicea* subsp. *turbinata* arborescent), de les costes rocoses del litoral

► Aspecte

Matollars densos, alguns cops arborescents, formats per coníferes de creixement lent, sobretot savines, però també pins blancs regruats, de tronc retorçat. Es tracta d'espècies resistents, tant a l'eixut estival com al vent constant que diposita sal damunt el seu fullatge mitjançant els aerosols d'aigua marina.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim.

Ambients que ocupa – Costes rocalloses, en algunes rares localitats poc antropitzades. Foragitat de les platges on abans existia.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Roques calcàries. Sòl molt irregular, més aviat sorrenc.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arborescent				
<i>Juniperus phoenicea</i> subsp. <i>turbinata</i> (savina)	•		•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)		•	•	
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)		•		
Estrat herbaci				
<i>Rubia longifolia</i> (rogeta)			•	
<i>Asparagus horridus</i> (esparreguera marina)			•	

► Distribució dins el territori català

Territori catalanídic central (Tarragonès).

► Usos i problemes de conservació

Ubicat en zones amb un ús turístic intens.

És amenaçat greument pels canvis en els usos del sòl associats al desenvolupament urbanístic i turístic del litoral. Allà on perviu pateix l'efecte de la freqüentació humana (trepig, deixalles, nitrificació del sòl) i la proliferació d'espècies exòtiques invasores.

De natural devia trobar-se a bona part del litoral meridional català en forma de franja molt estreta i segurament discontinua. És prioritari preservar les exigües mostres que en resten.

► Hàbitats CORINE

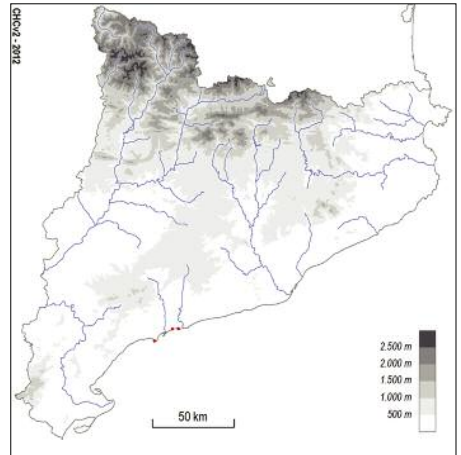
32.1322 Savinoses (màquies o garrigues amb abundància *Juniperus phoenicea* subsp. *turbinata* arborescent), de les costes rocoses del litoral
Juniperetum lyciae (R. Mol.) O. Bolòs 1967

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5210 Màquies i garrigues amb *Juniperus* spp. arborescent, no dunars

► Superfície cartografiada

3,3025 ha

32g1 Bosquines amb abundància de savina turífera (*Juniperus thurifera*) de les valls continentals dels Pirineus

► Aspecte

Bosquines en general clares i poc altes (entre 2 i 6 m), formant claps discrets en vessants rocallosos, fent mosaic amb pastures seques, vegetació rupícola i boscos fragmentaris. De fisiognomia força diversa, la savina hi sol fer poblacions obertes i només rars vegades hi és dominant. D'altra banda, la composició florística és poc determinada, car l'únic tret definidor és la presència d'aquella cupressàcia. Formació adaptada a ambients secs i amb forts contrastos tèrmics.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Vessants rocallosos molt pendents i solells, preferentment orientats al sud-est. Sovint en replanets o relleixos amples del coster. Alguns nuclis, de caràcter secundari, es fan en pastures i camps abandonats de peu de vessant.

Clima – Medioeuropeu submediterrani o mediterrani muntanyenc.

Substrat i sòl – Roques esquistoses poc àcides; sòls mal estructurats, no rarament fissurals.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori i arbusti				
<i>Juniperus thurifera</i> (savina turífera)		•	•	
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)		•		
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)		•		
<i>Quercus rotundifolia</i> (carrasca)		•		
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)				•
<i>Genista balansae</i> subsp. <i>europaea</i> (escoba, bàlec)				•
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)				•
Estrat subarbusti i herbaci				
<i>Festuca gr. ovina</i>		•		
<i>Thymus gr. serpyllum</i> (serpoll)		•		
<i>Arenaria serpyllifolia</i>				•
<i>Achillea odorata</i> (lladracà)				•
<i>Artemisia campestris</i> (botja)				•
<i>Satureja montana</i> (sajolida)				•
<i>Teucrium chamaedrys</i> (camedris)				•
<i>Sedum album</i> (crespinell blanc)				•
<i>Stipa pennata</i> (pelaguer plomós)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus centrals: Pallars Sobirà, sobretot Vallferrera. Entre 1.100 i 1.550 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

El principal factor de risc són els incendis forestals, en particular la possible propagació fins a aquesta bosquina de cremes destinades a mantenir pastures. En un termini mitjà els nuclis secundaris de peu de vessant probablement seran substituïts per altres formacions vegetals.

Com que sol fer-se en hàbitats rocallosos poc susceptibles d'ús o d'explotació, gairebé resulta protegit de manera natural. D'altra banda, la majoria de poblacions de la savina turífera es troben dins el Parc Natural de l'Alt Pirineu.

► Hàbitats CORINE

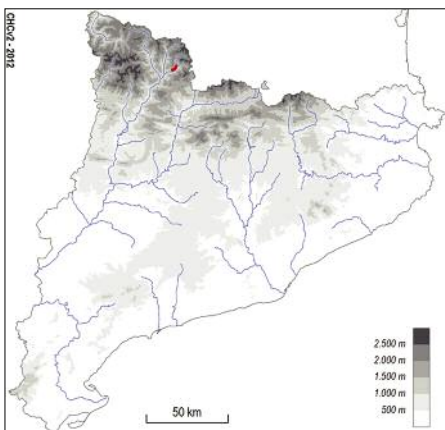
32.136 Bosquines amb abundància de savina turífera (*Juniperus thurifera*) de les valls continentals dels Pirineus

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5210 Màquies i garrigues amb *Juniperus* spp. arborescents, no dunars

► Superfície cartografiada

40,65 ha

32h Màquies i garrigues amb margalló (*Chamaerops humilis*), llentiscle (*Pistacia lentiscus*), ullastre (*Olea europaea* var. *sylvestris*)..., de les contrades mediterrànies càlides

► Aspecte

Matollars més aviat densos, d'alçària variable (generalment entre 0,7 i 3 m), formats sobretot per arbustos mediterranis esclerofil·les de fulla petita. Sovint hi domina una sola espècie (coscoll, llentiscle...), però d'altres vegades la dominància es troba més o menys repartida. Entremig dels arbustos s'hi fan mates més petites i algunes herbes xeròfiles; també pot sobresortir-ne algun arbre espars, generalment el pi blanc.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes càlides.

Ambients que ocupa – Costers més aviat solells, i també planes rocalloses.

Clima – Mediterrani marítim sec i càlid.

Substrat i sòl – Calcàries de mena diversa, molt més rarament esquistos. Sòls poc desenvolupats, generalment superficials o fissurals, o sòls de crosta; força carbonatats.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Quercus coccifera</i> (coscoll)		•	•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)		•	•	
<i>Chamaerops humilis</i> (margalló)		•	•	
<i>Olea europaea</i> var. <i>sylvestris</i> (ullastre)		•	•	
<i>Rhamnus lycioides</i> (arçot)			•	
<i>Clematis flammula</i> (vidiella)			•	
<i>Euphorbia dendroides</i> (lleteresa arbòria)			•	
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladem)				•
<i>Juniperus oxycedrus</i> (càdec)				•
Estrat herbaci				
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)			•	
<i>Asparagus acutifolius</i> (esparreguera boscana)			•	
<i>Arisarum vulgare</i> (frare cugot)			•	
<i>Brachypodium retusum</i> (llistó)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscinic i catalanídic central i meridional; vers el sud, passa de tenir caràcter clarament marítim a penetrar una mica terra endins.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturat per cabres.

Sense problemes de conservació coneguts.

En alguns casos s'ha vist estès a causa de la desforestació (focs, tala), com a conseqüència de l'elevat poder de regeneració de les espècies dominants.

► Hàbitats CORINE

32.123 Màquies de llentiscle (*Pistacia lentiscus*), de terra baixa

Exclusiu de la unitat. Molt poc freqüent dins de la unitat, fent taques molt reduïdes, tot i que geogràficament dispers.

32.211 Garrigues d'ullastre (*Olea europaea* var. *sylvestris*) i llentiscle (*Pistacia lentiscus*), de les terres mediterrànies càlides

Oleo-Lentiscetum provinciale (Br.-Bl.) R. Mol. 1953
Quercu-Lentiscetum (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950

Exclusiu de la unitat. Molt rar, fent taques molt reduïdes i restringides geogràficament (línia litoral).

32.214 Garrigues dominades per llentiscle (*Pistacia lentiscus*), de les contrades mediterrànies càlides

Oleo-Lentiscetum provinciale (Br.-Bl.) R. Mol. 1953
Quercu-Lentiscetum (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950

Exclusiu de la unitat. Poc freqüent, fent taques entremig d'altres hàbitats semblants (sobretot el 32.2191).

32.2191 Garrigues de coscoll (*Quercus coccifera*), de les contrades mediterrànies càlides

Quercu-Lentiscetum (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950

Exclusiu de la unitat. És l'hàbitat més freqüent.

32.22 Poblaments de lleteresa arbòria (*Euphorbia dendroides*), de les contrades marítimes càlides, al territori ruscinic

Oleo-Lentiscetum provinciale (Br.-Bl.) R. Mol. 1953

Exclusiu de la unitat. Raríssim, fent taques molt reduïdes i restringides geogràficament (part septentrional de la franja litoral).

32.24 Garrigues amb abundància de margalló (*Chamaerops humilis*), de les contrades mediterrànies càlides

Quercu-Lentiscetum (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950

Exclusiu de la unitat. Poc freqüent, fent taques petites enmig d'altres hàbitats semblants (sobretot el 32.2191).

32.2D+ Altres menes de garrigues de les contrades mediterrànies càlides

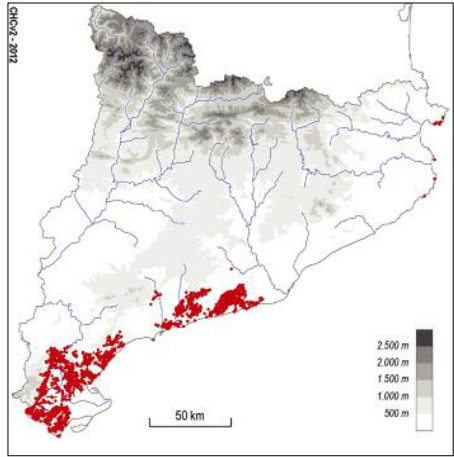
Quercu-Lentiscetum (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950

etc.

Exclusiu de la unitat. Poc freqüent.

- ▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
5330 Matollars termomediterranis i predesèrtics (llevat de l'hàbitat 32.123; quan es correspon amb els hàbitats CORINE 32.211, 32.214 i 32.2191, només és HIC si fa mosaic amb l'hàbitat 32.24)

- ▶ Superfície cartografiada
19.467,9300 ha

32i Murtars (garrigues de *Myrtus communis*), de les contrades mediterrànies càlides

▶ Aspecte

Bosquina força densa, sovint alta d'1,5-2 m, més o menys dominada per la murta; conté diversos arbustos esclerofil·les, algunes petites lianes i molt poques herbes. Hi dominen les espècies de fulla relativament petita, si bé no gaire xeromorfes; la murta i alguna altra de les plantes components són molt sensibles al fred (indicadores de temperatures suaus a l'hivern).

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes.

Ambients que ocupa – Petites torrenteres, marges de rambles i rieres.

Clima – Mediterrani marítim càlid, sempre en ambients relativament humits.

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls relativament frescals i profunds, no gaire secs a l'estiu, eutròfics.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Myrtus communis</i> (murta)	•		•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)		•	•	
<i>Calicotome spinosa</i> (argelaga negra)		•	•	
<i>Smilax aspera</i> (arítjol)		•	•	
Estrat herbaci				
<i>Rubia peregriana</i> (rogeta)			•	
<i>Asparagus acutifolius</i> (esparreguera boscana)			•	
<i>Arisarum vulgare</i> (frare cugot)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Terres marítimes, a baixa altitud, des del Montsià fins al cap de Creus, però molt esparsament al segment central de la costa catalana.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

És afectat pels incendis forestals i, més localment, per la proliferació d'espècies exòtiques, l'obertura de camins, els abocaments, etc. El tancament del bosc també el pot desplaçar.

És necessari efectuar estudis i aplicar mesures de gestió per tal de conservar-lo.

▶ Hàbitats CORINE

32.218 Murtars (garrigues de *Myrtus communis*), de les contrades mediterrànies càlides

Calicotome-Myrtetum Guinochet 1944 em. 0. Bolòs 1962

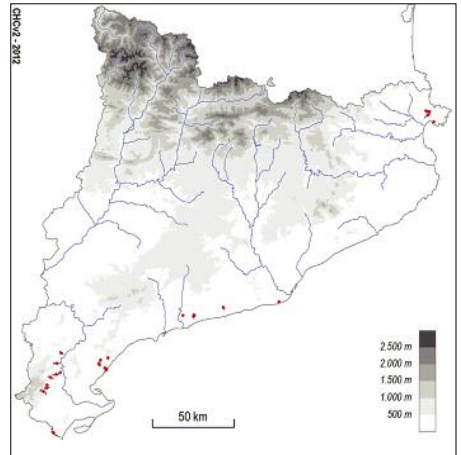
Myrto-Juniperetum oxycedri T. Franquesa 1995

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

93,5272 ha

32j Ginestars oberts de ginesta vimenera (*Retama sphaerocarpa*), de les contrades mediterrànies seques, a les terres interiors àrides

► Aspecte

Formació oberta i poc estructurada en la qual la ginesta vimenera abunda o arriba a dominar, tot i que sempre en forma d'individus relativament esparsos. L'absència de fullatge d'aquest arbust i l'estructura oberta de les seves poblacions no condicionen la resta del component principal de la comunitat, que és poc dens i consisteix en diverses herbes o petites mates més o menys oportunistes i xeròfiles; moltes presenten el fullatge també més aviat reduït, de manera que deixen sempre una bona part del terra al descobert.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades mediterrànies interiors, principalment subàrides.

Ambients que ocupa – Típicament talussos, llits secs de rieres i altres espais marginals; també, secundàriament, camps abandonats.

Clima – Mediterrani continental, més aviat subàrid.

Substrat i sòl – Sovint codolars, clapers o terrasses fluvials. Sòls carbonatats, de vegades guixencs o fins i tot una mica salins.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Retama sphaerocarpa</i> (ginesta vimenera)	•		•	
Estrat herbaci				
<i>Inula viscosa</i> (olivarda)		•		
<i>Andryala ragusina</i> (llonja)			•	
<i>Foeniculum vulgare</i> (fonoll)				•
<i>Artemisia campestris</i> subsp. <i>glutinosa</i> (llemenosa)				•

► Distribució dins el territori català

Territori sicòric (sobretot la part meridional) i parts més seques i interiors dels territoris ausosegàrric i catalanidic meridional i central; entre 100 i 400 m.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

Hàbitat poc estable, afectat per processos locals de desaparició i recolonització. En alguns casos aquest ginestar és de tipus secundari, lligat a l'abandonament agrícola. Tot i això, la seva substitució per vegetació més madura resulta molt lenta.

► Hàbitats CORINE

32.261 Ginestars oberts de ginesta vimenera (*Retama sphaerocarpa*), de les contrades mediterrànies interiors àrides

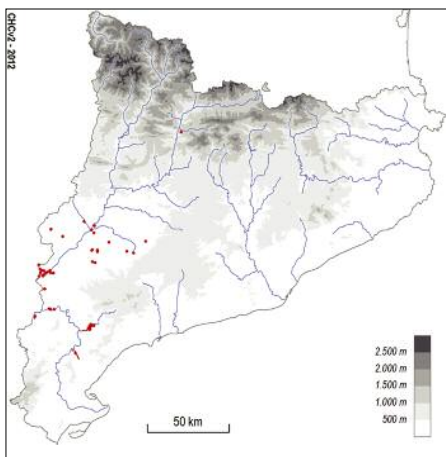
Andryaletum ragusinae Br.-Bl. et O. Bolòs 1957 etc.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5330 Matollars termomediterranis i predesèrtics

► Superfície cartografiada

214,1925 ha

32k Bruguerars amb dominància o abundància de bruc d'escombres (*Erica scoparia*), silicícoles, dels sòls profunds i poc secs de terra baixa (i de l'estatge montà)

▶ Aspecte

Matollars o bosquines més aviat densos, generalment d'1-1,5 m d'alçària, dominats per brucs (ericàcies), que deixen passar força llum fins a terra. Sovint duen un estrat arbori clar i també algunes mates i herbes disperses; com a cas especial, als bruguerars dels Prepirineus centrals hi ha un estrat subarbastiu força dens, principalment de boixerola.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge submontà. Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes.

Ambients que ocupa – Àrees poc inclinades o planes, poc o molt desforestades.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit o medioeuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Roques granítiques, però també gresos i conglomerats; sòls sorrencs, lleugerament àcids, força humits a l'hivern –fins i tot entollats temporalment– i no gaire secs a l'estiu.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus suber</i> (surera)			•	
<i>Pinus pinea</i> (pi pinyer)				•
<i>Pinus pinaster</i> (pinaster)				•
Estrat arbustiu				
<i>Erica scoparia</i> (bruc d'escombres)	•		•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)		•	•	
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)		•	•	
<i>Lavandula stoechas</i> (tomani)			•	
<i>Cistus salvifolius</i> (estepa borrera)			•	
Estrat subarbastiu				
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (boixerola)		•	•	
<i>Genista pilosa</i> (ginestola pilosa)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, olositànic i catalanidic septentrional (i ausosegàrric oriental), fins a uns 1.100 m d'altitud; Prepirineus centrals (1.000-1.450 m).

▶ Usos i problemes de conservació

Ús com a combustible o per fer tanques (actualment en desús).

Sense problemes de conservació coneguts. A molts indrets la progressió del bosc tendeix a fer-los retrocedir, per bé que els processos de degradació forestal (aclariada, foc, obertura de camins...) els fan reaparèixer dins la seva àrea de distribució.

▶ Hàbitats CORINE

32.321+ Bruguerars amb dominància o abundància de bruc d'escombres (*Erica scoparia*), silicícoles, dels sòls profunds i poc secs de terra baixa (i de l'estatge montà)

Lavandulo-Ericetum scopariae Br.-Bl. 1931

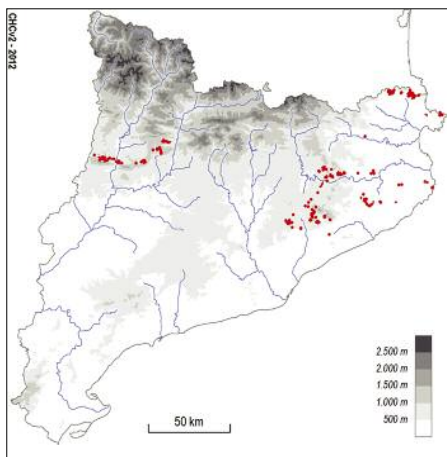
Erico scopariae-Genistetum pilosae Romo 1989

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

2.260,5298 ha

32l Bruguerars dominats per bruc boal (*Erica arborea*), silicícòles, dels costers i dels sòls secs de les contrades mediterrànies marítimes

► Aspecte

Formacions arbustives denses i altes (sovint de 2-3 m), definides per les poblacions del bruc boal que deïxen relativament poc espai per a d'altres arbustos més baixos, limitats a les petites clarianes. Sovint es barregen amb el bruc arbustos o arbrets esclerofil·les, o bé hi ha un estrat superior clar (d'alzina o de pins).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhumides. Muntanya mediterrània marítima.

Ambients que ocupa – Vessants d'orientació diversa, més rarament terres planes, en àrees desforestades.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit o mediterrani muntanyenc.

Substrat i sòl – Sobretot roques silícies (esquistos, granits, gresos), amb sòl relativament prim i rocallós, pobre i més o menys àcid, que esdevé força eixut a l'hivern; més rarament roques calcàries en terrenys plans o poc inclinats (dolines, plans culminals), amb un sòl força profund i descarbonatat.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)				•
<i>Quercus suber</i> (surera)				•
<i>Pinus pinea</i> (pi pinyer)				•
Estrat arbusti				
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)	•		•	
<i>Cistus salviifolius</i> (estepa borrera)		•	•	
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)			•	
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)			•	
<i>Calicotome spinosa</i> (argelaga negra)			•	
<i>Lavandula stoechas</i> (tomani)			•	
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris catalanídics (sobretot septentrional i central), olositànic i ruscínic, generalment fins a uns 1.000 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Ús com a combustible o per fer tanques (actualment en desús).

Sense problemes de conservació coneguts. A molts indrets la progressió del bosc tendeix a fer-los retrocedir, per bé que els processos de degradació forestal (aclariada, foc, obertura de camins...) els fan reaparèixer dins la seva àrea de distribució.

► Hàbitats CORINE

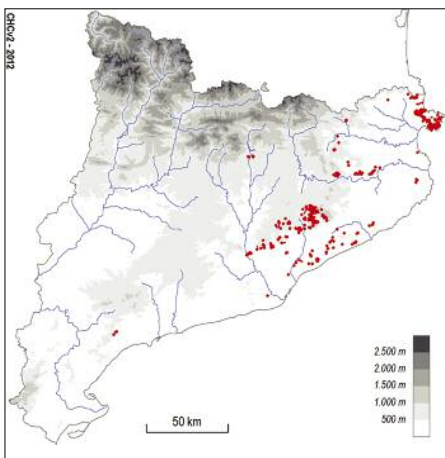
32.322+ Bruguerars dominats per bruc boal (*Erica arborea*), silicícòles, dels costers i dels sòls secs de les contrades mediterrànies marítimes
Cisto-Sarothamnetum catalaunici (A. et O. Bolòs) O. Bolòs 1956 [incl. *Cytiso villosi-Ericetum arboreae* Zeller 1959]
Centaureo-Ericetum arboreae O. Bolòs 1983
Lavandulo-Ericetum scopariae Br.-Bl. 1931
Erico-Arbutetum Molinier 1937

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

2.808,2376 ha

32m Bruguerars amb dominància o abundància de bruc vermell (*Erica cinerea*), silicícules, de les contrades mediterrànies plujoses

▶ Aspecte

Matollar relativament baix (uns 30-70 cm), bastant dens, format per mates de fulla estreta o relativament petita. Conté poques herbes disperses, i alguns líquens terrícoles de tipus sufruticós.

El port dels brucs i de la bruguerola, amb els branquillons drets, i el comportament marcescent de les estepes fan que a l'estiu la calor eixugui força la superfície del sòl.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Indrets poc inclinats, més o menys solells, desforestats.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Roques força àcides (granits) o no gaire (conglomerats, gresos); però sòls sempre sense carbonats, àcids, força secs a l'estiu.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Erica cinerea</i> (bruc vermell)		•	•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)		•	•	
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)		•	•	
<i>Cistus salviifolius</i> (estepa borrera)			•	
<i>Lavandula stoechas</i> (tomani)			•	
<i>Calicotome spinosa</i> (argelaga negra)			•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)				•

▶ Distribució dins el territori català

Territori catalanídic septentrional, de manera molt esparsa.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Amenaçat pel tancament de la vegetació i, puntualment, pel creixement urbanístic. També és un hàbitat vulnerable pel fet de presentar una distribució molt restringida.

▶ Hàbitats CORINE

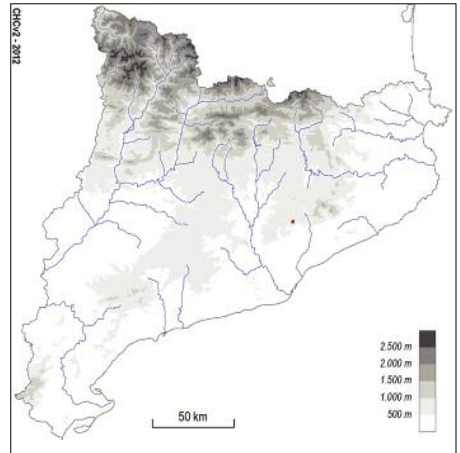
32.323+ Bruguerars amb dominància o abundància de bruc vermell (*Erica cinerea*), silicícules, de les contrades mediterrànies plujoses
Ericetum arboreo-cinereae (Lapraz) O. Bolòs
1983

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

7,7478 ha

32n Matollars (estepars i brolles) silicícies de terra baixa

► Aspecte

Matollars de composició florística molt diversa, dominats per diferents espècies d'estepes o de brucs. S'hi fan també altres plantes arbustives, com el tomani, el ginestell, l'argelaga negra, etc. Sovint hi ha un estrat arbori esclarissat, format per pins (blanc i pinyer), alzines o sureres. L'estrat herbaci és dominat per l'omnipresent llistó i a la primavera hi poden aparèixer força espècies anuals. Quan floreixen les estepes, l'hàbitat pren un aspecte realment vistós.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Costers de qualsevol orientació, situats entre 25 i 700 m d'altitud.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Roques silícies. Sòls clarament àcids, sobretot damunt sauló.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)		•	•	
<i>Cistus salviifolius</i> (estepa borrera)		•	•	
<i>Cistus albidus</i> (estepa blanca)		•	•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)		•	•	
<i>Erica scoparia</i> (bruc d'escombres)		•	•	
<i>Lavandula stoechas</i> (tomani)		•	•	
<i>Sarothamnus catalaunicus</i> (ginestell)		•	•	
<i>Calicotome spinosa</i> (argelaga negra)		•	•	
<i>Anthyllus cytisoides</i> (albada)		•	•	
<i>Genista triflora</i> (molleró)		•	•	
<i>Genista monspessulana</i>		•	•	
<i>Ulex parviflorus</i> (gatosa)		•		
<i>Daphne gnidium</i> (matapoll)		•		
<i>Dorycnium pentaphyllum</i> (botja d'escombres)		•		
<i>Dorycnium hirsutum</i> (botja peluda)				•
<i>Helichrysum stoechas</i> (sempreviva)				•
<i>Phillyrea angustifolia</i> (aladern de fulla estreta)				•
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)				•
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)				•
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium retusum</i> (llistó)		•		
<i>Galium maritimum</i> (espunyidella peluda)				•
<i>Dactylis glomerata</i> (dàctil)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, catalanídic i ausosegàrric.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment utilitzat com a pastura.

Sense problemes de conservació coneguts.

Comunitats sovint poc estables, afectades per processos locals de desaparició i de recolonització. De manera espontània són desplaçades per matollars més densos o pel bosc. No obstant això, els focs forestals n'asseguren la persistència. A més, en solells amb sòls primis i oligotròfics poden representar comunitats permanents. En territoris on predomina la vegetació forestal, les brolles i els estepars esdevenen refugi per a moltes espècies de fauna pròpies d'espais oberts, especialment invertebrats.

► Hàbitats CORINE

32.341 Estepars dominats per estepa negra (*Cistus monspeliensis*), silicícies, de les contrades mediterrànies marítimes

Cisto-Sarothamnnetum catalaunici (A. et O. Bolòs) O. Bolòs 1956

Lavandulo-Ericetum scopariae Br.-Bl. 1931

Exclusiu de la unitat. Frequent.

32.342 Estepars dominats per estepa borrera (*Cistus salviifolius*), silicícies, de les contrades mediterrànies marítimes

Cisto-Sarothamnnetum catalaunici (A. et O. Bolòs) O. Bolòs 1956

Lavandulo-Ericetum scopariae Br.-Bl. 1931

Centaureo-Ericetum arboreae O. Bolòs 1983

Astragalo massiliensis-Cistetum repentis Franquesa 1996

Exclusiu de la unitat. Frequent.

32.348 Estepars d'estepa blanca (*Cistus albidus*), silicícies, de terra baixa

Cisto-Sarothamnnetum catalaunici (A. et O. Bolòs) O. Bolòs 1956

Exclusiu de la unitat. Força frequent.

32.36 Brolles baixes i obertes d'estepes (*Cistus* spp.), brucs (*Erica* spp.)..., silicícies, de terra baixa

Cisto-Sarothamnnetum catalaunici (A. et O. Bolòs) O. Bolòs 1956

etc.

Exclusiu de la unitat. Força frequent.

32.374+ Brolles dominades per ginestell (*Sarothamnus catalaunicus*), silicícies, de les contrades marítimes plujoses, als territoris ruscínic i catalanídic septentrional

Cisto-Sarothamnetum catalaunici (A. et O. Bolòs)
O. Bolòs 1956

Lavandulo-Ericetum scopariae Br.-Bl. 1931

Exclúsiu de la unitat. Poc freqüent.

32.375+ Brolles dominades per argelaga negra (*Calicotome spinosa*), silícicoles, de les contrades mediterrànies marítimes

Cisto-Sarothamnetum catalaunici (A. et O. Bolòs)
O. Bolòs 1956

Lavandulo-Ericetum scopariae Br.-Bl. 1931

Exclúsiu de la unitat. Poc freqüent.

32.378+ Brolles dominades per albada (*Anthyllis cytioides*), silícicoles, dels terrenys poc àcids de terra baixa

Cisto-Sarothamnetum catalaunici (A. et O. Bolòs)
O. Bolòs 1956

Exclúsiu de la unitat. Localitzat.

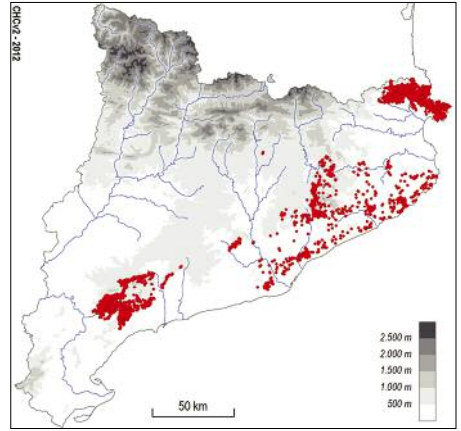
32.379+ Brolles amb abundància d'altres lleguminoses (*Genista triflora*, *Genista monspessulana*), silícicoles, de les contrades mediterrànies marítimes

Cisto-Sarothamnetum catalaunici (A. et O. Bolòs)
O. Bolòs 1956

Exclúsiu de la unitat. Poc freqüent.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
Cap.

► Superfície cartografiada
30.533,2459 ha

320 Estepars d'estepa de muntanya (*Cistus laurifolius*) i tamborino (*Lavandula pedunculata*), acidòfils, de la muntanya mitjana del territori catalanídic central

► Aspecte

Matollar relativament dens, de 0,7-1,5 m d'alçària i d'aspecte divers depenent de l'abundància relativa de les dues espècies principals o bé de si es barregen amb alguna altra estepa o amb bruc. Sovint du alguns arbres isolats (pi roig, per exemple) i sol tenir un estrat herbaci o subarbusti irregular. Quasi tots els arbustos són malacofil·les (de fulla blana, deformable), però entre les herbes n'hi ha de fulla tendra i prima.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge submontà. Terra baixa: contrades marítimes subhumides.

Ambients que ocupa – Vessants desforestats o amb una coberta clara de pins, clarianes o marges de camins, en orientacions diverses.

Clima – Medioeuropeu submediterrani o mediterrani marítim subhumit.

Substrat i sòl – Esquistos paleozoics; sòls sense carbonats, més o menys àcids, en general prims, pedregosos o rocallosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Cistus laurifolius</i> (estepa de muntanya)	•		•	
<i>Cistus albidus</i> (estepa blanca)		•	•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)		•	•	
<i>Lavandula pedunculata</i> (tamborino)			•	
Estrat herbaci				
<i>Pteridium aquilinum</i> (falguera comuna)			•	
<i>Anarrhinum bellidifolium</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Territori catalanídic central (muntanyes de Prades, Priorat), entre 400 i 1.100 m.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Amenaçat pel tancament de la vegetació i pel fet de presentar una distribució molt restringida a Catalunya, cosa que el fa vulnerable.

Hàbitat poc estable, afectat per processos locals de desaparició i recolonització.

► Hàbitats CORINE

32.3441+ Estepars d'estepa de muntanya (*Cistus laurifolius*) i tamborino (*Lavandula pedunculata*), acidòfils, del territori catalanídic central

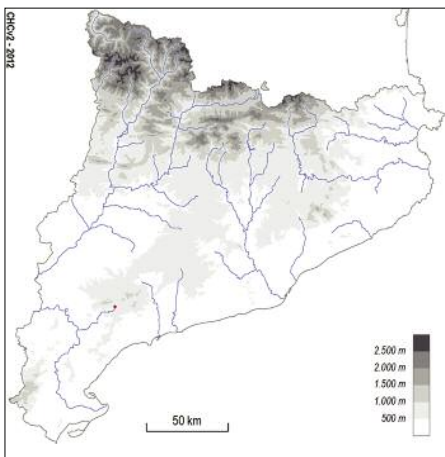
Pteridio-Lavanduletum pedunculatae O. Bolòs 1967

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

0,6811 ha

32p1 Estepars d'estepa de muntanya (*Cistus laurifolius*), acidòfils, dels Pirineus i del territori catalanídic septentrional

▶ Aspecte

Matollars relativament uniformes, de vora 1 m d'alçària o poc més, no gaire densos. Hi domina àmpliament l'estepa de muntanya, al costat d'altres arbustos o d'algun arbret. L'estrat herbaci és força pobre i dispers, de manera que deixa bona part del terra o de la roca al descobert. A l'estiu suporten un eixut molt acusat, i per això la planta dominant perd una part notable del fullatge.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques - Muntanya mediterrània continental. Muntanya mitjana: estatge submontà.

Ambients que ocupa - Costers rocallosos solells, molt secs a l'estiu, en àrees desforestades.

Clima - Mediterrani muntanyenc subhumit (i medioeuropeu submediterrani).

Substrat i sòl - Roques silícies, sobretot esquistos; sòl esquelètic, més o menys àcid.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Cistus laurifolius</i> (estepa de muntanya)	•		•	
<i>Lavandula stoechas</i> (tomani)			•	
Estrat herbaci				
<i>Trifolium arvense</i> (peu de llebre)			•	
<i>Galium maritimum</i> (espunyidella peluda)			•	
<i>Centaurea pectinata</i>			•	

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus i territori catalanídic septentrional, entre uns 500 i 1.500 m d'altitud.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

El creixement del bosc pot reduir-ne la superfície a mitjà termini, mentre que els focs ocasionals el poden afavorir.

En el paisatge primitiu aquests estepars es devien trobar limitats a algun serrat o carena rocosos, i es degueren estendre progressivament per desforestació.

▶ Hàbitats CORINE

32.3442+ Estepars d'estepa de muntanya (*Cistus laurifolius*), acidòfils, dels Pirineus i del territori catalanídic septentrional

Trifolio-Cistetum laurifolii O. Bolòs 1983

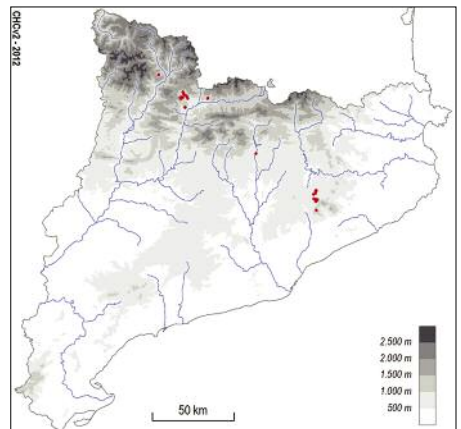
Centaureo-Ericetum arboreae O. Bolòs 1983

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap

▶ Superfície cartografiada

226,95 ha

32p2 Estepars d'estepa de muntanya (*Cistus laurifolius*) amb boix (*Buxus sempervirens*), neutroacidòfils, dels Pirineus

► Aspecte

Matollars més aviat irregulars i no gaire densos, de vora 1 m d'alçària o poc menys. Hi domina quasi sempre l'estepa de muntanya, al costat d'altres arbustos (sobretot el boix) o d'algun arbret, i entre les mates s'hi fan claps d'herbes o hi aflora la roca. Tot i l'estratègia malacofil·la de l'estepa, entre la resta de components hi destaquen alguns arbustos o arbrets de fulla més o menys coriàcia (com ara el boix mateix) i altres de caducifolis; entre les mates i les herbes també s'hi troba una certa diversitat de biotipus.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Vessants rocallosos, generalment força inclinats, més o menys solells, secs a l'estiu.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Roques silícies (gresos i argiles permotriàsics o esquistos), exposats a erosió molt activa, de manera que generen sòls irregulars, poc profunds i pedregosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Cistus laurifolius</i> (estepa de muntanya)	•		•	
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•	•	
<i>Genista scorpius</i> (argelaga)		•		
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)		•		
<i>Amelanchier ovalis</i> (corner)		•		
Estrat herbaci				
<i>Festuca ovina</i> s.l.		•		
<i>Thymus vulgaris</i> subsp. <i>palaearensis</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus centrals, en una estreta franja corresponent als materials geològics indicats, estesa del Pallars al límit amb l'Aragó, entre 1.000 i 1.600 m.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts, si bé el creixement del bosc pot reduir-ne la superfície a mitjà termini.

En el paisatge primitiu aquests estepars es devien trobar limitats a algun serrat o carena rocosos, i es degueren estendre progressivament per desforestació. Com que es fan en vessants molt erosionats, actualment és una vegetació en bona part permanent.

► Hàbitats CORINE

32.3443+ Estepars d'estepa de muntanya (*Cistus laurifolius*) amb boix (*Buxus sempervirens*), neutroacidòfils, dels Pirineus

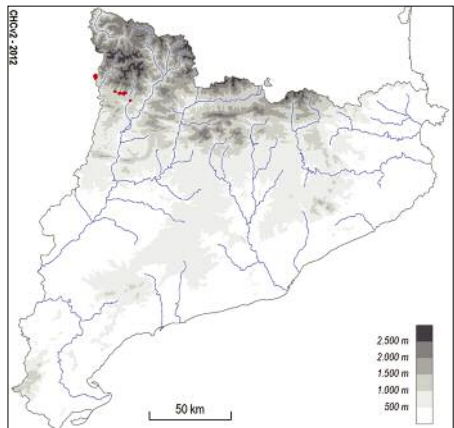
Buxo-Cistetum laurifolii Carreras, Carrillo, Masalles, Ninot et Vigo 1993

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

245,71 ha

32q Matollars de tomaní (*Lavandula stoechas*), silicícules, de sòls secs de terra baixa

▶ Aspecte

Brolles mitjanament denses, generalment de 50-80 cm d'alçària, dominades pel tomaní, de vegades amb algun arbre (pins) o arbust alt. L'estrat herbaci és divers, format per herbes vivaces xeròfiles, teròfits i petites mates, en part més o menys oportunistes. Presenten un desenvolupament primaveral força espectacular, tant per la brotada de les mates i herbes com per la floració del tomaní, en contrast amb la pèrdua generalitzada de fulles i brots a l'estiu.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Costers, talussos i replans, molt sovint corresponents a camps abandonats fa poques dècades o bé a superfícies alterades per altres causes.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Esquistos; sòls pedregosos, prims, sovint rocallosos.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Lavandula stoechas</i> (tomaní)	•		•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)			•	
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)			•	
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium retusum</i> (llostó)		•		
<i>Lupinus angustifolius</i> (llobí blau)			•	
<i>Helichrysum stoechas</i> (sempreviva)				•

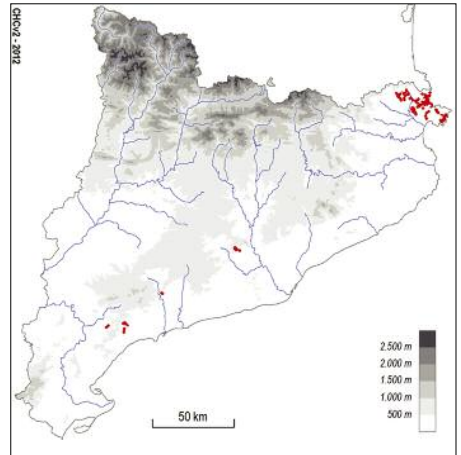
▶ Hàbitats CORINE

32.351 Matollars de tomaní (*Lavandula stoechas*), silicícules, de sòls secs de terra baixa
Lupinus angustifolii-Lavanduletum stoechidis
Franquesa 1996
etc.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari Cap.

▶ Superfície cartografiada

1.380,4439 ha

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic septentrional i central.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturat per cabres i ovelles.

Sense problemes de conservació coneguts.

De manera espontània són desplaçats per matollars més denses o pel bosc. De totes maneres, el fet que la seva distribució coincideixi amb territoris on els focs forestals són recurrents i que sovint es faci sobre sòls pobres on la successió vegetal és molt lenta n'assegura el manteniment i la regeneració.

32r Brolles amb escruixidor (*Adenocarpus telonensis*), silicícicles, de les contrades mediterrànies marítimes, al territori catalanídic septentrional i central

► Aspecte

Matollars alts (0,8-1,6 m) i més aviat densos, formats per diversos arbustos de fulla estreta, entre els quals l'escruixidor sol ser abundant i algun cop fins i tot dominant. En un estrat inferior sol haver-hi mates baixes i herbes distribuïdes per les petites clarianes de manera poc regular; alguns cops també s'hi observa un dosser poc dens de pi pinyer o d'altres arbres. Dins de la flora principal hi dominen àmpliament les plantes perennes, amb un desenvolupament màxim a la primavera i amb una notable pèrdua de fullatge a l'estiu.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes.

Ambients que ocupa – Vessants d'orientació diversa, molt sovint cap a les parts altes dels costers i als serrats, en àrees desforestades.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Roques àcides (esquistos paleozoics). Sòls sense carbonats, més aviat prims o irregulars, rocallosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Adenocarpus telonensis</i> (escruixidor)		•	•	
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)		•	•	
<i>Lavandula stoechas</i> (tomani)		•	•	
Estrats subarbustiu i herbaci				
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)				•
<i>Dorycnium pentaphyllum</i> (botja d'escombres)				•

► Distribució dins el territori català

Territori catalanídic central (massís de la Fembra Morta: 400-700 m d'altitud).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Amenaçat pel tancament de la vegetació i pel fet de presentar una distribució molt restringida a Catalunya, cosa que el fa vulnerable.

Hàbitat poc estable, afectat per processos locals de desaparició i recolonització.

► Hàbitats CORINE

32.376+ Brolles amb escruixidor (*Adenocarpus telonensis*), silicícicles, de les contrades mediterrànies marítimes, al territori catalanídic septentrional i central

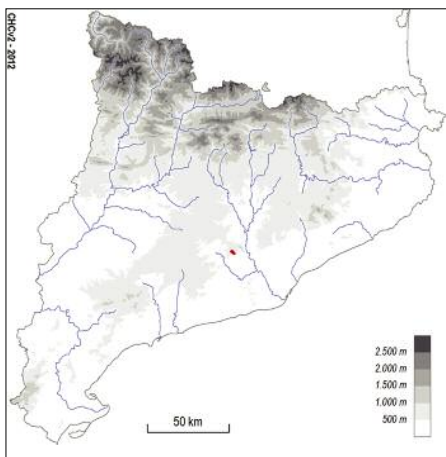
Cisto-Sarothamnetum catalaunici (A. et O. Bolòs)
O. Bolòs 1956 subass. *adenocarpetosum*

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

115,9710 ha

32t Garrigues de coscoll (*Quercus coccifera*), sense plantes termòfiles o gairebé, d'indrets secs, sovint rocosos, de terra baixa i de l'estatge submontà

► Aspecte

Matollars força densos i uniformes, generalment de 0,8-1,5 m d'alçària, formats per arbustos de fulla dura i petita, principalment el coscoll. En els espais que deixen els arbustos principals hi apareixen mates més petites i de fulla estreta, i herbes xeròfiles. En alguns casos hi ha un estrat arborescent espars, molts cops de pi blanc. Atesos els ambients que ocupen, aquests matollars es troben adaptats a un eixut estival acusat; en els estius més secs, l'espècie dominant perd una part important del fullatge, sobretot el de les branques més altes.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, muntanya mediterrània i muntanya mitjana (estatge submontà).

Ambients que ocupa – Costers, serrats i àrees culminals, generalment més o menys assolellats.

Clima – Mediterrani (o mediterrani submediterrani).

Substrat i sòl – Calcàries i conglomerats, força més rarament margues i roques silícies. Sòls irregulars, sovint fissurats, més o menys carbonatats.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Quercus coccifera</i> (coscoll)	•		•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)		•	•	
<i>Smilax aspera</i> (artíjo)			•	
<i>Rosmarinus officinalis</i> (romani)				•
<i>Erica multiflora</i> (bruc d'hivern)				•
Estrat herbaci				
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)		•	•	
<i>Brachypodium retusum</i> (llistó)		•		
<i>Euphorbia characias</i> (lleteresca vera)				•

► Distribució dins el territori català

General, però molt rar als Pirineus axials i al territori olositànic (i molt espars al territori sicòric), fins a uns 1.100 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturat per ramats de cabres.

Sense problemes de conservació coneguts.

A les terres interiors més àrides, pot considerar-se vegetació climàtica. En general, però, és una comunitat permanent de costers rocallosos o una formació secundària força estesa per desforestació, principalment a causa dels incendis, atesa la gran capacitat de rebrot de l'espècie protagonista. La reforestació espontània tendeix a reduir-ne l'extensió, sobretot als indrets de sòl més desenvolupat.

► Hàbitats CORINE

32.41 Garrigues de coscoll (*Quercus coccifera*), sense plantes termòfiles o gairebé

Quercetum cocciferae Br.-Bl. 1924

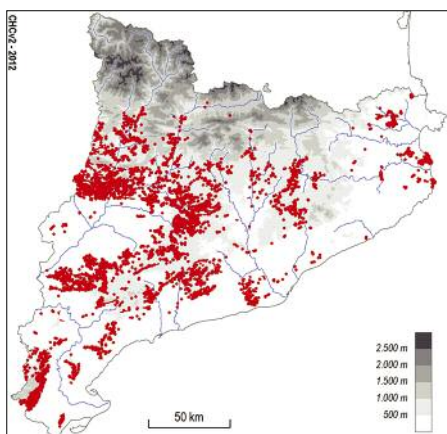
Rhamno-Quercetum cocciferae Br.-Bl. et O. Bolòs (1954) 1957

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

46.336,6866 ha

32u Brolles de romaní (*Rosmarinus officinalis*) –i timonedes–, amb foixarda (*Globularia alypum*), bufalaga (*Thymelaea tinctoria*)..., calcícoles, de terra baixa

► Aspecte

Matollars més aviat baixos (50-80 cm) i clars, en què domina el romaní o hi és més o menys abundant, al costat d'altres mates o subarbustos de port semblant, diferents segons els indrets. La major part d'aquestes mates tenen fulles estretes, més o menys rígides, i capçades poc denses. També s'hi fan, però, plantes de fulla blana (malacofil·les). Sol haver-hi un estrat més baix, molt irregular i poc dens, integrat per matetes i herbes xeròfiles. Sovint hi creixen alguns arbres dispersos, principalment el pi blanc (*Pinus halepensis*); de fet, sovint passen progressivament a pinedes de pi blanc amb sotabosc dominat pel romaní (unitat 42ab).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, més rarament muntanya mediterrània o estatge submontà.

Ambients que ocupa – Indrets desforestats, sigui per tals intenses, sigui per foc; també camps abandonats de fa anys. Cap a muntanya aquestes brolles resten restringides a alguns solells més o menys arrecerats, o a costers secs.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Roques carbonàtiques (calcàries, margues, conglomerats...); sòls bàsics, generalment rocallosos, prims, que esdevenen força secs a l'estiu.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Rosmarinus officinalis</i> (romaní)	•		•	
<i>Erica multiflora</i> (bruc d'hivern)			•	
<i>Thymelaea tinctoria</i> (bufalaga)			•	
<i>Linum tenuifolium</i> subsp. <i>suffruticosum</i> (maleïda)			•	
<i>Lithospermum fruticosum</i> (sanguinària blava)			•	
<i>Globularia alypum</i> (foixarda)			•	
<i>Anthyllis cytisoides</i> (albada)			•	
<i>Cistus clusii</i> (esteperola)			•	
<i>Helianthemum syriacum</i> (romer blanc)			•	
<i>Juniperus oxycedrus</i> (càdec)			•	
Estrats subarbustiu i herbaci				
<i>Fumana ericoides</i> var. <i>spachii</i>			•	
<i>Fumana thymifolia</i>			•	
<i>Helianthemum apenninum</i>			•	
<i>Coris monspeliensis</i> (farigola mascle)			•	
<i>Brachypodium retusum</i> (llostó)				•
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)				•

► Distribució dins el territori català

General, tret dels Pirineus axials.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturat per ramats de cabres.

Sense problemes de conservació coneguts.

En molts casos corresponen a vegetació secundària, i la seva persistència va lligada als focs forestals i a altres impactes sobre els boscos mediterranis. També ocupa notables superfícies de manera més o menys permanent, com ara serrats, costers rocallosos i altres indrets amb poc sòl.

► Hàbitats CORINE

32.42 Brolles dominades per romaní (*Rosmarinus officinalis*), calcícoles, de terra baixa

Erico-Thymelaeetum tinctoriae (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950

Rosmarino-Lithospermetum Br.-Bl. 1924

Rosmarino officinalis-Linetum suffruticosi (Br.-Bl. et al.) Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Anthyllido-Cistetum clusii Br.-Bl. et al. 1935

Moricandio moricandoidis-Rosmarinetum officinalis Conesa et Recasens 1990

Euphorbio isatidifoliae-Rosmarinetum officinalis Conesa 2001

Exclusiu. Dominant.

32.431 Estepars dominats per estepa blanca (*Cistus albidus*), calcícoles, de terra baixa

Erico-Thymelaeetum tinctoriae (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950

Exclusiu. Minoritari.

32.433 Brolles amb abundància d'estepa borrera (*Cistus salviifolius*), calcícoles, de terra baixa

Erico-Thymelaeetum tinctoriae (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950

etc.

Exclusiu. Minoritari.

32.45 Brolles baixes dominades per càdec (*Juniperus oxycedrus*), calcícoles, de terra baixa

Erico-Thymelaeetum tinctoriae (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950

etc.

Exclusiu. Minoritari.

32.4B + 32.2121 Brolles amb dominància o abundància de bruc d'hivern (*Erica multiflora*), calcícoles, de les contrades marítimes

Erico-Thymelaeetum tinctoriae (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950

Rosmarino-Lithospermetum Br.-Bl. 1924

etc.

Exclusiu. Minoritari.

32.4C Brolles dominades per foixarda (*Globularia alypum*), calcicoles, de terra baixa
Erico-Thymelaeetum tinctoriae (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950
Anthyllido-Cistetum clusii Br.-Bl. et al. 1935
etc.

Exclusiu. Minoritari.

32.4D Timonedes dominades per cistàcies baixes (*Helianthemum syriacum*, *H. hirtum*..., *Fumana ericoides*, *F. thymifolia*...), calcicoles, d'indrets secs de terra baixa

Erico-Thymelaeetum tinctoriae (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950
Anthyllido-Cistetum clusii Br.-Bl. et al. 1935
etc.

Exclusiu. Minoritari.

32.4E Timonedes dominades per sanguinària blava (*Lithospermum fruticosum*), calcicoles, de terra baixa

Rosmarino-Lithospermetum Br.-Bl. 1924
Genisto-Cistetum clusii Br.-Bl. et O. Bolòs 1957
etc.

Exclusiu. Minoritari.

32.4F Brolles amb abundància de bufalaga (*Thymelaea tinctoria*), calcicoles, de terra baixa
Erico-Thymelaeetum tinctoriae (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950

Genisto-Cistetum clusii Br.-Bl. et O. Bolòs 1957
Rosmarino officinalis-Linetum suffruticosi (Br.-Bl. et al.) Br.-Bl. et O. Bolòs 1957
etc.

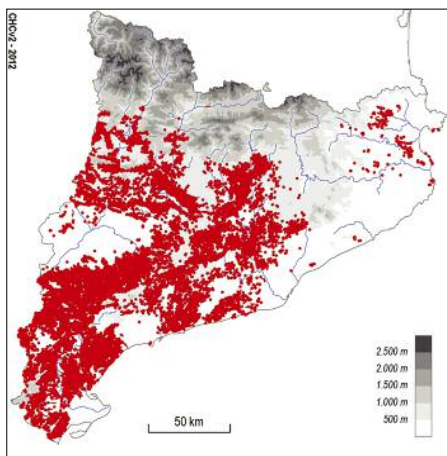
Exclusiu. Minoritari.

32.4H + 32.274 Brolles dominades per gatosa (*Ulex parviflorus*), calcicoles, de les condrades mediterrànies
Erico-Thymelaeetum tinctoriae (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950
Anthyllido-Cistetum clusii Br.-Bl. et al. 1935
etc.

Exclusiu. Minoritari en general, bé que localment abundant.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
Cap.

► Superfície cartografiada
167.182,0177 ha

32v Timonedes d'esparbonella (*Sideritis scordioides*), calcícoles, de les contrades interiors seques

► Aspecte

Formacions subarborescives, en general de 15-30 cm d'alçària, formades sobretot per mates de fulla estreta o petita, que deixen força espai lliure, aprofitat per altres vegetals, de vegades molt diversos, com poden ser herbes vivaces, geòfits bulbosos, herbes anuals, líquens i molses terrícoles. També sol haver-hi força proporció de terra o de roca al descobert. Les mates i les herbes vivaces presenten canvis estacionals notables (brotada primaveral, marciment estival) i moltes herbes desapareixen del tot, o gairebé, a l'estiu. Aquest hàbitat aplega una bona pila de comunitats, diferenciades tant pel contingut florístic com per aspectes estructurals.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (contrades seques o subàrides, sobretot).

Ambients que ocupa – Indrets plans o inclinats amb poc sòl (terrapiams, costers molt erosionats) o bé llocs no tan inhòspits (erms, camps abandonats), quan es tracta de timonedes secundàries.

Clima – Mediterrani sec o subàrid.

Substrat i sòl – Roques calcàries. Sòls pedregosos o rocallosos, prims, carbonatats, molt secs a l'estiu.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)		•	•	
<i>Koeleria vallesiana</i> (herba rodona)		•	•	
<i>Sideritis scordioides</i> (esparbonella)		•	•	
<i>Fumana thymifolia</i>		•	•	
<i>Brachypodium retusum</i> (llistó)		•		
<i>Helianthemum hirtum</i>			•	
<i>Avenula bromoides</i>			•	
<i>Atractylis humilis</i>			•	
<i>Seseli tortuosum</i> (corní de Marsella)			•	
<i>Helianthemum pilosum</i> (perdiguera)			•	
<i>Teucrium gnaphalodes</i> (timó llanut)			•	
<i>Dipcadi serotinum</i> (marcet)			•	

► Distribució dins el territori català

Territori sicòric.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturat per ramats de cabres.

Algunes d'aquestes timonedes han estat transformades en conreus o bé s'hi han instal·lat infraestructures. Puntualment es poden veure afectades per esllavissades o per un excés de pastura.

► Hàbitats CORINE

32.47 Timonedes (brolles baixes) dominades per timó (*Thymus* spp.), sajolida (*Satureja montana*), esparbonella (*Sideritis scordioides*) o altres labiades (llevat d'espigols), calcícoles, de terra baixa
Sideritido-Thymetum loscosii O. Bolòs et Molero 1984
Sideritetum cavanillesii Br.-Bl. et Bolòs 1957
Teucrio aragonensis-Thymetum fontqueri O. Bolòs (1960) 1967
Thero-Brachypodietalia (Br.-Bl.) R. Mol. 1934 etc.

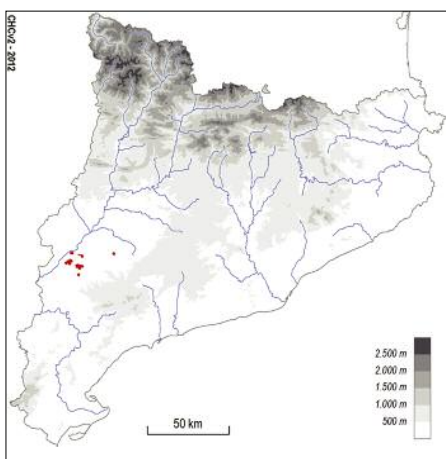
Només si correspon a la terra baixa continental.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

204,193 ha

32w Argelagars (matollars densos de *Genista scorpius*), calcícoles, de terra baixa i de la muntanya mitjana

▶ Aspecte

Comunitats dominades per l'argelaga, de vegades molt denses, generalment de 0,6-1,2 m d'alçària, que poden dur altres arbustos o mates esparsos i un estrat herbaci normalment força desenvolupat, format sobretot per herbes vivaces. També pot haver-hi un dossier poc dens d'arbres (roures, pins, alzina, carrasca, depenent dels ambients on es troba l'argelagar).

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, muntanya mediterrània i muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Vessants de qualsevol orientació, o planells; en general com a estadi de colonització de camps abandonats, prats deixats de pasturar o terres forestals cremades.

Clima – Mediterrani, mediterrani muntanyenc o medioeuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Roques carbonàtiques. Sòls bàsics o neutres, des de francs fins a molt argilosos.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Genista scorpius</i> (argelaga)	•		•	
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs)		•		
<i>Artemisia campestris</i> (botja)				•
<i>Rosa</i> spp. (gavarreres)				•
<i>Psoralea bituminosa</i> (trèvol pudent)				•
<i>Carlina vulgaris</i> (carlina petita)				•
<i>Avenula pratensis</i> subsp. <i>iberica</i>				•

▶ Distribució dins el territori català

General, si bé rar o molt rar a les comarques litorals i a les àrees de muntanya més humida; puja fins a uns 1.700 m d'altitud.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturat per ramats de cabres.

Sense problemes de conservació coneguts.

En principi, és una formació que en un paisatge poc modificat, o bé amb un ús agropecuari equilibrat, faria petits claps relativament fugaços. L'extensió que ocupa actualment és resultat de la mala gestió del medi rural,

concretament de l'abandonament de camps i pastures (sobretot a muntanya) i de focs forestals. L'emboquinament espontani d'aquests ambients la fa retrocedir, bé per l'ombra dels arbres, bé per competència amb altres arbustos; cal tenir en compte, però, que en el cas d'argelagars molt densos, l'entrada d'altres espècies llenyoses és difícil, de manera que la successió es veu molt compromesa. D'altra banda, les poblacions d'argelaga envellides comprenen molta necromassa que propicia els incendis.

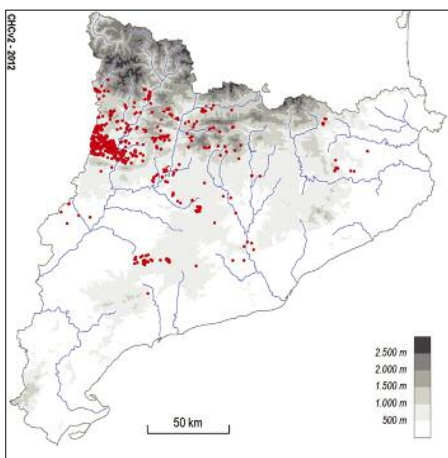
▶ Hàbitats CORINE

32.4811+ Argelagars (matollars de *Genista scorpius*), calcícoles, de terra baixa i de la muntanya mitjana
Brachypodio-Aphyllanthesetum O. Bolòs 1956 em. 1967
Irido-Brometum erecti Carrillo et Ninot 1983
Koelerio-Avenuletum ibericae Br.-Bl. 1938 etc.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari Cap.

▶ Superfície cartografiada

4.130,2629 ha

32x Brolles calcícoles amb dominància d'esteperola (*Cistus clusii*), albada (*Anthyllis cytisoides*)..., de les contrades mediterrànies càlides

► Aspecte

Matollars generalment poc densos, d'entre 0,7 i 1,2 m d'alçària, formats principalment per l'esteperola, l'albada i altres arbusts de port semblant, en proporcions variables. Als espais que deixen lliures s'hi fan herbes perennes xeròfiles i subarbusts, o hi resta el terra parcialment nu. Poden dur una coberta arbòria esparsa, de pi blanc o de pi pinyer.

Hi dominen els arbusts malacofil·les, que durant l'estiu perden part del fullatge; les herbes i mates presenten diverses adaptacions al fort eixut estival (fulla lineal, desenvolupament hivernal i primaveral).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes seques i contrades mediterrànies interiors.

Ambients que ocupa – Costers solells desforestats, o bé terres marginals emmatades (camps abandonats, etc.).

Clima – Mediterrani marítim sec, o mediterrani continental.

Substrat i sòl – Roques carbonàtiques, granits o dipòsits quaternaris. Sòls pedregosos o rocallosos, bàsics o poc àcids, molt secs a l'estiu.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Cistus clusii</i> (esteperola)		•	•	
<i>Anthyllis cytisoides</i> (albada)		•	•	
<i>Rosmarinus officinalis</i> (romani)		•	•	
<i>Erica multiflora</i> (bruc d'hivern)			•	
<i>Globularia alypum</i> (foixarda)			•	
Estrats subarbustiu i herbaci				
<i>Brachypodium retusum</i> (llistó)		•		
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)		•		

► Distribució dins el territori català

Territoris sicòric i catalanídic meridional i central; de manera més isolada, també al Maresme.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturat per ramats de cabres.

Sense problemes de conservació coneguts.

Comunitats esteses i mantingudes per desforestació, sigui per efecte d'accions dràstiques (foc, tala), sigui per

explotació forestal tradicional (aclurada, estassada del sotabosc). En la situació actual d'abandonament de les pràctiques tradicionals, es van reduint. De tota manera, la dinàmica successional molt lenta, o fins i tot nul·la en els llocs més erosionats, i les accions degradatives dels boscos (focs, tales) les continuaran mantenint.

► Hàbitats CORINE

32.432 Estepars dominats per esteperola (*Cistus clusii*), calcícoles, de les contrades mediterrànies càlides
Anthyllido-Cistetum clusii Br.-Bl. et al. 1935
Genisto-Cistetum clusii Br.-Bl. et O. Bolòs 1957
Exclusiu de la unitat, i poc més probable que l'hàbitat següent.

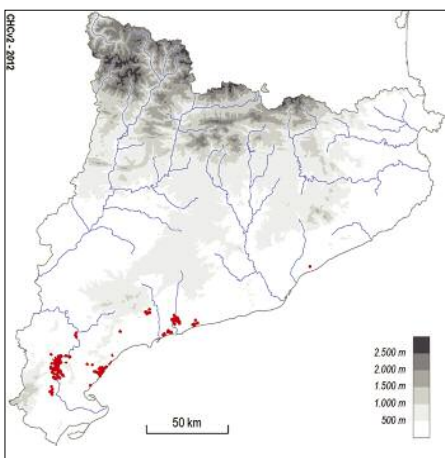
32.4J Brolles dominades per albada (*Anthyllis cytisoides*), calcícoles, de les contrades marítimes
Anthyllido-Cistetum clusii Br.-Bl. et al. 1935
Exclusiu de la unitat, i de distribució geogràfica més irregular que l'hàbitat precedent.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

2.287,3022ha

32y Brolles de romaní (*Rosmarinus officinalis*) amb dominància o abundància de *Genista biflora*, calcícoles, de les contrades mediterrànies seques i poc fredes, sobretot a les terres interiors àrides

► Aspecte

Brolles més aviat clares, de 0,6-1,2 m d'alçària, formades principalment per arbustos de fulla estreta i escassa. Poden dur un estrat inferior molt irregular, integrat per matetes i herbes d'aspecte eixarreit.

Tot el component florístic denota un eixut molt acusat a l'estiu; en aquesta època, el sòl molt sec i les temperatures molt elevades provoquen la pèrdua de bona part de les fulles i dels brots.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades mediterrànies interiors subàrides.

Ambients que ocupa – Vessants i serrats, sobretot en exposició a migjorn, en àrees desforestades.

Clima – Mediterrani continental subàrid.

Substrat i sòl – Roques calcàries o margoses. Sòls rocallosos i irregulars, sovint argilosos, força carbonatats, molt secs a l'estiu.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Genista biflora</i> (ginesta biflora)		•	•	
<i>Rosmarinus officinalis</i> (romaní)		•	•	
<i>Globularia alypum</i> (foixarda)		•	•	
<i>Cistus clusii</i> (romaní mascle)			•	
Estrats subarbustiu i herbaci				
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)		•		
<i>Helianthemum marifolium</i> (tuferola)		•	•	
<i>Helianthemum pilosum</i> (perdiguera)			•	

► Distribució dins el territori català

Zona meridional del territori sicòric (i part interior del territori catalanidic meridional).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturat per ramats de cabres.

Sense problemes de conservació coneguts.

En general aquesta unitat és fruit sobretot de desforestació i d'incendis forestals. El rigor climàtic de l'àrea on es fa i l'erosió lligada a pastura i foc seculars la converteixen en un tipus de vegetació permanent o de dinàmica molt lenta en bona part de la seva àrea actual.

► Hàbitats CORINE

32.4L+ Brolles amb dominància o abundància de *Genista biflora*, calcícoles, de les contrades mediterrànies seques i poc fredes, sobretot a les terres interiors àrides

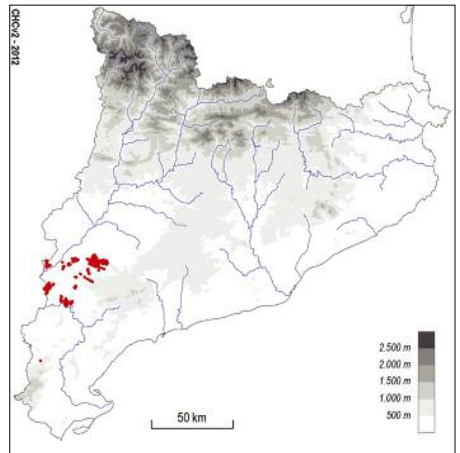
Genisto-Cistetum clusii Br.-Bl. et O. Bolòs 1957 etc.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

2.494,0597 ha

32z Matollars amb espígol (*Lavandula angustifolia*) o ginestell (*Genista cinerea*), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa

► Aspecte

Matollars baixos (d'uns 30-50 cm d'alçària) i no gaire densos, en què les mates dominants, de fulla estreta i de color verd grisenc, fan un estrat obert i deixen espais que ocupen herbes vivaces diverses, en bona part graminoides. Alguns cops duen, esparsos, arbusts més alts (com el boix) o arbres (roures, pi roig).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana submediterrània.

Ambients que ocupa – Costers desforestats, marges i clarianes forestals.

Clima – Medieuropeu submediterrani, de tendència continental.

Substrat i sòl – Roques calcàries. Sòls carbonatats, sovint rocallosos i força secs a l'estiu.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat subarbustiu				
<i>Lavandula angustifolia</i> subsp. <i>pyrenaica</i> (espígol)		•	•	
<i>Genista cinerea</i> (ginestell)		•	•	
<i>Linum tenuifolium</i> subsp. <i>milletii</i> (maleïda)			•	
<i>Satureja montana</i> (sajolida)			•	
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)				•
Estrat herbaci				
<i>Aphyllanthes monspeliensis</i> (jonça)			•	
<i>Bromus erectus</i>			•	
<i>Koeleria vallesiana</i> (herba rodona)			•	
<i>Carex humilis</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus (sobretot Prepirineus) i territori ausergàrric oriental.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturat.

En general aquesta unitat correspon a vegetació secundària, motiu pel qual l'abandonament de la pastura extensiva tendirà a reduir-ne la superfície.

► Hàbitats CORINE

32.61 Matollars d'espígol (*Lavandula angustifolia*), sovint amb boix (*Buxus sempervirens*), ginestell (*Genista cinerea*)..., calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa

Aphyllantho-Lavanduletum pyrenaicae O. Bolòs 1960

Exclusiu de la unitat, i, en relació amb l'hàbitat següent, més freqüent i ocupant àrees més extenses.

32.62 Matollars de *Genista cinerea*, calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa

Aphyllantho-Lavanduletum pyrenaicae O. Bolòs 1960 subass. *genistetosum cinerea*

Teucrio-Santolinetum pectinis X. Font 1989

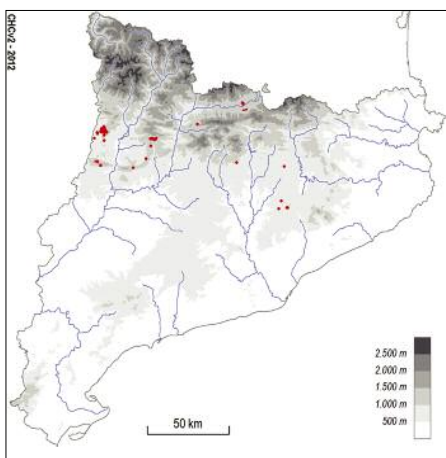
Exclusiu de la unitat, on és relativament poc freqüent i ocupa poca extensió.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

321,2701 ha

32aa Boixedes (matollars de *Buxus sempervirens*), de la muntanya mitjana (i de les contrades mediterrànies)

► Aspecte

Matollars o bosquines d'alçada variable (0,5-2 m) que, tot i essent sovint molt extensos, solen estar formats per claps discontinus, separats per superfícies pradenques o rocalloses. La dominància de l'espècie principal els dóna un aspecte relativament austre i constant al llarg de tot l'any.

La definició d'aquesta unitat basada en l'abundància del boix, que té una ecologia força àmplia, fa que presenti una certa diversitat, reflectida sobretot en la resta del component vegetal.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana i muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Sobretot vessants rocallosos, carenes i serrats; per abandonament de la pastura o per desforestació, també vessants amb bon sòl.

Clima – Medieuropeu o mediterrani muntanyenc.

Substrat i sòl – Roques més o menys carbonàtiques. Quasi sempre sòls rocallosos, rics en carbonats, generalment bàsics.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)	•		•	
<i>Ononis fruticosa</i> (gavó)		•	•	
<i>Amelanchier ovalis</i> (corner)		•	•	
<i>Genista scorpius</i> (argelaga)				•
Estrats subarbustiu i herbaci				
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)		•	•	
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (boixerola)		•		
<i>Primula veris</i> subsp. <i>columnae</i> (cucut)			•	
<i>Teucrium chamaedrys</i> (camedris)				•
<i>Cruciata glabra</i> (creuera)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris olositànic, ausosegàrric i catalani-
dic central i meridional, des de pocs metres d'altitud fins a uns 1.800 m.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Allà on el sòl és més o menys profund, el creixement del boix pot reduir-ne la superfície a mitjà termini.

Es troba secundàriament molt estès a causa de l'abandonament de la pastura en grans àrees antigament desforestades. A les terres més rocalloses, és una vegetació permanent.

► Hàbitats CORINE

32.641+ Boixedes (matollars de *Buxus sempervirens*) de la muntanya mitjana (i de les contrades mediterrànies)

Viola willkommii-Quercetum fagineae Br.-Bl. et O. Bolòs 1950

Buxo sempervirentis-Juniperetum phoeniceae Rivas Mart. 1969 (incl. *Stipo-Juniperetum phoeniceae* auct.)

Jasmino-Buxetum sempervirentis O. Bolòs 1973

Buxo-Cistetum laurifolii Carreras, Carrillo, Masalles, Ninot et Vigo 1993

Buxo sempervirentis-Quercetum pubescentis Br.-Bl. (1915) 1932

Teucrio-Santolinetum pectinis X. Font 1989

Rhamno saxatilis-Buxetum (De Bannes-Puygiron) Tx. 1952

Buxo sempervirentis-Fagetum Br.-Bl. et Suspl. 1937 em. Br.-Bl. 1952

Helleboro-Fagetum O. Bolòs (1948) 1957

Pteridio-Quercetum pubescentis (Suspl.) O. Bolòs 1988

etc.

Exclusiu de la unitat i, de molt, el més probable.

32.642+ Matollars d'*Ononis fruticosa*, sovint amb *Buxus sempervirens* (boix), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa i de les contrades interiors

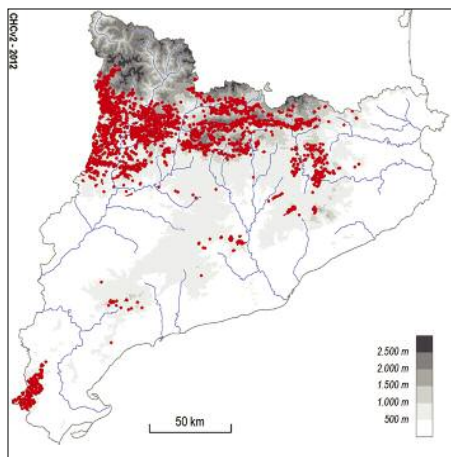
Ononido fruticosae-Buxetum sempervirentis (Br.-Bl. et O. Bolòs) O. Bolòs 1960

Exclusiu de la unitat, però poc probable, atesa la seva distribució geogràfica reduïda.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5110 Boixedes xertermòfiles permanents, dels vessants rocosos [només si són dominades pel boix i són formacions permanents]

► Superficie cartografiada
24.871,5173 ha

32ab Matollars prostrats de boixerola (*Arctostaphylos uva-ursi*), de l'estatge montà, als Prepirineus i a les muntanyes catalanídiques centrals i meridionals

▶ Aspecte

Catifes de boixerola, d'on sobresurten alguns arbustos, com ara el boix, i sovint també arbres isolats (pi roig, roures, carrasca). Entremig s'hi fan, a més, herbes i petites mates pròpies de les pastures seques i algunes espècies de caràcter forestal. Hi predominen les plantes perennifòlies de fulla petita i coriàcia.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Àrees desforestades, clarianes de bosc i llocs rocallosos. Hàbitat lligat a rouredes marcescents, a carrascars de muntanya o a pinedes de pi roig o de pinassa.

Clima – Medieuropeu submediterrani (i mediterrani muntanyenc).

Substrat i sòl – Roques carbonàtiques; sòls sovint rocallosos, bàsics, força secs a l'estiu.

▶ Hàbitats CORINE

32.66+ Matollars prostrats (catifes) de boixerola (*Arctostaphylos uva-ursi*), de l'estatge montà, als Prepirineus i a les muntanyes catalanídiques centrals i meridionals

Paenion-Arctostaphyletum crassifoliae Romo 1989
Aphyllantho-Lavanduletum pyrenaicae O. Bolòs 1960

Buxo sempervirentis-Quercetum pubescentis Br.-Bl. (1915) 1932
etc.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari Cap.

▶ Superfície cartografiada

1.413,5818 ha

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	•
<i>Amelanchier ovalis</i> (corner)				•
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)				•
Estrats subarbustiu i herbaci				
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (boixerola)		•		•
<i>Primula veris</i> subsp. <i>columnae</i> (cucut)				•
<i>Lavandula angustifolia</i> subsp. <i>pyrenaica</i> (espigol)				•
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)				•
<i>Cruciata glabra</i> (creuera)				•
<i>Carex humilis</i>				•
<i>Avenula pratensis</i> subsp. <i>iberica</i>				•

▶ Distribució dins el territori català

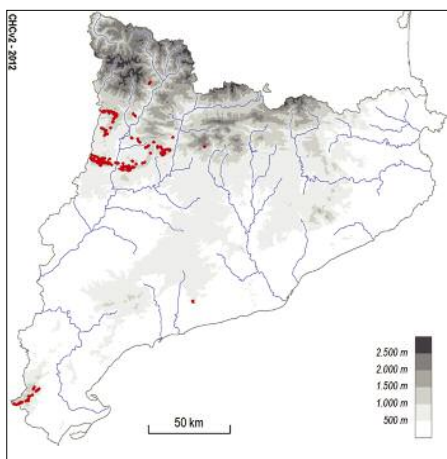
Prepirineus (i Pirineus axials) i muntanyes catalanídiques centrals i meridionals.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

La reforestació espontània tendeix a reduir-ne l'extensió, tot i que sempre en subsisteixen petits claps intercalats en el bosc.

Molt sovint es tracta de formacions secundàries, conseqüència de la degradació de rouredes, carrascars o pinedes. Altres vegades són comunitats permanents d'indrets rocallosos.

32ac Ginestars de ginesta vera (*Spartium junceum*), de les contrades mediterrànies (sobretot les marítimes)

► Aspecte

Formacions arbustives altes (2-3 m), sovint una mica irregulars, a causa dels buits que hi ha entre els diferents individus de l'espècie dominant; més rarament fan petits claps densos. Comprenen algun altre arbust de brolles o bosquines i un estrat herbaci divers, format tant per grans herbes vivaces com per petites mates i plantes anuals. L'arquitectura de l'espècie dominant, sense fulles i amb tiges verticals, fa que arribi força llum a terra i dona un caràcter poc definit a la resta del component florístic.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades mediterrànies en general.

Ambients que ocupa – Molt sovint erms i talussos de camins, camps i rieres, formant una franja de vegetació marginal; alguns cops en àrees antigament cremades o en prats no pasturats, com a etapa de recuperació forestal.

Clima – Mediterrani, sobretot de tendència marítima.

Substrat i sòl – Roca i sòl molt diversos. Sobretot, però, terrenys neutres o àcids, potser perquè la ginesta hi troba menys competència d'altres arbustos. Sòls en general força secs a l'estiu.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Spartium junceum</i> (ginesta)	•		•	
<i>Ulex parviflorus</i> (gatosa)				•
Estrat herbaci				
<i>Hyparrhenia hirta</i> (albellatge)				•
<i>Psoralea bituminosa</i> (trèvol pudent)				•
<i>Brachypodium retusum</i> (llostó)				•
<i>Helichrysum stoechas</i> (sempreviva)				•
<i>Carlina corymbosa</i> (card cigrell)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic (sobretot septentrional i central).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment s'hi recol·lecten flors.

Sense problemes de conservació coneguts.

Es tracta d'un hàbitat inestable que en els darrers anys ha experimentat una certa expansió. En talussos de rieres i ambients semblants és força persistent.

► Hàbitats CORINE

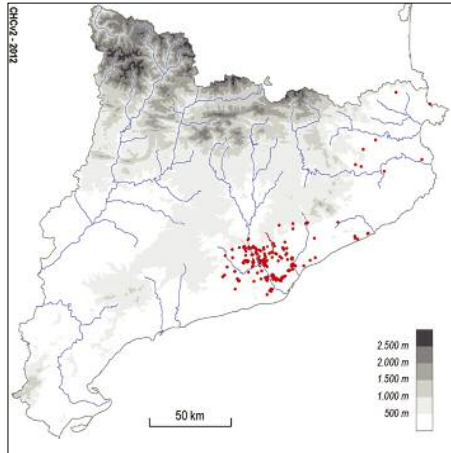
32.A Ginestars de ginesta vera (*Spartium junceum*), de les contrades mediterrànies (sobretot les marítimes)

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

1.477,3729 ha

32ad Bosquines dominades per matabou (*Bupleurum fruticosum*), sovint fent el mantell marginal d'alzinars, de terra baixa

▶ Aspecte

Bosquines denses formades per arbustos alts o arbres, la majoria esclerofil·les. Poden comprendre, a més, algunes lianes i un estrat herbaci més aviat espars. En els ambients més humits inclouen alguns arbustos de fulla caduca, però en indrets més secs tot el component és perennifoli.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes, sobretot.

Ambients que ocupa – Forma claps o franges, generalment a redós d'alzinars, als relleixos de cingle, als peus de roques o de murs, als marges de camins o en clarianes. Rarament, fa claps extensos com a fase de recuperació forestal després d'incendis.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Principalment rocam calcari.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Bupleurum fruticosum</i> (matabou)	•		•	
<i>Quercus ilex</i> (alzina)		•	•	
<i>Phillyrea latifolia</i> (fals aladern)		•	•	
<i>Lonicera implexa</i> (lligabosc)		•	•	
<i>Cytisus sessilifolius</i>			•	
Estrat herbaci				
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)		•	•	

▶ Hàbitats CORINE

32.4G Bosquines dominades per matabou (*Bupleurum fruticosum*), sovint fent el mantell marginal d'alzinars, de terra baixa

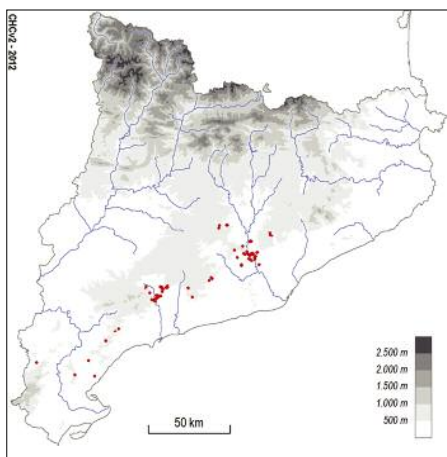
Cytiso-Bupleuretum fruticosi Rivas Mart. 1969
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

452,3290 ha

▶ Distribució dins el territori català

Territoris catalanídics central i meridional (i terres veïnes).

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Localment afectat per la realització de treballs forestals no selectius. El creixement del bosc pot reduir-ne la superfície a mitjà termini.

Molt sovint es tracta d'una formació secundària conseqüència de la degradació d'alzinars, per exemple com a resultat del foc forestal. En indrets rocallosos deu ser una formació permanent. En els darrers anys ha augmentat la superfície recoberta per aquest hàbitat.

32ae Bosquines de pi blanc (*Pinus halepensis*) procedents de colonització

► Aspecte

Poblacions molt denses formades per pinetons de pocs metres d'alçada que comprenen estrats inferiors molt pobres a causa de la competència de l'arbre.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (contrades mediterrànies en general).

Ambients que ocupa – Antics ambients forestals afectats per algun procés de desforestació dràstica, normalment foc, seguit de bones condicions per a la germinació i l'establiment del pi.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Rocam divers, bé que més sovint calcàries o margues, en sòls normalment afectats per un eixut estival acusat.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arborescent				
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)	•		•	

► Distribució dins el territori català

Principalment territoris catalanídics i ausosegàrric.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Per la seva estructura són masses forestals que porten diverses problemàtiques (baixa productivitat forestal, regeneració compromesa, sensibilitat a les plagues, alta inflamabilitat, baixa diversitat). Per tal d'afavorir l'aparició de sotabosc, el bon creixement dels arbres i la regeneració poblacional, la gestió forestal hauria de reduir la densitat dels arbres.

En els darrers anys, la superfície recoberta per aquest hàbitat ha augmentat de manera significativa en les zones afectades pels grans incendis de la dècada de 1990.

► Hàbitats CORINE

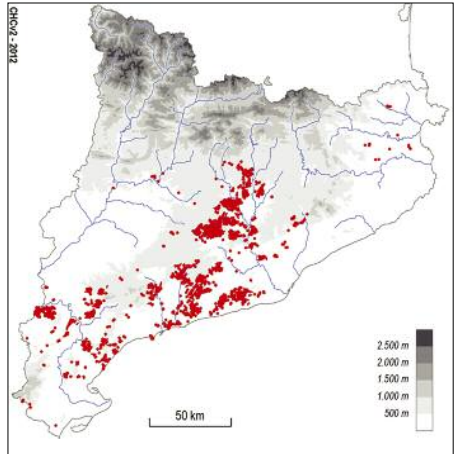
32.B+ Bosquines de pi blanc (*Pinus halepensis*) procedents de colonització

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

25.776,9275 ha

33a Matollars xeroacàntics amb *Astragalus tragacantha*, dels caps de penya-segats del territori ruscínic

▶ Aspecte

Matollars pulvinulars i espinosos de 30-40 cm d'alçada. Comprenen, segons la proximitat relativa al mar, des de formacions amb sempreviva fins a comunitats amb estepa borrera i altres plantes habituals de la brolla silicícola.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim.

Ambients que ocupa – Indrets ventejats –serrats rocosos, collets, torrenteres...-, sotmesos a l'efecte de l'abradió marina.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Sòl esquelètic, especialment sobre substrat silici.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Astragalus tragacantha</i> (coixi de monja)			•	
<i>Cistus salvifolius</i> (estepa borrera)			•	
<i>Lavandula stoechas</i> (tomaní)			•	
<i>Helichrysum stoechas</i> (sempreviva)			•	
<i>Euphorbia characias</i> (lleteresa vera)			•	
<i>Senecio cineraria</i> (cinerària)			•	
<i>Plantago subulata</i>			•	
<i>Daucus gingidium</i> (pastanaga marina)				•
<i>Polycarpon polycarpoides</i>				•

▶ Distribució dins el territori català

Territori ruscínic: del cap de Creus al massís de Begur.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Principalment amenaçat per la urbanització dels espais que ocupa i, encara que menys, per la presència d'espècies exòtiques, la freqüentació i l'obertura de camins.

Es tracta d'un agrupament semihalòfil que fa el pas entre les comunitats del primer cinyell litoral i les formacions arbustives de més endins.

▶ Hàbitats CORINE

33.15 Matollars xeroacàntics amb *Astragalus tragacantha*, dels caps de penya-segats del territori ruscínic

Astragalo-Plantagnetum subulatae R. Mol. 1934
Astragalo massiliensis-Cistetum repentis Franquesa 1996

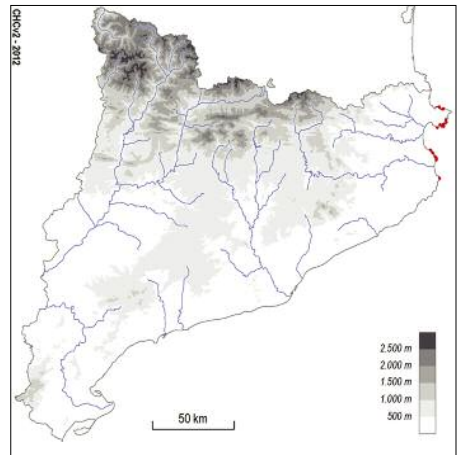
Astragalo-Senecionetum cinerariae O. Bolòs et Vigo 1984

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5410 Matollars pulviniformes dels caps de penya-segats costaners, a la Mediterrània occidental

▶ Superfície cartografiada

110,3546 ha

34a Prats amb dominància de *Brachypodium pinnatum*, calcícoles i mesòfils, dels estatges montà i subalpi dels Pirineus centrals

► Aspecte

Pastures mesòfiles, dominades per *Brachypodium pinnatum*, una mena de fenàs, bé que de vegades hi són molt abundants altres plantes, sobretot *Bromus erectus* o el burniol blanc. El recobriment sempre és molt elevat (pròxim al 100 %) i l'alçària de la vegetació, molt lligada a la intensitat de la pastura, no sol depassar els 60 cm.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges montà i subalpi.

Ambients que ocupa – Vessants poc o molt costeruts (fins a 40° de pendent).

Clima – Medieuropeu subatlàntic de transició cap al subalpi.

Substrat i sòl – Substrats calcaris. Sòls més aviat prims i de reacció bàsica; sovint, però, s'hi donen fenòmens locals de descalficació que afavoreixen l'entrada de plantes acidòfiles, com *Cerastium arvense* o *Silene ciliata*.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Brachypodium pinnatum</i>	•		•	
<i>Astragalus sempervirens</i> subsp. <i>catalaunicus</i> (burniol blanc)		•	•	
<i>Bromus erectus</i>		•		
<i>Plantago media</i> (plantatge mitjà)			•	
<i>Teucrium pyrenaicum</i> (angelins)			•	
<i>Globularia nudicaulis</i>			•	
<i>Eryngium bourgatii</i> (panical blau)			•	
<i>Cerastium arvense</i>				•
<i>Silene ciliata</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus centrals, entre 1.000 i 2.000 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

S'utilitza com a pastura d'ovelles i vaques.

Sense problemes de conservació coneguts. L'excés de pastura pot degradar-lo, però sense pastura es va emmatant progressivament. En general es tracta de comunitats secundàries originades per la destrucció del bosc, sobretot pinedes.

► Hàbitats CORINE

34.323L+ Prats calcícoles i mesòfils, amb dominància de *Brachypodium pinnatum*, dels estatges montà i subalpi dels Pirineus centrals

Carlino-Brachypodietum pinnati O. Bolòs 1957
Teucrio pyrenaici-Astragaletum catalaunicum Carrillo et Ninot 1990

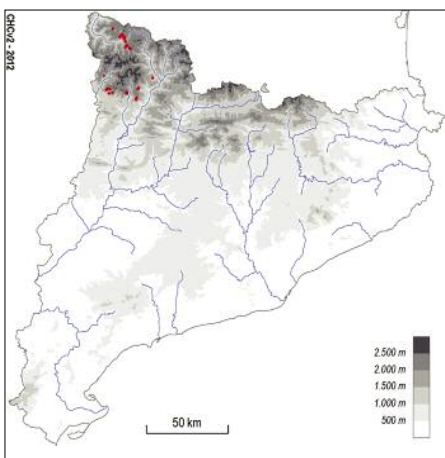
Euphrasio-Plantaginetum mediae O. Bolòs 1954 etc.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6210 Prats –i fàcies emmatades– medieuropeus, seminaturals, sobre substrat calcari (*Festuco-Brometea*)

► Superfície cartografiada

229,7108 ha

34a1 Prats amb *Sesleria coerulea*, *Primula veris* subsp. *columnae*, *Carex humilis*..., calcícoles i mesoxeròfils, dels estatges montà i subalpí dels Pirineus

▶ Aspecte

Pastures denses (recobriments sempre superior al 95 %), dominades per hemicriptòfits (sobretot la graminia *Sesleria coerulea*). En són característiques diverses plantes calcícoles dels prats subalpins. En general, solen formar taques d'extensió no gaire gran.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges montà superior i subalpí.

Ambients que ocupa – Vessants obacs més o menys pendents; no rarament, antigues tarteres fixades.

Clima – Medieuropeu submediterrani o subalpí.

Substrat i sòl – Substrats calcaris. Sòls en general poc desenvolupats, bàsics.

▶ Hàbitats CORINE

34.325L+ Prats calcícoles i mesoxeròfils, amb *Sesleria coerulea*, *Primula veris* subsp. *columnae*, *Carex humilis*..., dels estatges montà i subalpí dels Pirineus

Plantagini-Seslerietum Vigo (1979) 1982

Cotoneastri-Festucetum spadiceae Romo 1989 subass. *seslerietosum* (= *Lathyro pannonicis-Seslerietum albicantis* Romo 1989)

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6210 Prats –i fàcies emmatades– medieuropeus, seminaturals, sobre substrat calcari (*Festuco-Brometea*)

▶ Superfície cartografiada

428,0962 ha

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Sesleria coerulea</i>	•		•	
<i>Carex humilis</i>		•	•	
<i>Cirsium acaule</i> (calcida de prat)		•	•	
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)		•	•	
<i>Plantago media</i> (plantatge mitjà)		•		
<i>Leontodon hispidus</i>		•		
<i>Poa alpina</i>			•	
<i>Ononis cristata</i>			•	
<i>Gentiana verna</i> (pastorella)				•
<i>Primula veris</i> subsp. <i>columnae</i> (cucut)				•

▶ Distribució dins el territori català

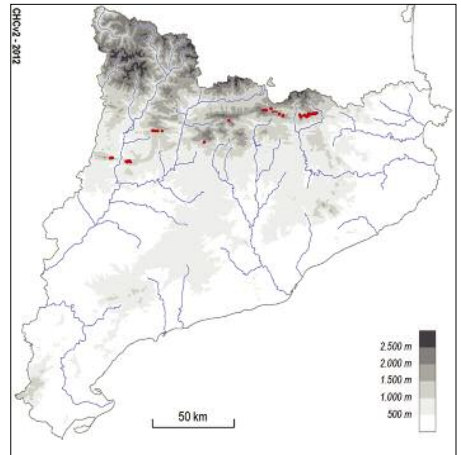
Prepirineus (del Montsec al Ripollès), entre 1.300 i 2.000 m d'altitud.

▶ Usos i problemes de conservació

S'utilitza com a pastura d'ovelles i vaques.

Amenaçat per la manca de pastura i la recuperació del bosc als indrets on havia estat afavorit.

Sovint són producte de desforestació, sobretot d'antigues pinedes de pi roig i de pi negre, i quan es deixen de pasturar poden ser envaïdes per plantes forestals i evolucionar cap a la pineda potencial.

34b Prats calcícoles i mesòfils, amb *Festuca nigrescens*, *Plantago media* (plantatge), *Galium verum* (espunyidella groga), *Cirsium acaule*..., de la muntanya mitjana i de l'estatge subalpí dels Pirineus i de les terres properes

► Aspecte

Pastures denses (recobriments del 100 %) en què les plantes gramínoides i les no gramínoides presenten un recobriments molt equilibrat. Entre les primeres destaca *Festuca nigrescens*; i entre les segones, el plantatge mitjà.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges montà i subalpí inferior.

Ambients que ocupa – Àrees planes i vessants poc pendents.

Clima – Montà i subalpí.

Substrat i sòl – Terrenys calcaris. Sòls profunds i de bona qualitat, sovint sotmesos a processos de descarbontació.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Festuca nigrescens</i>		•	•	
<i>Alchemilla fiabellata</i> (peu de lleó)		•	•	
<i>Poa alpina</i>		•	•	
<i>Koeleria macrantha</i>		•	•	
<i>Plantago media</i> (plantatge mitjà)		•	•	
<i>Galium verum</i> (espunyidella groga)		•		
<i>Cirsium acaule</i> (calcida de prat)		•		
<i>Astragalus danicus</i>			•	
<i>Luzula campestris</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris olositànic, catalanídic septentrional i ausosegàric oriental, entre 500 i 2.000 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Pastura principalment de vaques, però també d'ovelles i cavalls.

La disminució de la càrrega ramadera en algunes indrets pot afavorir l'evolució d'aquesta comunitat cap al bosc potencial. En alguns indrets sobrepasturats es transforma en pastures intensives, s'hi aboquen purins i s'enriqueix amb plantes nitròfiles, de manera que es banalitzava la composició florística.

► Hàbitats CORINE

34.32611+ Prats calcícoles i mesòfils, amb *Festuca nigrescens*, *Plantago media* (plantatge), *Galium verum* (espunyidella groga), *Cirsium acaule*..., de la muntanya mitjana i de l'estatge subalpí dels Pirineus i de les terres properes

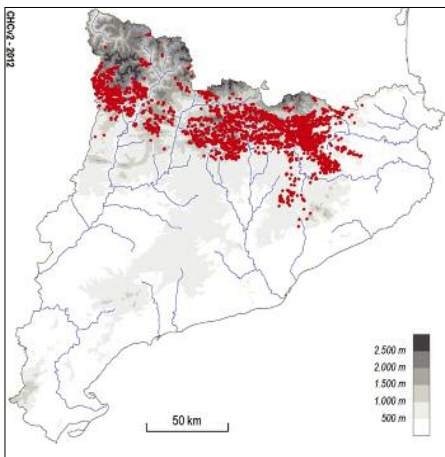
Euphrasio-Plantaginietum mediae O. Bolòs 1954
Alchemillo-Festucetum nigrescentis Vigo (1979)
1982 (incl. *Astragalo-Poetum alpinae*)

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6210 Prats –i fàcies emmatades– medioeuropeus, seminatural, sobre substrat calcari (*Festuco-Brometea*)

► Superfície cartografiada

21.290,3705 ha

34c Prats amb abundància de *Bromus erectus* i *Cirsium tuberosum*..., calcícoles i mesoxeròfils, de la muntanya mitjana poc seca, als territoris catalanídics meridional i central i al Montsec

▶ Aspecte

Pastures denses (90 a 100 % de recobriment), dominades clarament per *Bromus erectus* i amb abundància de *Cirsium tuberosum*. En el ple del desenvolupament, i si el bestiar no els ha tocat, arriben a fer uns 60 cm d'alçària.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana (estatge submontà) i muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Fons de vall frescals, cobrint petites extensions.

Clima – Mediterrani muntanyenc subhúmit o medioeuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Substrats calcínals. Sòls profunds, carbonatats.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Bromus erectus</i>	•			
<i>Cirsium tuberosum</i>		•	•	
<i>Ononis spinosa</i> (gavó espinós)		•		
<i>Polygala calcarea</i> (herba blava)				•
<i>Geum sylvaticum</i>				•
<i>Prunella laciniata</i> (prunel·la blanca)				•

▶ Distribució dins el territori català

Muntanyes catalanídiques meridionals i Prepirineus (Montsec).

▶ Usos i problemes de conservació

Marginalment utilitzats per pasturar ja que ocupen poca extensió i geogràficament es troben fora de l'àrea principal de pasturatges dels Pirineus.

S'embosquinen fàcilment, ja que es tracta de comunitats secundàries. Vulnerable a causa de la seva raresa a Catalunya.

▶ Hàbitats CORINE

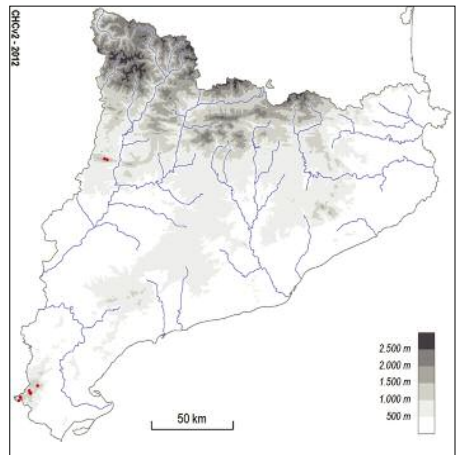
34.32612+ Prats calcícoles i mesoxeròfils, amb abundància de *Bromus erectus* i *Cirsium tuberosum*..., de la muntanya mitjana poc seca, als territoris catalanídics meridional i central i al Montsec
Bromo-Cirsietum tuberosi O. Bolòs 1967

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6210 Prats –i fàcies emmatades– medioeuropeus, seminaturals, sobre substrat calcari (*Festuco-Brometea*)

▶ Superfície cartografiada

11,3560 ha

34d Prats basòfils i xeròfils, amb *Festuca ovina*, *Avenula iberica*, *Bromus erectus*, *Brachypodium phoenicoides*, *Seseli montanum*, *Teucrium pyrenaicum* (angelins)..., de l'estatge montà dels Pirineus

► Aspecte

Pastures seques en què no hi ha una sola espècie dominant sinó una barreja de gramínies diverses, molt abundants, acompanyades d'un gran nombre de plantes no graminoides, menys abundants. El recobriment no és mai total, de manera que sovint s'hi veuen claps de terra nua (fins al 40 % de la superfície). Hàbitat que comprèn nombroses formes, diferenciables per diversos tàxons rars, significatius.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estateges submontà i montà.

Ambients que ocupa – Vessants solells poc o molt pendents. Algunes formes d'aquest hàbitat, es desenvolupen en els indrets més costeruts i calents de l'estatge submontà. Les formes amb angelins i *Adonis vernalis* es fan en àrees gairebé planes i una mica ombrívols.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Tant calcàries compactes com esquistos calcaris. Sòls sempre carbonatats, de reacció bàsica (pH entre 7 i 8,5).

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Festuca ovina</i>			•	
<i>Avenula pratensis</i> subsp. <i>iberica</i>			•	
<i>Bromus erectus</i>			•	
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs)			•	
<i>Onobrychis supina</i> (trepadella borda)			•	
<i>Seseli montanum</i>			•	
<i>Helianthemum nummularium</i> (herba turmera)			•	
<i>Teucrium pyrenaicum</i> (angelins)				•
<i>Linum viscosum</i>				•
<i>Adonis vernalis</i>				•
<i>Teucrium montanum</i>				•
<i>Cleistogenes serotina</i>				•
<i>Helichrysum sotoechas</i> (sempreviva)				•
<i>Genista scorpius</i> (argelaga)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus (incloent-hi els Prepirineus), entre 600-800 i 1.600 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Pastura principalment d'oví i cabrum.

S'embosquina fàcilment si baixa la pressió de pastura. La comunitat amb *Adonis vernalis*, de la Baixa Cerdanya, es troba seriosament amenaçada per la seva poca extensió i les segones residències que s'estableixen sobre seu.

► Hàbitats CORINE

34.332G1+ Prats basòfils i xeròfils, amb *Festuca ovina*, *Avenula iberica*, *Bromus erectus*, *Brachypodium phoenicoides*, *Seseli montanum*, *Teucrium pyrenaicum* (angelins)..., de l'estatge montà dels Pirineus

Teucrio pyrenaici-Brometum erecti Vigo 1979

Teucrio-Avenuletum mirandanae Carrillo et Ninot 1983

Linum viscosi-Brometum erecti Vigo 1979

Irido-Brometum erecti Carrillo et Ninot 1983

Stipo-Teucrietum montani X. Font et Vigo 1993

Adonido-Brometum erecti X. Font 1983

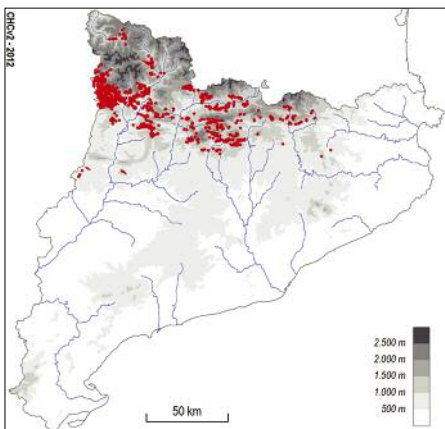
Cleistogeno-Dichanthietum ischaemi Carreras et X. Font 1983

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6210 Prats –i fàcies emmatades– medieuropeus, seminaturals, sobre substrat calcarí (*Festuco-Brometea*)

► Superfície cartografiada

10.132,0763 ha

34e Prats amb sudorn (*Festuca spadicea*), *Leuzea centauroides*..., calcícoles i mesoxeròfils, de vessants solells de l'estatge subalpí dels Pirineus

▶ Aspecte

Prats alts, de més d'1,5 m, presidits pel sudorn. Els hemicriptòfits són la forma biològica dominant (vora el 70 %), però hi destaquen també els geòfits (12 %), sobretot el lliri blau dels Pirineus i l'albó de muntanya, que al pic de la florida donen a aquests prats un aspecte ufanós. Quan atenyen el màxim desenvolupament, són comunitats força denses (del 95 al 100 % de recobriment).

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Vessants solells, sovint en canals i repeus de cingle arrecerats.

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Sòls profunds, sobre calcàries o calcoesquistos.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Festuca spadicea</i> (sudorn)	•			•
<i>Iris latifolia</i> (lliri dels Pirineus)		•	•	
<i>Asphodelus albus</i> (albó de muntanya)		•	•	
<i>Teucrium pyrenaicum</i> (angelins)		•	•	
<i>Carex humilis</i>		•		
<i>Helianthemum nummularium</i> (herba turmera)		•		
<i>Bromus erectus</i>		•		
<i>Leuzea centauroides</i>				•
<i>Carduus carliniifolius</i> (card)				•
<i>Hippocrepis comosa</i> (desferracavalls)				•
<i>Galium</i> gr. <i>pumilum</i>				•
<i>Dianthus hyssopifolius</i> (clavell d'olor)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus, entre 1.700 i 2.100 m.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturat per ramats de vaques i ovelles.

Sense problemes de conservació coneguts.

La majoria d'aquests prats són de difícil accés, de manera que a penes són pasturats.

▶ Hàbitats CORINE

34.32613+ Prats amb *Festuca spadicea* (sudorn), *Leuzea centauroides*..., calcícoles i mesoxeròfils, de vessants solells de l'estatge subalpí dels Pirineus

Teucrio-Festucetum spadiceae Carreras et Vigo 1988

Rhinantho-Rhaponticetum centauroidis O. Bolòs 1970

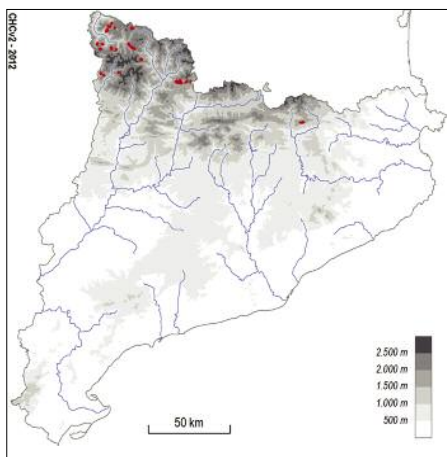
Potentillo-Festucetum Nègre et Geslot 1976 etc.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6210 Prats –i fàcies emmatades– medioeuropeus, seminaturals, sobre substrat calcari (*Festuco-Brometea*)

▶ Superfície cartografiada

539,4664 ha

34f Prats amb *Astragalus sempervirens* subsp. *catalaunicus*, *Sideritis hyssopifolia* (herba del bàlsam), *Festuca ovina*, *Avenula pratensis*..., calcícoles i mesoxeròfils, de l'estatge subalpí (i del montà) dels Pirineus

► Aspecte

Pastures en què tenen força importància diversos camèfits, que poden recobrir una bona part del terreny (30 %), entre els quals destaquen el burniol blanc i l'herba del bàlsam. La resta són sobretot hemicriptòfits, principalment graminoides. La comunitat no arriba a tancar-se del tot; el recobriment màxim no sol passar del 95 %.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges altimontà i subalpí.

Ambients que ocupa – Vessants solells, secs a l'estiu, ventejats i poc innivats a l'hivern a causa de l'orientació i del fort pendent (de 20° a 35°).

Clima – Subalpí subcontinental.

Substrat i sòl – Sobretot calcoesquistos. Sòls carbonatats, de vegades lleugerament acidificats.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Astragalus sempervirens</i> subsp. <i>catalaunicus</i> (burniol blanc)		•	•	
<i>Sideritis hyssopifolia</i> (herba del bàlsam)		•	•	
<i>Teucrium pyrenaicum</i> (angelins)		•	•	
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)		•	•	
<i>Thymus pulegioides</i> (serpoll)		•		
<i>Avenula pratensis</i>		•		
<i>Festuca gr. ovina</i>		•		
<i>Cirsium acaule</i> (calcida de prat)			•	
<i>Carex caryophylla</i>			•	
<i>Globularia cordifolia</i> (lluqueta)			•	
<i>Bromus erectus</i>				•
<i>Eryngium bourgatii</i> (panical blau)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus centrals (Pallars i Ribagorça) i Prepirineus orientals (Port del Comte, serra de Cadí); de 1.700 a 2.100 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

S'utilitza com a pastura, principalment d'ovelles.

Sense problemes de conservació coneguts.

► Hàbitats CORINE

34.32614+ Prats calcícoles i mesoxeròfils, amb *Astragalus sempervirens* subsp. *catalaunicus*, *Sideritis hyssopifolia* (herba del bàlsam), *Festuca ovina*, *Avenula pratensis*..., de l'estatge subalpí (i del montà) dels Pirineus

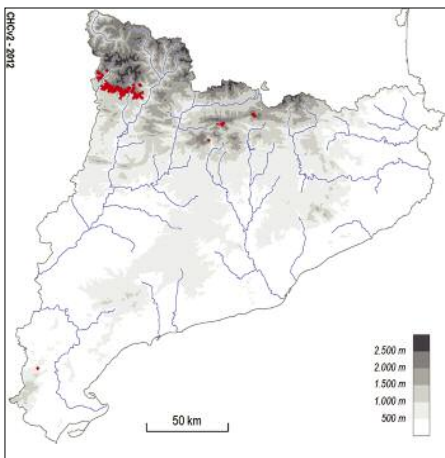
Teucrio pyrenaici-Astragaletum catalaunici
Carrillo et Ninot 1990

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6210 Prats –i fàcies emmatades– medioeuropeus, seminaturals, sobre substrat calcari (*Festuco-Brometea*)

► Superfície cartografiada

2.619,7657 ha

34g Fenassars (prats de *Brachypodium phoenicoides*), amb *Euphorbia serrata*, *Galium lucidum* (espunyidella blanca)..., xeromesòfils, de sòls profunds de terra baixa i de la baixa muntanya mediterrània

► Aspecte

Prats més o menys verds durant tot l'any, de 40 a 80 cm d'alçària, dominats pel fenàs de marge. El recobriments vegetal d'aquesta gramínia és molt elevat (del 50 al 95 %), de manera que la resta de plantes no són mai gaire abundants i fan el paper d'acompanyants.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Talussos, marges de conreus i erms. El pendent i l'exposició són molt variables, des de llocs plans fins a talussos de vora 80° d'inclinació.

Clima – Mediterrani subhumit.

Substrat i sòl – Sòls profunds i ben airejats, tant àcids com bàsics, i amb un cert grau d'humitat.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs)	•			•
<i>Galium lucidum</i> (espunyidella blanca)		•	•	
<i>Elymus pungens</i> subsp. <i>campestris</i>		•	•	
<i>Elymus hispidus</i> (fenàs de gos)		•	•	
<i>Plantago lanceolata</i> (plantatge de fulla estreta)		•		
<i>Euphorbia serrata</i> (lleteresca)			•	
<i>Centaurea aspera</i> (bracera)				•
<i>Hypericum perforatum</i> (pericó)				•
<i>Daucus carota</i> (pastanaga borda)				•
<i>Eryngium campestre</i> (panical)				•
<i>Elymus repens</i> (xarpolla)				•

► Distribució dins el territori català

Hàbitat molt estès pel país, però rar al territori sicòric i als Pirineus. De 50 a 900 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Pasturats per ovelles i cabres.

Sense problemes de conservació coneguts, ans al contrari, es troben en expansió a causa de l'abandó de terres de conreu.

Quan cessa l'activitat agrícola, el fenàs colonitza ràpidament els sòls profunds dels camps abandonats i dels ermits i s'hi estableix durant molt de temps, de manera que se'n formen unes tofes denses i atapeïdes que dificulten la germinació dels arbres i dels arbusts. Aquest comportament fa que algunes teories considerin els fenassars comunitats entorpidores de la successió progressiva.

► Hàbitats CORINE

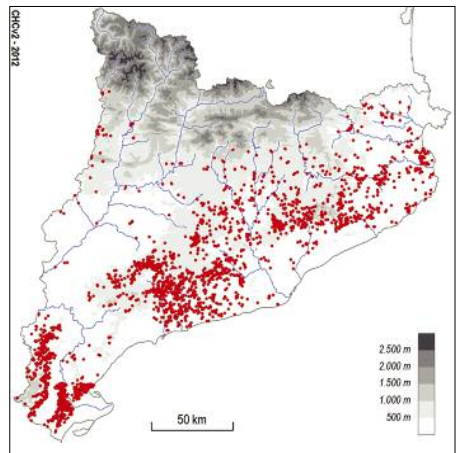
34.36 Fenassars (prats de *Brachypodium phoenicoides*), amb *Euphorbia serrata*, *Galium lucidum* (espunyidella blanca)..., xeromesòfils, de sòls profunds de terra baixa i de la baixa muntanya mediterrània
Brachypodietum phoenicoidis Br.-Bl. 1924
Trisetario-Brachypodietum phoenicoidis (A. et O. Bolòs) O. Bolòs 1956
Polygalo-Ononidetum spinosae O. Bolòs (1959) 1983

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

13.827,5665 ha

34h Llistonars (prats secs de *Brachypodium retusum*), i prats terofítics calcícoles, de terra baixa

► Aspecte

Prats secs rics en plantes anuals, de vegades dominats per una gramínia perenne, el llistó. A la primavera el llistonar és de color verd i tendre, i entremig de les tofes de llistó i de salvió, d'uns 40 cm d'alçada, s'hi fa una munió de petites plantes anuals que no solen ultrapassar els 10 cm (en conjunt, més de trenta-cinc espècies). A l'estiu, tots els teròfits moren, la part aèria de les plantes perennes s'asseca en part i l'hàbitat adquireix un característic color torrat pallós. A principi d'hivern, únicament són visibles les mates perennes i no queda ni rastre dels teròfits, que germinaran en arribar el bon temps. Els pradells sense llistó no solen tenir un recobriments herbaci gaire elevat, ni tan sols en l'època de màxim desenvolupament vegetatiu (primavera); a l'època seca es redueixen a la mínima expressió o desapareixen de la vista.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (i muntanya mediterrània).

Ambients que ocupa – Vessants poc pendents i petits replans i terraprimis, entre 100 i 1.000 m d'altitud.

Clima – Mediterrani o mediterrani muntanyenc.

Substrat i sòl – Roques carbonàtiques. Sòls poc profunds, sovint molt prims, i poc o molt pedregosos, que s'assequen a l'estiu.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Arbusts i mates				
<i>Phlomis lychnitis</i> (salvió)		•	•	
<i>Genista scorpius</i> (argelaga)				•
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)				•
Herbes				
<i>Brachypodium retusum</i> (llistó)	•		•	
<i>Ruta angustifolia</i> (ruda)		•	•	
<i>Eryngium campestre</i> (panical)		•		
<i>Koeleria vallesiana</i> (herba rodona)		•		
<i>Desmazeria rigida</i>		•		
<i>Sedum sediforme</i> (crespinell gros)		•		
<i>Medicago minima</i> (melgó)		•		
<i>Sedum album</i> (crespinell blanc)		•		
<i>Sedum acre</i> (crespinell groc)		•		
<i>Linum strictum</i> (llinet)		•		
<i>Hornungia petraea</i>			•	
<i>Micropus erectus</i>			•	
<i>Clypeola jonthlaspi</i> (crenolla de roca)			•	
<i>Galium parisiense</i>			•	
<i>Trigonella monspeliaca</i>			•	
<i>Alyssum simplex</i>			•	
<i>Lithospermum apulum</i>			•	
<i>Minuartia campestris</i>			•	

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Bupleurum semicompositum</i>			•	
<i>Bupleurum baldense</i>			•	
<i>Arenaria conimbricensis</i>			•	
<i>Erodium sanguis-christi</i>			•	
<i>Euphorbia exigua</i> (lleterola)			•	
<i>Dipcadi serotinum</i> (marcet)			•	

► Distribució dins el territori català

General, només manca als Pirineus axials.

► Usos i problemes de conservació

Pasturats per ovelles i cabres.

El principal problema de conservació és la disminució de la pastura en alguns sectors, que afavoreix que sigui envaït per plantes arbustives. Més puntualment, un excés de pastura el pot fer desaparèixer. Els incendis l'afavoreixen.

► Hàbitats CORINE

34.511 Llistonars (prats secs de *Brachypodium retusum*) amb teròfits, calcícoles, de terra baixa

Phlomido-Brachypodietum retusi Br.-Bl. 1924

Ruto angustifolii-Brachypodietum retusi Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Exclusiu de la unitat i, dins d'aquesta, dominant.

34.5131 Prats de teròfits, calcícoles, de terra baixa, a la Mediterrània occidental

Vulpio unilateralis-Minuartietum campestris Mayoral 1992

Saxifrago tridactylitidis-Hornungietum petraeae Izco 1974

Teucrio-Arenarietum fontqueri Romo 1989

Vicio-Moehringietum pentandrae O. Bolòs et J.M. Monts. 1981

Clypeolo jonthlaspii-Psiluretum incurvi Guàrdia et Ninot in Casas & al. 1989

Erodio-Arenarietum conimbricensis A. et O. Bolòs 1950

Sedetum micrantho-sediformis O. Bolòs et Masalles 1981

Onobrychido-Barbuletum acutae Br.-Bl. 1931

Cardamino-Erophiletum praecocis O. Bolòs 1981

Allio sphaerocephali-Poetum bulbosae O. Bolòs 1996

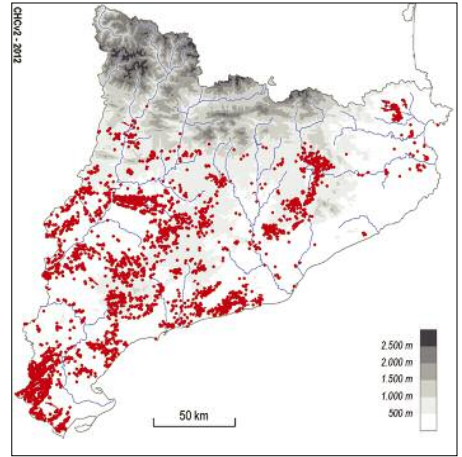
Arenarietum viridis O. Bolòs 1956

Scillo-Erodietum sanguis-christi Br.-Bl. et al. 1935

Exclusiu de la unitat. Probabilitat no gaire alta dins de la unitat, car sol fer clapes molt petites.

- ▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
6220* Prats mediterranis rics en anuals, basòfils
(*Thero-Brachypodietalia*)

- ▶ Superfície cartografiada
19.676,1463 ha

34i Espartars d'albardí (*Lygeum spartum*), de les terres interiors àrides

► Aspecte

Formació herbàcia en què predomina l'albardí, una gramínia robusta que fa grans tofes groguenques, de fins a 0,5 m d'alçària. Entremig d'aquestes tofes hi queden molts espais buits, aprofitats a l'inici de primavera per una infinitat de plantes anuals (fins a cinquanta espècies diferents en 5 m²) que es desenvolupen ràpidament i que donen un aspecte tendre a l'hàbitat les poques setmanes que dura la seva florida. Durant la resta de l'any, a part de la gramínia dominant, hi trobem solament uns quants hemicriptòfits més, com ara la llambra o l'oriola, que representen tots plegats el 17 % de les espècies de l'hàbitat (mentre que els teròfits sumen vora el 60 %).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i contrades mediterrànies interiors, subàrides.

Ambients que ocupa – Parts baixes i no gaire pendents (fins a 20°) de vessants orientats al sud.

Clima – Mediterrani continental sec.

Substrat i sòl – Sòls profunds, preferentment llimosos o col·luvials, de vegades amb una bona proporció de guix.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Lygeum spartum</i> (albardí)	•		•	
<i>Stipa parviflora</i> (llambra)		•	•	
<i>Euphorbia falcata</i> (lleteresa)		•		
<i>Asphodelus fistulosus</i> (cebollí)		•		
<i>Delphinium gracile</i> (banyeta)			•	
<i>Polygala monspeliaca</i>			•	
<i>Bupleurum semicompositum</i>			•	
<i>Avellinia michelii</i>			•	
<i>Brachypodium distachyon</i>				•
<i>Linum strictum</i> (líninet)				•
<i>Centaurea melitensis</i> (oriola)				•

► Distribució dins el territori català

Principalment al territori sicòric, de 100 a 350 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Pasturats per ovelles i cabres.

Antigament molts van ser transformats en conreus. Actualment són afectats per la concentració parcel·lària i l'expansió del regadiu.

► Hàbitats CORINE

34.621 Espartars d'albardí (*Lygeum spartum*), de les terres interiors

Delphinio gracilis-Lygeetum sparti Conesa 1990

Agropyro-Lygeetum Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

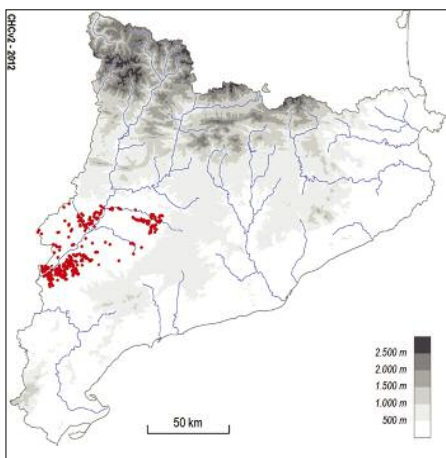
Gypsophiletum perfoliatae Br.-Bl. et O. Bolòs 1957 (= *Senecio-Gypsophiletum tomentosae*)

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

1.358,2801 ha

34j1 Brolles o garrigues envaïdes per càrritx (*Ampelodesmos mauritanica*), de les contrades mediterrànies càlides

► Aspecte

Matollars mitjanament densos, generalment d'entre 0,8 i 1,3 m d'alçària, en què dominen més o menys les denses tofes del càrritx. Entremig, s'hi barregen diversos arbustos, principalment de fulla estreta o petita, relativament xeròfils. També hi pot haver pi blanc, sigui en forma de plançons al mateix estrat arbustiu, sigui com a arbres dispersos.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes.

Ambients que ocupa – Vessants i serrats d'orientació diversa.

Clima – Mediterrani marítim, més aviat sec.

Substrat i sòl – Llocs més aviat rocallosos, amb sòl irregular que en molts casos deixa la roca al descobert. Roques calcàries, bé que el sòl pot ser localment força argilós i descarbonatat.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)				•
Estrat arbustiu				
<i>Ampelodesmos mauritanica</i> (càrritx)	•		•	
<i>Rosmarinus officinalis</i> (romani)		•	•	
<i>Quercus coccifera</i> (coscoll)		•	•	
<i>Erica multiflora</i> (bruc d'hivern)			•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)				•
<i>Bupleurum frutescens</i> (botja groga)				•
<i>Cistus albidus</i> (estepa blanca)				•
<i>Juniperus oxycedrus</i> (càdec)				•
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs)				•
<i>Brachypodium retusum</i> (llistó)				•
<i>Dorycnium pentaphyllum</i> (botja d'escombres)				•
<i>Dorycnium hirsutum</i> (botja peluda)				•
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)				•

► Distribució dins el territori català

Territori catalanidic central (sobretot massís de Garraf).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturat per ramats de cabres.

Sense problemes de conservació coneguts.

En general corresponen a vegetació secundària, associada a la dinàmica posterior a l'abandó dels cultius o, més sovint, conseqüència d'incendis. La dominància generalitzada del càrritx sembla lligada a focs més o menys recurrents, que cremen amb facilitat i es propaguen ràpidament. El pas cap a vegetació forestal, generalment pinedes, afebleix el vigor del càrritx; de totes maneres, aquesta planta es pot conservar com a sotabosc etiolat, més lax, fins i tot en pinedes bastant tancades.

► Hàbitats CORINE

32.23 Brolles o garrigues envaïdes per càrritx (*Ampelodesmos mauritanica*), de les contrades mediterrànies càlides

Quercus-Lentiscetum (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950

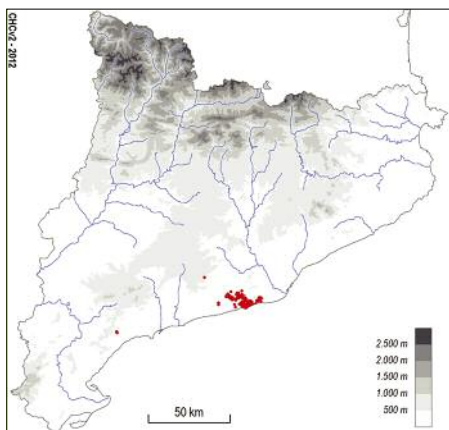
Erico-Thymelaeetum tinctoriae (Br.-Bl. et al.) A. et O. Bolòs 1950

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

5330 Matollars termomediterranis i predesèrtics

► Superfície cartografiada

2.253,53 ha

34j2 Poblaments de càrritx (*Ampelodesmos mauritanica*), de les contrades marítimes càlides

► Aspecte

Formacions força denses, generalment de 0,8 a 1,3 m d'alçària, en què dominen les atapeïdes tofes del càrritx. Entremig s'hi troben diversos arbusts xeròfils en petita proporció, i de vegades també pi blanc, bé en forma de plançons al mateix estrat, bé en forma de dosser arbori esclarissat.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes.

Ambients que ocupa – Vessants i serrats d'orientació diversa.

Clima – Mediterrani marítim, més aviat sec.

Substrat i sòl – Llocs més aviat rocallosos, amb sòl irregular que en molts casos deixa la roca al descobert. Roques calcàries, bé que el sòl pot ser localment força argilós i descarbonatat.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)				•
Estrat arbustiu				
<i>Ampelodesmos mauritanica</i> (càrritx)	•		•	
<i>Rosmarinus officinalis</i> (romani)			•	
<i>Quercus coccifera</i> (coscoll)			•	
<i>Erica multiflora</i> (bruc d'hivern)				•
<i>Bupleurum fruticosum</i> (botja groga)				•
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)				•
<i>Juniperus oxycedrus</i> (càdec)				•
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs)				•
<i>Brachypodium retusum</i> (llistó)				•
<i>Dorycnium pentaphyllum</i> (botja d'escombres)				•

► Distribució dins el territori català

Territori catalanídic central (sobretot massís de Garraf).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturat per ramats de cabres.

Sense problemes de conservació coneguts.

En general corresponen a vegetació secundària, associada a la dinàmica posterior a l'abandó dels cultius o, més sovint, conseqüència d'incendis. La dominància generalitzada del càrritx sembla lligada a focs més o menys recorrents, que cremen amb facilitat i es propaguen ràpidament. La gramínia conserva sempre parts seques (fulles, tiges) i després rebrota amb força, cosa que li dóna avantatge per sobre d'altres espècies. El pas cap a vegetació forestal, generalment pinedes, o bé cap a garrigues, afebleix el vigor del càrritx. Tenen caràcter de vegetació permanent en alguns llocs rocallosos més o menys exposats, prop de les carenes.

► Hàbitats CORINE

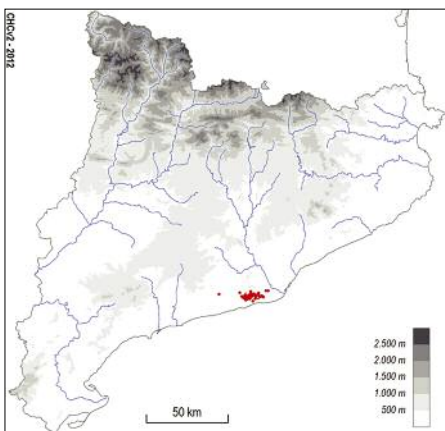
34.633 Poblaments de càrritx (*Ampelodesmos mauritanica*), de les contrades marítimes càlides.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

1.583,51 ha

34k Prats sabanoides d'albellatge (*Hyparrhenia hirta*), de vessants solells de les contrades marítimes

► Aspecte

Prats de més d'1 m d'alçària, d'aspecte ufanós durant l'època plujosa i pallosos la resta de l'any. Dominats per les tofes, d'un bru rogenc, de l'albellatge (tant la subespècie típica com la *pubescens*), responsables de l'aspecte sabanoide del gramenet, les quals, juntament amb altres plantes herbàcies altes, com el fonoll, la ruda o el trèvol pudent, constitueixen un estrat herbaci superior. L'estrat inferior està dominat pel llistó, tot i que encara queda força espai hàbil perquè hi germinin, a la primavera, moltes plantes anuals. En conjunt, el recobrimet vegetal és sempre superior al 75 % i sovint arriba al 100 %. S'hi poden fer, excepcionalment, algunes mates xeròfiles, com ara la ginesta vera.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes.

Ambients que ocupa – Comunitat termòfila que es desenvolupa generalment en costers solells, normalment no gaire allunyats de la influència marina.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Tant substrats calcaris com silícis.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Spartium junceum</i> (ginesta vera)			•	
Estrat herbaci superior				
<i>Hyparrhenia hirta</i> (albellatge)	•			•
<i>Convolvulus althaeoides</i> (corretjola de serp)		•		•
<i>Psoralea bituminosa</i> (trèvol pudent)		•		
<i>Lathyrus clymenum</i> (veçot)				•
<i>Foeniculum vulgare</i> (fonoll)				•
<i>Euphorbia characias</i> (lleteresa vera)				•
<i>Ruta angustifolia</i> (ruda)				•
Estrat herbaci inferior				
<i>Brachypodium retusum</i> (llistó)		•		
<i>Phagnalon saxatile</i> (ullastre de frare)				•
<i>Anthyllis tetraphylla</i>				•
<i>Heteropogon contortus</i>				•
<i>Carlina corymbosa</i> (card cigrell)				•
<i>Reichardia picroides</i> (cosconilla)				•
<i>Alyssum maritimum</i> (caps blancs)				•
<i>Sonchus tenerrimus</i> (lletsó fi)				•
<i>Galium maritimum</i> (espunyidella blanca)				•

► Distribució dins el territori català

Principalment als territoris ruscinic i catalanídic. De 20 a 600 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Tradicionalment pasturat per ovelles i cabres.

Es troba en regressió per l'abandó de l'activitat ramadera i per la disminució dels incendis forestals, que fa que ràpidament sigui envaït per una brolla alta de ginesta vera. Encara que menys, també està amenaçat per la urbanització.

El seu manteniment va també lligat a la utilització del foc com a factor de rejuveniment.

► Hàbitats CORINE

34.634 Prats sabanoides d'albellatge (*Hyparrhenia hirta*), de vessants solells de les contrades marítimes

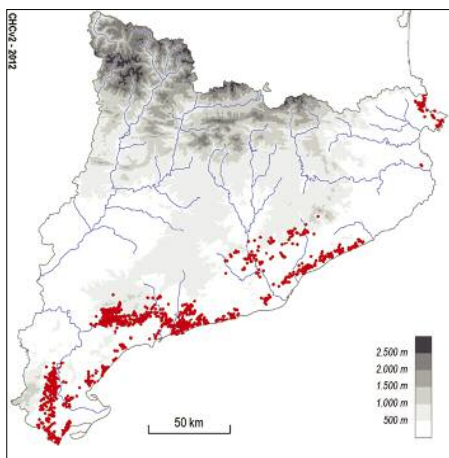
Hyparrhenietum hirta-pubescens A. et O. Bolòs et Br.-Bl. 1950

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

8.535,7923 ha

34l Prats, sovint emmatats, d'*Ononis striata*, *Anthyllis montana*, *Globularia cordifolia* (lluqueta)..., calcícoles i xeròfils, de la muntanya mitjana i de l'estatge subalpí, sobretot als Prepirineus

► Aspecte

Prats força oberts (30-90 % de recobriment), dominats de manera diversa per la lliqueta o per les lleguminoses *Ononis striata* o *Anthyllis montana*. En les formes de baixa altitud, les mates prostrades de la lliqueta hi dominen clarament, mentre que en les formes d'altitud aquesta mata es fa més rara i és substituïda per les altres dues espècies. No hi són rares, tampoc, les mates i els arbustos, principalment l'espígol i la farigola, però també el boix, sempre de manera esparsa.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – De la muntanya mitjana a l'estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Àrees erosionades, terraprims i carenes poc o molt ventejades.

Clima – De mediterrani muntanyenc a subalpí.

Substrat i sòl – Substrats calcaris. Sòls esquelètics, carbonatats.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Globularia cordifolia</i> (lluqueta)		•	•	
<i>Anthyllis montana</i>		•	•	
<i>Ononis striata</i> (gavó)		•	•	
<i>Aster willkommii</i>			•	
<i>Carex humilis</i>				•
<i>Aphyllanthes monspeliensis</i> (jonça)				•
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)				•
<i>Lavandula angustifolia</i>				
subsp. <i>pyrenaica</i> (espígol)				•
<i>Koleria vallesiana</i> (herba rodona)				•

► Distribució dins el territori català

Sobretot Prepirineus, de 400 a 2.000 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat principalment per ovelles.

Sense problemes de conservació coneguts.

Molt sovint és una comunitat permanent.

► Hàbitats CORINE

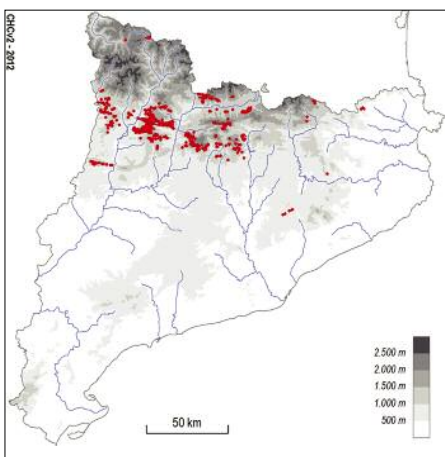
34.7133 Prats, sovint emmatats, d'*Ononis striata*, *Anthyllis montana*, *Globularia cordifolia* (lluqueta)..., calcícoles i xeròfils, de la muntanya mitjana (i de l'estatge subalpí), sobretot als Prepirineus
Ononido-Anthyllidetum montanae J. Vives 1964
Thymo-Globularietum cordifoliae O. Bolòs 1954
Helianthemo cano-Potentilletum cinereae Romo 1989
Plantagini argenteae-Globularietum cordifoliae J.M. Montserrat 1986

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

4.685,8114 ha

34m Prats de sudorn (*Festuca spadicea*) amb cornera (*Cotoneaster integerrimus*), calcícoles, d'obacs altimontans dels Prepirineus centrals

► Aspecte

Prat ufanós dominat pel sudorn, amb algunes plantes llenyoses, sobretot mates prostrades, com la cornera o la boixerola. A la primavera hi destaca l'espectacular florida de diverses bulboses, com el lliri blau dels Pirineus, l'albó de muntanya o el lliri de Sant Bru.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà.

Ambients que ocupa – Vessants obacs, no gaire pendents (fins a 20°).

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Substrats carbonàtics. Sòls profunds, rics en matèria orgànica; sovint una mica acidificats, tal com palesa la presència de plantes acidòfiles, com poden ser la bruguerola o la filipèndula.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat principalment per ovelles.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que a causa de la seva poca extensió territorial és un hàbitat potencialment amenaçat.

► Hàbitats CORINE

34.7134+ Prats de sudorn (*Festuca spadicea*) amb cornera (*Cotoneaster integerrimus*), calcícoles, d'obacs altimontans dels Prepirineus centrals
Cotoneastri-Festucetum spadiceae Romo 1989

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

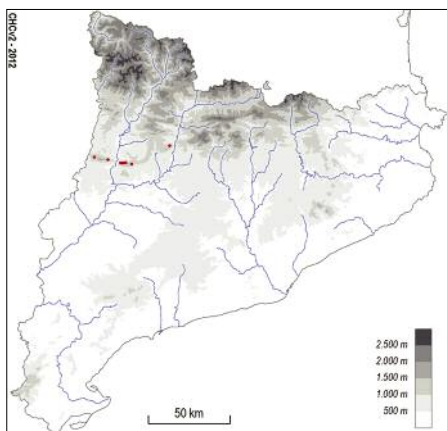
Cap.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Arbusts i mates				
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (boixerola)		•		
<i>Cotoneaster integerrimus</i> (cornera)			•	
<i>Rosa pimpinellifolia</i> (roser espinosíssim)				•
<i>Rosa pendulina</i> (roser alpi)				•
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)				•
Herbes				
<i>Festuca spadicea</i> (sudorn)	•		•	
<i>Carex humilis</i>		•		
<i>Iris latifolia</i> (lliri dels Pirineus)				•
<i>Plantago argentea</i>		•		
<i>Ranunculus gramineus</i>				•
<i>Linum narbonense</i>				•
<i>Asphodelus albus</i> (albó de muntanya)				•
<i>Anthericum liliago</i> (lliri de Sant Bru)				•
<i>Primula veris</i> subsp. <i>columnae</i> (cucut)				•

► Superfície cartografiada

39,7809 ha

► Distribució dins el territori català

Prepirineus centrals, sobretot al Montsec d'Ares i de Rúbies, entre 1.300 i 1.700 m.

34n Joncedes i prats, sovint emmatats, d'*Aphyllanthes monspeliensis* –i timonedes associades–, calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa i de terra baixa

► Aspecte

Brolla baixa (30-70 cm) o pastura, generalment poc denses (recobriments del 40-80 %), dominades, de manera variable, per petites mates, com ara la sàlvia, l'espurnellac, el gavó, la farigola..., o per plantes jun-ciformes o graminoides, com la jonça o l'*Avenula iberica*. A la primavera, quan la jonça floreix, aquest hàbitat destaca pel seu color blau característic.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, muntanya mediterrània, muntanya mitjana i estatge montà.

Ambients que ocupa – Vessants, suaus o costeruts (fins a 40°), situats entre 100 i 1.400 (1.600) m d'altitud. En totes les orientacions. En alguns casos aquests vessants corresponen a antigues terrasses fluvials i presenten clares mostres de l'efecte de l'erosió.

Clima – Mediterrani, mediterrani muntanyenc o medioeuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Sòls carbonatats, desenvolupats sobre diversos tipus de roques (calcàries compactes, conglomerats, etc.).

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Arbusts i mates				
<i>Salvia lavandulifolia</i> (sàlvia)		•	•	
<i>Santolina chamaecyparissus</i> (espurnellac)		•	•	
<i>Ononis natrix</i> (gavó)		•	•	
<i>Teucrium polium</i> s.l. (timó mascle)		•		
<i>Genista scorpius</i> (argelaga)		•		
<i>Helianthemum italicum</i> (herba passerella)		•		
<i>Euphorbia nicaeensis</i> (lleteresca)			•	
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)				•
Herbes				
<i>Aphyllanthes monspeliensis</i> (jonça)		•	•	
<i>Avenula pratensis</i> subsp. <i>iberica</i>		•		
<i>Koeleria vallesiana</i> (herba rodona)		•		
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs)		•		
<i>Leuzea confera</i> (pinya de Sant Joan)			•	
<i>Linum narbonense</i>			•	
<i>Carduncellus monspeliensis</i> (herba de Sant Llorenç)			•	
<i>Catananche caerulea</i> (cervellina)			•	
<i>Asphodelus cerasiferus</i> (porrassa)				•
<i>Asperula cynanchica</i> (herba prima)				•

► Distribució dins el territori català

Força general, però és rar als Pirineus axials i al territori sicicòric.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat per ovelles i cabres.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que en alguns sectors on havia estat afavorit per l'home és envaït per matolls, arbusts o arbres. No hi ha d'haver problemes perquè es conservi si la pressió de pastura es manté.

► Hàbitats CORINE

32.631+ Timonedes o brolles baixes amb abundància de sàlvia (*Salvia lavandulifolia*), espurnellac (*Santolina chamaecyparissus*) i altres mates xeròfiles, calcícoles, de les muntanyes poc plujoses (i de terra baixa) *Salvia-Aphyllanthesetum* O. Bolòs et Vigo 1967 *Teucrio-Santolinetum pectinis* X. Font 1989 *Ononido-Santolinetum benthamianae* O. Bolòs 1976 etc.

Exclusiu de la unitat, i amb un grau de presència semblant al de la unitat següent.

34.721 Joncedes (prats, sovint emmatats, d'*Aphyllanthes monspeliensis*), calcícoles, de les contrades mediterrànies i de la muntanya mitjana poc plujosa *Brachypodio-Aphyllanthesetum* O. Bolòs 1956 em. 1967 *Plantagini-Aphyllanthesetum* O. Bolòs (1948) 1956 *Teucrio aragonensis-Thymetum fontqueri* O. Bolòs (1960) 1967

Veronico-Avenetum ibericae O. Bolòs 1973

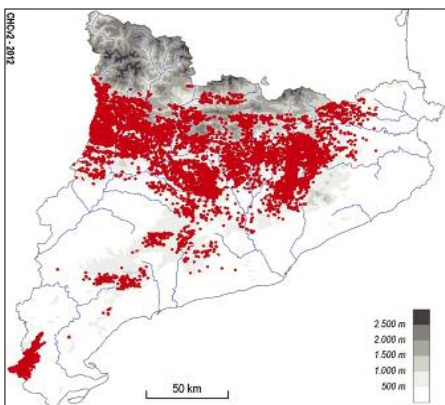
Exclusiu de la unitat, i amb un grau de presència semblant al de la unitat precedent.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

64.600,0015 ha

340 Prats, sovint emmatats, de pelaguers (*Stipa pennata*), calcícoles i xeròfils, de la muntanya mitjana poc plujosa

▶ Aspecte

Prats en general força alts (fins a 80 cm), dominats pel pelaguer plomós i sovint amb abundància de mates, sobretot l'espernallac, el timó blanc i l'argelaga. Sol tenir un recobriments força alt (del 80 al 100 %), però quan es desenvolupa en indrets poc o molt rocosos, no cobreix gaire més de la meitat del terreny. Pel que fa a la seva fenologia, destaca la fàcies estival, quan les llargues arestes plomoses del pelaguer onejant al vent li donen un to brillant.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatges submontà i montà inferior.

Ambients que ocupa – Costers poc o molt solells. Les fàcies més típiques, en què domina el pelaguer plomós, es fan en indrets plans o poc inclinats (fins a 20°).

Clima – Mediterrani muntanyenc, sec i continental.

Substrat i sòl – Terrenys calcaris. Sòls de reacció bàsica, ben drenats, que s'eixuguen al pic de l'estiu.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Mates				
<i>Santolina chamaecyparissus</i> (espurnallac)		•		
<i>Teucrium polium</i> (timó blanc)		•		
<i>Thymus vulgaris</i> subsp. <i>palaearcticus</i>		•		
<i>Genista scorpius</i> (argelaga)		•		
<i>Ononis natrix</i> (gavó)			•	
<i>Helichrysum stoechas</i> (sempreviva)			•	
Herbes				
<i>Stipa pennata</i> (pelaguer plomós)	•		•	
<i>Onobrychis saxatilis</i>			•	
<i>Euphorbia serrata</i> (lleteres)			•	
<i>Crupina vulgaris</i>			•	
<i>Leuzea conifera</i> (pinya de Sant Joan)				•
<i>Inula montana</i>				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus (incloent-hi els Prepirineus); més rarament al territori ausossegàric. De 500 a 1.400 m d'altitud.

▶ Usos i problemes de conservació

Com a pastura del bestiar oví i cabrum.

Sense problemes de conservació coneguts tot i que l'excés de pastura pot degradar-lo, però sense pastura es pot emmatar fàcilment. Tradicionalment s'ha uti-

litzat el foc per eliminar-ne els arbusts (sobretot l'argelaga) i afavorir així la rebrotada d'herba tendra. Aquestes pràctiques, si no és que la pressió d'exploració és excessiva, contribueixen a mantenir indefinidament aquest hàbitat.

▶ Hàbitats CORINE

34.722 Prats, sovint emmatats, de pelaguers (*Stipa pennata*), calcícoles i xeròfils, de la muntanya mitjana poc plujosa

Onobrychido saxatilis-Stipetum ibericae X. Font 1993

Jurineo-Stipetum eriocalis Romo 1989

Ononido-Santolinetum benthamiana O. Bolòs 1976

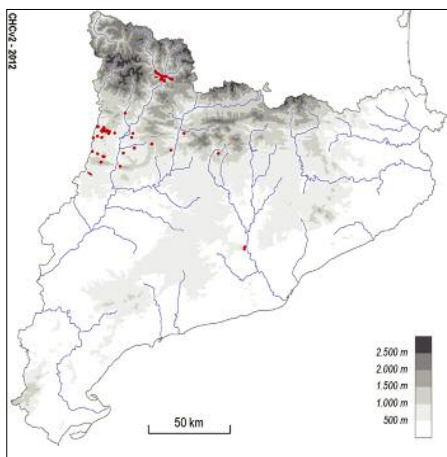
Teucro-Santolinetum pectinis X. Font 1989 var. de *Stipa pennata* etc.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

648,4182 ha

34p Prats subnitròfils de teròfits (o cardassars), amb *Aegilops geniculata* (traiguera), *Bromus rubens*, *Medicago rigidula*, *Carthamus lanatus*..., de terra baixa

► Aspecte

Pradells i pastures subnitròfils, dominats per gramínies anuals (com ara la traiguera o el blat del diable) o bé per cards (sobretot el card fuell). El predomini d'unes espècies o d'unes altres s'explica en bona part pel caràcter pioner i força aleatori d'aquesta mena de vegetació. Malgrat que hi dominen els teròfits i que només de manera molt dispersa s'hi fan plantes vivaces o perennes, a final de primavera aquestes comunitats presenten un elevat recobriment (normalment entre el 80 i el 100 %) i una diversitat florística alta (fins a quaranta-cinc espècies en 12 m²).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, de les condrades marítimes subhúmides a les interiors seques.

Ambients que ocupa – Camps abandonats, marges de camins no gaire ruderalitzats, poc o molt pasturats.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Substrats diversos, tant calcaris com silícis. Sòls poc o molt nitrificats.

► Hàbitats CORINE

34.81 Prats subnitròfils de teròfits (o cardassars), amb *Aegilops geniculata* (traiguera), *Bromus rubens*, *Medicago rigidula*, *Carthamus lanatus*..., de terra baixa

Medicagini rigidulae-Aegilopetum geniculatae Rivas Mart. et Izco 1977

Trifolio-Taeniantheretum capitis-medusae Rivas Mart. et Izco 1977

Aegilopo geniculatae-Carthametum lanati O. Bolòs 1996

Torii nodosae-Scandicetum australis Izco 1978

Aegilopio-Orlayetum grandiflorae Romo 1989

Trifolietum angustifolio-campestris O. Bolòs et Masalles 1983

Plantago lagopi-Trifolietum cherlerii T. Franquesa 1995

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

627,3948 ha

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Aegilops geniculata</i> (traiguera)		•	•	
<i>Bromus rubens</i>		•	•	
<i>Bromus madritensis</i> (blat del diable)		•	•	
<i>Medicago rigidula</i> (melgò)		•	•	
<i>Bromus hordeaceus</i> (cua de guilla)		•		
<i>Dactylis glomerata</i> subsp. <i>hispanica</i>		•		
<i>Carthamus lanatus</i> (card fuell)			•	
<i>Orlaya grandiflora</i> (cospi)			•	
<i>Plantago lagopus</i> (morro d'ovella)				•
<i>Stipa capensis</i> (rompsac)				•

► Distribució dins el territori català

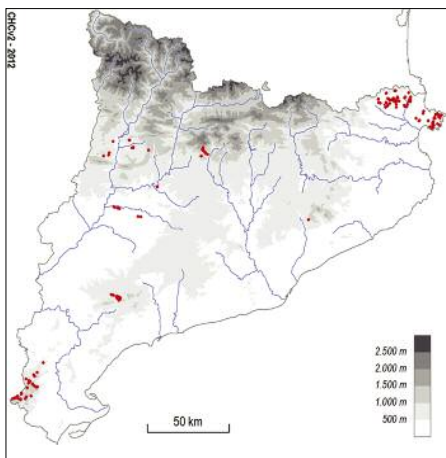
Territoris ruscínic, ausossegàrric, sicòric i catalanídric meridional; més rarament als Prepirineus. D'uns 25 a uns 700 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

Hàbitat que es fa principalment en indrets poc o molt alterats (camp abandonats, voltants de masos, antigues eres, marges de camins, etc.).

34q Prats, sovint emmatats, de pelaguers (*Stipa offneri*, *S. pennata*, *S. capillata*) amb teròfits, calcícoles i xeròfils, de terra baixa (i de l'estatge submontà)

▶ Aspecte

Prats, força alts, dominats per diversos pelaguers. Es reconeixen bé, sobretot a final d'estiu i a la tardor, quan les espigues d'aquestes gramínies han desenvolupat llargues arestes lluent, i de vegades plomoses, que el vent belluga. No hi són mai rars els matolls (farigola i romani, sobretot) i, als espais buits, s'hi fan força plantes anuals.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa; eventualment, a l'estatge montà.

Ambients que ocupa – Costers secs, poc o molt pendents.

Clima – Mediterrani marítim o continental.

Substrat i sòl – Terrenys calcaris. Sòls bàsics.

▶ Hàbitats CORINE

34.6322+ Prats, sovint emmatats, de pelaguers (*Stipa offneri*, *S. pennata*, *S. capillata*) amb teròfits, calcícoles i xeròfils, de terra baixa (i de l'estatge submontà)

Brachypodium-Stipetum mediterraneae O. Bolòs 1954

Euphorbio-Stipetum offneri Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Convolvuletum lanuginosi (Br.-Bl. et al.) O. Bolòs 1967

Sideritietum cavanillesii Br.-Bl. et Bolòs 1957 etc.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

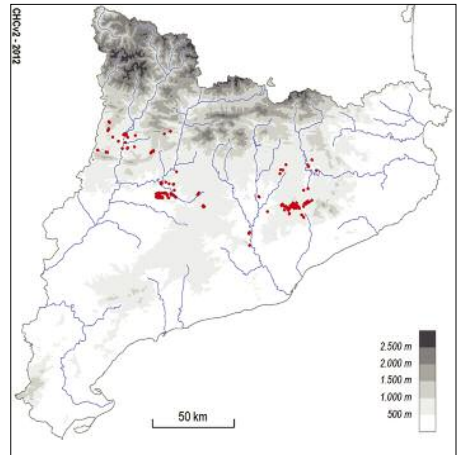
Cap.

▶ Superfície cartografiada

631,8240 ha

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Mates				
<i>Thymus vulgaris</i> (farigola, timó)		•		
<i>Rosmarinus officinalis</i> (romani)		•		
<i>Salvia lavandulifolia</i> (sàlvia)				•
<i>Sideritis hirsuta</i> (herba de la feridura)				•
<i>Helianthemum italicum</i> (herba passerella)				•
Herbes				
<i>Stipa offneri</i> (sanadella)		•	•	
<i>Stipa pennata</i> (pelaguer plomós)		•	•	
<i>Stipa capillata</i> (pelaguer)		•	•	
<i>Brachypodium retusum</i> (llostó)		•		
<i>Koeleria vallesiana</i> (herba rodona)		•		
<i>Convolvulus lanuginosus</i> (campaneta cabdellada)		•		
<i>Micropus erectus</i>				•
<i>Brachypodium distachyon</i>				•
<i>Bupleurum baldense</i>				•

▶ Distribució dins el territori català

Territoris catalanídic, ausosegàrric i sicòric, i Prepirineus centrals.

▶ Usos i problemes de conservació

Pasturat per ovelles i cabres.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que sense pastura es pot emmatar fàcilment.

35a Prats de pèl caní (*Nardus stricta*), acidòfils, de l'estatge montà (i subalpí) de la Vall d'Aran

► Aspecte

Pastura densa i ufanosa, dominada pel pèl caní i altres herbes gramínoides i rica en hemicriptòfits de fulla plana. Molt sovint hi ha força matetes, especialment bruguerola i nabinera, i no hi són rars alguns geòfits, localment abundants.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge montà superior (i subalpí).

Ambients que ocupa – Vessants i serrats de terrenys desforestats, on fa mosaic amb matollars de gòdua i bruguerola i amb falgars.

Clima – Medieuropeu subatlàntic.

Substrat i sòl – Generalment roques esquisteses. Sòls força profunds, amb un horitzó orgànic ben desenvolupat, de reacció àcida.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat subarbustiu				
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)				•
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabinera)				•
Estrat herbaci				
<i>Nardus stricta</i> (pèl caní)		•	•	
<i>Avenula lodunensis</i>				•
<i>Deschampsia flexuosa</i>				•
<i>Poa chaixii</i>				•
<i>Potentilla erecta</i> (tormentil·la)				•
<i>Dianthus deltooides</i> (clavell bord)				•
<i>Conopodium majus</i> (anyol)				•
<i>Jasione laevis</i>				•
<i>Arnica montana</i> (àrnica)				•
<i>Scilla verna</i>				•
<i>Galium saxatile</i>				•
<i>Polygala serpyllifolia</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus centrals: Vall d'Aran, fins a 1.850 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat per vaques i ovelles.

Es troba en forta regressió a causa de la manca de pastura, que provoca la colonització de mates i la recuperació del bosc originari. Avui està molt perdut; la majoria de les antigues pastures s'han vist envaïdes per la bruguerola. Tant aquests prats emmatats com els falgars i els matollars de gòdua porten cap a la recuperació dels bosc originari. Deixat al seu aire, aquest hàbitat deura quedar molt reduït, i hi ha perill que desaparegui del tot.

► Hàbitats CORINE

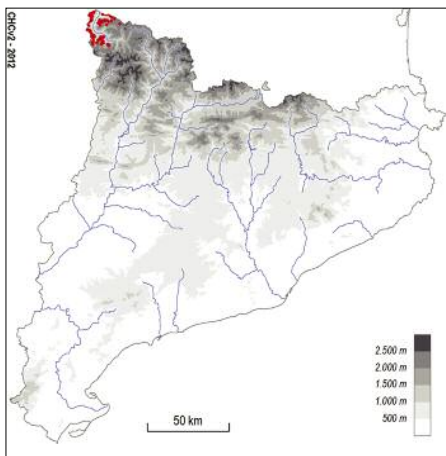
35.11 Prats de pèl caní (*Nardus stricta*), acidòfils, de l'estatge montà (i subalpí) de la Vall d'Aran
Nardo-Polygaletum serpyllifoliae Nègre 1970

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6230* Prats de pèl caní (*Nardus stricta*), rics florísticament, dels terrenys silícis de la muntanya mitjana atlàntica o subatlàntica

► Superfície cartografiada

1.649,1732 ha

35b Prats silicícies i mesòfils amb *Agrostis capillaris*, *Festuca nigrescens*, *Anthoxanthum odoratum* (gram d'olor)..., dels estatges montà i subalpí dels Pirineus

▶ Aspecte

Pastures denses, relativament altes i ufanoses, amb una gran riquesa d'espècies herbàcies, moltes de les quals hi són abundants. Hi destaquen diverses gramínies, com ara *Agrostis capillaris*, *Festuca nigrescens*, *Anthoxanthum odoratum* (gram d'olor); no hi sol faltar tampoc un petit camèfit, el gijol. En alguns casos hi pot haver un estrat arbustiu no gaire dens, dominat per la ginesta de tintorers.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i montà.

Ambients que ocupa – Indrets generalment poc inclinats (0 a 20°), entre 1.000 i 2.000 m d'altitud.

Clima – Subalpí o mediterrani.

Substrat i sòl – Sòls profunds i àcids, desenvolupats principalment sobre esquistos o granits. En algun cas poden entollar-se temporalment.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Genistella sagittalis</i> (gijol)		•	•	
<i>Achillea millefolium</i> (milfulles)		•		
<i>Galium verum</i> (espunyidella groga)		•		
<i>Agrostis capillaris</i>		•		
<i>Carex caryophylla</i>		•		
<i>Anthoxanthum odoratum</i> (gram d'olor)		•		
<i>Plantago media</i> (plantatge mitjà)		•		
<i>Leontodon hispidus</i>		•		
<i>Pimpinella saxifraga</i>		•		
<i>Ranunculus bulbosus</i> (botó d'or)		•		
<i>Festuca gr. rubra</i>		•		
<i>Genista tinctoria</i> (ginesta de tintorers)				•
<i>Luzula campestris</i>				•
<i>Armeria alliacea</i> subsp. <i>plantaginea</i> (gasó)				•
<i>Potentilla erecta</i> (tormentil-la)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus (i territori olositànic). Puntualment al Montseny.

▶ Usos i problemes de conservació

Pasturat per vaques i ovelles, en alguns anys favorables permeten també una dallada.

Localment resembrats i transformats en pastures intensives. En algunes àrees poc accessibles, la disminució de la pressió ramadera comporta un emmattament d'aquests prats. Si continuen els usos tradicionals, no hi ha d'haver cap problema perquè es conservin.

▶ Hàbitats CORINE

35.122+ Prats silicícies i mesòfils, amb *Agrostis capillaris*, *Festuca nigrescens*, *Anthoxanthum odoratum* (gram d'olor), *Galium verum* (espunyidella groga), *Genistella sagittalis* (gijol)..., dels estatges montà i subalpí dels Pirineus

Chamaespartio-Agrostietum tenuis Vigo 1982
Phyteumo orbicularis-Festucetum nigrescentis Carreras et al. 1993

Exclusiu de la unitat. Molt probable dins de la unitat.

35.123+ Prats silicícies i mesòfils, amb *Agrostis capillaris* i *Genista tinctoria*, de l'estatge montà dels Pirineus

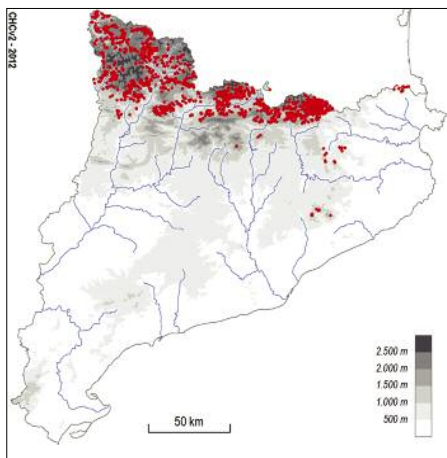
Centaureo-Genistetum tinctoriae X. Font 1992
Exclusiu de la unitat. Molt poc probable dins de la unitat, ja que té una àrea molt reduïda.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

16.084,4433 ha

35c Prats acidòfils i mesòfils, amb *Agrostis capillaris* i *Potentilla montana*, de l'estatge montà del Montseny

► Aspecte

Prat mesòfil, força dens i alt (60-70 cm), presidit per plantes graminoides (*Agrostis capillaris*, *Avenula pratensis*, *Koeleria pyramidata*, *Carex caryophyllea*) i per petites herbes perennes, entre les quals té importància *Potentilla montana*. Aquesta rosàcia forma sovint una catifa força densa ran de terra i en alguns casos arriba a recobrir fins al 75 % de la superfície del prat.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge montà.

Ambients que ocupa – Vessant plans o poc pendents.

Clima – Medieuropeu subatlàntic.

Substrat i sòl – Sòls profunds, de reacció àcida.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Potentilla montana</i>		•	•	
<i>Koeleria pyramidata</i>		•	•	
<i>Agrostis capillaris</i>		•		
<i>Avenula pratensis</i>		•		
<i>Prunella hastifolia</i> (prunel·la de flor gran)		•		
<i>Scabiosa columbaria</i> (escabiosa)		•		
<i>Carex caryophyllea</i>		•		
<i>Centaurea pectinata</i>			•	
<i>Danthonia decumbens</i>				•
<i>Thymus pulegioides</i> (serpoll)				•

► Distribució dins el territori català

Massis del Montseny, entre 1.000 i 1.300 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat per vaques i ovelles.

Està en retrocés per l'abandonament dels usos ramaders, fet que propicia la proliferació de falgueres i arbustos. Puntualment resulta afectat per la plantació d'arbres, el pas de maquinària forestal, l'abocament de terres, etc. Atès que presenta una àrea de distribució molt restringida, és un dels hàbitats de pastura més amenaçats de Catalunya.

Es troba únicament dins el Parc Natural del Montseny.

► Hàbitats CORINE

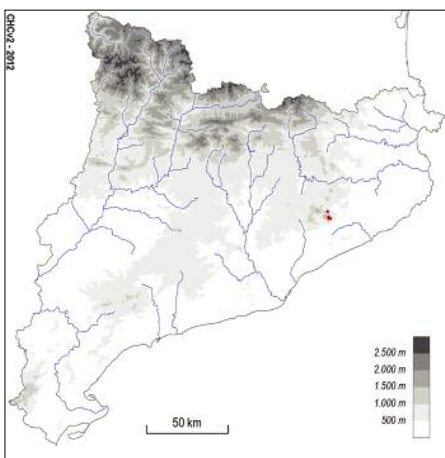
35.124+ Prats acidòfils i mesòfils, amb *Agrostis capillaris* i *Potentilla montana*, de l'estatge montà del Montseny
Aveno-Potentilletum montanae O. Bolòs 1954

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

8,5023 ha

35d1 Prats acidòfils i mesòfils, amb *Festuca nigrescens*, *Antennaria dioica* (pota de gat), *Deschampsia flexuosa*..., de la zona culminal del Montseny

▶ Aspecte

Pastura densa (100 % de recobriment) i de poca alçada (no sol passar de 5-10 cm). L'aspecte de l'hàbitat és la d'una fina gespa, a causa de la dominància de *Festuca nigrescens*, amb un bon nombre d'hemicriptòfits escaposos.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges montà superior i subalpí.

Ambients que ocupa – Planells culminals; defuig les exposicions solesles.

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Sòls relativament profunds (uns 50 cm) i àcids, desenvolupats sobre esquistos silúrics.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Genista pilosa</i> (ginestola pilosa)				•
Estrat herbaci				
<i>Festuca nigrescens</i>	•		•	
<i>Antennaria dioica</i> (pota de gat)		•	•	
<i>Alchemilla</i> gr. <i>flabellata</i> (pota de lleó)		•	•	
<i>Dianthus seguieri</i> subsp. <i>requienii</i> (clavell de pastor)		•	•	
<i>Carex caryophylla</i>		•		
<i>Bupleurum ranunculoides</i>			•	
<i>Botrychium lunaria</i> (llunària)			•	
<i>Thymus pulegioides</i> (serpoll)				•
<i>Luzula campestris</i>				•
<i>Danthonia decumbens</i>				•
<i>Achillea millefolium</i> (milfulles)				•

▶ Distribució dins el territori català

Territori catalanidic nord (Montseny), entre 1.500 i 1.700 m d'altitud.

▶ Usos i problemes de conservació

Situats en àrees relativament planes i força productives, són emprats com a pastura.

Són afectats pel tregip dels visitants i, puntualment, per la sobrepastura. En algunes zones es veuen colonitzats per arbres i arbustos. Pateixen risc de contaminació genètica per la sembra de varietats comercials d'espècies herbàcies. Potencialment estan amenaçats per la construcció d'un observatori meteorològic i pels efectes del canvi climàtic

Es troba únicament dins el Parc Natural del Montseny. En aquest hàbitat hi ha un gran nombre d'espècies que hi tenen localitats relictas al límit meridional de distribució.

▶ Hàbitats CORINE

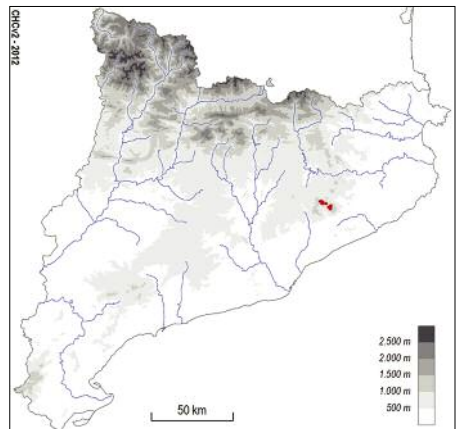
35.125+ Prats acidòfils i mesòfils, amb *Festuca nigrescens*, *Antennaria dioica* (pota de gat), *Deschampsia flexuosa*..., de la zona culminal del Montseny
Antennario-Festucetum commutatae O. Bolòs 1983

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

38,37 ha

35d2 Prats silicícoles i mesòfils, amb dominància de *Deschampsia flexuosa* i *Festuca gautieri* (ussona), de les canals obagues de la zona culminal del Montseny

▶ Aspecte

Prats densos (recobriments pròxims al 100 %) formant graderia; relliscosos a causa de la clara dominància de la ussona. Sol haver-hi camèfits reptants que cobreixen una part del sòl.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Canals i rostos obacs, sempre molt abruptes, per sobre dels 1.500 m d'altitud.

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Sòls àcids desenvolupats sobre esquistos (llicorelles).

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Juniperus communis</i> subsp. <i>alpina</i> (ginebró)		•		
<i>Cotoneaster integerrima</i> (comera)			•	
Estrat herbaci				
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)	•		•	
<i>Luzula spicata</i>		•	•	
<i>Deschampsia flexuosa</i>		•		
<i>Cruciata glabra</i> (creuera)		•		
<i>Hieracium lactucella</i>			•	
<i>Antennaria dioica</i> (pota de gat)			•	
<i>Saxifraga granulata</i>				•
<i>Sedum rupestre</i> (crespinell)				•

▶ Distribució dins el territori català

Territori catalanidic septentrional (únicament al Montseny).

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Són afectats pel trepig dels visitants i, puntualment, per la sobrepastura. En algunes zones es veuen colonitzats per arbres i arbustos. Pateixen risc de conta-

minació genètica per la sembra de varietats comercials d'espècies herbàcies. Potencialment estan amenaçats pels efectes del canvi climàtic.

Es troba únicament dins el Parc Natural del Montseny. En aquest hàbitat hi ha un gran nombre d'espècies que hi tenen localitats relictas al límit meridional de distribució.

▶ Hàbitats CORINE

36.317+ Prats silicícoles i mesòfils, amb dominància de *Deschampsia flexuosa* i *Festuca gautieri* (ussona), de les canals obagues de la zona culminal del Montseny.

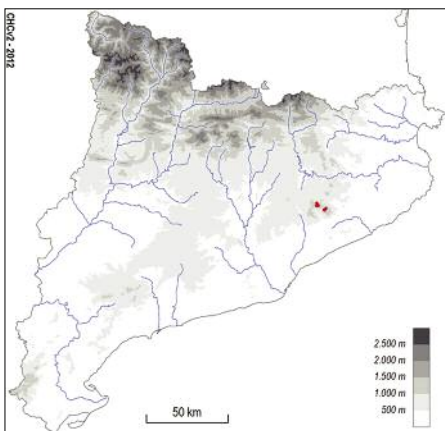
Luzulo-Festucetum gautieri O. Bolòs 1983

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

19,98 ha

35e Prats acidòfils i mesòfils, amb *Festuca nigrescens*, *Deschampsia flexuosa*, *Primula intricata*, *Gentiana acaulis*..., generalment en terreny calcari, de l'estatge subalpí dels Prepirineus orientals

▶ Aspecte

Prat mesòfil, força alt i dens (sempre 100 % de recobriment), ufanós i molt ric en espècies. Rarament hi ha cap planta dominant; les dues graminies més abundants (*Festuca nigrescens* i *Deschampsia flexuosa*) no arriben mai a dominar clarament. Canvia força d'aspecte al llarg de l'any. A principi d'estiu hi destaca la florida de plantes primerenques, com ara *Gentiana acaulis*, *Primula intricata* o *Nigritella nigra*; i més tard són especialment evidents *Hypochoeris maculata*, *Deschampsia flexuosa* i *Arnica montana*.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Vessants frescals de l'alta muntanya, no gaire pendents (5-15°), sotmesos a períodes prolongats d'innivació, orientats preferentment al nord o a l'oest.

Clima – Subalpí humit.

Substrat i sòl – Substrats calcaris. Sòls sotmesos a processos de descarbonatació.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Primula intricata</i> (primula)		•	•	
<i>Gentiana acaulis</i>		•		
<i>Deschampsia flexuosa</i>		•		
<i>Trifolium montanum</i> (trèvol)		•		
<i>Arnica montana</i> (àrnica)			•	
<i>Anemone narcissiflora</i>			•	
<i>Poa alpina</i>				•
<i>Nigritella nigra</i>				•

▶ Hàbitats CORINE

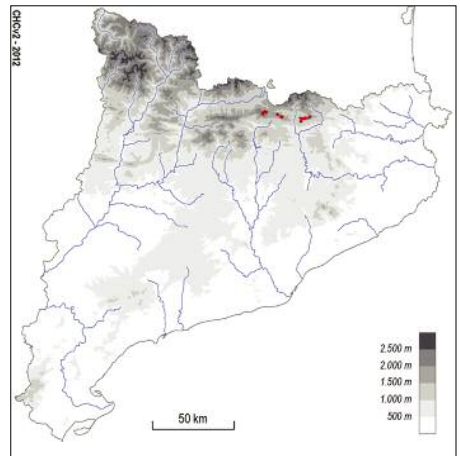
35.126+ Prats acidòfils i mesòfils, amb *Festuca nigrescens*, *Deschampsia flexuosa*, *Primula intricata*, *Gentiana acaulis*..., generalment en terreny calcari, de l'estatge subalpí dels Prepirineus orientals
Gentiano-Primuletum intricatae Vigo 1972

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

218,9037 ha

▶ Distribució dins el territori català

Prepirineus orientals, entre 1.650 i 2.100 m d'altitud.

▶ Usos i problemes de conservació

Pasturat sobretot per vaques i cavalls.

Sense problemes de conservació coneguts. Tot i que puntualment l'excés de pastura pot degradar-lo, sense pastura progressivament es va emmatant.

35f Pradells de teròfits (*Aira caryophylla*, *Vulpia myuros*, *Filago minima*, *Trifolium arvense*...), silicícules i sovint de sòls arenosos, de la muntanya mitjana

► Aspecte

Pradells de recobriment vegetal molt variable (del 25 al 99 %), constituïts per petites herbes anuals, normalment graminoides, cap de les quals no sol ser dominant. Ocupen superfícies petites (entre 1 i 25 m²).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge montà.

Ambients que ocupa – Codines, clarianes de matollars, marges de camins, petits claps enmig de prats més densos, etc.

Clima – Medieuropeu submediterrani o subatlàntic.

Substrat i sòl – Sòls esquelètics, sovint arenosos, de natura poc àcida, desenvolupats sobre roca mare esquistosa o granítica.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Aira caryophylla</i>		•	•	
<i>Vulpia myuros</i>		•	•	
<i>Micropyrum tenellum</i>		•	•	
<i>Trifolium striatum</i>		•		
<i>Sedum album</i> (crespinell)		•		
<i>Filago minima</i>			•	
<i>Aira praecox</i>			•	
<i>Scleranthus annuus</i>			•	
<i>Trifolium arvense</i> (peu de llebre)				•
<i>Cerastium</i> gr. <i>pumilum</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus i territori catalanidic septentrional (Montseny), de 650 a 1.650 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts. Malgrat la poca superfície que ocupa, aquest hàbitat no presenta problemes de conservació gràcies a la seva àmplia distribució territorial i a la seva capacitat de recuperació ràpida.

► Hàbitats CORINE

35.21 Pradells de teròfits (*Aira caryophylla*, *Vulpia myuros*, *Filago minima*, *Trifolium arvense*...), silicícules i sovint de sòls arenosos, de la muntanya mitjana

Airetum praecocis (Schwick. 1944) Krausch 1967

Airo-Scleranthetum O. Bolòs 1954

Agrostio-Sedetum forsterani R. Tx. et Oberd. 1956

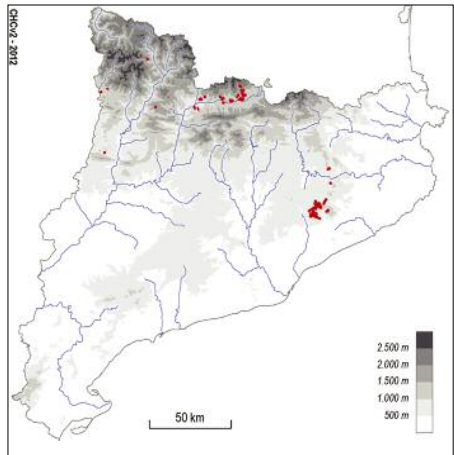
Filagini-Vulpietum Oberd. 1938

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

364,6555 ha

35g Llistonars (prats secs de *Brachypodium retusum*), i pradells terofítics silicícoles, mediterranis

► Aspecte

Prats secs, rics en plantes anuals, de vegades dominats pel llistó. Aquesta gramínia no fa mai, però, una coberta contínua, de manera que resten força espais buits on, a la primavera, germinen un bon nombre de petites herbes anuals, especialment trèvols; també hi ha plantes crasses anuals (*Crassula*) o perennes (*Sedum*). Com tots els prats secs mediterranis, aquests llistonars tenen un aspecte verd i tendre en primavera, i prenen un característic color torrat pallós en finalitzar les pluges primaverals i arribar les altes temperatures de l'estiu. Els pradells sense llistó tenen un recobriment poc elevat, fins i tot en el moment de desenvolupament òptim; a l'època seca es redueixen a la mínima expressió o es fan fonedissos.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmidas.

Ambients que ocupa – Costers secs de pendent variable (0-30°), orientats principalment al sud. De 0 a 500 m d'altitud.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Substrats silícis, poc o molt àcids. Sòl sovint força sorrenc.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Brachypodium retusum</i> (llistó)	•		•	
<i>Helianthemum guttatum</i>		•	•	
<i>Eryngium campestre</i> (panical)		•		
<i>Carlina corymbosa</i> (carlina)		•		
<i>Aira cupaniana</i>			•	
<i>Aira caryophyllea</i>			•	
<i>Trifolium scabrum</i>			•	
<i>Trifolium campestre</i> (fenarola)			•	
<i>Trifolium stellatum</i> (trèvol estel·lat)			•	
<i>Sedum album</i> (crespinell blanc)			•	
<i>Sedum andegavense</i>			•	
<i>Crassula campestris</i>			•	
<i>Bellis sylvestris</i> (margaridoia)			•	
<i>Leontodon taraxacoides</i> subsp. <i>hispidus</i>				•
<i>Reichardia picroides</i> (cosconilles)				•
<i>Medicago minima</i> (melgó)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscinic i catalanidic septentrional i central.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat per ovelles i cabres.

En general no presenta problemes de conservació, tot i que en alguns sectors la falta de perturbacions (foc, pastura...) fa que s'emmatin, en d'altres poden patir canvis d'usos del sòl (urbanitzacions, instauració de conreus de secà, etc.), i alguns pradells de terofits propers al litoral es veuen amenaçats per espècies exòtiques.

► Hàbitats CORINE

35.31+ Pradells de terofits (*Helianthemum guttatum*, *Tolpis barbata*, *Crassula tillaea*, *Silene gallica*, *Aira cupaniana*...), sovint amb *Sedum* spp. (crespinells), silicícoles, de terra baixa

Helianthemum guttati Br.-Bl. (1931) 1940

Corynephorum catalaunicum Br.-Bl. 1940

Scillo-Ophioglossum lusitanici Ballesteros 1984

Sedo caespitosi-Aphanetum cornucopioidis

Molero 1984

Tillaeetum muscosae Mol. et Tallon 1950

Polycarpo alsinifolii-Crassuletum campestris T.

Franquesa 1996

Sedum caespitoso-andegavense T. Franquesa 1996

Trifolio cherleri-Plantaginetum bellardii Rivas G. 1957

Moenchio erecti-Vulpietum muralis T. Franquesa 1996

Airo-Crassuletum tillaeae Romo 1984

Lino bienne-Gaudinietum fragilis T. Franquesa 1996

Vicio-Moehringietum pentandrae O. Bolòs et J.M.

Monts. 1981

Exclusiu de la unitat. Probabilitat no gaire alta, car sol fer clapes molt petites.

35.32+ Llistonars (prats secs de *Brachypodium retusum*), amb terofits, silicícoles, de terra baixa

Trifolio-Brachypodietum retusi (A. et O. Bolòs) O.

Bolòs 1956

Tuberario-Brachypodietum retusi Aubert et Loisel

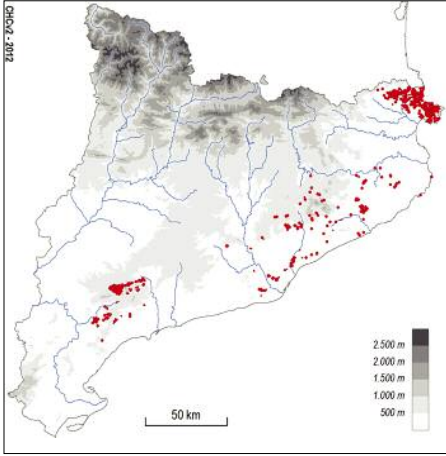
1951

Exclusiu de la unitat i, dins d'aquesta, dominant.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superficie cartografiada
6.730,6963 ha

35h Prats silicícules i xeròfils, amb *Agrostis capillaris*, *Seseli montanum*, *Festuca ovina*, *Dichanthium ischaemum*..., de la muntanya mitjana pirinenca i del Montseny

▶ Aspecte

Pastura densa (de 80 a 100 % de recobriment), dominada per espècies graminoides (*Festuca gr. ovina*, *Agrostis capillaris*, *Phleum phleoides*, *Avenula iberica*, *Dichanthium ischaemum*) que a la primavera, en el moment de màxim desenvolupament, li donen l'aspecte d'un prat força ufanós i tendre. A causa de la forta dessecació estival, el prat presenta a final d'estiu un aspecte ressec ben diferent. Les pluges tardorals poden revifar la comunitat i nombroses plantes hi floreixen per primera vegada (*Aster linosyris*, *Odontides serotina* i el mateix *Dichanthium ischaemum*) o hi tenen una segona florida.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge montà.

Ambients que ocupa – Vessants solells poc o molt pendents (fins a 35°).

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Principalment sobre esquistos. Sòls no gaire prims, de reacció neutra o poc àcida (pH de 5,5 a 7,0).

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Phleum phleoides</i> (cua de rata)		•	•	
<i>Dichanthium ischaemum</i> (albellatge violaci)		•	•	
<i>Agrostis capillaris</i>		•		
<i>Festuca gr. ovina</i>		•		
<i>Dianthus pyrenaicus</i> (clavellet)			•	
<i>Trifolium molineri</i>			•	
<i>Plantago holosteum</i> (pedrenca de prat)			•	
<i>Seseli montanum</i>			•	
<i>Cleistogenes serotina</i>			•	
<i>Genista scorpius</i> (argelaga)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus (de l'Alta Ribagorça a l'Alt Empordà) i territori catalanídic nord (Montseny i Guàrdies). De 550 a 1.700 m.

▶ Usos i problemes de conservació

Pasturat principalment per ovelles.

Els prats més pendents són poc pasturats i sovint es veuen envaïts per mates com ara l'argelaga.

▶ Hàbitats CORINE

35.81+ Prats silicícules i xeròfils, amb *Agrostis capillaris*, *Seseli montanum*, *Festuca ovina*, *Dichanthium ischaemum*..., de la muntanya mitjana pirinenca i del Montseny

Koelerio-Avenetum ibericae Br.-Bl. 1938

Helianthemo-Festucetum ovinae O. Bolòs 1983

Cleistogeno-Dichanthietum ischaemi Carreras et X. Font 1983

Achilleo-Dichanthietum ischaemi Vigo 1968

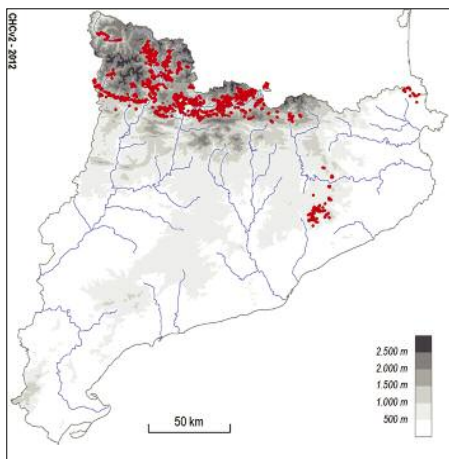
Koelerio-Trifolietum molineri T. Franquesa 1995 etc.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

12.066,4104 ha

36a Congesteres de terrenys àcids, de l'estatge alpi

► Aspecte

Unitat molt diversa, segons les característiques topogràfiques del lloc. Sovint es tracta de pastures denses i rases formades per herbes vivaces, amb l'aspecte d'una catifa d'un verd intens, clapejada a principi d'estiu per les flors roses de la regalèssia de muntanya i el blau de les tofes d'*Alopecurus alpinus*. Als indrets ben innivats s'hi fan catifes de *Salix herbacea*. Si el terreny és pedregós i aviat lliure de neu, hi ha pradells clars de petites herbes vivaces que creixen en forma de coixinet, de tapis o fent rosetes, entre les quals destaca el menut *Sedum candollei*, petita planta anual de fulles carnosos i flors rosades. Molt més rares són les formacions pioneres de *Polytrichum sexangulare*, que apareixen únicament allí on la neu roman fins ben entrat l'estiu.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpi i subnival.

Ambients que ocupa – Fondalades i vessants on la neu triga a marxar.

Clima – Alpi.

Substrat i sòl – Roques silícies diverses (gneis, esquistos...). Sòls de desenvolupament variable, des de força profunds fins a incipients.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Trifolium alpinum</i> (regalèssia de muntanya)		•	•	
<i>Nardus stricta</i> (pèl caní)		•	•	
<i>Salix herbacea</i> (salenca herbàcia)		•		
<i>Sedum candollei</i> (<i>Mucizonia sedoides</i>)			•	
<i>Gnaphalium supinum</i>			•	
<i>Sibbaldia procumbens</i>			•	
<i>Polytrichum</i> spp.			•	
<i>Cardamine bellidifolia</i> subsp. <i>alpina</i>			•	
<i>Veronica alpina</i>			•	
<i>Carex pyrenaica</i>			•	
<i>Alopecurus alpinus</i>			•	
<i>Ranunculus pyrenaicus</i> (jonquilla)			•	
<i>Primula integrifolia</i>			•	

► Distribució dins el territori català Pirineus.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat principalment per egües i ovelles en la seva forma de pastura rasa.

Als llocs més accessibles o envoltats de pastures pot patir un excés de pressió d'herbívoros que afavoreixen la dominància d'espècies resistents al trepig i a la pastura. Potencialment amenaçat per la construcció de pistes

d'esquí i pels efectes del canvi climàtic (període d'innivació més curt, temperatura més elevada...).

► Hàbitats CORINE

36.1111 Congesteres amb dominància de molces, de terrenys àcids de l'estatge alpi

Polytrichetum norvegici (Rübel) Br.-Bl. 1926

Exclusiu de la unitat. Molt poc freqüent i d'extensió exigua.

36.1112 Congesteres amb dominància de *Salix herbacea*, de terrenys àcids de l'estatge alpi

Anthelio juratzkanae-Salicetum herbaceae Br.-Bl. 1948

Exclusiu de la unitat. Freqüent i de poca extensió.

36.1113 Congesteres amb *Sedum candollei* i *Gnaphalium supinum*, de terrenys àcids de l'estatge alpi dels Pirineus

Gnaphalio-Sedetum candollei Br.-Bl. 1948

Exclusiu de la unitat. Freqüent però d'extensió reduïda (claps petits).

36.313 Prats d'*Alopecurus alpinus*, *Trifolium alpinum* (regalèssia de muntanya)..., de llocs ben innivats, de l'estatge alpi dels Pirineus

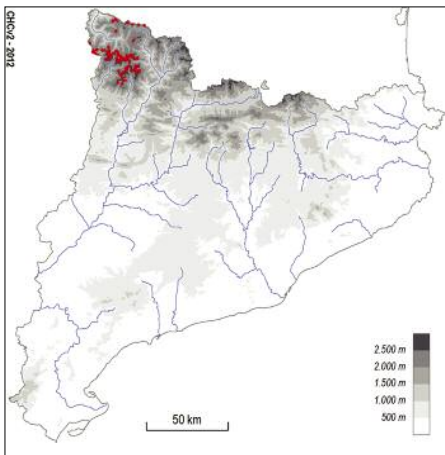
Trifolio-Phleetum gerardi Br.-Bl. 1948

Exclusiu de la unitat. Ocupa superfícies mitjanes i sol ser l'hàbitat dominant (excepte als Pirineus orientals).

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari Cap.

► Superfície cartografiada

985,2097 ha

36b2 Congesteres amb dominància de salzes nans (*Salix reticulata*, *S. pyrenaica*...), de terrenys calcaris de l'estatge alpí

▶ Aspecte

Hàbitat d'aspecte relativament variable, des d'una formació subarüstiva baixa i densa, dominada per salzes nans, a una pastura rasa o a una tartera semi-fixada per les mates dels salzes.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpí (i subalpi).

Ambients que ocupa – Congesteres on la neu triga força a fondre's.

Clima – Alpí.

Substrat i sòl – Roques calcàries i calcosquistos.

Sòls pedregosos, sovint esglaonats, afectats per fenòmens de gelifluxió, rics en matèria orgànica i de reacció feblement alcalina.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Salix reticulata</i>		•	•	
<i>Salix pyrenaica</i>		•	•	
<i>Salix retusa</i>		•	•	
<i>Carex parviflora</i>			•	
<i>Saxifraga androsacea</i>			•	
<i>Veronica aphylla</i>			•	
<i>Pritzelago alpina</i>			•	
<i>Sedum atratum</i>			•	
<i>Polygonum viviparum</i>			•	
<i>Soldanella alpina</i>				•
<i>Salix reticulata</i>				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus, per sobre dels 2.000 m d'altitud.

▶ Usos i problemes de conservació

Freqüentat pel bestiar, ja que, tot i correspondre a terrenys pedregosos, sol fer mosaic amb pastures grasses.

Als llocs més accessibles o envoltats de pastures pot patir un excés de pressió d'herbívors que afavoreixen la dominància d'espècies resistents al tregip i a la pastura. Potencialment amenaçat per la construcció de pistes d'esquí i pels efectes del canvi climàtic (període d'innivació més curt, temperatura més elevada...).

▶ Hàbitats CORINE

36.122 Congesteres amb dominància de salzes nans (*Salix reticulata*, *S. pyrenaica*...), de terrenys calcaris de l'estatge alpí

Carici parviflorae-Salicetum retusae (Br.-Bl.) Rivas Mart. 1969

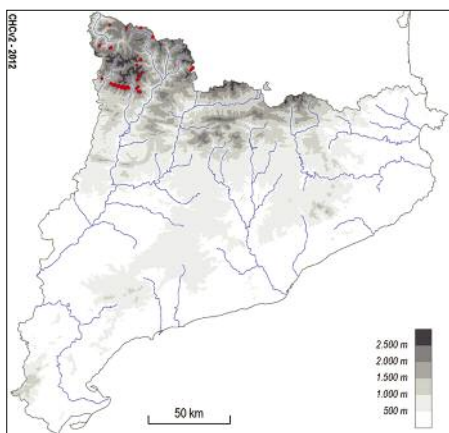
Anthelio juratzkanae-Salicetum herbaceae Br.-Bl. 1948 *thalictretosum alpini*

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

162,88 ha

36c Prats de pèl caní (*Nardus stricta*) o de *Bellardiochloa variegata*, acidòfils i mesòfils, de l'alta muntanya pirinenca

► Aspecte

Pastures poc o molt rases, sovint dominades pel pèl caní o altres herbes cespitoses, de fulles primes (graminoides), ben adaptades a la pastura i al trepig. S'hi barregen també herbes vivaces de fulla plana, algun geòfit i alguna planta anual. Força diverses en funció de l'altitud en què es fan, de la natura del substrat i de la localització topogràfica. Als indrets més baixos contenen un bon nombre de plantes pròpies de les pastures montanes (*Carex caryophyllea*, *Galium verum*, *Achillea millefolium*, *Carlina acaulis*...), mentre que a l'estatge alpi la diversitat és molt més baixa i les plantes que hi creixen són les característiques dels rasos alpins (*Ranunculus pyrenaicus*, *Androsace carnea*, *Trifolium alpinum*, *Plantago alpina*...). En àrees calcàries les plantes pradenques calcícoles coexisteixen amb elements acidòfils.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpi i alpi.

Ambients que ocupa – Vessants suaus i fondals, però també àrees culminals i vessants poc o molt pendents. Defugen els indrets molt escarpats i rocallosos. Sovint es troben en terrenys desforestats, fent mosaic amb el bosc de pi negre amb neret.

Clima – Subalpi o alpi.

Substrat i sòl – Preferentment roques àcides, però també calcàries o calcoesquistos. Sòls relativament profunds, amb un horitzó orgànic ben desenvolupat, àcids, generalment sense carbonats i pobres en nutrients.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Nardus stricta</i> (pèl caní)		•	•	
<i>Trifolium alpinum</i> (regalèssia de muntanya)		•	•	
<i>Bellardiochloa variegata</i>			•	
<i>Hieracium lactucella</i>			•	
<i>Dianthus deltoides</i> (clavell bord)			•	
<i>Gentiana acaulis</i>			•	
<i>Potentilla pyrenaica</i>			•	
<i>Androsace carnea</i>			•	
<i>Endressia pyrenaica</i>			•	
<i>Gentiana pyrenaica</i>			•	
<i>Arnica montana</i> (àmica)			•	
<i>Galium verum</i> (espunyidella groga)				•
<i>Carex caryophyllea</i>				•
<i>Carlina acaulis</i> (cardiguera)				•
<i>Ranunculus pyrenaicus</i> (jonquilla)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus i Prepirineus, entre 1.700 i 2.450 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat per tota mena de bestiar (especialment equins i bovins, però també ovins).

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que un excés de pastura causa el predomini o l'abundància del pèl caní i baixa la diversitat florística.

La pressió ramadera actual és menys intensa, però els canvis en l'estructura i la composició florística de la pastura són lents i difícils de copsar quan no hi ha referents concrets. Sovint es fan en territoris desforestats i tenen un alt valor com a protecció del sòl contra l'erosió

► Hàbitats CORINE

36.311 Prats de pèl caní (*Nardus stricta*), mesòfils, de l'alta muntanya pirinenca

Alchemillo-Nardetum strictae Gruber 1975

Endressio-Nardetum Vigo 1972

Exclusiu de la unitat. Ocupa superfícies extenses. És l'hàbitat més freqüent de la unitat i normalment és dominant quan es troben tots dos junts.

36.315 Prats de *Bellardiochloa variegata*, de l'estatge subalpi dels Pirineus

Alchemillo-Nardetum strictae Gruber 1975 sub-ass. *bellardiochloetosum* i subass. *stachyetosum officinalis* (incl. *Bellardiochloa-Festucetum nigrescentis* Vigo 1984)

Endressio-Nardetum Vigo 1972

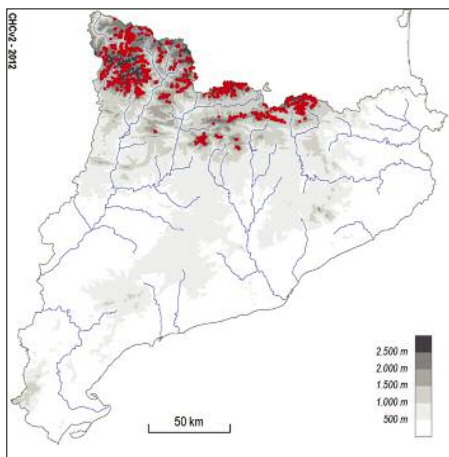
Phyteumo orbicularis-Festucetum nigrescentis Carreras et al. 1993

Exclusiu de la unitat. Cobreix superfícies relativament petites i és força més rar que l'hàbitat precedent.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superficie cartografiada
10.169,6342 ha

36d Prats de pèl caní (*Nardus stricta*), acidòfils i higròfils, de l'alta muntanya pirinenca

► Aspecte

Pastures denses de pèl caní, amb algunes espècies higròfiles més pròpies de les molles.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i alpí.

Ambients que ocupa – Vores de rierols i estanys, planells originats per reblliment de valls mitjançant sediments fluvials o lacustres. El nivell freàtic és poc fondo. Fa mosaic amb torberes i molles.

Clima – Subalpí o alpí.

Substrat i sòl – Dipòsits quaternaris. Sòl relativament profund, sempre humit i de reacció àcida, ric en humus poc descompost, però sense que hi hagi formació de torba.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Nardus stricta</i> (pèl caní)	•		•	
<i>Selinum pyrenaicum</i>			•	
<i>Carex nigra</i>			•	
<i>Leontodon duboisii</i>			•	
<i>Parnassia palustris</i> (fetgera blanca)			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus (rarament Prepirineus).

► Usos i problemes de conservació

Pasturat per tota mena de bestiar (especialment equins i bovins, però també ovins).

Hàbitat sensible a qualsevol actuació que desequilibri les capes freàtiques (canvis dels cursos d'aigua, drenatges, barratges...) i a l'excés de pastura.

► Hàbitats CORINE

36.312 Prats de pèl caní (*Nardus stricta*), higròfils, de l'alta muntanya pirinenca

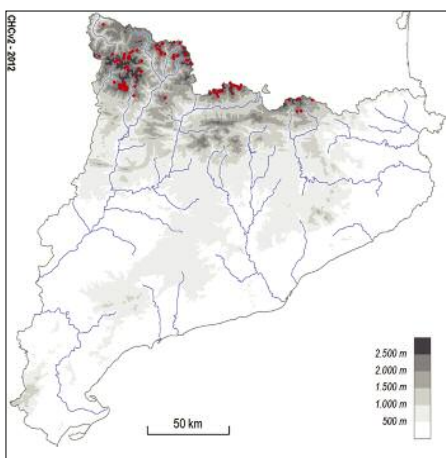
Selinum pyrenaicum-Nardetum strictae Br.-Bl. 1948

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

167,2646 ha

36e Gespets (prats de *Festuca eskia*) tancats, acidòfils, de l'alta muntanya pirinenca

▶ Aspecte

Pastures mesòfiles denses, dominades pel gesp, en què solen créixer plantes típiques dels prats de pèl caní ben innivats. Atesa l'amplitud altitudinal i la multiplicitat d'ambients en què poden fer-se, presenten lleugeres variacions, tant en les espècies que les constitueixen com en l'abundància d'aquestes.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpi (i subalpi).

Ambients que ocupa – Vessants, preferentment suaus, d'orientació diversa, fons dels circs i de les comes, regularment coberts de neu durant l'hivern.

Clima – Alpi nivós o subalpi humit.

Substrat i sòl – Substrats diversos: granits, esquistos, calcoesquistos, materials quaternaris... Sòls relativament profunds, àcids i sense carbonats.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Festuca eskia</i> (gesp)	•		•	
<i>Ranunculus pyrenaicus</i> (jonquilla)		•	•	
<i>Nardus stricta</i> (pèl caní)		•		
<i>Trifolium alpinum</i> (regalèssia de muntanya)		•		
<i>Campanula scheuchzeri</i> s.l.			•	
<i>Meum athamanticum</i> (herba del meu)			•	
<i>Selinum pyrenaicum</i>			•	
<i>Conopodium majus</i> (anyol)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus, sobretot al sector central.

▶ Usos i problemes de conservació

Pasturat sobretot per ovelles i cavalls.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que en haver estat estès de manera secundària a conseqüència de la destrucció del bosc de pi negre, cal suposar que la disminució de la cabana ramadera en farà recular l'extensió dins l'estatge subalpi.

▶ Hàbitats CORINE

36.314 Gespets (prats de *Festuca eskia*) tancats, de l'alta muntanya

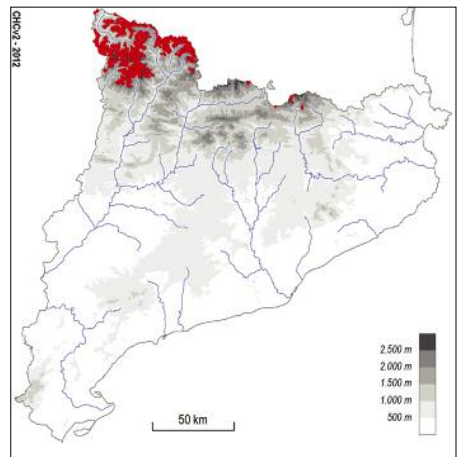
Ranunculo-Festucetum eskiae Nègre 1969 (= *Selino-Festucetum eskiae*)

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6140 Gespets tancats, silicòcoles, dels Pirineus

▶ Superfície cartografiada

23.814,1092 ha

36f1 Prats de sudorn (*Festuca paniculata*), silicícòles, dels indrets arrecerats, sovint en vessants rocosos, de l'estatge subalpí dels Pirineus

► Aspecte

Prats alts i densos, poc esglaonats o gens. Dominats pel sudorn –gramínia alta amb fulles llargues i acintades– contenen, a més, altres plantes gramínoides i un bon nombre d'herbes vivaces de fulla ampla. La presència d'alguns geòfits de gran port i de florida vistosa els donen un aspecte molt particular. Sovint es troben poc o molt envaïts per petites mates. Presenten una certa variabilitat segons la natura del substrat i la situació geogràfica. Sobre materials especialment durs, com el granit, no s'aparten gaire dels gespets per la seva composició florística, però són més rics, sense arribar a l'alta diversitat dels que es fan sobre esquistos. Al sector central pirinenc (i especialment a la Vall d'Aran) presenten una diversitat florística notable.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i alpí.

Ambients que ocupa – Vessants solells i arrecerats, sovint al peu de costers rocosos o clapejant-los entre cingle i cingle. Als faldars escarpats i rocallosos subalpins, sol fer mosaic amb el bosc de pi negre i ginebró.

Clima – Subalpí. Topoclima particular, temperat i amb un període vegetatiu força llarg que afavoreix la presència d'espècies termòfiles.

Substrat i sòl – Roques esquistoses o granítiques. Sòls relativament profunds i de caràcter àcid, amb un horitzó orgànic força potent, ben diferenciat per mor del grau d'alteració de les restes vegetals i de la proporció de terra fina.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Festuca paniculata</i> (sudorn)	•		•	
<i>Festuca eskia</i> (gesp)			•	
<i>Campanula</i> gr. <i>scheuchzeri</i>			•	
<i>Luzula pediformis</i>			•	
<i>Senecio doronicum</i>			•	
<i>Paradisea liliastrum</i>			•	
<i>Pedicularis comosa</i>			•	
<i>Hieracium</i> gr. <i>hypeuryum</i>			•	
<i>Polygala alpestris</i>			•	
<i>Hypochoeris maculata</i>				•
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)				•
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabiu)				•
<i>Asphodelus albus</i> (albó)				•
<i>Carlina acaulis</i> (cardiguera)				•
<i>Dianthus hyssopifolius</i> (clavell d'olor)				•

► Distribució dins el territori català
Pirineus, entre 1.400-1.700 i 2.500 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació
Pasturat sobretot per ovelles.

Sense problemes de conservació coneguts.

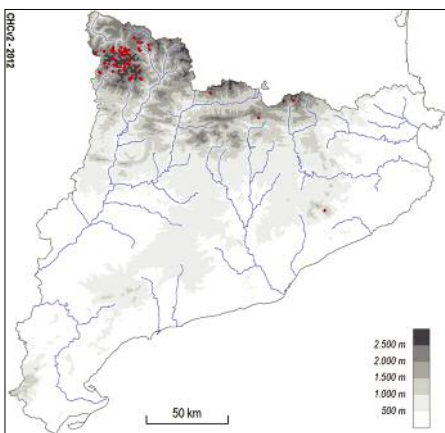
Se solen estendre pels solells escarpats, on el bosc de pi negre ha estat eliminat; resisteixen bé els incendis.

► Hàbitats CORINE

36.3311 Prats de sudorn (*Festuca paniculata*), silicícòles, dels indrets arrecerats, sovint en vessants rocosos, de l'estatge subalpí dels Pirineus
Hieracio hoppeani-Festucetum paniculatae Br.-Bl. 1948

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
Cap.

► Superfície cartografiada
645,23 ha

36f2 Prats de sudorn (*Festuca spadicea*), de terrenys carbonàtics i sòls descalcificats, dels indrets arrecerats de l'estatge subalpí dels Pirineus

▶ Aspecte

Prats alts i densos dominats per herbes graminoides, especialment *Festuca paniculata* subsp. *spadicea* que, un cop florida, pot arribar a fer 1,5 m d'alçària. Destaquen de lluny pel to verd blavís del fullatge del sudorn i, a principi d'estiu, per la florida dels lliris.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Peus de vessant i costers arrecerats, dins el domini del bosc de pi negre.

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Roques carbonàtiques. Sòl poc o molt rentat i acidificat en superfície.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Festuca spadicea</i> (sudorn)	•		•	
<i>Phyteuma orbiculare</i>			•	
<i>Satureja alpina</i>			•	
<i>Crepis conyzifolia</i>			•	
<i>Iris latifolia</i> (lliri dels Pirineus)			•	
<i>Festuca nigrescens</i>		•		•
<i>Hypochoeris radicata</i> (peluda)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus centrals, entre 1.700 i 2.150 m d'altitud.

▶ Usos i problemes de conservació

Pasturat sobretot per ovelles i vaques.

Sense problemes de conservació coneguts.

▶ Hàbitats CORINE

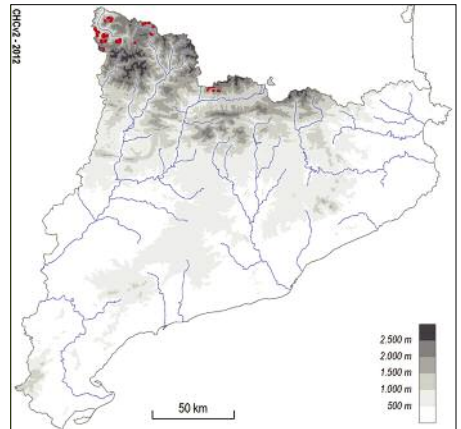
36.3312 Prats de sudorn (*Festuca spadicea*), de terrenys carbonàtics i sòls descalcificats, dels indrets arrecerats de l'estatge subalpí dels Pirineus *Phyteumo orbicularis-Festucetum nigrescentis* Carreras et al. 1993 subass. *festucetosum spadiceae*

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

463,66 ha

36g Gespets (prats de *Festuca eskia*), sovint esglaonats, acidòfils, dels vessants solells de l'alta muntanya pirinenca

► Aspecte

Pastures caracteritzades per les tofes de gesp, que hi creixen de forma isolada o fent garlandes perpendiculars al pendent del vessant. Són prats amb un recobriments força baix (entre un 50 i un 90 %), que poden comprendre una certa proporció de mates (bruguerola, nabiu) i de petites plantes herbàcies (*Silene rupestris*, *Murbeckiella pinnatifida*, *Cardamine resedifolia*...). Sobre sòls mòbils, les tofes de gesp s'adapten a la solifluxió estenent-se lateralment, de manera que es formen veritables graons en què prosperen un seguit de plantes de llocs tarterosos. Sobre substrats durs, com el granit, que generen sòls sorrencs, hi abunden plantes graminoides de fulla relativament ampla (*Carex sempervirens* subsp. *pseudotristis*, *Luzula pediformis*); sobre roques més fàcilment alterables, com els esquistos, hi ha predominància de graminies de fulla estreta (*Nardus stricta*, *Deschampsia flexuosa*, *Festuca gr. ovina*). A les àrees calcoesquistoses i als indrets més baixos, el gespet incorpora un bon nombre de plantes dels prats montans, fent el trànsit a les pastures de pèl caní.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i alpí.

Ambients que ocupa – Vessants solells d'alta muntanya, generalment molt pendents, coberts de neu de manera discontinua durant l'hivern. El sòl es troba sotmès a processos periglacials (crioturbaçió i solifluxió).

Clima – Alpí o subalpí. Topoclima caracteritzat per una gran amplitud tèrmica i una evapotranspiració elevada. Són relativament freqüents, encara que curts, els períodes amb dèficit hídric.

Substrat i sòl – Terrenys àcids. Sòls relativament profunds, un xic àcids i moderadament rics en matèria orgànica, temporalment secs, si més no als horitzons superficials; fàcilment afectats per la solifluxió.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Festuca eskia</i> (gesp)	•		•	
<i>Campanula ficarioides</i>			•	
<i>Veronica fruticans</i>			•	
<i>Hieracium hypeuryum</i>			•	
<i>Iberis sempervirens</i>			•	
<i>Carex sempervirens</i> subsp. <i>pseudotristis</i>			•	
<i>Luzula pediformis</i>			•	
<i>Silene rupestris</i>				•

► Distribució dins el territori català
Pirineus centrals i orientals.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat principalment per ovelles.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que en alguns sectors el pas excessiu dels ramats pot contribuir a la desestructuració del sòl i a la degradació de l'hàbitat.

► Hàbitats CORINE

36.332 Gespets (prats de *Festuca eskia*) esglaonats, dels vessants solells, rostos, de l'alta muntanya pirinenca

Campanulo-Festucetum eskiae Br.-Bl. 1948 em. nom. Rivas Mart. 1974

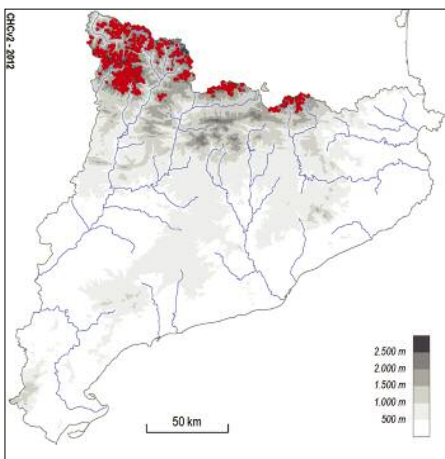
Carici graniticae-Festucetum eskiae Rivas Mart. 1974

Alchemillo-Nardetum strictae Gruber 1975 sub-ass. *festucetosum eskiae*

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
Cap.

► Superfície cartografiada

11.528,1340 ha

36h Prats de *Carex curvula*, acidòfils, de l'estatge alpí

▶ Aspecte

Pastures baixes i denses, dominades per herbes vivaces i per plantes en forma de petits coixinets o tapisos. Corresponen a la vegetació climàtica de l'estatge alpí sobre substrat àcid en indrets on la innivació és llarga i la neu abundant. Presenten una certa diversitat florística i un xic de variació en l'abundància d'alguna de les plantes més característiques.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpí (i subnival).
Ambients que ocupa – Fons de les comes i circs glacials, vessants, colls i replans molt innivats.
Clima – Alpí nivós.
Substrat i sòl – Roques àcides. Sòl poc desenvolupat (perfil A/C), amb un horitzó humífer silicatat relativament gruixut; àcid i sempre amb una certa humitat.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Carex curvula</i> subsp. <i>curvula</i>	•		•	
<i>Gentiana alpina</i>		•		
<i>Leontodon pyrenaicus</i> subsp. <i>pyrenaicus</i>		•		
<i>Oreochloa disticha</i> subsp. <i>blanka</i>			•	
<i>Phyteuma pedemontanum</i>			•	
<i>Gnaphalium supinum</i>			•	
<i>Leucanthemopsis alpina</i>				•
<i>Carex pyrenaica</i>				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus centrals.

▶ Usos i problemes de conservació

Pasturat principalment per ovelles.

Sense problemes de conservació coneguts.

▶ Hàbitats CORINE

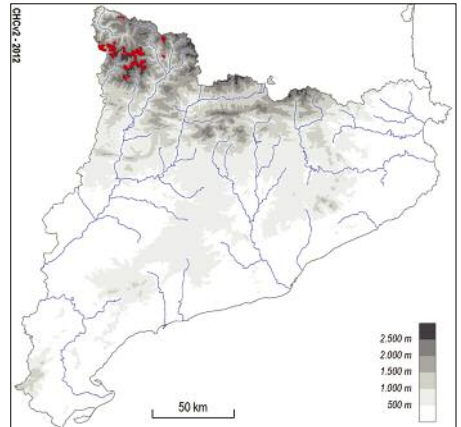
36.341 Prats de *Carex curvula*, acidòfils, de l'estatge alpí
Gentiano alpinae-Caricetum curvulae Nègre 1969
Hieracio-Festucetum supinae Br.-Bl. 1948
Leontodonto-Caricetum curvulae Br.-Bl. 1948

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

881,1913 ha

36i1 Prats de *Festuca airoides*, de l'estatge alpí dels Pirineus

► Aspecte

Pastures rases, denses o força obertes, normalment dominades per gramínies vivaces, amb abundància, però, de petites herbes de fulla plana. Als indrets més baixos són freqüents matetes, com ara *Vaccinium uliginosum* subsp. *microphyllum* o *Calluna vulgaris* que, d'altra banda, també s'hi veuen quan el sòl és sorrenc i poc desenvolupat. En llocs molt exposats, els líquens terrícoles, especialment els fruticulosos, hi tenen un recobriments important, i llavors *Festuca airoides* sol esdevenir rara. En els indrets més alts o amb una innivació més llarga, aquesta festuca també perd importància i augmenta el recobriments de *Carex curvula* subsp. *curvula*. Aquestes fàcies especials del prat apareixen sobretot a la part occidental dels Pirineus catalans. A les carenes granítiques s'hi afegeixen espècies pioneres (*Kobresia myosuroides*, *Dryas octopetala*), típiques més aviat de substrats calcaris, bones colonitzadores d'aquests ambients.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpí.

Ambients que ocupa – Àrees culminals, llocs plans o poc inclinats. També en alguns vessants, i encara als fons dels circs sobre prominències no tan nivoses com els terrenys del voltant.

Clima – Alpí.

Substrat i sòl – Roques àcides; excepcionalment roques calcàries o calcosquistos, però amb sòl descarbonatat. Sòl àcid.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat herbaci (l líquènic)				
<i>Festuca airoides</i> (festuca supina)		•	•	
<i>Hieracium breviscapum</i>		•	•	
<i>Gentiana alpina</i>		•	•	
<i>Leontodon pyrenaicus</i>		•	•	
<i>Luzula spicata</i>		•	•	
<i>Phyteuma hemisphaericum</i>		•	•	
<i>Agrostis rupestris</i>		•	•	
<i>Minuartia recurva</i>		•	•	
<i>Erigeron aragonensis</i>				•
<i>Jasione crispa</i>				•
<i>Carex ericetorum</i> var. <i>approximata</i>				•
<i>Carex rupestris</i>				•
<i>Cetraria</i> spp.				•
<i>Cladonia</i> spp.				•
<i>Thamnolia vermicularis</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus axials. També en algunes serres dels Prepirineus orientals (Cadí, Ensija...). A partir de 1.900-2.000 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat principalment per ovelles i eugues.

Sense problemes de conservació coneguts.

► Hàbitats CORINE

36.3431+ Prats de *Festuca airoides*, de l'estatge alpí dels Pirineus

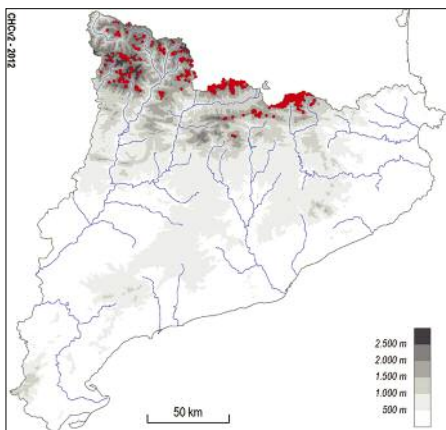
Hieracio-Festucetum supinae Br.-Bl. 1948

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

9.775,82 ha

36i2 Prats de *Festuca yvesii*, dels vessants ventosos, secs, de l'alta muntanya pirinenca

▶ Aspecte

Pastures obertes, formades per les tofes de *Festuca yvesii* que es barregen amb les d'altres gramínies cespitoses. Els espais que deixen entre elles són ocupats, parcialment, per herbes vivaces reptants o en forma de coixinet, i en part resten nus.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i alpí.

Ambients que ocupa – Parts altes de vessants i collades ventejades.

Clima – Subalpí i alpí. El vent hi escombra fàcilment la neu a l'època freda fent que les temperatures a nivell del sòl siguin molt baixes, especialment a la nit; a més, en arrossegar petits cristalls de glaç, actua com a abrasiu sobre la vegetació.

Substrat i sòl – Roques esquistoses, de caràcter àcid. Sòl poc profund amb un horitzó orgànic poc desenvolupat, amb tendència a la crioturbaació i a la solifluxió.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Festuca yvesii</i>			•	•
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)			•	•
<i>Helictotrichon sedenense</i>				•
<i>Arenaria grandiflora</i>				•
<i>Minuaria recurva</i>				•
<i>Jasione crispa</i>				•
<i>Hieracium breviscapum</i>				•
<i>Vitaliana primuliflora</i>				•
<i>Ranunculus parnassifolius</i> (herba del mal gra)				•
<i>Thymus nervosus</i> (serpoll)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus. A partir dels 1.850 m d'altitud.

▶ Usos i problemes de conservació

Pasturat principalment per ovelles i eugues.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que als indrets amb més pendent, un excés de pastura pot afavorir processos d'erosió i desestabilització.

▶ Hàbitats CORINE

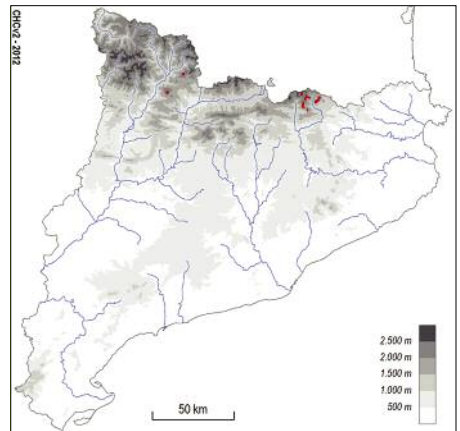
36.3432+ Prats de *Festuca yvesii*, dels vessants ventosos, secs, de l'alta muntanya pirinenca
Arenario-Festucetum yvesii Baudière et Serve 1975

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

349,13 ha

36k Prats de *Sesleria coerulea*, *Carex sempervirens*, *Ranunculus thora*..., calcícoles i mesòfils, de l'alta muntanya pirinenca

► Aspecte

Pastures denses i força altes, sovint molt ufanoses, amb abundància de plantes graminoides de fulla ampla, herbes vivaces relativament grosses i algun arbust. Al sector oriental pirinenc, i especialment a la zona prepirinenca, solen quedar restringides als relleixos de roca com a clapes d'herba en què destaquen algunes umbel·líferes de gran port i el rar *Ranunculus thora*.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí (i altimontà).

Ambients que ocupa – Vessants més o menys obacs, rocallosos, amb bona innivació, frescals fins i tot a l'estiu. Repeus i relleixos de les cingleres calcàries orientades al nord.

Clima – Subalpí humit.

Substrat i sòl – Roques calcàries. Sòl relativament pedregós, neutre o de reacció bàsica, carbonatat, ric en matèria orgànica i sovint eutròfic.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat subarbuscivostiu				
<i>Salix pyrenaica</i>		•	•	
Estrat herbaci				
<i>Sesleria coerulea</i>		•	•	
<i>Carex sempervirens</i> subsp. <i>sempervirens</i>		•	•	
<i>Globularia nudicaulis</i> subsp. <i>gracilis</i>		•	•	
<i>Geum pyrenaicum</i>			•	
<i>Ranunculus thora</i>			•	
<i>Laserpitium nestleri</i>			•	
<i>Stachys alopecurus</i>			•	
<i>Alchemilla alpigena</i>				•
<i>Pedicularis foliosa</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus. Sobretot a la zona axial de la serralada; més esparsament als Prepirineus.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat principalment per ovelles.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que és previsible que per manca de pastura la seva superfície pugui disminuir en aquells indrets on va ser antigament afavorit davant del bosc.

De manera natural quedaria en gran part restringit als repeus de cingles, a les canals i als corredors d'allaus.

► Hàbitats CORINE

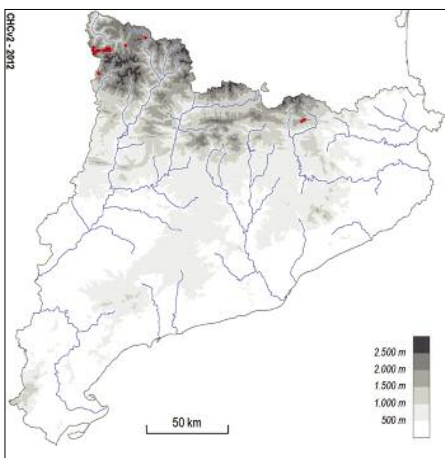
36.4112 Prats de *Sesleria coerulea*, *Carex sempervirens*, *Ranunculus thora*..., calcícoles i mesòfils, d'indrets frescals de l'estatge subalpí dels Pirineus
Carici sempervirentis-Geetum pyrenaici Chouard ex Vanden Berghen 1970
Ranunculo-Seslerietum Vigo 1979

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6170 Prats calcícoles alpins i subalpins

► Superfície cartografiada

116,7987 ha

361 Prats amb *Festuca nigrescens*, *Trifolium thalii*, *Ranunculus gouanii*..., calcícoles i mesòfils, de l'alta muntanya pirinenca

► Aspecte

Pastures denses, gèrdes, sovint amb abundància de *Festuca nigrescens* i amb una gran riquesa d'herbes vivaces. Presenta una certa diversitat florística d'ordre biogeogràfic, vist que hi ha plantes significatives d'aquest hàbitat que queden restringides al sector central pirinenc, com és ara *Geranium cinereum*, i també d'ordre ecològic. A l'estatge subalpí i en sòls molt humífers és una pastura esponerosa en què poden predominar herbes relativament altes; en canvi, als indrets més elevats apareix com una pastura rasa amb un cert predomini d'espècies reptants.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges alpí i subalpí.
Ambients que ocupa – Vessants obacs i clotades on s'acumula la neu.
Clima – Alpí nivós i subalpí humit.
Substrat i sòl – Roques calcàries, marbres i dolomies. Sòls relativament profunds, pedregosos, rics en matèria orgànica i un xic descarbonatats.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Festuca nigrescens</i>		•	•	
<i>Trifolium thalii</i>		•	•	
<i>Lotus corniculatus</i> subsp. <i>alpinus</i>		•	•	
<i>Geranium cinereum</i>			•	
<i>Adonis pyrenaica</i>			•	
<i>Potentilla crantzii</i>			•	
<i>Myosotis alpestris</i> (nomoblidis)			•	
<i>Ranunculus gouanii</i>			•	
<i>Bartsia alpina</i>			•	
<i>Alchemilla alpigena</i>				•
<i>Antennaria dioica</i> (pota de gat)				•

► Distribució dins el territori català Pirineus (i Prepirineus).

► Usos i problemes de conservació

Pasturat per ovelles, vaques i egües.

Sense problemes de conservació coneguts.

Té bona qualitat farratgera i és també aprofitat pels herbívors salvatges.

► Hàbitats CORINE

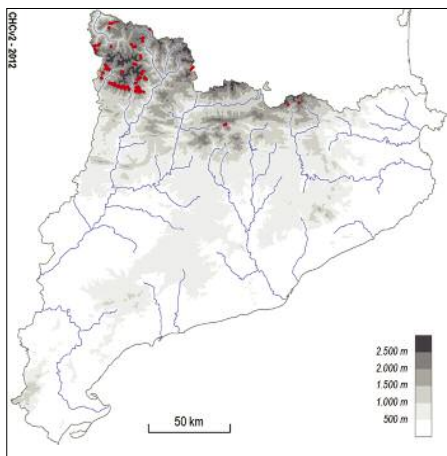
36.4142 Prats amb *Trifolium thalii*, *Festuca nigrescens*, *Ranunculus gouanii*..., calcícoles i mesòfils, de l'estatge subalpí superior dels Pirineus
Festuco-Trifolietum thalii Br.-Bl. 1948
Primulo-Adonidetum pyrenaicae Br.-Bl. 1948
Geranio-Ranunculetum gouanii Gruber 1978

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6170 Prats calcícoles alpins i subalpins

► Superfície cartografiada

778,3747 ha

36m Prats de *Kobresia myosuroides*, calcícoles, de l'estatge alpí dels Pirineus

► Aspecte

Pastures denses d'herbes vivaces, sovint dominades per *Kobresia myosuroides*, amb una certa abundància de lleguminoses

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpí.

Ambients que ocupa – Vessants obacs, rocallosos, amb bona innivació, sobretot en àrees culminals.

Clima – Alpí. Topoclima típic de cresta, amb forta abراسió eòlica, accentuada sequedat de l'aire i àmplia oscil·lació tèrmica.

Substrat i sòl – Roques calcàries. Sòl relativament profund, carbonatat i ric en humus; l'horitzó superior, d'un color bru fosc, és molt humífer i lleugerament descalcificat, però de reacció alcalina.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Kobresia myosuroides</i>		•	•	
<i>Carex curvula</i> subsp. <i>rosae</i>		•	•	
<i>Oxytropis halleri</i>			•	
<i>Carex capillaris</i> var. <i>minima</i>			•	
<i>Oxytropis pyrenaica</i>			•	
<i>Oxytropis campestris</i> subsp. <i>azurea</i>			•	
<i>Astragalus alpinus</i>			•	
<i>Potentilla crantzii</i>			•	
<i>Helictotrichon sedenense</i>				•
<i>Dryas octopetala</i> (dries)				•

► Hàbitats CORINE

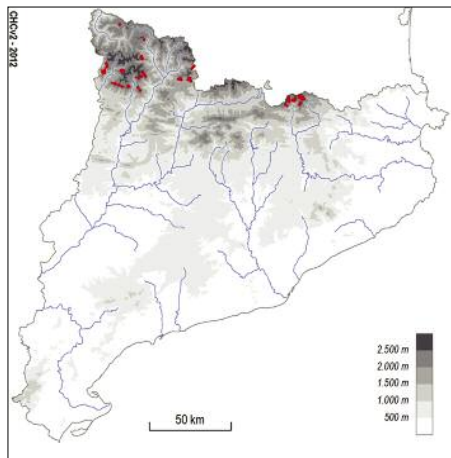
36.422 Prats de *Kobresia myosuroides*, calcícoles, de l'estatge alpí dels Pirineus
Elyno-Oxytropidetum Br.-Bl. 1948

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6170 Prats calcícoles alpins i subalpins

► Superfície cartografiada

553,6498 ha

► Distribució dins el territori català

Pirineus centrals i orientals.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat per ovelles.

Sense problemes de conservació coneguts, si bé a mitjà termini pot resultar afectat pel canvi climàtic

36n Prats d'ussona (*Festuca gautieri*) i comunitats anàlogues, calcícoles i mesoxeròfils, de l'alta muntanya pirinenca

► Aspecte

Pastures obertes dominades per herbes gramínoides, entre les quals creixen plantes d'altra mena (petits coixinets, matetes reptants, herbes de fulla ampla). Generalment l'espècie dominant és l'ussona, que forma tofes o garlandes perpendiculars al pendent, però pot ser substituïda per altres gramínies (*Helictotrichon sedenense*, *Festuca indigesta*, *Festuca yvesii*...) o per *Carex humilis*, que al sector oriental dels Pirineus i als Prepirineus esdevé una espècie molt constant. Al sector prepirinenc tendeixen a predominar-hi les petites plantes de base lignificada, com ara *Globularia cordifolia*, *Helianthemum oelandicum* o *Coronilla minima*. A baixa altitud pot ser una formació densa, amb un cert nombre d'espècies de les pastures montanes; o bé, si el substrat és molt rocós, una pastura esclarissada plena de plantes rupícoles, com són *Thymelaea dioica* o *Campanula speciosa*. Cap a ponent entren dins d'aquest hàbitat algunes espècies de l'àrea pirenaicentral, com *Saponaria caespitosa*.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpi (i subalpi).
Ambients que ocupa – Vessants soleils o d'orientació intermèdia, zones culminals.
Clima – Alpi o subalpi. Topoclima molt contrastat tèrmicament, amb un període vegetatiu força llarg.
Substrat i sòl – Roques calcàries, dolomies, calcoesquistos... Sòls carbonatats, generalment pedregosos, relativament profunds o bé fissurals i incipients; sovint afectats per la crioturbaació, tant en superfície com en profunditat (moviment de pedres, injeccions d'argila, descens en massa...).

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)		•	•	
<i>Helictotrichon sedenense</i>		•	•	
<i>Sesleria coerulea</i>		•	•	
<i>Carex humilis</i>		•	•	
<i>Helianthemum oelandicum</i> subsp. <i>alpestre</i>		•	•	
<i>Festuca indigesta</i> s.l.			•	
<i>Ononis cristata</i> (gavó)			•	
<i>Koeleria vallesiana</i> var. <i>humilis</i> (herba rodona)			•	
<i>Oxytropis amethystea</i>			•	
<i>Androsace villosa</i>			•	
<i>Scutellaria alpina</i>			•	
<i>Galium pyrenaicum</i>			•	
<i>Sideritis hyssopifolia</i> (herba del bàlsam)			•	
<i>Iberis saxatilis</i> (carraspic)			•	
<i>Thymus nervosus</i> (serpoll)				•

► Distribució dins el territori català
 Pirineus i Prepirineus.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat per ovelles.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que és previsible que per manca de pastura la seva superfície pugui disminuir en aquells indrets on va ser antigament afavorit davant del bosc.

► Hàbitats CORINE

36.434 Prats d'ussona (*Festuca gautieri*) i comunitats anàlogues, calcícoles i mesoxeròfils, de l'alta muntanya pirinenca

Festucetum scopariae (Suspl.) Br.-Bl. 1948

Seslerio-Scabioisetum graminifoliae Masalles et Vigo 1981

Oxytropido amethysteae-Caricetum humilis A. Carrillo et I. Soriano 1997

Saponario caespitosae-Festucetum gautieri Gruber 1978

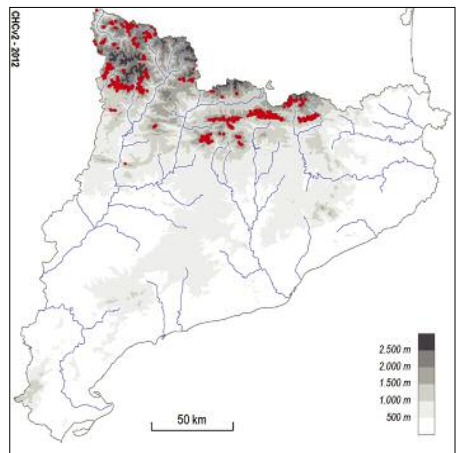
Onosmo bubanii-Caricetum humilis Carreras, Carrillo, Ninot, Soriano et Vigo 1996

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6170 Prats calcícoles alpins i subalpins

► Superfície cartografiada

9.300,1538 ha

37a Jonqueres i herbassars humits de la muntanya mitjana (i de l'estatge subalpí)

► Aspecte

Formacions vegetals altes i sovint ufanoses, que inclouen comunitats molt diverses, sobretot jonqueres, formacions megafòrbiques i herbassars graminoides amb alba roja.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges montà i subalpí.

Ambients que ocupa – Indrets molt humits, sovint entollats; marges de corrents d'aigua, sèquies, fonts...

Clima – Medieuropeu o subalpí.

Substrat i sòl – Substrats diversos; sòls profunds, xops.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Cirsium rivulare</i>			•	
<i>Filipendula ulmaria</i> (ulmària)			•	
<i>Caltha palustris</i> (calta)			•	
<i>Geum rivale</i>			•	
<i>Chaerophyllum hirsutum</i> (cominassa)			•	
<i>Juncus effusus</i> (jonc d'estores)			•	
<i>Juncus acutiflorus</i> (jonc)			•	
<i>Juncus inflexus</i> (jonquina)			•	
<i>Cirsium palustre</i>			•	
<i>Carex paniculata</i>			•	
<i>Valeriana pyrenaica</i>			•	
<i>Molinia coerulea</i> (alba roja)			•	
<i>Lotus pedunculatus</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus, Prepirineus i territoris propers. Molt localment al Montseny.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment com a farratge.

És sensible a qualsevol actuació que modifiqui la disponibilitat d'aigua (desseccació de fonts o d'àrees entollades, desviament de cursos d'aigua, etc.) i també a la sobrepastura.

Comprenen una bona quantitat de plantes poc freqüents a Catalunya.

37.1 Herbassars amb ulmària (*Filipendula ulmaria*), higròfils, i comunitats anàlogues, dels estatges montà i submontà

Ranunculo-Filipenduletum ulmariae Vigo 1975

Violo-Euphorbietum hybernae Romo 1986

Exclusiu. Molt minoritari.

37.212 Herbassars amb *Cirsium rivulare*, *Chaerophyllum hirsutum*..., molt higròfils i eutròfics, i comunitats anàlogues, dels estatges montà i subalpí

Cirsietum rivularis Now. 1927

Phyteumo-Chaerophylletum hirsuti O. Bolòs 1984
Chaerophyllo-Ranunculetum aconitifolii Oberdorfer 1952

Exclusiu. Dominant, juntament amb els hàbitats 37.311 i 37.312.

37.217 Jonqueres de *Juncus effusus*, molt higròfils, dels estatges montà i subalpí

Epilobio-Juncetum effusi Oberd. 1957

Juncocarisetum punctatae O. Bolòs 1959 sub-ass. *juncetosum effusi*

Exclusiu. Minoritari.

37.21A+ Herbassars megafòrbics amb *Valeriana pyrenaica*, fortament higròfils, de les vores de rierols pirinencs

Angelico sylvestris-Valerianetum pyrenaicae Carreras et Vigo 1997

Exclusiu. Minoritari.

37.21B+ Herbassars de *Carex paniculata*, molt higròfils, dels sòls entollats de l'estatge montà superior

Dactylorhizo-Caricetum paniculatae Carreras et Vigo 1984

Exclusiu. Minoritari.

37.22 Jonqueres de *Juncus acutiflorus*, acidòfiles, de l'estatge montà

Juncetum sylvatici Br.-Bl. 1915 (= *Juncetum acutiflori* Br.-Bl. 1915)

Juncocarisetum punctatae O. Bolòs 1959 sub-ass. *juncetosum acutiflori*

Exclusiu. Minoritari.

37.241 Jonqueres subnitròfiles, de sòls calcigats i temporalment inundats, de la muntanya mitjana

Mentho-Juncetum inflexi Lohm. 1943

Dactylo-Festucetum arundinaceae Tüxen 1950

Exclusiu. Minoritari.

37.311 Herbassars graminoides amb alba roja (*Molinia coerulea*), higròfils i basòfils, de la muntanya mitjana

Epipactidi-Molinietum coeruleae J.M. Monts., Soriano et Vigo in Carreras et Vigo 1987

Centaureo-Succisetum pratensis O. Bolòs 1954

Molinio-Caricetum lepidocarphae Baulies et Romo 1983

Exclusiu. Dominant, juntament amb els hàbitats 37.312 i 37.212.

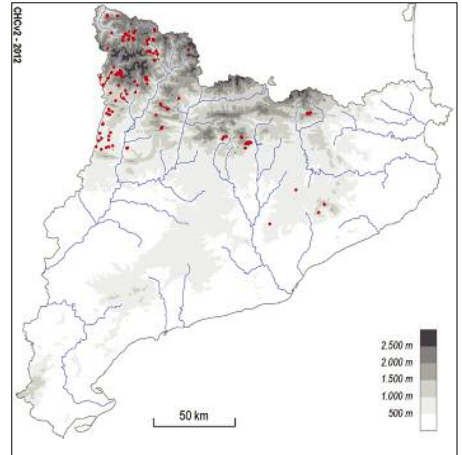
37.312 Herbassars graminoides amb alba roja (*Molinia coerulea*), higròfils i neutroacidòfils, de la muntanya mitjana

Carici pallescentis-Molinietum coeruleae Carreras et Vigo 1987

Molinietum coeruleae W. Koch 1926
Exclusiu. Dominant, juntament amb els hàbitats
37.311 i 37.212.

- ▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
6410 Herbassars de *Molinia coerulea* en sòls calcaris
torbosos o argil-lollimosos (*Molinion coeruleae*)
[hàbitats 37.311 i 37.312]

- ▶ Superfície cartografiada
484,4851 ha

37b Jonqueres de jonc boval (*Scirpus holoschoenus*) i herbassars graminoides, higròfils, de terra baixa (i de la muntanya mitjana)

► Aspecte

Formacions herbàcies d'1 a 2 m d'alçària. Comprenen des de les jonqueres pròpiament dites, on dominen plantes junciformes, fins a herbassars alts formats per hemicriptòfits, sempre amb el màxim desenvolupament a l'estiu.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Surgències, marges de fonts i rierols, en indrets humits, inundats els mesos d'hivern, però secs (o només un xic humits) a l'estiu.

Clima – Mediterrani o mediterrani submediterrani.

Substrat i sòl – Substrats diversos, tant silícis com calcaris. Sòls profunds i humits.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Scirpus holoschoenus</i> (jonc boval)	•		•	
<i>Mentha longifolia</i> (menta boscana)	•		•	
<i>Juncus inflexus</i> (jonquina)		•	•	
<i>Cirsium monspessulanum</i> (capferrat)			•	
<i>Succisa pratensis</i> (escabiosa mossegada)			•	
<i>Mentha suaveolens</i> (menta d'ase)			•	
<i>Pulicaria dysenterica</i> (herba de Sant Roc)			•	
<i>Dorycnium rectum</i>			•	
<i>Tetragonolobus maritimus</i>			•	
<i>Eupatorium cannabinum</i> (eupatori)			•	
<i>Molinia coerulea</i> (alba roja)			•	
<i>Lysimachia ephemerum</i>			•	
<i>Schoenus nigricans</i> (jonc negre)			•	
<i>Carex loscosii</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pràcticament tot el territori, llevat de l'alta muntanya.

► Usos i problemes de conservació

Sovint pasturat.

És sensible a qualsevol actuació que modifiqui la disponibilitat d'aigua (dessecació de fonts o d'àrees entollades, desviament de cursos d'aigua, etc.). A l'estiu pot patir un excés de pressió de pastura que afavoreix la dominància d'espècies ruderals. És amenaçat també per l'alteració de l'espai on es fa l'hàbitat (canvis d'usos del sòl).

► Hàbitats CORINE

37.4 Jonqueres de jonc boval (*Scirpus holoschoenus*) i herbassars graminoides, higròfils, de terra baixa (i de la muntanya mitjana)

Cirsio-Menthetum longifoliae O. Bolòs et J. Vives 1956

Galio-Juncetum subnodulosi Br.-Bl. 1931

Cirsio-Holoschoenetum Br.-Bl. 1931

Inulo-Schoenetum Br.-Bl. 1924

Mentho-Caricetum loscosii O. Bolòs (1957) 1967

Peucedano-Sonchetum aquatilis O. Bolòs 1957 em. 1967

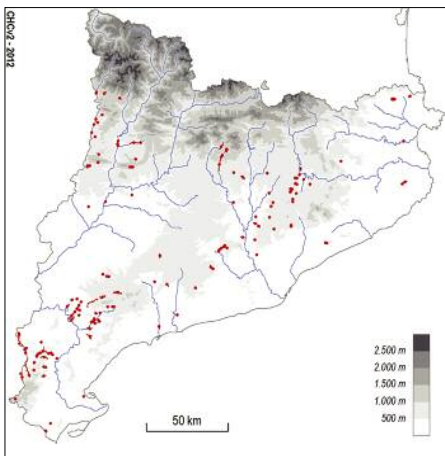
Lysimachio-Holoschoenetum Rivas Goday et Borja 1961

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6420 Jonqueres i herbassars graminoides humits, mediterranis, del *Molinio-Holoschoenion*

► Superfície cartografiada

350,3447 ha

37c Herbassars megafòrbics de l'estatge subalpí dels Pirineus

► Aspecte

Formacions de grans herbes vivaces de fulla plana, entre les quals no són rares les falgueres rosulades de grans frondes. Molt diverses pel que fa a la composició florística i a les espècies dominants.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Fons de barrancs, proximitats de cascades, clarianes de bosc, peus de cingle, canals d'altaus, caos de blocs ben innivats..., sempre en indrets amb una elevada humitat ambiental.

Clima – Subalpí, però en topoclimes particularment humits.

Substrat i sòl – Substrats diversos, però amb preferència pels terrenys àcids. Sòls sempre humits, però no necessàriament xops, i rics en matèria orgànica.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Peucedanum ostruthium</i> (salsufraji)		•	•	
<i>Adenostyles alliariae</i>		•	•	
<i>Geranium sylvaticum</i> (gerani de bosc)		•	•	
<i>Luzula desvauxii</i>			•	
<i>Athyrium distentifolium</i>			•	
<i>Myrrhis odorata</i>			•	
<i>Cicerbita alpina</i> (lletuga alpina)			•	
<i>Cicerbita plumieri</i> (lletuga de muntanya)			•	
<i>Streptopus amplexifolius</i>			•	
<i>Aconitum vulparia</i> (tora groga)			•	
<i>Valeriana pyrenaica</i>			•	
<i>Salix bicolor</i>			•	
<i>Scrophularia alpestris</i>				•
<i>Veratrum album</i> (veladre)				•
<i>Trollius europaeus</i> (rovell d'ou)				•
<i>Athyrium filix-femina</i> (falguera femella)				•
<i>Chaerophyllum hirsutum</i> (cominassa)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus (incloent-hi els Prepirineus) i territori catalanidic septentrional (Montseny).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, ocasionalment pasturat.

En molts casos són formacions lligades a cursos d'aigua, motiu pel qual són sensibles a qualsevol alteració del sistema hidrològic. El pas freqüent de bestiar

(ramats i herbívors salvatges), ja sigui per abeurar-se o per alimentar-se, pot provocar danys importants a algunes espècies de flora i canviar-ne la composició. Les grans revingudes i esclavissades poden delmar temporalment aquestes comunitats.

► Hàbitats CORINE

37.83 Herbassars megafòrbics de l'estatge subalpí dels Pirineus i del Montseny

Peucedano ostruthium-Luzuletum desvauxii Br.-Bl. 1948

Valeriano-Aconitetum pyrenaicae O. Bolòs et P. Monts. 1984

Dryopterido-Allietum victorialis O. Bolòs 1983

Myrrhido-Valerianetum pyrenaicae (Rivas Mart. 1984) Carrillo et Ninot 1992 (= *Chaerophyllo*

hirsuti-Valerianetum pyrenaicae Rivas Mart., T.E. Díaz, F. Prieto, Loidi et Penas 1984 em nom. Izco

et Guitián 1986, = *Adenostylo-Valerianetum*

pyrenaicae Rivas Mart. 1968 nom. nudum)

Gentiano montserratii-Aconitetum lamarckii Romo

1986

Streptopo amplexifolii-Athyrietum distentifolii

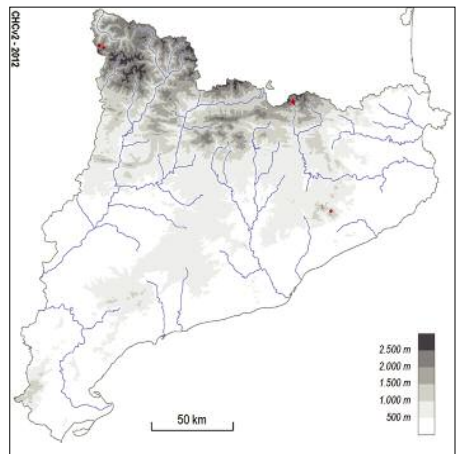
Rivas-Martínez et Sáenz 1986

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6430 Herbassars higrofils, tant de marges i vorades com de l'alta muntanya

► Superfície cartografiada

47,4905 ha

37d Sarronars (comunitats dominades per *Chenopodium bonus-henricus*) i altres herbassars nitròfils d'alta muntanya

► Aspecte

Formacions d'herbes vivaces, generalment de fulla ampla, força altes (entre 20 i 70 cm), adaptades al trepig i als sòls molt nitrificats.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges montà i subalpí.

Ambients que ocupa – Jacés i cledes, voltants de les cabanes de pastor, llocs on s'apleta el ramat, amorríadors...

Clima – Subalpí humit o medioeuropeu subatlàntic.

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls molt rics en nutrients, amb una aportació important de nitrogen.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Rumex pseudoalpinus</i> (paradella)		•	•	
<i>Chenopodium bonus-henricus</i> (sarró)		•	•	
<i>Taraxacum dissectum</i> (xicaira)		•	•	
<i>Poa supina</i>		•		
<i>Urtica dioica</i> (ortiga gran)		•		
<i>Lamium album</i> (ortiga morta)			•	
<i>Rumex longifolius</i> (paradella)			•	
<i>Capsella bursa pastoris</i> (sarronet de pastor)				•
<i>Aconitum napellus</i> (tora blava)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus (incloent-hi els Prepirineus).

► Usos i problemes de conservació

Utilitzat com a jaça o cleda de ramats i d'herbívors salvatges; de fet, és la presència del bestiar el que fa aparèixer aquest hàbitat.

Als indrets on cessi o disminueixi la ramaderia, és previsible que progressivament pugui evolucionar cap a altres herbassars o prats. D'altra banda, de forma més puntual, un excés de càrrega ramadera pot arribar a eliminar completament la vegetació i provocar problemes d'erosió del sòl.

► Hàbitats CORINE

37.88 Sarronars (comunitats dominades per *Chenopodium bonus-henricus*) i altres herbassars nitròfils d'alta muntanya

Rumici-Chenopodietum bonihenrici Carrillo et Vigo 1984

Taraxaco-Poetum supinae Carrillo et Vigo 1984

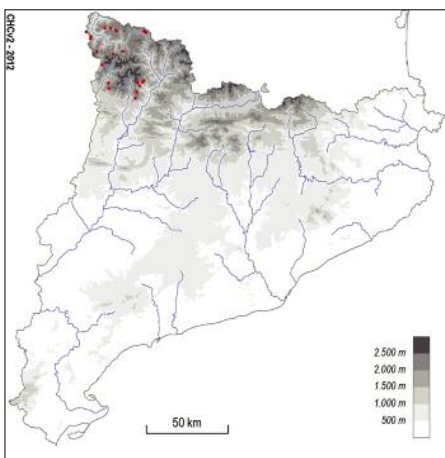
Chenopodio bonihenrici-Taraxacetum pyrenaici Br.-Bl. 1948

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

68,1421 ha

38a Prats amb *Cynosurus cristatus*, mesòfils, intensament pasturats, de la muntanya mitjana (i de l'estatge subalpí)

▶ Aspecte

Prats alts, ufanosos i força rics florísticament, tot i que si són molt pasturats s'empobreixen i tenen un port baix. Comprenen des de prats que poden ser dallats fins als que només són pasturats. Als de sòl més àcid i pobre, s'hi fan poblaments de bruguerola.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Fons de vall i indrets pleners un xic humits, àrees marginals dels prats dalladors.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Sòls profunds, compactes i humits de pH més aviat baix.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Cynosurus cristatus</i>		•	•	
<i>Trisetum flavescens</i> (fromental petit)		•	•	
<i>Phleum nodosum</i> (cua de rata)		•	•	
<i>Trifolium pratense</i> (trèvol de prat)		•	•	
<i>Ranunculus acris</i> (botó d'or)		•		
<i>Trifolium repens</i> (trèvol de prat)		•		
<i>Lotus corniculatus</i>		•		
<i>Festuca nigrescens</i>		•		
<i>Galium verum</i> (espanyidella groga)		•		
<i>Achillea millefolium</i> (milfulles)		•		
<i>Poa pratensis</i>			•	
<i>Holcus lanatus</i>			•	
<i>Leontodon autumnalis</i>			•	
<i>Lolium perenne</i> (margall)			•	
<i>Bellis perennis</i> (margaridoia)			•	
<i>Festuca arundinacea</i> (fenàs de bou)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris olositànic i catalanídic septentrional (Montseny).

▶ Usos i problemes de conservació

Utilitzat com a pastura i eventualment per obtenir farratge.

Aquests prats necessiten ser pasturats per mantenir-se, motiu pel qual, si s'abandonen, en canvia la composició florística i són colonitzats per matollars i arbres.

▶ Hàbitats CORINE

38.112 Prats amb *Cynosurus cristatus*, mesòfils, intensament pasturats

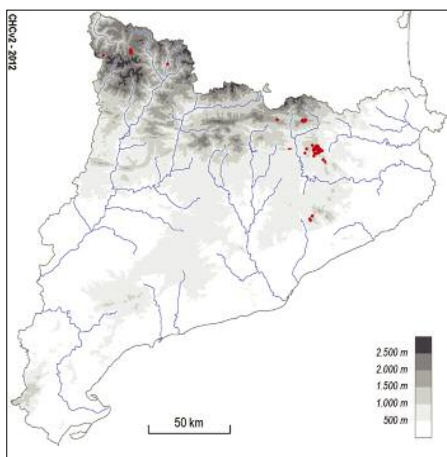
Cynuro-Trifolietum repentis O. Bolòs 1967

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

467,0594 ha

38b Prats dalladors amb fromental (*Arrhenatherum elatius*), dels estatges submontà i montà, principalment dels Pirineus

► Aspecte

Prats de dall tendrals i esponerosos, en què abunden les herbes gramínoides, que solen fer diversos estrats. Tenen un aspecte molt diferent segons l'època de l'any: rasos a l'hivern i alts i ufanosos a final de primavera, quan les plantes es troben en plena florida. A inici de primavera sol destacar-hi la florida dels pixallits i, a final d'estiu, la de la pastanaga borda.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Vessants poc inclinats, fons de vall i riberals.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Substrats diversos, en sòls profunds, més o menys eutròfics.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Arrhenatherum elatius</i> (fromental)		•	•	
<i>Trisetum flavescens</i> (fromental petit)		•	•	
<i>Trifolium pratense</i> (trèvol de prat)		•	•	
<i>Dactylis glomerata</i> (dàctil)		•	•	
<i>Rhinanthus mediterraneus</i> (fonollada)		•	•	
<i>Gentiana lutea</i> (genciana vera)		•	•	
<i>Plantago lanceolata</i> (plantatge de fulla estreta)		•		
<i>Lotus corniculatus</i>		•		
<i>Leucanthemum vulgare</i> (margarida de prat)			•	
<i>Carum carvi</i> (comí de prat)			•	
<i>Knautia arvensis</i> (vidues bordes)			•	
<i>Trifolium repens</i> (trèvol repent)			•	
<i>Taraxacum officinale</i> (pixallits)			•	
<i>Avenula pubescens</i>			•	
<i>Daucus carota</i> (pastanaga borda)			•	
<i>Rumex acetosa</i> (agrella)			•	
<i>Tragopogon pratensis</i> (barbeta)			•	
<i>Narcissus poeticus</i> (satalia)			•	
<i>Scilla verna</i>			•	
<i>Malva moschata</i> (malva de prat)			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus i territori olositànic. Molt localment al massís del Port.

► Usos i problemes de conservació

S'usen per obtenir farratge i sovint també per a pastura a final d'estiu i a la tardor.

Hàbitat en regressió ja sigui per abandonament o intensificació de les activitats agrícoles i ramaderes, per transformació cap a conreus de cereal o blat de moro, o per la urbanització o implantació d'infraes-

tructures i camps de golf. Molts dels prats de dall actius estan degradats per sembrs amb espècies comercials, o per un excés de pastura i de fertilització. Quan s'abandonen es veuen envaïts per herbes diferents i per espècies llenyoses que els acaben fent desaparèixer. Les polítiques agràries sovint han incidit negativament en la conservació d'aquests prats.

Prats generalment molt productius, instaurats per l'home. Sovint són irrigats i adobats regularment. Aquestes accions i el dall continuat els mantenen indefinidament.

► Hàbitats CORINE

38.23 Prats dalladors amb fromental (*Arrhenatherum elatius*), dels estatges submontà i montà

Malva moschatae-Arrhenatheretum (O. Bolòs) R. Tx. et Oberd. 1958

Tragopogono-Lolietum multiflori P. Monts. 1957

Ophioglosso-Arrhenatheretum P. Monts. 1957

Rhinantho-Trisetum flavescens Vigo 1984

Gentiano-Trisetum Vigo 1984

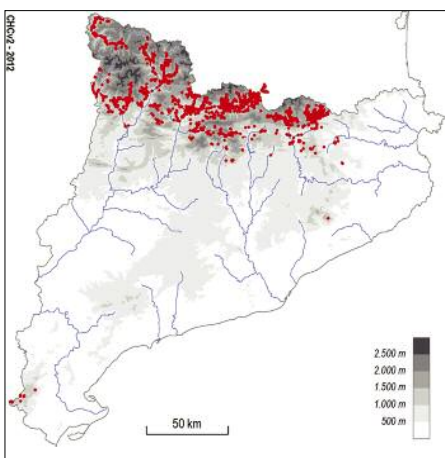
Odontito-Trifolietum pratensis O. Bolòs et Masalles 1983

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6510 Prats de dall de terra baixa i de la muntanya mitjana (*Arrhenatherion*)

► Superfície cartografiada

17.902,1832 ha

38c Prats dalladors, generalment amb *Gaudinia fragilis*, de la terra baixa plujosa, als territoris ruscínic i catalanídic septentrional

▶ Aspecte

Prats de dall alts i ufanosos, de 50-100 cm d'alçària, molt rics florísticament, en què abunden les herbes graminoides i algunes plantes higròfiles, que solen fer diversos estrats. Presenten un aspecte molt diferent segons l'època de l'any: rasos a l'hivern i alts i ufanosos a final de primavera, quan les plantes són en plena floració.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, a les contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Indrets planers i molt humits a l'hivern.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Sòl argilós profund i molt humit de la tardor a la primavera.

urbanització o implantació d'infraestructures i camps de golf. Molts dels prats de dall actius estan degradats per sembres amb espècies comercials, o per un excés de pastura i de fertilització. Quan s'abandonen es veuen envaïts per herbes diferents i per espècies llenyoses que els acaben fent desaparèixer.

Prats que es poden mantenir indefinidament mentre es dallin de manera regular. Quan s'abandonen, es veuen envaïts per altres herbes i per espècies llenyoses que els acaben fent desaparèixer.

▶ Hàbitats CORINE

38.24+ Prats dalladors, generalment amb *Gaudinia fragilis*, de la terra baixa plujosa
Gaudinio-Arrhenatheretum Br.-Bl. 1931

▶ Flora principal

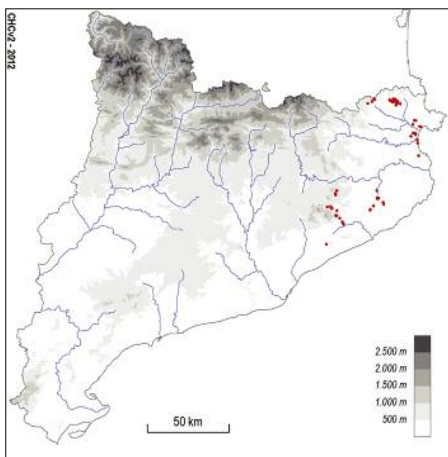
	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Gaudinia fragilis</i>		•	•	
<i>Arrhenatherum elatius</i> (fromental)		•	•	
<i>Anthoxanthum odoratum</i> (gram d'olor)		•	•	
<i>Poa trivialis</i>		•	•	
<i>Trifolium pratense</i> (trèvol de prat)		•	•	
<i>Festuca arundinacea</i> (fenàs de bou)		•		
<i>Lathyrus pratensis</i> (gerdell bord)			•	
<i>Lychnis flos-cuculi</i> (flor de cucut)			•	
<i>Linum bienne</i> (lli de prat)			•	
<i>Trifolium squamosum</i>			•	
<i>Orchis laxiflora</i>			•	
<i>Bellis perennis</i> (margaridoia)			•	
<i>Geranium dissectum</i>			•	

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6510 Prats de dall de terra baixa i de la muntanya mitjana (*Arrhenatherion*)

▶ Superfície cartografiada

389,2194 ha

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic septentrional.

▶ Usos i problemes de conservació

S'usen per obtenir farratge, i excepcionalment també per a pastura a final d'estiu i a la tardor.

Hàbitat en regressió ja sigui per abandonament o intensificació de les activitats agrícoles i ramaderes, per transformació cap a conreus intensius, o per la

38d1 Prats dalladors, mesohigròfils, principalment altimontans (i subalpins)

► Aspecte

Prades denses i ufanoses formades per una barreja diversa d'herbes més aviat vigoroses, que sovint fan dos estrats; un de superior (d'1-1,3 m d'alçària) en què solen dominar gramínies de fulla plana i umbel·líferes, i un d'inferior on es barregen trèvols i altres herbes de mida mitjana. Fan una forta creixuda entre final de primavera i principi d'estiu, i són dallats a mig estiu. La rebrotada que es produeix després se sol aprofitar com a pastura de tardor.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge montà (i part baixa del subalpi).

Ambients que ocupa – Terrasses fluvials, fons de vall i part baixa de vessants suaus.

Clima – Medieuropeu (o subalpí humit).

Substrat i sòl – Substrats col·luvials o al·luvials, quaternaris, que donen sòls fèrtils, humífers i frescals.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Trisetum flavescens</i> (fromental petit)		•	•	
<i>Arrhenatherum elatius</i> (fromental)		•	•	
<i>Polygonum bistorta</i> (bistorta)		•	•	
<i>Trollius europaeus</i> (rovell d'ou)		•	•	
<i>Trifolium pratense</i> (trèvol vermell)		•		
<i>Dactylis glomerata</i> (dàctil)		•		
<i>Heracleum granatense</i> (belleraca)		•		
<i>Heracleum pyrenaicum</i> (belleraca)			•	
<i>Taraxacum officinale</i> s.l. (pixallits)			•	
<i>Rumex acetosa</i> (agrella)			•	
<i>Crepis pyrenaica</i>			•	
<i>Geranium pratense</i>			•	
<i>Chaerophyllum aureum</i> (cominassa)			•	
<i>Astrantia major</i>			•	
<i>Pimpinella major</i> (julivert de boc)			•	
<i>Alchemilla vulgaris</i> s.l.			•	
<i>Geranium sylvaticum</i>				•
<i>Knautia arvensis</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus (sobretot els axials).

► Usos i problemes de conservació

S'usen per obtenir farratge i sovint també per a pastura.

Atesa la seva situació topogràfica, que generalment els fa poc mecanitzables, i la productivitat no gaire elevada, aquests prats de dall estan en regressió principalment per abandonament de les activitats agrícoles i ramaderes o bé perquè s'empren com a pastura extensiva. Quan s'abandonen es veuen envaïts per herbes diferents i per espècies llenyoses, mentre que quan s'usen com a pastura també se'n modifica la composició i acaben desapareixent. Les polítiques agràries sovint han incidit negativament en la conservació d'aquests prats.

► Hàbitats CORINE

38.3 Prats dalladors, mesohigròfils, principalment altimontans (i subalpins)

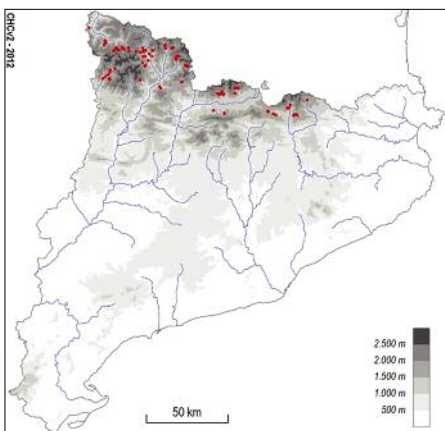
Trisetum-Heracleetum pyrenaici Br.-Bl. ex O. Bolòs 1957

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

6520 Prats de dall altimontans i subalpins (*Trisetum-Polygonion bistortae*)

► Superfície cartografiada

1.196,43 ha

38d2 Herbassars de rovell d'ou (*Trollius europaeus*), bistorta (*Polygonum bistorta*)..., no dallats, de l'estatge subalpí

▶ Aspecte

Herbassars ufanosos, alts (0,7-1 m), formats en bona part per herbes de fulla ampla i tendra, i sovint de florida vistosa. Entremig hi ha algunes graminies i també, en un estrat inferior, herbes de mida petita. Es desenvolupen des de final de primavera fins a final d'estiu de manera força continuada.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Clotades nivoses, vessants frescals, clarianes forestals, proximitats de fonts i rierols.

Clima – Subalpí humit.

Substrat i sòl – Terrenys calcaris, preferentment. Sòl humit tot l'estiu, fèrtil.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Trollius europaeus</i> (rovell d'ou)	•		•	
<i>Polygonum bistorta</i> (bistorta)		•	•	
<i>Alchemilla xanthochlora</i>			•	
<i>Ranunculus acris</i> (botó d'or)			•	
<i>Avenula pubescens</i>			•	
<i>Dactylis glomerata</i> (dàctil)				•
<i>Festuca nigrescens</i>				•
<i>Carum carvi</i> (comí de prat)				•
<i>Rhinanthus mediterraneus</i> (fonollada)				•
<i>Poa trivialis</i>				•

▶ Hàbitats CORINE

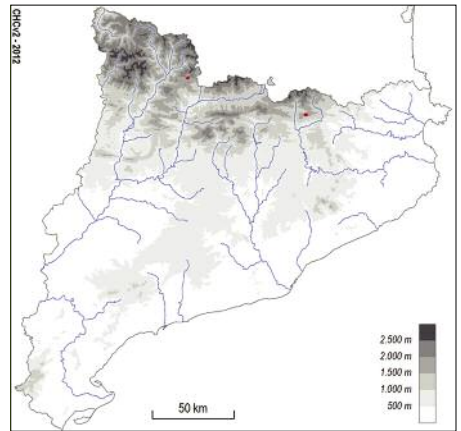
37.89+ Herbassars de rovell d'ou (*Trollius europaeus*), bistorta (*Polygonum bistorta*)..., no dallats, de l'estatge subalpí
Alchemillo-Trollietum Vigo 1979

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

7,12 ha

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus (incloent-hi els Prepirineus).

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús, rarament sotmès a pastura poc intensa.

Hàbitat lligat a microambients particulars, motiu pel qual no té problemes de conservació coneguts. Vulnerable a causa de la seva raresa a Catalunya.

4. Boscós

41a Fagedes higròfiles pirinenques

► Aspecte

Comunitats forestals que es presenten gairebé sempre com a fagedes pures, força tancades; de vegades s'hi barregen alguns avets. L'estrat arbustiu és poc desenvolupat, mentre que l'estrat herbaci és ric i divers i comprèn una bona proporció de geòfits. Aquest darrer estrat assoleix la seva màxima esplendor a la primavera, ja que hi floreixen la majoria de plantes (les anemones, la canuguera, el raïm de guineu...) tot just quan els brots del faig comencen a despuntar.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Ambients humits. Típicament es fa als vessants obacs, però en climes molt humits pot trobar-se en qualsevol orientació.

Clima – Medieuropeu subatlàntic.

Substrat i sòl – Sòls eutròfics, més o menys profunds i rics en humus de tipus mull.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Fagus sylvatica</i> (faig)		•		•
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	
Estrat herbaci				
<i>Anemone nemorosa</i> (buixol)			•	•
<i>Helleborus viridis</i> subsp. <i>occidentalis</i> (el-lèbor verd)			•	•
<i>Cardamine heptaphylla</i> (canuguera)				•
<i>Cardamine pentaphyllos</i>				•
<i>Galium odoratum</i> (espunyidella d'olor)				•
<i>Paris quadrifolia</i> (raïm de guineu)				•
<i>Polygonatum verticillatum</i>				•
<i>Pulmonaria affinis</i> (pulmonària)				•
<i>Scilla lilio-hyacinthus</i> (joliu)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus (Vall d'Aran, Alta Ribagorça), Prepirineus orientals i territori olositànic.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

És afectat puntualment per tals intenses que poden incidir sobre les espècies de fauna i flora més sensibles i eliminar els atributs propis de boscos madurs. No obstant això, la regeneració natural és bona.

En aquest hàbitat hi troben refugi moltes espècies centreeuropees. Per això, allà on forma petits rodals enmig d'altres tipus de fageda, hauria de ser protegit.

► Hàbitats CORINE

41.141 Fagedes higròfiles pirinenques

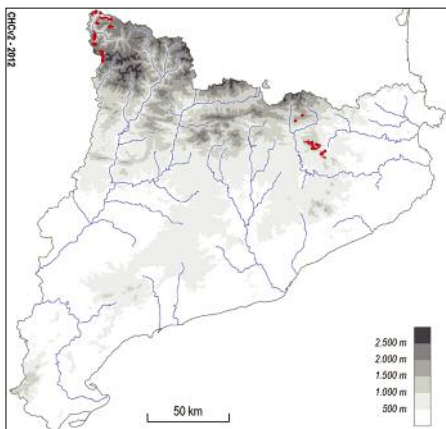
Scilla liliohyacinthi-Fagetum sylvaticae Br.-Bl. ex O. Bolòs 1957

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9130 Fagedes neutròfiles

► Superfície cartografiada

1.659,3658 ha

41b Fagedes mesòfiles i xeromesòfiles

► Aspecte

Boscós densos dominats pel faig, bé que hi poden aparèixer esparsament altres arbres (avet, pi roig, tell, freixe, blada, roure martinenc). L'estrat arbustiu és força variable, ja que pot ser gairebé inexistent o pot consistir en una densa massa de boix. En general, l'estrat herbaci és pobre, format per plantes corrents als boscos caducifolis centreeuropeus o a les rouredes submediterrànies.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Generalment vessants ombrívols, de qualsevol inclinació. Les fagedes més seques es fan en vessants pendents o poc o molt solells; sovint el faig es troba en el límit natural de les seves possibilitats de desenvolupament. També peus de vessant, fons de barranc, etc.

Clima – Medieuropeu subatlàntic o submediterrani.

Substrat i sòl – Substrat calcarí, ocasionalment silici. Sòls bàsics o poc àcids, no gaire profunds; sovint s'hi acumula una gran quantitat de fullaraca.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Fagus sylvatica</i> (faig)	•		•	
<i>Acer opalus</i> (blada)			•	
<i>Abies alba</i> (avet)				•
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)				•
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•		
<i>Daphne laureola</i> (lloreret)			•	
<i>Daphne mezereum</i> (tintorell)			•	
<i>Ilex aquifolium</i> (grèvol)			•	
<i>Sorbus aria</i> (moixera)			•	
Estrat herbaci				
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)		•	•	
<i>Anemone nemorosa</i> (buixol)		•	•	
<i>Galium odoratum</i>			•	
<i>Geranium nodosum</i>			•	
<i>Helleborus viridis</i> subsp. <i>occidentalis</i> (el-lèbor verd)			•	
<i>Melica uniflora</i>			•	
<i>Primula acaulis</i> (matrimonis)			•	
<i>Primula veris</i> subsp. <i>columnae</i> (cucut)			•	
<i>Sanicula europaea</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pyreneus i territoris olositànic i catalanidic septentrional i meridional (el Port); també al territori ausosegàric (la Sauva Negra i àrees properes).

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

És afectat puntualment per tales intenses que poden incidir sobre les espècies de fauna i flora més sensibles i eliminar els atributs propis de boscos madurs. L'explotació de les fagedes que es troben al límit de les seves condicions més idònies n'amenança la pervivència en aquests indrets.

► Hàbitats CORINE

41.142 Fagedes mesòfiles latepirinenques

Helleboro-Fagetum O. Bolòs (1948) 1957

Phyteumo pyrenaici-Fagetum sylvaticae O. Bolòs 1986

Geranio-Fagetum Vigo et Gil 1983

Buxo sempervirentis-Fagetum Br.-Bl. et Suspl.

1937 em. Br.-Bl. 1952

Exclusiu de la unitat. Més probable que l'hàbitat següent.

41.1751 Fagedes calcícoles, xeromesòfiles, de la muntanya mitjana poc plujosa

Buxo sempervirentis-Fagetum Br.-Bl. et Suspl.

1937 em. Br.-Bl. 1952

Primulo-Fagetum O. Bolòs et L. Torres 1967

Buxo sempervirentis-Quercetum pubescentis Br.-Bl. (1915) 1932 subass. *fagetosum*

Exclusiu de la unitat. Probabilitat no gaire alta.

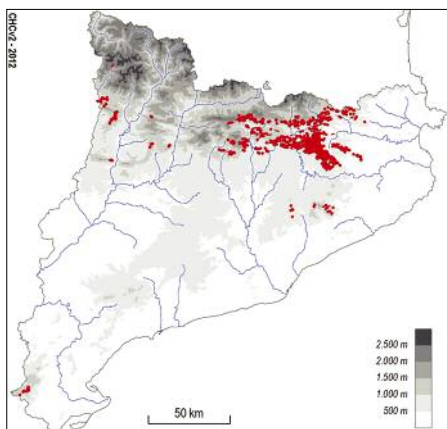
► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9130 Fagedes neutròfiles [hàbitat 41.142]

9150 Fagedes calcícoles xerotermòfiles [hàbitat 41.1751]

► Superfície cartografiada

19.706,3886 ha

41c Fagedes acidòfiles pirenaicooccitanes

► Aspecte

Bosc de faig, generalment força tancats; a les obagues més frescals i de més altitud s'hi poden barrejar alguns avets. El sotabosc és força pobre, compost principalment per plantes acidòfiles. Aquestes fagedes es diferencien de les hígròfiles (unitat 41a) sobretot per la manca de les plantes característiques dels boscos eutròfics i mesòfils, com també per la presència d'espècies més relacionades amb les rouredes acidòfiles eurosiberianes.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.
Ambients que ocupa – Típicament vessants obacs, sovint inclinats.
Clima – Medieuropeu subatlàntic.
Substrat i sòl – Terrenys àcids (o sòls acidificats); sòl poc profund.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Fagus sylvatica</i> (faig)		•	•	
Estrat arbusti				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)				•
Estrat herbaci				
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguera)		•		
<i>Deschampsia flexuosa</i>		•		
<i>Calamagrostis arundinacea</i>			•	
<i>Ilex aquifolium</i> (grèvol)			•	
<i>Luzula nivea</i>			•	
<i>Prenanthes purpurea</i>			•	
<i>Teucrium scorodonia</i> (escorodònia)			•	
<i>Veronica officinalis</i> (te de muntanya)			•	
<i>Pteridium aquilinum</i> (falguera comuna)				•
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabinera)				•

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

És afectat puntualment per tals intenses que poden incidir sobre les espècies de fauna i flora més sensibles i eliminar els atributs propis de boscos madurs. La regeneració natural és, però, força bona.

► Hàbitats CORINE

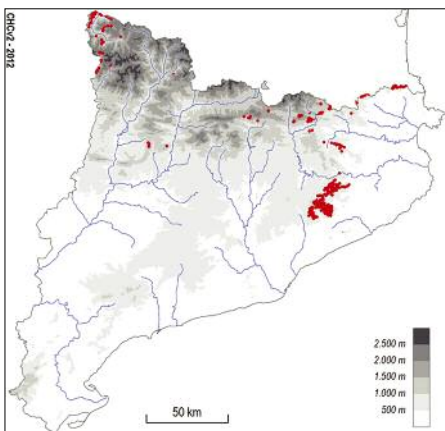
41.172 Fagedes acidòfiles pirenaicooccitanes
Luzula niveae-Fagetum (Suspl.) Br.-Bl. 1952

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9.120 Fagedes acidòfiles

► Superfície cartografiada

6.628,0592 ha

► Distribució dins el territori català

Pirineus axials (excepte el sector més continental), Prepirineus i territoris olositànic i catalanídic septentrional.

41c1 Fagedes subalpines

► Aspecte

Bosc (o bosquines) de faig, formades per arbres baixos, de tronc retorçut i sovint ramosos des de la base. El sotabosc és ufanós i hi predominen les herbes de fulla tendra i grossa; també s'hi fan, però, algunes mates, com ara les nabineres. Vers el límit altitudinal superior, aquest hàbitat pot presentar-se en forma de bosquetons més o menys dispersos.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge altimontà i part baixa del subalpí.

Ambients que ocupa – Vessants, generalment obacs, on aquestes fagedes formen el límit forestal quan l'estatge subalpí no porta boscos de coníferes. Seguint les canals d'allaus, poden estendre's cap a llocs més baixos.

Clima – Medieuropeu atlàntic i subalpí. El vent i les tempestes dificulten el creixement dels arbres, com també que s'estableixin fora del bosc.

Substrat i sòl – Terrenys esquistosos; sòls humífers lleument acidificats.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Fagus sylvatica</i> (faig)	•		•	
<i>Sorbus aucuparia</i> (moixera de guilla)			•	
<i>Betula pubescens</i> (bedoll)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabinera)		•	•	
<i>Rosa pendulina</i> (roser alpi)			•	
<i>Daphne laureola</i> subsp. <i>philippii</i> (lloreret)			•	
Estrat herbaci				
<i>Scilla lilio-hyacinthus</i> (joliu)			•	
<i>Helleborus viridis</i> subsp. <i>occidentalis</i> (el-lèbor verd)			•	
<i>Lamium galeobdolon</i> (ortiga morta)			•	
<i>Polystichum aculeatum</i>			•	
<i>Adenostyles alliariae</i> subsp. <i>hybrida</i>			•	
<i>Myrrhis odorata</i>			•	
<i>Aconitum vulparia</i> (tora blanca)			•	
<i>Rhodiadelphus triquetrus</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus centrals (Vall d'Aran).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús (explotació forestal ocasional).

Sense problemes de conservació coneguts.

► Hàbitats CORINE

41.15 Fagedes subalpines

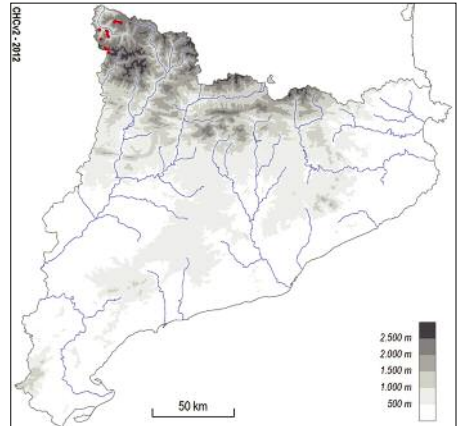
Sorbo aucupariae-Fagetum sylvaticae Carrillo et Ninot 2002

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9140 Fagedes subalpines

► Superfície cartografiada

237,7940 ha

41d1 Boscos de roure pènel (*Quercus robur*), higròfils i eutròfics, pirenaicocantàbrics

► Aspecte

Boscos densos, amb un estrat arbori alt dominat absolutament pel roure pènel (*Quercus robur*), tot i que també pot haver-hi exemplars aïllats d'altres caducifolis (freixes, tells, etc.). L'estrat arbustiu és força ric, sovint dominat pels avellaners, però també amb sanguinyol, roser repent, boneter, etc., i, fins i tot, amb boix en els ambients més secs. L'estrat herbaci presenta un recobriment i una riquesa també notables, amb algunes espècies de floració vernal. Hàbitat proper del 41d2, que integra els boscos mixtos en què el roure pènel té un paper secundari.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge submontà.

Ambients que ocupa – Fons de vall amples i plans i part baixa dels vessants, sovint d'orientació obaga. Sota condicions molt favorables, aquest bosc pot aparèixer en qualsevol orientació, tot i que defuig els vessants més secs i calents.

Clima – Medieuropeu subatlàntic.

Substrat i sòl – Tant substrats àcids com terrenys calcaris; sòls sempre profunds i més aviat humits.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus robur</i> (roure pènel)	•		•	
<i>Fraxinus excelsior</i> (freixe de fulla gran)			•	
<i>Tilia cordata</i> (tell de fulla petita)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)	•		•	
<i>Cornus sanguinea</i> (sanguinyol)			•	
<i>Evonymus europaeus</i> (boneter)			•	
<i>Lonicera xylosteum</i> (boix moll)			•	
<i>Rosa arvensis</i> (rosar repent)			•	
<i>Viburnum opulus</i> (aliguer)			•	
Estrat herbaci				
<i>Hedera helix</i> (heura)		•		
<i>Campanula trachelium</i> (campaneta d'ortiga)			•	
<i>Carex sylvatica</i>			•	
<i>Geranium nodosum</i>			•	
<i>Glechoma hederacea</i> (heura de terra)			•	
<i>Isopyrum thalictroides</i>			•	
<i>Oplismenus undulatifolius</i>			•	
<i>Potentilla sterilis</i>			•	
<i>Pulmonaria affinis</i> (pulmonària)			•	
<i>Stellaria holostea</i> (rèvola)			•	

► Distribució dins el territori català

Prepirineus orientals i territori olositànic.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

En temps històrics, la seva superfície es va reduir significativament perquè són boscos que es troben en indrets molt aptes per a l'agricultura i els assentaments humans. En els darrers decennis, però, han experimentat una clara recuperació. Com que la fusta del roure pènel és força apreciada, aquest arbre ha estat sovint explotat selectivament. Prop de nuclis urbans pateixen els efectes de la freqüentació humana que, entre d'altres, afavoreix la presència d'espècies de flora exòtica invasora. A les localitats ubicades al límit meridional o altitudinal inferior de distribució, són vulnerables al canvi climàtic.

► Hàbitats CORINE

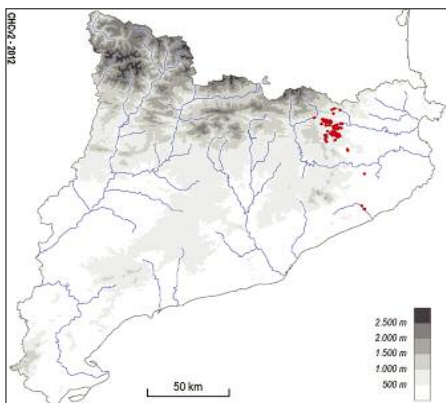
41.291+ Boscos de roure pènel (*Quercus robur*), higròfils i eutròfics, pirenaicocantàbrics
Isopyrum thalictroides-Quercetum roboris R. Tx. et Diem. 1936

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9160 Rouredes de roure pènel i boscos mixtos del *Carpinus betuli*

► Superfície cartografiada

1.427,45 ha

41d2 Boscos mixtos de roure pènel (*Quercus robur*), freixe (*Fraxinus excelsior*), tells (*Tilia* spp.)..., higròfils i eutròfics, pirenaicocantàbrics

► Aspecte

Boscos densos en què l'estrat arbori és format per una barreja d'arbres caducifolis, principalment roure pènel, freixe i tells, i on es fan també cirerers, omes, trèmols, aurons, etc. L'estrat arbustiu és força divers, sovint dominat pels avellaners, però també amb sanguinyol, roser repent, boneter, etc. i, fins i tot, amb boix en els ambients més secs. L'estrat herbaci presenta un recobriment i una riquesa florística també notables, i inclou algunes espècies de floració vernal.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge submontà.

Ambients que ocupa – Fons de vall amples i plans i part baixa dels vessants, sovint d'orientació obaga. Sota les condicions més favorables, aquests boscos poden trobar-se en qualsevol orientació, tot i que defugen els vessants més secs i calents.

Clima – Medieuropeu subatlàntic.

Substrat i sòl – Tant substrats àcids com roques calcàries, però sempre sòls profunds i força humits.

► Distribució dins el territori català

Pirineus centrals (Vall d'Aran), Prepirineus orientals i territori olositànic.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

En temps històrics, la seva superfície es va reduir significativament perquè són boscos que es troben en indrets molt aptes per a l'agricultura i els assentaments humans. En els darrers decennis, però, han experimentat una clara recuperació. Com que la fusta del roure pènel és força apreciada, aquest arbre ha estat sovint explotat selectivament.

► Hàbitats CORINE

41.292+ Boscos mixtos de roure pènel (*Quercus robur*), freixe (*Fraxinus excelsior*), tells (*Tilia* spp.)..., higròfils i eutròfics, pirenaicocantàbrics
Isopyro thalictroidis-Quercetum roboris R. Tx. et Diem. 1936

► Flora principal

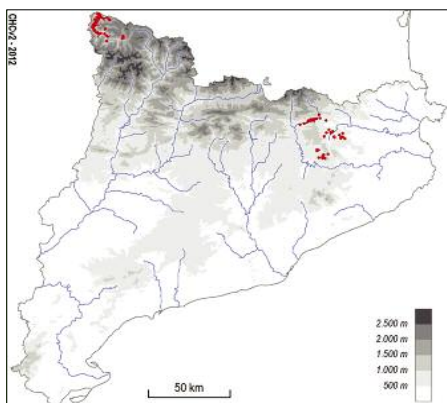
	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Fraxinus excelsior</i> (freixe de fulla gran)		•	•	
<i>Quercus robur</i> (roure pènel)		•	•	
<i>Tilia cordata</i> (tell de fulla petita)		•	•	
<i>Prunus avium</i> (cirerer bord)			•	
<i>Ulmus glabra</i> (oma)			•	
<i>Populus tremula</i> (trèmol)				•
Estrat arbustiu				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)		•	•	
<i>Cornus sanguinea</i> (sanguinyol)			•	
<i>Evonymus europaeus</i> (boneter)			•	
<i>Lonicera xylosteum</i> (boix moll)			•	
<i>Rosa arvensis</i> (rosar repent)			•	
<i>Viburnum opulus</i> (aliguer)			•	
Estrat herbaci				
<i>Hedera helix</i> (heura)		•		
<i>Campanula trachelium</i> (campaneta d'ortiga)			•	
<i>Carex sylvatica</i>			•	
<i>Geranium nodosum</i>			•	
<i>Glechoma hederacea</i> (heura de terra)			•	
<i>Isopyrum thalictroides</i>			•	
<i>Potentilla sterilis</i>			•	
<i>Pulmonaria affinis</i> (pulmonària)			•	
<i>Stellaria holostea</i> (rèvola)			•	

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9160 Rouredes de roure pènel i boscos mixtos del *Carpinion betuli*

► Superfície cartografiada

3.238,28 ha

41e Freixenedes dels Pirineus i de les muntanyes catalanídiques septentrionals

► Aspecte

Boscos mitjanament frescals en què l'arbre dominant és el freixe, tot i que, de vegades, s'hi barregen altres caducifolis, com ara bedolls, castanyers, trèmols i roures (*Quercus pubescens*, *Q. petraea* i *Q. robur*). A l'estrat arbustiu, gairebé sempre força desenvolupat, hi solen predominar l'avellaner i el boix. L'estrat herbaci pot ser més o menys ben constituït i divers, o no, segons els casos.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Ambients frescals. Sovint a la zona externa dels riberals, a la base dels costers, als fondals i a les torrenteres de vessant; amb més extensió i exuberància als obacs que als solells. En el territori dels boscos mixtos atlàntics, aquestes freixenedes creixen en els indrets de sòl més humit.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls poc àcids o gens, profunds, humífers i humits, però no sotmesos a inundació.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Fraxinus excelsior</i> (freixe)	•		•	
<i>Prunus avium</i> (cirerer bord)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•		
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)		•		
Estrat herbaci				
<i>Stellaria holostea</i> (rèvola)		•	•	
<i>Geum urbanum</i> (herba de Sant Benet)		•		
<i>Campanula trachelium</i> (campaneta d'ortiga)			•	
<i>Cardamine impatiens</i>			•	
<i>Doronicum pardalianches</i> (corona de rei)			•	
<i>Dryopteris filix-mas</i> (falguera mascle)			•	
<i>Lamium flexuosum</i> (ortiga borda)			•	
<i>Melampyrum nemorosum</i> subsp. <i>catalaunicum</i>			•	
<i>Symphytum tuberosum</i> (consolda petita)			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus (però més rarament als Prepirineus) i territoris olositànic, catalanídic septentrional i ausoegàrric oriental. Aquests boscos es troben força estesos per les valls pirinenques meridionals i més o menys continentals, i arriben fins a les muntanyes catalanídiques septentrionals (Guilleries i, molt localitzats, al Montseny). En molts casos, fan el trànsit entre les vernedes i les comunitats dels pendents més secs (pinedes o rouredes). Apareixen en ambients similars als que, sota cli-

mes més oceànics, ocupa el bosc mixt amb roure pènel (hàbitats 41d1 i 41d2). Sovint han estat substituïts per prats de dall, i llavors poden quedar-ne restes, que hi apareixen intercalades, formant mosaic.

► Usos i problemes de conservació

En alguns llocs encara s'aprofiten les rames del freixe com a farratge per al bestiar.

Sense problemes de conservació coneguts.

Moltes freixenedes, a causa de la seva situació convenient i de la riquesa del sòl, van ser aviat substituïdes per prats de dall. Durant les darreres dècades, amb l'abandó de molts d'aquests prats, estan recuperant l'espai perdut.

► Hàbitats CORINE

41.33 Freixenedes dels Pirineus i de les muntanyes catalanídiques septentrionals

Brachypodium sylvatici-Fraxinetum excelsioris Vigo 1968

Doronicum pardalianchis-Fraxinetum excelsioris O. Bolòs, J.M. Montserrat & A. Romo 1993 subass. *melampyretosum*

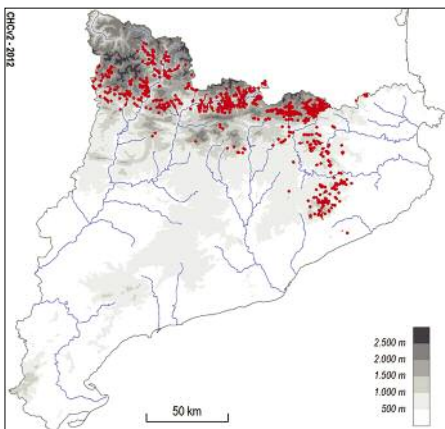
Isoopyro thalictroidis-Quercetum roboris R. Tx. et Diem. 1936

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

9.091,3435 ha

41f Boscos caducifolis mixtos, sovint amb tells (*Tilia* spp.), higròfils, dels engorjats i dels vessants ombrívols, pirinencs

► Aspecte

Boscos humits, que mostren un aspecte força divers en funció de quins siguin els arbres principals. En general l'estrat arbori és dominat per tells, freixes, roures sessilífors i, ocasionalment, omes. També s'hi poden trobar, però, altres espècies, com ara cirerers, trèmols, aurons, etc. A l'estrat arbustiu, sovint ben constituït, hi predomina l'avellaner. L'heura pot ser abundant, tant entapissant el terra com enfilant-se pels troncs.

Aquests boscos es diferencien de les freixenedes (unitat 41e) perquè, a banda de la composició de l'estrat arbori, contenen espècies més termòfiles, com la mateixa heura, el lloreret o el gatmaimó.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatges montà inferior i submontà.

Ambients que ocupa – Els indrets preferits per aquests boscos són els vessants abruptes, normalment obacs, i el fons de les valls i torrenteres ombrívols, on l'ambient és força humit i les temperatures no experimenten grans contrastos. Aquests indrets no són tan freds com els que ocupa la freixeneda (hàbitat 41.33).

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls força profunds i humífers.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Tilia platyphyllos</i> (tell)		•	•	
<i>Ulmus glabra</i> (oma)		•	•	
<i>Acer campestre</i> (auró blanc)		•		
<i>Fraxinus excelsior</i> (freixe)		•		
<i>Prunus avium</i> (cirerer bord)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)	•			
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•		
<i>Lonicera xylosteum</i> (boix moll)		•		
<i>Daphne laureola</i> (lloreret)			•	
<i>Tamus communis</i> (gatmaimó)			•	
Estrat herbaci				
<i>Hedera helix</i> (heura)		•	•	
<i>Stellaria holostea</i> (rèvola)		•	•	
<i>Campanula trachelium</i> (campaneta d'ortiga)			•	
<i>Cardamine impatiens</i>			•	
<i>Dryopteris filix-mas</i> (falguera mascle)			•	
<i>Melica uniflora</i>			•	
<i>Polystichum aculeatum</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pirinenc (incloent-hi els Prepirinencs). Localment a les muntanyes catalanides.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment sotmesos a explotació forestal.

La seva conservació està amenaçada pel fet d'ocupar poca superfície.

Donada la seva raresa i singularitat, s'haurien de preservar íntegrament.

► Hàbitats CORINE

41.44 Boscos caducifolis mixtos, sovint amb tells (*Tilia* spp.), dels engorjats i dels vessants ombrívols, pirenaicocantàbrics

Hedero-Tilietum platyphylli Vigo et Carreras 1983

Violo mirabilis-Ulmetum glabrae Romo 1987

Poo nemoralis-Tilietum platyphylli Romo 1989

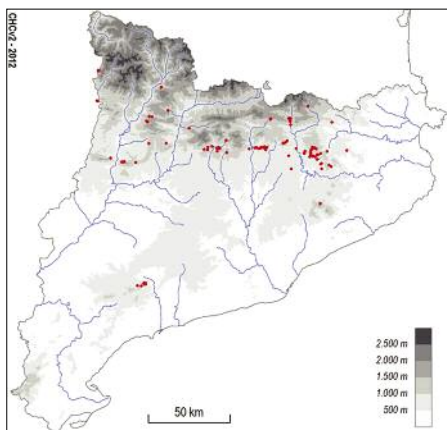
Buxo sempervirentis-Quercetum pubescentis Br.-Bl. (1915) 1932 subass. rusco-hederetosuim.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9180* Boscos de vessants rostos, tarteres o barrancs, del *Tilio-Acerion*

► Superfície cartografiada

489,2453 ha

41g Boscos caducifolis mixtos, sovint amb erable (*Acer platanoides*), dels vessants pedregosos i ombrívols dels estatges altimontà i subalpí dels Pirineus centrals

► Aspecte

Boscos mixtos, amb molta diversitat d'espècies, tant montanes com subalpines, en els quals els arbres més abundants són l'erable, l'oma, el gatzerí, el freixe i la moixera de guilla. Malgrat que es troben a força altitud, s'hi fan també algunes plantes relativament termòfiles, com ara l'avellaner, l'herba fetgera o el boix moll.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana (estatge altimontà) i estatge subalpí inferior.

Ambients que ocupa – Aquests boscos es desenvolupen sovint al peu de cingles, en vessants amb fort pendent, on són força freqüents les caigudes de pedres i les allaus. Es poden considerar pioners en la colonització d'aquests ambients.

Clima – Transició entre el clima mediterrani subatlàntic i el subalpí humit.

Substrat i sòl – Substrats diversos, però sovint carbonàtics. Cúmuls de blocs grossos, sota els quals hi ha un sòl humífer i humit, però ben drenat.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbore				
<i>Acer platanoides</i> (erable)		•	•	
<i>Prunus padus</i> (gatzerí)		•	•	
<i>Ulmus glabra</i> (oma)		•	•	
<i>Fraxinus excelsior</i> (freixe)		•		
<i>Sorbus aucuparia</i> (moixera de guilla)		•		
Estrat arbustiu				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)		•		
<i>Lonicera alpigena</i> (xuclamel alpigèn)			•	
<i>Lonicera nigra</i> (xuclamel negre)			•	
<i>Ribes alpinum</i> (cixerola)			•	
<i>Ribes petraeum</i> (riber)			•	
<i>Rosa pendulina</i> (rosar alpi)			•	
Estrat herbaci				
<i>Lathyrus laevigatus</i> subsp. <i>occidentalis</i>		•	•	
<i>Pulmonaria affinis</i> (pulmonària)		•	•	
<i>Convallaria majalis</i> (muguet)		•		
<i>Aruncus dioicus</i>			•	
<i>Calamagrostis arundinacea</i>			•	
<i>Campanula latifolia</i>			•	
<i>Polygonatum verticillatum</i>			•	
<i>Polystichum aculeatum</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus (Vall d'Aran i comarques properes).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Alguns rodals, ubicats sota una línia elèctrica d'alta tensió, són estassats amb regularitat.

Donada la seva raresa i singularitat, s'haurien de preservar íntegrament.

► Hàbitats CORINE

41.47* Boscos caducifolis mixtos, sovint amb erable (*Acer platanoides*), dels vessants pedregosos i ombrívols dels estatges altimontà i subalpí dels Pirineus centrals

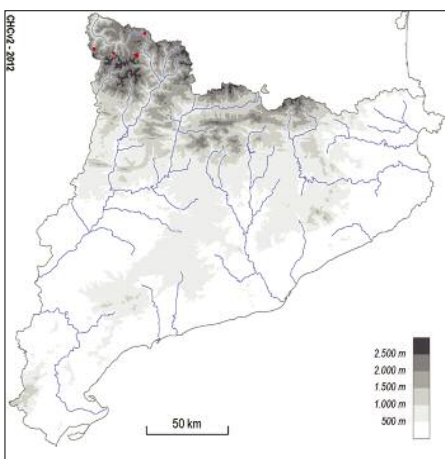
Rosa pendulinae-Aceretum platanoidis Carreras, Carrillo, Ninot & Vigo 1997 (= *Arunco dioici-Ulmetum glabrae* Rivas-Martínez & Costa 1998)

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9180* Boscos de vessants rostos, tarteres o barrancs, del *Tilio-Acerion*

► Superfície cartografiada

72,9448 ha

41h Rouredes de roure sessiliflor (*Quercus petraea*), de vegades amb altres caducifolis (*Betula pendula*...), acidòfiles i xeromesòfiles, pirinenques i del territori catalanídic septentrional

▶ Aspecte

Bosc de roure sessiliflor, de vegades amb bedoll compartint l'estrat arbori. També s'hi poden barrejar altres arbres (roure martinenc, roure pènel, pi roig, castanyer...), sempre amb recobriments poc importants. Les formes més típiques d'aquest bosc duen pocs arbusts, tot i que, en alguns casos, el boix i l'avellaner s'hi poden fer de manera abundant. L'estrat herbaci és constituït sobretot per plantes acidòfiles i gairebé sempre presenta un recobriment elevat, ja que el dosser arbori sol ser poc dens.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana i muntanya mediterrània marítima. A la capçalera d'algunes valls pallareses (Cardós, Vallferrera), aquestes rouredes ocupen l'estatge altimontà i entren en contacte amb els boscos subalpins de coníferes.

Ambients que ocupa – Normalment aquesta roureda es fa en vessants assolellats, però en ambients poc secs. A les muntanyes catalanídiques septentrionals cerca els vessants obacs i frescos.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Substrats silícis. Sòls sempre clarament àcids, sovint sorrencs.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus petraea</i> (roure sessiliflor)	•		•	
<i>Betula pendula</i> (bedoll)		•		
<i>Castanea sativa</i> (castanyer)				•
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•		
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)		•		
Estrat herbaci				
<i>Deschampsia flexuosa</i>		•	•	
<i>Holcus mollis</i>		•	•	
<i>Lathyrus linifolius</i>		•	•	
<i>Teucrium scorodonia</i> (escorodònia)		•	•	
<i>Pteridium aquilinum</i> (falguera comuna)		•		
<i>Melampyrum pratense</i> (xuclador)				•
<i>Serratula tinctoria</i>				•
<i>Stachys officinalis</i> (betònica)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus (molt localment als Prepirineus) i territori catalanídic septentrional (fins al Montnegre).

▶ Usos i problemes de conservació

Fins a mitjan segle XX, aquests boscos s'havien explotat per treure'n llenya i eren pasturats.

Sense problemes de conservació coneguts, atès que actualment no s'aprofiten gaire i, en molts casos, s'estan recuperant.

A la Serralada Litoral ocupen poca superfície, caldrà vetllar per conservar-los.

▶ Hàbitats CORINE

41.5611 Boscos de roure sessiliflor (*Quercus petraea*), de vegades amb altres caducifolis (*Betula pendula*...), acidòfils i xeromesòfils, pirinencs i del territori catalanídic septentrional

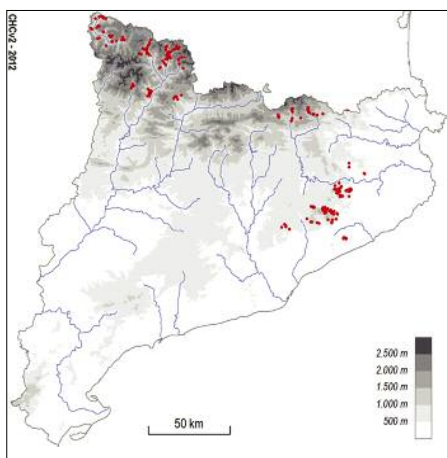
Teucrio scorodoniae-Quercetum petraeae Lapraz 1966 em. O. Bolòs 1983 (= *Prunello hastifoliae-Quercetum petraeae* Rivas-Martínez & Costa 1998)
Pteridio-Quercetum pubescentis (Suspl.) O. Bolòs 1983 var. de *Quercus petraea*

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

3.428,6701 ha

41i1 Boscos de roure sessiliflor (*Quercus petraea*), mesohigròfils, dels Pirineus i de les muntanyes catalanídiques septentrionals

► Aspecte

Boscos densos, dominats pel roure sessiliflor, amb el qual poden conviure altres espècies arbòries, com ara freixes o castanyers, en proporcions poc importants. L'estrat arbustiu és destacable, dominat per l'avellaner, i de vegades amb força boix. L'estrat herbaci és integrat sobretot per plantes dels boscos higròfils i de les freixenedes, però també comprèn algunes espècies típiques de les rouredes seques. Aquests boscos es diferencien de les rouredes higròfiles (unitat 41i2) per la poca importància que hi tenen les espècies de fageda i perquè solen trobar-se a menys altitud.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana i muntanya mediterrània marítima.

Ambients que ocupa – Base de costers relativament humits, orientats al nord, i fondals. Aquestes rouredes fan la transició entre els boscos higròfils dels fons de vall i les rouredes de vessant.

Clima – Medieuropeu subatlàntic o mediterrani muntanyenc subhumit.

Substrat i sòl – Substrat silici. Sòl més o menys profund i humit, sense carbonats, humífer.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus petraea</i> (roure sessiliflor)	•		•	
<i>Acer campestre</i> (auró blanc)			•	
<i>Fraxinus excelsior</i> (freixe de fulla gran)			•	
<i>Castanea sativa</i> (castanyer)				•
Estrat arbustiu				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)		•	•	
<i>Prunus avium</i> (cirerer)			•	
<i>Viburnum lantana</i> (tortellatge)				•
Estrat herbaci				
<i>Stellaria holostea</i> (rèvola)		•	•	
<i>Astrantia major</i>			•	
<i>Campanula trachelium</i> (campaneta d'ortiga)			•	
<i>Cardamine impatiens</i>			•	
<i>Doronicum pardalianches</i> (corona de rei)			•	
<i>Festuca heterophylla</i>			•	

► **Distribució dins el territori català**
Pirineus i territori catalanídic septentrional.

► Usos i problemes de conservació

Aquestes rouredes han estat tradicionalment sotmeses a explotació forestal.

Actualment no s'aprofiten gaire i, en molts casos, s'estan recuperant. No obstant això, al territori catalanídic septentrional estan amenaçades pel fet d'ocupar poca superfície. A més, al Montnegre van ser substituïdes, en part, per castanyedes.

Donada la seva raresa i singularitat, s'haurien de preservar íntegrament.

► Hàbitats CORINE

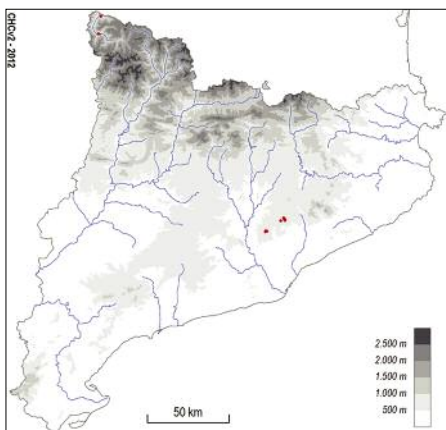
41.2A+ Boscos de roure sessiliflor (*Quercus petraea*), mesohigròfils, dels Pirineus i de les muntanyes catalanídiques septentrionals

Brachypodium sylvatici-Fraxinetum excelsioris Vigo 1968

Doronicum pardalianches-Fraxinetum excelsioris O. Bolòs, J.M. Montserrat & A. Romo 1993 subass. *festucetosum*

► **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari**
Cap.

► **Superfície cartografiada**
99,50 ha

41i2 Boscos de roure sessiliflor (*Quercus petraea*), sovint amb bedolls (*Betula pendula*), acidòfils i higròfils, pirinencs

► Aspecte

Boscos amb un estrat arbori alt i dens, dominat pel roure sessiliflor, acompanyat sovint d'alguns bedolls i, més rarament, de pi roig, freixes o trèmols. A l'estrat arbustiu, no gaire ric, hi abunda l'avellaner. L'estrat herbaci, força divers, comprèn un nombrós grup de plantes fortament acidòfiles, barrejades amb algunes espècies pròpies més aviat de les fagedes i altres boscos higròfils. De vegades l'estrat muscinal hi està força ben constituït, amb espècies també acidòfiles.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Vessants obacs, sovint pendents i abruptes. Aquests boscos es poden considerar, en part, vicariants de les fagedes en aquelles valls pirinenques on el clima no és prou idoni per al faig i on les condicions no són tampoc favorables per a les pinedes montanes continentals de pi roig.

Clima – Medieuropeu, amb una certa influència atlàntica.

Substrat i sòl – Substrats silícis. Sòls fortament àcids i pobres, poc profunds, però relativament humits.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus petraea</i> (roure sessiliflor)	•		•	
<i>Betula pendula</i> (bedoll)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)		•	•	
Estrat herbaci				
<i>Deschampsia flexuosa</i>		•	•	
<i>Luzula nivea</i>		•	•	
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabinera)		•	•	
<i>Helleborus viridis</i> subsp. <i>occidentalis</i> (el-lèbor verd)				•
<i>Lathyrus linifolius</i>				•
<i>Melampyrum pratense</i> (xuclador)				•
<i>Phyteuma spicatum</i>				•
<i>Prenanthes purpurea</i>				•
<i>Veronica urticifolia</i>				•
Estrat muscinal				
<i>Hylacomium splendens</i>				•
<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>				•
<i>Pleurozium schreberii</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirinencs (des del Pallars Sobirà al Ripollès).

► Usos i problemes de conservació

Aquestes rouredes han estat tradicionalment sotmeses a explotació forestal.

Sense problemes de conservació coneguts, atès que actualment no s'aprofiten gaire i, en molts casos, s'estan recuperant.

L'extracció selectiva del roure ha portat a la diversificació de l'estrat arbori i, en alguns casos, a la dominància del bedoll.

► Hàbitats CORINE

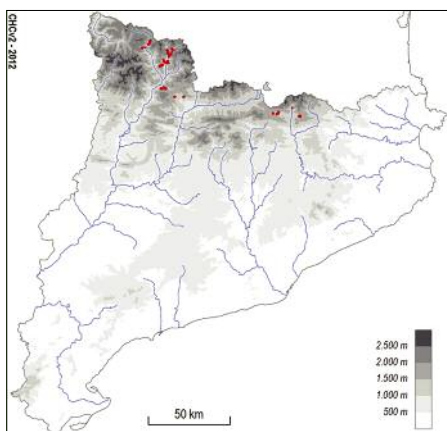
41.5612 Boscos de roure sessiliflor (*Quercus petraea*), sovint amb bedolls (*Betula pendula*), acidòfils i higròfils, pirinencs
Veronico-Betuletum Vigo 1984

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

992,47 ha

41j Rebollars (boscos de *Quercus pyrenaica*), silicícòles, catalanovalencians

► Aspecte

Boscos de roure reboll, amb un estrat arbori força dens, de vegades amb barreja de pi roig, i un estrat herbaci ben desenvolupat. La seva estructura actual, força simple, deu ser conseqüència de l'explotació a què han estat sotmesos.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mediterrània marítima.

Ambients que ocupa – Vessants més o menys obacs.

Clima – Mediterrani muntanyenc.

Substrat i sòl – Terrenys silicis (granits i gresos); sòls mitjanament àcids.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus pyrenaica</i> (roure reboll)	•		•	
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)				•
Estrat herbaci				
<i>Luzula forsteri</i>		•		
<i>Astragalus glycyphyllos</i> (regalissia borda)			•	
<i>Cephalanthera rubra</i> (curraïà)			•	
<i>Geum sylvaticum</i>			•	
<i>Primula veris</i> subsp. <i>columnae</i> (cucut)			•	
<i>Trifolium ochroleucon</i>			•	
<i>Anthoxanthum odoratum</i> (gram d'olor)				•

► Distribució dins el territori català

Territori catalanidic central (muntanyes de Prades, per sobre dels 950 m). Altres menes de rebollars estan molt estesos per les regions de clima atlàntic de la península Ibèrica.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal de la llenya. L'administració està treballant en un projecte per fer-ne una aprofitament sostenible basat en la producció de fusta de qualitat.

Aquest boscos van ser molt explotats i presenten una estructura artificialitzada. Actualment, però, es troben en fase de recuperació. A Catalunya estan amenaçats pel fet de tenir una distribució molt restringida.

► Hàbitats CORINE

41.63 Rebollars (boscos de *Quercus pyrenaica*), silicícòles, catalanovalencians

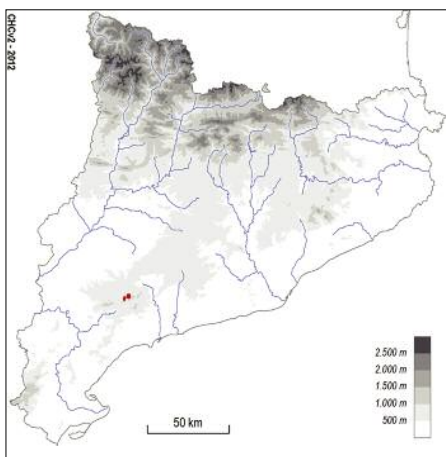
Cephalanthero-Quercetum pyrenaicae (Font Quer)
O. Bolòs et Vigo 1967

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9230 Rebollars (boscos de *Quercus pyrenaica*) iberoatlàntics

► Superfície cartografiada

74,6052 ha

41k Rouredes de roure martinenc (*Quercus pubescens*), calcícoles, de la muntanya mitjana

► Aspecte

Boscós dominats pel roure martinenc, o bé, a les comarques de clima més continental, per híbrids en què intervé aquesta espècie. L'aspecte més típic és el d'una roureda pura, bé que algunes vegades s'hi barregen exemplars de pi roig o, més rarament, de faig, de roure sessiliflor o de tell. Sota els arbres hi ha un estrat arbustiu ben desenvolupat i divers. En canvi, l'estrat herbaci sol ser força esclarissat i incorpora moltes plantes de les clarianes, de les vorades i de les pastures adjacents.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana (típicament estatge submontà), tot i que, en vessants calents, aquest hàbitat pot pujar més amunt dels 1.500 m d'altitud.

Ambients que ocupa – Es fa en orientacions diverses, però el seu màxim desenvolupament es troba en vessants assolats. A les àrees més càlides es refugia en fondalades i peus de cingle orientats al nord, i llavors acull tells i blades.

Clima – Medieuropeu submediterrani o mediterrani muntanyenc.

Substrat i sòl – Substrats calcaris o margosos; sòls bàsics o, almenys, neutres i eutròfics.

Àmpliament estès per l'estatge submontà de caràcter submediterrani. En condicions naturals, encara ocuparia més superfície.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal de la llenya i, eventualment, pasturats.

Històricament part d'aquests boscós van ser tallats per aconseguir terreny de pastura o de conreu. També van ser reemplaçats per pinedes de pinassa i, sobretot, de pi roig. Van ser molt explotats i sovint presenten una estructura artificialitzada. Actualment, però, es troben en fase de recuperació i estan recolonitzant superfícies importants.

La regeneració i el creixement d'aquestes rouredes són processos lents que caldria no entorpir. Els incendis forestals afavoreixen la substitució dels pins per roures.

► Hàbitats CORINE

41.7131+ Boscós de roure martinenc (*Quercus pubescens*), calcícoles, de la muntanya mitjana, i comunitats equivalents

Buxo sempervirentis-Quercetum pubescentis Br.-Bl. (1915) 1932

► Flora principal

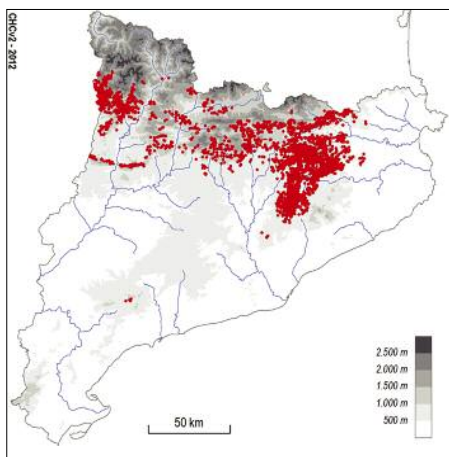
	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)	•			•
<i>Quercus x cerrioides</i> (roure cerrioide)		•		•
<i>Quercus x subpyrenaica</i>		•		•
<i>Acer monspessulanum</i> (auró negre)				•
<i>Acer opalus</i> subsp. <i>opalus</i> (blada)				•
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•		•
<i>Coronilla emerus</i> (coronil-la boscana)		•		•
<i>Amelanchier ovalis</i> (corner)				•
<i>Colutea arborescens</i> (espantallops)				•
<i>Cytisophyllum sessilifolium</i>				•
<i>Viburnum lantana</i> (tortellatge)				•
Estrat herbaci				
<i>Primula veris</i> subsp. <i>columnae</i> (cucut)		•		•
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)		•		
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs)		•		
<i>Campanula persicifolia</i>				•

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

42.173,3635 ha

► Distribució dins el territori català

Pirineus, i territoris olositànic, ausossegàric i catalànic septentrional i central (muntanyes de Prades).

41l Rouredes (de *Quercus pubescens* o híbrids), silicícoles, de la muntanya mitjana

► Aspecte

Bosc normalment dominats pel roure martinenc, substituït a les comarques més continentals i seques per formes híbridogèniques en què intervé aquesta espècie. De vegades hi poden créixer alguns exemplars de pi roig, de roure sessilífic o de bedoll. El seu aspecte és generalment el d'un bosc esclarissat, per efecte d'una intensa explotació. L'estrat arbustiu està força ben desenvolupat, i a l'estrat herbaci hi abunden les plantes de les vorades i les pastures.

Aquests boscos són vicariants sobre substrat silici de les rouredes calcícoles de roure martinenc (unitat 41k).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana, principalment estatge submontà.

Ambients que ocupa – Hàbitat que apareix en vessants d'orientacions diverses, habitualment amb bona insolació, però que defuig tant els costers extremadament secs i càlids com les obagues molt fredes.

Clima – Medieuropeu submediterrani o mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Sempre substrats silicis; sòls àcids o acidificats.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal de la llenya i, eventualment, pasturats.

Històricament part d'aquests boscos van ser tallats per aconseguir terreny de pastura o de conreu. També van ser reemplaçats per pinedes de pi roig i, no tan sovint, per castanyedes, bedollars o pinedes de pinassa. Van ser molt explotats i sovint presenten una estructura artificialitzada. Actualment, però, es troben en fase de recuperació i estan recolitzant superfícies importants.

La regeneració i el creixement d'aquestes rouredes són processos lents que caldria no entorpir.

► Hàbitats CORINE

41.7132+ Boscos de roures (*Quercus pubescens* o híbrids), silicícoles, de la muntanya mitjana

Pteridio-Quercetum pubescentis (Suspl.) O. Bolòs 1983

Querceto-Caricetum depauperatae Zeller 1959

Lonicera xylostei-Pinetum salzmännii Gamisans et Gruber 1988

► Flora principal

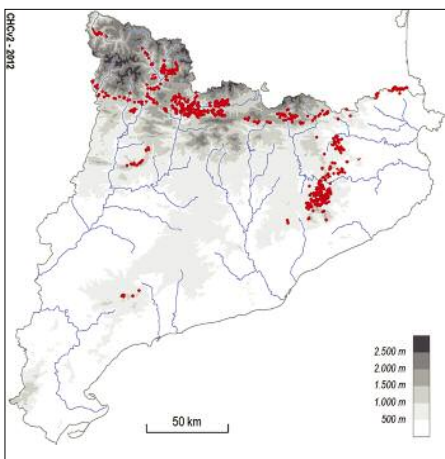
	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)	•		•	
<i>Quercus x cerrioides</i> (roure cerrioide)		•	•	
<i>Quercus x subpyrenaica</i>		•	•	
<i>Acer monspessulanum</i> (auró negre)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)			•	
<i>Daphne laureola</i> (lloreret)			•	
<i>Ilex aquifolium</i> (grèvol)			•	
<i>Cytisophyllum sessilifolium</i>				•
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)				•
Estrat herbaci				
<i>Deschampsia flexuosa</i>		•	•	
<i>Stellaria holostea</i> (rèvola)		•	•	
<i>Teucrium scorodonia</i> (escorodònia)		•	•	
<i>Carex depauperata</i>			•	
<i>Hieracium sabaudum</i>			•	
<i>Pteridium aquilinum</i> (falguera comuna)			•	
<i>Solidago virgaurea</i> (vara d'or)			•	
<i>Stachys officinalis</i> (betònica)			•	

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

10.892,7991 ha

► Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris olositànic i catalanidic septentrional i central; localment al territori ausosegàrric.

41m Rouredes (de *Quercus pubescens*, *Q. x cerrioides*), sovint amb alzines (*Q. ilex*), de terra baixa

► Aspecte

Rouredes de roure martinenc, o de roure cerrioide, que es troben dins del domini dels alzinars de terra baixa; per això molt sovint s'hi barregen alzines. Al sotabosc hi predominen les plantes mediterrànies, cosa que diferencia aquests boscos de les rouredes submediterrànies (unitats 41k i 41l); però també s'hi fan diverses plantes medioeuropees, pròpies dels boscos caducifolis típics.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmidas.

Ambients que ocupa – En el paisatge actual, aquests boscos ocupen sobretot els vessants obacs i les fondalades frescals. De manera natural, podrien fer-se també en algunes planes al·luvials.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Principalment substrats àcids i sòls més o menys profunds.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)	•		•	
<i>Quercus x cerrioides</i> (roure cerrioide)		•	•	
<i>Quercus ilex</i> (alzina)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)		•	•	
<i>Rosa sempervirens</i> (englantiner)		•	•	
<i>Ruscus aculeatus</i> (galzeran)		•	•	
<i>Smilax aspera</i> (arítjol)		•	•	
<i>Viburnum tinus</i> (marfull)		•	•	
<i>Cornus sanguinea</i> (sanguinyol)			•	
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)			•	
<i>Ligustrum vulgare</i> (olivereta)			•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)			•	
Estrat herbaci				
<i>Asplenium onopteris</i> (falzia de bosc)		•	•	
<i>Rubia peregriana</i> (rogeta)		•	•	
<i>Hedera helix</i> (heura)		•		
<i>Brachypodium sylvaticum</i> (fenàs de bosc)			•	
<i>Euphorbia amygdaloides</i> (lleteresa de bosc)			•	

► Distribució dins el territori català

Prepirineus i territoris ruscinic, olositànic, ausosegàric i catalanídic septentrional i central.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal de la llenya i, eventualment, pasturats.

Aquestes rouredes es troben en territoris que han sofert una intervenció humana llarga i intensa; actualment ocupen superfícies molt més petites de les que cobririen de manera natural, ja que s'han anat substituït per camps de conreu, zones urbanes i industrials i pinedes. Van ser molt explotades i sovint presenten una estructura artificialitzada. Actualment, però, presenten una certa recuperació.

Situades en un entorn de forta pressió antròpica, cal vetllar per conservar-les.

► Hàbitats CORINE

41.714 Boscos de roures (*Quercus pubescens*, *Q. x cerrioides*), sovint amb alzines (*Q. ilex*), de terra baixa

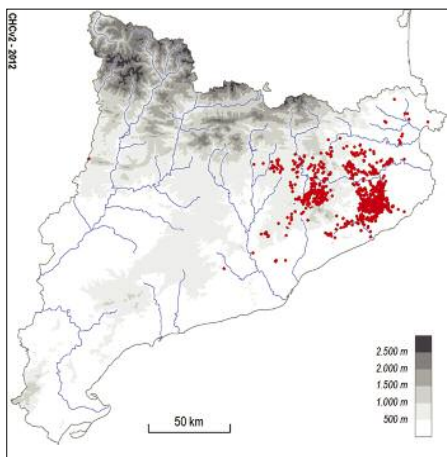
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915 subass. *quercetosum pubescentis*, subass. *quercetosum cerrioidis*

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

6.561,3288 ha

41n Rouredes de roure valencià (*Quercus faginea* o híbrids), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa (i de terra baixa)

► Aspecte

Bosc dominats pel roure valencià o per algun dels híbrids que hi estan emparentats, de fullatge poc dens, de manera que l'estrat arbustiu és important, constituït sobretot per plantes adaptades a viure a mitja ombra. Al sotabosc s'hi fan un bon nombre d'espècies mediterrànies.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mediterrània continental. Muntanya mitjana: estatge submontà. Terra baixa: contrades mediterrànies interiors. Aquestes rouredes fan la transició entre els boscos caducifolis de tendència centreeuropea i la vegetació esclerofil·la típicament mediterrània.

Ambients que ocupa – A les zones més altes i poc seques, aquestes comunitats es desenvolupen en qualsevol orientació. En els territoris més secs i més càlids, cerquen les orientacions obagues.

Clima – Mediterrani muntanyenc sec, medioeuropeu submediterrani o mediterrani continental.

Substrat i sòl – Sòls relativament profunds i carbonatats.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus faginea</i> (roure valencià)	•		•	
<i>Quercus x cerrioides</i> (roure cerrioide)		•	•	
<i>Quercus x subpyrenaica</i> (roures híbrids)		•	•	
<i>Acer monspessulanum</i> (auró negre)			•	
<i>Acer opalus</i> subsp. <i>granatense</i> (blada)			•	
<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i> (pinassa)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•	•	
<i>Coronilla emerus</i> (coronil·la boscana)			•	
<i>Genista patens</i> (ginestera)			•	
<i>Rosa pimpinellifolia</i>			•	
Estrat herbaci				
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)		•		
<i>Aphyllanthes monspeliensis</i> (jonça)		•		
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs)		•		
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)		•		
<i>Geum sylvaticum</i>			•	
<i>Paeonia officinalis</i> subsp. <i>microcarpa</i> (peònia)			•	
<i>Primula veris</i> subsp. <i>columnae</i> (cucut)			•	
<i>Viola willkommii</i> (viola)			•	

► Distribució dins el territori català

Prepirineus centrals i territoris aoussegàrric i catalanidic central i meridional.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal de la llenya i, eventualment, pasturats.

Històricament part d'aquests boscos van ser tallats per aconseguir terreny de pastura o de conreu i sovint reemplaçats per pinedes de pinassa i, més rarament, de pi roig. Afectats per incendis forestals, també van ser molt explotats i sovint presenten una estructura artificialitzada. Actualment, però, es troben en fase de recuperació i estan recolonitzant superfícies importants.

A conseqüència de l'abandonament de les explotacions forestals i a causa, també, dels grans incendis de les dècades passades que van destruir moltes hectàrees de pineda, s'està produint un lent procés de recuperació d'aquestes rouredes. Cal conservar els boscos existents i vetllar perquè la regeneració natural segueixi el seu curs.

► Hàbitats CORINE

41.7713 Boscos de roure valencià (*Quercus faginea* o híbrids), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa (i de terra baixa)

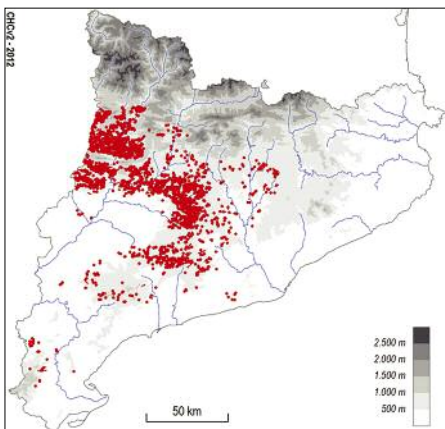
Viola willkommii-Quercetum fagineae Br.-Bl. et O. Bolòs 1950

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9240 Rouredes ibèriques de roure valencià (*Quercus faginea*) i de roure africà (*Quercus canariensis*)

► Superfície cartografiada

2.1334,1254 ha

410 Rouredes de roure africà (*Quercus canariensis*), dels territoris catalanídic septentrional i olositànic

▶ Aspecte

Boscós dominats pel roure africà, de vegades amb algunes alzines, trèmols, castanyers, roures martinencs o roures híbridogènics. Les denses capçades dels arbres no permeten l'establiment d'un sotabosc gaire esponerós; hi dominen les espècies nemorals, medioeuropees o submediterrànies, en bona part acidòfiles, però també n'hi ha un bon nombre de mediterrànies.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Vessants orientats al nord, inclinats, frescos i sovint sotmesos a fenòmens d'inversió tèrmica, dins el domini potencial de l'alzinar amb marfull.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Sovint substrats granítics. Sòls àcids i oligotròfics.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus canariensis</i> (roure africà)	•			•
<i>Castanea sativa</i> (castanyer)				•
<i>Quercus ilex</i> subsp. <i>ilex</i> (alzina)				•
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)				•
Estrat arbustiu				
<i>Crataegus monogyna</i> (arc blanc)				•
<i>Erica scoparia</i> (bruc d'escombres)				•
<i>Lonicera periclymenum</i> (llogabosc)				•
Estrat herbaci				
<i>Hedera helix</i> (heura)		•		
<i>Asplenium adnigrum</i> (falzia de bosc)				•
<i>Carex depressa</i>				•
<i>Hieracium gr. sabaudum</i>				•
<i>Holcus mollis</i>				•
<i>Lathyrus linifolius</i>				•
<i>Luzula forsteri</i>				•
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)				•
<i>Serratula tinctoria</i>				•
<i>Stachys officinalis</i> (betònica)				•
<i>Teucrium scorodonia</i> (escorodònia)				•

▶ Distribució dins el territori català

Territoris catalanídic septentrional i olositànic, i fins als Prepirineus orientals (alta Garrotxa).

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús, sotmès eventualment a aprofitaments forestals.

Algunes de les rouredes de roure africà van ser substituïdes per castanyedes. L'explotació forestal pot alterar-ne l'estructura, però actualment són boscós amb una naturalitat força elevada.

Tenint en compte que aquests boscós són excepcionals a Catalunya i que ocupen superfícies petites, cal vetllar per conservar-los.

▶ Hàbitats CORINE

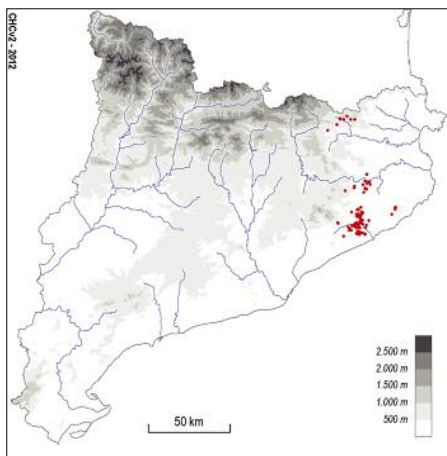
41.774 Boscós de roure africà (*Quercus canariensis*), dels territoris catalanídic septentrional i olositànic
Carici-Quercetum canariensis O. Bolòs 1954
Sorbo-Quercetum canariensis O. Bolòs 1959

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9240 Rouredes ibèriques de roure valencià (*Quercus faginea*) i de roure africà (*Quercus canariensis*)

▶ Superfície cartografiada

736,0348 ha

41p Castanyedes, acidòfiles, de la muntanya mitjana i de terra baixa

► Aspecte

Boscos densos, amb dominància del castanyer. La composició florística del sotabosc és molt diversa, segons els territoris i els dominis forestals on es fa la castanyeda, però sempre amb presència d'espècies acidòfiles. Generalment l'estrat arbustiu és pobre, fruit dels tractaments forestals. Depenent del tipus d'explotació, tenim castanyedes grosses, amb arbres robustos i vells, o perxades (castanyedes de rebrot), amb plançons que surten de les soques tallades.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge submontà. Muntanya mediterrània marítima. Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes.

Ambients que ocupa – Ambients frescals, principalment vessants orientats al nord.

Clima – Medioeuropeu submediterrani. Mediterrani muntanyenc subhúmit. Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Substrats silícis. Sòls sense carbonats, àcids i pobres en nutrients.

Durant la tardor alguns rodals fàcilment accessibles pateixen una freqüentació més o menys intensa. A més, en alguns casos han estat plantades en zones subòptimes per a l'espècie, cosa que en minva la productivitat i les fa sensibles al canvi climàtic i a les malalties.

El castanyer és un arbre originari de la Mediterrània oriental que al nostre país ha estat plantat des de temps antics, principalment en el domini de les roures silícioles. Les castanyedes velles tenen un valor patrimonial molt elevat. Existeixen diversos projectes per valoritzar-les i conservar-les.

► Hàbitats CORINE

41.9 Castanyedes, acidòfiles, de la muntanya mitjana i de terra baixa

Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915

Asplenio-Quercetum ilicis Br.-Bl. 1936 em. nom. Rivas Mart. 1975

Luzulo niveae-Fagetum (Suspl.) Br.-Bl. 1952

Teucrio scorodoniae-Quercetum petraeae Lapraz 1966 em. O. Bolòs 1983

Carici-Quercetum canariensis O. Bolòs 1954

Doronico pardalianchis-Fraxinetum excelsioris O. Bolòs, J.M. Montserrat & A. Romo 1993 etc.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9260 Castanyedes

► Superfície cartografiada

12.374,2253 ha

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Castanea sativa</i> (castanyer)		•		•
<i>Quercus canariensis</i> (roure africà)				•
<i>Quercus petraea</i> (roure sessiliflor)				•
Estrat arbustiu				
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)				•
<i>Sarothamnus scoparius</i> (gòdua)				•
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)				•
Estrat herbaci				
<i>Pteridium aquilinum</i> (falguera comuna)		•		•
<i>Luzula forsteri</i>				•
<i>Stachys officinalis</i> (betònica)				•
<i>Teucrium scorodonia</i> (escorodònia)				•

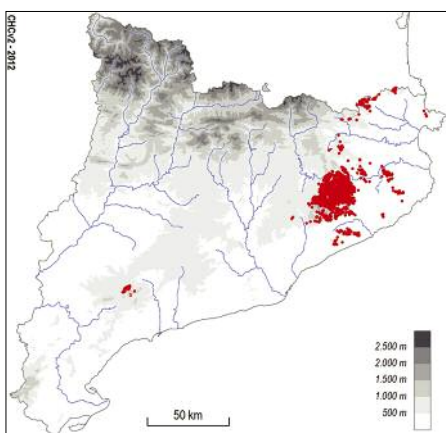
► Distribució dins el territori català

Pirineus orientals i territoris ruscínic, olositànic i catalanídic septentrional i central (muntanyes de Prades).

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de castanyes.

Les castanyedes es veuen afectades per molts impactes. La tala arreu en perxades ocasiona pèrdues importants de sòl i sovint es troben en mal estat per efecte de diverses malalties i paràsits d'origen asiàtic.

41q Bosquets de bedoll pubescent (*Betula pubescens*), de vegades amb pi negre (*Pinus uncinata*), moixera de guilla (*Sorbus aucuparia*)..., de l'estatge subalpí dels Pirineus

▶ Aspecte

Bosquets dominats per caducifolis, especialment pel bedoll pubescent, amb el qual solen barrejar-se la moixera de guilla, el pi negre, el bedoll i, fins i tot, el faig. L'estrat arbustiu és important, amb abundància de neret i nabinera. Les plantes que hi viuen estan adaptades a condicions de forta innivació.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí superior.
Ambients que ocupa – Vessants molt obacs, ben innivats, desfavorables al pi negre, on aquests bedollers poden constituir el límit superior natural del bosc.
Clima – Subalpí humit, amb nevades abundants.
Substrat i sòl – Normalment substrat silici. Sòls àcids i oligotròfics, humits.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Betula pubescens</i> (bedoll pubescent)	•		•	
<i>Pinus uncinata</i> (pi negre)			•	
<i>Fagus sylvatica</i> (faig)			•	
<i>Sorbus aucuparia</i> (moixera de guilla)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Rhododendron ferrugineum</i> (neret)	•		•	
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabinera)		•	•	
<i>Rosa pendulina</i> (roser alpi)			•	
<i>Sorbus chamaemespilus</i> (moixera nana)			•	
Estrat herbaci				
<i>Homogyne alpina</i>		•	•	
<i>Blechnum spicant</i>			•	
<i>Euphorbia hyberna</i>			•	

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus centrals (Vall d'Aran i capçaleres de la vall de Cardós i la Vallferrera).

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

A causa de la raresa d'aquests bosquets, cal evitar de fer-hi qualsevol intervenció.

▶ Hàbitats CORINE

41.B312+ Bosquets de bedoll pubescent (*Betula pubescens*), de vegades amb pi negre (*Pinus uncinata*), moixera de guilla (*Sorbus aucuparia*)..., de l'estatge subalpí dels Pirineus

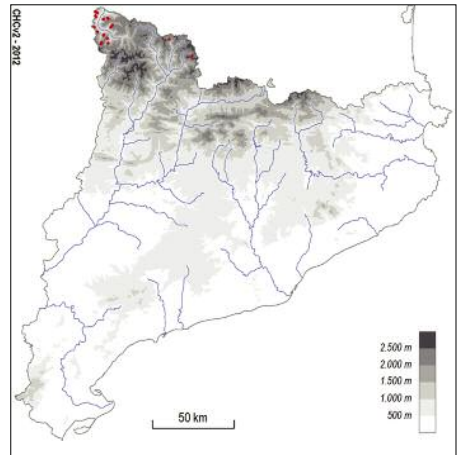
Saxifraga geranioidis-Rhododendretum ferruginei
 Br.-Bl. 1939 subass. *betuletosum pubescentis* (= *Betuletum pubescenti-carpaticae* Rivas-Martínez & Costa 1998)

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

227,2744 ha

41r Bedollars higròfils, acidòfils, dels Pirineus

► Aspecte

Comunitats forestals que solen tenir l'aspecte d'un bedollar dens. De vegades, s'hi poden trobar alguns peus d'altres espècies arbòries, com ara el roure sessiliflor, el freixe, el trèmol i, més rarament, el roure pènel, el pi roig i el pi negre. A l'estrat arbustiu és força constant, i sovint abundant, l'avellaner. L'estrat herbaci comprèn un nombros grup de plantes acidòfiles, barrejades amb espècies pròpies de les fagedes i d'altres boscos frescals. En alguns casos, l'estrat muscinal està força ben constituït. El contingent de plantes nemorals diferencia aquests boscos d'altres bedollars dels Pirineus (unitat 41s).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Indrets obacs, preferentment bases dels vessants i costers pendents. Aquests boscos poden considerar-se vicariants de les fagedes acidòfiles, ja que creixen en territoris anàlegs però poc idonis per al faig.

Clima – Medioeuropeu.

Substrat i sòl – Substrats silícis. Sòls àcids, pobres, poc profunds però relativament humits.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Betula pendula</i> (bedoll)	•			
<i>Quercus petraea</i> (roure sessiliflor)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)	•			
Estrat herbaci				
<i>Deschampsia flexuosa</i>		•	•	
<i>Luzula nivea</i>		•	•	
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabinera)		•	•	
<i>Lathyrus linifolius</i>			•	
<i>Melampyrum pratense</i> (xuclador)			•	
<i>Phyteuma spicatum</i>			•	
<i>Prenanthes purpurea</i>			•	
<i>Veronica urticifolia</i>			•	
Estrat muscinal				
<i>Hylacomium splendens</i>			•	
<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>			•	
<i>Pleurozium schreberi</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus, entre la vall de Camprodon, a llevant, i el Pallars Sobirà, a ponent.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

► Hàbitats CORINE

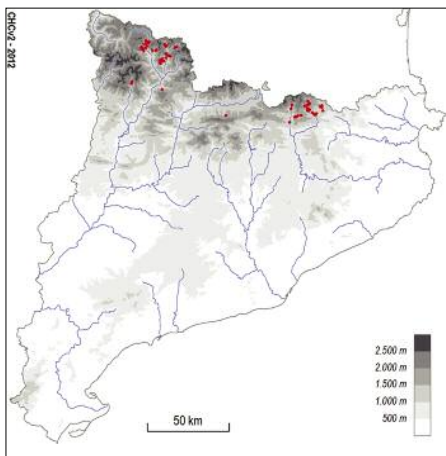
41.B331+ Bedollars higròfils, acidòfils, dels Pirineus
Veronico-Betuletum Vigo 1984

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

1.174,4124 ha

41s Bedollars secundaris, pirinencs (i del territori catalanídic septentrional)

▶ Aspecte

Bosc caducifolis dominats pel bedoll, generalment poc densos. El sotabosc és molt divers, depenent de l'ambient on es troben, tot i que solen abundar-hi les plantes heliòfiles pròpies de les pastures i les vorades.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana i estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Ambients molt diversos, tant obacs com solells, però sovint en vessants més o menys inclinats.

Clima – Medieuropeu i subalpí.

Substrat i sòl – Substrats àcids; sòls sovint poc profunds.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Betula pendula</i> (bedoll)		•		
<i>Populus tremula</i> (trèmol)			•	
<i>Salix caprea</i> (gatsaule)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)		•		
<i>Genista balansae</i> subsp. <i>europaea</i> (bàlec)		•		
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)		•		
<i>Ribes alpinum</i> (cirerola)			•	
Estrat herbaci				
<i>Cruciata glabra</i> (creuera)		•		
<i>Deschampsia flexuosa</i>		•		
<i>Anthoxantum odoratum</i> (gram d'olor)				•
<i>Euphorbia cyparissias</i> (lleterola)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus. Més rarament, al territori catalanídic septentrional. En territoris sotmesos a tales seculars, com passa en algunes valls pallareses, aquests boscos ocupen vessants sencers.

▶ Usos i problemes de conservació

Antigament carbonejats, avui en dia pràcticament no s'exploten.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que, amb el temps, la seva dinàmica natural els pot portar a desaparèixer de molts indrets, substituïts per boscos més madurs.

Aquests bedollars sovint són el resultat de la degradació d'altres comunitats forestals, molt diverses, principalment pinedes de pi roig, rouredes, avetoses o pinedes de pi negre. Altres cops són conseqüència de perturbacions naturals (grans allaus, incendis...) que van destruir els boscos originaris, dels quals constitueixen etapes de reconstitució.

▶ Hàbitats CORINE

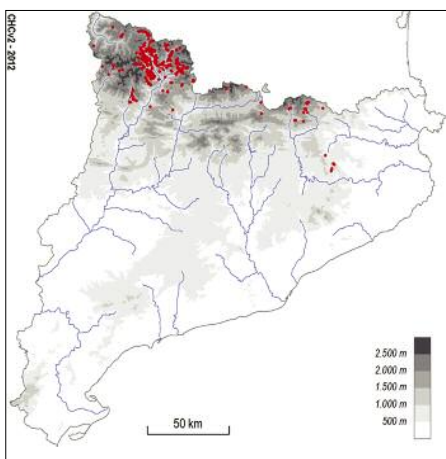
41.B332+ Altres bedollars, sovint secundaris, pirinencs (i del territori catalanídic septentrional)
Hylocomio-Pinetum catalaunicae Vigo 1968
Veronico officinalis-Pinetum sylvestris Rivas Mart. 1968
Pteridio-Quercetum pubescentis (Suspl.) O. Bolòs 1983
Rhododendro ferruginei-Pinetum uncinatae Rivas Mart. 1968
Teucrio scorodoniae-Quercetum petraeae Lapraz 1966 em. O. Bolòs 1983
 etc.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

3.992,6137 ha

41t Bedollars (de *Betula pubescens*, *B. pendula*), amb sotabosc de megafòrbies, dels estatges altimontà i subalpí dels Pirineus

► Aspecte

Bosc dominats per bedolls (principalment el comú, però també el pubescent), als quals sol afegir-se el trèmol. L'estrat arbustiu és poc important, representat per individus esparsos de ginebre. En canvi, l'estrat herbaci és divers i ufanós, format sobretot per megafòrbies i per plantes dels boscos caducifolis mesohigròfils.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana (estatge altimontà) i estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Vessants obacs, molt frescals.

Clima – Medieuropeu o subalpí.

Substrat i sòl – Substrat silici. Sòls generalment àcids, profunds, amb abundant matèria orgànica.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Betula pendula</i> (bedoll)	•			
<i>Betula pubescens</i> (bedoll pubescent)			•	
<i>Populus tremula</i> (trèmol)				•
Estrat arbustiu				
<i>Rosa pendulina</i> (roser alpí)		•	•	
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)				•
Estrat herbaci				
<i>Geranium sylvaticum</i> (gerani de bosc)		•	•	
<i>Ranunculus serpens</i> subsp. <i>nemorosus</i> (botó d'or)		•	•	
<i>Veratrum album</i> (veladre)		•	•	
<i>Hypericum maculatum</i> (pericó)		•		
<i>Aconitum vulparia</i> (tora blanca)				•
<i>Campanula precatória</i>				•
<i>Daphne mezereum</i> (tintorell)				•
<i>Hieracium prenanthoides</i>				•
<i>Phyteum spicatum</i>				•
<i>Polygonatum verticillatum</i>				•
<i>Thalictrum aquilegifolium</i>				•

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, sotmès eventualment a pastura.

Aquests bedollars sovint presenten una estructura forestal desequilibrada, amb manca d'arbres joves i molts exemplars de rebrot. La pastura de vaques té una incidència negativa sobre el sotabosc d'alguns dels rodals. Ocupen molt poca superfície, fet pel qual l'hàbitat és vulnerable a qualsevol mena d'agressió.

► Hàbitats CORINE

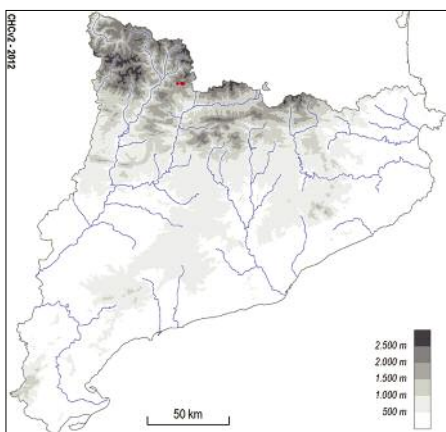
41.B333+ Boscos de bedolls (*Betula pubescens*, *B. pendula*), amb sotabosc de megafòrbies, dels estatges altimontà i subalpí dels Pirineus *Veratro-Betuletum* prov.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

90,3462 ha

► Distribució dins el territori català

Pirineus (Pallars Sobirà, principalment).

41u Tremoledes (bosquets de *Populus tremula*)

► Aspecte

Bosc de densitat variable, dominats pel trèmol, un arbre de creixement ràpid i amb bona capacitat per colonitzar espais oberts. Tractant-se majoritàriament de comunitats secundàries, hi podem trobar, acompanyant el trèmol, una gran varietat d'espècies arbòries (bedoll, faig, avet, pins, roures, freixe, etc.), sempre en proporcions poc importants. Els estrats arbustiu i herbaci són molt diversos, depenent de les condicions ecològiques de cada indret, de l'estadi evolutiu en què es troba el bosc, de la densitat dels estrats superiors, de la freqüentació per part del bestiar, etc. A l'estrat arbustiu, sovint hi abunda l'avellaner.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana. Més rarament, estatge subalpí i muntanya mediterrània marítima.

Ambients que ocupa – Clarianes forestals, antigues estassades, corredors d'allaus poc recurrents, prats de dall o conreus abandonats; preferentment llocs frescals, en indrets amb poca insolació.

Clima – Medieuropeu. Més rarament, subalpí o mediterrani muntanyenc subhúmit.

Substrat i sòl – Substrats diversos; sòls profunds i humits.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Populus tremula</i> (trèmol)	•			•
<i>Fraxinus excelsior</i> (freixe de fulla gran)				•
Estrat arbustiu				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)		•	•	
<i>Clematis vitalba</i> (vidalba)				•
<i>Cornus sanguinea</i> (sanguinyol)				•
<i>Crataegus monogyna</i> (arç blanc)				•
<i>Rubus idaeus</i> (gerdera)				•
<i>Salix caprea</i> (gatell)				•
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)				•
Estrat herbaci				
<i>Fragaria vesca</i> (maduixera)		•	•	
<i>Campanula trachelium</i> (campaneta d'ortiga)				•
<i>Cardamine impatiens</i>				•
<i>Epilobium angustifolium</i>				•
<i>Geum urbanum</i> (herba de Sant Benet)				•
<i>Stellaria holostea</i> (rèvola)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus, Prepirineus i territoris olositànic i catalanidic septentrional.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

Les tremoledes tenen un interès notable per a la fauna perquè són boscos on els picots fan cavitats amb facilitat.

► Hàbitats CORINE

41.D3 Tremoledes (bosquets de *Populus tremula*), mesohigròfiles, de l'estatge montà dels Pirineus *Brachypodio sylvatici-Fraxinetum excelsioris* Vigo 1968 etc.

Exclusiu de la unitat. Poc probable.

41.D4 Tremoledes (bosquets de *Populus tremula*), mesòfiles, sovint sense sotabosc forestal, de la muntanya mitjana (i del país dels boscos esclerofil·les)

Fragario-Populetum tremulae O. Bolòs 1979

Hylocomio-Pinetum catalaunicae Vigo 1968

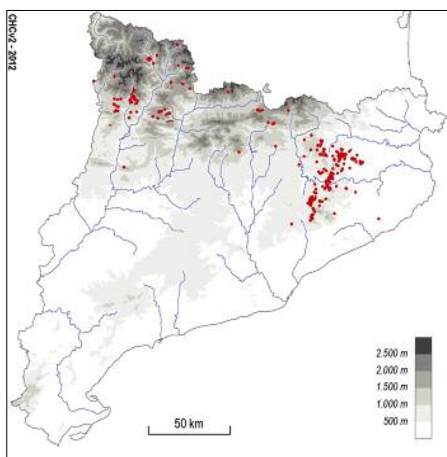
Exclusiu de la unitat. Força més probable que l'hàbitat precedent.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

1.374,9030 ha

41v Boscos mixtos amb abundància d'auró blanc (*Acer campestre*), mesòfils i eutròfics, de la Catalunya central

► Aspecte

Boscos densos en què sol ser abundant l'auró blanc, amb el qual poden barrejar-se altres arbres caducifolis, com ara el roure martinenc, el freixe, el tell de fulla petita, la blada, etc. Sota seu hi ha un estrat llenyós alt, dominat per l'avellaner i sovint amb abundància d'exemplars subarboris d'arç blanc. L'estrat arbustiu pròpiament dit sol ser força divers, bé que de recobriment baix o mitjà. L'estrat herbaci és singularment ric, amb una bona proporció de geòfits, i de vegades força dens.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge submontà (i terra baixa).

Ambients que ocupa – Fons de vall, vores de rieres i clotades frescals, en terrenys generalment poc inclinats.

Clima – Medieuropeu submediterrani. Topoclima relativament humit.

Substrat i sòl – Substrats calcaris, petites terrasses al·luvials; sòls profunds i força humits.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Acer campestre</i> (auró blanc)		•	•	
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)		•		
<i>Tilia cordata</i> (tell de fulla petita)			•	
<i>Fraxinus excelsior</i> (freixe de fulla gran)			•	
<i>Acer opalus</i> (blada)				•
Estrats arbustius				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)		•	•	
<i>Rosa arvensis</i> (rosar repent)		•		
<i>Crataegus monogyna</i> (arç blanc)		•		
<i>Daphne laureola</i> (lloreret)		•		
<i>Lonicera xylosteum</i> (boix moll)		•		
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•		
<i>Viburnum lantana</i> (tortellatge)		•		
<i>Evonymus europaeus</i> (boneter)			•	
Estrat herbaci				
<i>Mercurialis perennis</i> (melcoratge de bosc)		•	•	
<i>Lilium martagon</i> (marçòlic)		•	•	
<i>Carex sylvatica</i>		•	•	
<i>Melica uniflora</i>		•	•	
<i>Sanicula europaea</i>		•	•	
<i>Ranunculus ficaria</i> (gatassa)		•	•	
<i>Geum urbanum</i> (herba de Sant Benet)		•	•	
<i>Hedera helix</i> (heura)		•		
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)		•		
<i>Viola sylvestris</i> (viola)		•		
<i>Helleborus viridis</i> subsp. <i>occidentalis</i> (el·lèbor verd)			•	
<i>Symphytum tuberosum</i> (consolda petita)			•	
<i>Carex digitata</i>			•	
<i>Stachys sylvatica</i> (ortiga pudent)			•	
<i>Lithospermum purpurocaeruleum</i> (mill gruà)			•	

► Distribució dins el territori català

Comarques centrals (i orientals) poc seques, especialment territori ausosegàrric. Entre uns 450 m i uns 1.000 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Sotmès eventualment a explotació forestal i a pastura.

Un règim d'explotació massa intensiu i la pastura del sotabosc incideixen negativament sobre les espècies de flora i fauna més sensibles i eliminen els atributs propis de boscos madurs.

► Hàbitats CORINE

41.4148+ Boscos mixtos amb abundància d'auró blanc (*Acer campestre*), mesòfils i eutròfics, de la Catalunya central

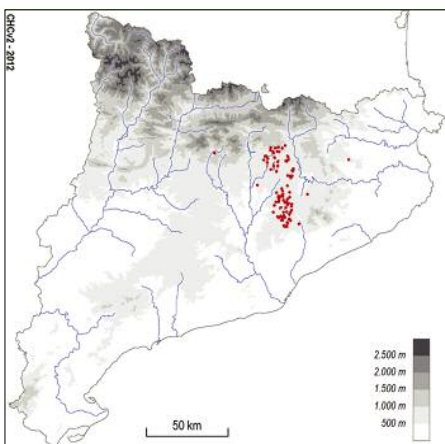
Lilium martagon-Aceretum campestris Mercadé ined.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9160 Rouredes de roure pènel i boscos mixtos del *Carpinion betuli*

► Superfície cartografiada

257,30 ha

42a Avetoses neutròfiles de l'estatge montà

▶ Aspecte

Bosc d'avets densos, molt rics florísticament, constituïts per dos estrats principals: un d'arbori amb predominança de l'avet i sovint també amb faig; i un d'herbes i molses, que comprèn un nombre important d'espècies nemorals, pròpies més aviat de les fagedes.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge altimontà.

Ambients que ocupa – Vessants obacs, frescos i humits.

Clima – Medieuropeu subatlàntic.

Substrat i sòl – En general, calcoesquistos o esquistos poc àcids, i sòls humífers, eutròfics.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Abies alba</i> (avet)		•		•
<i>Fagus sylvatica</i> (faig)				•
Estrat herbaci				
<i>Festuca altissima</i>		•	•	
<i>Galium odoratum</i> (espunyidella d'olor)				•
<i>Saxifraga umbrosa</i>				•
<i>Scilla lilio-hyacinthus</i> (joliu)				•
<i>Phyteuma spicatum</i>				•
<i>Melica uniflora</i>				•
<i>Ranunculus serpens</i>				•
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)				•
<i>Hylocomium splendens</i>				•
<i>Rhytidadelphus triquetrus</i>				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus centrals.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

L'activitat forestal pot comportar una regularització del bosc. L'absència de clarianes fa que l'avetosa sigui molt ombrívola i això comporta l'empobriment del sotabosc.

Atesa la poca superfície que ocupa, convindria molta prudència a l'hora d'explorar-lo.

▶ Hàbitats CORINE

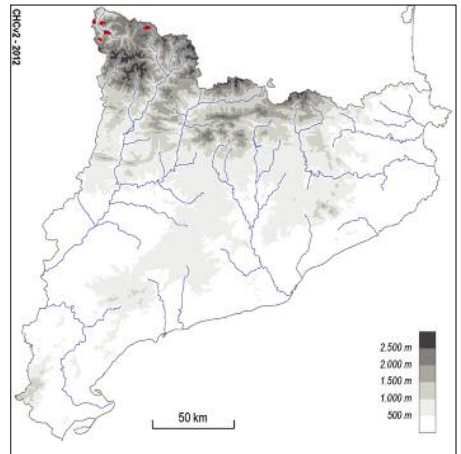
42.112 Avetoses del territori de les fagedes, neutròfiles
Scillo liliohyacinthi-Fagetum sylvaticae Br.-Bl. ex
O. Bolòs 1957 subass. *abietetosum* (incl. *Festuca altissima*-*Abietetum albae* Rivas Mart. 1968)

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

313,1827 ha

42b Avetoses acidòfiles de l'estatge montà (i del subalpí)

► Aspecte

Boscos d'avets, sovint densos i compactes, no gaire rics florísticament, estructurats en un estrat arbori en què només hi ha avets i un d'herbaci i muscinal que pot arribar a cobrir bona part del sòl. Pot haver-hi també un estrat arbori baix, format per avets joves i per algun arbust caducifoli.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges altimontà i subalpí.

Ambients que ocupa – Vessants obacs, frescos i humits.

Clima – Medieuropeu o subalpí humit.

Substrat i sòl – Terrenys àcids o sòls descalcificats.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Abies alba</i> (avet)			•	
Estrats herbaci i muscinal				
<i>Deschampsia flexuosa</i>		•		
<i>Hylocomium splendens</i>		•		
<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>		•		
<i>Goodyera repens</i>			•	
<i>Galium rotundifolium</i>			•	
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabinera)			•	
<i>Ptilium crista-castrensis</i>			•	
<i>Pyrola</i> spp.			•	
<i>Luzula nivea</i>			•	
<i>Prenanthes purpurea</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus (i Prepirineus) i territori catalanídic septentrional (Montseny).

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de bolets. Ocasionalment, recol·lecció de pinyes.

Sense problemes de conservació coneguts, si bé la gestió forestal pot eliminar els atributs propis de boscos madurs. La regeneració natural és bona.

Les avetoses del Montseny, a causa del seu isolament i de la poca superfície que ocupen, tenen una significació especial. A més, són vulnerables al canvi climàtic. Caldria assegurar-ne la conservació.

► Hàbitats CORINE

42.113 Avetoses dels Pirineus interiors, acidòfiles

Goodyera-Abietetum (Br.-Bl.) O. Bolòs 1957 em. nom. Rivas Mart. 1968

Hylocomio-Pinetum catalaunicae Vigo 1968 sub-ass. *abietetosum*

Exclusiu de la unitat. Amplament dominant respecte de l'hàbitat següent en tots els Pirineus, però no al Montseny.

42.132 Avetoses del territori de les fagedes, acidòfiles

Luzula niveae-Fagetum (Susp.) Br.-Bl. 1952

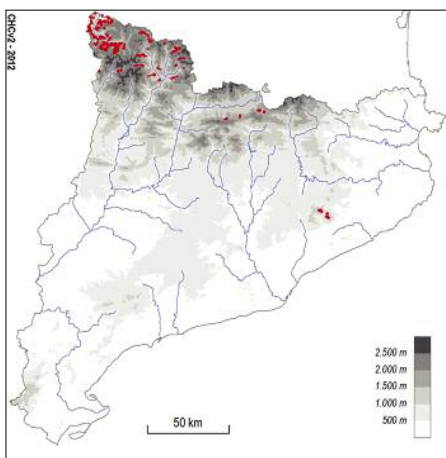
Exclusiu de la unitat. Minoritari i força localitzat als Pirineus de clima atlàntic. Important només al Montseny, on no existeix l'hàbitat precedent.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

8.650,6135 ha

42c Avetoses calcícoles de l'estatge montà

► Aspecte

Bosc d'avets, relativament densos, amb un estrat arbore dominant totalment per l'avet, un d'arbustiu amb abundància de boix i un d'herbaci amb algunes plantes pròpies més aviat de les fagedes, però de vegades molt pobre.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge altimontà.

Ambients que ocupa – Vessants obacs, frescos i humits.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Calcàries i calcoesquistos; sòls eutròfics.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbore				
<i>Abies alba</i> (avet)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•	•	
<i>Daphne mezereum</i> (tintorell)			•	
Estrat herbaci				
<i>Helleborus viridis</i> subsp. <i>occidentalis</i> (el lèbor verd)			•	
<i>Poa nemoralis</i>			•	
<i>Mycelis muralis</i>			•	
<i>Pyrola</i> spp.			•	
<i>Monotropa hypopitys</i> (espàrrec bord)			•	
Estrat muscinal				
<i>Hylocomium splendens</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus (sobretot Prepirineus).

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de bolets.

És afectat puntualment per tals abusives que poden incidir negativament sobre les espècies de fauna i flora més sensibles i eliminar els atributs propis de boscos madurs.

Convindria fer-ne un aprofitament forestal moderat, especialment en indrets de fort pendent i allà on l'avet es troba en condicions subòptimes.

► Hàbitats CORINE

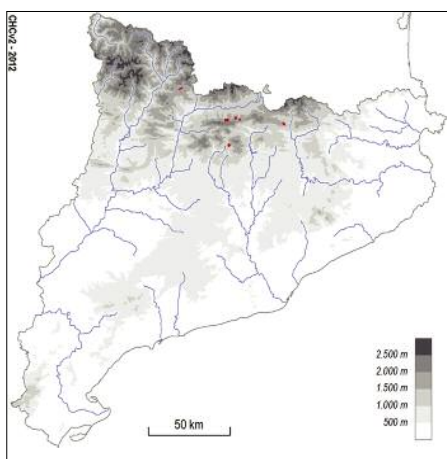
42.122 Avetoses del territori de les fagedes, calcícoles
Buxo sempervirentis-Fagetum Br.-Bl. et Suspl.
 1937 em. Br.-Bl. 1952 subass. *abietetosum*
Helleboro-Fagetum O. Bolòs (1948) 1957 subass.
abietetosum

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

412,9408 ha

42d Avetoses amb *Pulsatilla font-queri*, calcícoles, de l'estatge subalpí dels Pirineus

► Aspecte

Bosc constituït per un estrat arbori d'avets (amb algun pi negre dispers) i un sotabosc herbaci molt semblant al del bosc de pi negre amb pulsatilla (unitat 42i).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí (i altimontà).

Ambients que ocupa – Vessants obacs, molt pendents.

Clima – Subalpí subcontinental.

Substrat i sòl – Substrat calcari; sòls poc o molt pedregosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Abies alba</i> (avet)		•		•
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	
Estrat herbaci				
<i>Pulsatilla alpina</i> subsp. <i>font-queri</i> (flor del vent)				•
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)				•
<i>Pyrola</i> spp.				•
<i>Valeriana montana</i>				•

► Distribució dins el territori català

Prepirineus (serra de Cadí i muntanyes properes).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment aprofitament forestal.

Sense problemes de conservació coneguts, si bé resulten vulnerables al canvi climàtic.

Les mostres més extenses es localitzen dins d'àrees protegides. Convindria no tallar aquestes avetoses, tenint en compte la poca superfície que ocupen en territori català i els forts pendents on es fan.

► Hàbitats CORINE

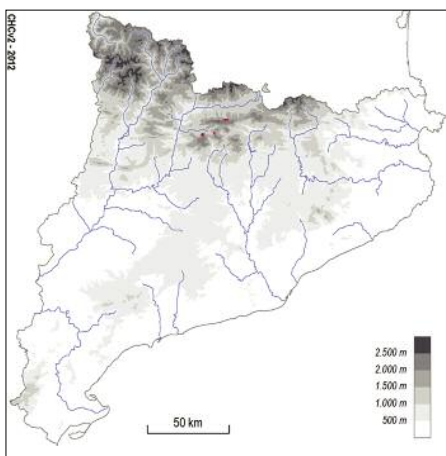
42.124+ Avetoses amb *Pulsatilla font-queri*, calcícoles, de l'estatge subalpí dels Pirineus
Pulsatillo-Pinetum uncinatae Vigo 1974 var. d'*Abies alba*

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

188,6978 ha

42e Avetoses amb neret (*Rhododendron ferrugineum*), acidòfiles, de l'estatge subalpí dels Pirineus

▶ Aspecte

Avetoses estretament relacionades amb les pinedes de pi negre amb neret (unitat 42f). Comprenen un estrat arbori presidit per l'ayet, un d'arbusiu dominat pel neret, un d'herbaci integrat per plantes nemorals, algunes de les quals comunes amb les fagedes, i un de muscinal ben desenvolupat.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Vessants obacs, ben innivats, i sovint molt pendents.

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Terrenys àcids o sòls acidificats.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Abies alba</i> (ayet)	•		•	
<i>Pinus uncinata</i> (pi negre)			•	
<i>Sorbus aucuparia</i> (moixera de guilla)			•	
Estrat arbusiu				
<i>Rhododendron ferrugineum</i> (neret)		•	•	
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabinera)			•	
<i>Lonicera nigra</i> (xuclamel negre)			•	
Estrat herbaci				
<i>Deschampsia flexuosa</i>			•	
<i>Phyteuma spicatum</i>			•	
<i>Luzula sylvatica</i>			•	
<i>Pulmonaria affinis</i> (pulmonària)			•	
<i>Homogyne alpina</i>			•	
Estrat muscinal				
<i>Hylocomium splendens</i>				•
<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>				•

▶ Distribució dins el territori català Pirineus.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de bolets.

És afectat puntualment per tales abusives que poden incidir negativament sobre les espècies de fauna i flora més sensibles i eliminar els atributs propis de boscos madurs. No obstant això, la regeneració natural és bona.

Convindria fer-ne un aprofitament forestal moderat, especialment en indrets de fort pendent.

▶ Hàbitats CORINE

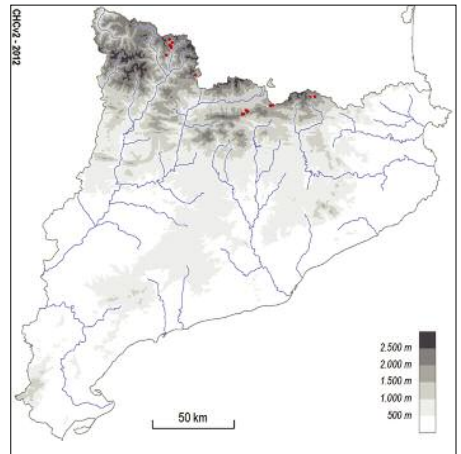
42.1331 Avetoses amb neret (*Rhododendron ferrugineum*), acidòfiles, de l'estatge subalpí dels Pirineus

Rhododendro ferruginei-Pinetum uncinatae Rivas Mart. 1968 subass. *abietetosum* (= *Saxifraga geranioidis-Rhododendretum ferruginei* Br.-Bl. 1939 subass. *abietetosum*)

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari Cap.

▶ Superfície cartografiada

646,9927 ha

42f Pinedes de pi negre (*Pinus uncinata*) generalment amb neret (*Rhododendron ferrugineum*), acidòfiles i mesòfiles, dels obacs pirinencs

► Aspecte

Bosc amb dominància de pi negre. En estat de desenvolupament òptim, els arbres són alts i creixen espessos, però rarament aquests boscos resulten gaire ombrívols, a causa de la forma llarga i estreta de les capçades dels pins. En general comprenen, a banda del dosser arbori, tres altres estrats poc o molt diferenciats: un d'arbustiu alt, dominat pel neret; un d'arbustiu baix, format essencialment per la nabinera; i un d'inferior, amb plantes herbàcies, líquens i moltes. Aquestes darreres solen fer tapissos extensos. A les zones més elevades, aquest bosc pot esdevenir, de manera natural, poc o molt esclarissat i establir un trànsit gradual vers els neretars (unitat 31g).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí (rarament a l'altimontà).

Ambients que ocupa – Típicament vessants obacs, amb bona innivació. En el paisatge actual, només en alguns vessants poc explotats aquesta pineda ateny realment el seu límit natural superior; en general, la pressió de la pastura l'ha expulsat de les parts més altes.

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Sempre terrenys àcids (o sòls acidificats).

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus uncinata</i> (pi negre)	•		•	
<i>Sorbus aucuparia</i> (moixera de guilla)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Rhododendron ferrugineum</i> (neret)	•		•	
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabinera)	•		•	
<i>Sorbus chamaemespilus</i> (moixera nana)			•	
Estrat herbaci				
<i>Pyrola secunda</i>			•	
<i>Pyrola minor</i>			•	
<i>Pyrola uniflora</i>			•	
<i>Listera cordata</i>			•	
<i>Dechampsia flexuosa</i>				•
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)				•
<i>Oxalis acetosella</i> (pa de cucut)				•
Estrat muscinal				
<i>Hylocomium splendens</i>		•	•	
<i>Pleurozium schreberi</i>		•	•	
<i>Rhytidadelphus triquetrus</i>		•	•	

► Distribució dins el territori català

Pirinencs (incloent-hi els Prepirinencs). En condicions naturals s'enfila fins als 2.300-2.500 m d'altitud, fent el límit superior del bosc a bona part de la serralada.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de bolets.

L'obertura de pistes d'esquí a l'estatge subalpí sovint comporta la tala d'aquestes pinedes. És afectat puntualment per tales abusives que poden incidir negativament sobre les espècies de fauna i flora més sensibles i eliminar els atributs propis de boscos madurs. No obstant això, la regeneració natural és bona.

Des de mitjan segle XX, està colonitzant superfícies antigament dedicades a la pastura.

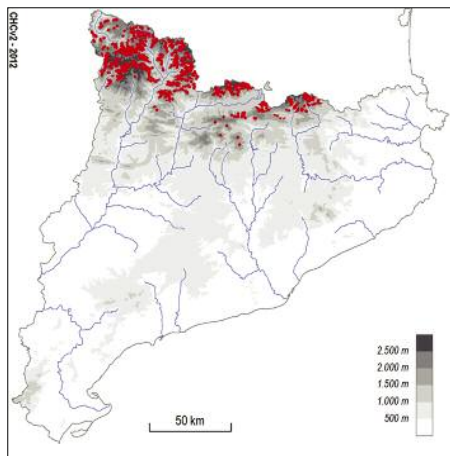
► Hàbitats CORINE

42.413 Boscos de pi negre (*Pinus uncinata*) generalment amb neret (*Rhododendron ferrugineum*), acidòfils i mesòfils, dels obacs pirinencs
Rhododendro ferruginei-Pinetum uncinatae Rivas Mart. 1968 (= *Saxifraga geranioidis-Rhododendretum ferruginei* Br.-Bl. 1939 subass. *pinetosum uncinatae*)
Hylocomio-Pinetum catalaunicae Vigo 1968 var. de *Pinus uncinata*

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9430 Boscos de pi negre (*Pinus uncinata*)

► Superfície cartografiada
23.770,5779 ha

42g Pinedes de pi negre (*Pinus uncinata*), acidòfiles i xeròfiles, dels solells pirinencs

► Aspecte

Bosc de pi negre, de natural no gaire densos. A les parts més elevades i especialment als indrets més rocosos, poden adoptar l'aspecte de matollars arbrats. Típicament comprenen un estrat arbori i un d'herbaci força desenvolupats i, eventualment, un d'arbustiu, que pot arribar a ser important. Les moltes mai no hi fan un paper destacat.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí (i altimontà). Aquest hàbitat fa el límit superior forestal a bona part dels Pirineus. De manera natural pot enfilar-se fins als 2.400-2.500 m d'altitud.

Ambients que ocupa – Típicament vessants solells, tant en indrets pendents com relativament plans.

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Substrats àcids (o sòls descalcificats).

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus uncinata</i> (pi negre)		•		•
Estrat arbustiu				
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)			•	
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabinera)				•
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (ràim d'ós)				•
<i>Genista balansae</i> subsp. <i>europaea</i> (bàlec)				•
Estrat herbaci				
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)		•		
<i>Veronica officinalis</i> (te de muntanya)			•	
<i>Festuca gr. ovina</i>			•	
<i>Sedum reflexum</i> (crespinell)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus (incloent-hi els Prepirineus).

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, recol·lecció de bolets, pastura extensiva.

A causa de tals excessives i, més rarament, d'incendis forestals ha esdevingut, en grans extensions, un bosc esclarissat i mal estructurat.

Es recupera lentament i per això s'ha d'actuar amb prudència en aprofitaments forestals i altres intervencions. La seva extensió actual és relativament petita, sobretot si la comparem amb la que deuria ocupar potencialment.

► Hàbitats CORINE

42.4241 Bosc de pi negre (*Pinus uncinata*), acidòfil i xeròfil, dels solells pirinencs

Veronica officinalis-*Pinetum sylvestris* Rivas Mart. 1968 subass. *pinetosum uncinatae*

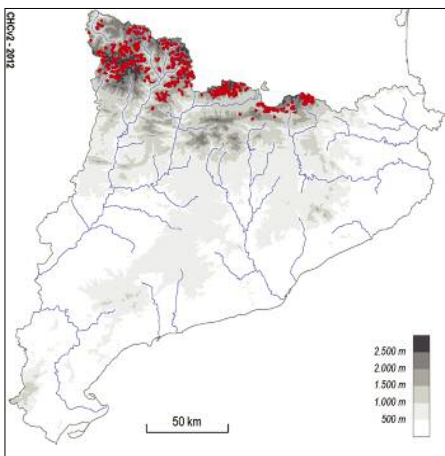
Arctostaphylos uva-ursi-*Pinetum uncinatae* Rivas Mart. 1968 subass. *arctostaphyletosum* (= *Genisto-Arctostaphyletum* Br.-Bl. (1939) 1948 em. O. Bolòs 1970 subass. *arctostaphyletosum*)

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9.430 Bosc de pi negre (*Pinus uncinata*)

► Superfície cartografiada

14.191,6882 ha

42h Pinedes de pi negre (*Pinus uncinata*), calcícoles i xeròfiles, dels solells pirinencs

▶ Aspecte

Bosc de pi negre de natural poc densos. A les zones més elevades, i especialment als indrets més rocosos, poden tenir l'aspecte de matollars arbrats. Típicament comprenen un estrat herbaci ben desenvolupat i amb força plantes pradenques. De vegades hi ha un estrat arbustiu important. Les moltes no hi fan mai un paper destacat.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí (i altimontà). Aquest hàbitat fa el límit superior del bosc en algunes parts dels Pirineus. De manera natural, pot pujar fins als 2.400-2.500 m d'altitud.

Ambients que ocupa – Típicament vessants solells.

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Substrat calcínic; sòls sovint poc desenvolupats i pedregosos.

Es recupera lentament i per això s'ha d'actuar amb prudència en aprofitaments forestals i altres intervencions. La seva extensió actual és relativament petita, sobretot si la comparem amb la que deuria ocupar potencialment.

▶ Hàbitats CORINE

42.4242 Bosc de pi negre (*Pinus uncinata*), calcícoles i xeròfiles, dels solells pirinencs

Arctostaphylo uvaeursi-Pinetum uncinatae Rivas Mart. 1968 subass. *rhamnitosum alpini* (= *Genisto-Arctostaphyletum* Br.-Bl. (1939) 1948 em. O. Bolòs 1970 subass. *rhamnitosum alpini*)

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9430 Bosc de pi negre (*Pinus uncinata*)

▶ Superfície cartografiada

4.044,6938 ha

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus uncinata</i> (pi negre)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Rhamnus alpina</i> (púdol)			•	
<i>Cotoneaster integerrimus</i> (cornera)				•
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (boixerola)			•	
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)				•
Estrat herbaci				
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)		•		
<i>Teucrium pyrenaicum</i> (angelins)				•
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)				•

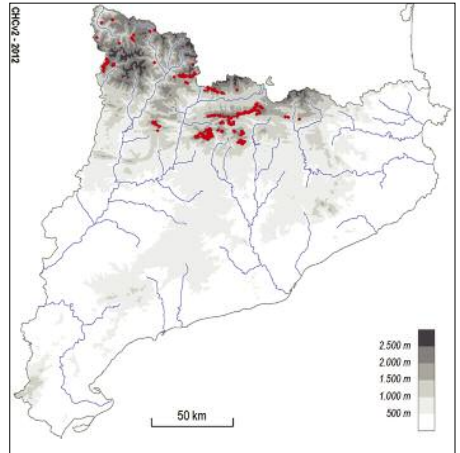
▶ Distribució dins el territori català

Pirineus, incloent-hi els Prepirineus.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, recol·lecció de bolets, pastura extensiva.

A causa de tals excessives i d'incendis ha esdevingut, en grans extensions, un bosc esclarissat i mal estructurat. En el seu límit meridional de distribució resulta vulnerable al canvi climàtic.

42i Pinedes de pi negre (*Pinus uncinata*), calcícoles i mesòfiles, dels obacs pirinencs

► Aspecte

Pinedes de pi negre gairebé sense estrat arbustiu i amb un estrat herbaci en què abunden diverses plantes pròpies dels prats calcícoles i mesòfils subalpins. L'estrat muscinal no hi sol manca, tot i que no sol atènyer un recobriment important. També s'hi fan algunes espècies de roca o de pedrusca, a causa del substrat sovint pedregós.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí (i altimontà). Aquesta pineda fa el límit superior forestal en algunes parts dels Pirineus.

Ambients que ocupa – Típicament vessants obacs, pendents, i ben innivats.

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Sempre terrenys calcícoles. Sòls poc o molt pedregosos, a claps parcialment descalcificats.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus uncinata</i> (pi negra)		•		•
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	
<i>Lonicera nigra</i> (xuclamel negre)				•
Estrat herbaci				
<i>Pulsatilla alpina</i> subsp. <i>font-queri</i> (flor del vent)				•
<i>Sesleria caerulea</i>			•	•
<i>Valeriana montana</i>				•
<i>Polygala calcarea</i> (herba blava)				•
Estrat muscinal				
<i>Rhytidadelphus triquetrus</i>				•
<i>Hylocomium splendens</i>				•
<i>Pleurozium schreberi</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus, i més que més als Prepirineus.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, recol·lecció de bolets.

És afectat puntualment per tals abusives que poden incidir negativament sobre les espècies de fauna i flora més sensibles i eliminar els atributs propis de boscos madurs. No obstant això, la regeneració natural és bona.

En els indrets més pendents i pedregosos, s'hauria de preservar perquè és un bosc protector del sòl.

► Hàbitats CORINE

42.425 Boscos de pi negre (*Pinus uncinata*), calcícoles i mesòfils, dels obacs pirinencs

Pulsatillo-Pinetum uncinatae Vigo 1974

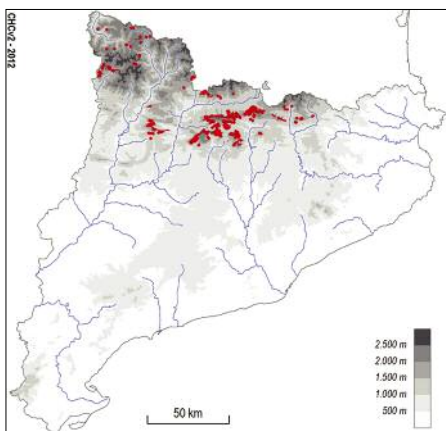
Saxifrago geranioidis-Rhododendretum ferruginei Br.-Bl. 1939 subass. *seslerietosum*

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9430 Boscos de pi negre (*Pinus uncinata*)

► Superfície cartografiada

10.138,1561

42j Pinedes de pi negre (*Pinus uncinata*), o repoblacions, sense sotabosc forestal

▶ Aspecte

Arbredes de pi negre, producte de repoblació o originades per regeneració natural, amb un sotabosc dominat per herbes de caràcter no forestal. En alguns casos, poden ser força semblants, per l'aspecte, a les pinedes xeròfiles (unitats 42g i 42h).

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i altimontà.

Ambients que ocupa – Indrets i ambients molt diversos.

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Diversos.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus uncinata</i> (eventualment barrejat amb <i>Pinus sylvestris</i> i amb híbrids entre aquests dos pins)				•

▶ Distribució dins el territori català Pirineus.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, recol·lecció de bolets, pastura extensiva.

Atès que és un hàbitat de baix interès ecològic, en el cas de les repoblacions convindria afavorir la seva evolució cap a masses forestals més naturalitzades. A les zones sotmeses a pastura, s'han de considerar diverses opcions de gestió en funció dels usos que es vulguin prioritzar.

Sovint correspon a plantacions que tenen per finalitat repoblar àrees poc aprofitades, estabilitzar vessants o accelerar la regeneració de boscos talats. Altres vegades es tracta de prats envaïts per arbres on l'acció continuada dels ramats impedeix la constitució d'un bosc veritable. Ha experimentat una expansió recent com a resultat de la colonització d'espais oberts. La taxa de creixement dels arbres és molt diversa, segons els casos.

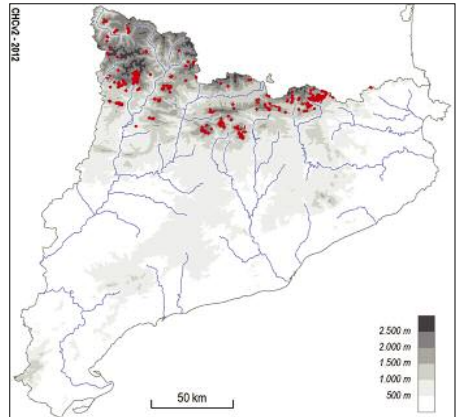
▶ Hàbitats CORINE

42.43 Pinedes de pi negre (*Pinus uncinata*), o repoblacions, sense sotabosc forestal

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari Cap.

▶ Superfície cartografiada

5.490,9659 ha

42k Pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles i mesòfiles, dels obacs de l'estatge montà dels Pirineus

► Aspecte

Pinedes de pi roig, força denses quan són ben constituïdes. Comprenen un estrat arbori dominat absolutament pel pi i un sotabosc amb abundància variable de boix i d'algunes altres plantes típiques més aviat de les rouredes. L'estrat muscinal no hi sol mancar, tot i que en general és poc important. De vegades s'hi fan algunes plantes humícoles o dels boscos de coníferes acidificats.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà.

Ambients que ocupa – Vessants obacs.

Clima – Medioeuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Substrat calcinal. Sòls bàsics, de vegades amb claps acidificats superficialment.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•	•	
<i>Amelanchier ovalis</i> (corner)			•	
<i>Cotoneaster integerrimus</i> (cornera)			•	
<i>Lonicera xylosteum</i> (boix moll)			•	
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)			•	
Estrat herbaci				
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)		•	•	
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)			•	
<i>Euphorbia amygdaloides</i> (lleteresa de bosc)			•	
<i>Polygala calcarea</i> (herba blava)			•	
<i>Cruciata glabra</i> (creuera)			•	
Estrat muscinal				
<i>Hylocomium splendens</i>				•
<i>Rhytidadelphus triquetrus</i>				•

► Distribució dins el territori català Pirineus.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de bolets, eventualment pastura extensiva.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que cal evitar la sobrepastura i les tales abusives. Històricament algunes d'aquestes pinedes han estat transformades en pastures.

► Hàbitats CORINE

42.561 Boscos de pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles i mesòfils, dels obacs de l'estatge montà dels Pirineus

Polygalo-Pinetum sylvestris Rivas Mart. 1972

Primulo columnae-Pinetum sylvestris Molero et Vigo ex Vigo, Carreras et Carrillo 1995

Buxo sempervirentis-Fagetum Br.-Bl. et Suspl. 1937 em. Br.-Bl. 1952 subass.

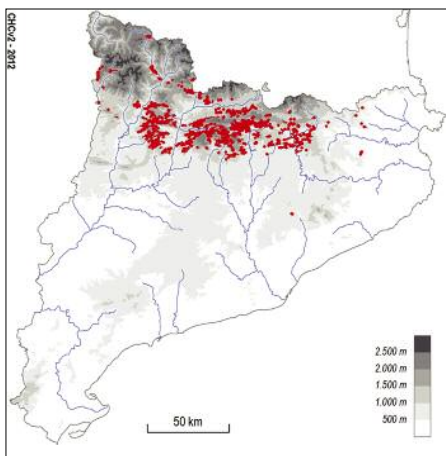
pinetosum sylvestris Helleboro-Fagetum O. Bolòs (1948) 1957 subass.

pinetosum sylvestris

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari Cap.

► Superfície cartografiada

30.319,8295 ha

421 Pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*), acidòfiles i mesòfiles, dels obacs de l'estatge montà (i del submontà) dels Pirineus

▶ Aspecte

Pinedes de pi roig, bastant denses quan estan ben desenvolupades, amb un important estrat herbaci que cobreix gairebé tot el terra. A l'estrat herbaci no solen mancar-hi espècies humícoles del gènere *Pyrola*, l'hemiparàsit *Melampyrum pratense*, el sapròfit estricte *Monotropa hypopitys*... També hi ha un estrat arbustiu baix, dominat per la nabinera. L'estrat arbustiu alt és poc important, amb boix, avellaner, etc.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: principalment a l'estatge montà.

Ambients que ocupa – Vessants obacs.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Substrat silici (esquistos, gresos i granits, principalment); sòls àcids.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabinera)		•	•	
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)				•
Estrat herbaci				
<i>Pyrola</i> spp.				•
<i>Monotropa hypopitys</i> (espàrrec bord)				•
<i>Melampyrum pratense</i> (xuclador)				•
<i>Deschampsia flexuosa</i>				•
Estrat muscinal				
<i>Hylocomium splendens</i>	•			
<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>				•
<i>Pleurozium schreberi</i>				•

▶ Distribució dins el territori català Pirineus.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de bolets, eventualment pastura extensiva.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que cal evitar la sobrepastura i les tales abusives. Històricament algunes d'aquestes pinedes han estat transformades en pastures.

▶ Hàbitats CORINE

42.562 Boscos de pi roig (*Pinus sylvestris*), acidòfils i mesòfils, dels obacs de l'estatge montà (i del submontà) dels Pirineus

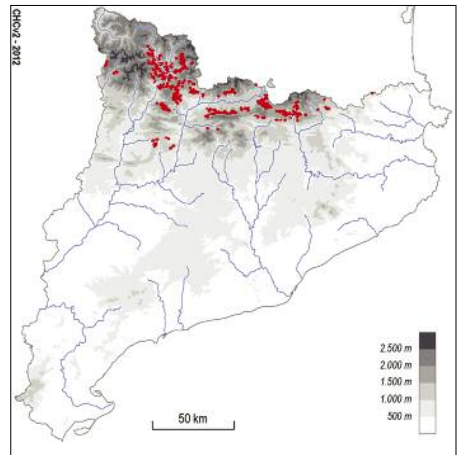
Hylocomio-Pinetum catalaunicae Vigo 1968

Luzulo niveae-Fagetum (Suspl.) Br.-Bl. 1952

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari Cap.

▶ Superfície cartografiada

13.115,2642 ha

42m Pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles i xeròfiles, dels Pirineus

► Aspecte

Pinedes de pi roig, generalment poc denses, amb un sotabosc relativament pobre. A banda de la boixerola, la majoria d'arbustos que s'hi fan els comparteixen amb les rouedes. A l'estrat inferior, hi creixen diverses plantes pradenques.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà.

Ambients que ocupa – Vessants solells, on aquestes pinedes representen un tipus de bosc primari.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Substrat calcinal; sòls sovint molt pedregosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)		•		•
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	•
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (boixerola)				•
<i>Amelanchier ovalis</i> (corner)				•
<i>Lonicera xylosteum</i> (boix moll)				•
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)				•
Estrat herbaci				
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)			•	•
<i>Teucrium pyrenaicum</i> (angelins)				•
<i>Carex humilis</i>				•
<i>Polygala calcarea</i> (herba blava)				•
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)				•

► Distribució dins el territori català

Sobretot als Prepirineus, però també als Pirineus axials.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de bolets, eventualment pastura extensiva.

En tractar-se d'un bosc força sec, es regenera amb dificultat després de les tales o bé si es pastura intensament. Històricament algunes d'aquestes pinedes han estat transformades en pastures.

► Hàbitats CORINE

42.5921+ Boscos de pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles i xeròfils, dels Pirineus

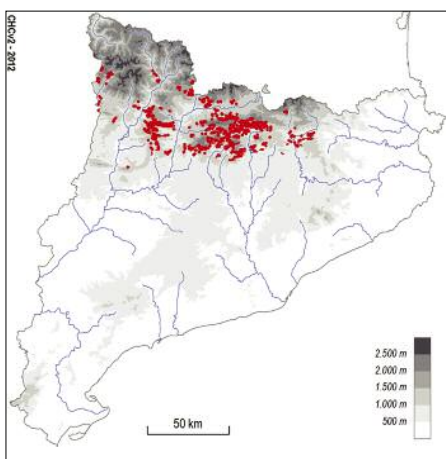
Primulo columnae-Pinetum sylvestris Molero et Vigo ex Vigo, Carreras et Carrillo 1995 subass. *teucrietosum catalaunicae*
Buxo sempervirentis-Quercetum pubescentis Br.-Bl. (1915) 1932 var. de *Pinus sylvestris*.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

15.681,9745 ha

42n Pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*), neutrobasòfiles i mesòfiles, dels Pirineus i de les contrades septentrionals

▶ Aspecte

Pinedes de pi roig d'aspecte molt variable. En les seves formes més típiques presenten un estrat arbustiu amb abundància de plantes pròpies més aviat de les rouredes seques, i un estrat muscinal relativament important.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge submontà, principalment.

Ambients que ocupa – Sobretot vessants obacs, però a les parts més elevades, aquestes pinedes es poden trobar en llocs poc o molt solells.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Substrat calcinal; sovint sòls poc o molt descalcificats.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de bolets, eventualment pastura extensiva.

Bosc que es regenera amb dificultat després de tales, incendis o si es pastura intensament. Històricament algunes d'aquestes pinedes han estat transformades en pastures.

▶ Hàbitats CORINE

42.5922+ Boscos de pi roig (*Pinus sylvestris*), neutrobasòfils i mesòfils, dels Pirineus i de les contrades septentrionals

Buxo sempervirentis-Quercetum pubescentis Br.-Bl. (1915) 1932 subass. *hylocomietosum splendidis* i var. de *Pinus sylvestris*
Brachypodio sylvatici-Fraxinetum excelsioris Vigo 1968 subass. *pinetosum sylvestris*

▶ Flora principal

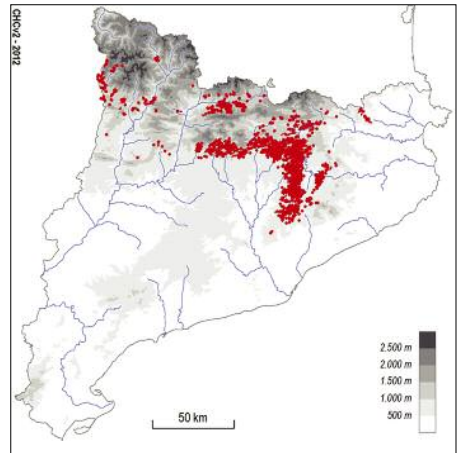
	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•		
<i>Lonicera xylosteum</i> (boix moll)			•	
<i>Viburnum lantana</i> (tortellatge)			•	
<i>Coronilla emerus</i> (coronil·la boscana)			•	
<i>Cytisophyllum sessilifolium</i>			•	
Estrat herbaci				
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)			•	
<i>Campanula persicifolia</i>			•	
<i>Viola sylvestris</i> (viola)				•
<i>Cruciata glabra</i> (creuera)				•
Estrat muscinal				
<i>Hylocomium splendens</i>		•		
<i>Dicranum scoparium</i>				•
<i>Pseudoscleropodium purum</i>				•

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

34.093,0004 ha

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus, incloent-hi els Prepirineus, i territoris olositànic, ausosegàrric i catalanídic septentrional.

420 Pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles, meridionals

► Aspecte

Pinedes de pi roig no gaire denses, amb un estrat arbustiu integrat per plantes que es fan també a les rouredes seques meridionals. De vegades hi abunda *Geum sylvaticum*, una rosàcia força típica d'aquests ambients.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Vessants obacs. En alguns casos, aquestes pinedes deuen estar substituint antigues rouredes.

Clima – Medieuropeu submediterrani de transició al de muntanya mediterrània.

Substrat i sòl – Sobre substrat calcícol.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)		•		•
<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i> (pinassa)				•
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	•
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (boixerola)				•
<i>Acer opalus</i> subsp. <i>granatense</i> (blada de fulla petita)				•
<i>Amelanchier ovalis</i> (corner)				•
<i>Genista patens</i> (ginestera)				•
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)				•
Estrat herbaci				
<i>Geum sylvaticum</i>			•	•
<i>Viola willkommii</i> (viola)				•
<i>Helleborus foetidus</i> (marxivol)				•
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)				•
<i>Brachypodium sylvaticum</i> (fenàs de bosc)				•

► Distribució dins el territori català

Territori catalanidic meridional i central.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, pastura del sotabosc i recol·lecció de bolets.

La principal amenaça són els incendis forestals i, encara que menys, l'explotació forestal i algunes plagues (especialment insectes defoliadors i perforadors). Probable afectació del canvi climàtic.

► Hàbitats CORINE

42.5A23+ Boscos de pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles, meridionals

Arctostaphylo-Pinetum catalaunicae O. Bolòs 1967 subass. *buxetosum*

Viola willkommii-Quercetum fagineae Br.-Bl. et O. Bolòs 1950 subass. *pinetosum sylvestris*

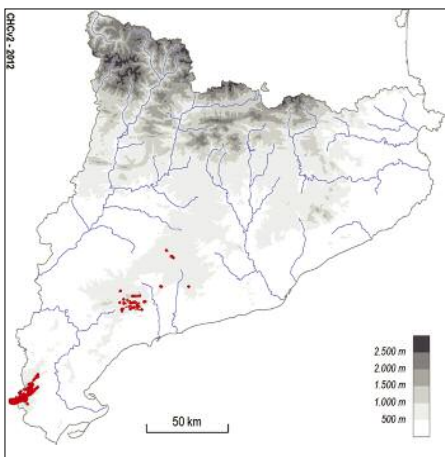
Buxo sempervirentis-Quercetum pubescentis Br.-Bl. (1915) 1932

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

4.846,0114 ha

42p Pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*), acidòfiles i xeròfiles, dels estatges montà i submontà

▶ Aspecte

Pinedes de pi roig, molt seques, estructurades en un estrat arbori més o menys clar, dominat pel pi roig, i un d'herbaci molt obert. Pot haver-hi un estrat arbustiu, generalment poc important, amb bàlec, gódua, ginebre o, fins i tot, boix. Tot i que hi poden aparèixer moltes xeròfiles, no hi ha mai un estrat muscinal ben desenvolupat.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Principalment vessants solells, secs. En general, es tracta de boscos de caràcter primari.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Substrat àcid.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)				•
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)				•
Estrat herbaci				
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)		•	•	
<i>Veronica officinalis</i> (te de muntanya)			•	
<i>Sedum reflexum</i> (crespinell)				•
<i>Festuca gr. ovina</i>				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus i territori catalanidic septentrional.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, més rarament pastura extensiva del sotabosc i recol·lecció de bolets.

La principal amenaça són les tales forestals, ja que la regeneració d'aquestes pinedes és molt lenta i difícil. Com a resultat dels usos històrics a què ha estat sotmès, se'n troben grans extensions molt malmeses. Cal realitzar aprofitaments que en garanteixin la regeneració i intervencions concretes que millorin les àrees més degradades.

▶ Hàbitats CORINE

42.5B11+ Boscos de pi roig (*Pinus sylvestris*), acidòfils i xeròfils, dels estatges montà i submontà

Veronico officinalis-*Pinetum sylvestris* Rivas Mart. 1968

Pteridio-Quercetum pubescentis (Suspl.) O. Bolòs 1983

Lonicero xylostei-*Pinetum salzmanni* Gamisans et Gruber 1988

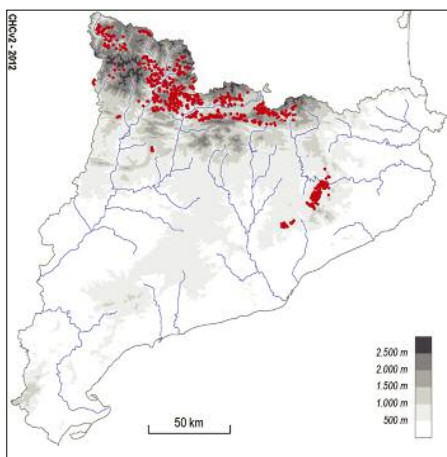
Teucro scorodoniae-Quercetum petraeae Lapraz 1966 em. O. Bolòs 1983

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

20.293,5983 ha

42q Pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*), acidòfiles i xeròfiles, del territori catalanídic central

► Aspecte

Pinedes de pi roig que duen sovint un estrat arbustiu important de boixerola. Entre les plantes herbàcies, n'hi ha algunes de característiques de les pinedes boreals.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Vessants obacs.

Clima – Mediterrani muntanyenc subhimit.

Substrat i sòl – Substrat àcid.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)	•		•	
<i>Quercus pyrenaica</i> (rebell)				•
Estrat arbustiu				
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (boixerola)		•	•	
Estrat herbaci				
<i>Galium rotundifolium</i>		•	•	
<i>Luzula forsteri</i>			•	
<i>Hieracium murorum</i> (herba de l'esparver)				•

► Distribució dins el territori català

Territori catalanídic central (muntanyes de Prades).

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, eventualment pastura del sotabosc i recol·lecció de bolets.

Les principals amenaces són l'explotació forestal i els incendis forestals, agreujats per la seva petita àrea de distribució i aïllament a Catalunya. Probable afectació del canvi climàtic.

► Hàbitats CORINE

42.5B23+ Boscos de pi roig (*Pinus sylvestris*), acidòfils i xeròfils, del territori catalanídic central

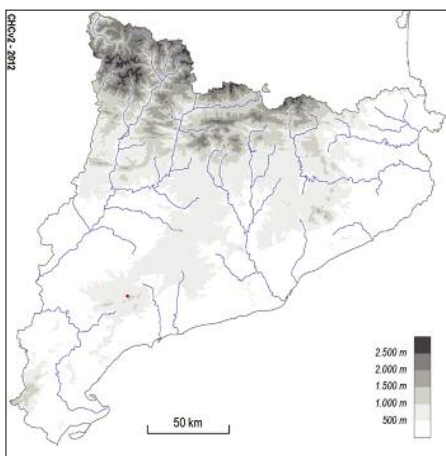
Arctostaphylo-Pinetum catalaunicae O. Bolòs 1967 subass. *luzuletosum forsteri*

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

29,9247 ha

42r Pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*), o repoblacions, sense sotabosc forestal

▶ Aspecte

Arbredes de pi roig, amb el sotabosc dominat per herbes de caràcter no forestal, pròpies de les pastures properes. Es tracta d'arbredes naturals o bé de masses forestals procedents de repoblació; en aquest darrer cas, els pins solen estar clarament afilerats.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana i muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Qualsevol ambient poc humit.

Clima – Medieuropeu o mediterrani muntanyenc.

Substrat i sòl – Qualsevol.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)	•			

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris olositànic i catalanídic septentrional i central.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, sovint pastura del sotabosc i recol·lecció de bolets.

Les principals amenaces són l'explotació forestal i, encara que menys, els incendis forestals. En tot cas, cal tenir present que molt sovint es tracta de plantacions o bé de pastures envaïdes per pins.

▶ Hàbitats CORINE

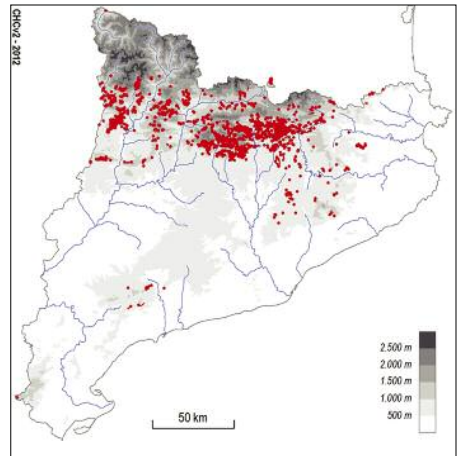
42.5E Pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*), o repoblacions, sense sotabosc forestal

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

26.338,9463 ha

42s Pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*), amb sotabosc de màquies o brolles mediterrànies

► Aspecte

Bosc amb un estrat arbori poc alt (8-10 m, generalment) i continu de pins que recobreix alzinars baixos i altres tipus de màquies esclerofil·les, o bé brolles mediterrànies poc o molt heliòfiles.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides i muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Principalment obagues de les parts més altes.

Clima – Mediterrani, de tendència muntanyenca.

Substrat i sòl – Molt diversos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)	•			
Estrat arbustiu alt				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)		•	•	
<i>Quercus rotundifolia</i> (carrasca)			•	
Estrat arbustiu baix				
<i>Hedera helix</i> (heura)				•
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)				•
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)				•
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)				•
<i>Viburnum tinus</i> (marfull)				•
<i>Rosmarinus officinalis</i> (romani)				•
<i>Cistus</i> spp. (estepes)				•
Estrat herbaci				
<i>Rubia peregriana</i> (rogeta)				•
<i>Asplenium olopteris</i> (falzia de bosc)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris olositànic i catalanídic septentrional i central; més localment, als Pirineus orientals i al territori ausosegàrric.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, recol·lecció de bolets, eventualment pastura del sotabosc.

Les principals amenaces d'origen antròpic són l'exploració forestal i els incendis forestals. D'altra banda, si el sotabosc no està sotmès a aclarides, aquestes pinedes no es deuran regenerar, ja que la mort natural dels pins durà, a mitjà termini, a la transformació de l'hàbitat en un alzinar o carrascar.

No es coneixen àrees extenses on coexisteixin de manera indefinida el pi roig i l'alzina (o la carrasca).

► Hàbitats CORINE

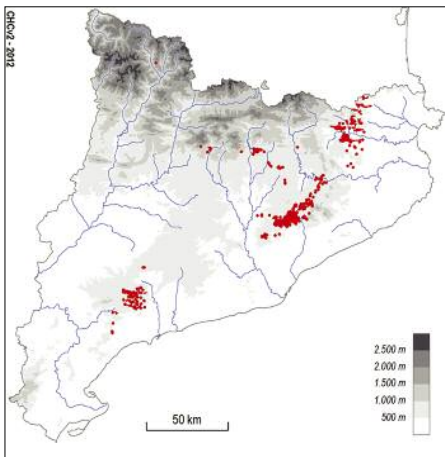
42.5F+ Pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*), amb sotabosc de màquies o brolles mediterrànies

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

10.878,0540 ha

42t Pinedes de pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) dels Prepirineus, el territori aurosegàrric i les muntanyes mediterrànies septentrionals

▶ Aspecte

Pinedes de pinassa, de densitat variable, que duen un estrat arbustiu integrat sobretot per plantes comunes també a les rouredes seques, i un d'herbaci poc o molt clar en què no manquen elements mediterranis.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge submontà.

Ambients que ocupa – Principalment vessants obacs.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Principalment substrats carbonàtics; sòls bàsics o poc àcids.

▶ Hàbitats CORINE

42.632 Boscos de pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) dels Prepirineus, el territori aurosegàrric i les muntanyes mediterrànies septentrionals (fins a l'alt Gaià)

Lonicera xylostei-*Pinetum salzmannii* Gamisans et Gruber 1988

Viola willkommii-*Quercetum fagineae* Br.-Bl. et O. Bolòs 1950 subass. *pinetosum salzmannii*
Quercion ilicis Br.-Bl. 1915

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9530* Pinedes submediterrànies de pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*)

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i> (pinassa)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•		
<i>Lonicera etrusca</i> (xuclamel)			•	
<i>Amelanchier ovalis</i> (corner)			•	
<i>Lonicera xylosteum</i> (boix moll)			•	
Estrat herbaci				
<i>Viola willkommii</i> (viola)			•	
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)				•
<i>Avenula pratensis</i> subsp. <i>iberica</i>				•

▶ Distribució dins el territori català

Principalment als Prepirineus i als territoris aurosegàrric i catalanidic central, fins a l'alt Gaià. Arriba a l'alta Garrotxa, i penetra un xic als Pirineus centrals i al territori catalanidic septentrional.

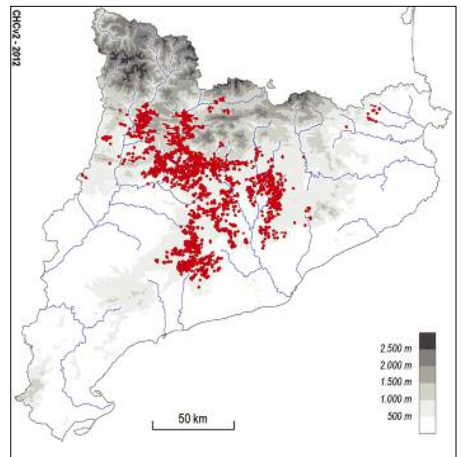
▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, pastura del sotabosc i recol·lecció de bolets.

Hàbitat que sovint es regenera difícilment després de grans perturbacions, especialment els incendis forestals.

▶ Superfície cartografiada

39.912,1310 ha

42u Pinedes de pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) de les muntanyes mediterrànies meridionals

► Aspecte

Pinedes amb un estrat arbòri dominat per la pinassa, un d'arbustiu format per plantes comunes amb les rouredes seques meridionals i amb els boscos esclerofil·les, i un d'herbaci poc o molt sec, en què no manquen elements clarament mediterranis.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge submontà, principalment. Muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Vessants obacs.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Principalment substrat calcinal.

► Hàbitats CORINE

42.637+ Boscos de pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) de les muntanyes mediterrànies meridionals (de Prades i el Montsant al Port)

Viola willkommii-Quercetum fagineae Br.-Bl. et O.

Bolòs 1950

Quercion ilicis Br.-Bl. 1915

Paeonia microcarpa-Pinetum salzmannii (Br.-Bl. et O. Bolòs 1950) Álvarez de la Campa 2003

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9530* Pinedes submediterrànies de pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*)

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbòri				
<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i> (pinassa)	•		•	
<i>Quercus faginea</i> (roure valencià)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Genista patens</i> (ginestera)			•	
<i>Acer opalus</i> subsp. <i>granatense</i> (blada de fulla petita)			•	
Estrat herbaci				
<i>Geum sylvaticum</i>			•	
<i>Paeonia officinalis</i> subsp. <i>microcarpa</i> (peònia)			•	
<i>Viola willkommii</i> (viola)			•	

► Distribució dins el territori català

Territori catalanídic central i meridional (de Prades i el Montsant al Port).

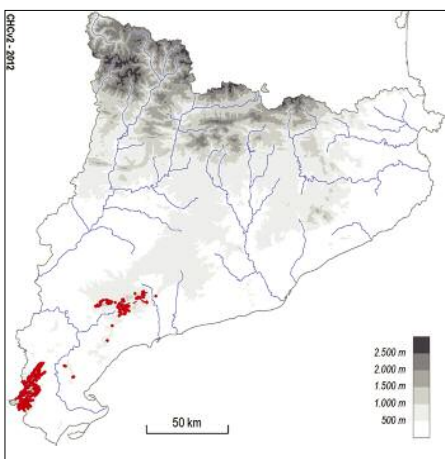
► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, pastura del sotabosc i recollida de bolets.

Hàbitat que sovint es regenera difícilment després de grans perturbacions, especialment els incendis forestals. Probable afectació del canvi climàtic.

► Superfície cartografiada

6.621,2222 ha

42v Pinedes de pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*), o repoblacions, sense sotabosc forestal

▶ Aspecte

Arbredes de pinassa amb un estrat arbustiu poc desenvolupat o gens, i amb un sotabosc herbaci format per plantes de caràcter no forestal.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge submontà, principalment.

Ambients que ocupa – Qualsevol ambient no gaire humit.

Clima – Medieuropeu submediterrani i mediterrani muntanyenc.

Substrat i sòl – Molt diversos.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i> (pinassa)	•			

▶ Distribució dins el territori català

Principalment als Prepirineus i als territoris catalàndic i ausossegàrric. Penetra als Pirineus axials i al territori olositànic.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, pastura del sotabosc i recollida de bolets.

Les principals amenaces són l'explotació forestal i els incendis forestals. En tot cas, cal tenir present que molt sovint es tracta de plantacions.

▶ Hàbitats CORINE

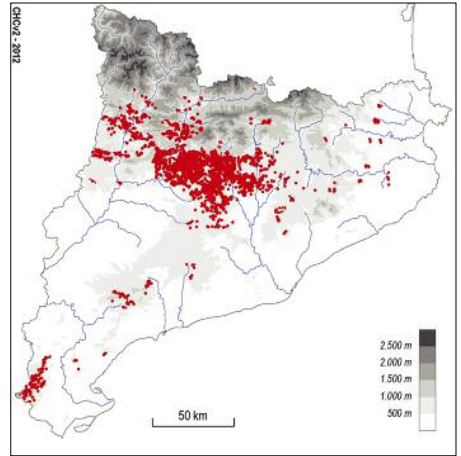
42.67 Pinedes de pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*), o repoblacions, sense sotabosc forestal

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

36.085,7068 ha

42w Pinedes de pinastre (*Pinus pinaster*), amb sotabosc de brolles o de bosquines acidòfiles, de la terra baixa catalana

► Aspecte

Poblacions de pinastre, poc o molt obertes, amb un sotabosc format per brolles heliòfiles d'estepes, o bé per bosquines esclerofil·les. Sovint duen un estrat herbaci poc definit.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Indrets diversos.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Substrat silici. Generalment sòls arenosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus pinaster</i> (pinastre)		•	•	
Estrat arbusti				
<i>Cistus salviifolius</i> (estepa borrera)			•	
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)			•	
<i>Cistus albidus</i> (estepa blanca)			•	
<i>Quercus ilex</i> (alzina)			•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)			•	

► Distribució dins el territori català

Sobretot al territori catalanídic septentrional; penetra al territori ruscinic, a l'aussegàrric i al catalanídic central.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, recol·lecció de bolets i eventualment pasturat per cabres i ovelles.

Els incendis forestals són el principal impacte i la principal amenaça d'aquest hàbitat i, encara que menys, l'aprofitament forestal. Un increment de pastura d'ovins del sotabosc ajudaria a reduir els incendis forestals.

► Hàbitats CORINE

42.8217 Pinedes de pinastre (*Pinus pinaster*), amb sotabosc de brolles o de bosquines acidòfiles, de la terra baixa catalana

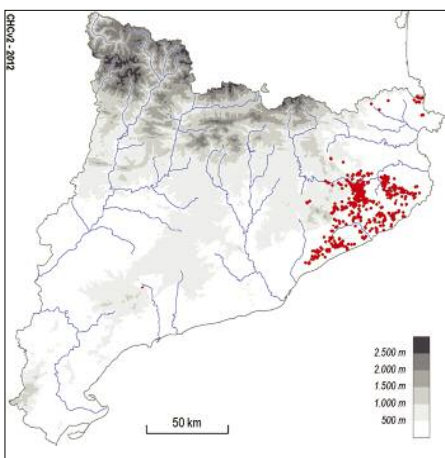
Cistion ladaniferi Br.-Bl. ex A. et O. Bolòs 1950

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9540 Pinedes mediterrànies

► Superfície cartografiada

10.133,7894 ha

42x Pinedes de pinastre (*Pinus pinaster*), o repoblacions, sense sotabosc llenyós

▶ Aspecte

Poblacions de pinastre, amb sotabosc nu o format per herbes esparses, resistentes a la sequera.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Indrets diversos.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Principalment substrat silici.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus pinaster</i> (<i>pinastre</i>)	•			

▶ Distribució dins el territori català

Sobretot al territori catalanídic septentrional i central. També als Pirineus i als territoris ruscínic, olositànic i ausossegàrric.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, recol·lecció de bolets i eventualment pasturat per cabres i ovelles.

Els incendis forestals són el principal impacte i la principal amenaça d'aquest hàbitat, també l'aprofitament forestal. Un increment de pastura d'ovins del sotabosc ajudaria a reduir els incendis forestals.

▶ Hàbitats CORINE

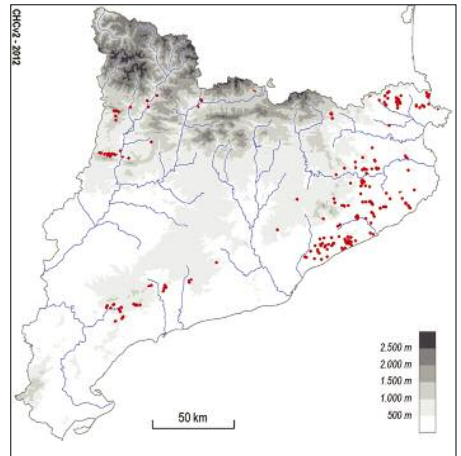
42.827+ Pinedes de pinastre (*Pinus pinaster*), o repoblacions, sense sotabosc llenyós

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

1.814,3134 ha

42y Pinedes de pi pinyer (*Pinus pinea*), sovint amb sotabosc de brolles o de bosquines acidòfiles, de la terra baixa catalana

► Aspecte

Poblacions de pi pinyer que sovint porten sota seu brolles d'estepes o bosquines, corresponents a estadis regressius dels alzinars.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Indrets diversos, sobretot als vessants solells.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Principalment terrenys silícis i especialment sòls sorrencs.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus pinea</i> (pi pinyer)	•			
Estrat arbustiu				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)			•	
<i>Cistus salviifolius</i> (estepa borrera)			•	
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)			•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)			•	

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, olositànic i catalanídic septentrional i central; penetra al territori ausosegàrric. Més localment, als Prepireneus centrals.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de pinyes.

La principal amenaça són els incendis forestals i, encara que menys, la urbanització i la progressiva transformació cap a alzinars d'algunes pinedes.

► Hàbitats CORINE

42.8315 Pinedes de pi pinyer (*Pinus pinea*), sovint amb sotabosc de brolles o de bosquines acidòfiles, de la terra baixa catalana

Cistion ladaniferi Br.-Bl. ex A. et O. Bolòs 1950

Quercion ilicis Br.-Bl. 1915

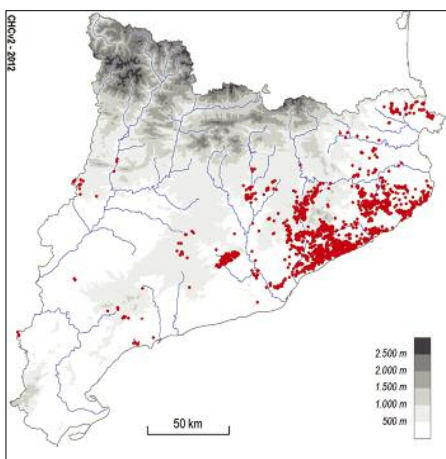
etc.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9540 Pinedes mediterrànies

► Superfície cartografiada

17.660,5939 ha

42z Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de màquies o garrigues amb ullastre (*Olea europaea* var. *sylvestris*), margalló (*Chamaerops humilis*)..., de les contrades marítimes càlides

▶ Aspecte

Pinedes de pi blanc, sovint molt clares, que fan doser a formacions arbustives altes i generalment denses, integrades per plantes de les màquies termòfiles litorals.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes seques.

Ambients que ocupa – Principalment vessants solells.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Principalment substrats calcaris.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)	•			
Estrat arbustiu				
<i>Quercus coccifera</i> (garric)		•	•	
<i>Chamaerops humilis</i> (margalló)			•	
<i>Olea europaea</i> var. <i>sylvestris</i> (ullastre)			•	
<i>Rhamnus lycioides</i> (arçot)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Territori catalanidic central i meridional i, més localment, territori ruscinic.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, recol·lecció de bolets.

La principal amenaça són els incendis forestals i, encara que menys, la urbanització.

▶ Hàbitats CORINE

42.8411+ Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de màquies o garrigues amb ullastre (*Olea europaea* var. *sylvestris*), margalló (*Chamaerops humilis*)..., de les contrades marítimes càlides

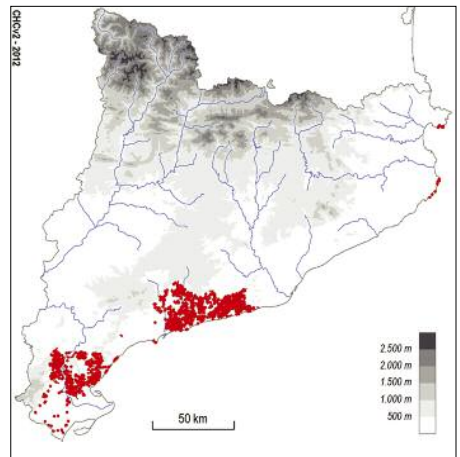
Oleo-Ceratanion Br.-Bl. ex Guinochet et Droveineau 1944

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9540 Pinedes mediterrànies

▶ Superfície cartografiada

15.649,2691 ha

42aa Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de màquies o garrigues

► Aspecte

Pinedes de pi blanc, poc o molt denses, amb un sotabosc llenyós i esclerofil·le, dominat per garrics, llentiscles, aladerns, alzines o carrasques. L'estrat herbaci, si existeix, és poc important.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Indrets diversos, sempre poc o molt secs.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Substrats diversos; sòls sovint pedregosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)	•			
Estrat arbustiu				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)		•	•	
<i>Quercus rotundifolia</i> (carrasca)		•	•	
<i>Quercus coccifera</i> (garric)		•	•	
<i>Phillyrea latifolia</i> (fals aladern)		•	•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)		•	•	
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladern)		•	•	
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium retusum</i> (llostó)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris catalanidic, sicòric, ausosegàrric, olositànic i ruscínic; penetra fins a la base dels Prepirineus.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de bolets.

Les principals amenaces són els incendis forestals i la manca de regeneració del pi blanc allà on el recobriments de planifolis és important.

Aquestes pinedes, generalment de caràcter secundari, solen correspondre a una etapa avançada en la reconstituïció dels boscos esclerofil·les. Convindria afavorir-ne l'evolució malgrat que això portés, a la llarga, a la desaparició de la unitat com a tal.

► Hàbitats CORINE

42.8412+ Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de garrigues de coscoll (*Quercus coccifera*), de les terres mediterrànies

Exclusiu de la unitat. Potser una mica menys freqüent que l'hàbitat següent.

42.8413+ Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de màquies o garrigues d'alzinar o de carrascar

Quercion ilicis Br.-Bl. 1915

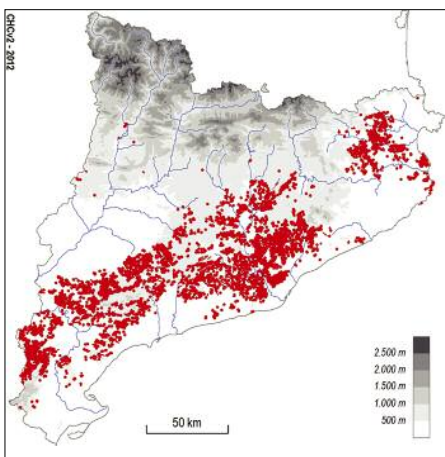
Exclusiu de la unitat. Potser una mica més freqüent que l'hàbitat precedent. Representa un estadi evolutiu una mica més avançat.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9540 Pinedes mediterrànies

► Superfície cartografiada

84.954,9520 ha

42ab Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de brolles calcícoles, de les contrades mediterrànies

▶ Aspecte

Pinedes de pi blanc, sovint molt obertes, que duen un estrat arbustiu format per matollars heliòfils, bàsicament brolles de romaní, força riques florísticament.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Diversos.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Substrat calcari; sòl sovint pedregós.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)	•			
Estrat arbustiu				
<i>Rosmarinus officinalis</i> (romaní)			•	
<i>Erica multiflora</i> (bruc d'hivern)			•	
<i>Bupleurum fruticoscens</i> (botja groga)			•	
<i>Cistus clusii</i> (esteperola)			•	
<i>Genista biflora</i> (ginestera)			•	
<i>Ulex parviflorus</i> (gatosa)				•
<i>Genista scorpius</i> (argelaga)		•		
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium retusum</i> (llostó)		•		

▶ Distribució dins el territori català

Territoris sicòric, ausosegàrric, catalanídic, olositànic i ruscínic, també, més rarament, als Prepirineus centrals.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal. El sotabosc pot ser pasturat per ovelles i cabres.

La principal amenaça són els incendis forestals i, encara que menys, la progressiva transformació cap a alzinars.

A les contrades marítimes corresponen generalment a comunitats secundàries que tendeixen a evolucionar de manera natural vers alzinars o màquies. Convindria afavorir-ne l'evolució malgrat que això portés, a la llarga, a la desaparició de la unitat com a tal. A terres interiors semblen en gran part vegetació potencial; només les que es fan en fondals o planes fèrtils són comunitats inestables que evolucionarien vers el carrascar.

▶ Hàbitats CORINE

42.8414+ Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de brolles calcícoles, de les contrades marítimes

Rosmarino-Ericion Br.-Bl. 1915

Exclusiu d'aquesta unitat. Força més important que l'hàbitat següent, atesa la seva àrea de distribució més extensa.

42.8415+ Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de brolles calcícoles, de les contrades interiors

Rosmarino-Ericion Br.-Bl. 1915

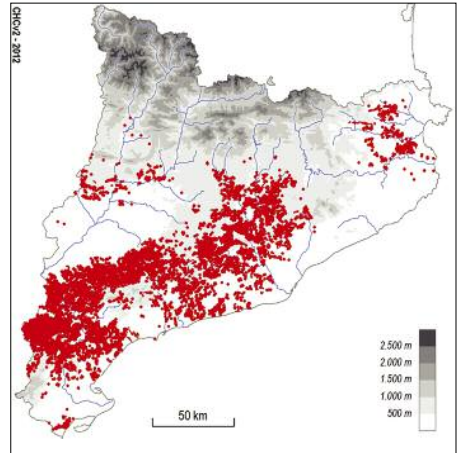
Exclusiu d'aquesta unitat. Menys estès que el precedent.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9540 Pinedes mediterrànies

▶ Superfície cartografiada

114.174,6659 ha

42ac Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de brolles silicícòles, de terra baixa

► Aspecte

Pinedes de pi blanc, sovint no gaire denses, amb un sotabosc de plantes heliòfiles pròpies de les brolles d'estepes i brucs. Poden qualificar-se de brolles amb pins.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Indrets diversos.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Esquistos i granits, principalment.

Sòls poc o molt àcids.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)	•			
Estrat arbustiu				
<i>Cistus salviifolius</i> (estepa borrera)			•	
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)			•	
<i>Cistus albidus</i> (estepa blanca)			•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)			•	

► Distribució dins el territori català

Sobretot al territori catalanídic septentrional i central.

► Usos i problemes de conservació

Se'n fa un cert aprofitament forestal. El sotabosc pot ser pasturat per ovelles i cabres.

Molt amenaçat pels incendis, no solament per mor dels ambients on es desenvolupa, sinó també perquè el sotabosc esdevé molt inflamable en estat sec. També perquè sovint estan ubicades prop de nuclis urbans.

► Hàbitats CORINE

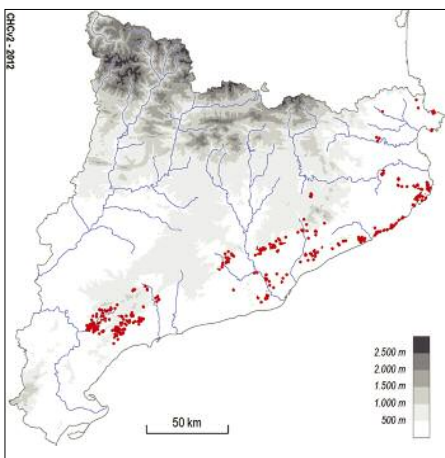
42.8416+ Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de brolles silicícòles, de terra baixa
Cistion ladaniferi Br.-Bl. ex A. et O. Bolòs 1950

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9540 Pinedes mediterrànies

► Superfície cartografiada

6.190,8986 ha

42ad Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), sense sotabosc llenyós

▶ Aspecte

Poblacions de pi blanc amb sotabosc herbaci xeròfil o, fins i tot, sense sotabosc.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Diversos.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Substrats i sòls diversos.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)	•			

▶ Distribució dins el territori català

Del territori ruscinic fins al sicòric i al catalanídic; penetra als Prepirineus centrals.

▶ Usos i problemes de conservació

Sotmès a un cert aprofitament forestal.

La principal amenaça són els incendis forestals.

Sovint es tracta de repoblacions. Presenten un cert interès pel seu paper en la lluita contra l'erosió. No obstant això, convindria afavorir la seva evolució cap a comunitats obertes pasturades o cap a formacions llenyoses diversificades.

▶ Hàbitats CORINE

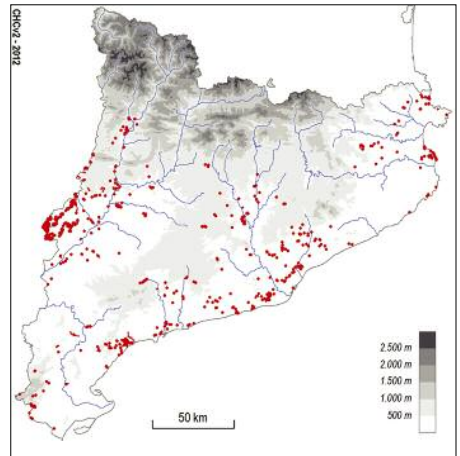
42.8417+ Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), sense sotabosc llenyós

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

5.629,0018 ha

42ae Teixedes

► Aspecte

Bosquets de teixos, generalment ombrívols i amb sotabosc format en bona part per plantes mesòfiles.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Fondalades, canals ombrívols, relleixos de cingle...

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Principalment substrats calcaris i sòls bàsics o poc àcids.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Taxus baccata</i> (teix)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)			•	
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	
<i>Hedera helix</i> (heura)				•
Estrat herbaci				
<i>Sanicula europaea</i>			•	
<i>Lilium martagon</i> (marçòlic)			•	
<i>Aquilegia vulgaris</i> (corniol)			•	

► Distribució dins el territori català

Prepirineus i territori catalanídic.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Amenaçades localment pels incendis forestals o per la competència d'espècies arbòries més vigoroses. En aquests casos, la regeneració del teix pot estar condicionada a l'obertura de clarianes.

Les teixedes estan ubicades majoritàriament dins espais naturals protegits, on són objecte de diversos projectes de recerca i gestió.

► Hàbitats CORINE

42.A75 Teixedes ibèriques

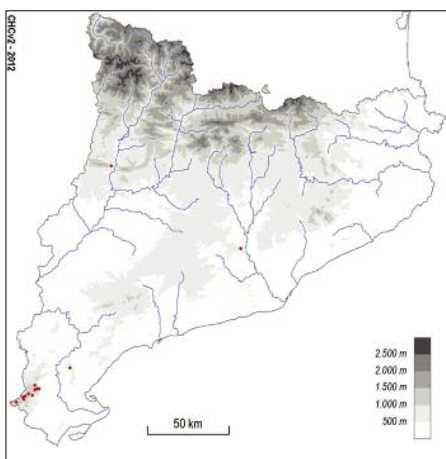
Saniculo-Taxetum O. Bolòs 1967

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9580* Teixedes mediterrànies

► Superfície cartografiada

10,4299 ha

42ak Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de càrritx (*Ampelodesmos mauritanica*)

► Aspecte

Pinedes joves de pi blanc, més o menys denses, amb uns estrats arbustiu i lianoide molt clars i un estrat herbaci dens, dominat pel càrritx.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, contrades marítimes seques.

Ambients que ocupa – Antics conreus (sobretot vinyes) abandonats fa més de cinquanta anys; generalment situats a mig vessant en àrees muntanyoses. També parts altes d'algun serrat més o menys rocallós.

Clima – Mediterrani marítim sec.

Substrat i sòl – Roques calcàries; sòls poc o molt profunds.

terrenys veïns. De forma local, s'hi fan abocaments de deixalles i runes. Tenen un alt risc d'incendi a causa tant de la seva composició vegetal com de la pressió antròpica a què estan sotmeses.

La majoria són boscos joves en els quals el sotabosc es fa progressivament més dens. En condicions naturals ocuparien una àrea molt més petita que l'actual.

► Hàbitats CORINE

42.8418+ Pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*), amb sotabosc de càrritx (*Ampelodesmos mauritanica*)
Rosmarino-Ericion Br.-Bl. 1935
Oleo-Ceratonion Br.-Bl. ex Guinochet et Drovineau 1944
 etc.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladern)				•
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)				•
<i>Viburnum tinus</i> (marfull)				•
Estrat herbaci				
<i>Ampelodesmos mauritanica</i> (càrritx)	•		•	
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)				•

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9540 Pinedes mediterrànies

► Superfície cartografiada

415,9224 ha

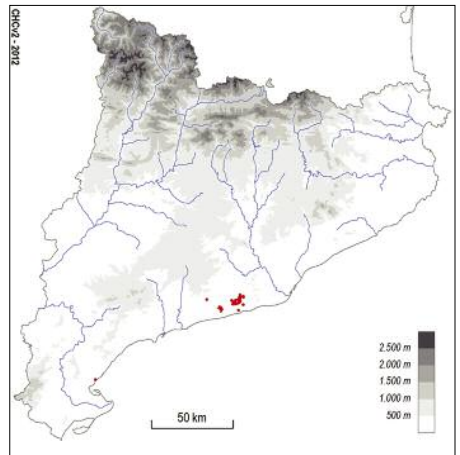
► Distribució dins el territori català

Territori catalanídic central.

► Usos i problemes de conservació

Antigament eren estassades de manera regular, però avui dia pràcticament no s'exploten.

Aquestes pinedes sovint es fan en terrenys urbanitzables, en parcel·les no edificades que formen una matriu entremig de les cases construïdes en els

42af Boscos mixtos d'avet (*Abies alba*) i pi negre (*Pinus uncinata*)

► Aspecte

Boscos aciculifolis constituïts per un estrat arbori en què es barregen l'avet i el pi negre. El sotabosc és força divers. Si el sòl és força àcid, pot haver-hi un estrat arbustiu dominat pel neret. L'estrat herbaci i el muscinal normalment tenen un bon desenvolupament.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Principalment vessants obacs, frescos i humits i, sovint, ben innivats.

Clima – Subalpí humit.

Substrat i sòl – Substrats diversos, però preferentment terrenys àcids.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Abies alba</i> (avet)		•	•	
<i>Pinus uncinata</i> (pi negre)		•	•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus (incloent-hi els Prepirineus).

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de bolets.

Entre els impactes que els poden afectar hi ha l'obertura de pistes d'esquí a l'estatge subalpí i tales intenses que poden incidir sobre les espècies de fauna i flora més sensibles i eliminar els atributs propis de boscos madurs. No obstant això, la regeneració natural és bona. Els rodals ubicats al límit meridional de distribució són vulnerables al canvi climàtic.

Al Cadí i serres pròximes aquests boscos tenen moltes similituds amb les avetoses calcícoles. A causa del seu interès, haurien de ser conservades.

► Hàbitats CORINE

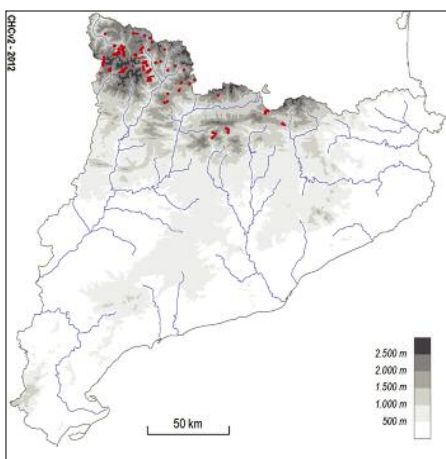
42.B1+ Boscos mixtos d'avet (*Abies alba*) i pi negre (*Pinus uncinata*)

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

2.546,4903 ha

42ag Boscos mixtos d'abet (*Abies alba*) i pi roig (*Pinus sylvestris*)

▶ Aspecte

Boscos d'estructura i composició diverses, que comparteixen el fet d'estar constituïts per un estrat arbori amb avet i pi roig.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge altimontà.

Ambients que ocupa – Vessants obacs, frescos i humits.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Diversos.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Abies alba</i> (avet)		•	•	
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)		•	•	

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus (incloent-hi els Prepirineus).

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de bolets.

Són afectats localment per tales intenses que poden incidir sobre les espècies de fauna i flora més sensibles i eliminar els atributs propis de boscos madurs. Els rodals ubicats al límit meridional de distribució són vulnerables al canvi climàtic.

Al Prepirineu aquests boscos tenen moltes similituds amb les avetoses calcícoles. A causa del seu interès, haurien de ser conservades.

▶ Hàbitats CORINE

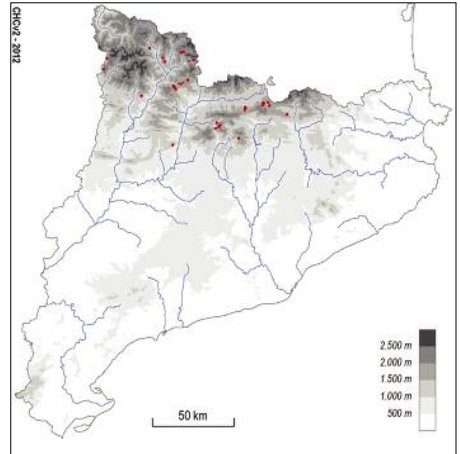
42.B2+ Boscos mixtos d'abet (*Abies alba*) i pi roig (*Pinus sylvestris*)

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

747,7483 ha

42ah Pinedes mixtes de pi roig (*Pinus sylvestris*) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*)

► Aspecte

Pinedes, generalment denses, amb un estrat arbori dominat pel pi roig i la pinassa. El sotabosc és molt divers, segons els casos.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge submontà.

Ambients que ocupa – Diversos.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Diversos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)		•	•	
<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i> (pinassa)		•	•	

► Distribució dins el territori català

Sobretot als Prepirineus i als territoris ausossegàrric i catalanidic central i meridional.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de bolets.

Són amenaçades pels incendis forestals, que propicien la substitució dels pins per part dels roures. Es tracta d'un hàbitat afectat localment per tals abusives que poden incidir negativament sobre les espècies de fauna i flora més sensibles i eliminar els atributs propis de boscos madurs.

► Hàbitats CORINE

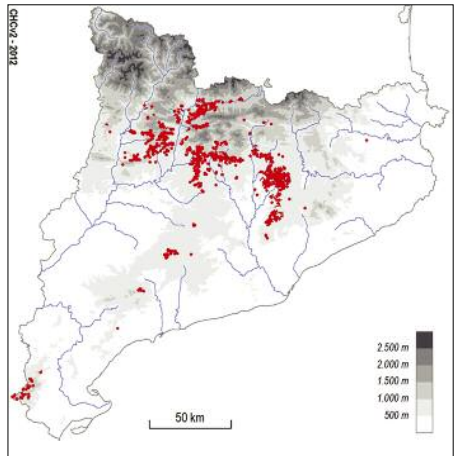
42.B3+ Boscos mixtos de pi roig (*Pinus sylvestris*) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*)

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

19.979,9149 ha

42ai Pinedes mixtes de pi blanc (*Pinus halepensis*) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*)

▶ Aspecte

Pinedes de composició diversa, heliòfiles i poc o molt clares, amb un estrat arbori en què coexisteixen el pi blanc i la pinassa.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Diversos, principalment als vessants solells.

Clima – Mediterrani continental.

Substrat i sòl – Diversos.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)		•	•	
<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i> (pinassa)		•	•	

▶ Distribució dins el territori català

Prepirineus i territoris ausossegàrric i catalanídic central.

▶ Usos i problemes de conservació

Solen estar sotmeses a explotació forestal.

Són amenaçades pels incendis forestals, que afavoreixen la substitució dels pins per part dels planifolis. Sovint es fan sobre sòls pobres i són boscos força degradats.

A causa dels grans focs de la Catalunya Central, en les darreres dècades han experimentat una regressió notable.

▶ Hàbitats CORINE

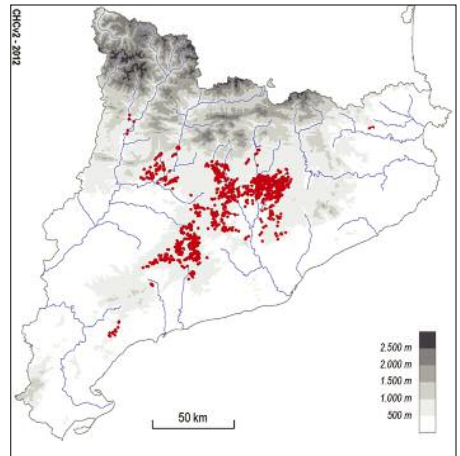
42.B4+ Boscos mixtos de pi blanc (*Pinus halepensis*) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*)

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9540 Pinedes mediterrànies

▶ Superfície cartografiada

15.523,6093 ha

42aj Altres boscos mixtos de coníferes

▶ Aspecte

Boscos aciculifolis amb una combinació de dues o més coníferes, diferent de les recollides a les unitats precedents (42af, 42ag, 42ah i 42ai). Els casos més freqüents són les barreges de pi roig i pi negre, pi blanc i pinastre, i pi blanc i pi pinyer.

▶ Ecologia

Ambients, climes i sòls molt diversos, segons cada cas.

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus (inclosos els Prepirineus) i territoris olositànic, ausosagàrric i catalanídic septentrional i central.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i recol·lecció de bolets.

▶ Hàbitats CORINE

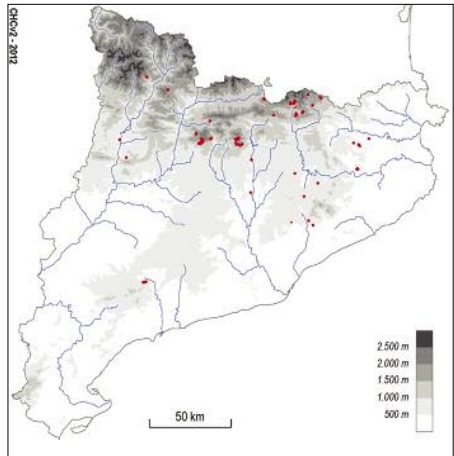
42.B5+ Altres boscos mixtos de coníferes

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

1.094,3021 ha

43a Boscos mixtos de faig (*Fagus sylvatica*) i avet (*Abies alba*), higròfils, pirinencs

▶ Aspecte

Boscos estretament relacionats amb les fagedes, constituïts per un estrat arbori en què hi ha faig i avet, i un sotabosc format per plantes clarament nemorals.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge altimontà.

Ambients que ocupa – Vessants obacs, frescos i humits.

Clima – Medieuropeu subatlàntic.

Substrat i sòl – Substrats principalment calcínals; sòls eutròfics i humífers.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Abies alba</i> (avet)		•	•	
<i>Fagus sylvatica</i> (faig)		•	•	
Estrat herbaci				
<i>Scilla lilio-hyacinthus</i> (joliu)			•	
<i>Gallium odoratum</i> (espunyidella d'olor)			•	
<i>Helleborus viridis</i> subsp. <i>occidentalis</i> (el-lèbor verd)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

Tot i ser boscos força productius, la principal amenaça d'aquests hàbitats és l'explotació forestal intensiva, que elimina els atributs propis dels boscos madurs.

▶ Hàbitats CORINE

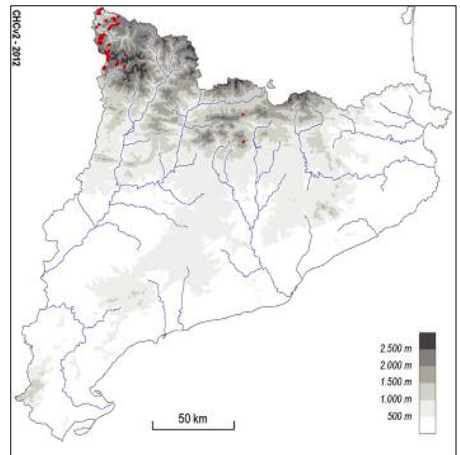
43.141 Boscos mixtos de faig (*Fagus sylvatica*) i avet (*Abies alba*), higròfils, pirinencs
Scillo liliohyacinthi-Fagetum sylvaticae Br.-Bl. ex O. Bolòs 1957
Helleboro-Fagetum O. Bolòs (1948) 1957

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9130 Fagedes neutròfiles

▶ Superfície cartografiada

2.194,4025 ha

43b Boscos mixtos de faig (*Fagus sylvatica*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), de l'estatge montà

► Aspecte

Boscos amb barreja de faig i pi roig en proporcions variables, estretament relacionats amb les fagedes. Tenen un estrat arbori dens i molt ombrós, un estrat arbustiu dominat eventualment pel boix i un d'herbaci ric en plantes nemorals. De vegades hi ha un estrat muscinal ben desenvolupat que pot cobrir força el sòl.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà.

Ambients que ocupa – Vessants obacs, frescos i poc o molt humits.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Substrats i sòls diversos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Fagus sylvatica</i> (faig)		•	•	
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)		•	•	
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)				•
Estrat herbaci				
<i>Anemone nemorosa</i> (buijol)			•	
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)			•	
<i>Daphne laureola</i> (lloreret)			•	
<i>Helleborus foetidus</i> (marxívol)			•	
<i>Helleborus viridis</i> subsp. <i>occidentalis</i> (el·lèbor verd)			•	
<i>Melica uniflora</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus, Prepirineus i territoris olositànic i catalanídic septentrional i meridional (el Port).

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

La principal amenaça és un aprofitament forestal intens, tot i que precisament aquesta activitat afavoreix la presència de pi roig.

► Hàbitats CORINE

43.142 Boscos mixtos de faig (*Fagus sylvatica*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), mesòfils, latepirinencs
Helleboro-Fagetum O. Bolòs (1948) 1957
Buxo sempervirentis-Fagetum Br.-Bl. et Suspl. 1937 em. Br.-Bl. 1952

Luzulo niveae-Fagetum (Suspl.) Br.-Bl. 1952

Exclusiu. Una mica menys freqüent que el següent.

43.1751 Boscos mixtos de faig (*Fagus sylvatica*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles i xeromesòfils, de la muntanya mitjana poc plujosa

Buxo sempervirentis-Fagetum Br.-Bl. et Suspl. 1937 em. Br.-Bl. 1952

etc.

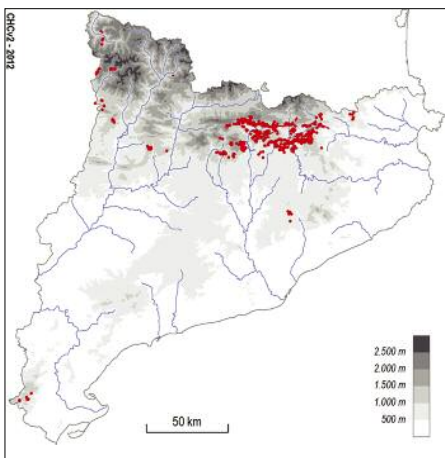
Exclusiu. Una mica més freqüent que l'hàbitat precedent.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

8.419,6549 ha

43d Boscos mixtos de roure martinenc (*Quercus pubescens*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles, de la muntanya mitjana

▶ Aspecte

Boscos amb un estrat arbori en què es barregen el pi roig i el roure martinenc (o algun dels seus híbrids) en diferents proporcions. L'estrat arbustiu sol ser força divers i en general està força desenvolupat.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge submontà.

Ambients que ocupa – Indrets diversos.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Substrat calcícol. Sòls carbonatats, bàsics o molt poc àcids

▶ Hàbitats CORINE

43.7131+ Boscos mixtos de roure martinenc (*Quercus pubescens*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles, de la muntanya mitjana

Buxo sempervirentis-Quercetum pubescentis Br.-Bl. (1915) 1932

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

22.699,4626 ha

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)			•	•
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)			•	•
<i>Quercus x subpyrenaica</i>			•	•
Estrat arbustiu				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	•
<i>Amelanchier ovalis</i> (corner)				•
<i>Lonicera xylosteum</i> (boix moll)				•
<i>Cytisophyllum sessilifolium</i>				•
Estrat herbaci				
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)				•
<i>Viola sylvestris</i> (viola)				•

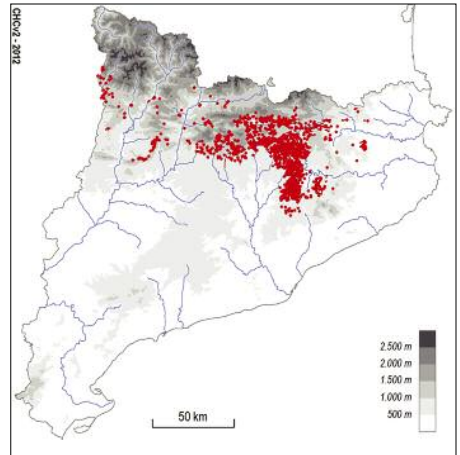
▶ Distribució dins el territori català

Prepirineus i zones properes (fins als territoris ausossegàrric i catalanidic septentrional).

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i pastura.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que puntualment pot estar afectat per aprofitaments forestals intensos o excés de pastura.

43d1 Boscos mixtos de roure martinenc (*Quercus pubescens*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), silicícòles, de la muntanya mitjana

► Aspecte

Boscos amb un estrat arbori en què es barregen el pi roig i el roure martinenc (o alguns dels seus híbrids), en diferents proporcions. L'estrat arbustiu sol mancar o és poc important. L'herbaci és mesòfil, amb presència de plantes acidòfiles.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge submontà.

Ambients que ocupa – Indrets diversos, amb preferència pels vessants poc solells.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Terrenys silicis; sòls clarament àcids.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)		•	•	
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)		•	•	
<i>Quercus x subpyrenaica</i>		•	•	
<i>Quercus x strelimii</i>			•	
Estrat arbustiu				
<i>Amelanchier ovalis</i> (corner)			•	
<i>Lonicera xylosteum</i> (boix moll)			•	
Estrat herbaci				
<i>Pteridium aquilinum</i> (falguera comuna)			•	
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguera)			•	

► Distribució dins el territori català

Prepirineus (i també Pirineus axials) i àrees properes.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal i pastura.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que puntualment pot estar afectat per aprofitaments forestals intensos o excés de pastura entre d'altres.

► Hàbitats CORINE

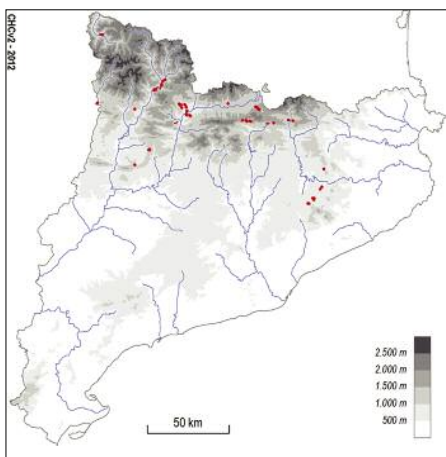
43.7132+ Boscos mixtos de roure martinenc (*Quercus pubescens*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), silicícòles, de la muntanya mitjana
Pteridio-Quercetum pubescentis (Suspl.) O. Bolòs
1983

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

1.047,8163 ha

43e Boscos mixtos de roure reboll (*Quercus pyrenaica*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), catalanovalencians

▶ Aspecte

Boscos mixtos, amb un estrat arbori dominat pel roure reboll i el pi roig en proporcions variables.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mediterrània marítima.

Ambients que ocupa – Ambients diversos, sobretot vessants obacs.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Substrats esquistosos.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus pyrenaica</i> (roure reboll)		•	•	
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)		•	•	

▶ Distribució dins el territori català

Territori catalanídic central (muntanyes de Prades).

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, pastura del sotabosc i recol·lecció de bolets.

Atesa la poca superfície que ocupa i l'aïllament geogràfic, la conservació d'aquest hàbitat és força compromesa, a més de ser especialment sensible a aprofitaments forestals intensos i a incendis forestals. De totes maneres, en molts casos evoluciona naturalment vers el rebollar pur.

▶ Hàbitats CORINE

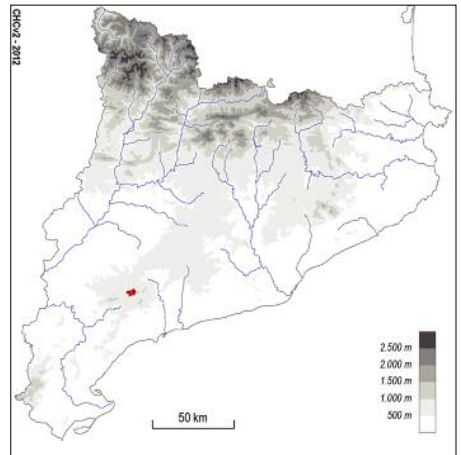
43.63 Boscos mixtos de roure reboll (*Quercus pyrenaica*) i pi roig (*Pinus sylvestris*), catalanovalencians
Cephalanthero-Quercetum pyrenaicae (Font Quer)
O. Bolòs et Vigo 1967

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

419,6391 ha

43f Boscos mixtos de roure valencià (*Quercus faginea* o híbrids) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) o pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa (i de terra baixa)

▶ Aspecte

Boscos en general poc alts, en què es barreja el roure valencià, o alguna de les estirps híbridogèniques en què intervé aquesta espècie, amb la pinassa o el pi roig. Al sotabosc, que és força ric en arbusts i també en herbes, hi predominen les espècies mediterrànies, així com plantes pròpies de les rouredes seques (unitat 41n).

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana (estatge submontà); muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Diversos.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Principalment substrats calcícoles i sòls carbonatats.

Hàbitat amenaçat per grans incendis forestals, i més puntualment per aprofitaments forestals intensos o excés de pastura.

▶ Hàbitats CORINE

43.7713 Boscos mixtos de roure valencià (*Quercus faginea* o híbrids) i pinassa (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii*) o pi roig (*Pinus sylvestris*), calcícoles, de la muntanya mitjana poc plujosa (i de terra baixa)

Viola willkommii-Quercetum fagineae Br.-Bl. et O. Bolòs 1950

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

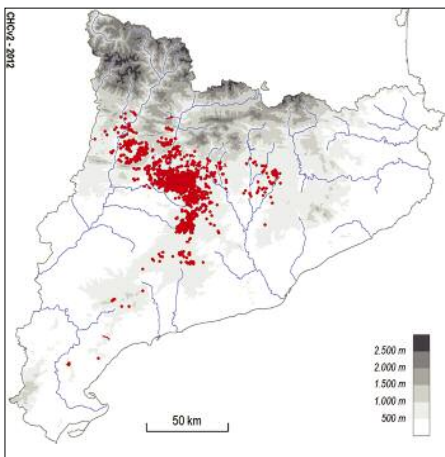
Cap.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus faginea</i> o híbrids (roure valencià)		•	•	
<i>Quercus x subpyrenaica</i>		•	•	
<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i> (pinassa)		•	•	
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)		•	•	
<i>Quercus x cerrioides</i> (roure cerrioide)			•	
Estrat arbusti				
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•	•	
<i>Coronilla emerus</i> (coronil-la boscana)			•	
<i>Lonicera etrusca</i> (xuclamel)			•	
<i>Lonicera implexa</i>			•	
Estrat herbaci				
<i>Aphyllanthes monspeliensis</i> (jonça)		•		
<i>Brachypodium phoenicoides</i>		•		
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)		•		
<i>Viola willkommii</i> (viola)				•
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)				•

▶ Superfície cartografiada

12.596,1740 ha

▶ Distribució dins el territori català

Prepirineus centrals i territoris ausossegàrric i catalanidic central.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal, pastura del sotabosc i recollida de bolets.

43g Altres boscos mixtos de caducifolis i coníferes

▶ Aspecte

Pertanyen a aquest grup el boscos que tenen l'estrat arbori format per una barreja de caducifolis i coníferes en unes combinacions no recollides en cap de les altres unitats relacionades (del grup 43). Els casos més corrents són les combinacions de bedoll amb pi roig, pi negre o avet, i les barreges de faig i pi negre, de freixe i pi roig, i de roure martinenc i pinassa.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Especialment muntanya mitjana i estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Diversos.

Substrat i sòl – Molt diversos.

▶ Distribució dins el territori català

Sobretot Pirineus i territori ausosegàrric.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

▶ Hàbitats CORINE

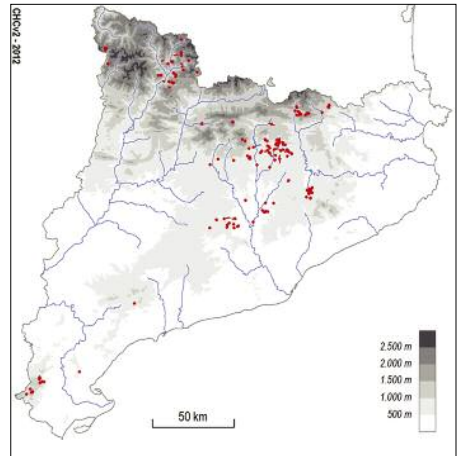
43.H Altres boscos mixtos de caducifolis i coníferes

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

1.805,6404 ha

44a Salzedes de *Salix daphnoides*, dels codolars i arenys dels rius, als Pirineus centrals

► Aspecte

Bosquets generalment de 4 a 6(8) metres d'alçària, dominats per *Salix daphnoides*. Sota els salzes hi ha un estrat herbaci amb força plantes higròfiles, en general poc significatives.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí i altimontà.

Ambients que ocupa – Fons de vall i marges de rius i torrents.

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Llits fluvials pedregosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Salix daphnoides</i>		•	•	
<i>Salix atrocinerea</i> (gatell)				•
<i>Salix caprea</i> (gatsaule)				•
Estrat herbaci				
<i>Equisetum arvense</i> (cua de cavall)				•
<i>Molinia caerulea</i> (alba roja)				•
<i>Astrantia major</i>				•
<i>Galium uliginosum</i>				•
<i>Poa nemoralis</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus centrals (Vall d'Aran i vall de Boi).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

És un hàbitat vulnerable a causa de la poca extensió que ocupa a Catalunya.

Caldria vetllar per conservar-les i per afavorir-ne l'expansió natural.

► Hàbitats CORINE

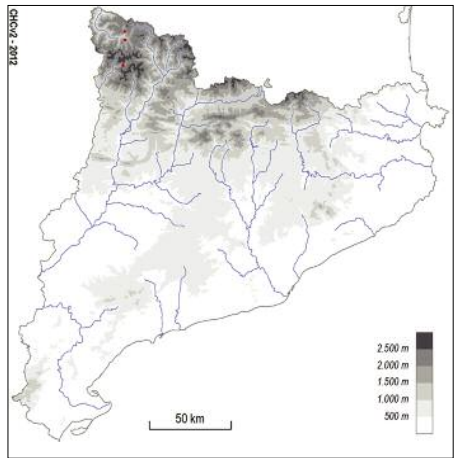
44.113+ Salzedes de *Salix daphnoides*, dels codolars i arenys dels rius, als Pirineus centrals
Salicetum atrocinereae-daphnoidis Carrillo 2002

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

3240 Rius de tipus alpí amb bosquines de muntanya

► Superfície cartografiada

5,2924 ha

44a1 Sargars (de *Salix purpurea*, *S. elaeagnos...*) amb *Myricaria germanica* de sòls argilosos

▶ Aspecte

Bosquets de ribera de fins a 4 o 5 m d'alçària, dominats per sargues i amb claps o individus esparsos de *Myricaria germanica*.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà.

Ambients que ocupa – Franja interna dels marges dels rius, sotmesos a riuades periòdiques.

Clima – Medieuropeu: submediterrani.

Substrat i sòl – Sòls xops, llimosos i argilosos.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrats arbori i arbustiu				
<i>Salix elaeagnos</i> (sarga)		•	•	
<i>Salix purpurea</i> (saulic)		•	•	
<i>Myricaria germanica</i>			•	

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus centrals (vall de Boí).

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

És un hàbitat amenaçat a Catalunya perquè ocupa una extensió molt reduïda i perquè en absència de perturbacions naturals es pot veure reemplaçat pel bosc de ribera.

▶ Hàbitats CORINE

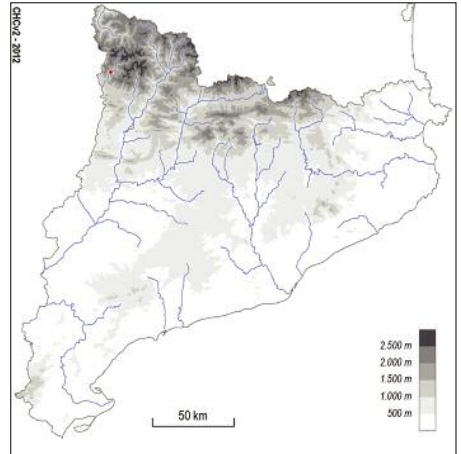
44.111 Sargars (de *Salix purpurea*, *S. elaeagnos...*) amb *Myricaria germanica* de sòls argilosos

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

1,1931 ha

44b Sargars (de *Salix purpurea*, *S. elaeagnos*...) i altres bosquines de ribera

► Aspecte

Bosquines de galeria, de fins a 5-8 m d'alçària, dominades generalment per sargues, gatells o alguna altra espècie de salze, amb un estrat herbaci poc caracteritzat i, sovint, gens estructurat.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana i terra baixa.

Ambients que ocupa – Marges i llits de rius i de torrents, afectats periòdicament per revingudes.

Clima – Medieuropeu submediterrani o mediterrani.

Substrat i sòl – Substrats diversos; sòls humits amb abundància de còdols, graves i sorres.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Salix purpurea</i> (saulic)		•	•	
<i>Salix elaeagnos</i> (sarga)		•	•	
<i>Salix atrocinerea</i> (gatell)			•	
<i>Salix triandra</i>			•	
<i>Salix alba</i> (salze blanc)			•	
<i>Fraxinus angustifolia</i> (freixe de fulla petita)			•	
Estrat herbaci				
<i>Saponaria officinalis</i> (sabonera)			•	

► Distribució dins el territori català

Tot el territori; força rar a les terres meridionals i a les planes sicòriques.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, antigament les branques joves eren utilitzades per fer cistells.

Especialment a terra baixa, ha estat molt fragmentat i degradat a causa de les canalitzacions i les actuacions de protecció de marges de cursos fluvials, i de determinades pràctiques ("neteges" de cursos fluvials que no respecten la vegetació autòctona). Tot i això, es recupera força de pressa després de pertorbacions (especialment després de grans revingudes dels rius).

Bons indicadors de zones sotmeses a inundació periòdica.

► Hàbitats CORINE

24.224 Bosquines de salzes (*Salix* spp.), verns (*Alnus glutinosa*), bedolls (*Betula pendula*)..., de codolars de torrents, a l'estatge montà
Exclusiu. Minoritari i localitzat.

44.122 Sargars de terra baixa
Saponario-Salicetum purpureae Tchou (1947)
1948

Salicetum neotrichae Br.-Bl. et O. Bolòs 1957
Poblaments de sargues

Exclusiu d'aquesta unitat. Codominant, però un xic menys freqüent que l'hàbitat següent

44.124 Sargars i gatelles muntanyencs
Saponario-Salicetum purpureae Tchou (1947)
1948

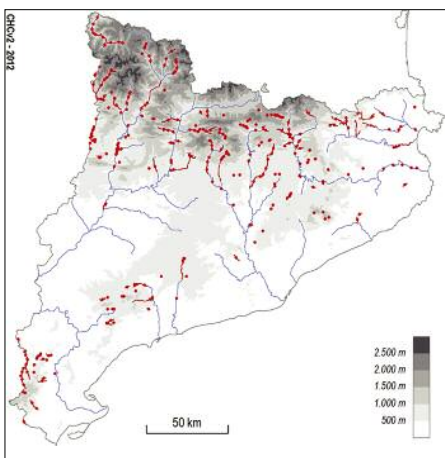
Poblaments de sargues o gatells
Exclusiu. Codominant, un xic més freqüent que el precedent

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

3240 Rius de tipus alpí amb bosquines de muntanya [hàbitat 44.124]

► Superfície cartografiada

1.749,2038 ha

44C Gatelledes (boscos o bosquines de *Salix atrocinerea*), del territori catalanídic

▶ Aspecte

Bosquets de gatells, sovint poc densos que, en les formes més típiques, duen un estrat herbaci molt desenvolupat, amb grans càrex i equisets.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades mediterrànies subhúmedes.

Ambients que ocupa – Fons de barrancs i fondalades.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Substrats diversos, sòls sempre humits.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Salix atrocinerea</i> (gatell)	•		•	
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)			•	
Estrat herbaci				
<i>Carex pendula</i>			•	
<i>Equisetum telmateia</i> (cua de cavall)			•	
<i>Carex remota</i>			•	
<i>Brachypodium sylvaticum</i> (fenàs de bosc)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Territori catalanídic septentrional i central i àrees properes.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Hàbitat fragmentat i degradat a causa de la contaminació de les aigües, les captacions d'aigua, les canalitzacions i les actuacions de protecció de marges de cursos fluvials, determinades pràctiques (tales, plantacions...), la instal·lació d'infraestructures (vials, línies elèctriques, clavegueram...) i l'expansió d'espècies al·lòctones.

▶ Hàbitats CORINE

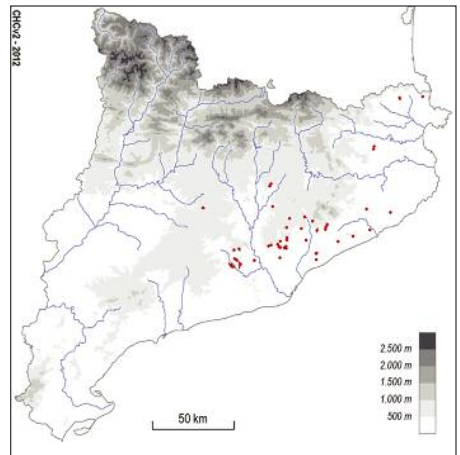
44.128+ Gatelledes (boscos, generalment baixos, de *Salix atrocinerea*), amb *Equisetum telmateia*, *Carex pendula*..., de fons de barrancs i depressions, amb sòl xop, al territori catalanídic
Carici-Salicetum catalaunicae A. et O. Bolòs 1950

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

152,2958 ha

44d Salzedes (sobretot de *Salix alba*) de terra baixa i de la muntanya mitjana

► Aspecte

Poblacions de salzes, principalment *Salix alba*, més o menys denses i altes. Sovint formen claps dins de boscos de ribera mixtos o dominats per altres arbres.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Riberals.

Clima – Mediterrani o medioeuropeu.

Substrat i sòl – Substrats diversos; sòls al·luvials, amb un nivell freàtic elevat.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Salix alba</i> (salze blanc)		•	•	
<i>Populus nigra</i> (pollancre)			•	
<i>Populus alba</i> (àlber)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Rubus caesius</i> (romegueró)			•	
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)				•
<i>Tamarix anglica</i> (tamariu)				•
Estrat herbaci				
<i>Convolvulus sepium</i> (corretjola gran)			•	
<i>Agrostis stolonifera</i>				•
<i>Phalaris arundinacea</i>				•

► Distribució dins el territori català

Esteses gairebé arreu.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Els principals problemes de conservació deriven de la contaminació i de les captacions de les aigües, així com de determinades pràctiques (tales, plantacions...) o de l'expansió d'espècies al·loctones, i més puntualment de dragats o neteges de lleres. Tot i això, aquestes salzedes sovint es veuen afavorides per la degradació de la vernedà.

► Hàbitats CORINE

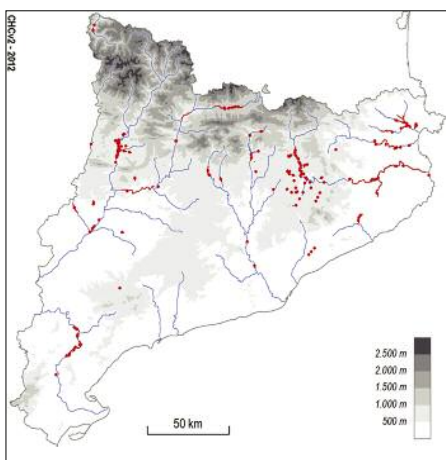
44.1412 Salzedes (sobretot de *Salix alba*) de terra baixa i de la muntanya mitjana

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

92A0 Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera

► Superfície cartografiada

1.616,1499 ha

44e Vernedes (i pollancredes) amb *Circaea lutetiana*, de l'estatge montà, pirenaicocatalanes

▶ Aspecte

Boscos de galeria, formats per un estrat arbori dens i molt tancat, un d'arbustiu força variable i un d'herbaci important i molt divers. Aquest darrer sol comprendre diverses plantes comunes amb les fagedes, que floreixen a l'inici de la primavera i que donen a aquest hàbitat un aspecte vernal característic.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Marges de rius i rierols de cabal permanent i força regular.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Substrats diversos; sòls al·luvials amb nivell freàtic elevat i constant.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Alnus glutinosa</i> (vern)	•		•	
<i>Fraxinus excelsior</i> (freixe)				•
<i>Sambucus nigra</i> (sauquer)				•
<i>Populus nigra</i> (pollancre)				•
Estrat arbustiu				
<i>Rubus caesius</i> (romegueró)		•	•	
<i>Cornus sanguinea</i> (sanguinyol)				•
Estrat herbaci				
<i>Circaea lutetiana</i> (herba de les encantades)	•	•		
<i>Scrophularia alpestris</i>			•	
<i>Stachys sylvatica</i> (ortiga pudent)			•	
<i>Anemone nemorosa</i> (buixol)			•	
<i>Cardamine impatiens</i>			•	
<i>Lathraea clandestina</i> (frare de verneda)			•	
<i>Poa nemoralis</i>				•
<i>Oxalis acetosella</i> (pa de cucut)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris catalanídics septentrional i ausosè-gàrric.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

Els principals problemes de conservació deriven de la contaminació i de les captacions de les aigües, així com de les males pràctiques forestals i agrícoles (tales, plantacions...) i de l'expansió d'espècies al·lòctones.

Caldria conservar les mostres que encara en queden.

▶ Hàbitats CORINE

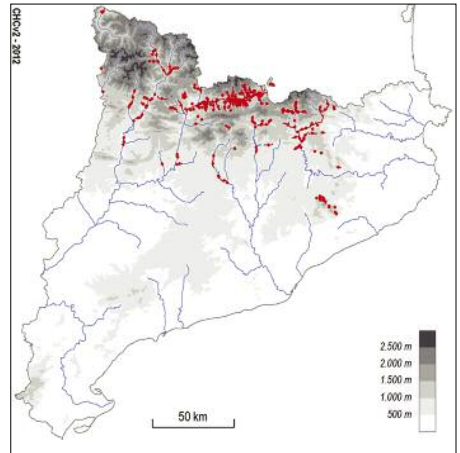
44.3431+ Vernedes (i pollancredes) amb *Circaea lutetiana*, de l'estatge montà, pirenaicocatalanes
Equiseto hyemalis-Alnetum glutinosae O. Bolòs 1957

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

91E0* Vernedes i altres boscos de ribera afins (*Alno-Padion*)

▶ Superfície cartografiada

2.202,0637 ha

44f Vernedes (de vegades pollancredes) amb ortiga borda (*Lamium flexuosum*), de la terra baixa plujosa i de l'estatge submontà

► Aspecte

Bosc de ribera frondós i ombrívol, format per un estrat arbore dominant típicament pel vern, un d'arbustiu variable i un d'herbaci mesohigròfil força divers.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i estatge submontà: contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Ressegueix els marges dels rius i rieres de cabal permanent.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Substrats diversos; sòls al·luvials, amb nivell freàtic alt.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbore				
<i>Alnus glutinosa</i> (vern)	•		•	
<i>Populus nigra</i> (pollancre)				•
<i>Platanus orientalis</i> var. <i>acerifolia</i> (plàtan)				•
<i>Fraxinus angustifolia</i> (freixe de fulla petita)				•
Estrat arbustiu				
<i>Cornus sanguinea</i> (sanguinyol)				•
<i>Evonymus europaeus</i> (boneter)				•
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)				•
Estrat herbaci				
<i>Lamium flexuosum</i> (ortiga borda)		•	•	
<i>Galanthus nivalis</i> (lliri de neu)		•	•	
<i>Anemone nemorosa</i> (buixol)				•
<i>Symphytum tuberosum</i> (consolda menor)				•
<i>Carex pendula</i>				•
<i>Doronicum pardalianches</i> (corona de rei)				•
<i>Campanula trachelium</i> (campaneta d'ortiga)				•
<i>Ranunculus ficaria</i> (gatassa)				•
<i>Aquilegia vulgaris</i> (corniol)				•
<i>Arum italicum</i> (sarríassa)				•

► Distribució dins el territori català

Extrem dels Pirineus orientals i territoris ruscínic, olositànic i catalanidic septentrional (i ausossegàrric).

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

Els principals problemes de conservació deriven de la contaminació i de les captacions de les aigües, així com de les males pràctiques forestals i agrícoles (tales, plantacions...) i de l'expansió d'espècies al·lòctones.

► Hàbitats CORINE

44.3432+ Vernedes (de vegades pollancredes) amb ortiga borda (*Lamium flexuosum*), de la terra baixa plujosa i de l'estatge submontà

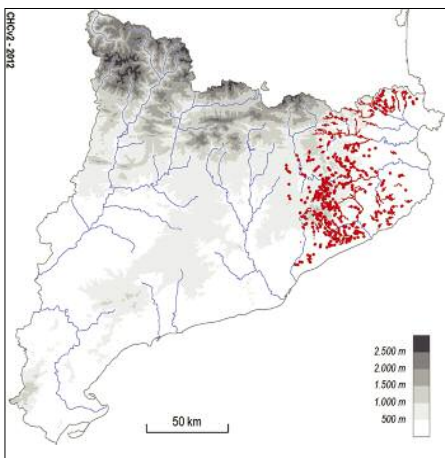
Lamio-Alnetum glutinosae O. Bolòs 1954

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

91E0* Vernedes i altres boscos de ribera afins (*Alno-Padion*)

► Superfície cartografiada

3.315,0484 ha

44g Lloredes o vernedes amb llor (*Laurus nobilis*) de la terra baixa catalana

▶ Aspecte

Bosquets de fondalada dominats pel llor o pel vern, amb un estrat arbustiu de recobriment variable (30-70 %) i un d'herbaci constituït per plantes higròfiles i esciòfiles.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (contrades mediterrànies subhúmedes).

Ambients que ocupa – Fondalades càlides i humides.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Substrats diversos; sòls poc o molt profunds i humits.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Laurus nobilis</i> (llor)	•		•	
<i>Alnus glutinosa</i> (vern)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)				•
<i>Lonicera periclymenum</i> (lligabosc)				•
<i>Salix atrocinerea</i> (gatell)				•
Estrat herbaci				
<i>Osmunda regalis</i> (falguera de rei)			•	
<i>Carex pendula</i>			•	
<i>Melica uniflora</i>			•	
<i>Smilax aspera</i> (arítjol)				•
<i>Ruscus aculeatus</i> (galzeran)				•
<i>Hedera helix</i> (heura)				•

▶ Distribució dins el territori català

Territori catalanídic septentrional.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

Els principals problemes de conservació deriven de la contaminació i de les captacions de les aigües, així com de determinades pràctiques (tales, plantacions...) i de l'expansió d'espècies al·lòctones, agreujats per la seva petita àrea de distribució i aïllament a Catalunya.

Haurien de preservar-se curosament els poc exemples que encara en queden.

▶ Hàbitats CORINE

44.515+ Lloredes o vernedes amb llor (*Laurus nobilis*) de la terra baixa catalana

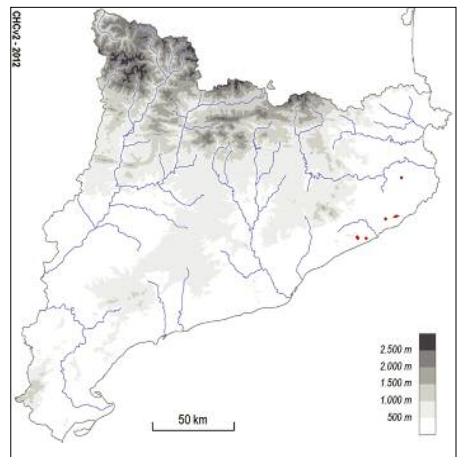
Osmundo-Lauretum nobilis Ballesteros 1981

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

91E0* Vernedes i altres boscos de ribera afins (*Alno-Padion*)

▶ Superfície cartografiada

15,9712 ha

44h Alberedes (i pollancredes) amb vinca (*Vinca difformis*), de la terra baixa (i de la muntanya mitjana)

► Aspecte

Bosc caducifoli d'àlbers, sovint barrejats amb altres arbres de ribera, com ara oms i freixes de fulla petita. Els estrats arbustiu i herbaci són força irregulars i més aviat pobres, bé que hi destaquen algunes herbes molt típiques, com és la mateixa vinca. Quan l'hàbitat és alterat, pot esdevenir inextricable per l'abundància d'arbustos espinosos. A les comarques meridionals s'empebreix en espècies eurosiberianes.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, principalment a les contrades marítimes subhúmidas.

Ambients que ocupa – Marges de rius i rieres, en indrets inundats només esporàdicament.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Terres al·luvials, amb un nivell de la capa freàtica poc profund però força estable.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Populus alba</i> (àlber)		•	•	
<i>Populus nigra</i> (pollancre)			•	•
<i>Ulmus minor</i> (om)			•	
<i>Fraxinus angustifolia</i> (freixe de fulla petita)				•
Estrats arbustiu i lianoide				
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)		•		
<i>Hedera helix</i> (heura)		•		
<i>Rubus caesius</i> (romegueró)			•	
Estrat herbaci				
<i>Vinca difformis</i> (vinca)		•	•	
<i>Arum italicum</i> (sarriassa)				•
<i>Aristolochia longa</i>				•
<i>Viola alba</i> (violeta de bosc)				•
<i>Brachypodium sylvaticum</i> (fenàs de bosc)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris catalanidic i ausossegàrric i àrees properes.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

Ha estat molt alterada i sovint convertida en terres agrícoles (conreus, plantacions de pollancre) aprofitant la qualitat del sòl i la capa freàtica poc profunda. Encara que menys, la contaminació i les captacions de les aigües, l'expansió d'espècies exòtiques, les neteges de lleres o les canalitzacions també suposen un problema de conservació. Als indrets més inaccessibles o menys productius sembla que està en procés de recuperació, a conseqüència de l'abandonament de cultius o, més rarament, de repoblacions específiques.

► Hàbitats CORINE

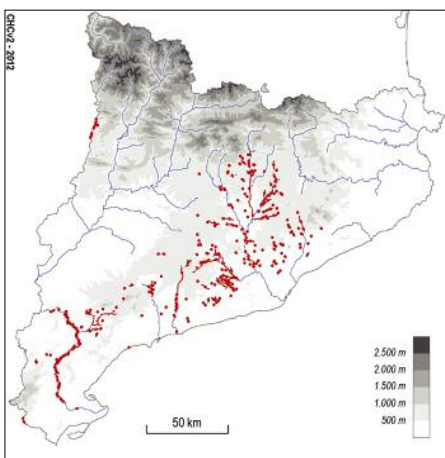
44.6111+ Alberedes (i pollancredes) amb vinca (*Vinca difformis*), de la terra baixa (i de la muntanya mitjana)
Vinco-Populetum albae (O. Bolòs et R. Mol.) O. Bolòs 1962

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

92A0 Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera

► Superfície cartografiada

2.168,4943 ha

44i Alberedes (i pollancredes) amb roja (*Rubia tinctorum*), del territori sicòric (i les àrees properes)

▶ Aspecte

Bosc caducifoli d'arbres, acompanyats d'oms, pollancredes i freixes de fulla petita (que poden fer claps evidents). Els estrats arbustiu i herbaci són força pobres. Hi té una significació especial la roja, una planta naturalitzada, provinent del Pròxim Orient i el Mediterrani oriental. En estadis degradats, els sotabosc esdevé inextricable per l'abundància d'arbustos espinosos.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades mediterrànies interiors.

Ambients que ocupa – Marges de rius, en indrets rarament inundats.

Clima – Mediterrani continental sec.

Substrat i sòl – Sòls limoarenosos, sovint de terrasses fluvials, amb la capa freàtica poc profunda.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Populus alba</i> (àlber)	•		•	
<i>Populus nigra</i> (pollancre)		•		
<i>Ulmus minor</i> (om)		•		
<i>Fraxinus angustifolia</i> (freixe de fulla petita)				•
<i>Salix alba</i> (salze blanc)				•
Estrat arbustiu				
<i>Rubus caesius</i> (romegueró)		•	•	
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)				•
<i>Crataegus monogyna</i> (arç blanc)				•
Estrat herbaci				
<i>Rubia tinctorum</i> (roja)			•	
<i>Humulus lupulus</i> (llúpol)			•	
<i>Brachypodium sylvaticum</i> (fenàs de bosc)				•

▶ Distribució dins el territori català

Principalment al territori sicòric; penetra als Pirineus centrals i al territori ausosegàrric.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

Ha estat molt alterada i sovint convertida en terres agrícoles (conreus, plantacions de pollancre) aprofitant la qualitat del sòl i la capa freàtica poc profunda. Encara que menys, la contaminació i les captacions de les aigües, l'expansió d'espècies exòtiques, les neteges de lleres o les canalitzacions també suposen un problema de conservació. Als indrets més inaccessibles o menys productius sembla que està en procés de recuperació, a conseqüència de l'abandonament de cultius o, més rarament, de repoblacions específiques.

▶ Hàbitats CORINE

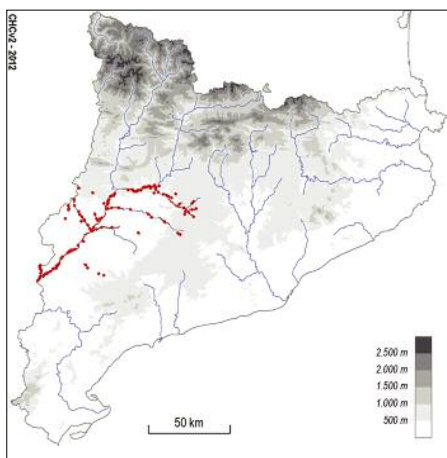
44.6112+ Alberedes (i pollancredes) amb roja (*Rubia tinctorum*), del territori sicòric (i les àrees properes)
Rubio tinctorum-Populetum albae Br.-Bl. et O.
Bolòs 1957

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

92A0 Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera

▶ Superfície cartografiada

1.302,9963 ha

44j Alberedes (i pollancredes) amb lliri pudent (*Iris foetidissima*), del territori ruscínic i dels Prepirineus centrals

► Aspecte

Bosc caducifoli dominat per àlbers i pollancre, sovint acompanyats d'oms i freixes (i, més rarament, de verns i salzes). En estat natural, el sotabosc és força dens i molt divers, amb nombroses plantes eurosiberianes. La riquesa florística d'aquesta albereda disminueix ostensiblement a les comarques interiors.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides i mediterrànies interiors.

Ambients que ocupa – Ribes de rius i rieres.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Principalment sòls al·luvials, permanentment humits, amb un horitzó glei a la base del perfil

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Populus alba</i> (àlber)		•	•	
<i>Populus nigra</i> (pollancre)		•		
<i>Ulmus minor</i> (om)		•		
<i>Fraxinus angustifolia</i> (freixe de fulla petita)				•
Estrat arbustiu (i lianoide)				
<i>Rubus caesius</i> (romegueró)		•	•	
<i>Clematis vitalba</i> (vidalba)		•		
<i>Cornus sanguinea</i> (sanguinyol)				•
<i>Crataegus monogyna</i> (arç blanc)				•
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium sylvaticum</i> (fenàs de bosc)		•		
<i>Iris foetidissima</i> (lliri pudent)			•	

► Distribució dins el territori català

Territori ruscínic i Prepirineus centrals (Alt Urgell).

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal.

Ha estat molt alterada i sovint convertida en terres agrícoles (conreus, plantacions de pollancre) aprofitant la qualitat del sòl i la capa freàtica poc profunda. Encara que menys, la contaminació i les captacions de les aigües, l'expansió d'espècies exòtiques, les neteges de lleres o les canalitzacions també suposen un problema de conservació. Als indrets més inaccessibles o menys productius sembla que està en procés de recuperació, a conseqüència de l'abandonament de cultius o, més rarament, de repoblacions específiques.

La regeneració de l'albereda no sembla difícil.

► Hàbitats CORINE

44.612 Alberedes (i pollancredes) amb lliri pudent (*Iris foetidissima*), del territori ruscínic i dels Prepirineus centrals

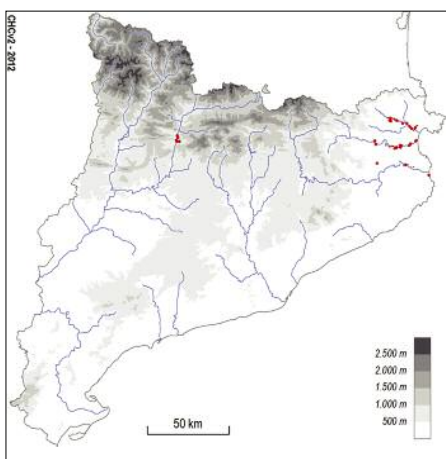
Populetum albae Br.-Bl. & Tchou 1948

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

92A0 Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera

► Superfície cartografiada

273,4008 ha

44k Omedes de terra baixa

► Aspecte

Bosc caducifoli d'oms, en forma de galeria o de comunitat lineal estreta. Sovint té un estrat arbustiu ben desenvolupat i un d'herbaci força dens, bé que poc divers. A les comarques interiors s'empobreix en arbustos i en herbes nemorals.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa. També a la muntanya mitjana (estatge submontà).

Ambients que ocupa – Ribes de rius i rieres, més enfora que les alberedes i les salzedes; també fons de vall humits, però només rarament entollats.

Clima – Mediterrani (o medioeuropeu submediterrani).

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls amb el nivell freàtic poc profund, si més no una part de l'any.

que menys, la contaminació i les captacions de les aigües i l'expansió d'espècies exòtiques també suposen un problema de conservació. Durant els darrers decennis molts oms han mort a causa de la grafiosi (*Ceratocystis ulm*), i això ha fet que es plantin oms exòtics més resistents (*U. pumila*, *U. laevis*), que sovint tenen caràcter invasor.

Actualment en resten pocs boscos i es troben en mal estat.

► Hàbitats CORINE

44.62 Omedes de terra baixa

Lithospermo purpurocaerulei-Ulmetum minoris O.

Bolòs 1956

Hedero-Ulmetum minoris O. Bolòs 1979

Vinco-Populetum albae (O. Bolòs et R. Mol.) O.

Bolòs 1962

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Ulmus minor</i> (om)	•		•	
Estrats arbustiu i lianoide				
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)		•		
<i>Crataegus monogyna</i> (arc blanc)		•		
<i>Cornus sanguinea</i> (sanguinyol)		•		
<i>Hedera helix</i> (heura)		•		
<i>Clematis vitalba</i> (vidalba)				•
Estrat herbaci				
<i>Lithospermum purpurocaeruleum</i> (mill gruà)		•	•	
<i>Euphorbia amygdaloides</i> (lleteresa de bosc)			•	

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscinic, catalanídic, ausosegàrric i sicòric (i Prepirineus).

► Usos i problemes de conservació

Antigament, aprofitament forestal; actualment, sense ús.

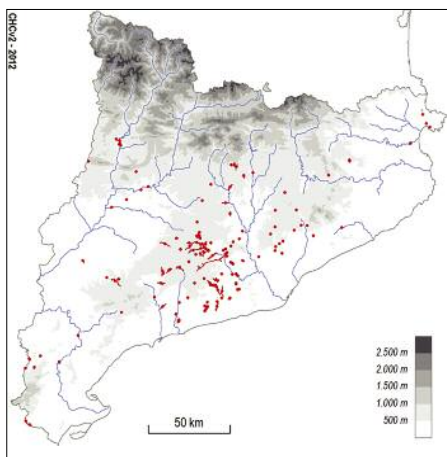
Han estat profundament alterades i convertides en terres agrícoles (conreus, plantacions) aprofitant la qualitat del sòl i la capa freàtica poc profunda. Encara

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

92A0 Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera

► Superfície cartografiada

673,9232 ha

44l Freixenedes de *Fraxinus angustifolia*, de terra baixa

► Aspecte

Boscos de galeria, generalment no gaire amples. A l'estrat superior, hi domina el freixe de fulla petita, sovint acompanyat d'oms, àlbers, etc.; els estrats arbustiu i herbaci són força desenvolupats. Aquestes freixenedes presenten una composició prou diversa, segons el territori i les característiques físiques dels terrenys on es fan.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa. També a la muntanya mitjana (estatge submontà).

Ambients que ocupa – Marges de rius i rieres.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Substrats diversos; sòls de nivell freàtic poc profund.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Fraxinus angustifolia</i> (freixe de fulla petita)	•		•	
<i>Ulmus minor</i> (om)				•
<i>Populus nigra</i> (pollancre)				•
Estrats arbustiu i lianoide				
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)		•		
<i>Clematis vitalba</i> (vidalba)		•		
<i>Hedera helix</i> (heura)		•		
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs)		•		
<i>Brachypodium sylvaticum</i> (fenàs de bosc)				•
<i>Equisetum ramosissimum</i> (cua de cavall)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, catalanídic, ausosegàrric i sicòric; i Prepireneus centrals.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Han estat força alterades i sovint convertides en terres agrícoles (conreus, plantacions) aprofitant la qualitat del sòl i la capa freàtica poc profunda. Encara que menys, la contaminació i les captacions de les aigües i l'expansió d'espècies exòtiques també suposen un problema de conservació. Tot i això, es veuen afavorides per la degradació d'altres boscos de ribera.

És freqüent als talussos amb fort pendent de les petites rieres que corren entre camps de conreu, perquè d'aquesta manera resisteix la pressió de l'activitat agrícola.

► Hàbitats CORINE

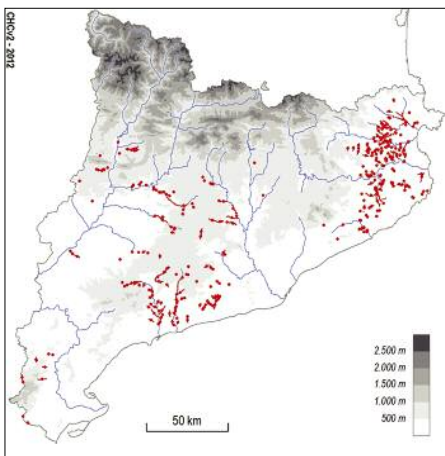
44.637+ Freixenedes de *Fraxinus angustifolia*, de terra baixa

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

92A0 Alberedes, salzedes i altres boscos de ribera

► Superfície cartografiada

1.989,0378 ha

44m Baladrars, de les rambles del territori catalanídic meridional (i central)

▶ Aspecte

Bosquina oberta i sovint discontinua, perennífolia, magníficament florida la segona meitat de la primavera i tot l'estiu. Alta de 2 a 3 m, conté sempre algunes (poques) herbes i arbustos acompanyants que creixen preferentment a l'ombra dels baladres.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, a les condrades mediterrànies seques.

Ambients que ocupa – Llit de les rambles (cursos d'aigua intermitents).

Clima – Mediterrani marítim càlid.

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls que conserven sempre una certa humitat en capes profundes.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrats arbustiu i lianoide				
<i>Nerium oleander</i> (baladre)		•		•
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)			•	
<i>Arundo donax</i> (canya)				•
Estrat herbaci				
<i>Scirpus holoschoenus</i> (jonc boval)				•
<i>Inula viscosa</i> (olivarda)				•

▶ Distribució dins el territori català

Territori catalanídic meridional. Residual al territori catalanídic central (tram inferior del riu Foix).

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que periòdicament es veu afectat per grans revingudes que poden modificar l'hàbitat i afavorir la colonització per canyes i altres espècies invasores.

A causa de la seva situació topogràfica, no sol veure's afectat per la pressió urbanística ni per les activitats agrícoles.

▶ Hàbitats CORINE

44.811 Baladrars, de les rambles del territori catalanídic meridional (i central)

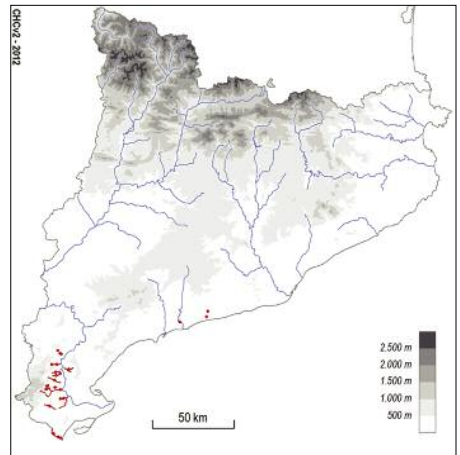
Rubo-Nerietum oleandri O. Bolòs 1956

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

92D0 Bosquines i matollars meridionals de rambles, rieres i llocs humits (*Nerio-Tamaricetea*)

▶ Superfície cartografiada

169,0582 ha

44n Alocars, de les rieres i rambles de les contrades marítimes

► Aspecte

Bosquina caducifòlia, poc ombrívola, amb dominància d'aloc, de vegades acompanyat de tamarius i de magraners. Generalment apareix en forma de taques poc extenses. Sovint incorpora plantes ruderals i heliòfiles.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes.

Ambients que ocupa – Rambles i rieres de règim irregular.

Clima – Mediterrani marítim, sobretot subhúmit.

Substrat i sòl – Principalment substrat silici i sòls lleugers, arenosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbusti				
<i>Vitex agnus-castus</i> (aloc)	•		•	
<i>Lavatera olbia</i>		•	•	
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)		•		
<i>Punica granatum</i> (magraner)				•
Estrat herbaci				
<i>Vinca major</i> (vinca)			•	
<i>Satureja calamintha</i> (rementerola)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanidic septentrional (i central).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Es tracta d'un hàbitat molt fragmentat i degradat a causa de la urbanització, de les canalitzacions i les actuacions de protecció de marges de cursos fluvials, de determinades pràctiques ("neteges" de rieres que no respecten la vegetació autòctona), de la instal·lació d'infraestructures (vials, línies elèctriques, clavegueram...) i de l'expansió d'espècies al·lòctones (especialment la canya).

Com bona part de les comunitats de ribera, ha sofert alteracions i sovint apareix en estat fragmentari i molt empobrit, particularment al sud del Llobregat. Caldria prendre mesures per conservar els exemples que encara en queden i per afavorir-ne la reinstauració en els llocs on abans era freqüent.

► Hàbitats CORINE

44.812 Alocars, de les rieres i rambles de les contrades marítimes

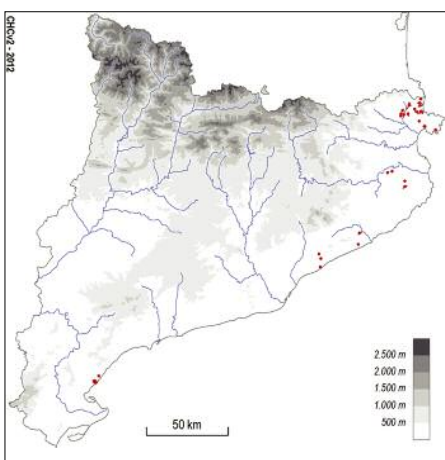
Vinco-Vitacetum agnicasti O. Bolòs 1956

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

92D0 Bosquines i matollars meridionals de rambles, rieres i llocs humits (*Nerio-Tamaricetea*)

► Superfície cartografiada

102,8998 ha

440 Tamarigars, de sòls salabrosos

► Aspecte

Bosquines heliòfiles de tamariu, sovint lineals; de vegades són comunitats baixes, amb aspecte de matollar. Solen presentar un estrat herbaci amb nombroses plantes ruderals i, localment, amb grans gramínies.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Vores de canals i rereduna, al litoral; marges de rius i rieres, a les terres interiors.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Sòls argil-loarenosos, humits, amb una certa concentració de sals.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Tamarix africana</i> (tamariu)		•	•	
<i>Tamarix canariensis</i> (tamariu)		•	•	
<i>Vitex agnus-castus</i> (aloc)				•
Estrat herbaci				
<i>Scirpus holoschoenus</i> (jonc boval)		•		
<i>Saccharum ravennae</i> (cesquera)			•	
<i>Inula viscosa</i> (olivarda)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, catalanídic, ausosegàrric i sicòric.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Han estat força alterats i sovint convertits en terres agrícoles (conreus). Tot i que menys, la contaminació i les captacions de les aigües així com la freqüentació al litoral suposen un problema de conservació. En alguns projectes de restauració no s'ha estat gaire curós en la identitat genètica dels exemplars plantats.

► Hàbitats CORINE

44.8131 Tamarigars, de sòls salabrosos

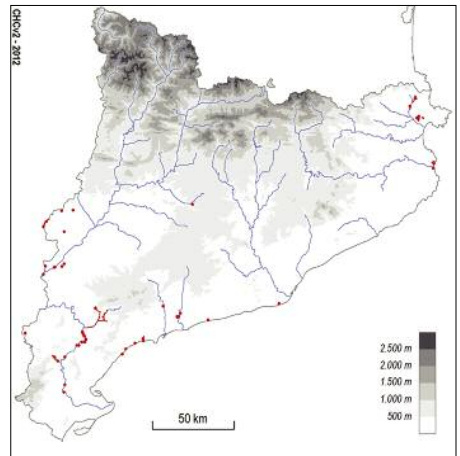
Tamaricetum canariensis Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

92D0 Bosquines i matollars meridionals de rambles, rieres i llocs humits (*Nerio-Tamaricetea*)

► Superfície cartografiada

244,9447 ha

44p Boscos torbosos de pi negre (*Pinus uncinata*)

► Aspecte

Boscos clars de pi negre, amb un sotabosc herbaci i muscinal molt higròfil. Hi predominen les herbes gramínoides cespitoses i les moltes de les torberes, especialment esfagnes. També hi ha un estrat subarbustiu poc dens, format sobretot per ericàcies. A la tardor, aquests boscos destaquen fàcilment pel color rogenc que prenen les petites tofes de *Scirpus cespitosus*, que contrasta fortament amb la negra capçada dels pins.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Parts baixes de vessants i fons de vall, generalment en indrets on l'aigua s'escola lentament quasi ran de terra.

Clima – Subalpí.

Substrat i sòl – Terrenys molt àcids, generalment granits o esquistos ferruginosos. Sòls xops i torbosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Pinus uncinata</i> (pi negre)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)			•	
<i>Vaccinium uliginosum</i> subsp. <i>uliginosum</i>			•	
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabinera)			•	
Estrat herbaci				
<i>Scirpus cespitosus</i>		•	•	
<i>Carex nigra</i>			•	
<i>Orchis maculata</i> s.l.			•	
<i>Pinguicula vulgaris</i> (viola d'aigua)			•	
<i>Carex pulicaris</i>			•	
<i>Drosera rotundifolia</i> (herba de la gota)			•	
<i>Nardus stricta</i> (pèl caní)				•
Estrat muscinal				
<i>Sphagnum</i> spp. (esfagnes)		•	•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturat.

Molt sensible a les variacions del medi, especialment a les oscil·lacions del nivell d'aigua i a la seva composició química. Probable afectació del canvi climàtic.

► Hàbitats CORINE

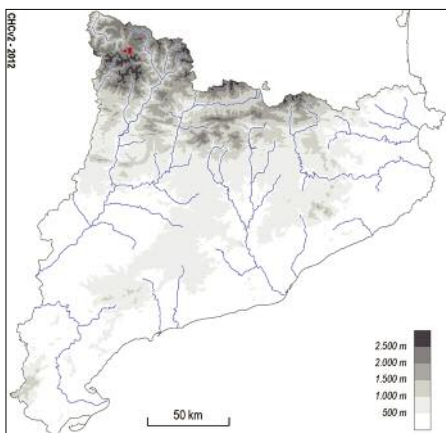
44.A3 Boscos torbosos de pi negre (*Pinus uncinata*)

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

91D0* Boscos torbosos

► Superfície cartografiada

27,0029 ha

45a Suredes amb sotabosc clarament forestal

► Aspecte

Bosc dominats per l'alzina surera, bé que hi poden aparèixer altre arbres dispersos, amb un sotabosc format per arbusts esclerofil·les i algunes lianes. L'estrat herbaci és força clar i està integrat per plantes vivaces.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes.

Ambients que ocupa – Vessants, preferentment solells, dels terrenys muntanyosos suaus.

Clima – Mediterrani marítim, relativament càlid i amb poca amplitud tèrmica.

Substrat i sòl – Roques àcides, preferentment granits. Sòls sorrencs, oligotròfics, fàcilment erosionables.

després del foc– sí que transformen el sotabosc i afavoreixen el creixement de plantes heliòfiles. L'abandonament de l'explotació del suro en pot comportar, a la llarga, la desaparició en aquells territoris on antigament van ser afavorides.

Les suredes de caràcter forestal són rares i solen aparèixer en àrees muntanyoses, on la seva explotació resulta poc rendible o difícil. D'altra banda, com que l'interès pel suro va comportar en els darrers segles l'extensió dels boscos d'alzines sureres de manera artificial, ara costa de discernir en quin territori són originals.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus suber</i> (surera)	•		•	
<i>Quercus ilex</i> subsp. <i>ilex</i> (alzina)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)			•	
<i>Phillyrea latifolia</i> (aladern fals)			•	
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladern)			•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)			•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)			•	
Estrats herbaci i llianoide				
<i>Lonicera implexa</i> (lligabosc)			•	
<i>Lonicera periclymenum</i> (lligabosc)			•	
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)			•	
<i>Asparagus acutifolius</i> (esparreguera boscana)			•	
<i>Carex depressa</i>			•	
<i>Luzula forsteri</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus orientals (serra de l'Albera) i territoris ruscínic i catalanidic septentrional. Entre 100 m i 500 m d'altitud.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal del suro i, tot i que menys, de la llenya.

La conservació d'aquest hàbitat és problemàtica per la recurrència dels incendis forestals, que malgrat que afecten poc l'alzina surera –pot rebrotar de capçada

► Hàbitats CORINE

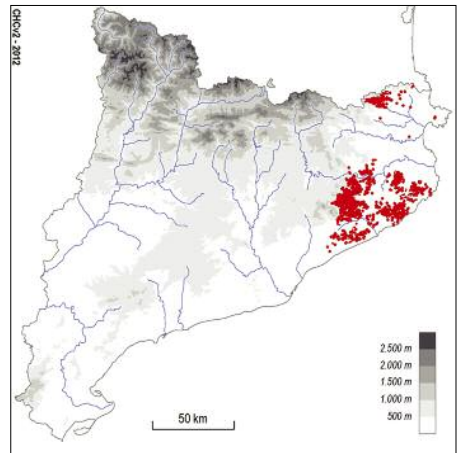
45.2161+ Suredes amb sotabosc clarament forestal
Carici depressae-Quercetum suberis (O. Bolòs 1959) Rivas Mart. 1987

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9330 Suredes

► Superfície cartografiada

30.730,4196 ha

45b Suredes amb sotabosc de brolla acidòfila, de l'extrem oriental dels Pirineus i dels territoris ruscínic i catalanídic septentrional

► Aspecte

Formació boscosa, més o menys densa, d'alzina surera, amb un estrat arbustiu sovint dominat per arbustos mala-cofil·les (de fulla blana). Poden ser-hi també abundants les plantes de fulla petita, com ara els brucs, o de fullat-ge molt reduït, com les argelagues i alguns ginestells.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes.

Ambients que ocupa – Vessants, preferentment soleils, dels terrenys muntanyosos suaus; en el paisatge actual, també, a les planes poc aptes per a l'agricultura.

Clima – Mediterrani marítim, relativament càlid i amb poca amplitud tèrmica.

Substrat i sòl – Roques àcides, preferentment gra-nits. Sòl sorrencs, oligotròfics, mal estructurats.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus suber</i> (surera)		•	•	
Estrat arbustiu				
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)		•	•	
<i>Cistus salviifolius</i> (estepa borrera)		•	•	
<i>Ulex parviflorus</i> (gatosa)		•	•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)		•		
<i>Erica scoparia</i> (bruc d'escombres)			•	
<i>Genista linifolia</i>			•	
<i>Sarothamnus catalaunicus</i> (ginestell)			•	
<i>Calicotome spinosa</i> (argelaga negra)			•	
<i>Cistus crispus</i>			•	
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium retusum</i> (llistó)		•		

► Distribució dins el territori català

Pirineus orientals (serra de l'Albera) i territoris ruscínic i catalanídic septentrional.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal del suro.

La conservació d'aquest hàbitat requereix una inter-venció humana moderada, especialment en aquells sectors on les suredes han estat esteses per l'home.

Els incendis molt recurrents són la principal amenaça, tot i que la surera pot, fins i tot, rebrotar de branca, si el pas del foc és ràpid.

Mantenir el sotabosc estassat és una pràctica habi-tual per eliminar la competència d'altres plantes, amb la qual cosa s'afavoreix el creixement dels arbustos heliòfils, típics de les brolles, en contra dels esclerofil·les, propis del bosc madur.

► Hàbitats CORINE

45.2162+ Suredes amb sotabosc de brolla acidòfila, de l'extrem oriental dels Pirineus i dels territoris ruscínic i catalanídic septentrional

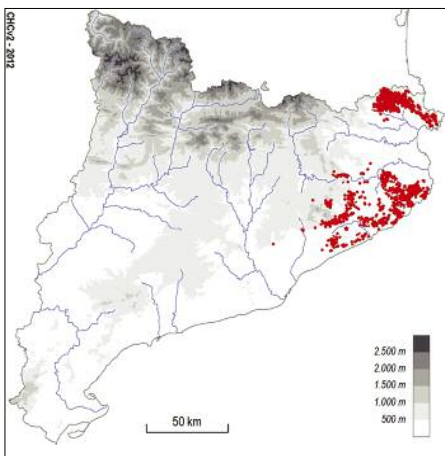
Cistion ladaniferi Br.-Bl. ex A. et O. Bolòs 1950

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9330 Suredes

► Superfície cartografiada

25.429,1341 ha

45c Alzinars (bosc o màquies de *Quercus ilex*) de terra baixa

► Aspecte

Formacions forestals denses i ombrívols, amb un sotabosc divers i sovint important, en què predominen els esclerofil·les. Als boscos més ben desenvolupats, s'hi pot distingir un estrat arbustiu alt, que acull alguns laurifolis, i un de baix. A més, hi són especialment freqüents les lianes que per mitjans diversos (tiges volubles, circells, agullons...) s'enfilen sobre els arbustos o sobre les mateixes alzines en cerca de la llum directa del Sol. L'estrat herbaci és molt dispers, constituït per plantes que aguanten bé la penombra. Als boscos baixos i a les màquies, aquesta estructura és més simplificada. En l'aspecte de composició específica, els alzinars presenten força variabilitat segons el territori on es fan; pot ser que hi penetrin alguns arbres caducifolis, com és ara el server o algun roure, o bé algunes plantes d'ambients més secs, com el càdec o la savina.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides (i muntanya mediterrània marítima).

Ambients que ocupa – Vessants de puigs i serres, però també algunes planes.

Clima – Mediterrani marítim (o mediterrani muntanyenc), subhúmit.

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls profunds i madurs, amb un horitzó orgànic superficial ben desenvolupat; més rarament, sòls relativament esquelètics i pedregosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)	•		•	
Estrat arbustiu				
<i>Viburnum tinus</i> (marfull)		•	•	
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)		•	•	
<i>Phillyrea latifolia</i> (aladern fals)			•	
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladern)			•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)			•	
Estrats herbaci i lianoide				
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)		•	•	
<i>Lonicera implexa</i> (lligabosc)			•	
<i>Smilax aspera</i> (arítjol)			•	
<i>Viola alba</i> (violeta de bosc)			•	
<i>Ruscus aculeatus</i> (galzeran)			•	
<i>Asplenium onopteris</i> (falzia negra)			•	

► Distribució dins el territori català

Prineus orientals i territoris ruscínic, olositànic i catalanídic (i molt localment a l'ausosegàrric). Excepcionalment, en alguns fondals i congostos dels Prepirineus centrals.

► Usos i problemes de conservació

Els alzinars han estat aprofitats durant segles per obtenir-ne fusta, llenya, carbó vegetal, per pasturar-ne el sotabosc o per instaurar-hi conreus. Després de dècades d'abandonament, la seva explotació forestal ha revifat en alguns sectors. La resta d'aprofitaments o no es donen o són molt minoritaris.

Molts dels boscos i màquies d'alzina presenten actualment estructures simplifiades. Els principals problemes de conservació són els incendis forestals i, en algun sectors, l'explotació forestal intensiva. En els darrers anys alguns sectors han estat afectats de forma important per fenòmens de sequera. Prop de zones amb elevada densitat de població i d'urbanitzacions poden tenir problemes per freqüentació (camins, drecceres...), per abocaments de residus i per invasió d'espècies exòtiques.

► Hàbitats CORINE

32.1121+ Màquies d'alzina (*Quercus ilex*), acidòfiles, de terra baixa i de la muntanya mediterrània
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915

Exclusiu de la unitat. Força freqüent, restringit a terrenys àcids.

32.1131+ Màquies d'alzina (*Quercus ilex*), calcícoles, de terra baixa i de la muntanya mediterrània
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915

Exclusiu de la unitat. Força freqüent, restringit a terrenys calcaris.

32.11611+ Màquies denses d'alzina (*Quercus ilex*), amb aspecte de bosc menut
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915

Asplenio-Quercetum ilicis Br.-Bl. 1936 em. nom.
Rivas Mart. 1975

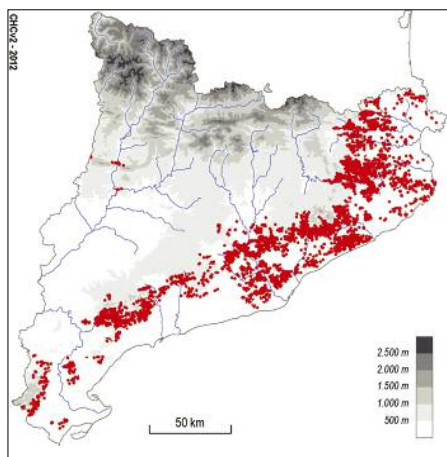
Exclusiu de la unitat. Poc freqüent, de manera dispersa per tot el país.

45.3121+ Alzinars de terra baixa, catalanooccitans
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915

Exclusiu de la unitat. Dispers per tot el país, però més aviat poc freqüent (si entenem per alzinars els boscos ben desenvolupats).

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
9340 Alzinars i carrascars

► Superfície cartografiada
60.826,4785 ha

45d Boscos mixtos d'alzina (*Quercus ilex*) i roures (*Quercus faginea*, *Q. pubescens*...), de terra baixa i de l'estatge submontà

▶ Aspecte

Alzinars amb força roures, diferents segons el territori. Al nord del Llobregat s'hi sol fer el roure martinenc, algun híbrid emparentat, com el roure cerrioide, o bé el roure africà, aquest darrer, especialment, a la comarca de la Selva. De Garraf cap al sud hom hi veu quasi sempre el roure valencià; localment, a la serra de Prades, hi pot haver algun alzinar amb roure reboll (*Quercus pyrenaica*). El sotabosc sol ser més clar que el dels alzinars típics i incorpora algunes plantes submediterrànies.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmedes. Muntanya mediterrània marítima.

Ambients que ocupa – Vessants obacs i fons de vall. A les àrees muntanyenques es pot fer en orientacions intermèdies i en soells.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit o mediterrani muntanyenc subhúmit.

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls profunds i madurs, amb un horitzó orgànic superficial ben desenvolupat.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)		•	•	
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)		•		
<i>Quercus x cerrioides</i> (roure cerrioide)		•		
<i>Quercus faginea</i> (roure valencià)		•		
<i>Quercus canariensis</i> (roure africà)		•		
Estrat arbustiu				
<i>Phillyrea latifolia</i> (aladern fals)		•	•	
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladern)		•	•	
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)			•	
<i>Crataegus monogyna</i> (arc blanc)				•
<i>Prunus spinosa</i> (aranyoner)				•
Estrats herbaci i lianoide				
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)		•	•	
<i>Lonicera implexa</i> (llogabosc)		•	•	
<i>Ruscus aculeatus</i> (galzeran)		•	•	
<i>Brachypodium sylvaticum</i> (fenàs de bosc)		•	•	
<i>Euphorbia amygdaloides</i> (lleteresa de bosc)		•	•	
<i>Hedera helix</i> (heura)		•		

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus orientals i territoris ruscínic, olositànic, aussegàrric i catalanidic.

▶ Usos i problemes de conservació

Temps enrere, molt explotats per obtenir-ne llenya i carbó, i als llocs més plans transformats en conreus. Actualment aprofitament forestal de la llenya, recol·lecció de bolets i, eventualment, pastura extensiva.

Molts alzinars amb roures presenten actualment estructures simplificades. Els principals problemes de conservació són els incendis forestals i, en algun sectors, l'explotació forestal intensiva.

Actualment estan representats en gran part per boscos joves, amb arbres no gaire grossos, en procés de recuperació i d'evolució cap a estadis més madurs.

▶ Hàbitats CORINE

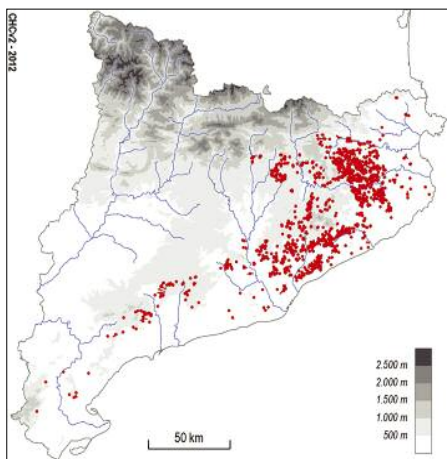
45.3122+ Alzinars amb roures (*Quercus faginea*, *Q. pubescens*...), de terra baixa i de l'estatge submontà
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915 subass. *quercetosum cerrioidis*, subass. *quercetosum pubescentis*, subass. *quercetosum valentinae*

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9340 Alzinars i carrascars

▶ Superfície cartografiada

12.357,9827 ha

45d1 Boscos mixtos de carrasca (*Quercus rotundifolia*) i roures (*Quercus faginea*, *Q. pubescens*...), de terra baixa i de l'estatge submontà

► Aspecte

Carrascars amb abundància de roures, generalment *Quercus x subpyrenaica* i roure martinenc (sobretot als Pirineus) o roure valencià (als Prepirineus centrals i als territoris catalanidic central i ausossegàrric occidental). Quasi sempre són boscos joves amb sotabosc poc madur. Al sotabosc hi predominen els arbusts de fulla més o menys dura i algun caducifoli submediterrani.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades mediterrànies interiors. Muntanya mediterrània continental. Muntanya mitjana: estatge submontà.

Ambients que ocupa – Fons de vall i vessants poc secs.

Clima – Mediterrani continental.

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls poc o molt profunds.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus rotundifolia</i> (carrasca)		•	•	
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)		•	•	
<i>Quercus x subpyrenaica</i>		•	•	
<i>Quercus faginea</i> (roure valencià)		•	•	
Estrats arbustiu i lianoide				
<i>Lonicera etrusca</i> (lligabosc)		•	•	
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)		•	•	
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)		•		
<i>Prunus mahaleb</i> (cirerer de guineu)				•
<i>Crataegus monogyna</i> (arç blanc)				•
<i>Prunus spinosa</i> (aranyoner)				•
Estrats herbaci i lianoide				
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)		•	•	
<i>Teucrium chamaedrys</i> (camedris)		•	•	
<i>Helleborus foetidus</i> (marxivol)		•	•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus (sobretot Prepirineus centrals) i territoris ausossegàrric i catalanidic central.

► Usos i problemes de conservació

Temps enrere, molt explotats per obtenir-ne llenya i carbó, i als llocs més plans transformats en conreus. Actualment aprofitament forestal de la llenya, recol·lecció de bolets i, eventualment, pastura extensiva.

Molts carrascars amb roures actualment presenten estructures simplificades. Els principals problemes de conservació són els incendis forestals i, en algun sectors, l'explotació forestal intensiva.

De cinquanta anys ençà, aquest hàbitat es troba en franca recuperació, però encara està lluny de la seva maduresa.

► Hàbitats CORINE

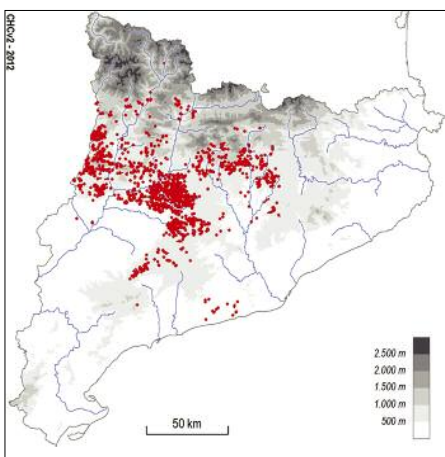
45.3416+ Carrascars amb roures (*Quercus faginea*, *Q. pubescens*...), de terra baixa i de l'estatge submontà
Quercetum rotundifoliae Br.-Bl. et O. Bolòs (1956)
1957

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9340 Alzinars i carrascars

► Superfície cartografiada

11.540,0875 ha

45e Alzinars (bosc o màquies de *Quercus ilex*) muntanyencs

► Aspecte

Formacions forestals denses i ombrívoles, dominades per l'alzina, amb algun arbre muntanyenc. L'estrat arbustiu és poc dens, constituït per esclerofil·les (de vegades, boix) i caducifolis. L'estrat herbaci és relativament divers, i comprèn algunes herbes pròpies més aviat de les rouredes. El sotabosc és força divers, d'acord amb la natura silícia o calcària de l'indret.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mediterrània marítima.

Ambients que ocupa – Vessants poc o molt pendents.

Clima – Mediterrani muntanyenc subhumit.

Substrat i sòl – Roques diverses. Sòl sovint profund, però de vegades irregular i rocallós; generalment amb un horitzó orgànic ben desenvolupat.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)		•	•	
<i>Quercus pubescens</i> (roure martinenc)			•	
<i>Sorbus torminalis</i> (moixera de pastor)			•	
<i>Sorbus aria</i> (moixera)			•	
<i>Ilex aquifolium</i> (grèvol)			•	
<i>Castanea sativa</i> (castanyer)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)		•	•	
<i>Phillyrea latifolia</i> (aladern fals)			•	
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	
<i>Lonicera xylosteum</i> (boix moll)			•	
<i>Viburnum lantana</i> (tintillaina)			•	
<i>Coronilla emerus</i> (coronil·la boscana)			•	
<i>Genista triflora</i>			•	
Estrats herbaci i lianoide				
<i>Lonicera implexa</i> (liligabosc)			•	
<i>Lonicera periclymenum</i> (liligabosc)			•	
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)			•	
<i>Hedera helix</i> (heura)			•	
<i>Asplenium onopteris</i> (falzia negra)			•	
<i>Viola alba</i> (violeta de bosc)			•	
<i>Daphne laureola</i> (lloreret)			•	
<i>Fragaria vesca</i> (maduixera)			•	
<i>Hepatica nobilis</i> (herba fetgera)			•	
<i>Brachypodium sylvaticum</i> (fenàs de bosc)			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus orientals i territoris olositànic, ausosegàrric i catalanidic. Localment als Prepirineus centrals (Montsec).

► Usos i problemes de conservació

Temps enrere molt explotats per obtenir-ne llenya i carbó. Actualment aprofitament forestal de la llenya, recol·lecció de bolets i, eventualment, pastura extensiva.

Molts alzinars muntanyencs actualment presenten estructures simplificades. Els principals problemes de conservació són els incendis forestals i, en algun sector, l'explotació forestal intensiva.

La disminució de pràctiques forestals intenses els ha permès evolucionar cap a formacions més madures. Només en alguns barrancs de difícil accés n'hi ha mostres que semblen no haver estat tocades i que es podrien considerar totalment naturals. La resta es troben en procés de recuperació, tot i que el creixement lent, tant de l'alzina com de les altres plantes llenyoses que l'acompanyen, fa que actualment encara conservin l'estructura heretada de l'explotació.

► Hàbitats CORINE

32.1121+ Màquies d'alzina (*Quercus ilex*), acidòfiles, de terra baixa i de la muntanya mediterrània
Asplenio-Quercetum ilicis Br.-Bl. 1936 em. nom.
Rivas Mart. 1975

Exclusiu de la unitat. Força freqüent, restringit a terrenys àcids.

32.1131+ Màquies d'alzina (*Quercus ilex*), calcícoles, de terra baixa i de la muntanya mediterrània
Asplenio-Quercetum ilicis Br.-Bl. 1936 em. nom.
Rivas Mart. 1975

Exclusiu de la unitat. Força freqüent, restringit a terrenys calcàrics.

32.11611+ Màquies denses d'alzina (*Quercus ilex*), amb aspecte de bosc menut
Asplenio-Quercetum ilicis Br.-Bl. 1936 em. nom.
Rivas Mart. 1975

Exclusiu de la unitat. Poc freqüent, de manera dispersa.

45.3131+ Alzinars muntanyencs en terreny silici, catalanooccitans
Asplenio-Quercetum ilicis Br.-Bl. 1936 em. nom.
Rivas Mart. 1975

Exclusiu de la unitat. Restringit als terrenys àcids, i més aviat poc freqüent (si entenem per alzinars els boscos ben desenvolupats).

45.3132+ Alzinars muntanyencs en terreny calcari, dels Pirineus orientals i dels territoris ruscínic, olositànic i catalanidic

Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915 subass. *viburnetosum lantanae*, subass. *quercetosum valentinae*...

Asplenio-Quercetum ilicis Br.-Bl. 1936 em. nom.
Rivas Mart. 1975

Exclusiu de la unitat. Restringit a rocam calcària, i més aviat poc freqüent (si entenem per alzinars els boscos ben desenvolupats).

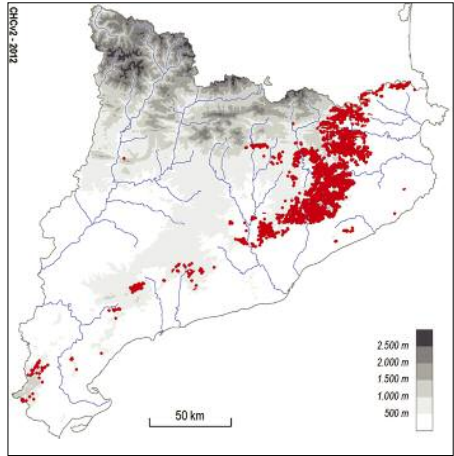
45.321 Bosquets d'alzines (*Quercus ilex*) que colonitzen ambients calents i sovint rocósos de la muntanya mitjana

Asplenio-Quercetum ilicis Br.-Bl. 1936 em. nom.
Rivas Mart. 1975

Exclusiu de la unitat. Poc freqüent dins de la unitat, dispers per les àrees de muntanya.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
9340 Alzinars i carrascars

► Superfície cartografiada
57.110,2942 ha

45f Carrascars (boscos o màquies de *Quercus rotundifolia*)

► Aspecte

Comunitats forestals dominades per l'alzina carrasca, generalment força denses i no gaire altes. A l'estrat arbustiu hi predominen plantes esclerofil·les, com la mateixa carrasca, o bé espinoses. L'estrat herbaci està format per algunes espècies nemorals (petites lianes i plantes vivaces adaptades a la penombra) i també per plantes xeròfiles, pròpies de les comunitats de degradació del carrascar, com ara el llistó.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades mediterrànies interiors seques (més rarament, vessant marítim de les serres costaneres meridionals). Muntanyes mediterrànies. Muntanya mitjana: estatge submontà.

Ambients que ocupa – Planes, turons i serrats. Defugen les fondalades fredes i humides, i a les planes solen quedar limitats als terrenys més dolents, poc aptes per al conreu. Cap a muntanya, van associats més aviat als solells, tot i que també se'n troben en obacs rostos.

Clima – Mediterrani continental o mediterrani muntanyenc sec.

Substrat i sòl – Roques diverses. Sòls sovint irregulars, rocallosos; amb horitzó orgànic força ben desenvolupat.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus rotundifolia</i> (carrasca)		•	•	
Estrat arbustiu				
<i>Quercus coccifera</i> (garric)			•	
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladern)			•	
<i>Rhamnus saxatilis</i> (espina cervina)			•	
<i>Prunus spinosa</i> (aranyoner)			•	
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)			•	
<i>Lonicera etrusca</i> (llogabosc)			•	
Estrat herbaci				
<i>Rubia peregriana</i> (rogeta)			•	
<i>Teucrium chamaedrys</i> (camedris)			•	
<i>Asparagus acutifolius</i> (esparreguera boscana)			•	
<i>Brachypodium retusum</i> (llostó)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus centrals i territoris sicòric, ausosegàric i catalanidic central i meridional (puntualment al ruscínic).

► Usos i problemes de conservació

Aprofitats durant segles per obtenir-ne fusta, llenya o carbó vegetal, i per pasturar-ne el sotabosc. Actualment, però, només en alguns indrets s'exploten per a l'obtenció de llenya o hi freqüenten ramats.

Els principals problemes de conservació són els incendis forestals i, en algun sectors, l'explotació forestal abusiva. En els darrers anys alguns sectors han estat afectats de forma important per fenòmens de sequera.

La tendència força general és la d'una lenta recuperació, sobretot a les àrees de muntanya.

► Hàbitats CORINE

32.1124+ Màquies de carrasca (*Quercus rotundifolia*), acidòfiles, de les contrades mediterrànies i de l'estatge submontà

Quercetum rotundifoliae Br.-Bl. et O. Bolòs (1956) 1957

Exclusiu de la unitat. Força freqüent, però restringit a terrenys àcids.

32.1134+ Màquies de carrasca (*Quercus rotundifolia*), calcícoles, de les contrades mediterrànies i de l'estatge submontà

Quercetum rotundifoliae Br.-Bl. et O. Bolòs (1956) 1957

Exclusiu de la unitat. Força freqüent, però restringit a llocs de rocam calcari.

32.11614+ Màquies denses de carrasca (*Quercus rotundifolia*), amb aspecte de bosc menut

Quercetum rotundifoliae Br.-Bl. et O. Bolòs (1956) 1957

Exclusiu de la unitat. Mitjanament freqüent, de manera dispersa per tot el territori.

45.3411 Carrascars iberoorientals, de les contrades interiors, a terra baixa

Quercetum rotundifoliae Br.-Bl. et O. Bolòs (1956) 1957

Exclusiu de la unitat. Molt rar (si entenem per carrascars els boscos ben desenvolupats).

45.3415+ Carrascars muntanyencs, pirinencs

Quercetum rotundifoliae Br.-Bl. et O. Bolòs (1956) 1957

Exclusiu de la unitat. Més aviat rar (si entenem per carrascars els boscos ben desenvolupats).

45.345 Boscos i màquies de carrasca (*Quercus rotundifolia*) amb *Rubia longifolia*, de les terres marítimes, als territoris ruscínic i catalanidic central i meridional

Rubio longifoliae-Quercetum rotundifoliae Costa,
Peris et Figuerola 1982 (incl. *Quercetum ilicis*
subass. *junipero-quercetosum rotundifoliae*)
Oleo-Lentiscetum (Br.-Bl.) R. Mol. 1953

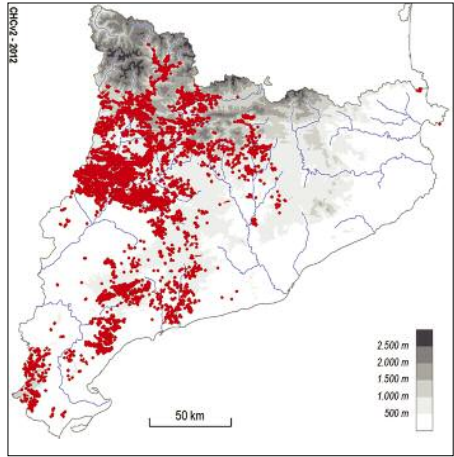
Exclúsiu de la unitat. Extremament rar, ja que es troba restringit a unes comarques molt desforestades (terres litorals meridionals).

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9340 Alzinars i carrascars

► Superfície cartografiada

65.897,3106 ha

45g Boscos mixtos d'alzina (*Quercus ilex*) i pins (*Pinus* spp.)

► Aspecte

Boscos amb barreja d'alzines i pins; aquests constitueixen generalment un estrat arbore superior. Hi poden conviure pins de diverses menes, però el més usual és que n'hi hagi un que domini. Els més comuns d'aquests boscos mixtos són els alzinars amb pi blanc, especialment en àrees costaneres calcàries, i els que porten pi pinyer, també a la zona litoral però en terreny àcid; a les terres muntanyenques sol ser-hi freqüent el pi roig o la pinassa. Força més rars són els alzinars amb pinastre o amb pi insigne. Al sotabosc hi predominen els arbustos escleròfil·les i les lianes. L'estrat herbaci està molt poc desenvolupat.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides. Muntanya mediterrània marítima.

Ambients que ocupa – Especialment vessants de puigs i serres, però també en algunes àrees planes.

Clima – Mediterrani marítim o mediterrani muntanyenc, subhúmit.

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls profunds i madurs, amb un horitzó orgànic superficial ben desenvolupat; de vegades, sòls força esquelètics i pedregosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbore				
<i>Quercus ilex</i> (alzina)	•		•	
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)		•	•	
<i>Pinus pinea</i> (pi pinyer)		•	•	
<i>Pinus pinaster</i> (pinastre)		•	•	
<i>Pinus radiata</i> (pi insigne)		•	•	
<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i> (pinassa)		•	•	
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)		•	•	
<i>Sorbus aria</i> (moixera)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Phillyrea latifolia</i> (aladern fals)			•	
<i>Viburnum tinus</i> (marfull)		•	•	
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)		•	•	
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladern)			•	
<i>Pistacia lentiscus</i> (llentiscle)			•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)			•	
<i>Buxus sempervirens</i> (boix)				•
Estrats herbaci i lianoide				
<i>Lonicera implexa</i> (lligabosc)			•	
<i>Smilax aspera</i> (artíjol)			•	
<i>Viola alba</i> (violeta de bosc)			•	
<i>Ruscus aculeatus</i> (galzeran)			•	
<i>Asplenium onopteris</i> (falzia negra)			•	
<i>Hedera helix</i> (heura)			•	
<i>Fragaria vesca</i> (maduixera)			•	
<i>Daphne laureola</i> (lloreret)			•	

► Distribució dins el territori català

Pyreneus orientals i territoris ruscínic, olositànic i catalànic (i ausosegàric).

► Usos i problemes de conservació

Explotació forestal.

Les principals amenaces són els incendis i les tales forestals. A més a més, aquests boscos corresponen sovint a una etapa de recuperació d'alzinars antigament estassats, motiu pel qual l'abandonament d'aquesta activitat comporta en molts sectors que els arbustos i les lianes típiques de l'alzinar es recuperin i ombregin el terra, dificultant així la regeneració dels pins, de manera que queden només pins adults que amb el temps desapareixeran.

Únicament en indrets desfavorables per a l'alzinar (carenes, sòls prims, llocs amb poca disponibilitat d'aigua...) es pot arribar a mantenir de manera natural una certa barreja de pins i alzines.

► Hàbitats CORINE

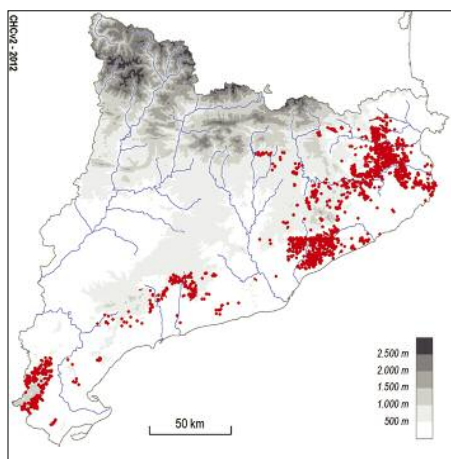
45.3123+ Alzinars amb pins (*Pinus* spp.) de terra baixa
Quercetum ilicis Br.-Bl. 1915

45.3133+ Alzinars muntanyencs amb pins (*Pinus* spp.)
Asplenio-Quercetum ilicis Br.-Bl. 1936 em. nom.
Rivas Mart. 1975

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9340 Alzinars i carrascars

► Superfície cartografiada
28.025,3585 ha

45h Boscos mixtos de carrasca (*Quercus rotundifolia*) i pins (*Pinus* spp.)

▶ Aspecte

Boscos dominats per la carrasca, però que duen un estrat de pins, sovint més alt i més clar. Als Pirineus s'hi fa principalment el pi roig; en algunes àrees prepirinenques i a les serralades meridionals, el pi més usual és la pinassa; altres cops hi creixen tots dos; i encara hi podem trobar pinastres procedents de replantacions. A terra baixa, el pi més freqüent que es barreja amb les carrasques és el pi blanc. El sotabosc és poc diferent del carrascar: uns quants arbustos alts de fulla perenne, algunes mates i una certa predominança d'herbes vivaces, quan és obert o esclarissat.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge submontà. Terra baixa: contrades mediterrànies interiors seques. Muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Vessants de qualsevol orientació i, més rarament, terres planes.

Clima – Mediterrani, preferentment continental.

Substrat i sòl – Diverses menes de roques i sòls.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus rotundifolia</i> (carrasca)		•	•	
<i>Pinus halepensis</i> (pi blanc)		•		
<i>Pinus nigra</i> subsp. <i>salzmannii</i> (pinassa)		•		
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)		•		
Estrat arbustiu				
<i>Lonicera etrusca</i> (liligabosc)		•	•	
<i>Quercus coccifera</i> (coscoll)		•	•	
<i>Juniperus communis</i> (ginebre)				•
<i>Rhamnus alaternus</i> (aladern)				•
<i>Prunus spinosa</i> (aranyoner)				•
<i>Bupleurum fruticescens</i> (botja groga)				•
Estrats herbaci i lianoide				
<i>Asparagus acutifolius</i> (esparreguera boscana)		•	•	
<i>Rubia peregrina</i> (rogeta)		•	•	
<i>Teucrium chamaedrys</i> (camedris)		•	•	
<i>Brachypodium retusum</i> (llistó)		•	•	

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris ausossegàrric i catalanidic central i meridional.

▶ Usos i problemes de conservació

Explotació forestal.

Les principals amenaces són els incendis i les tales forestals. A més a més, aquests boscos corresponen sovint a una etapa de recuperació de carrascars antigament estassats i pasturats, motiu pel qual l'abandonament d'aquesta activitat comporta en molts sectors que els arbustos i les lianes típiques del carrascar es recuperin i ombregin el terra, dificultant així la regeneració dels pins, de manera que queden només pins adults que amb el temps desapareixeran.

Eren boscos molt oberts, amb una certa densitat de peus, però amb poc recobriment de les capçades. L'abandó del carboneig i la pastura va permetre, a partir dels anys vint del segle passat, que s'hi instal·lessin plantes heliòfiles, com els pins.

▶ Hàbitats CORINE

45.3417+ Carrascars amb pins (*Pinus* spp.)

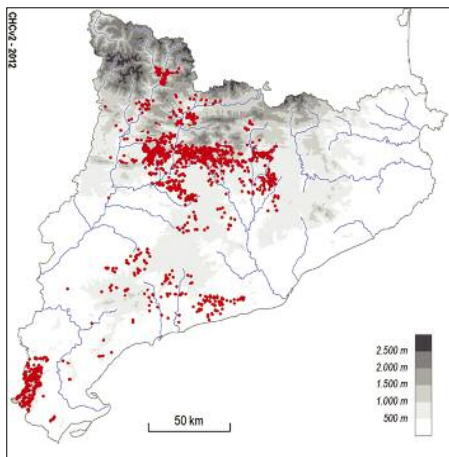
Quercetum rotundifoliae Br.-Bl. et O. Bolòs (1956)
1957

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9340 Alzinars i carrascars

▶ Superfície cartografiada

16.448,5963 ha

45i Boscos mixtos de surera (*Quercus suber*) i pins (*Pinus* spp.)

► Aspecte

Boscos amb barreja de surera i pins. Generalment s'hi fa el pi pinyer, però de vegades hi ha pinastre o pi insigne, o bé més d'una d'aquestes coníferes.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Vessants, preferentment solells, dels terrenys muntanyosos suaus; en el paisatge actual, també a les planes poc aptes per a l'agricultura.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Roques àcides, preferentment granits. Sòls sorrencs, oligotròfics, fàcilment erosionables.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbori				
<i>Quercus suber</i> (surera)		•	•	
<i>Pinus pinea</i> (pi pinyer)		•	•	
<i>Pinus pinaster</i> (pinastre)		•	•	
<i>Pinus radiata</i> (pi insigne)			•	
Estrat arbustiu				
<i>Arbutus unedo</i> (arboç)		•	•	
<i>Erica arborea</i> (bruc boal)		•	•	
<i>Cistus monspeliensis</i> (estepa negra)		•	•	
<i>Cistus salviifolius</i> (estepa borrera)		•	•	
<i>Viburnum tinus</i> (marfull)			•	
<i>Calycotome spinosa</i> (argelaga negra)			•	
<i>Lavandula stoechas</i> (tomani)			•	
<i>Smilax aspera</i> (arítjol)			•	
<i>Ulex parviflorus</i> (gatosa)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic septentrional.

► Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal del suro.

Els incendis són la principal amenaça, tot i que la surera rebrota després d'un foc. La presència de pins pot indicar un abandonament de l'aprofitament del suro i una certa recuperació del bosc (antigament molt més clar); en aquest cas, l'estrat arbustiu s'enriqueix progressivament en plantes forestals, es fa dens i ombrívol i la regeneració dels pins esdevé compromesa.

► Hàbitats CORINE

45.2163+ Boscos mixtos de surera (*Quercus suber*) i pins (*Pinus* spp.)

Carici depressae-Quercetum suberis (O. Bolòs 1959) Rivas Mart. 1987

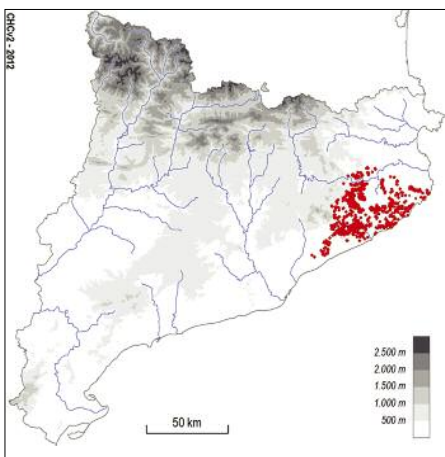
Cistion ladaniferi Br.-Bl. ex A. et O. Bolòs 1950

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

9330 Suredes

► Superfície cartografiada

19.220,3922 ha

5. Molleres i aiguamolls

53a Canyissars

► Aspecte

Formacions herbàcies molt denses dominades per canyissos, d'una alçària que pot anar des d'1,5-3 m (quan predomina *Phragmites australis* subsp. *australis*) fins a 5-6 m (quan ho fa *P. australis* subsp. *chrysanthus*). Les integren principalment helòfits rizomatosos, adaptats a la submersió més o menys perllongada de l'aparell radicular i la base de les tiges. El règim anual d'inundació, les característiques químiques de l'aigua i la situació geogràfica en condicionen notablement la diversitat específica.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana, terra baixa i litoral marítim.

Ambients que ocupa – Ribes d'estanys, llacunes, embassaments, canals, rius, etc.

Clima – Medieuropeu o mediterrani.

Substrat i sòl – Sòls permanentment o temporalment inundats per aigües dolces o només lleugerament salabroses.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat herbaci				
<i>Phragmites australis</i> subsp. <i>australis</i> (canyis)	•		•	
<i>Phragmites australis</i> subsp. <i>chrysanthus</i> (canyis)	•		•	
<i>Scirpus lacustris</i> subsp. <i>tabernaemontani</i> (jonca d'estany)			•	
<i>Scirpus lacustris</i> subsp. <i>lacustris</i> (jonca d'estany)			•	
<i>Typha angustifolia</i> (balca de fulla estreta)			•	
<i>Typha latifolia</i> (balca de fulla ampla)			•	
<i>Scirpus littoralis</i> (jonca litoral)			•	
<i>Scirpus maritimus</i> (jonca marítima)			•	
<i>Sparganium erectum</i> (bova borda)			•	
<i>Alisma plantago-aquatica</i> (plantatge d'aigua)			•	
<i>Lysimachia vulgaris</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, olositànic, catalanídic, ausosegàrric i sicòric; i Prepirineus.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Els principals problemes de conservació es deuen a la destrucció de les zones humides per acció humana i a la mala qualitat físicoquímica de les aigües, que provoca un notable empobriment florístic de la comunitat. Eventualment és afectat per focs incontrolats. Els canyis-

sars han colonitzat en temps recents extenses superfícies als marges d'embassaments i basses artificials.

La gestió dels canyissars que es troben dins d'espais protegits s'ha emprès en dos sentits oposats: en algunes àrees se n'afavoreix l'expansió com a hàbitat d'ocells migratoris, mentre que en d'altres es procura que no s'estenguin per evitar el reblliment de llacunes o l'excessiva homogeneïtat dels aiguamolls. Amb aquest objectiu es fa servir la pastura i les cremes controlades.

► Hàbitats CORINE

53.111 Canyissars sempre inundats

Scirpo-Phragmitetum W. Koch 1926

Typho-Schoenoplectetum tabernaemontani Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Exclusiu. Dominant, juntament amb el següent.

53.112 Canyissars de sòls rarament inundats

Scirpo-Phragmitetum W. Koch 1926

Exclusiu. Dominant, juntament amb el precedent.

53.113 Canyissars de *Phragmites australis* subsp. *chrysanthus*

Scirpetum compacto-littoralis Br.-Bl. 1931 em. nom. Rivas Mart. et al.1980 subass. *phragmitetosum isiaci*

Typho-Schoenoplectetum tabernaemontani Br.-Bl. et O. Bolòs 1957 subass. *phragmitetosum isiaci*

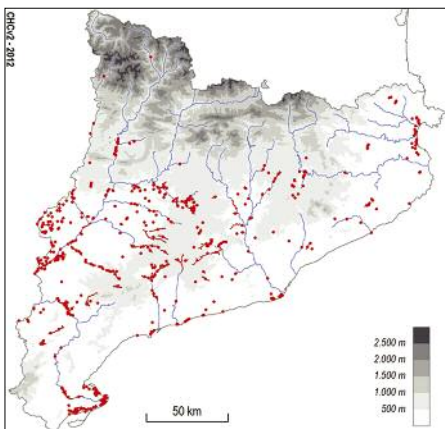
Exclusiu. Minoritari.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

3.086,6324 ha

53b Herbassars graminoïdes de jonca d'estany (*Scirpus lacustris*)

▶ Aspecte

Herbassars alts (2 m o més), densos i poc rics florísticament, formats per herbes graminoïdes o junciformes que viuen amb la base submergida dins l'aigua una bona part de l'any.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Vores d'estanys, basses i cursos fluvials de corrent lent.

Clima – Mediterrani

Substrat i sòl – Sòls argilosos, sempre xops o humits (tot i que a vegades poden quedar superficialment eixuts a l'estiu); aigua eutròfica dolça o feblement salabrosa.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Scirpus lacustris</i> (jonca d'estany)			•	•
<i>Scirpus littoralis</i> (jonca litoral)			•	
<i>Phragmites australis</i> (canyis)			•	
<i>Typha angustifolia</i> (balca de fulla estreta)			•	
<i>Typha latifolia</i> (balca de fulla ampla)			•	
<i>Lysimachia vulgaris</i>			•	

▶ Distribució dins el territori català

Territori catalanídic septentrional.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Històricament algunes d'aquestes jonqueres han estat dessecades o transformades en conreus o plantacions. És sensible a qualsevol actuació que modifiqui la disponibilitat i la qualitat d'aigua (dessecació, captacions d'aigua, abocaments, etc.). També són amenaçades per la presència d'espècies exòtiques i perquè és un hàbitat que recobreix superfícies petites.

▶ Hàbitats CORINE

53.12 Herbassars graminoïdes de jonca d'estany (*Scirpus lacustris*)

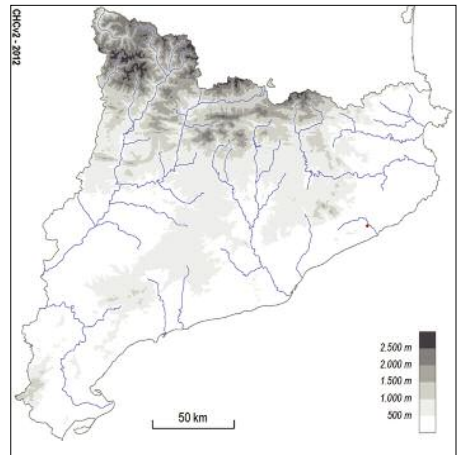
Typho-Schoenoplectetum tabernaemontani Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

2,0807 ha

53c Comunitats dominades per mansega (*Cladium mariscus*), de vores d'aigua de terra baixa

► Aspecte

Herbassars d'1 a 2 m d'alçària, densos i poc rics florísticament, dominats per la mansega i per altres ciperàcies que vegeten amb la base submergida dins l'aigua bona part de l'any.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Terrenys humits, amb aigües carbonatades o salabroses.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Sòl argilós, sempre xop o humit, de reacció bàsica (pH alt).

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Cladium mariscus</i> (mansega)	•		•	
<i>Phragmites australis</i> (canyis)		•	•	
<i>Phalaris arundinacea</i>		•	•	
<i>Lycopus europaeus</i> (malrubí d'aigua)			•	
<i>Lysimachia vulgaris</i>			•	
<i>Carex hispida</i>			•	
<i>Oenanthe lachenalii</i> (fonoll d'aigua)			•	
<i>Sonchus maritimus</i> subsp. <i>maritimus</i> (lletsó d'aigua)			•	
<i>Lythrum salicaria</i> (salicària)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, catalanídic i sicòric, i Prepirineus centrals.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Els problemes de conservació són diversos segons les circumstàncies locals (contaminació de l'aigua, canvis en els usos del sòl, cremes, freqüentació, segues...). Vulnerable pel fet que normalment recobreix superfícies petites.

Un nombre important de mansegars es fan dins espais naturals protegits.

► Hàbitats CORINE

53.33 Comunitats dominades per mansega (*Cladium mariscus*), de vores d'aigua carbonatades o salabroses, de terra baixa

Cladio-Caricetum hispidae O. Bolòs 1967

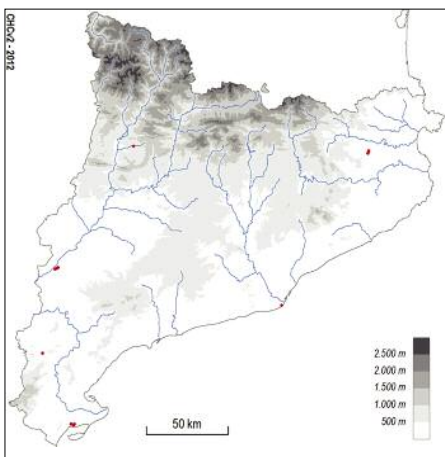
Soncho-Cladietum marisci Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

7210* Aiguamolls calcaris amb mansega (*Cladium mariscus*)

► Superfície cartografiada

120,3409 ha

53d Canyars de vores d'aigua

▶ Aspecte

Formacions altes (3-4 m), denses i sovint molt pobres en espècies, constituïdes bàsicament per les canyes, a les quals s'entortolliquen algunes plantes enfiladisses.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Vores de sèquies, canals i cursos fluvials i marges de torrents.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Sòl argilós, profund i un xic humit.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Arundo donax</i> (canya)	•		•	
<i>Calystegia sepium</i> (corretjola gran)		•	•	
<i>Cynanchum acutum</i> (corretjola borda)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, catalanídic, ausosegàrric i sicòric.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament com a tutors en horticultura.

Sense problemes de conservació.

La canya és una espècie asiàtica que prolifera allà on el medi fluvial ha estat alterat. Es considera una de les espècies invasores més problemàtiques del planeta i per això en els darrers anys s'han dut a terme un gran nombre de projectes per eradicar-la o limitar-ne la presència.

▶ Hàbitats CORINE

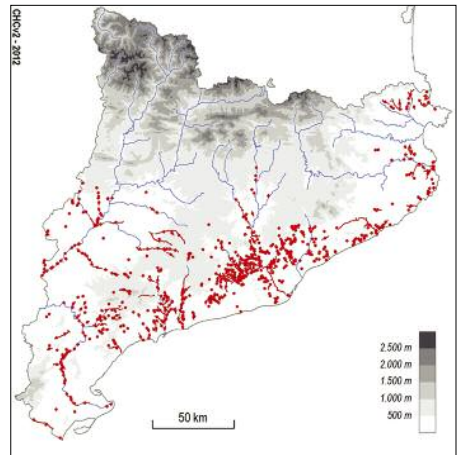
53.62 Canyars (d'*Arundo donax*), de vores d'aigua
Arundini-Convolvuletum sepium (R. Tx. et Oberd.)
O. Bolòs 1962
Canyars purs

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

3.734,7822 ha

53e Poblaments de jonques (*Scirpus* spp.), d'aigües salabroses

► Aspecte

Comunitats força denses, dominades per plantes junci-formes de menys d'1 m d'alçària. En les seves formes més típiques, l'espècie dominant és la jonca marítima, però en aigües un xic profundes i poc salabroses s'hi fa sobretot la jonca litoral. Les espècies acompanyants són les pròpies dels canyissars (el mateix canyís pot ser relativament abundant) i també algunes plantes d'ambients salins (cirialera, blet roig, etc.).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim i terra baixa.

Ambients que ocupa – Marges de llacunes, estanys, recs, bassiols, rius, etc., eventualment secs, sobretot a l'estiu.

Clima – Mediterrani.

Medi – Aigües salabroses, quietes o de corrent molt feble. Sòls rics en matèria orgànica i una mica salins.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Scirpus maritimus</i> (jonca marítima)	•		•	
<i>Scirpus lacustris</i> (jonca d'estany)		•	•	
<i>Scirpus litoralis</i> (jonca litoral)		•	•	
<i>Paspalum vaginatum</i>		•		
<i>Aeluropus litoralis</i>			•	
<i>Alisma plantago-aquatica</i> (plantatge d'aigua)			•	
<i>Arthrocnemum fruticosum</i> (cirialera)			•	
<i>Chenopodium chenopodioides</i> (blet roig)			•	
<i>Juncus acutus</i> (junc agut)			•	
<i>Phragmites australis</i> (canyís)			•	
<i>Samolus valerandi</i> (dolceta)			•	
<i>Typha angustifolia</i> (balca de fulla estreta)			•	
<i>Typha latifolia</i> (balca de fulla ampla)			•	

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic (aiguamolls de l'Empordà i cap de Creus) i catalanídic.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Històricament algunes d'aquestes jonqueres han estat dessecades o transformades en conreus o plantacions. És sensible a qualsevol actuació que modifiqui la disponibilitat i la qualitat d'aigua (dessecació, captacions d'aigua, abocaments, etc.). Altres problemes de conservació són l'excés de freqüentació i la presència d'espècies exòtiques.

► Hàbitats CORINE

53.17 Poblaments de jonques (*Scirpus* spp.), d'aigües salabroses

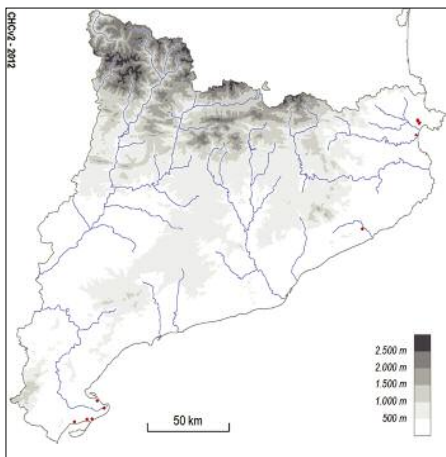
Scirpetum compacto-littoralis Br.-Bl. 1931 em. nom. Rivas Mart., Costa, Castroviejo et Valdés Bermejo 1980

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

104,2367 ha

53f Poblaments de *Phalaris arundinacea*, purs o gairebé

► Aspecte

Comunitat helofítica densa (més del 80 % de recobriment), integrada per gramínies de mida gran (principalment *Phalaris arundinacea*, però també canyís). Irregularment, i amb recobriment baix, hi apareixen altres espècies higròfiles (malví, salicària, etc.).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Marges de canals, de llacunes, de rius, i cues d'embassaments, sovint formant una banda externa al canyissar, a la zona més elevada i seca.

Clima – Mediterrani.

Medi – Aigua dolça o feblement salina, de nivell fluctuant.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Phalaris arundinacea</i>	•		•	
<i>Phragmites australis</i> (canyís)		•	•	
<i>Althaea officinalis</i> (malví)			•	
<i>Carex acutiformis</i>			•	
<i>Carex riparia</i>			•	
<i>Galium palustre</i> subsp. <i>elongatum</i>			•	
<i>Iris pseudacorus</i> (lliri groc)			•	
<i>Lythrum salicaria</i> (salicària)			•	
<i>Samolus valerandi</i> (dolçeta)			•	

► Distribució dins el territori català

Territori catalanidic meridional (delta de l'Ebre).
Esporàdicament en altres punts del territori.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts, si bé puntualment es pot veure afectat pel creixement de bardisses o per la competència d'espècies exòtiques invasores.

► Hàbitats CORINE

53.16 Poblaments de *Phalaris arundinacea*, purs o gairebé

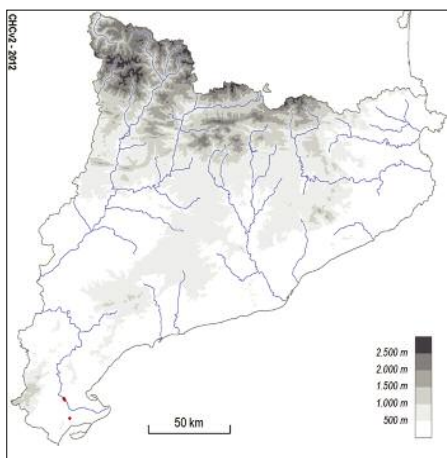
Agrostido stoloniferae-Phalaridetum arundinaceae
Peris in Esteso 1992

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

18,4769 ha

54a Molleres de *Carex davalliana*..., alcalines, dels Pirineus

► Aspecte

Formacions dominades per herbes vivaces graminoides, especialment del gènere *Carex*, fent bonys isolats entremig dels quals hi circula l'aigua, o bé cobrint totalment el sòl en forma de gespa densa, totalment xopes (molleres, patamolls).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i montà.

Ambients que ocupa – Vores de fonts i rierols, surgències difuses; aigües carbonatades, que circulen lentament i tendeixen a estancar-se.

Clima – Subalpí o mediterrani. Hàbitat poc afectat pel mesoclima, ja que no depèn directament de les precipitacions i tolera un ventall força ample de temperatures.

Substrat i sòl – Terrenys diversos, generalment impermeables, no necessàriament calcaris. Sòls xops quasi tot l'any, neutres o bàsics.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Carex davalliana</i>	•		•	
<i>Carex paniculata</i>	•		•	
<i>Carex lepidocarpa</i>		•	•	
<i>Eriophorum latifolium</i> (cotonera)		•	•	
<i>Eleocharis quinqueflora</i>			•	
<i>Primula farinosa</i>			•	
<i>Tofieldia calyculata</i>			•	
<i>Orchis latifolia</i>			•	
<i>Scorpidium cossoni</i>			•	
<i>Campyllum stellatum</i>			•	
<i>Calliergonella cuspidata</i>				•
<i>Parnassia palustris</i> (fetgera blanca)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus (des de la Vall d'Aran fins al Ripollès), inclouent-hi els Prepirineus.

► Usos i problemes de conservació

Pasturat per vaques i eugues quan cerquen un lloc per abeurar-se o refrescar-se. La dessecació per obtenir pastures ha estat una pràctica habitual.

Es tracta d'un hàbitat molt condicionat per les característiques hídriques del sòl (composició, temperatura i cabal de l'aigua, principalment), motiu pel qual és sensi-

ble a qualsevol actuació que desequilibri les capes freàtiques (drenatges, barratges que modifiquen la capacitat dels estanyols, aprofitaments hidroelèctrics que alteren el cabal d'aigua dels rierols...). Puntualment també pot veure's afectat per excés de pastura, pel trepig que suposen les activitats esportives (muntanyisme, entorns de refugi, etc.) i pel turisme.

Una freqüentació excessiva compacta molt el sòl i desfà l'estructura de la coberta vegetal. Caldria mantenir aquest hàbitat a tot arreu on encara existeix, ja que, a banda de ser relativament rar i d'ocupar superfícies poc extenses, conté força plantes especials i té un gran interès ecològic per al manteniment de la qualitat de les aigües.

► Hàbitats CORINE

54.24 (+ 54.2A) Molleres alcalines dels Pirineus

Caricetum davallianae W. Koch 1928

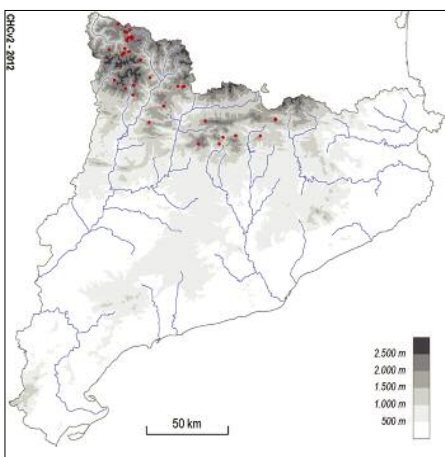
Carici paniculatae-Eriophoretum latifolii O. Bolòs et J. Vives 1956

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

7230 Molleres alcalines

► Superfície cartografiada

129,6179 ha

54b Molleres de *Carex nigra*, poc o molt àcides, dels Pirineus

► Aspecte

Formacions herbàcies denses, en què predominen diverses ciperàcies, especialment alguns càrexs o les tofes de *Scirpus cespitosus*. Presenten una certa variabilitat, lligada principalment al comportament del nivell freàtic. *Carex nigra* hi és sempre present i sovint molt abundant, però en els indrets fangosos, poc oxigenats i permanentment inundats, hi sol dominar *Juncus filiformis*; si la circulació d'aigua és difusa i superficial, hi predomina la cotonera (*Eriophorum angustifolium*). Als terrenys menys humits, les molleres s'enriqueixen amb un bon nombre d'espècies pròpies de les pastures de pèl caní, i si l'oscil·lació de la capa freàtica és acusada s'hi fan plantes de les pastures higròfiles, com ara l'alba roja (*Molinia coerulea*). Sovint hi criden l'atenció algunes plantes insectívores que les clapegen en forma de petites rosetes de fulles apegaloses. De vegades presenten un estrat muscinal força dens, que pot estar dominat per esfagnes.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i alpi.

Ambients que ocupa – Mulladius, planells on l'aigua aflora o s'escola lentament, vores de rierols, basses i estanys.

Clima – Subalpí o alpi; important només de manera indirecta, ja que l'hàbitat depèn bàsicament de l'aigua que xopa el sòl.

Substrat i sòl – Roques i materials quaternaris generalment de caràcter àcid. Sòl torbós, xop la major part de l'any, amb un horitzó superior constituït per matèria orgànica poc descomposta, fibrós, amb clara tendència a la mineralització, de reacció àcida i amb mala disponibilitat de nutrients.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat herbaci				
<i>Carex nigra</i>		•	•	
<i>Scirpus cespitosus</i>		•	•	
<i>Juncus filiformis</i>		•	•	
<i>Eriophorum angustifolium</i> (cotonera)		•	•	
<i>Carex echinata</i>			•	
<i>Carex flava</i> subsp. <i>alpina</i>			•	
<i>Carex panicea</i>			•	
<i>Viola palustris</i>			•	
<i>Leontodon duboisii</i>			•	
<i>Pinguicula vulgaris</i> (viola d'aigua)			•	
<i>Swertia perennis</i>			•	
<i>Tofieldia calyculata</i>			•	
<i>Drosera rotundifolia</i> (herba de la gota)			•	
<i>Narthecium ossifragum</i>			•	
<i>Carex curta</i>			•	

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat muscinal				
<i>Warnstorfia exannulata</i>				•
<i>Sphagnum teres</i>				•
<i>Sphagnum fallax</i>				•
<i>Sphagnum subnitens</i>				•
<i>Aulacomnium palustre</i>				•
<i>Calliergon stramineum</i>				•
<i>Bryum pseudotriquetrum</i>				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus. A partir de 1.600 m d'altitud en amunt (pot arribar fins a 2.850 m).

► Usos i problemes de conservació

Pasturat per vaques i eugues quan cerquen un lloc per abeurar-se o refrescar-se. La dessecació per obtenir pastures ha estat una pràctica habitual.

Hàbitat sensible a qualsevol actuació que desequilibri les capes freàtiques (drenatges, barratges que modifiquen la capacitat dels estanyols, aprofitaments hidroelèctrics que alteren el cabal d'aigua dels rierols...). Alguns aprofitaments hidroelèctrics i estacions d'esquí s'han instaurat sobre aquests hàbitats o bé hi capten aigua. Pateix degradació per excés de pastura. Puntualment també pot veure's afectat pel trepig que suposen les activitats esportives (muntanyisme, entorns de refugis, etc.) i pel turisme.

L'escàs valor que s'ha donat a les molleres i les torberes n'ha fet reduir l'extensió que tindrien de manera natural.

► Hàbitats CORINE

54.26 Molleres de *Carex nigra*, de tendència alcalina

Swertio-Caricetum nigrae Vigo 1984
Caricetum davallianae W. Koch 1928 subass. *caricetosum nigrae*
Caricetum fuscae Br.-Bl. 195 subass. *comareto-sum palustris*

Exclusiu de la unitat. Poc freqüent, Cobreix generalment superfícies petites.

54.4241+ Molleres de *Carex nigra*, àcides, pirinenques

Caricetum fuscae Br.-Bl. 1915
Straminergo straminei-Caricetum curtae Pérez-Haase, Carrillo, Batriu & Ninot 2012

Exclusiu de la unitat. És l'hàbitat més freqüent. Sol ocupar superfícies petites.

54.4242+ Torberes d'esfagnes i *Carex nigra* pirinenques

Caricetum fuscae Br.-Bl. 1915 subass. *sphagnetosum* i *caricetosum curtae*

Vaccinio microphylli-Sphagnetum capillifolii (Casanovas 1992) Pérez-Haase, Carrillo, Batriu & Ninot 2012

Exclusiu de la unitat. Poc freqüent. Cobreix superfícies petites.

54.452 Molleres de *Scirpus cespitosus*, àcides, pirinenques

Narthecio-Scirpetum cespitosi Br.-Bl. 1948

Caricetum fuscae Br.-Bl. 1915

Vaccinio microphylli-Sphagnetum capillifolii (Casanovas 1992) Pérez-Haase, Carrillo, Batriu & Ninot 2012

Pediculari mixtae-Scirpetum cespitosi Vanden Bergen et Peeters 1982

Primulo integrifoliae-Scirpetum cespitosi (Gruber ex Ninot, Carreras, Carrillo et Vigo 2000) Pérez-Haase, Carrillo, Batriu & Ninot 2012

Exclusiu de la unitat. Freqüent i dispers, generalment fa claps petits.

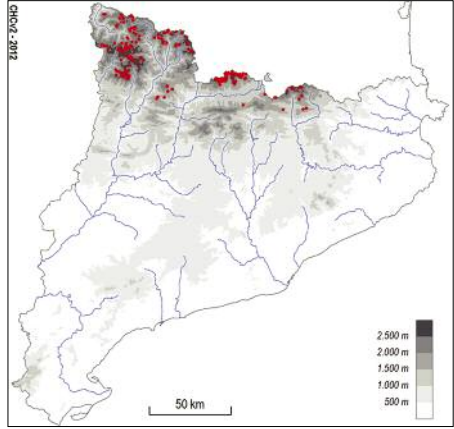
54.46 Molleres dominades per cotonera (*Eriophorum angustifolium*), generalment amb esfagnes, acidòfiles.

Caricetum fuscae Br.-Bl 1915

Exclusiu de la unitat. Poc freqüent i de superfície reduïda.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
7230 Molleres alcalines [hàbitat 54.26]

► Superfície cartografiada
624,3329 ha

6. Roques, tarteres, glaceres, coves

61a Pedrusques i clapers silicis, amb *Epilobium collinum*, *Galeopsis pyrenaica*..., de l'estatge montà

► Aspecte

Tarteres de pedra menuda o mitjana, colonitzades per herbes vivaces de mida més aviat petita.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà.

Ambients que ocupa – Peus de vessant, canals, etc.

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Pedruscall format a partir de la descomposició de roques àcides, preferentment esquistos. Malgrat que sota les pedres hi ha una certa proporció de materials fins, no hi trobem un sòl ben estructurat, a causa de la inestabilitat del conjunt.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Epilobium collinum</i>		•	•	
<i>Galeopsis pyrenaica</i>		•	•	
<i>Galeopsis ladanum</i>		•	•	
<i>Galeopsis segetum</i>		•	•	
<i>Galeopsis angustifolia</i>			•	
<i>Senecio viscosus</i>			•	
<i>Linaria repens</i>			•	
<i>Rumex scutatus</i> (badola)			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus i territori catalanidic septentrional i central.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts. La construcció de pistes forestals fa augmentar, localment, la mobilitat de la tartera. També pot ocasionar impactes paisatgístics més o menys significatius.

► Hàbitats CORINE

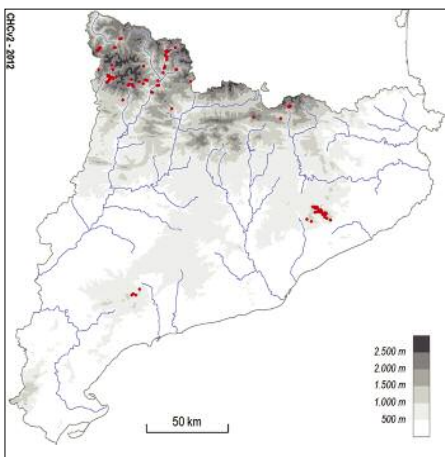
61.12 Pedrusques i clapers silicis, amb *Epilobium collinum*, *Galeopsis* spp..., de l'estatge montà
Galeopsietum brevifoliae O. Bolòs 1974
Linario-Galeopsietum ladani O. Bolòs 1974
Lactuco-Galeopsietum O. Bolòs 1974

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

8110 Tarteres silícies medieuropees i dels indrets freds i humits de l'alta muntanya (*Galeopsietalia ladani* i *Androsacetalia alpinae*)

► Superfície cartografiada

677,6330 ha

61b Pedrusques calcàries, generalment amb *Stipa calamagrostis*, de l'estatge montà poc plujós

▶ Aspecte

Tarteres de pedres calcàries, força diverses pel que fa a la mida dels rocs, a la terra acumulada i al poblament vegetal que les colonitza. S'inclouen aquí els dels terregallers de pedra menuda, poblats per *Stipa calamagrostis*, fins a les pedrusques de blocs relativament grossos, colonitzades per *Gymnocarpium robertianum* o *Nepeta nepetella*. En general, el poblament herbaci és dispers i té un recobriment baix. Hi són freqüents les gramínies que fan tofes grosses i altres herbes vivaces vigoroses.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà.

Ambients que ocupa – Parts baixes de vessant, marges de barrancs, cons de dejecció...

Clima – Medieuropeu.

Substrat i sòl – Substrats carbonàtics (calcàries, calcoesquistos, lutites...) disgregats en petits fragments (predominantment de mida centimètrica) i amb una bona proporció de fracció fina poc consolidada. El conjunt tendeix a estabilitzar-se, però es mou fàcilment per acció directa sobre seu o per efecte dels agents climàtics. El sòl és desestructurat i pobre en matèria orgànica.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Achnatherum calamagrostis</i> (<i>Stipa calamagrostis</i>)			•	
<i>Ptychotis saxifraga</i>			•	
<i>Galeopsis angustifolia</i>			•	
<i>Centranthus lecoqii</i>			•	
<i>Nepeta nepetella</i> (herba de les palomes)			•	
<i>Rumex scutatus</i> (badola)			•	
<i>Gymnocarpium robertianum</i>			•	
<i>Picris hieracioides</i> (parraques)				•
<i>Lavandula angustifolia</i> subsp. <i>pyrenaica</i> (espígol)				•

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus i àrees properes.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts. La construcció de pistes forestals fa augmentar, localment, la mobilitat de la tartera. També pot ocasionar impactes paisatgístics més o menys significatius.

▶ Hàbitats CORINE

61.311 Pedrusques calcàries, amb *Stipa calamagrostis*, *Rumex scutatus*..., de l'estatge montà poc plujós
Picridio rielii-Stipetum calamagrostis O. Bolòs 1960

Galeopsio angustifoliae-Ptychotidetum saxifragae O. Bolòs et J. Vives 1956

Arenario fontqueri-Ptychotidetum saxifragae Romo 1989

Galeopsio angustifoliae-Nepetetum nepetellae I. Soriano 1996

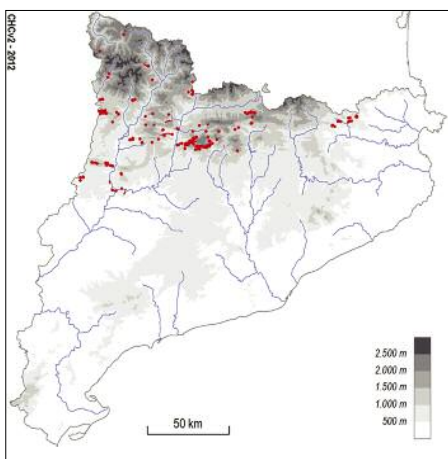
Centranthetum lecoqii Br.-Bl. 1931

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila

▶ Superfície cartografiada

1.013,6139ha

61c Pedrusques de la baixa muntanya mediterrània, catalanooccitanes

► Aspecte

Pedrusques amb un baix recobriment de mates i herbes vivaces força grosses. Poc uniformes en l'aspecte florístic. No hi ha cap espècie dominant i són poques les comunes que siguin significatives.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mediterrània (i terra baixa).

Ambients que ocupa – Generalment a mig vessant o al peu de cingles, clapers.

Clima – Mediterrani o mediterrani muntanyenc.

Substrat i sòl – Sobretot terrenys carbonàtics, però també materials àcids.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Silene inaperta</i>		•	•	
<i>Lactuca viminea</i>		•		
<i>Brassica robertiana</i> (col borda)			•	
<i>Ptychotis saxifraga</i>			•	
<i>Laserpitium gallicum</i>			•	
<i>Euphorbia nevadensis</i> subsp. <i>aragonensis</i>			•	
<i>Plantago sempervirens</i> (matafoc)			•	
<i>Saponaria ocymoides</i> (falsa alfàbrega)			•	

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic i Prepirineus centrals.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts. Localment és afectat per la proximitat de pedreres.

► Hàbitats CORINE

61.32 Pedrusques de la baixa muntanya mediterrània, catalanooccitanes

Conopodio-Laserpitietum gallici O. Bolòs 1967

Lactuco-Silenetum inapertae O. Bolòs 1956

Centrantho-Euphorbietum aragonensis O. Bolòs 1967

Alyso-Brassicetum robertianae Mol. 1960

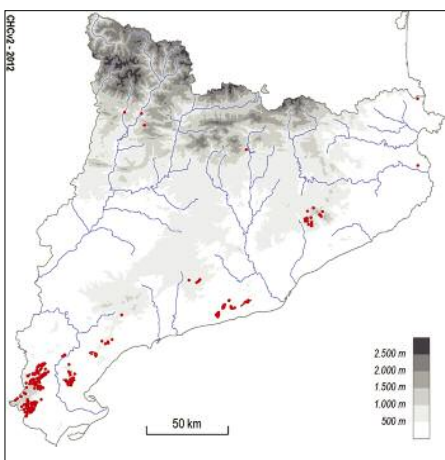
Plantagini-Saponarietum ocymoidis O. Bolòs 1983

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila

► Superfície cartografiada

1.193,4491 ha

61d Tarteres i pedrusques silícies de l'alta muntanya

► Aspecte

Esbaldregalls formats per pedres de mida diversa (des de centimètriques a mètriques), amb un poblament vegetal molt divers, depenent sobretot de la mida de les pedres i de la dinàmica de vessant. Generalment, són colonitzats molt esparsament per herbes poc aparents, sovint de tons grisencs, algunes de perennes i amb mecanismes de resistència a la mobilitat del substrat, i d'altres d'annuals. Els esbaldregalls de blocs més grossos solen estar gairebé mancats de vegetació.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges alpi, subalpi i subnival.

Ambients que ocupa – Vessants d'exposició diversa, generalment al peu de cingles i roques o en vessants rostos i rocallosos.

Clima – Alpi o subalpi.

Substrat i sòl – Roques de natura silícia (generalment esquistos o granits). Sòl molt poc desenvolupat, sovint quasi inexistent, si bé en molts casos hi ha una certa acumulació de terra per sota de l'horitzó superficial (format quasi exclusivament per pedres).

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat herbaci				
<i>Carduus carlinoides</i>			•	
<i>Oxyria digyna</i>			•	
<i>Pritzelago alpina</i>			•	
<i>Senecio leucophyllus</i> (herba blanca)			•	
<i>Xatardia scabra</i> (julivert d'isard)			•	
<i>Cerastium pyrenaicum</i>			•	
<i>Galium cometerrhizon</i>			•	
<i>Cryptogramma crispera</i>			•	
<i>Viola diversifolia</i> (pensament de pedrusca)			•	
<i>Dryopteris oreades</i>			•	
<i>Leucantheropsis alpina</i>			•	
<i>Galeopsis pyrenaica</i> subsp. <i>nana</i>			•	
<i>Poa cenisia</i> subsp. <i>sardoa</i>			•	
<i>Epilobium collinum</i>			•	
<i>Crepis pygmaea</i>			•	
<i>Paronychia polygonifolia</i>			•	
<i>Iberis spathulata</i>			•	
<i>Linaria alpina</i>			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus axials.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

► Hàbitats CORINE

61.1113 Tarteres silícies amb *Oxyria digyna*, poc mòbils, dels obacs dels estatges alpi i subnival
Doronico viscosi-Oxyrietum dyginae Gruber 1978
Exclusiu de la unitat. Hàbitat molt poc freqüent, que, a més, ocupa superfícies petites.

61.331+ Pedrusques silícies, amb *Poa cenisia*, *Carduus carlinoides*..., càlides i seques, de l'estatge alpi inferior (i del subalpi)
Galeopsis-Poetum fontqueri Br.-Bl. 1948
Exclusiu de la unitat. És un hàbitat freqüent.

61.332+ Tarteres silícies, amb herba blanca (*Senecio leucophyllus*), julivert d'isard (*Xatardia scabra*)..., fredes, de l'estatge alpi
Senecietum leucophylli Br.-Bl. 1948
Poa cenisiae-Xatardietum scabrae Baudière et Serve 1975
Exclusiu de la unitat. Freqüent, si bé es troba restringit als Pirineus orientals.

61.341 Pedrusques i clapers calcaris o esquistosos, amb *Iberis spathulata*, *Viola diversifolia*..., de l'estatge alpi
Iberidetum spathulatae Br.-Bl. 1948
Violetum diversifoliae (Br.-Bl.) Fdz. Casas 1970
Hàbitat inclòs també dins de la unitat 61e. Més aviat poc freqüent.

61.371+ Caos de blocs silícies, colonitzats per falgues, de l'alta muntanya
Cryptogramma crispae-Dryopteridetum oreadis Rivas Mart. 1977
Exclusiu de la unitat. Hàbitat molt freqüent.

63.2 Glaceres rocalloses

Exclusiu de la unitat. Hàbitat rar.

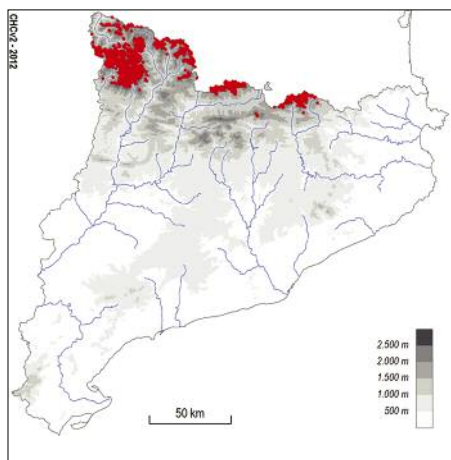
► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

8110 Tarteres silícies medioeuropees i dels indrets freds i humits de l'alta muntanya (*Galeopsietalia ladani* i *Androsacetalia alpinae*) [hàbitat 61.1113]

8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila [hàbitats 61.331+, 61.332+, 61.371+ i 61.341]

8340 Glaceres permanents [hàbitat 63.2]

► Superficie cartografiada
15.899,1176 ha

61e Tarteres i pedrusques calcàries de l'alta muntanya

► Aspecte

Esbaldregalls d'aspecte variable, amb pedres de mida diversa (des de menys de deu centímetres fins a blocs decimètrics), depenent del tipus d'enderroc. També és variable la mobilitat, ja que inclouen des de tarteres pràcticament fixades fins a pedregars força mòbils. El recobriment de la vegetació és sempre poc important, llevat quan hi ha poblaments de *Petasites paradoxus*, i el nombre total d'espècies és baix. Les plantes que hi viuen presenten adaptacions (tiges i fulles densament agrupades a la base, rizomes llargs i ramificats, aparell subterrani dens i embullat, arrels pivotants llargues i gruixudes, etc.) per ancorar-se a la capa de sòl que hi ha sota les pedres, retenir la terra i fer front a la mobilitat del substrat.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i alpí. Més rarament, muntanya mitjana (estatge montà).

Ambients que ocupa – Ambients molt diversos.

Clima – Alpí o subalpí (o medioeuropeu).

Substrat i sòl – Esbaldregalls de roques calcàries, de roques esquistoses poc àcides o de calcoesquistos. Sota les pedres hi ha una capa de sòl ric en carbonats, de gruix i humitat variables.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Crepis pygmaea</i>			•	•
<i>Iberis spathulata</i>			•	•
<i>Rumex scutatus</i> (badola)			•	•
<i>Viola diversifolia</i> (pensament de pedrusca)			•	•
<i>Aquilegia montsicciana</i> (corniol)				•
<i>Arenaria ligericina</i>				•
<i>Campanula cochlearifolia</i> (campaneta)			•	
<i>Cerastium alpinum</i> subsp. <i>lanatum</i>			•	
<i>Cerastium pyrenaicum</i>			•	
<i>Cirsium glabrum</i> (cardigassa blanca)			•	
<i>Doronicum grandiflorum</i>			•	
<i>Festuca glacialis</i>			•	
<i>Festuca pyrenaica</i>			•	
<i>Galeopsis pyrenaica</i>			•	
<i>Galium cometerrhizon</i>			•	
<i>Gymnocarpium robertianum</i>			•	
<i>Papaver lapeyrousianum</i> (paramà alpí)			•	
<i>Petasites paradoxus</i>			•	
<i>Petrocallis pyrenaica</i>			•	
<i>Pritzelago alpina</i>			•	
<i>Ranunculus parnassifolius</i> (herba del mal gra)			•	
<i>Saxifraga oppositifolia</i>			•	
<i>Silene vulgaris</i> subsp. <i>prostrata</i>			•	
<i>Veronica nummularia</i>			•	
<i>Xatardia scabra</i> (julivert d'isard)			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus, i Prepirineus (sobretot als orientals).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts. Localment és afectat pel pas d'excursionistes.

► Hàbitats CORINE

61.231 Tarteres calcàries, amb *Petasites paradoxus*, *Gymnocarpium robertianum*..., d'indrets frescals de l'estatge subalpí

Moehringio-Gymnocarpium robertiani (Jenny-Lips) Lippert 1966

Petasitetum paradoxo Beg 1922

Exclusiu de la unitat. Poc probable. Sol fer clapes molt petites.

61.341 Pedrusques i clapers calcaris o esquistosos, amb *Iberis spathulata*, *Viola diversifolia*..., de l'estatge alpí

Iberidetum spathulatae Br.-Bl. 1948

Iberido-Ranunculetum heterocarpae Gruber 1975

Festucetum glacialis-pyrenaicae Rivas Mart. 1977

Violetum diversifoliae (Br.-Bl.) Fdz. Casas 1970

Exclusiu de la unitat. Juntament amb l'hàbitat següent, força probable.

61.342 Tarteres calcàries, amb *Crepis pygmaea*, de vessants rostos de l'alta muntanya

Doronico-Crepidetum pygmaeae Br.-Bl. 1948

Exclusiu de la unitat. Força probable.

61.345 Tarteres calcàries, amb *Xatardia scabra* (julivert d'isard) o *Cirsium glabrum*..., poc mòbils, de l'estatge subalpí

Festuco-Cirsietum glabri G. Montserrat 1987

Aquilegio-Xatardietum scabrae O. Bolòs et P. Monts. 1974

Festucetum scopariae (Suspl.) Br.-Bl. 1948 sub-ass. *cirsietosum glabri*

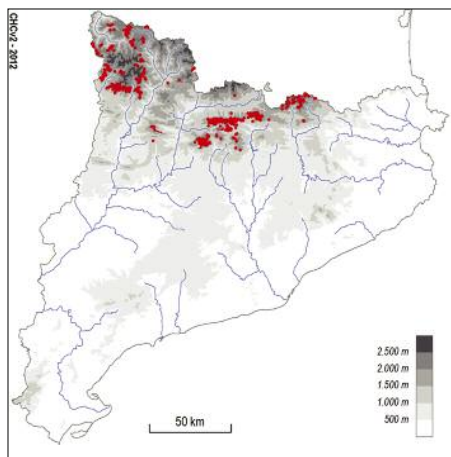
Exclusiu de la unitat. Poc probable.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

8120 Tarteres calcàries dels indrets frescals de muntanya [hàbitat 61.231]

8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila [hàbitats 61.341, 61.342, 61.345]

► Superfície cartografiada
4.431,1681 ha

61f Terrers calcaris, generalment margosos o bé guixencs, amb vegetació molt esparsa o quasi nus

► Aspecte

Àrees erosionades, generalment molt pendents, sense vegetació o amb vegetació molt esparsa. Si l'erosió ve de molt antic, poden correspondre a vessants de petits pujols al mig d'una plana, com a testimoni del relleu desaparegut. *Badland* és el terme que utilitzen els geomorfòlegs per designar aquests aixaragallaments generalitzats, en què se solen diferenciar una zona d'erosió molt activa, sense plantes, un canal de transport, igualment nu, i una zona basal (tâlveg) amb deposició de materials on creixen sobretot herbes i algunes mates o arbustos.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà. Terra baixa: contrades mediterrànies interiors. Muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Marges de barrancs, especialment fons de vall i parts baixes dels vessants; turons margosos.

Clima – Medioeuropeu submediterrani o mediterrani. Els episodis de precipitació torrencial i l'acusada amplitud tèrmica diària i estacional són decisius per al manteniment d'aquest hàbitat.

Substrat i sòl – Especialment lutites, fàcils d'alterar superficialment per acció física. Sòl inexistent o reduït als primers estadis de l'edafogènesi.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Achnatherum calamagrostis</i>			•	
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs de marge)			•	
<i>Erucastrum nasturtiifolium</i> (ravenissa groga)			•	
<i>Tussilago farfara</i> (pota de cavall)			•	
<i>Genista scorpius</i> (argelaga)			•	
<i>Thymus vulgaris</i> (timó)			•	
<i>Lithospermum fruticosum</i> (sanguinària blava)			•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus, i especialment Prepirineus (conca de Tremp, capçalera del Llobregat...); territoris ausosegàrric i catalanidic central (i, més localment, catalanidic meridional i sicòric).

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts. Són afavorits per la sobrepastura, el trepig, el foc... i per qualsevol acció que elimini la coberta vegetal (encara que sigui en petita part, ja que el badland pot créixer a partir de qualsevol àrea nua de vegetació). L'obertura de vies de comunicació pot incidir notablement tant en la formació dels badlands com en la persistència i l'expansió dels que ja existeixen.

Atès que l'expansió dels terrers suposa un problema ambiental, sovint es prenen mesures per limitar-la.

► Hàbitats CORINE

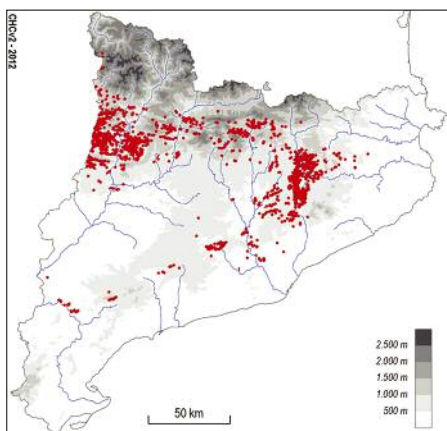
61.51+ Terrers (badlands) calcaris, generalment margosos o bé guixencs, amb vegetació molt esparsa o quasi nus

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

8.357,2505 ha

61g Terrers silicis, generalment argilosos o gresencs, amb vegetació molt esparsa o quasi nus

► Aspecte

Terrers, sovint de coloració rogenca, formats generalment per gresos, on destaca, a la part baixa, una certa acumulació de col·luvions. La natura de la roca (amb tendència a clivellar-se) afavoreix la instal·lació de pins (especialment pi roig) que no passen, però, d'individus juvenils o, si prosperen, queden nans i reguats.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge de muntà.

Ambients que ocupa – Marges de barrancs, en posició topogràfica diversa.

Clima – Medioeuropeu submediterrani o mediterrani; amb una acusada amplitud tèrmica i amb precipitacions torrencials poc o molt freqüents.

Substrat i sòl – Aquest hàbitat apareix principalment sobre gresos rogencs o bigarrats, que s'esmicolen molt fàcilment (més rarament sobre argiles compactes), neutres o poc àcids. Sòl inexistent o reduït als primers estadis del procés d'edafogènesi. No és rar que s'hi conservin petites àrees amb restes del sòl de la vegetació prèvia a la formació del badland.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Ligusticum lucidum</i>			•	
<i>Paronychia kapela</i>			•	
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)			•	
<i>Genista scorpius</i> (argelaga)			•	
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)			•	
<i>Cistus laurifolius</i> (estepa de muntanya)			•	
<i>Lotus corniculatus</i>				•
<i>Chamaespartium sagittale</i> (gaiol)				•

► Distribució dins el territori català

Pirineus, des de l'Alta Ribagorça a l'alta Garrotxa, i (molt més localment) territori catalanídic septentrional i central.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts. Són afavorits per la sobrepastura, el trepig, el foc... i per qualsevol acció que elimini la coberta vegetal (encara que sigui en petita part, ja que el badland pot créixer a partir de qualsevol àrea nua de vegetació). L'obertura de vies de comunicació pot incidir notablement tant en la formació dels badlands com en la persistència i l'expansió dels que ja existeixen.

Atès que l'expansió dels terrers suposa un problema ambiental sovint es prenen mesures per limitar-la.

► Hàbitats CORINE

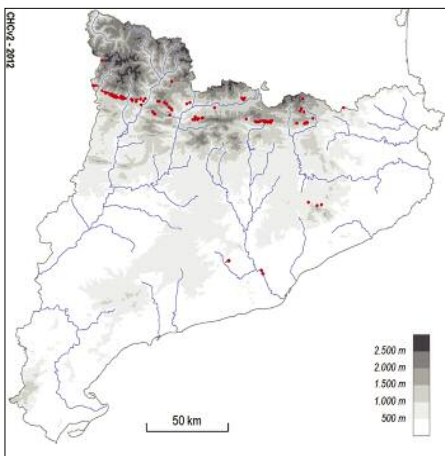
61.52* Terrers (badlands) silicis, generalment argilosos o gresencs, amb vegetació molt esparsa o quasi nus

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

1.011,6682 ha

62a Cingles i penyals calcaris de les contrades mediterrànies càlides

► Aspecte

Fisiognomia força diversa segons la natura de la roca i la situació fisiogràfica. Als indrets solells s'hi fan poblaments dispersos de mates, petites o mitjanes, sovint de fullatge blanquinós, que arrelen a les esclletes de la roca, amb les quals es barregen herbes vivaces, graminoides o de fulla plana. Hi predominen les plantes adaptades a la sequera i a les altes temperatures, que exhibeixen caràcters morfològics especials (pilositat densa, fulles crasses, petites o convolutes...). En obagues o en llocs ombrejats, els tapissos de molses cobreixen densament els relleixos i els replanets de la roca, i s'estenen, fins i tot, per les parets verticals; entremig hi creixen esparsament algunes falgueres, resistent a llargs períodes d'eixut, i algunes plantes crasses.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mediterrània (i muntanya mitjana).

Ambients que ocupa – Parets de roca i esqueis d'orientació diversa.

Clima – Medieuropeu, mediterrani muntanyenc o mediterrani. Hàbitat lligat sobretot al topoclima concret de cada pany de roca.

Substrat i sòl – Roques carbonàtiques, generalment calcàries compactes, però també gresos i conglomerats fissurats. No es pot parlar de sòl en sentit estricte, però a les esclletes i replanets s'hi acumulen materials fins i matèria orgànica que retenen l'aigua d'escolament i permeten el creixement de les plantes.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes vasculares				
<i>Jasonia saxatilis</i> (te de roca)			•	
<i>Linaria origanifolia</i> subsp. <i>cadevalli</i>			•	
<i>Lavatera maritima</i> (malva de roca)			•	
<i>Cheilopholus intybaceus</i>			•	
<i>Satureja fruticosa</i> (poniol)			•	
<i>Melica arrecta</i>			•	
<i>Piptatherum coerulescens</i>			•	
<i>Polypodium vulgare</i> s.l. (polipodi)			•	
<i>Ceterach officinarum</i> (dauradella)			•	
<i>Asplenium trichomanes</i> (falzia roja)			•	
<i>Umbilicus rupestris</i> (barretets)			•	
<i>Sedum dasyphyllum</i> (crespinel)			•	
Molses				
<i>Ctenidium molluscum</i>			•	
<i>Pterogonium ornithopodioides</i>			•	

dom. ab. sign. sec.

Líquens	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Verrucaria</i> spp.				
<i>Xanthoria</i> spp.				
<i>Caloplaca</i> spp.				
<i>Rocella phycopsis</i> (orxella)				
<i>Anema nummularia</i>				

► Distribució dins el territori català

Sobretot a les contrades mediterrànies i als Prepirineus.

► Usos i problemes de conservació

Usat per extreure roca calcària, practicar l'escalada i recol·lectar plantes remeieres.

En alguns sectors es recullen plantes remeieres, com ara el poniol o el te de roca, cosa que no suposa cap amenaça important mentre no es faci de manera excessiva. La pràctica de l'escalada també pot ser perjudicial als indrets més freqüentats. L'explotació de les roques calcàries per extreure'n pedra és molt més greu, ja que comporta l'eliminació de l'hàbitat.

► Hàbitats CORINE

62.1111 Roques calcàries amb vegetació casmofítica, termòfila, de les contrades mediterrànies

Diantho-Lavateretum maritima (Br.-Bl. et Meier)
Br.-Bl. 1952

Jasonio-Linarietum cadevallii A. Bolòs et O. Bolòs
1950

Melico-Saturejetum fruticosae O. Bolòs et J. Vives
1957

Sedo-Piptatheretum coerulescentis O. Bolòs et
Vigo 1984

Exclusiu de la unitat. Força freqüent i de superfície mitjana.

62.1115 Roques calcàries ombrejades, amb vegetació comofítica de molses i falgueres, de les contrades mediterrànies

Anomodonto-Polypodietum australis Br.-Bl. 1931

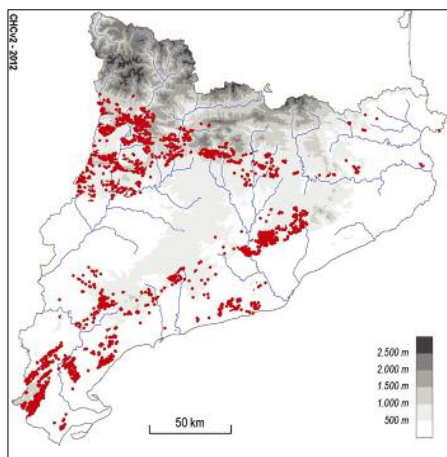
Exclusiu de la unitat. Poc freqüent i de superfície reduïda.

62.41 Roques calcàries colonitzades per líquens, no litorals

Forma part també de la unitat 62b. Ocupa superfícies extenses i sol ser dominant.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
8210 Costers rocosos calcaris amb vegetació rupícola [llevat de l'hàbitat 62.41]

► Superfície cartografiada
14.348,2929 ha

62b Cingles i penyals calcaris de muntanya

► Aspecte

Roques d'aspecte divers, amb un recobriment variable de líquens i on les plantes superiors, si existeixen, resten limitades a esclètxes, replanets i relleixos on s'acumula una mica de sòl. El recobriment de la vegetació normalment és baix, llevat dels casos en què hi ha poblacions importants d'orella d'ós, de molses o de petites mates (lluqueta nana, púdol menut...) arrapades a la roca. Les formes vegetals que hi predominen són hemicriptòfits en roseta, petits camèfits pulvínifomes, nanofaneròfits, molses i líquens; moltes presenten adaptacions per suportar períodes de sequera.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges alpi i subalpi, muntanya mitjana i muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Ambients molt diversos.

Clima – Alpi, subalpi, medioeuropeu o mediterrani muntanyenc.

Substrat i sòl – Roques calcàries o conglomeràtiques. A les esclètxes, replans i relleixos s'hi acumula una capa de sòl, normalment prima i amb carbonats, d'humitat variable (depenent de les condicions locals i temporals).

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantas vasculares				
<i>Ramonda myconi</i> (orella d'ós)			•	
<i>Antirrhinum molle</i> (gatolins)			•	
<i>Artemisia umbelliformis</i>			•	
<i>Asplenium fontanum</i> (falguereta de roca)			•	
<i>Asplenium ruta-muraria</i> (falzia blanca)			•	
<i>Asplenium trichomanes</i> (falzia roja)			•	
<i>Asplenium viride</i> (falzia verda)			•	
<i>Brassica repanda</i> (ravenissa de roca)			•	
<i>Campanula affinis</i> (campaneta gran)			•	
<i>Campanula speciosa</i> (campaneta gran)			•	
<i>Cystopteris fragilis</i>			•	
<i>Erinus alpinus</i>			•	
<i>Globularia repens</i> (lluqueta de roca)			•	
<i>Hieracium amplexicaule</i>			•	
<i>Lonicera pyrenaica</i> (xuclamel de roca)			•	
<i>Moehringia muscosa</i> (herba prima)			•	
<i>Petrocoptis montsicciana</i>			•	
<i>Polypodium vulgare</i> s.l. (polipodi)			•	
<i>Potentilla alchemilloidis</i> (peucrist)			•	
<i>Potentilla caulescens</i> (te de soqueta)			•	
<i>Potentilla nivalis</i>			•	
<i>Rhamnus pumilus</i> (púdol menut)			•	
<i>Salix tarraconensis</i>			•	
<i>Sarcocapnos enneaphylla</i> (herba freixurera)			•	
<i>Saxifraga catalaunica</i> (corona de reina)			•	
<i>Saxifraga corbariensis</i> (herba del nord)			•	
<i>Saxifraga longifolia</i> (corona de rei)			•	
<i>Saxifraga media</i>			•	

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Saxifraga paniculata</i>			•	
<i>Silene borderei</i>			•	
Molses				
<i>Anomodon viticulosus</i>			•	
<i>Ctenidium molluscum</i>			•	
<i>Homalothecium sericeum</i>			•	
<i>Neckera complanata</i>			•	
<i>Neckera crispa</i>			•	
Líquens				
<i>Acarospora scabra</i>				
<i>Aspicilia calcarea</i>				
<i>Caloplaca</i> spp.				
<i>Polyblastia</i> spp.				
<i>Thelidium</i> spp.				
<i>Verrucaria nigrescens</i>				
<i>Xanthoria calcicola</i>				
<i>Xanthoria elegans</i>				
<i>Theloschistes contortuplicatus</i>				

► Distribució dins el territori català

Pinereu (incloent-hi els Prepirineus) i territoris olositànic, ruscinic, ausosegàrric i catalanídic.

► Usos i problemes de conservació

En general no se'n fa cap ús, però en alguns sectors s'hi practica l'escalada i, especialment a prop de zones urbanes, és usat per a l'extracció de roca per a la construcció.

L'escalada pot causar problemes puntuals de conservació d'algunes espècies de flora rara o amenaçada, mentre que l'obertura de pedreres suposa l'eliminació d'aquest hàbitat.

► Hàbitats CORINE

62.12 Roques calcàries, amb *Saxifraga media*, *Potentilla nivalis*, *P. alchemilloidis*..., de l'alta muntanya pirinenca

Saxifragetum mediae Br.-Bl. 1934 em. nom. 1948
Saxifrago longifoliae-Ramondetum myconii Br.-Bl. 1934 subass. *valerianetosum apulae*
Asperulo-Dethawietum tenuifoliae Gruber 1976
Hieracio-Potentilletum alchemilloidis Vigo et Soriano 1984

Saxifrago caesia-Valerianetum apulae Carrillo et Ninot 1986

Sileno borderei-Potentilletum nivalis (G. Monts.) Ninot et Soriano 1996

Exclusiu de la unitat. Força probable.

62.151 Roques calcàries, amb *Potentilla caulescens*, *Saxifraga longifolia*, *Asplenium fontanum*..., de l'estatge montà i de les muntanyes mediterrànies *Petrocoptido-Antirrhinetum mollis* O. Bolòs 1954 *Saxifragetum catalaunicae* Br.-Bl. et Font Quer 1934 *Hieracio-Salicetum tarraconensis* Br.-Bl. et O. Bolòs 1950 *Antirrhinetum pertegasii* O. Bolòs 1967 *Ramondo-Asplenietum fontani* O. Bolòs et Masalles 1983 *Valeriano longifoliae-Petrocoptidetum hispanicae* O. Bolòs et Monts. ex Fernández Casas 1970 *Saxifraga longifoliae-Ramondetum myconii* Br.-Bl. 1934 *Asplenietum catalaunici* Fdz. Casas cor. Bolòs et Vigo 1984

Exclúsiu de la unitat. És l'hàbitat més probable.

62.152 Roques calcàries ombrejades i sovint humides, amb diverses falgueres (*Cystopteris fragilis*...), dels estatges montà i subalpí *Aspleno-Cystopteridetum fragilis* Oberd. (1936) 1949

Exclúsiu de la unitat. Molt poc probable.

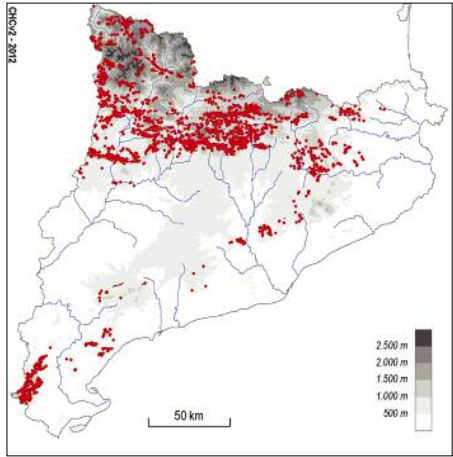
62.1C+ Roques calcàries ombrejades, amb vegetació comofítica de molses i falgueres, de l'estatge montà i de la muntanya mediterrània *Anomodonto-Moehringietum muscosae* O. Bolòs et J. Vives 1957 *Polypodio cambrici-Saxifragetum corbariensis* Molero et Pujadas 1984

Exclúsiu de la unitat. Poc probable.

62.41 Roques calcàries colonitzades per líquens, no litorals
No exclúsiu de la unitat. Forma part també de la unitat 62a. Força probable.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
8210 Costers rocosos calcaris amb vegetació rupícola [llevat de l'hàbitat 62.41]

► Superfície cartografiada
11.567,7608 ha

62c Cingles i penyals silícis de muntanya

► Aspecte

Roques d'aspecte divers, amb un recobriments variable de líquens i on les plantes superiors, si existeixen, resten limitades a esclerxes, replanets i relleixos, on s'acumula una mica de sòl. Les plantes que hi viuen són sobretot hemicriptòfits i petits camèfits, i moltes presenten adaptacions (viscositat, pilositat, suculència, formes en coixinet, etc.) per suportar condicions de sequera temporal. La flora, més aviat pobra, varia segons les condicions ambientals de l'indret, i també territorialment, vista l'àrea de distribució restringida d'alguns dels seus elements. Quan les condicions d'humiditat són favorables, s'hi estableixen algunes moises, i llavors el recobriments de la vegetació, que normalment és baix, pot ser més important.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subnival, alpí i subalpí, muntanya mitjana i muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Ambients molt diversos.

Clima – Alpí, subalpí, medioeuropeu o mediterrani muntanyenc.

Substrat i sòl – Roques silícies. A les esclerxes i replanets s'hi acumulen sòls prims, normalment de reacció àcida, de vegades rics en matèria orgànica.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes vasculares				
<i>Androsace vandellii</i>			•	
<i>Antirrhinum asarina</i> (asarina)			•	
<i>Asplenium septentrionale</i> (falzia prima)			•	
<i>Asplenium trichomanes</i> (falzia roja)			•	
<i>Draba fladnizensis</i>			•	
<i>Draba tomentosa</i> subsp. <i>subnivalis</i>			•	
<i>Polypodium vulgare</i> s.l. (polipodi)			•	
<i>Primula latifolia</i> (viola de Sant Josep)			•	
<i>Saxifraga corbariensis</i> (herba del nord)			•	
<i>Saxifraga nervosa</i>			•	
<i>Saxifraga pentadactylis</i>			•	
<i>Saxifraga pubescens</i>			•	
<i>Saxifraga vayredana</i> (herba de Sant Segimon)			•	
<i>Sedum brevifolium</i> (crespinell)			•	
<i>Sedum hirsutum</i> (crespinell)			•	
Moises				
<i>Homalothecium sericeum</i>			•	
<i>Hypnum cupressiforme</i>			•	
<i>Leucodon sciurooides</i>			•	
Líquens				
<i>Lecanora</i> spp.				
<i>Lecidea</i> spp.				
<i>Pertusaria</i> spp.				
<i>Rhizocarpon geographicum</i>				
<i>Rhizoplaca</i> spp.				

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Umbilicaria</i> spp.				
<i>Lasallia pustulata</i>				
<i>Acarospora oxytona</i>				

► Distribució dins el territori català

Prineus, Prepirineus i territori catalanídic septentrional.

► Usos i problemes de conservació

En general no se'n fa cap ús, però en alguns sectors s'hi practica l'escalada i, especialment a prop de zones urbanes, és usat per a l'extracció de roca per a la construcció. És molt puntual la recol·lecció de plantes remeieres.

L'escalada pot causar problemes de conservació d'algunes espècies de flora rara o amenaçada, mentre que l'obertura de pedreres suposa l'eliminació d'aquest hàbitat. L'herba de Sant Segimon actualment té protecció legal, però havia estat recol·lectada de forma important amb finalitats remeieres.

► Hàbitats CORINE

62.211 Roques silícies, amb *Androsace vandellii*..., de l'alta muntanya

Saxifragetum pubescentis Br.-Bl. (1934) 1948

Artemisio-Drabetum Br.-Bl. 1948

Saxifraga nervosae-Androsacetum vandellii

Carrillo et Ninot 1986

Saxifragetum iratanae Nègre 1969

Exclusiu de la unitat i, de molt, el més probable.

62.26 Roques silícies, amb asarina (*Antirrhinum asarina*)..., de l'estatge montà plujós (i dels llocs frescals de terra baixa)

Antirrhino asarinae-Sedetum brevifolii Br.-Bl. (1934) 1952

Saxifragetum vayredanae Br.-Bl. 1934

No exclusiu de la unitat. Forma part també de la unitat 62d. Força probable.

62.2A+ Roques silícies ombrejades, amb vegetació comofítica de moises i falgueres, de l'estatge montà

Polypodio cambrici-Saxifragetum corbariensis Molero et Pujadas 1984

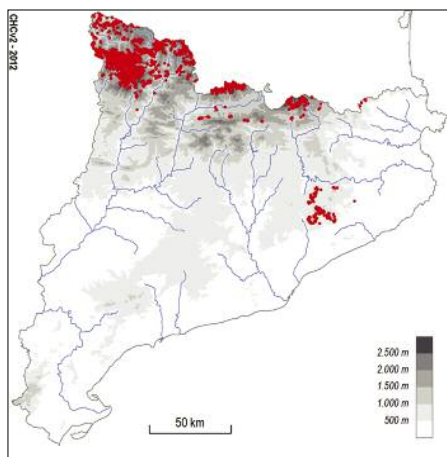
Sedo-Polypodietum vulgaris O. Bolòs et Masalles 1983

Exclusiu de la unitat. Molt poc probable.

62.42 Roques silícies colonitzades per líquens, no litorals
No exclusiu de la unitat. Forma part també de la unitat 62d. Força probable.

- Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
8220 Costers rocósos silícis amb vegetació rupícola
[llevat de l'hàbitat 62.42]

- Superfície cartografiada
15.966,9280 ha

62d Cingles i penyals silícis de les contrades mediterrànies càlides

► Aspecte

Roques i murs de pedra, amb un recobriment variable de líquens i on les plantes superiors, si existeixen, resten limitades a esclètxes i replanets. Els vegetals que hi viuen estan ben adaptats a resistir llargs períodes de sequera: falgueres capaces d'entrar en estat de vida latent quan es deshidraten, plantes amb flor que acumulen aigua en llurs fulles suculentos, gramínies d'afinitat tropical, etc. El recobriment de la vegetació gairebé sempre és baix.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (contrades marítimes subhúmedes, principalment).

Ambients que ocupa – Ambients molt diversos. Ocasionalment, murs de pedra seca.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Roques silícies. El sòl que s'acumula a les esclètxes i als replanets és prim, neutre o de reacció àcida.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes vasculares				
<i>Antirrhinum asarina</i> (asarina)			•	
<i>Cheilanthes maderensis</i>			•	
<i>Cheilanthes tinaei</i>			•	
<i>Cosentinia vellea</i>			•	
<i>Notholaena marantae</i>			•	
<i>Pellaea calomelanos</i>			•	
<i>Sedum telephium</i> (fabària)			•	
<i>Polypodium cambricum</i> (polipodi)			•	
<i>Sempervivum tectorum</i> (matafoc)			•	
<i>Andropogon distachyos</i>				•
<i>Umbilicus rupestris</i> (barretets)				•
Líquens				
<i>Aspicilia</i> spp.				
<i>Tephromela atra</i>				
<i>Candelariella vitelina</i>				
<i>Lecidella carpathica</i>				
<i>Xanthoparmelia</i> spp.				
<i>Caloplaca</i> spp.				
<i>Acarospora</i> spp.				
<i>Buellia</i> spp.		zz		
<i>Pertusaria</i> spp.				
<i>Lecanora</i> spp.				
<i>Ramalina</i> spp.				

► Distribució dins el territori català

Territoris olositànic, ruscínic i catalanidic septentrional i central. Puntualment als Prepirineus centrals.

► Usos i problemes de conservació

En general no se'n fa cap ús, però en alguns sectors s'hi practica l'escalada i, especialment a prop de zones urbanes, és usat per a l'extracció de roca per a la construcció.

L'escalada pot causar problemes puntuals de conservació d'algunes espècies de flora rara o amenaçada, mentre que l'obertura de pedreres suposa l'eliminació d'aquest hàbitat.

► Hàbitats CORINE

62.26 Roques silícies, amb asarina (*Antirrhinum asarina*)..., de l'estatge montà plujós (i dels llocs frescos de terra baixa)

Antirrhinetum asarinae Br.-Bl. 1915

No exclusiu de la unitat. Forma part també de la unitat 62c. Poc probable.

62.28 Roques silícies, càlides i seques (amb *Cheilanthes tinaei*), de les contrades mediterrànies *Cheilantheum fragrantis-marantae* O. Bolòs 1956 *Umbilico-Cheilantheum maderensis* Franquesa 1996

Exclusiu de la unitat. Poc probable.

62.2B+ Roques silícies ombrejades, amb vegetació comofítica de molses i falgueres, de les contrades mediterrànies

Selaginello-Anogrammetum leptophyllae R. Mol. 1937

Sedo-Polypodietum cambrici O. Bolòs et J. Vives 1957

Narcisso-Arisaretum simorrhini O. Bolòs 1962

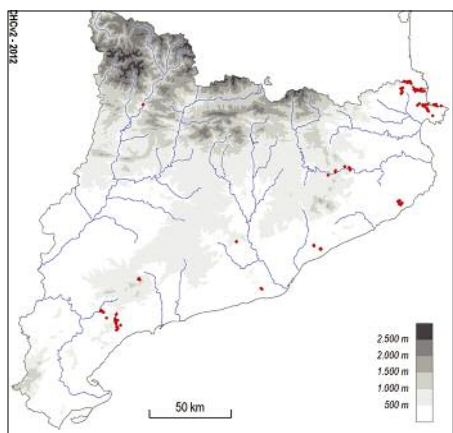
Exclusiu de la unitat. Molt poc probable.

62.42 Roques silícies colonitzades per líquens, no litorals No exclusiu de la unitat. Forma part també de la unitat 62c. És l'hàbitat més probable dins la unitat.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

8220 Costers rocósos silícis amb vegetació rupícola [llevat de l'hàbitat 62.42]

► Superficie cartografiada
658,5699 ha

62d1 Terraprimis silícis amb matafocs (*Sempervivum* spp.) i crespínells (*Sedum* spp.) d'indrets rocosos dels estatges montà i subalpí

▶ Aspecte

Replanets, esclatxes de roca i terraprimis, colonitzats predominantment per plantes suculentas. No hi falten, però, les tofes compactes d'algunes graminies de fulla dura i altres herbes vivaces resistents a la seca. Hi tenen també una certa importància les plantes anuals de mida petita.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana i, més rarament, estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Àrees rocalloses, especialment superfícies planes o poc pendents.

Clima – Medieuropeu (o subalpí). Topoclima caracteritzat per una amplitud tèrmica diària força acusada.

Substrat i sòl – Roques àcides, generalment esquistos foscos. Sòl incipients, amb molt poca capacitat de retenció d'aigua i pobres en nutrients (la majoria de les plantes arrelen a les fissures de la roca).

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Sempervivum tectorum</i> (matafoc comú)		•	•	
<i>Sempervivum arachnoideum</i> (matafoc teranyinós)		•	•	
<i>Sedum rupestre</i> subsp. <i>reflexum</i> (crespínell)		•	•	
<i>Sedum anglicum</i> subsp. <i>pyrenaicum</i> (crespínell)		•	•	
<i>Sedum annuum</i> (crespínell)		•	•	
<i>Sedum album</i> (crespínell blanc)		•		
<i>Scleranthus perennis</i>		•		
<i>Allium senescens</i> (all colombi)		•		
<i>Festuca gr. ovina</i>				•
<i>Silene rupestris</i>				•
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)				•

▶ Hàbitats CORINE

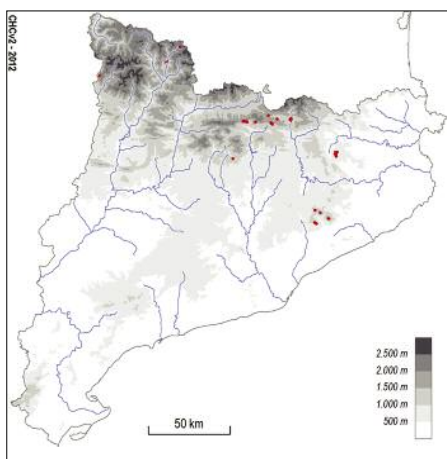
62.31+ + 36.2p Vegetació pionera, amb matafocs (*Sempervivum* spp.) i crespínells (*Sedum* spp.), de terraprimis silícis dels estatges montà i subalpí
Trifolio-Thymetum caroli Font et Vigo 1984
Sempervivo tectorum-Sedum rupestris O. Bolòs 1983
Sileno-Sedetum pyrenaici Tx. et Oberd. 1958

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

8230 Terraprimis silícis amb vegetació pionera (*Sedo-Scleranthion*)

▶ Superfície cartografiada

135,1235 ha

▶ Distribució dins el territori català

Pirineus i territori catalanidic septentrional (Montseny).

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts.

62e Codines amb caragoles (*Erodium rupestre*, *E. glandulosum*), *Arenaria aggregata*, *Allium senescens*..., en terrenys calcaris o conglomeràtics, a la muntanya mitjana poc plujosa i a les serres catalanídiques

► Aspecte

Codines i afloraments rocosos, poblats per petites mates, per herbes anuals i per algunes plantes bulboses, que es desenvolupen durant el període humit de la primavera. Les fissures més amples poden ser colonitzades per arbustos força grossos, com la savina o el boix.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Roques planeres o lleugerament pendents, sovint en situació culminal, on hi ha una erosió molt activa, especialment a causa del vent.

Clima – Mediterrani muntanyenc. Topoclima caracteritzat pels forts contrastos de temperatura i d'humiditat i una intensa acció del vent.

Substrat i sòl – Conglomerats calcaris, més rarament calcàries compactes. Sòls incipients o esquelètics, sovint molt pedregosos, que retenen molt poc l'aigua.

► Component vegetal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Narcissus assoanus</i> (almesquí)		•		
<i>Erodium rupestre</i> (caragola)			•	
<i>Erodium glandulosum</i> (caragola)			•	
<i>Arenaria aggregata</i>			•	
<i>Allium senescens</i> (all colomí)			•	
<i>Dipcadi serotinum</i> (marcet)			•	
<i>Allium moly</i>			•	
<i>Festuca gr. ovina</i>				•
<i>Koeleria vallesiana</i> (herba rodona)				•
<i>Satureja montana</i> (sajollida)				•

► Distribució dins el territori català

Prepirineus i territori catalanidic septentrional i central.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, en alguns casos freqüentades pel bestiar com a lloc de pas.

Sense problemes de conservació coneguts, tot i que alguns sectors tenen problemes d'erosió per sobre-freqüentació (Sant Llorenç del Munt, Montserrat...).

► Hàbitats CORINE

62.32+ Codines amb caragoles (*Erodium rupestre*, *E. glandulosum*), *Arenaria agreggata*, *Allium senescens*..., en terrenys calcaris o conglomeràtics, a la muntanya mitjana poc plujosa i a les serres catalanídiques

Narcisso-Erodietum rupestris Romo 1989

Erodio-Arenarietum capitatae J. Vives 1964

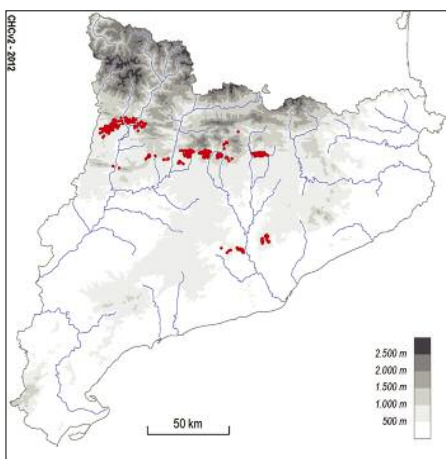
Erodietum rupestris O. Bolòs 1956

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

2.447,6885 ha

62f Roques calcàries humides i degotalls, amb falzia (*Adiantum capillus-veneris*), de les contrades mediterrànies

► Aspecte

Parets de roca per on s'escorre, traspua o regalima aigua regularment, cobertes per formacions de moltes i algues, entre les quals arrenen algunes plantes herbàcies exclusives d'aquests ambients.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mediterrània (i muntanya mitjana).

Ambients que ocupa – Superfícies rocoses sempre humides per aportacions d'aigua procedent de filtracions o d'escolament superficial, generalment ombrejades. Secundàriament a les parets dels pous.

Clima – Medieuropeu, mediterrani muntanyenc o mediterrani. Molt lligat al topoclima particular de la paret de roca.

Substrat i sòl – Roques carbonàtiques, sobretot tra-vertins. Rarament, roques silícies.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Molt sensible als canvis del sistema hidrològic: extraccions o derivacions d'aigua, contaminació de les aigües, etc. Algunes activitats de lleure (barranquisme) poden afectar-les.

► Hàbitats CORINE

62.51 Roques calcàries humides i degotalls, amb falzia (*Adiantum capillus-veneris*), de les contrades mediterrànies

Eucladio-Adiantetum Br.-Bl. 1931

Trachelio-Adiantetum O. Bolòs 1947

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Flora principal

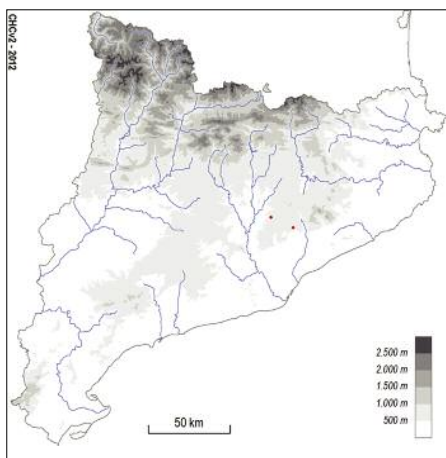
	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes herbàcies				
<i>Adiantum capillus-veneris</i> (falzia)			•	•
<i>Trachelium caeruleum</i> (setge blau)				•
<i>Samolus valerandii</i> (dolçeta)				•
<i>Pinguicula dertosensis</i> (viola d'aigua)				•
Estrat muscinal				
<i>Eucladium verticillatum</i>				•
<i>Pellia fabbroniana</i>				•

► Distribució dins el territori català

General, però rarament ocupa l'àrea mínima cartogràfica.

► Superfície cartografiada

5,4954 ha

63a Congestes permanents o quasi

► Aspecte

Clapes de neu amassada, persistents durant tot l'any o gairebé. Únicament hi poden viure algunes algues unicel·lulars, que creixen a la superfície de la neu, i petits invertebrats.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subnival.

Ambients que ocupa – Clotades, canals, peus de paret i altres indrets on s'acumula la neu per esllavissament o per acció del vent. Sobretot en àrees de roca dura, com ara els granits, on el relleu és més esquerp.

Clima – Alpí nivós.

Medi – Masses de neu, que mantenen sempre una temperatura no superior a 0 °C i que, sovint, retenen partícules minerals i restes orgàniques portades pel vent.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Chlamydomonas nivalis</i>		•	•	

► Distribució dins el territori català

Pirineus centrals.

► Usos i problemes de conservació

Actualment no se'n fa cap ús (antigament se n'aprofitava la neu).

Tendeixen a disminuir en quantitat i volum a causa de l'escalfament progressiu del clima.

► Hàbitats CORINE

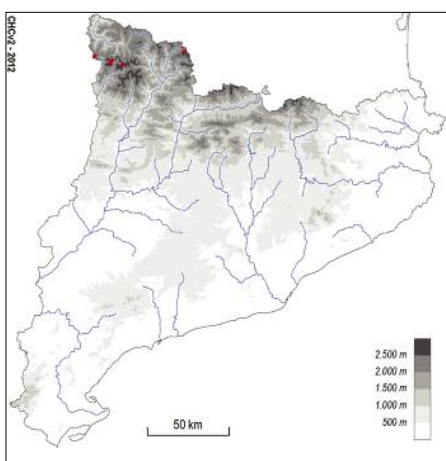
63.1 Congestes permanents o quasi

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

98,6966 ha

8. Terres agrícoles i àrees antròpiques

81a Camps condicionats com a pastura intensiva

► Aspecte

Prats de composició florística banal i molt diversa d'un lloc a l'altre, amb abundància de plantes resistentes a la nitrificació i al trepig. El seu aspecte no presenta gaire variació estacional, de manera que solen conservar-se verds tot l'any.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Antics conreus de cereals de secà.

Clima – Medieuropeu submediterrani.

Substrat i sòl – Sòls poc estructurats, nitrificats.

► Flora principal

Molt diversa, integrada per graminies (*Dactylis glomerata*, *Poa*, *Lolium*...), lleguminoses (*Trifolium*, *Medicago*...) i herbes poc o molt ruderals (*Geranium molle*...).

► Distribució dins el territori català

Sobretot als Prepirineus i als territoris ausosegàrric, catalanidic septentrional i ruscínic.

► Usos i problemes de conservació

Es dediquen a la pastura de vaques i, més rarament, de cavalls o ovelles. Eventualment poden ser dallats.

Entre els impactes ambientals que pateixen aquests prats hi ha la sobrepastura, els abocaments de purins, la proliferació d'espècies exòtiques i la sembra de varietats no autòctones. Poden generar problemes de nitrificació del subsòl i dels aqüífers si ocupen grans superfícies.

Es tracta d'antics conreus de secà, a vegades prats seminatural, sembrats amb herbes farratgeres. Són, per tant, sistemes instaurats i mantinguts per l'home. Amb una gestió agronòmica adequada aquests prats poden veure incrementat de manera substancial el seu valor ecològic i assolir molts dels atributs de les pastures seminatural.

► Hàbitats CORINE

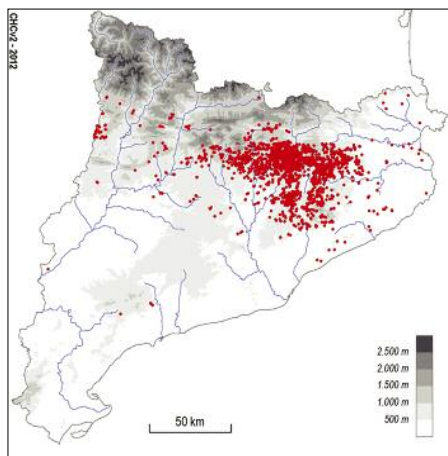
81.1 Camps condicionats com a pastura intensiva, secs o poc humits

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

14.607,5031 ha

82a1 Conreus herbacis intensius: sobretot cereals i farratges

► Aspecte

Camps de cultiu de plantes herbàcies, sovint amb dues (i fins i tot tres) collites al llarg de l'any, que solen rebre importants aportacions de pesticides i de fertilitzants. L'espai pot presentar petites restes de vegetació natural als marges de les parcel·les. La flora espontània de males herbes que acompanya els conreus és en general pobra.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (i muntanya mitjana).

Ambients que ocupa – Grans planes agrícoles, sobretot de regadiu.

Clima – Mediterrani (o medioeuropeu).

Substrat i sòl – Sòls profunds en general, de vegades al·luvials.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes cultivades				
<i>Zea mays</i> (moresc)				
<i>Triticum</i> sp. (blat)				
<i>Hordeum</i> sp. (ordi)				
<i>Medicago sativa</i> (alfals)				
<i>Lactuca sativa</i> (enciam)				
<i>Helianthus annuus</i> (gira-sol)				
<i>Sorghum tricolor</i> (melca)				
Males herbes				
<i>Digitaria sanguinalis</i> (forcadella)		•	•	
<i>Cyperus rotundus</i> (castanyola)		•	•	
<i>Lolium rigidum</i> (margall)		•	•	
<i>Stellaria media</i> (morró)		•	•	
<i>Chenopodium album</i> (blet blanc)		•		
<i>Rumex crispus</i> (paradella)		•		
<i>Amaranthus hybridus</i>				•
<i>Papaver rhoeas</i> (rosella)				•

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, catalanídic i sicòric.

► Usos i problemes de conservació

Dedicat al conreu de cereals i farratges.

Sense problemes de conservació. Les pràctiques agrícoles que hi tenen lloc, però, sovint ocasionen la contaminació del sòl i de l'aigua freàtica a causa de l'ús

de nutrients o pesticides. En alguns casos, aquests conreus poden ser font de dispersió d'espècies exòtiques o de varietats genèticament modificades. Les captacions d'aigua per regar poden afectar els aqüífers i els sistemes aquàtics en general.

L'aprofitament extrem de l'espai i l'ús freqüent de pesticides ha portat a una disminució important de la biodiversitat, compensada parcialment per la presència de bandes estretes de vegetació natural.

► Hàbitats CORINE

82.11 Conreus herbacis intensius (cereals, farratges...) que cobreixen uniformement grans superfícies

Exclusiu de la unitat i més aviat rar, localitzat a les grans planes agrícoles de regadiu.

82.2 Conreus herbacis intensius amb bandes de vegetació natural intercalades

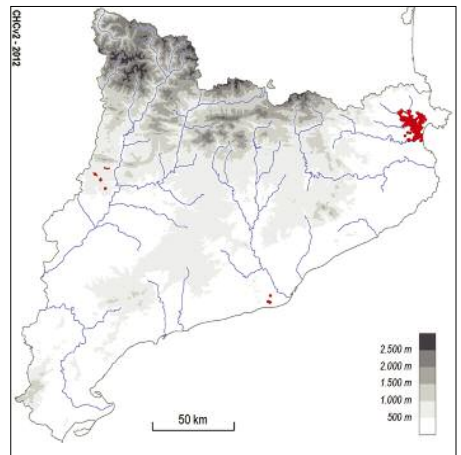
Compartit amb la unitat 82a2; predominant a la major part del territori.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

9.262,8571 ha

82a2 Conreus herbacis intensius: hortalisses, flors, maduixeres...

► Aspecte

Àrees cultivades intensivament, això és, ocupades tot l'any sigui per diversos cultius de cicle curt que es van succeir al llarg de l'any (enciams, bledes, coliflors, etc.), sigui per un sol cultiu (plantes perennes, com ara maduixot, clavell, alfals, etc.). Es poden trobar totalment o parcialment ocupades per hivernacles, formats per estructures metàl·liques que suporten un tancament transparent o translúcid, adient per crear un microclima convenient per al desenvolupament vegetal òptim. Sovint, cultius diferents es combinen fent cadascun una superfície rectangular més o menys gran. Les superfícies cultivades es mantenen força lliures de males herbes. A més, aquests conreus no solen dur vegetació marginal associada, ja que les superfícies no cultivades (marges, talussos...) són molt reduïdes, i normalment es tenen sense herba.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes i, més rarament, contrades interiors (i muntanya mitjana).

Ambients que ocupa – Deltas, planes al·luvials i altres indrets plans i fèrtils; més rarament vessants, fins i tot força pendents (Maresme).

Clima – Mediterrani, sobretot marítim.

Substrat i sòl – Dipòsits quaternaris. Sòls eutròfics, que s'adoben i es reguen regularment.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes cultivades				
<i>Lactuca sativa</i> (enciam)				
<i>Cichorium endivia</i> (escarola, endívia)				
<i>Beta vulgaris</i> (bleda)				
<i>Brassica oleracea</i> (cols, coliflor, bròquil)				
<i>Cynara scolymus</i> (carxofera)				
<i>Fragaria x ananassa</i> (maduixot)				
<i>Medicago sativa</i> (alfals)				
<i>Dianthus caryophyllus</i> (clavell)				
etc.				
Males herbes				
<i>Stellaria media</i> (morró)				•
<i>Urtica urens</i> (ortiga petita)				•
<i>Lamium amplexicaule</i> (flor robi)				•
<i>Chenopodium album</i> (blet blanc)				•
<i>Portulaca oleracea</i> (verdolaga)				•
<i>Veronica persica</i>				•

► Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanidic (sobretot cap al litoral); més rarament, territoris sicòric i ausosegàrric.

► Usos i problemes de conservació

Dedicat al conreu d'horta.

Sense problemes de conservació. Les pràctiques agrícoles que hi tenen lloc, però, sovint ocasionen la contaminació del sòl i de l'aigua freàtica a causa de l'ús de nutrients o pesticides. En alguns casos, aquests conreus poden ser font de dispersió d'espècies exòtiques o de varietats genèticament modificades. Les captacions d'aigua per regar poden afectar els aqüífers i els sistemes aquàtics en general.

Es tracta de conreus gestionats intensivament segons les pràctiques més adequades amb vista a la producció agronòmica. L'aprofitament extrem de l'espai, sovint recobert per hivernacles, i l'ús freqüent de pesticides ha portat a una disminució important de la biodiversitat, compensada parcialment per la presència de bandes estretes de vegetació natural.

► Hàbitats CORINE

82.12 Conreus herbacis intensius (hortalisses, flors...), disposats en mosaic, sense vegetació natural intercalada

Exclusiu de la unitat. És l'hàbitat més freqüent.

82.2 Conreus herbacis intensius amb bandes de vegetació natural intercalades

Exclusiu de la unitat. Molt poc freqüent.

86.5 Hivernacles i altres instal·lacions agrícoles

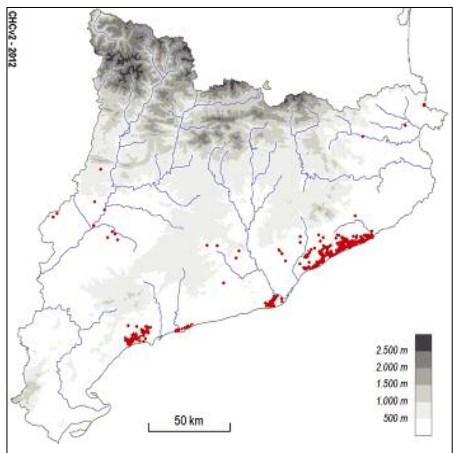
Exclusiu de la unitat. Poc freqüent, sovint fent mosaic amb l'hàbitat precedent.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

6.730,2669 ha

82b Conreus herbacis extensius de regadiu o de contrades molt plujoses

► Aspecte

Camps plantats d'alfals, moresc, melca o altres plantes herbàcies. La vegetació espontània que s'hi fa ocupa l'espai que deixen les plantes cultivades, i presenta una estacionalitat acusada i una fàcies d'estiu-tardor rica en plantes al·lòctones; la seva composició és diversa i depèn més del tipus de conreu i dels tractaments agrícoles aplicats que no pas del clima general (exceptuaes les terres de clima medieuropeu molt plujós).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mitjana (i muntanya mediterrània).

Ambients que ocupa – Terres agrícoles de regadiu (horts, horta, etc.) o de les contrades molt plujoses.

Clima – Mediterrani, medieuropeu (o mediterrani muntanyenc).

Substrat i sòl – Sòls sovint profunds, però, sobretot, amb aportacions periòdiques d'aigua.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes cultivades				
<i>Medicago sativa</i> (alfals)				
<i>Zea mays</i> (moresc)				
<i>Triticum</i> sp. (blat)				
<i>Sorghum bicolor</i> (melca)				
<i>Allium cepa</i> (ceba)				
Males herbes dels conreus de regadiu				
<i>Digitaria sanguinalis</i> (forcadella)		•	•	
<i>Setaria viridis</i> (panissola)		•	•	
<i>Setaria pumila</i> (panissola)		•	•	
<i>Cyperus rotundus</i> (castanyola)		•	•	
<i>Amaranthus retroflexus</i> (marxant)		•	•	
<i>Echinochloa crus-galli</i> (pota de gall)		•	•	
<i>Portulaca oleracea</i> (verdolaga)		•	•	
<i>Rumex crispus</i> (paradella)		•		
<i>Rumex obtusifolius</i> (paradella)		•		
<i>Convolvulus arvensis</i> (corretjola)		•		
<i>Veronica persica</i>		•		
<i>Potentilla reptans</i> (gram negre)		•		
<i>Echinochloa cololum</i>			•	
<i>Amaranthus hybridus</i> (marxant)			•	
<i>Sonchus asper</i> (lletsó)			•	
Males herbes dels conreus de contrades molt plujoses				
<i>Chenopodium hybridum</i> (biet)		•	•	

► Distribució dins el territori català

Arreu del territori, des de les planes litorals fins als Pirineus.

► Usos i problemes de conservació

Dedicat al conreu de cereals i farratges.

Sense problemes de conservació. Les pràctiques agrícoles que hi tenen lloc, però, sovint ocasionen la contaminació del sòl i de l'aigua freàtica a causa de l'ús de nutrients o pesticides. En alguns casos, aquests conreus poden ser font de dispersió d'espècies exòtiques o varietats genèticament modificades. Les captacions d'aigua per regar poden afectar els aqüífers i els sistemes aquàtics en general.

L'aprofitament extrem de l'espai i l'ús freqüent de pesticides ha portat a una disminució important de la biodiversitat, compensada parcialment per la presència de bandes estretes de vegetació natural. Els canvis de tractaments agrícoles, sovint lligats a canvis de la planta cultivada (en sistemes de rotació, per exemple), en diversifiquen la composició florística, però no n'alteren l'essència.

► Hàbitats CORINE

82.31+ Conreus herbacis extensius de sòls humits (sovint de regadiu o de contrades molt plujoses)

Setario-Echinochloetum colonae (A. et O. Bolòs) O. Bolòs 1956

Digitario-Galinsogetum parviflorae R. Tx. et Becker 1942

Euphorbio-Digitarietum sanguinalis O. Bolòs et Masalles 1983

Setario pumilae-Rumicetum obtusifolii Masalles et Sans 1988

Veronico-Chenopodietum hybridi O. Bolòs et Vigo in Vigo 1979

Chenopodietum albi-polyspermi O. Bolòs et Vigo in Vigo 1979

Soncho-Polypogonetum monspeliensis Carretero et Boira 1984

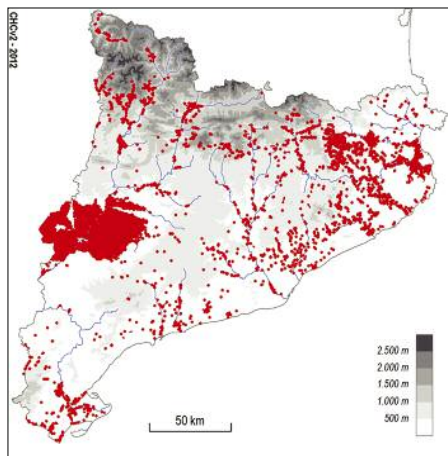
Asteretum squamati Carretero 1994

Spergulario salinae-Diplotaxietum erucoidis Carretero et Boira 1984

Alopecuro-Galietum spurii O. Bolòs 1956

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
Cap.

► Superfície cartografiada
121.916,3970 ha

82c Conreus herbacis extensius de secà

► Aspecte

Extensions, sovint notables, de conreus herbacis, principalment de cereals i més rarament de farratges, de vegades afeixats amb marges de pedra. Solen presentar poblacions de males herbes, de desenvolupament principalment primaveral, que aprofiten els espais que deixa la planta cultivada; la composició de la flora arvense és diversa i depèn més del tipus de conreu i dels tractaments agrícoles aplicats que no pas del clima general. Les àrees elevades i els indrets de més pendent solen portar taques de vegetació natural.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – De terra baixa a la muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Terres poc pendents i fons de vall obertes.

Clima – Mediterrani (o medioeuropeu, o mediterrani muntanyenc).

Substrat i sòl – Sobretot sòls argilosos relativament profunds.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes cultivades				
<i>Hordeum</i> sp. (ordi)				
<i>Avena sativa</i> (civada)				
<i>Triticum</i> sp. (blat)				
<i>Secale cereale</i> (sègol)				
<i>Medicago sativa</i> (alfals)				
<i>Helianthus annuus</i> (gira-sol)				
<i>Onobrychis viciifolia</i> (trepadella)				
<i>Linum usitatissimum</i> (lli)				
Males herbes				
<i>Lolium rigidum</i> (margall)		•	•	
<i>Papaver rhoeas</i> (rosella)		•	•	
<i>Bromus</i> spp.		•		
<i>Adonis</i> spp. (ull de perdiu)			•	
<i>Lithospermum arvense</i> (mill del sol petit)			•	
<i>Scandix pecten-veneris</i> (agulles de pastor)			•	
<i>Polygonum aviculare</i> (passacamins)			•	
<i>Fallopia convolvulus</i> (fajol bord)			•	
<i>Anchusa azurea</i> (buglossa)			•	
<i>Coronilla scorpioides</i> (herba de l'escorpi)			•	
<i>Hypochaeris</i> spp. (ballarida)			•	

► Distribució dins el territori català

Gairebé a tot el territori.

► Usos i problemes de conservació

Dedicat al conreu de cereals i, eventualment, d'altres plantes herbàcies com l'alfals o el gira-sol.

La intensificació agrícola ha comportat la pràctica desaparició de les espècies lligades als conreus del lli i de cereals d'hivern. Les pràctiques agrícoles que hi tenen lloc sovint ocasionen la contaminació del sòl i de l'aigua freàtica a causa de l'ús de nutrients o pesticides.

A les àrees de muntanya, l'aplicació de tècniques agrícoles tradicionals com a conseqüència de la mida petita de les parcel·les i de la diversitat de plantes cultivades, entre altres raons, ha convertit aquests conreus en un reservori de flora arvense que caldria preservar.

► Hàbitats CORINE

82.32+ Conreus herbacis extensius de secà, de terra baixa

Bunio-Galietum tricornis Br.-Bl. 1936

Polycnemo-Linarietum spuriae Br.-Bl. 1936

Airo-Papaveretum O. Bolòs 1959

Centaureo-Galietum verrucosi O. Bolòs 1962

Roemerio hybridae-Hypecoetum penduli Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Malcolmio africanae-Hypecoetum penduli Nezdal 1989

Exclusiu de la unitat i clarament més extens que l'hàbitat següent.

82.33+ Conreus herbacis extensius de secà, de muntanya

Sclerantheum annui Br.-Bl. 1931

Violo-Legousietum hybridae O. Bolòs 1959

Adonido-Iberidetum amarae (All.) Tx. 1950

Biforo radiantis-Centaureetum cyani Vigo, Carreras, Carrillo et Soriano 1998

Kickxia spuriae-Nigelletum gallicae Fanlo em. Nezdal 1989

Lolio-Flaginetum arvensis O. Bolòs 1967

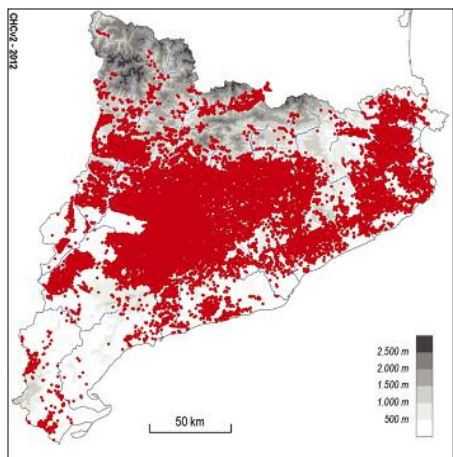
Androsaco-Iberidetum amarae Rivas Goday et Borja 1961

Exclusiu de la unitat; inclou els polígons de muntanya.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada
413.875,8767 ha

82d Arrossars

► Aspecte

Conreus d'arròs, periòdicament inundats, amb aspecte de prats densos entre maig i setembre, que és el període de cultiu. Durant la resta de l'any hi poden aparèixer diverses herbes higròfiles, que mai no arriben a ser dominants. Mentre hi ha l'arròs, la parcel·la comprèn una comunitat helofítica dominada per graminies, una altra de plantes flotants i una tercera de submergida on conviuen plantes vasculares i algues localment dominants.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes.

Ambients que ocupa – Terres planes, regades per inundació bona part de l'any.

Clima – Mediterrani marítim.

Substrat i sòl – Sòls al·luvials, generalment salins.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Planta cultivada				
<i>Oryza sativa</i> (arròs)				
Vegetació helofítica				
<i>Echinochloa oryzoides</i>			•	•
<i>Echinochloa oryzicola</i>			•	•
<i>Ammannia coccinea</i> (pressequera d'arrossar)				•
Vegetació flotant				
<i>Lemna minor</i> (lletnia d'aigua)			•	
<i>Lemna gibba</i> (lletnia d'aigua)				•
Vegetació submergida				
<i>Chara vulgaris</i> (asprella)			•	
<i>Najas minor</i>				•
<i>Cladophora glomerata</i>				•

► Distribució dins el territori català

Aiguamolls de l'Empordà, al territori ruscínic, i delta de l'Ebre, al territori catalanidic. També al Segrià, al territori sicòric.

► Usos i problemes de conservació

Dedicat a la producció d'arròs. Alhora constitueix un ambient molt productiu on troben acollida i aliment nombroses espècies d'ocells, i a vegades també és promogut perquè contingui la intrusió salina en terrenys litorals.

Els impactes ambientals més destacats estan relacionats amb l'ús intensiu de fitosanitaris i amb l'aparició de diverses plagues, la més recent és la del cargol

poma al delta de l'Ebre. El futur d'aquest delta, la zona arrossaire més important de Catalunya, és incert a causa de la regressió i de la subsidència deltaica.

En els darrers dotze anys la superfície total recoberta per aquest conreu es manté estable, però mostra una notable variabilitat en la ubicació de les parcel·les que hi són destinades. Es tracta d'un cultiu de caràcter tropical, dominat per plantes al·lòctones, moltes de les quals en són gairebé exclusives.

► Hàbitats CORINE

82.41 Arrossars

Oryza sativae-Echinochloetum cruris-galli Sóo 1946 ex Ubrizsy (= *Cypero-Ammannietum coccineae* O. Bolòs et F. Masclans 1955)

Lemno-Azolletum Br.-Bl. 1952

Lemnetum minoris (Oberd.) Th. Muller et Görs 1960

Lemnetum gibbae (W. Koch 1954) Miyawaki et J. Tx. 1960

Ricciatum fluitantis Slavnic 1956 em R. Tüxen 1974

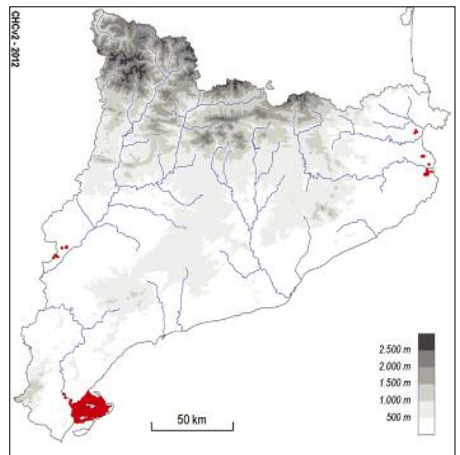
Polypogon monspeliensis-Nasturtietum officinalis Carretero et Boira 1984

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

23.410,0230 ha

83a Fruiterars alts, predominantment de secà: conreus d'oliveres (*Olea europaea*), d'ametllers (*Prunus dulcis*), de garrofers (*Ceratonia siliqua*)...

► Aspecte

Plantacions d'arbres fruiters diversos (oliveres, ametllers, garrofers, nogueres, pistatxos...) tradicionalment de secà, però actualment regats sovint amb gota a gota.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Conreus.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Indiferents.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Planta cultivada				
<i>Olea europaea</i> var. <i>europaea</i> (olivera)				
<i>Juglans regia</i> (noguera)				
<i>Prunus dulcis</i> (ametller)				
<i>Ceratonia siliqua</i> (garrofer)				
<i>Pistacea vera</i> (pistatxo, festuc)				
Estrat herbaci				
<i>Diplotaxis erucoides</i> (ravenissa blanca)			•	
<i>Euphorbia segetalis</i> (lleteresa)			•	

► Distribució dins el territori català

Territoris catalanídic, sicòric, ausosegàrric, olositànic i ruscínic, fins a la base dels Prepirineus.

► Usos i problemes de conservació

Dedicat al conreu d'oliveres i ametllers i, encara que menys, a altres arbres fruiters.

Sense problemes de conservació. Les pràctiques agrícoles que hi tenen lloc, però, sovint ocasionen la contaminació del medi a causa de l'ús de nutrients o pesticides.

La intensificació agrícola ha portat a una disminució important de la biodiversitat, compensada parcialment per la presència de bandes estretes de vegetació natural. L'adopció de tècniques de producció integrada i d'agricultura biològica ha permès revertir en part aquesta situació.

► Hàbitats CORINE

83.11 Camps d'oliveres (*Olea europaea* subsp. *europaea*)

Diplotaxietum erucoidis Br.-Bl. 1931

Sorgho halepensis-Erucastretum nasturtiifolii O. Bolòs 1996

Exclusiu. Dominant, juntament amb l'hàbitat 83.14.

83.13 Camps de nogueres (*Juglans regia*)

Diplotaxietum erucoidis Br.-Bl. 1931

Exclusiu. Clarament minoritari. Ocasional.

83.14 Camps d'ametllers (*Prunus dulcis*)

Diplotaxietum erucoidis Br.-Bl. 1931

Sorgho halepensis-Erucastretum nasturtiifolii O. Bolòs 1996

Exclusiu. Dominant, juntament amb l'hàbitat 83.11.

83.181+ Camps de garrofers (*Ceratonia siliqua*)

Diplotaxietum erucoidis Br.-Bl. 1931

Exclusiu. Clarament minoritari.

83.182+ Altres fruiters

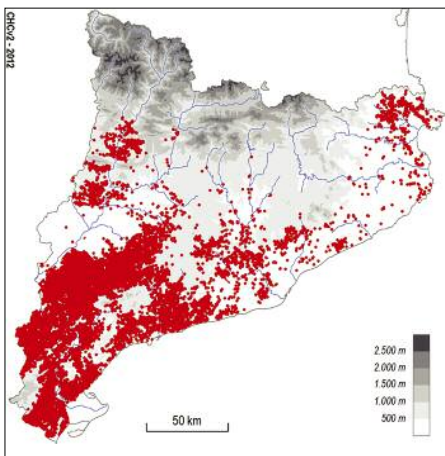
No exclusiu. Clarament minoritari.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

184.378,4545 ha

83b Fruiterars, principalment de regadiu: sobretot conreus de pomeres (*Pyrus malus*), de presseguers (*Prunus persica*), de pereres (*Pyrus communis*) i d'altres rosàcies

▶ Aspecte

Plantacions d'arbres fruiters, isolats i relativament esparsos, o bé arreglerats o en espallera, principalment pomeres, presseguers, pereres, cirerers, codonyers, albercoquers, nesprers...

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa; de manera esparsa fins a l'estatge montà dels Pirineus.

Ambients que ocupa – Conreus de regadiu o de contrades humides.

Clima – Mediterrani, principalment.

Substrat i sòl – Substrats diversos; sòls profunds.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Planta cultivada				
<i>Pyrus malus</i> (pomera)				
<i>Prunus persica</i> (presseguer)				
<i>Pyrus communis</i> (perera)				
<i>Prunus avium</i> (cirerer)				
<i>Cydonia oblonga</i> (codonyer)				
<i>Eryobotrya japonica</i> (nesprer del Japó)				
<i>Prunus armeniaca</i> (albercoquer)				
Males herbes				
<i>Rumex obtusifolius</i> (paradella)			•	
<i>Setaria pumila</i> (xereix)			•	
<i>Digitaria sanguinalis</i> (forcadella)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Territori sicòric, ausossegàrric, catalanídic, olositànic i ruscínic.

▶ Usos i problemes de conservació

Dedicat al conreu d'arbres fruiters.

Sense problemes de conservació. Les pràctiques agrícoles que hi tenen lloc, però, sovint ocasionen la contaminació del sòl i de l'aigua freàtica a causa de l'ús de nutrients o pesticides. Les captacions d'aigua per regar poden afectar els aqüífers i els sistemes aquàtics en general.

La intensificació agrícola ha comportat una disminució important de la biodiversitat, compensada parcialment per la presència de bandes estretes de vegetació natural. L'adopció de tècniques de producció integrada ha permès revertir en part aquesta situació.

▶ Hàbitats CORINE

83.15 Fruiterars alts, principalment de regadiu: sobretot conreus de pomeres (*Pyrus malus*), de presseguers (*Prunus persica*), de pereres (*Pyrus communis*) i d'altres rosàcies

Setario-Echinochloetum colonae (A. et O. Bolòs)
O. Bolòs 1956

Setario pumilae-Rumicetum obtusifolii Masalles et Sans 1988

Exclusiu. Codominant, però no tan freqüent com l'hàbitat 83.222.

83.182+ Altres fruiterars

Exclusiu. Minoritari.

83.222+ Conreus de fruiters –pomeres (*Pyrus malus*), pereres (*Pyrus communis*) i altres rosàcies– en espallera

Setario-Echinochloetum colonae (A. et O. Bolòs)
O. Bolòs 1956

Setario pumilae-Rumicetum obtusifolii Masalles et Sans 1988

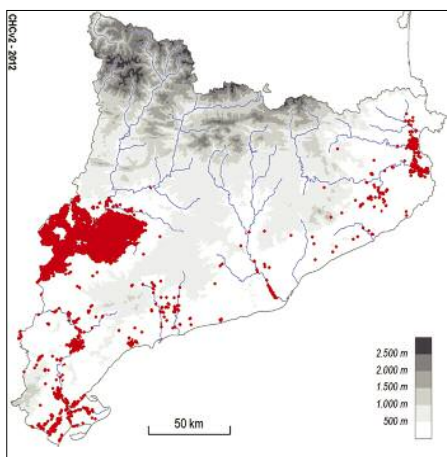
Exclusiu. Codominant; més freqüent que l'hàbitat 83.15.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

69.076,2833 ha

83c Conreus de cítrics

► Aspecte

Plantacions d'arbrets perennifolis del gènere *Citrus*, generalment de regadiu i protegits per tallavents de xiprer a la plana litoral. La vegetació arvensa varia segons les característiques físiques del sòl i la freqüència de reg.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa: contrades marítimes seques.

Ambients que ocupa – Camps de conreu arrececats.

Clima – Mediterrani marítim càlid.

Substrat i sòl – Substrat calcari (i terres al·luvials), principalment en sòls argilosos.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes cultivades				
<i>Citrus</i> sp. (taronger, llimoner, mandariner...)				
Males herbes				
<i>Diploaxis erucoides</i> (ravenissa blanca)		•	•	
<i>Euphorbia segetalis</i> (lleteresa)		•	•	
<i>Convolvulus arvensis</i> (corretjola)		•	•	
<i>Lamium hybridum</i>			•	
<i>Potentilla reptans</i> (gram negre)				•
<i>Veronica polita</i>				•
<i>Mercurialis annua</i> (melcoratge)				•

► Distribució dins el territori català

Territori catalanídic meridional (i central).

► Usos i problemes de conservació

Dedicat al conreu de cítrics.

Sense problemes de conservació. Les pràctiques agrícoles que hi tenen lloc, però, sovint ocasionen la contaminació del sòl i de l'aigua freàtica a causa de l'ús de nutrients o pesticides. Les captacions d'aigua per regar poden afectar els aqüífers i els sistemes aquàtics en general.

Actualment és un conreu en expansió.

► Hàbitats CORINE

83.16 Conreus de cítrics

Ranunculo-Diploaxietum erucoidis Carretero et Boira 1984

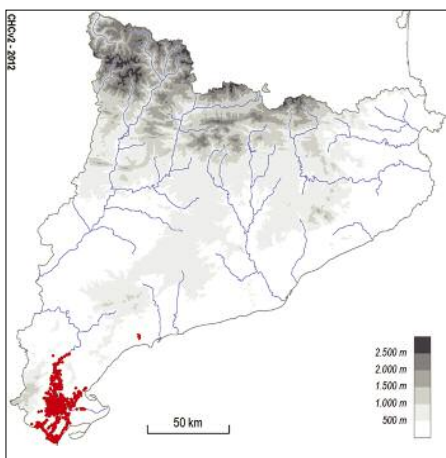
Diploaxietum erucoidis Br.-Bl. 1931

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

12.340,1320 ha

83d Vinyes

▶ Aspecte

Camps de ceps arrenjerats i, residualment, amb altres conreus (cereals, ametllers) intercalats. L'espai entre fileres és ocupat per males herbes, majoritàriament anuals, entre les quals destaca la ravenissa blanca, que dona sovint color a la parcel·la.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (i muntanya mediterrània, i muntanya mitjana).

Ambients que ocupa – Terres agrícoles, de vegades amb marges antics de pedra.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Sòls fèrtils de plana (i, localment, pedregosos en pendent).

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes cultivades				
<i>Vitis vinifera</i> (vinya)				
Males herbes				
<i>Diplotaxis erucoides</i> (ravenissa blanca)	•		•	
<i>Chenopodium album</i> (blet blanc)		•	•	
<i>Amaranthus retroflexus</i> (marxant)		•	•	
<i>Sorghum halepense</i> (canyota)		•	•	
<i>Cynodon dactylon</i> (gram)		•	•	
<i>Convolvulus arvensis</i> (corretjola)			•	
<i>Euphorbia segetalis</i> (lleteresa)			•	
<i>Calendula arvensis</i> (boixac)			•	
<i>Anagallis arvensis</i> (morró vermell i morró blau)			•	
<i>Setaria verticillata</i> (xereix)			•	
<i>Sonchus tenerrimus</i> (lletsó fi)				•

▶ Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, catalanídic, ausosegàrric i sicòric. Més rarament, als Prepirineus centrals.

▶ Usos i problemes de conservació

Dedicat al conreu de ceps.

Sense problemes de conservació. Les pràctiques agrícoles que hi tenen lloc, però, sovint ocasionen la contaminació del medi a causa de l'ús de nutrients o pesticides.

Progressivament, i sobretot en el cas de parcel·les grans, les plantacions velles són substituïdes per vinyes en cordó. La intensificació agrícola ha comportat una disminució important de la biodiversitat, compensada parcialment per la presència de bandes estretes de vegetació natural. L'adopció de tècniques de producció integrada i d'agricultura biològica ha permès revertir en part aquesta situació.

▶ Hàbitats CORINE

83.211 Vinyes portades de manera tradicional

Diplotaxietum erucoides Br.-Bl. 1931

Eragrostio-Chenopodietum Br.-Bl. 1936

Sorgho halepensis-Erucastretum nasturtiifolii O. Bolòs 1996

Ranunculo-Diplotaxietum erucoides Carretero et Boira 1984

Chenopodio albi-Conyzetum canadensis Carretero J.L. 1994

Exclusiu de la unitat, és l'hàbitat dominant a les terres de relleu irregular.

83.212 Vinyes en cordó

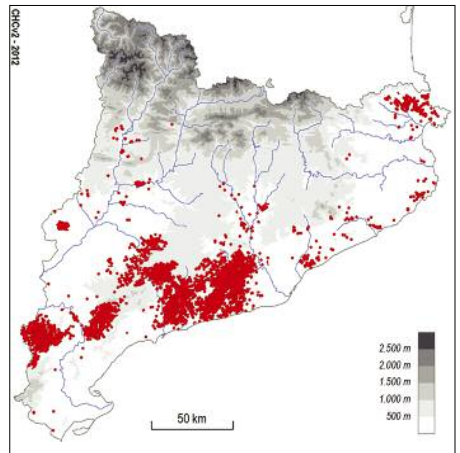
Exclusiu de la unitat i particularment abundant a les parcel·les grans.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

81.181,8886 ha

83e Camps d'avellaners (*Corylus avellana*)

► Aspecte

Plantacions més aviat denses d'avellaners arreglats. La vegetació arvense sol formar un herbei baix i és eliminada durant la tardor per tal de facilitar la recollida de l'avellana; la seva composició és diversa segons el pendent, el substrat i els tractaments agrícoles que s'hi hagin aplicat.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (i muntanya mediterrània).

Ambients que ocupa – Terres sovint en pendent.

Clima – Mediterrani marítim (o mediterrani muntanyenc subhúmit).

Substrat i sòl – Sòls lleugers, sovint pedregosos, sobre substrats àcids (llicorella principalment).

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Planta cultivada				
<i>Corylus avellana</i> (avellaner)				
Males herbes				
<i>Chondrilla juncea</i> (màstec)		•	•	
<i>Chenopodium album</i> (biet blanc)		•	•	
<i>Convolvulus arvensis</i> (corretjola)			•	
<i>Euphorbia segetalis</i> (lleteresa)			•	
<i>Chrysanthemum segetum</i> (ull de bou)			•	
<i>Diplotaxis erucoides</i> (ravenissa blanca)				•
<i>Amaranthus retroflexus</i> (marxant)				•
<i>Sonchus tenerrimus</i> (lletsó fi)				•
<i>Lolium rigidum</i> (margall)				•
<i>Calendula arvensis</i> (boixac)				•
<i>Muscari neglectum</i> (calabruixa)				•
<i>Veronica persica</i>				•

► Distribució dins el territori català

Territori catalanidic.

► Usos i problemes de conservació

Dedicat al conreu d'avellaners.

Sense problemes de conservació. Les pràctiques agrícoles que hi tenen lloc, però, sovint ocasionen la contaminació del medi a causa de l'ús de nutrients o pesticides. L'aplicació d'herbicides és intensa, particularment abans de la recol·lecció.

Actualment és un conreu en regressió a Catalunya. Als costers pendents, el caràcter pedregós del sòl limita la densitat de males herbes; en canvi, a la plana els sòls són més profunds, per bé que compactats, i la vegetació pot ser més densa. En el primer cas, la flora arvense incorpora moltes de les plantes dels prats secs de la vora; en el segon, arriba a fer-s'hi un estrat muscinal durant l'hivern.

► Hàbitats CORINE

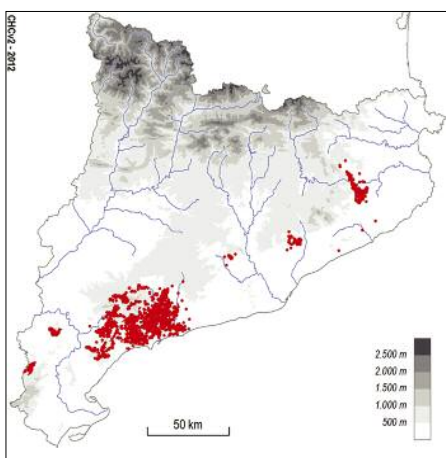
83.221+ Camps d'avellaners (*Corylus avellana*)
Diplotaxietum erucoidis Br.-Bl. 1931

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

22.636,5394 ha

83f Plantacions de coníferes

▶ Aspecte

Arbredes, en general denses, poc o molt extenses, plantades amb coníferes no autòctones. Sovint els arbres s'hi troben arrengrerats.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Per tot el territori, llevat de l'alta muntanya.

Ambients que ocupa – Diversos.

Clima – Divers.

Substrat i sòl – Diversos.

▶ Flora principal

Planta cultivada

Picea abies (picea)

Pinus nigra subsp. *nigra* (pinassa austríaca)

Cupressus sempervirens (xiprer)

Cedrus spp. (cedre)

Pinus radiata (pi insigne)

▶ Distribució dins el territori català

Per tot el territori, llevat dels estatges subalpí i alpi.

▶ Usos i problemes de conservació

Aprofitament forestal. En algunes zones aquestes coníferes es van plantar per limitar l'erosió.

Són amenaçades pels incendis forestals. Es mostren vulnerables davant diverses plagues que poden afectar coníferes autòctones. Ocasionalment, les espècies o varietats exòtiques plantades es poden propagar pels ecosistemes adjacents.

Es tracta d'hàbitats artificials no estructurats com a veritables boscos, llevat de les plantacions de pi insigne. A terra baixa poden portar un sotabosc de brolla o, fins i tot, fases avançades de recuperació del bosc esclerofil·le.

▶ Hàbitats CORINE

83.3111 Plantacions de picea (*Picea abies*) i d'altres pinàcies europees (excepte pins)

Exclusiu. Minoritari.

83.3112 Plantacions de pinassa austríaca (*Pinus nigra* subsp. *nigra*) i d'altres pins europeus

Exclusiu. Sovint codominant.

83.3113 Plantacions de xiprers (*Cupressus sempervirens*) i d'altres cupressàcies europees

Exclusiu. Minoritari.

83.3121 Plantacions de cedres (*Cedrus* spp.) i d'altres pinàcies no europees (excepte pins)

Exclusiu. Minoritari.

83.3122 Plantacions de pi insigne (*Pinus radiata*) i d'altres pins no europeus

Exclusiu. Sovint codominant.

83.3123 Plantacions d'altres coníferes no europees

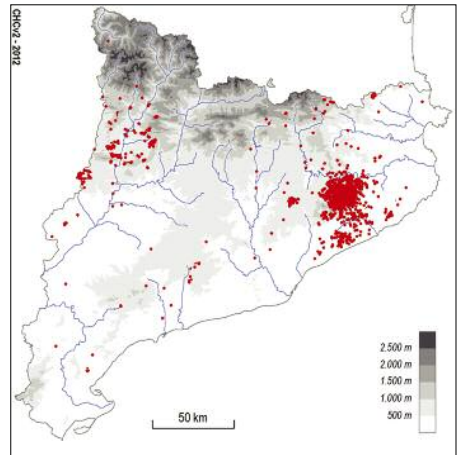
Exclusiu. Minoritari.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

8.264,0216 ha

83g Plantacions de pollancre (*Populus* spp.), plàtans (*Platanus orientalis* var. *acerifolia*) i altres planifolis de sòls humits

► Aspecte

Arbredes caducifòlies dominades per diverses espècies i cultivars del gènere *Populus* o per plàtans, amb els peus típicament disposats equidistants o, més rarament, només arrencats. El sotabosc és predominantment lianoide i herbaci, de vegades dens, però de composició molt variable, depenent de la humitat del terreny i del tipus i la periodicitat dels tractaments agrícoles. Ocupen extensions notables en algunes planes fluvials.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, sobretot al quadrant nord-oriental (i muntanya mitjana, a l'estatge submontà).

Ambients que ocupa – Vores, de vegades inundables, dels rius, riberals i planes al·luvials.

Clima – Mediterrani (o mediterrani).

Substrat i sòl – Sòls generalment al·luvials, lleugers, amb la capa freàtica prou alta.

sotabosc molt divers, on abunden les espècies ruderals i higròfiles, però que en general es recupera molt aviat. Pel fet de tenir requeriments hídrics importants, aquestes arbedes poden incidir negativament sobre el nivell freàtic circumdant.

Bona part d'aquestes plantacions s'ubiquen en antigues zones de conreu, ocasionalment sobre prats de dall. Tenen un torn de tallada d'entre quinze i vint-i-cinc anys.

► Hàbitats CORINE

83.321 Plantacions de pollancre (*Populus* spp.)

Exclusiu de la unitat i més freqüent que l'hàbitat que segueix.

83.3251+ Plantacions de plàtans (*Platanus orientalis* var. *acerifolia*) i d'altres arbres planifolis de sòls humits

Exclusiu de la unitat i més restringit que el precedent.

► Flora principal

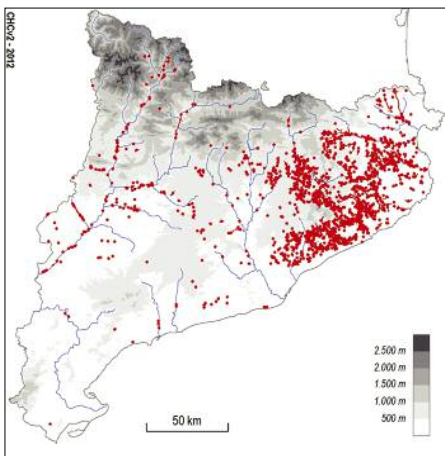
	dom.	ab.	sign.	sec.
Arbre plantat				
<i>Populus x canadensis</i> (pollancre del Canadà)				
<i>Populus nigra</i> (pollancre)				
<i>Platanus orientalis</i> var. <i>acerifolia</i> (plàtan)				
etc.				
Estrat arbustiu				
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)		•		
<i>Rubus caesius</i> (romegueró)		•		
etc.				
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs)		•		
<i>Chenopodium album</i> (blet blanc)		•		
<i>Coryza</i> spp. (cànem bord)		•		
<i>Clematis vitalba</i> (vidalba)		•		
<i>Oenothera biennis</i>				•

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

11.322,5954 ha

► Distribució dins el territori català

Sobretot als territoris catalanídics septentrional, olositànic, ruscínic i sicòric.

► Usos i problemes de conservació

Dedicat al conreu de planifolis de creixement ràpid.

Sense problemes de conservació. La tala i l'extracció de la fusta comporten una profunda alteració d'un

83h Plantacions d'eucaliptus (*Eucalyptus* spp.)

▶ Aspecte

Arbredes perennifòlies dominades per eucaliptus plantats d'ençà dels anys setanta, sobretot en àrees anteriorment boscoses. Fan claps, de vegades força extensos, envoltats de vegetació natural. El sotabosc és molt pobre i més aviat poc dens, format per vegetació arbustiva o herbàcia, segons els indrets, testimoni de les comunitats vegetals precedents.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, a les contrades marítimes subhúmides.

Ambients que ocupa – Generalment, terrenys en pendent.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Sòls en general pedregosos i poc profunds, principalment de reacció àcida.

▶ Flora principal

Eucalyptus spp. (eucaliptus)

▶ Distribució dins el territori català

Sobretot territori catalanidic septentrional i àrees properes; també als territoris catalanidic central i ruscinc.

▶ Usos i problemes de conservació

Explotació forestal, principalment per obtenir fusta per a paper.

Sense problemes de conservació, tot i que el seu cultiu suposa la transformació d'altres hàbitats forestals, la pertorbació periòdica del sotabosc, un empobriment del sòl i un increment de la inflamabilitat.

▶ Hàbitats CORINE

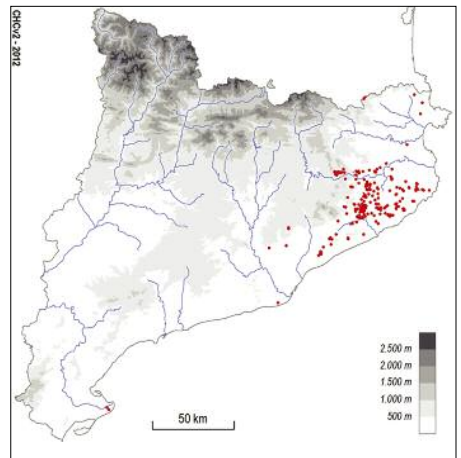
83.322 Plantacions d'eucaliptus (*Eucalyptus* spp.)

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

2.841,8446 ha

83i Vivers de plantes llenyoses

► Aspecte

Plantacions baixes i en general denses d'arbustos i d'arbres joves, sovint obtinguts d'estaca i destinats a ser trasplantats. La vegetació arvense que les acompanya varia segons el clima, el substrat, la disponibilitat d'aigua i l'edat de la plantació.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Del litoral marítim a la muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Terres agrícoles.

Clima – Mediterrani, mediterrani muntanyenc o medieuropeu.

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòls poc o molt profunds, en general.

► Flora principal

Sense plantes característiques, a banda de les cultivades.

► Distribució dins el territori català

De les comarques litorals fins a les prepirinenques, però sobretot al territori catalanídic septentrional.

► Usos i problemes de conservació

Hàbitat originat per l'activitat humana i destinat al cultiu de plantes llenyoses.

Sense problemes de conservació. Les necessitats hidriques d'aquest conreu poden fer minvar l'aigua freàtica i superficial d'alguns rius i rieres, i pot comportar-ne una eutrofització. En alguns casos, aquests conreus poden ser font de dispersió d'espècies exòtiques o de varietats genèticament modificades.

► Hàbitats CORINE

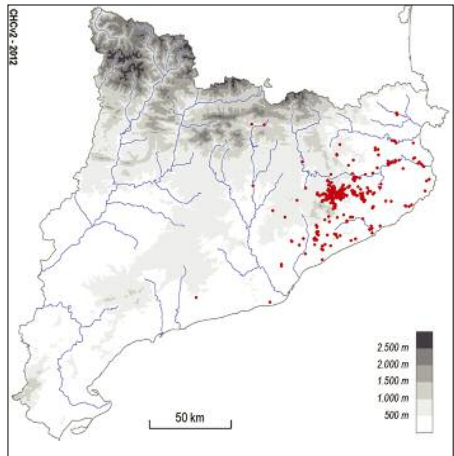
83.4+ Vivers de plantes llenyoses

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

2.129,4446 ha

83j Plantacions d'altres arbres planifolis

▶ Aspecte

Arbredes bàsicament caducifòlies, formades per arbres altres que els dels tres hàbitats precedents, com ara cirerers i nogueres, destinats a la producció de fusta.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (i muntanya mitjana).

Ambients que ocupa – Principalment terres planes o de poc pendent, al riberal dels rius, però també antics conreus.

Clima – Mediterrani (o medioeuropeu).

Substrat i sòl – Sobretot sòls al·luvials, generalment amb la capa freàtica poc profunda; més rarament sòls agrícoles.

▶ Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes cultivades				
<i>Prunus avium</i> (cirerer)				
<i>Juglans</i> spp. (nogueres)				
Estrat arbustiu				
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer)			•	
<i>Rubus caesius</i> (romegueró)			•	
Estrat herbaci				
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs)			•	

▶ Distribució dins el territori català

Sobretot al territori sicòric. També als Pirineus i als territoris catalanídics septentrional i olositànic.

▶ Usos i problemes de conservació

Hàbitat originat per l'activitat humana i destinat al cultiu de plantes llenyoses, esporàdicament pasturat pel bestiar.

Sense problemes de conservació, tot i que el fet de cultivar-lo suposa la transformació d'altres hàbitats forestals, la pertorbació periòdica del sotabosc (sovint relativament estable a causa del llarg torn de tala) i un empobriment del sòl.

▶ Hàbitats CORINE

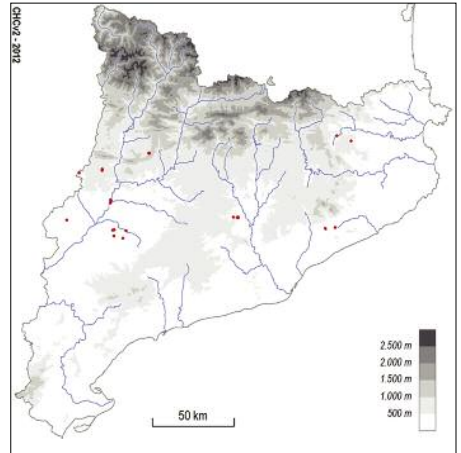
83.3252+ Plantacions d'altres arbres planifolis

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

96,7134 ha

85a Grans parcs i jardins

► Aspecte

Espais ben delimitats, oberts i enjardinats, generalment amb camins que els recorren i elements estètics diversos (estans, escultures...). Inclouent-hi els camps de golf.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Tot el territori, llevat de l'estatge alpi.

Ambients que ocupa – Diversos.

Clima – Divers.

Substrat i sòl – Diversos.

► Distribució dins el territori català

Tot el territori.

► Usos i problemes de conservació

Usos lúdics, esportius o paisatgístics.

Sense problemes de conservació. Poden ser font de dispersió d'espècies exòtiques o de varietats genèticament modificades.

Hàbitats artificials, totalment mantinguts per l'activitat continuada de l'home.

► Hàbitats CORINE

85.11 Arbredes dins de grans parcs

Exclusiu. Minoritari.

85.12 Gespes dins de grans parcs o jardins

Exclusiu. Dominant.

85.13 Basses i estanys dins de grans parcs o jardins

Exclusiu. Minoritari.

85.14 Parterres, pèrgoles i matollars dins de grans parcs o jardins

Exclusiu. Minoritari.

85.15 Comunitats subnaturals dins de grans parcs

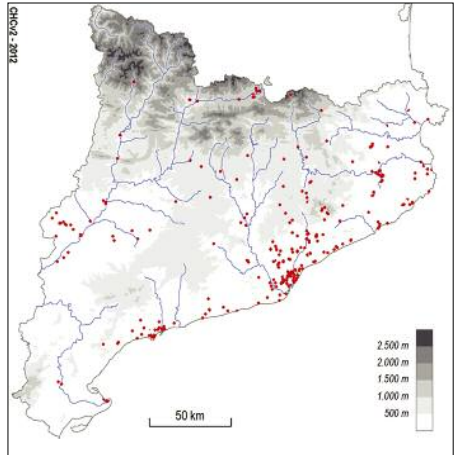
Exclusiu. Minoritari.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

4.228,0927 ha

86a Àrees urbanes i industrials, inclosa la vegetació ruderal associada

► Aspecte

Nuclis edificats, amb una xarxa important de carrers; també grans vies i nusos de comunicació. Incloent-hi jardins i conreus de mides diverses, amb nombroses males herbes. Només rarament hi ha restes de vegetació natural.

Els espais oberts sense construir porten comunitats herbàcies o, més rarament, llenyoses, de caràcter ruderal. Els vegetals que en formen part estan adaptats a les pertorbacions, al trepig i a les aportacions de matèria orgànica en graus diversos; en molts casos es tracta de plantes al·lòctones.

Aquesta unitat inclou també els abocadors d'escombraries, càmtings amb carrers pavimentats, cementiris, instal·lacions agropecuàries (granges, magatzems...), etcètera.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mitjana.

Clima – Mediterrani (o medioeuropeu).

Substrat i sòl – Sense caràcters particulars.

► Flora i fauna

Flora ruderal força diversificada, dins els nuclis urbans mateixos, als suburbis i a les àrees industrials. Plantes cultivades als claps de conreus i als parcs, jardins... Fauna esparsa, però amb espècies ben adaptades al medi urbà.

► Distribució dins el territori català

Dels Pirineus al territori catalanidic meridional.

► Hàbitats CORINE

86.1 Ciutats grans

86.2 Viles i pobles (i petites ciutats)

86.3 Àrees industrials actives

86.43 Vies i nusos de comunicacions i altres espais oberts

87.21+ Comunitats ruderals de terra baixa

Chenopodium murale Br.-Bl. et Maire 1924

Amarantho-Chenopodium ambrosioides (Br.-Bl.) O. Bolòs 1967

Atriplicetum patulo-hastatae O. Bolòs et Masalles 1983

Atriplici rosae-Salsoletum ruthenicae Rivas Mart. 1978

Chenopodio albi-Conyzetum canadensis Carretero J.L. 1994

Chenopodio albi-Conyzetum sumatrensis Carretero J.L. 1994

Silybo-Urticetum Br.-Bl. (1931) 1936 em. 1952

Pharbitidi-Lycietum europaei O. Bolòs 1962

Urtico-Smyrnietum olusatri (A. et O. Bolòs) O. Bolòs et R. Mol. 1958

Brassico-Carduetum tenuiflori O. Bolòs et Vigo 1984

Dipsaco-Cirsietum criniti (A. et O. Bolòs) O. Bolòs 1956

Carduo-Lavaretum arboreae O. Bolòs et Vigo 1984

Eleusino-Euphorbietum prostratae (O. Bolòs) O. Bolòs et A. Marcos 1953

Lollo-Plantaginetum majoris (Linkola) Beger 1930

Schismo-Filaginetum congestae O. Bolòs (1948) 1975

Carduo tenuiflori-Hordeetum leporini Br.-Bl. (1931) 1936

Asphodelo-Hordeetum leporini (A. et O. Bolòs) O. Bolòs 1956

Arctio-Artemisietum vulgaris Oberd. ex Seybold et Müller 1972

Arctio-Urticetum dioicae O. Bolòs et Masalles 1983

Parietario-Chelidonetum majoris O. Bolòs et Masalles 1983

Urtico dioicae-Sambucetum ebuli Br.-Bl. (1936) 1952

Verbasco-Cirsietum costae O. Bolòs et Masalles 1983

Bromo-Galactitetum tomentosae O. Bolòs et R. Mol. 1970

Carici-Medicaginetum arabicae O. Bolòs 1962

Cichorio-Sporobolatum poiretii O. Bolòs 1954

Crepido bursifoliae-Plantaginetum lagopi Carrillo, Ninot, Pino & Sans 1992

Cynodonto-Heliotropietum curassavici O. Bolòs 1988

Echinochloo-Ecliptetum prostratae O. Bolòs 1988

Eleusino-Pennisetetum villosi O. Bolòs 1962

Galactito-Echietum plantaginei R. Mol. 1937

Lepidio drabae-Brometum diandri O. Bolòs 1996

Moricandio-Carrichteretum annuae O. Bolòs 1957

Onopordetum arabici Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Plantagini-Capparietum canescentis O. Bolòs 1967

Plantagini-Hordeetum maritimi (O. Bolòs et R. Mol.) O. Bolòs 1962

Alysso-Verbasctum boerhavii O. Bolòs et Vigo 1984

Trifolio fragiferi-Cynodontetum Br.-Bl. et O. Bolòs 1957

Artemisio annuae-Conietum maculati Pino 2000

87.22+ Comunitats ruderals de muntanya.

Atriplicetum patulo-hastatae O. Bolòs et Masalles 1983

Chenopodio albi-Conyzetum canadensis Carretero J.L. 1994

Eragrostio-Polygonetum avicularis Oberd. 1952

Coronopodo-Sclerochloetum durae Br.-Bl. (1931) 1936

Lolio-Plantagnetum majoris (Linkola) Beger 1930

Rumici-Spergularietum rubrae Hülb. 1973

Juncetum tenuis (Diem. et al. 1940) Schwich 1944

Bromo-Hordeetum murini (Allorge) Löhmi. 1950

Anthriscio-Geraniyetum lucidi (Br.-Bl. et O. Bolòs) O. Bolòs et Vigo 1967

Sisymbrio-Asperuginetum Rebholz 1931

Conyzo-Lactucetum serriolae Lohm. 1957

Bromo-Sisymbrietum macrolomae Ninot, Soriano et Vigo 1996

Arctio-Artemisietum vulgaris Oberd. ex Seybold et Müller 1972

Arctio-Urticetum dioicae O. Bolòs et Masalles 1983

Carduo nutantis-Cirsietum richterani Loidi 1983

Nepetetum latifoliae Vigo 1975

Onopordetum acanthii Br.-Bl. 1923

Parietario-Chelidoniyetum majoris O. Bolòs et Masalles 1983

Resedo-Carduetum nutantis Siss. 1950

Salvio-Marrubietum supini O. Bolòs 1956

Tanacetum-Artemisietum (Br.-Bl.) R. Tx. 1942

Urtico dioicae-Sambucetum ebuli Br.-Bl. (1936) 1952

Dauco-Picridetum hieracioidis Görs 1966

Lamio-Conietum maculati Oberd. 1957

Brachypodio-Melilotetum albae O. Bolòs et Vigo in Vigo 1979

Echinopo sphaerocephali-Artemisietum absinthii

Vigo et Carreras 1997

Onopordetum acauli (Br.-Bl. 1948) Vigo et Carreras 1997

Sclerochloo-Polygonetum arenastrii Sáo ex Korneck 1969 corr. Mucina 1993

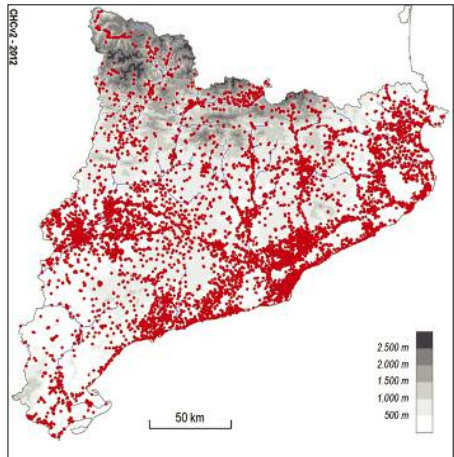
Veronico serpyllifoliae-Spergularietum rubrae Pass. ex Mucina 1993

89.11 Ports marins

89.24 Basses i estacions depuradores d'aigües residuals

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari
Cap.

► Superfície cartografiada
138.710,1886 ha

86b Àrees urbanitzades, amb claps importants de vegetació natural

▶ Aspecte

Grans àrees amb cases, en general individuals, connectades per una xarxa important de vies urbanes. Hi són freqüents les superfícies sense construir, amb restes més o menys extenses de vegetació natural, sobretot de caràcter forestal.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mitjana.

Clima – Mediterrani (i medioeuropeu).

Substrat i sòl – Sense caràcters particulars.

▶ Distribució dins el territori català

Dels Pirineus al territori catalanidic meridional.

▶ Hàbitats CORINE

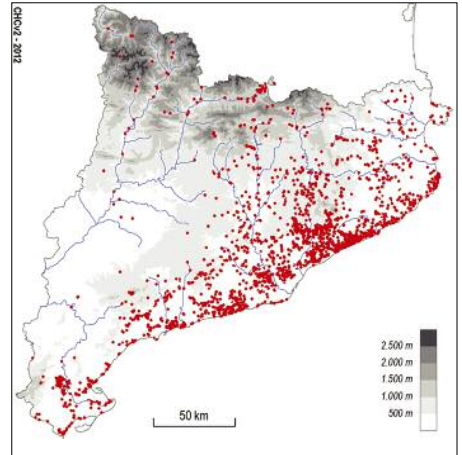
Cap.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

31.301,7406 ha

86c Pedreres, explotacions d'àrids i runam

► Aspecte

Indrets sovint nus de vegetació o gairebé, on es realitzen activitats mineres extractives a cel obert o s'acumulen dipòsits de material mineral provinents de les mines o de la construcció.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, muntanya mediterrània i muntanya mitjana.

Substrat i sòl – Substrats diversos. Sòl inexistent.

► Distribució dins el territori català

Per tot el territori, però més rar a l'alta muntanya.

► Usos i problemes de conservació

Extracció de pedra, d'àrids o acumulació de runams.

Sense problemes de conservació. En general es tracta de zones indesitjables des d'un punt de vista de la conservació del medi ambient, les quals, un cop acabada l'activitat extractiva, caldria restaurar mitjançant tècniques de revegetació i de reforestació. Tot i això, algunes pedreres poden acollir espècies de fauna interessants. Ocasionalment hi proliferen espècies exòtiques invasores i poden causar problemes de lixiviació i contaminar cursos d'aigua.

Hàbitats artificials mantinguts per l'activitat de l'home.

► Hàbitats CORINE

86.411 Sorreres i extraccions d'argiles

Exclusiu. Codominant.

86.412 Graveres

Exclusiu. Codominant.

86.413 Pedreres

Exclusiu. Codominant.

86.42 Munts de runam i d'escòries

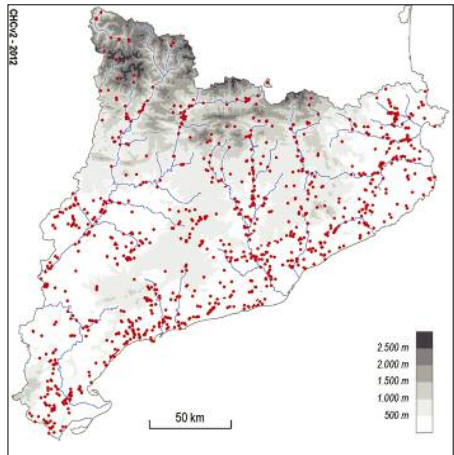
Exclusiu. Codominant.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

9.564,7204 ha

86d Llocs arqueològics

▶ Aspecte

Restes arqueològiques de tota mena. El caràcter espars o dens dels elements arqueològics, el tractament paisatgístic, les condicions de manteniment i el grau de freqüentació determinen una notable diversitat del poblament natural, ja prou heterogeni a causa de la diversitat de climes i ambients. Els llocs preparats per rebre visites solen tenir una part enjardinada que, en general, actua com a marc del conjunt. Hi solen aparèixer, però, fragments de vegetació ruderal intercalada o, no tan sovint, clapes de vegetació més complexa.

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Del litoral marítim a la muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Indrets diversos.

▶ Flora i fauna

Molt diverses i molt irregulars, segons si hi ha intercalats hàbitats poc o molt naturals i si hi ha espais enjardinats o no.

▶ Distribució dins el territori català

General, des de les comarques litorals a les pirinèniques.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment ús lúdic.

Sense problemes de conservació coneguts. Es tracta d'un hàbitat sovint força artificialitzat, que depèn en gran manera de les accions de manteniment realitzades per l'home. El valor dels elements naturals que hi conviuen és, llevat de rares excepcions, molt baix.

▶ Hàbitats CORINE

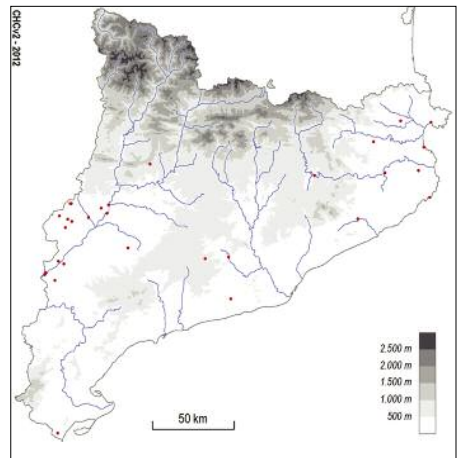
86.6 Llocs arqueològics

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

173,8681 ha

86e Àrees revegetades: mines a cel obert, pistes d'esquí...

► Aspecte

Terrenys generalment rostos que han estat coberts de vegetació rizomatosos o cespitosa, en general baixa, amb la funció d'evitar l'erosió del substrat. Durant les primeres etapes s'hi endevina encara el procés de sembra (recobriments amb palla, etc.).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – De la terra baixa a l'estatge alpi.

Ambients que ocupa – Runam de mines, graveres abandonades, talussos de grans obres públiques, vessants d'alta muntanya en què ha estat corregit el pendent...

Clima – Molt divers.

Substrat i sòl – Substrats poc consolidats, sovint superposats al sòl primigeni, de granulometria i pH diversos. Provenen de materials de tota mena.

► Flora principal

Integrada principalment per gramínies:
<i>Cynodon dactylon</i> (gram)
<i>Poa</i> spp.
<i>Lolium</i> spp. (margall, raigràs)
etc.
i per algunes lleguminoses:
<i>Trifolium</i> spp. (trèvol)
<i>Medicago sativa</i> (alfals)
<i>Lotus corniculatus</i>
etc.

► Distribució dins el territori català

General, des de les terres mediterrànies a l'alta muntanya.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús.

Sense problemes de conservació coneguts. Molt sovint són font de dispersió d'espècies exòtiques o de varietats genèticament modificades.

Les esclavissades i l'erosió poden interrompre el procés de revegetació. Si la intervenció té èxit, pot permetre la lenta introgressió de plantes autòctones dels espais del voltant.

► Hàbitats CORINE

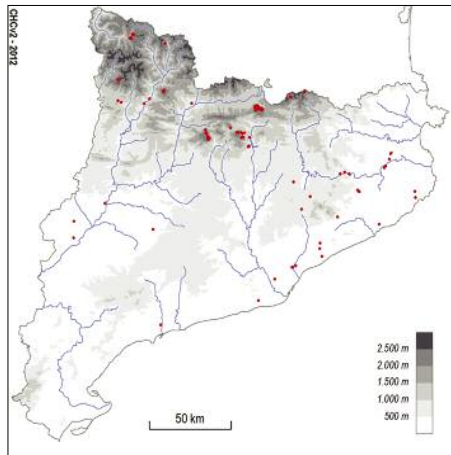
86.7+ Àrees revegetades: mines a cel obert, pistes d'esquí...

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

1.101,8532 ha

87a Conreus abandonats

▶ Aspecte

Espais que conserven de vegades restes del conreu i de la vegetació arvense associada, i que amb el pas del temps poden prendre l'aspecte d'espais herbats, en general poc ufanosos, amb una incipient penetració d'espècies arbustives i ruderals. Antigament conreats, mantenen encara ben visible el seu contorn, de vegades constituït per murs de pedra, camins, vegetació natural...

▶ Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, muntanya mediterrània i muntanya mitjana, principalment.

Ambients que ocupa – Diversos.

Clima – Divers.

Substrat i sòl – Diversos.

▶ Distribució dins el territori català

Per tot el territori, llevat de l'alta muntanya.

▶ Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturats.

Sense problemes de conservació coneguts. La vegetació es manté mentre perduren la freqüentació i les perturbacions, però si aquestes cessen, poden anar evolucionant i arribar a cobrir-se de vegetació natural.

Es tracta d'àrees ocupades per vegetació pionera de significació molt diversa, molt canviant en els primers estadis d'abandonament. En indrets humits aquesta transformació és més ràpida.

▶ Hàbitats CORINE

32.4A3 Matollars d'olivarda (*Inula viscosa*), dels camps abandonats, llits de rambles i rieres, terres remogudes..., de terra baixa

Inulo-Oryzopsietum miliaceae (A. et O. Bolòs) O.

Bolòs 1957

Exclusiu. Minoritari.

34.6321+ Prats oberts amb dominància de ripoll (*Oryzopsis miliacea*), dels camps abandonats, terres remogudes..., de terra baixa

Inulo-Oryzopsietum miliaceae (A. et O. Bolòs) O.

Bolòs 1957

Exclusiu. Minoritari.

87.1 Conreus abandonats

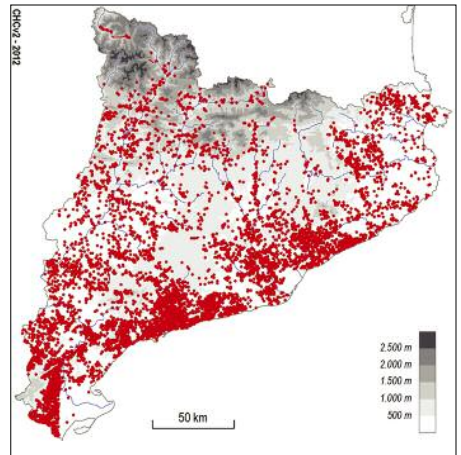
Exclusiu. Dominant.

▶ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

▶ Superfície cartografiada

51.528,3667 ha

87b Vegetació ruderal no associada a àrees urbanes o industrials

► Aspecte

Comunitats herbàcies o, més rarament, llenyoses, de les àrees on tenen lloc activitats humanes i per on transita o reposa el bestiar. Els vegetals que en formen part estan adaptats a les perturbacions, al trepig i a les aportacions de matèria orgànica en graus diversos, i en molts casos es tracta de plantes al·lòctones. Aquesta diversitat de condicions, afegida a la de sòls i de clima, explica l'elevat nombre de comunitats que s'integren dins de la unitat: herbassars tendres als indrets més frescals, gespes baixes als llocs trepitjats (camins i carrers), herbeis esclarissats a les parets de pedra, ortigars i cardassars que sovint indiquen la proximitat del bestiar, matollars grisencs a les terres més eixutes i, fins i tot, arcedes amb funció de tanques vives espinoses.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mitjana (i estatge subalpi).

Ambients que ocupa – Ermots, solars, vores dels camins i corrals i de les vies de comunicació, cledes, etc.

Clima – Mediterrani o medioeuropeu (o subalpi).

Substrat i sòl – Sòls pertorbats, sovint amb aportacions notables de matèria orgànica.

► Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes arbustives (de terra baixa, localment abundants)				
<i>Salsola vermiculata</i> (siscall)			•	
<i>Atriplex halimus</i> (salat blanc)			•	
<i>Marrubium vulgare</i> (malrubi)			•	
<i>Artemisia</i> spp. (artemisia)			•	
Plantes herbàcies, localment abundants				
<i>Plantago</i> spp. (plantatges)		•		
<i>Arctium minus</i> (repalassa)			•	
<i>Conium maculatum</i> (cicuta)			•	
<i>Melilotus alba</i> (almegó blanc)			•	
<i>Picris hieracioides</i> (parraques)			•	
<i>Chaerophyllum aureum</i> (cominassa)			•	
<i>Lolium perenne</i> (margall)			•	
<i>Trifolium repens</i> (trèvol blanc)			•	
<i>Daucus carota</i> (pastanaga borda)			•	
<i>Hordeum murinum</i> (margall bord)			•	
<i>Parietaria judaica</i> (morella roquera)			•	
<i>Hordeum leporinum</i> (margall bord)			•	
<i>Fumaria capreolata</i> (gallaret)			•	
<i>Mercurialis annua</i> (melcoratge)			•	
<i>Verbena officinalis</i> (berbena)			•	
<i>Malva sylvestris</i> (malva major)			•	
<i>Aster squamatus</i>			•	
<i>Lepidium draba</i> (bàbol)			•	
<i>Borago officinalis</i> (borraïna)			•	

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Silybum marianum</i> (card marià)			•	
<i>Chenopodium</i> spp. (blet)			•	
<i>Urtica</i> spp. (ortiga)			•	
<i>Bromus</i> spp.			•	
<i>Euphorbia</i> spp. (lletereses)			•	
<i>Amaranthus</i> spp.			•	
<i>Onopordum</i> spp. (cardassa)			•	

► Distribució dins el territori català

General.

► Usos i problemes de conservació

Sense ús, eventualment pasturats.

Sense problemes de conservació coneguts. La vegetació es manté mentre perduren la freqüentació i les perturbacions, però si aquestes cessen, poden anar evolucionant i arribar a cobrir-se de vegetació natural.

► Hàbitats CORINE

87.21+ Comunitats ruderals de terra baixa [vegeu 86a]

Compartit amb la unitat 86a, és l'hàbitat més freqüent.

87.22+ Comunitats ruderals de muntanya [vegeu 86a]

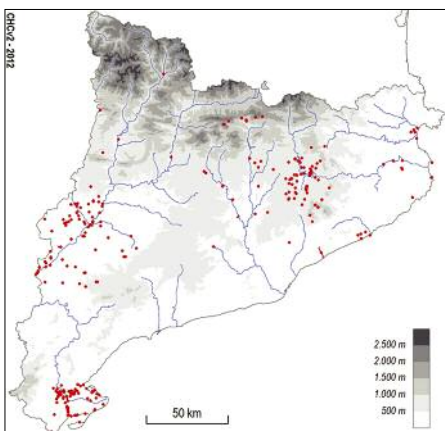
Compartit amb la unitat 86a i clarament més restringit que el precedent.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

1.551,6721 ha

89a Salines i llacunes salades industrials

► Aspecte

Conjunt de basses de poca profunditat on es beneficia la sal comuna a partir d'aigües salades, ja sigui vora mar o terra endins; també dipòsits utilitzats en les mines de sal, avui dia pràcticament abandonats, en el procés de concentració de menes potàssiques. I encara basses per a la cria de peixos marins.

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim (i terra baixa i estatge submontà).

Ambients que ocupa – Riba del mar; també àrees d'aigües salabroses i mines de sal.

Clima – Mediterrani (o medioeuropeu submediterrani).

Substrat i sòl – Sense caràcters particulars.

► Distribució dins el territori català

Territori catalanídic meridional.

► Usos i problemes de conservació

Ús lligat a la producció de sal o a la cria de peixos.

Sense problemes de conservació coneguts mentre es mantingui l'activitat. Tot i això, sovint persisteixen un cert temps després de l'abandonament de l'explotació. La seva instauració suposa la destrucció d'alguns hàbitats litorals i salins rars.

► Hàbitats CORINE

89.12 Salines

Excluiu de la unitat i poc freqüent, però predominant.

89.13 Canals i llacunes salins industrials

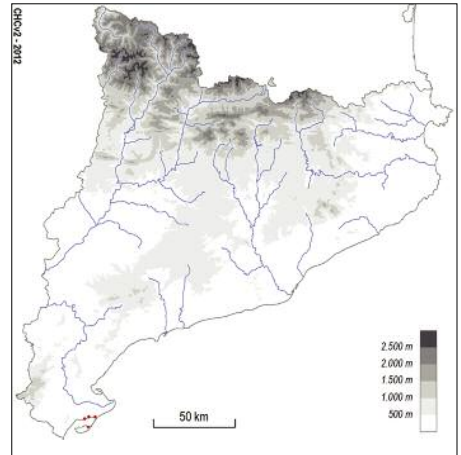
Excluiu de la unitat i raríssim.

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

1150* Llacunes litorals [hàbitat 89.12]

► Superfície cartografiada

153,0364 ha

89b Basses d'aigua dolça industrials, agrícoles..., grans canals i estanys ornamentals

► Aspecte

Excavacions, dipòsits o canalitzacions, en general limitats per plàstics, murs o formigó. Quan hi ha plàstics la vegetació dels marges sol ser herbàcia, però amb formigó o argila pot ser arbustiva i, fins i tot, arbòria. Els estanys ornamentals poden ser rics en vegetació aquàtica, sovint introduïda. També queden inclosos en aquest hàbitat les instal·lacions fixes per a la cria de peixos (truites, carpes, espècies ornamentals per a aquaris...).

► Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (i muntanya mitjana).

Ambients que ocupa – Terres agrícoles, proximitats de rius o, més rarament, àrees industrials, o bé espais enjardinats.

Clima – Mediterrani (o medioeuropeu).

Substrat i sòl – Terreny preferentment argilós, excepte quan el fons és artificial.

► Flora principal

Marge arbori
<i>Populus nigra</i> (pollancre), <i>Alnus glutinosa</i> (vern)...
Marge arbustiu
<i>Rubus ulmifolius</i> (esbarzer), <i>Arundo donax</i> (canya), <i>Phragmites communis</i> subsp. <i>australis</i> (canyis)...
Marge herbaci
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs de marge)...
Vegetació submergida o flotant
Plantes vasculares
<i>Lemna</i> spp. (lenties d'aigua), <i>Nymphaea alba</i> (nenúfar)...
Molses
<i>Fissidens</i> spp.
Algues
<i>Cladophora</i> spp...

► Fauna principal

Peixos
<i>Salmo dairdneri</i> (truita arc iris), <i>Cyprinus carpio</i> (carpa)...
Amfibis
<i>Rana perezi</i> (granota comuna)
Crustacis branquïpodes
<i>Daphnia pulex</i> (puça d'aigua)
Insectes heteròpters
<i>Notonecta glauca</i> , <i>Gerris cinereus</i> (sabater)
Insectes coleòpters
<i>Dytiscus</i> spp., <i>Hydrous</i> spp.
Insectes odonats
<i>Sympetrum fonscolombii</i> (espiadimonis)...

► Distribució dins el territori català

General, però rar als Pirineus.

► Usos i problemes de conservació

Hàbitat originat per l'activitat humana i destinat a emmagatzemar o transportar aigua.

De la mateixa manera que passa amb l'activitat agrícola, algunes d'aquestes basses situades en sectors agrícolament deprimits s'abandonen, i progressivament queden rebertes o bé es perden les canalitzacions d'aigua que les abastien i s'assequen. En canvi, les situades en sectors amb una agricultura més dinàmica es gestionen intensivament de manera que s'elimina qualsevol comunitat biològica.

Algunes d'aquestes basses són interessants per a la reproducció d'amfibis o bé acullen comunitats de flora i fauna força naturals.

► Hàbitats CORINE

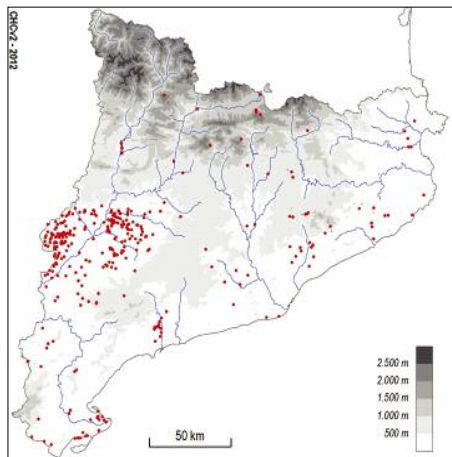
89.23 Basses d'aigua dolça industrials, agrícoles..., grans canals i estanys ornamentals

► Tipus d'hàbitats d'interès comunitari

Cap.

► Superfície cartografiada

1.085,4281 ha

9. Àrees tallades o cremades

90

Les unitats de la llegenda que comencen per 90 (90a, 90b, 90c...) no són unitats del CORINE BIOTOPES MANUAL. Les hem afegides a la llegenda de la cartografia per poder representar entitats que no són hàbitats però que tenen una importància gran en el paisatge.

La unitat 90a (*Àrees forestals sotmeses a tallada intensa*) correspon als espais forestals tallats en què el recobriment arbori ha quedat reduït a menys del 30 %. Les unitats 90b, 90c... 90s representen àrees afectades per incendis forestals; cada lletra coincideix, de manera correlativa, amb un any (b = 1994, c = 1995,...s = 2011). Des del 2003, la cartografia dels Hàbitats de Catalunya a escala 1:50.000 s'ha actualitzat cada any, pel que fa a àrees cremades, en el web del Departament de Territori i Sostenibilitat, fins al 2012. Aquesta actualització ha comportat tornar a etiquetar els polígons que duïen el codi 90 quatre anys enrere i incorporar al mapa les zones cremades en el darrer any. A la versió 2, de 2012, no s'ha assenyalat cap polígon com a zona cremada.